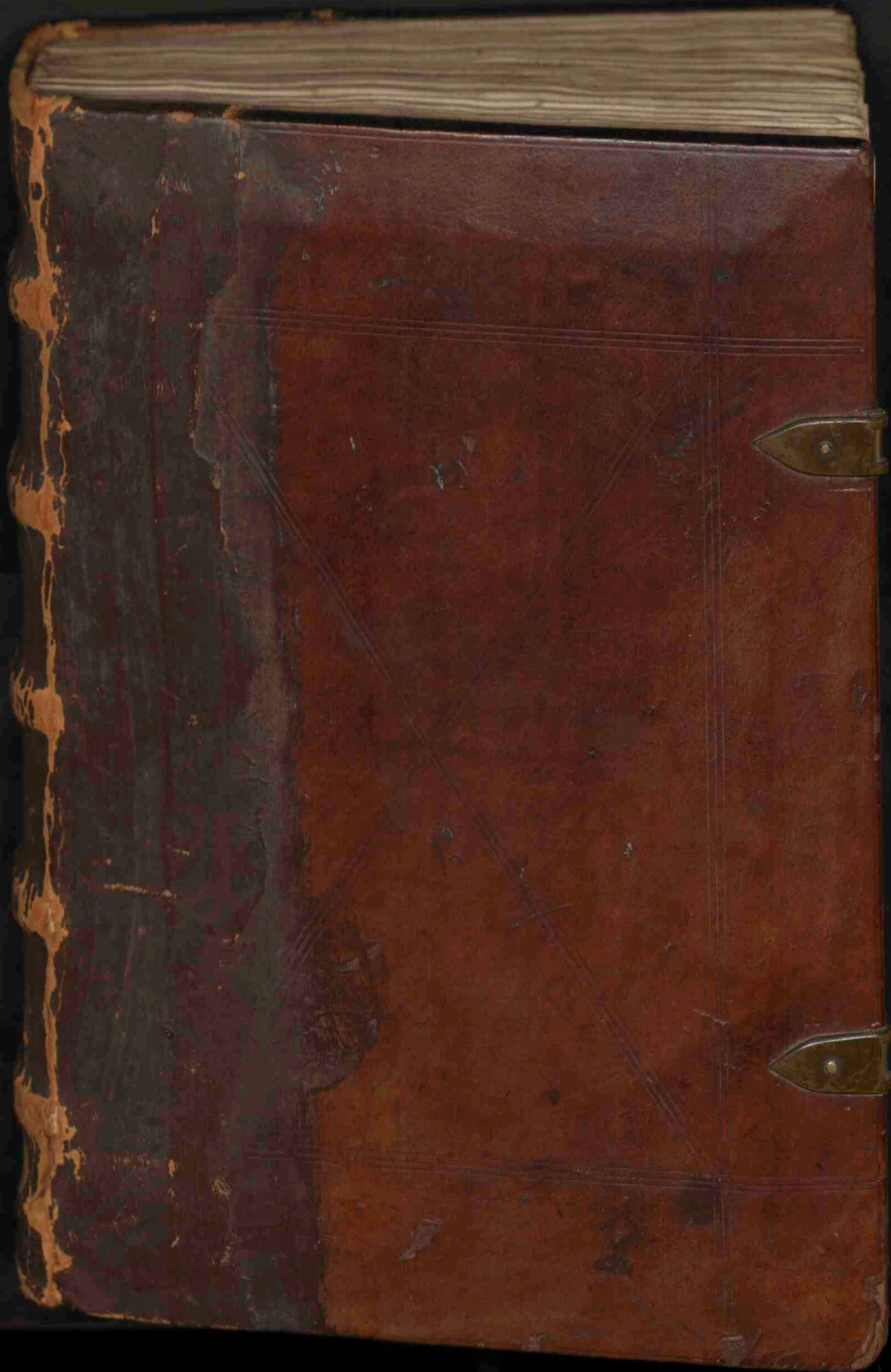

Libellus de remediis temptationum

<https://hdl.handle.net/1874/329148>

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

No. 199.

Punct ad carthusienses pro tractatu inferiori

K4 Pl E

N. 2

199 (Eccl. 199, antea 287g.) Membr. fol. 185 ff. Saec. XV.

Dionysius Carthusiensis, Libellus de remediis temptationum, fol. 1—39a. (40 vacat.)

Ejusdem Tractatulus de professione religiosorum, fol. 41—62. (63 vacat.)

In fine: ... Scriptus per fratrem Warmboldum Leydis Carthusiensem domus saluatoris in valle florum prope Traiectum.

Ejusdem Tractatulus primus de symonia vitanda in receptione novitiorum, fol. 64—77. (78 vacat.)

In fine: explicit per fratrem Wermboldum Leydis.

Smaragdus, Libellus qui dicitur Diadema monachorum, fol. 79—129.

Dionysius Carthusiensis, Exhortatorium novitiorum, fol. 130—144.

Thomas Regularis (à Kempis), Admonitiones ad spiritualem vitam, et primo de imitatione Christi et contemptu omnium vanitatum mundi (sive liber I de imitatione Christi), fol. 145—157a.

Incipit: Capitulum primum quoniam sequimur christum. Qui sequitur me, cet. In fine cap. XXV ... vim intuleris. Amen.

Ejusdem, De interna Christi locutione ad animam fidelium (sive liber III de imitatione Christi), fol. 157a—185b.

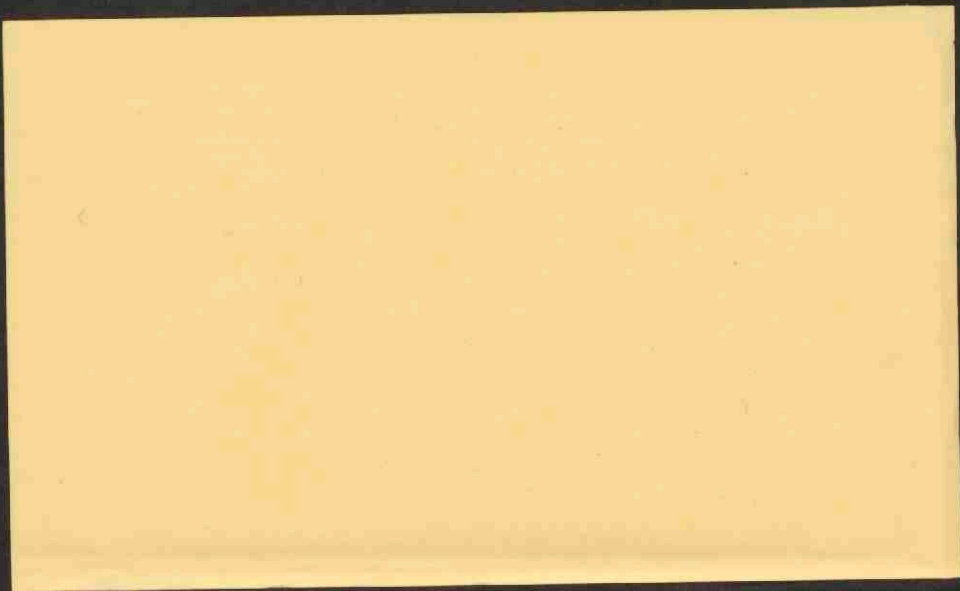
Incipit: Audiam quid loquatur in me dominus deus, cet. In fine cap. LIX ... perpetue claritatis. Amen.

„Pertinet ad Carthusienses prope Traiectum inferius.“

Hs.
4 E 2

Hs. 199 (4.E.2)

Behandeld met "Cire 212": mei 1990

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

74

Dionysius carthusien d. remedys temptacionū
Idē de professione religiosorū
Idē de symonia vitāda īceptioē nouitiorū
Liber qui dicitur dyadema nōtorū que smaragdū cōpilauit et ī cētū
capla distinxit
Exhortatorū nouitiorū dyonisi carthusien
Animōtiones ad spūali vitābiles. fr̄s thome regulāis. Cui seq̄ me
Idē de tēria xp̄i locutio ad aīz fidele. Audia q̄ loq̄t̄ ī me dñs de⁹

n°. 247. h.

N°. 207. g.

Milicia est vita hois sup terra. iob 1. Omnis ho in h' sto
 constitutus aut seruit deo q' ministrat dyabolo. Si em
 ex caritate diuinus obedit preceptis do obseqt. Si
 vo i' moeli iacet paco dyabolo seruit ac s'bdit. Porro
 q' catoru deseruit adu'sarijs ei' resistit ido miles di
 censetur. Idco vita eius r'e milicia phibet. Qui
 at dyabolo seruit diuino resistit istinctui. anglice ispharaci renitit.
 roem q' ad optia deperat no audit. synderisi culpis remurmurati re
 pugnat. s'ptius q' exhortationibus isformationibus q' salubribus p'ior ipie
 reluctat. Hinc vita ipi' e' praua milicia. milicia vbiq' carnis atq'
 dyali et ip'e merito seruus. mebru. ac miles dyali n'cupat. b'risso prin
 cipe aplor testante. A quo q's supatus e' hui' et seruus e'. Hinc vniuersi
 dei pris dyabolu vocat principem mundi id e' homi mundanoz. carlia. ii
 quoz. Veit iquens ad me princeps h' mundi et i me no h' quidq'.
 Itaqz. nuc princeps h' mundi eiciet foras. De hac praua milicia
 sumus aut apls. Obsecro vos abstineere a carlibus desiderijs q' mi
 litat aduersus ai'am. Hec milicia e' repugnata q' btutes de qua
 ad r'os s' vas aut elcois. Video alia lege in mebris meis repugna
 tem legi metus mee Itaqz vita hois boni btuosi ac iusti e' milicia
 salutaris qua q' arcem vicioz. q' isidias teptatores qz demonu. q' t'
 mundu et ea q' mundi sut. q'ra seipm. r' q' p'pa carne. et s'ualitate
 ac iproba voluntate uigit et assidue pugnat vtuosqz actibus vic
 toriose iheret q'ad hortat apls. stabiles estote et immobiles ha
 bidentes i ope d'ni s'p Et rursus Vigilate state i fide vilit agite
 q'ortami et oia via i caritate fiat Milicia demu hois viciofi e' q'isi
 et actio ei' praua. qua ad catoru suu iuria. ad oipotetis di q'uelia.
 acq'escit et subdit' voluta b' deomu. incliacoibus vicioz. motibus
 passionu. iustos q' p'seqt. eqtati et veitati resistit. atz p' vias gradit'
 tebrofas. Deniqz de hac du' milicia st' aut q'ro. Iustoz fortitudo
 seu milicia e' carne vince. p'ris voluntatib' g're. delca' vite p'ntie
 q'tepne. adusa mundi h' p' etna felici' dilige. p'p'ia bladineta abi
 cere. Repboz vo forti' atz milicia e' t'nsitoria s' cessare dilige. q'
 flagella q'ditoris isensibilit' p'durae. malicie argu' exquire. vita
 iustoz no s'blu' v'bis ac morib' s' et gladijs ipugre Itaqz ta iustoz
 q' ipioz vita aq' no mili' noiat. Vmptn vita iustoz mlto queicenti

nucupat milicia qz ex va et spitali fortitudine duruat. ad veru qz et felice
ordiat triumphu. p^o do seruu regnare est. vtuat^o at^o exsiste. iustos opp^o
mere. et hns q ve salubria sit preualere vilissima fuitus e poti^o q va
milicia. Hinc qz aut septa. Milicia e vita hois sup tra. de bona e itelli
mili^a qua adu^ostans dim hois et hua^e salutis resistit. Talis at^o exsiste
tia iterdu teptato d. hinc pro eo q stus i heo^o tustulit milicia e vita
hois sup tiam septuaginta itpretes tustulert tepta^o e vita hois st tra.
ssus tn redit i idem. p^o qd 8° molu sbit 550° h^o i loco i tustaco
vetei neq^o mili^a vita hois s teptato vocat^o. s si v^ost^o vbi ssus assi
rit eund itellm qcordit format. Qd ei noie teptacois n pug
na q^o sp^os malignos expmit^o. Et qd appellaco^e milicie n exercitiu
q hostes signat^o. h^o 550°. Nichilo^o mili^a mg^o p^oe elucta^o q teptaco^es
q tepta^o applat. atn vita hois tepta^o phibet qm vita eoz q zonabi
lit atz fidelit^o qistant^o et hoies dici meret^o tot ac tatis teptacoibus
plena e vt no merito nucupet^o teptatio

Quid sit teptatio et teptare

Articulus primus

Proba me do et tepta me. i p^o Dic aut wilhelm^o p^oisend
i tractu suo de vicis et vtu^o tepta^o v^o idem e qd expi
metatio. et teptare e expimetu scire de re ut inotestat
vl ipi teptanti. vl ipimet rei teptate vl actu alteri. vt
du ho aliqd qrit ab alio vt expiat^o et sciat ei^o fidelitate sue sciaz
de qua extat incertus s qz teptant equi que curre snt vt sciat ei^o velo
citate Deus vo hoiez teptare d no ut ip^o illu agstat s ut ho sibi a a^o
inotestat vt ista clari^o exponet. **U** tepta^o e idem qd ipug^o et tepta^o
e ipugre sic qz tepta^o du^o e puta actia qua teptat dya^o et passua
qua ho teptat^o h^o e ipugt^o mouet^o a allicit^o ad p^oanda. Put
ex d^ois i sic phe^o p^o tepta^o s 550° 3° voca^o pugna q sp^os malos hns to
sonat qd i 2° q 99° assit st^o thos. teptare e expimetu sume de tepta
to. qd q^ost^o du^o v^o v^o et scis. ut du q^o alti^o patia^o pbat. v^ois
eu corripiedo. a q^ost^o iuria urogado. qz v^ois ad^o du^o fici p^o. v^ois
maifeste. sic du aq^os teptatoze se ee fatet^o sua itencoez pub^o expime^o
Et occulte sine isidiose. qm sua no pandit itencoez vl bo itencoe et
p sua isformaco^e itrogare se simlat qad^o i eua^o s^obe et phizei y^o teptas
se legut^o dice^o mgr^o stim^o qz verax es et via di i vei^o doces et no e tibi
cura de aquo dic^o 5° nob. licet censu dari cesari an non. Itaqz qd e

mandatu mag^m i lege. **¶** Ad d^o a^b quepiā teptare interpretatū dū et si nō i
 tedat expimentū de a^o sumē aqūd tū agit qd ad n^l aliud ordiā^{le} est q^d ad
 expimentū sumēdū de illo ut si q^s cogat currē equū absq^e utili^{te} et rōnā^{li}
 tā. h^o ei ad n^l utile esse vidē n^o ad expiendū equū veloci^{te}. **¶** Sūl^o si q^s p^o
 nat aliuū sibi p^o sūl^o ignoto q^oz q^uis nō itendat expimentū de illi^o s^o rā
 sumē h^o tū ob a^d nō videt fieri nisi ad h^o. **¶** Ampli^o de multi^o accep^o et
 diuisiōe atq^e distinc^o teptacois diffuse s^obit albtus li^o de e^o roequis it^o ceta^o
 rē affirmas q^d tepta^o p^ope appā^o motio seu iūliatio teptati ad elcōem aut
 actionē ei^o q^d teptans itend^o sue i^o sit bo^m sue malū ad sumēd^o agnitioēz
 v^l expimentū de illo **¶** Cōter tū tepta^o accipi^o p^o iūliatōe a^d motioē ad aq^o
 illicitū. et qui tū teptacois freq^uit^o succubū vocat^o hō teptatus s^o q^o doctōes
 tepta^o accipiūt q^u i^o media q^o tepta^o assignat **¶** Postmo tepta^o iter dū
 vocat^o q^uiq^u afflictio sue adūstas.

¶ Qui sit a q^obus hōies teptari dicū^r et q^uit teptare diuisiōe quēiat dō et
 anglis. mūdo. carm. demōibus atq^e hōibus **¶** Articulus 2us

Una figuli pbat fornax et hōies iustos tepta^o t^obulā^o cū^o 2^a
 Difficilis it^o qua q^uit q^uit teptare diuisiōe diuisiōe asstbat^o
 q^uisq^u ex variis aū^o b^o s^optay. q^o sibi iūce p^o facie vidē esse
 q^uie. **¶** Nepe q^o dō nō q^uerat teptae hōies app^o ex h^o q^d iacob^o
 presta^o apls. **¶** Neō cū teptat^o dicat q^u a dō teptat^o. d^o ei iūteptator maloz
 ē. ipe nāz nemēz teptat **¶** P^o i ad thess^o 2°. aut apls paul^o q^uis ad q^uis
 fidē vram ne vō forte teptauerit vos is q^o teptat et ianis fiat labor
 n^o vbi p^o eū q^o teptat desist^o dya^o s^o q^u vide^o q^o teptae quēiat tū dya^o
 vū et glō ibidē. **¶** Officiū iqt dya^o ē teptae. **¶** Ad ite pbat^o ex eo q^d fert^o
 a^o 2°. et accedes teptator i dya^o d^o d^o. **¶** Sed h^ois rursus q^uia^o v^o q^d
 apls iacob^o lō^o. **¶** Vniūst^o tepta^o a^o p^o q^uia^o abstractus et illectus Ex
 q^o app^o q^o v^l s^obi carm^o v^l ei potiss^o quēiat teptae **¶** Intēa q^o dō q^o q^u
 tat teptae ex plib^o declā^o testio^o s^optay. **¶** Ex^o ei 2° aut moyses filius
 ysel^o ut pbaret vos d^o **¶** Et deut^o 8° addu^o te dō d^o tuis ut affliget
 te atq^e teptaret. s^o et gen^o 22° irat^o teptauit d^o abrahā **¶** Itaz pro
 hoz q^o cordātia aditendū q^o sup 2^m sūay d^o 2° asserit thōs. ad p^o s^o rāz
 roez tepta^o ta q^uit. p^o m^o ē vt q^uis alic^o dubij p^o tepta^o accipiā^o
 sue p^o cūstia^o teptatis sue alti^o. 2^m ē vt h^o q^uid sit a teptate iten
 tū 3^m ut ipemet teptans velit q^uis rei illi^o accipe. **¶** Et tā stricte
 ac p^ope de tepta^o loq^u teptae nō quēit dō rū ipe oīa s^o rāz h^o demo

nibus atq; hoibus queit sic teptare. Democri tu i qgtoe tli no sstut
s i ferut ea ad nocedu ei que teptant. hoies vo i tli qg^o sstere
qunt. put qz ea refre ad fine vltiore. vi ad nocend ei q teptat
qd e hoim inqz. Vel ad pficiedu sibiis a a^o qd bonoz est hoim
Porro do queit teptare sed; duo p^a ptacta ad tepta^o sse dcam re
qsta. qm teptat hoies vt p h^o qlitas hoz qz teptat salubrit^o motestat
eis a alijs et teptando eos itend^t h^o ipm sic teptauit abrahā pziarchā
vt ipemet stiet qita esset vtus obediē sue et inde do regraret atz
pficet ac alijs i ex^m ymitacōis pponet. Dulmo teptauit vtuosi tho
biam. put thobie k raphael an^o aut eid. q acceptus eis do nre fut
vt tepta^o pbaret te. vbi tepta^o p adūst^o et exera^o cōli am. Vn
tho^o q^o le. hac tepta^o ido dñs pmisit eueire illi vt posteris daret
ex^m patie ei sic et sti iob. Atvero mundus et caro teptant sblu qtu
ad p^m illoz trm ad teptacōz sse capta reqsitor. Mouet ei ad queda
illicita vt p h^o accipiat a^o rei qg^o. s siqde ex tli tepta^o maifestat
an ho sit vtuosus an vicosus qmuis caro et mundus h^o no itendat En
at caro teptae hoies phibet^o p carne squalitas qz seu appet^o sbitu^o
gropus^o et iras^o et extiores itiores qz sbitu^o itelligit^o p que oia ho scep^o
ad vicia iclmat^o et teptacōes incrit. P mundu vo itelligi pnt trene
dicie. delicie. et hoies. atz obā viriu sbitiaz tā qgstitiaz qz appet^o uaz
i qbq obiectis no e itelleina qg^o scep^o i sptis pbtim i ena sti s^o
noie mundi hoies i mundo vine^o signat. Nec sblu ipugt^o ho a ppa
carne et squal^o sbituiaz virib^o. s ec a ppo itellcu ac volu^ote p q ex
origi^o pto ifecti sut. ex q^o pto iflecta sut aie x^o voluea vtpote qm
puste^o i pntas ad iordiatā desideria sbit^o pnt et rnis q e i vi goupus^o
et ifinitas i vi iras^o. i grātia i itellcu et mah^o i volu^ote. Vn ppa
voluntas et i grā^o et curiositas itellis ad msta vicia hoies mouet. Inst^o
qda teptacōes hoies sut a tā extn^o et h^o qstis^o du^o p^o du tā i^o mouet
hoies ad pccandū p modū obi^o i sic obiectū mouet pote^o vt color
lux seu pulch^o visu. armonia auditu ita e tepta^o a mundo t^o reb^o
vires aie allciunt^o ad vicia qad sap^o p sptu e. Creatē sce sut i tepta^o
hoim et i mustipula i laqueū pedib^o ispietū. 2° fit i^o p modū cae
agetis sic tā aqd thit hoies ad pccandū psuade^o tredo. a bladiedo.
et h^o rur^o dup^o accid^o p^o ab inu^ol^o tā puta dyalo^o 2° a tā visu^o s hoie
2° out^o tepta^o hoies a tā itid^o h^o e a rne. squal^o seu ipba voluntate

Aut naz aplius **C**aro concupiscit aduersus spm. porro **S**aug⁹ munditacies
 homin mundanoz ac ipioz dupli⁹ teptat milites di⁹ p⁹ p⁹ et delca⁹ p⁹
 tedo pii hoies dicias volup⁹ **L** adusa et aspa gminado seu ifligedo. q⁹
 ut **sal⁹** Nolite tere eos q⁹ corp⁹ occidit **D**ed q⁹ h⁹ duo serui x⁹ q⁹stater
 p⁹stiat. ita q⁹ n⁹ p⁹spie seducit n⁹ adusa deiciunt qd i brissle mirib⁹ po
 tisse e impletu. **H**inc aut **theo⁹**. Iusti ac fortis viri e n⁹ adusa fragi. n⁹
 p⁹spita⁹ elenari. s⁹ i v⁹st⁹ mediu obsuare. **E**t rursus. p bona et mala fa
 ma a dextris et sinistris miles q⁹ p⁹dit. n⁹ laude extollit. n⁹ vitupa⁹
 deicit. n⁹ digne timet. n⁹ paup⁹ q⁹fidit. et leta q⁹tepuit et tristia
Ampli⁹ sic aut **albtus** q⁹ad⁹ d⁹us ita et angli teptare dicit. **N**ec ei p⁹fato
 mo d⁹us teptauit abrahā. iob. thobia. ac celos iustos iux⁹ d⁹ p⁹z⁹ d⁹ tepta
 ut illos et iuenit illos dignos se. n⁹ p⁹ catura s⁹iecta **I**ta⁹ loq⁹ de teptatoe
 iclinate ad vicia vl⁹ n⁹ fims e deripe ac nocere ex itentoe teptatus sic
 teptare e dya⁹lo potissie quciens. quent q⁹ deiceps mebus **I**nquis hoib⁹
Vimptu dya⁹lo no e s⁹ p⁹ria ta teptatois et imediaty teptator qz ut asse
 rit **aug⁹**. quis no cent dya⁹l⁹ adhuc hoies inharent ad vicia et mlta illi
 cia. atq⁹ tepta⁹ carnis et mundi freqt a demib⁹ exritat atz auget. qm
 p⁹ delca⁹ carni. et p⁹ p⁹spia adusa q⁹ mundi t⁹ij p⁹ istrumta queda ac media
 teptant nos. **D**e hostibus die q⁹ nos teptant **I**n⁹ **3⁹**

Census et cogitatio cord⁹ huani p⁹ni sit i malu ab adoleste⁹ sua.
gen⁹ 8⁹. Quidq⁹ conat⁹ hoiem iduce ad ea q⁹ sue gra⁹ saluti
 pt vocari hostis et adisarius e. hinc inq⁹ sit hostes a⁹azla
 suaz. et ois q⁹ p⁹rat moztu⁹ inimy e suip⁹. **I**li q⁹ aliu amat
 carit⁹ a p⁹ fradulzat letalit adisariy e illius. **N**ā cupit a ifert illi qd
 ipi⁹ adisat⁹ saluti qd v⁹ oppoi⁹ cari⁹. **i**do d⁹ p⁹ q⁹ at d⁹l⁹ n⁹ q⁹od a sua.
Thobie q⁹ p⁹ s⁹ rapha⁹l loq⁹. q⁹ faciunt p⁹az a i⁹qtate hostes sit aie
 sue. **H**inc ibit d⁹ri solet q⁹ tres sit adisariy hoie aie. vtpote dya⁹l⁹ mund⁹.
 et caro itell⁹ p⁹ dya⁹l⁹. quentz spm⁹ malignu teptante. **E**t quib⁹ vn⁹
 et idem ho a diuisis teptet demob⁹ vl⁹ s⁹ vl⁹ successie p⁹ qd aut s⁹pta
 cadet a late tuo mille. et decē milia a dexte tuis. **t**h⁹ q⁹ad⁹ vn⁹ q⁹st⁹ ho
 a sue n⁹ exordio. y⁹ ab exordio sue gnarobis i v⁹teo fortit⁹ e angli⁹
 vnu stm sui custode ita et angli⁹ malu seu deonem adisante a q⁹
 assidue ipugnat a tpe q⁹ v⁹ imp⁹ roe no t⁹ q⁹tinue. **A**disariy m⁹
 loq⁹ i gnali e mudus. i hoies s⁹lares m⁹horati carles ad vicia p⁹tra
 hentes. seu bona frena. s⁹bi⁹ q⁹ obiecta i qb⁹ a⁹quid amabili⁹ sic

ac delcabili^{us} q̄ssit. p̄ qd̄ ad parandū allucit h̄c ad iordiatū amore q̄u
 p̄sse^{re} p̄raua. et delcā^{re} inūda ido s̄p̄^m e^o 3° Nolite dilige mūdū n̄z ea
 q̄ i mūdū sūt. qm̄ si q̄s dilige mūdū nō ē mitas p̄us i eo qd̄ nō ē itell^{ig} q̄s
 deam^{us} machinā mūdiale a p̄y^o 1° mūdū degetes odie tū iubeam^{us} et iūm
 ros dilige. s̄ vāitates mūdanas et volup^{tes} p̄puras atz ianes h̄ores. et
 qd̄q̄ i mūdū m̄e adūsāt saluti deam^{us} odie abh̄ore ē ac fuge s̄q̄ tale
 s̄uū que s̄m̄ aut sal^{us} si q̄s venit ad me et nō od^{it} p̄p̄sū et ma. et fr̄es et
 s̄broes nō p̄t meus ēē dist^{ig}. / 3° aīe hostis ē s̄p̄a caro ifecta tū s̄ua s̄ua
litate et fomite ad vaias d̄pas ieliāns i qua vigez ley p̄ci. q̄ caro aḡgnat
āiaz. et n̄cī^{us} idigetis om̄p̄arib^{us} ac sup̄fluitab^{us} s̄uis inūa^{lia} p̄edime
ta v̄tutū. s̄p̄taliūq̄ p̄fectū q̄teplato^m et v̄tiosib^{us} itnozq̄ exāciōz igerit
aīe h̄inc ad iōs 9° s̄bit apl̄s. q̄ i carne sūt i desideris carnis et passioⁿ
s̄p̄ualit^{us} s̄b̄dāt^{ur} do placē nō p̄nt Et demuo. si s̄ carne iquit vixeritis
moriemⁱⁿⁱ. s̄teq̄. video aut aliā lege i mebus meis r̄pugilate legi m̄ctis
mee V̄m̄p̄tū s̄it p̄re^{ti} ar^{lo} tactū ē nō s̄plū caro s̄ et volū^{tas} s̄p̄a ex origi^{ne}
p̄tō p̄ maliciā ifecta et lesa. itell^{ig} q̄ ex eod̄ p̄tō p̄ i s̄rā^z volū^{tas}
hostes sūt aīe ad m̄lta vicia iclinātes eand̄ V̄h̄isto fatē bernardus Tolle
s̄p̄a volū^{tas} et ifernus nō erit. In que ei ifernus descuet ignis n̄i filios
s̄p̄e volū^{tas}. h̄inc i q̄dā sermōe pulch^{er} tractat de lepra s̄p̄e volū^{tas} et de
p̄p̄iz lepra q̄llū y^o oīs cātā eēn^ā atz potē^{re} ex ip̄o q̄ cātā ē et p̄ q̄p̄a^z ad
s̄ua originē ex qua id ē ad nichilū defectibilis ē labilis et p̄na ad malū
ac vāitati s̄biecta q̄ vāritas ē distāna et des̄tus a s̄ūmo et ignū^{us} i creato q̄
esse. ut alexāder de hallis testat^{ur} V̄n et salōn loq̄^{ur} vāritas vāritati et oīa vā
ritas s̄p̄lō q̄ vāritati cātā s̄biecta ē nō volēs Ex q̄b^{us} clarisse motestit q̄
idetes illicita atz q̄^{ia} s̄it oī cātē oīs sup̄bia oīs q̄s̄idē^{re} i se. oīs p̄s̄criptio
de se et oīs gl̄atio vana Postmo qm̄ oīḡiale p̄m̄ et fomes radical^{is} et
origiāl^{is} sūt i carne ita q̄ aīa ex v̄m̄ione tū carne p̄tactū volueatōz i
viribus suis p̄cedis fomite q̄ m̄c̄rit ido p̄ carne dat^{ur} itelligi des̄ potē^{re} ille
ad vicia ieliāntes v̄i^{us} q̄m̄p̄it^{ur} v̄asti^{us} itell^{ig} volū^{tas}. Itaq̄ h̄nc hostib^{us} suis et
q̄ctis eoz tēptacōib^{us} oz aīam vilit^{er} reluctari ac p̄uale q̄s̄ ita r̄s̄stat demōib^{us}
vt fugiat ab ea. carne q̄ i s̄ua i digat seruitute. et ea q̄ mūdū sūt asp̄net^{ur}
qd̄ q̄lter fieri possit ac deat i s̄ra tanget^{ur}

Ar. lūs q̄ctus

D De ichoacōe p̄ssu et ordie dyabo^{re} septa^o i nobis
ut serpes ad m̄lere cur p̄cepit vob̄ d̄iut nō q̄medētis de
oī ligno paradisi. gen̄ 3°. Q̄uead̄ m̄gr̄ s̄uaz h̄c^o ex v̄^o sapiētis^{us}

augusti diffuse declarat **C**onsilii iohannis p[ro]p[ri]i et ordo temptacioni in nob[is]
 e qua ex ipugnatione dyaboli i[n] idem iohanni p[ro]p[ri]i ac ordo temptacionis p[ro]p[ri]i
 putu i qua dyab[ol]us i forma serpentis app[er]e temptacionem i[n]cepit m[er]ere arg[um]e[n]t[um]
 die do. m[er]ogando. cib[us]q[ue] vetitu[m] ei offeredo et ea falledo **C**ui[us] t[em]p[or]e p[ro]p[ri]i
 flo fuit q[uo]d m[er]er suggereti dyab[ol]o audie[n]s p[ro]p[ri]i edidit et g[er]ensit **C**onsu
 matio at fuit du[m] et vir g[er]ens dedit uxori et q[uo]d d[omi]ni p[re]ceptu[m] de f[er]ru
 gmedit p[ro]p[ri]o **C**osomiter i nobis cotidie agit[ur] du[m] demon illicita sug
 gerit s[er]ualit[er]. s[er]ualitas vo[rum] ea p[ro]p[ri]i ratio ac volu[n]t[as]. q[uo]d du[m] g[er]ensit de
 illicito q[uo]mede p[ro]hibent. **P**er q[uo]d s[er]g[er]iu[m] dyab[ol]us i t[em]p[or]e t[em]p[or]e g[er]it s[er]li
 tudiez officiu[m]q[ue] serpentis. s[er]ualitas m[er]eris. ratio viri **P**orro s[er]uag[er]i[us] p[ro]p[ri]i
 de t[em]p[or]e p[ro]p[ri]i s[er]uag[er]i[us] designat[ur] t[em]p[or]e p[ro]p[ri]i motus e[st] sepe suggestio d[omi]ni
 ex t[em]p[or]e ipugna[n]t[ur] orit[ur] p[ro]p[ri]i motus. p[ro] m[er]ere vo[rum] s[er]g[er]i[us] i[n]fior ratio. ita q[uo]d delicta
 cogitacione s[er]uoz i[n]fior e[st] g[er]itio m[er]eris. p[ro]viru[m] at fighit[ur] sup[er]ior lo[rum] t[em]p[or]e
 m[er]itio e[st] g[er]ens i[n] delicta p[ro]p[ri]i. **I**taq[ue] teste g[er]o p[ro]p[ri]i ta p[ro]p[ri]i suggest[ur] delicta
 et g[er]ens ho[m]i[n]i i[n] temptacione idurit[ur] t[em]p[or]e q[uo]d v[er]icat[ur] q[uo]d p[ro]p[ri]i suggest[ur] t[em]p[or]e
 iohann[is]. p[ro] delicta p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i. q[uo]d i[n] temptacione de rebus carib[us]
 corpore et mundanis p[ro]p[ri]i i[n]telliged[ur] vide[re] **P**er s[er] doctores q[ui] i[n] s[er]ualit[er]
 no[n] e[st] n[on] veiale p[ro]p[ri]i. **I**n roe vo[rum] i[n]fior ta veiale q[uo]d m[er]itio p[ro]p[ri]i g[er]it[ur].
 du[m] em[er] lo[rum] ipa i[n]ferior delicta p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i moy abicit[ur] cu[m] ea adurit[ur] n[on] ex delib[er]a[n]t[ur]
 ei co[n]sentit[ur] s[er]ua e[st] veiale **P**er vo[rum] ea no[n] reit[ur] s[er] ex delib[er]a[n]t[ur] g[er]it[ur] i[n] ea e[st] nul
 pa m[er]itio **E**t t[em]p[or]e s[er]uag[er]i[us] vocat[ur] co[n]sensus i[n] delicta p[ro]p[ri]i morosa. ita q[uo]d delicta no[n] vo
 cat[ur] morosa ex t[em]p[or]e diuinitate s[er] ex delib[er]a[n]t[ur]. du[m] p[ro]p[ri]i rois delib[er]a[n]t[ur] adh[uc] q[uo]d placet
 delicta mala **C**ertu[m] e[st] q[uo]d ta veialia q[uo]d m[er]itio p[ro]p[ri]i i[n] sup[er]ior roe lo[rum] h[ic] s[er]ua
 et p[ro]p[ri]i aq[ui] motus dicit[ur] e[st] i[n] roe sup[er]ior du[m] ex quada s[er]reptioe s[er]bitu g[er]it[ur]
 aqua g[er]it[ur] a cogita[n]t[ur] qua fidei spei a caritati q[uo]d motus du[m] p[ro]p[ri]i i[n]p[er]ellu[m]
 veialia s[er]bitu p[ro]p[ri]i dicit[ur] **P**er q[uo]d lo[rum] sup[er]ior et i[n]ferior no[n] s[er]bitu diuise p[ro]p[ri]i s[er]ead
 vis vocat[ur] lo[rum] sup[er]ior i[n]ferior i[n]p[er]it[ur] p[ro]p[ri]i ex argu[n]t[ur] et g[er]it[ur] i[n]fior
 et q[uo]d moralis p[ro]p[ri]i vsat[ur] ut q[uo]d aq[ui] sit ag[er]ed[ur] q[uo]d sic exp[er]ed[ur] vite h[ic] et lo
 dicitat **V**itadu[m] vo[rum] q[uo]d sup[er]flua e[st] et norma. **E**t ead[em] vis app[er]ta sup[er]ior lo
 i[n]p[er]it[ur] i[n]tendit causa et g[er]it[ur] i[n]fior ac motuio d[omi]ni ut aq[ui] e[st] ag[er]ed[ur]
 q[uo]d a do p[ro]p[ri]i et exp[er]ed[ur] ad etna salute **V**itadu[m] vo[rum] q[uo]d duplicet do et lege
 p[ro]hibe[re] diuina. atq[ue] dapna[m] m[er]it[ur] p[ro]p[ri]i. sup[er]ior at lo i[n]fior reg[er]e d[omi]ni q[uo]d
 g[er]it[ur] i[n]fior moralis h[ic] ac nales p[ro]p[ri]i g[er]it[ur] et roe sup[er]iales d[omi]ni
 ac sup[er]mas s[er]bitu gubna[n]t[ur] **P**er adur[ur] q[uo]d p[ro]p[ri]i motus s[er]ualit[er] s[er]bitu dicit[ur]
 e[st] s[er]pe veiales q[uo]d i[n]tellig[ur] e[st] de motib[us] p[ro]p[ri]i q[uo]d ex aqua p[ro]p[ri]i ymagina[n]t[ur] s[er]u

et ipse
7

quodammodo procedit quoniam illi motus a quo non subditur ratio ac voluntas a se habet per se procedit et
procedit. Sed motus per se sit per se naturales et vocatur motus per se per se non extat a quo
non culpa sed quod ex eis per se naturalibus oritur. non a quo non ratio ac voluntas ac ratio
ipso sit subiecti. sic dum quod ex sola naturali superfluitate non patitur stimulum carnis. vel
melancholicus ex mali sue applexione sustinet motum per se rationis. Sed quoniam quod ex
per se inspectioe ygnatioe a cogitatione rei talis stimulat et motum per se per se intrinsecum
ad nihil est veriale per se. Et idem dicitur de per se aliorum motibus vitiorum.

Qualitudo huius a dyabolo mundo et carne varijs modis temptet. **Ar. luc. 4. 14**
Subij estote et vigilate quod aduersarij vestri dyabolus tempore leo rugiens circum
quirit quod deuoret per se per se. **Deones** ad temptandum impugnam
deiciendumque homines utitur carne et mundo tempore istruere ac medicis quod
per extiores inioresque sunt et per appetitum spiritum impugnat nos varijs modis per
ipsos spiritus potest obsequio seu reprobatione obediencia sua l. tri. l. a. p. pal. adu. sa.
quod ad iordiam et carle amore. sine ad viciosu carle et mundum horem
sine ad am. passio. vitupale nos attendat iritet a iducat. **2. ad ipa**
extiora obediencia sua et trea nobis vndiq. occurrunt nos varijs modis afflicto
ita ut iordiam delcem i eis vel male gstem de eis atq. superflue inorem
seu iheam. eisdem. **3. imodeate** nos occupat et tlia et i dno offi. quoniam
spalit vacat e do i ordi. psalmodys et meditacib. sacris. Insuper i corpa
nra age pnt et ea dmsode altare accede et disportonare. atq. ide ad
libidies nra accidia horem audana tfti. et ad qsilia vicia excitant. sic
et organa extiorum iniorumque sunt. et appetitum spiritum pnt mltiplr inuire
et ita decipe. non tu pnt dnce i itellm ac volute ipmere. **Pr. q. i**
nobis e nal ac iugis et max. colligatio atq. qnexio spiritum et itellm
lia. pote. i tm q itellm nra q. a spiritum q. depedet orit. ac
prodit. et itelles media. fatasma. q sit i spiritu iniori fedit i actiu.
Idcirco ex h. q demoes spiritus vires idispont. et eay fors atq. fatasma
ta tbant ipedi et errat itell. n. et to i actib. ac iudicys suis. **Voluntas**
quod ex motib. passio. obtebrat. errat ac labit. Idcirco nra e tep
tationib. passio. et inuicib. quod inuicib. hostes causat i pote. et or
gans spiritus et i corpm nroy applexioib. ac sanguib. efficacit. **Eluctari**
per se infra tagenda. **Intea** quod preductis modis temptet nos satha
nas per spiritus vires et eay oba qstat ex b. sti. **Cyprianus** dicitis. **Cir**
cuit dyabolus nos singlos et tempore hostis clausis ostes muros explorat
et temptat an sit per se aqua mebroz a virum nra. **fida** ac stabilis nra.

aditu ad itiora valeat penetrare. Offert oculis formas illicitas ac faciles
volupt^{tes} ut visu destruat casti^{te} Aurea p canora musica temptat q^{is} auditu
soni dulcissimi soluat atz emolliat xpianu vigore. lingua quicuo puorat
Manu iurene lacefctib⁹ ad petulantiā cedis istigat. lucra pponit vt fiat
fraudatore Ingerit pnciosa q^{is}edia vt alia pecunia rapiat. Hores pntu
trenoos vt tollat celestes Offerat fla vt vea sbrupiat. Dūqz lateter fallē
nequit apte iminat^r trole turbide pferu^o itentus ad debellados di seruos
sp iquetus et sp iestus In pace sbdolus. i pferu^o violetus. **Q**uozie q^{is} vni
usas dya^l tā fallaces iudias q^{is} aptas pugnas pferu^o et minas stare ai
mus iugit debz instructus atz armatus. tā patus sp ad ipugnād q^{is} patus
ē i^o sp ad ipugnādū. **H**ec cypan⁹. Anslip q^{is} teptet nos p corpis altā et
fliguis varia q^{is}motioez p^o ex v^o aug^o dicitis q^{is} deones imistet se san
guibus hoim ad excurād teptatoez q^{is}upia⁹ **C**onsilr⁹ gnat ad accidia et
sbpnole⁹ dispone^o. sed et sanguis ebulicoz faci^o disponit adira. s^o q^{is} ex tep
ta^o dya^l p^o stis hoib⁹ gnis tepta^o crinis ouri q^{is} ad^o ifert **g**o de bfo
bndfo. q^{is} dū adhuc clausus eat i antro tāta iflamatoz et q^{is}upia⁹ carnis
subito irudit ex q^{is}da mēoria mleris q^{is} pene decuit redie ad stlm. In 2° q^{is}
lo vitaspru⁹ irat^r de q^{is}da sto **a**nachorita q^{is} dū ex q^{is}passioe pmissi cellam
sua itrae de sero feriam quada q^{is} se finit errae et puluati i hēmo. moy
cepit dya^l cor st i illi⁹ sagittis q^{is}upie volnare. Qui itelliges op^o ee dya^l
accedit lucna et mist digitos suos i flāmam ne igne q^{is}upie vinct. tō
bussit q^{is} bes digitos suos. et p ardoe teptato v^o nō sensit. q^{is} i^o q^{is}supies
exspirauit. et iustitata a sto vio decto silubut^r vixit **D**emqz dram
tepta^o q^{is} ē a dya^l ab ea q^{is} ē a carne q^{is}da assignat dicit^r q^{is} tepta^o dya^l
fcept^r nastu⁹ p^o roem vt q^{is} faciaty paulo p^o iusticat fame. v^o hō miasie
tus p lem tā gnter wastat^r. a p^o logu sbpnu q^{is} sbpnole⁹ patia. **T**ep
tatoes vō q^{is} sut a crine mltiores ouit^r ex q^{is}da nōite q^{is}uis it dū i supflui
tate exēstiant vt dū p^o iem^o refec^o imoderat^r appeti et vlt mēsurā cō
grua sumit **A**mpli⁹ q^{is} tpe dmi officij iugerat nob deones imodeatas
mēozas rey ex p^oim^o cotidie. **E**t sto ruda pri fuit onsi q^{is} vidit i spu q^{is}lit
demonēs i dmo officio varias rey et opationū ymagies voluebat nobis
an oculos sem i ozoē postoy q^{is} p^omodū seozu examinas inuenit vniq^{is}q^{is}
i plus orobus ea tamter rogitasse q^{is} s^olitu^o an oculos e⁹ videat a de
mone p^oitari sē i **v**itaspru⁹ pleni⁹ recitat^r. **E**x q^{is}bus oibus inotestit
nemine q^{is}tarū p^oferm debere de virib⁹ suis p^osumē ac putae q^{is} g^{is}ub⁹

ac predominantibus temptacionibus impugni non posset si pmitteret dñi Insuper caro temptat
animam seu hominem per singulos sensus et per appetitum concupiscentie ac uastum le mouet ad oba
sensibilia ac terrena et ad passiones varias et ea sic tractat e. **Philosophus mundus et homines**
terrestres seu res mundane et quas homo non debet affici occupari moueri nisi secundum rationem
iudicium. ac iuxta diuine legis tenorem

An omnis temptatio sit peccatum.

Articulus sextus

Temptatio temptat a concupiscentia sua abstractus et illectus. deinde concupiscentia
cum concupiscentia parit peccatum. peccatum uero cum assensu fuit contra mortem. **1°**
In hinc uero factus pressus clipe a minore ad maius. ut sit. Philosophus concupiscentia
temptat a concupiscentia sua. et iordiana cupiditate que sapientia radice est omni
uiciorum. sic que concupiscentia ipse sumi uide per peccatum et ipso sumi adore. que aug
omni uiciorum uocat origines et radice. **abstractus. et auisus a suo bono ac uel**
salutem itinere. et illectus. et ad peccatum attractus adore iordiano. Porro concupiscentia
cum concupiscentia. et ad delictum et peccatum ad assensum perducit. parit peccatum mortale in
hinc que sunt que preceptum peccatum uero cum fuerit assensum. et ad opus perductum contra
mortem que metus et dampna que est mors infernalis miserie de qua apoc 21° as
seruit per iniquitatem in stagno ardenti igne et sulphure que est mors eterna.
peccatum que quod per peccatum non delet peccatum assensum obstaculo que parit **Curia**
que uero loquitur **beda. Tribus modis temptatio agitur utpote suggestio hostis. de**
lectioe huiusmodi fragilitate assensum cordis. per eam concupiscentia oritur per quam incipit homo abstractus
a uero bono uero a peccato ueritate et igni summa que bonitate. Deinde concupiscentia quibus de
lectio quodam per quam homo in malum illicit manens adhuc infra timores uerital peccati. iniquitatem
delictum assensum delibatur accessit est culpa mortalis Porro si hoste seu mundo
suggerente atque temptate non delictum in re de qua temptat non assensum eius non
peccatum in tali temptatio uero temptatio tunc est nobis materia excedere uirtutem atque ortu mentis
ac triplici non culpa putat magister **seruaz li 2° ex uero augustinus declarat** **Itaque uero** doc
tores concorditer temptatio ab exteriori nobis proueniens utpote a dyabolo licet mundo non est peccatum
in se. nisi imputat nobis ad culpam quod dum nos ipsi non cooperamur tunc nos temptantur in tem
ptacione per delictum uel assensum. si resistendo ei mentis atque peccati sic aut apud duo fructus
cum temptacione prouentur **Temptatio** autem que est ab ista. et a carne et fomite seu
sensuali est ipse peccatum qui procedit ex aqua pura appensioe ymaginaria seu cogita
tu ut plenus dicitur e. **Quocirca** pensanda sunt uero **boneture** que aut De ortu
actuali peccati tenendum est quod actuale peccatum origines trahit a libera uoluntate per
suggestionem delictum et assensum. **Di** autem suggestio et delictum sistat contra
assensum est uerale peccatum **Di** uero sequatur assensum a opus in hinc que lege prohibet

diuina moele pccm e. Quod si iustus e si ope h' q' dicit dicit p' q' vult i op' pced' h' no
 valet. et tuc volu' eputa' dno p' fco. 2o q' no vult i op' pced' h' voluptari i
 delca' seu cogita'. et tuc q'uis pccm no sit plene q'ntu' e tu it' moelia q'p
 tad. Cu' ei pccm dicat excessu' volu' a do i'itu nata e moueri ac regi ab ipo
 et s' d'm ipm et p' ipm. de pccm e iordia' metis a volu' i qua ee put' vty et
 viciu'. Porro iordiatio ita a tata e q' ordie' iusti' extimat' et s' e moele pccm
 qm aufert vita' g're sepa' a do a q' vniuersa' p' gram aia iusta. Aut e ta mo
 dica q' ordiem iusti' no p'mit' h' i aq' turbat seu ledit et s' e veiale pccm
 q' de ipo possu' veiam cito et facile adipisti q' p' ipm ho' gras no amittit
 n' i'nicia' di' metit'. Est at' ordo iusti' ut bo' s'mm' et i'gnile' p'fat' bono
 q'mu'. h'oe'itu' vtili. volu'tas di' volu'ti' h'ua'. s' q' iudicium' ree' rois p'fat' s'ualit'
 et qm' lex di' p'ap' ordie' i' tu' et vetat' oppo'ti'. Porro du' bonu' q'mu'le' p'fert'
 diuo. vtile h'oe'ito. et volu't' ma' p'fert' volu'ti' dine. a s'bitu' appet' rois q'it'
 tu' pccm moele. Qu' vo' bo' q'mu'le' et catu' plq' debito diligi' no' tu' i'c'ato
 bono p'fert'. n' vtilitas p'poni' h'oe'it'. n' volu't' ma' dine. n' s'ua' tas' rois. tuc
 e veiale pccm. qm' q'uis h' sit p' lege no' tu' e d'urte q' lege. Desualis
 at' appet' ree' rois no' p'fert' n' du' ei a roe' q'sent'. Porro moele pccm tu' rois
 q'mm' neq'q' i'c'it'. Si tu' s'ualitas moueat' iordiate' cu' ordia' i' ad ma
 lu' i'clinet. q'uis no' q'sentiat' ro' q' pccm e aq'd qm' aliq'lit' led' iusti' ordie'z
 Vmptu' ut ^{tho' s'ubst'} tactu' e sup' et tactu' e sup' q'notus s'ualit'is p' dicit' surge' p' ex
 organ' q'lte' sic organ' calesto' i'surg' motu' libidis abs' ymagia'. et i' motu'
 e pue' nal'. n' roe'z d'ipe s'ortu' et h' face' p' d'yal' ex p'tate sue ne' qua p't
 ro' dia' t'nsmutae' n' diuina' cohibeat' v'tute. 2o motus q'mu'p' q'surg' ex app'e
 hesioe' aliu' rei delca'is et ex hac p'te appet' q'mu'p' p'ncipat' i' hoie' aq'd
 libitatis s' q' obedie' p't' ipio rois. s' q' i' q'mu'p' vi' p't' ee' pccm s' motu'
 huc extorq'ze no' p't' dyabolus.

Articulus Amicus

An teptatio sit appetenda

Omnis q' deo placuerit p' multas tribulaciones t'nsierit fideles. q' at
 teptaciones no' susceperit i' t'ioze dei et i' patre' ext' m'ati' s'it
 iudith s'. Certu' e q' tepta' i'itu' a teptante ordia' a ten
 dit i' malu' culpe et i' nocumetu' teptati no' sit appeti'us. 2o
 i'itu' e' qui tepta' p't' teptacoe' vti i' bo' atz ex ea' cosequi' s'it m' mltiplure'
 s' appeti' p't' p'fertim' s' q' n'cia' e' ad salu' eo' mo' q' ait ap'ls paul' No' co
 ronatur' n' qui legitie' certauerit. Vn' et iacob' dix' ap'ls. De gaudiu' ex
 istiate' s'it cu' i' varias teptaciones i'cideritis. et un' huc mod' appeti'

put adusa nō iqtu adusa atz penalia s; iqtu pgtam p ea. et ex eis pfi
cum? ac mltia bona coseqm? qz p mltias tbulacoēs oz nos itre i rē^m teloz
Insup null? dz teptacoēs appete psumedo de pps viribus s; qsideāta de
frustate et isufficiētia sua. qside? i do et intendo ei? gzofo auxilio
ita qdus teptacoēs sic modet? tltit qz assistat teptato q nō vincat?
Hinc i viciis de mltis scis nrat? qz i teptacoēs? cosututi nō pehe
rut n? cupierut libari ab eis s; pro gra resistēdi efficacit? orauerut
qz ex teptacoibus seferut se i mltis pfiē pnt if? diffusius oñdet?

De tepta^o multiplici

Ar. l. 6. c. 1.

Timeo ne sic serpens seduyit eua astucia sua ita corripant?
abus vū. et exidat a simplici^{te} q e m^o 2° rōz h; **R**ichar
dus de sctō victōe poit. **A**spēs seu poti^o modos tep^o **Q**uaz
Ip^a e iportuna qua hō tā assidue ac ipbe ipugnat? vt eā amonere a se
vix queat. **N**ā freqit? obiecta nō cessat? reūti. et oī pene hora hōzē iqtat
quō que n? vi nec fraude sbuertit? iqbūitate atz freqit? iressate alluciat
ad qssm? qad? gutta cauat lapide nō vi s; sepe cadēdo. et tellus ab vnda
paulati qssit? iūz i d? bti iob lapides excauat? aque et allugione fra pau
latim qssit? **C**ont? tepta^o h^o nūc e idesinet? ifatigabit? qz pugnare
vt ista vbi de teptaco^m imedys tractabit? expone^t. **I**ā spes tepta^o
vocat? dubia qm? abiguit? obstruit? am? sic sic iuoluit? vt neqat? clare
disterne? qd? certi deat? de re vū tepta^o sentit? scqz frū mētem diuisode
fluctuare. et de ead? re nūc i d? nūc opiri vt d? helye. 3° res? mētibus sic tep
tatio obiri possit? **V**qz q? claudicatio i duas ptes. et hō sic fluctuas i d? iob
10° dicit? valet. **D**eo cogitacoēs mee varie succedut? sibi. et mens i diuisi
vapit? q? q? ssp^m e eūi 4°. **N**o ventiles te i oem ventū. esto firmus i
via dñi et i veritate. **B**us tui **H**inc et aplo ad eph^o 4° hortat? **N**ō iam
sim? pūuli fluctuantes. n? cōsuleram? oī veto doctrine **V**ā teptatio
subita. q? iudiciū puenit? vōis i tm? vt cor teptati puentū ipetu h?
belli. eas isidias p qsideā? nō queat? anticipare v? freqit? sentiat? se
iaculo pue delcā^o tūssigi anqz cūssper^o sue struto poss? se suis vi
rib? pūuine ita vt i d? ihe^o poss? pfre. velociores fuerit? pscutōēs nri
aqhs? reli. s? ex iūitu ber-sabee sbito tūssifus e d d h^o telo. **2°** vo
cat? oclta qz p ea mens quada caligie ita fustat? vt negliget? se heat
vbi sollicita eē debueat. n? ea q? sibi pponū? debita dilige^t pstrute^t v?
pūiosa et noxia mltia acceptet? tū salubria. et heu mltia mlticoēs pnegli

qd sit sit oipoteti acceptu **P** sagitta tandem volante i die itelli tepta 3^a q
 d subita. q istar sagitte ferit anq pvideat **V**irta q tepta q voca oculta i
 nuat cu sbdit **N**egocio pabulate i febus. q ad e tle negotiu vsat i febus
 noctis s'oclia tepta i febus felicitas. **A**tuco i tepta qd volera expim nri
 ps sbiu ab iursu q noie ipetus viole designat **S**ta vo tepta q fraudu
 lenta noiat tagi da seq et demoiio meridia. q ut puit i hac tep^{oe} freqt
 mala ac pessia sub spe bonoy ac optioy psuadet et angly febray i angela
 lucis tifficat **E**t qm septia teptacois spes q noia plexa pler i se tep^{oes}
 qplectit et a diuisa vicia occupat rē ipa itelligi da cu sbdit **C**adet a late
 tuo inille **P** qda sit teptacois de carlib' vicijs. qda vo de pccis spitalibus
 ipugnates. et qda de vicijs maifestis. qda de vicijs palliatis specie quada
 vtutu hntibus nos ipugnat. **D**cus at bernidus sup can^m poit 2° gna tep
 taro^m. qz p^m e de iordiato tiore quo hoies tpidat agydi via arza seu
 eligiois igressi. ac corpis castigatoz. ac q para qfflctu. no attedentes auxi
 graz magtu^{ne} pmiory. qsbloz sps sti. assistetia angli sti. et q dulce fiat
 cordi pficeti xpo seruire q ait verusse. **V**ente ad me os q laboat et oncati
 estis. et e' a fia vos. iugu ei men suave et on men leue. h' ge' teptacois
 voca hoz noctn. **1^m** appla sagitta volas i die. i tepta laud huāe et
 vane glē q leuiter volat. s' no leue voln' iflugit **2^m** e negotiu pambulas
 i febus puta ypotis q fingit et simulat qd no e idico i febus vsat erro
 ris et ex abioe ac desideio laud huane seu p^m qmоди appetu solet prede
 h' ypoctis maledia no sblu vtutes bra imune^{oe} euariat s' et i febus ifer
 nales ypoctia istentatu ac vile papitat. **P**ostmo ei q h' tria teptacois
 vicerit gna iminet qtu ne sb specie boi fallat. n' idistreto debilitē fuore
 n' imodato zelo iudicet aspnet a arguat p^m. s' vi qpassioe distre q radio
 decoret i oib' atz iona^{oe} obstqū psuerat i fied suo offeat **caat** catoru
De magna et multi vtili teptaco **M** luc 8us e **V** 3^a tep

O que gaudia existate frēs mei cu i tepta^{oe} varias **indertis**
 stietes q pba fidi vte patiam opat. patia at op' pson h' vt
 stis pfi et itegri i nullo deficietes. **h' p.** h' e salubria p^m
 monitio strenuissimi pugnatoris ut ex indetia teptaco^m p^mulibz mltay atz
 mignay no sblu no qstent. n' pusillimes ac diffide^{oe} efficiam s' poti' glēm
 i dno q nos pinalit' vspat. i pnti exret. castigat. humiluat purgat ifor
 mat ne etnalit' peam? **O**ptet nax i adujs gaudē i q^m nena sut a vtilia ad
 salm **I**ntea quis iuxta prehita tepta^{oe} q e a carne et ex pua ymagia^{oe}

8
Puna sit ad mi⁹ veniale peccatū. nō q̄ntu ad hō⁹ de ea gaudeū h̄ q̄strādū. atz p
ei plenaria extirpā⁹ assidue laborādū. Tū et ipā ē elcis oratō boī mltiplius
in oīa coopant⁹ pdestinatō i boī q̄ ex suoz cōsidatōe excessū et culpā p̄fū
dius seipos humiliant cautiores reddat. et dō s̄rept cordial⁹ reḡtiat. atz
i ei amore validius iardestut sic q̄ grā ut ait aplō sup̄hidat vbi h̄ndant
iūtas **Tēpta⁹** vō q̄ dūre a dō iflūgit⁹ ordiat⁹ sp̄ ad p̄fīm tēptatū sic adūstias.
Tēpta⁹ vō q̄ a dya⁹ et a mūdo ifert⁹ q̄uis i eo q̄ tēpta⁹ vōz nō h̄eat
culpe q̄dū tēptatus nō coopat⁹ ei p̄ dēctā. nō p̄ q̄ssim⁹ a exercitū. ē tū ten
dens et iclinās ad malū culpe. nō vtilis ē in se s̄ ex adiutorio gr̄e dei. et
prudētia ei qui bñ vti tli tēpta⁹ ē matū atz oratō vtil⁹ mltiplius. et
copiose fr̄uostie **Vēru** rebus et p̄is oīa coopant⁹ i malū. q̄ de sua cor
rione et t̄bula⁹ fuit peiores de q̄b⁹ ix⁹ 4⁹ d̄ deo p̄missi eos et nō do
luert. amisti eos et remerūt acipe disciplinā idurauerūt facies suas
sup̄ petra. et noluerūt rueri **U**traq̄ loq̄⁹ de tēpta⁹ i gnali d̄ q̄ tēpta⁹
p̄ vtil⁹ ē ad iūruēdū. iducit ei tēptatū ad p̄cipi⁹ reḡ⁹. et docet eu
q̄lū deat a⁹ q̄ tēptat⁹ q̄sile. s̄ q̄ effiat hōiez i sp̄tali milicia h̄ ē i pug
na q̄t aciem vicoz ac dēomū eruditū. exptū et p̄mptū **H**inc q̄t d̄ q̄
tēpta⁹ tēptatū illinat sic et t̄bula⁹ vñ ix⁹ 6⁹ vbi m̄a h̄ t̄nsla⁹ erudire
ihlm septuā⁹ iūpretes t̄nfulert. p̄ oēz dolore et flagellū erudicis ihlm
Quorū st̄bit theo⁹ dū crebus agustijē sbiacem⁹ h̄ v̄sclū iūrdem⁹ q̄s
p̄ adūsa i dēam⁹ ad cor iūx q̄d loq̄⁹ v̄sias sola veratio dabit itellēm au
ditū **E**t rursus ad dō⁹. In t̄bula⁹ iquit m̄mūris doct⁹ tua eis h̄ic 2⁹
machā⁹ de anthocho iūtat⁹ q̄ ḡm̄sillo afflictus dolorib⁹ cepit ad agnōz
sū vēire. t̄m q̄ 3⁹ asserit. q̄ nō ē tēptatq̄ q̄d st̄t. q̄ nō ē exptū pauca
reḡḡst̄t. **V**ir i mltis exptus cogitabit mltā. **E**t salō⁹ ait **V**irga et corruo
t̄buit sapiāz. **N**ēpe ut testā 5⁹ octos q̄s claud⁹ d̄pa apit pena **2⁹**
tēpta⁹ hōiez examiat an ratorū suo fidelis s̄ atz obedies q̄ad⁹ exterior
pugna militis q̄ adūstios sui regis demrat. an sit suo regi fidelis. nisi
ei hosti iūis sui viliter iūluctā iūidel suo dno iūputā **I**n m̄ rei figā st̄ptū
ē iudicū 3⁹ dimisit dno thānānos ut i eis exp̄ret⁹ iūbahelē v̄z audiret
mādātā dō⁹ an nō et vt d̄steret posteri eoz certare in hostibus haberet
q̄ q̄suetudinē pugnadī **D**ic g⁹ optet nos d̄stē d̄m̄icare q̄ tēptatōes et
tēptatores iūquos et sic d̄venire ad q̄suetudinē sac̄z afflictū p̄ quā i oī tēp
tatōe deo auxiliāre facit⁹ p̄ualeam⁹ y⁹ et delcābilū q̄ hostes d̄m̄ hōis
ac m̄e salutis certem⁹ q̄ad⁹ p̄ machā⁹ de st̄rem̄sillo iūda et scribus ei

virat q̄ pliant p̄clia yst̄ cū lencia. Nā teste pho. s̄ḡm̄ virtus ē delā siens
i ope. Itaq̄ i teptacoibus et adūsis ondā fidelit̄ nam ad dōm̄ dñi nem̄
qui modo iā tacto nos cessat suos exaniare elcos. nūq̄ i p̄p̄ i. t̄ij̄ auy i forte
pbant illos et q̄ holocausti hostiā antep̄ eos. Amici quippe et fidelit̄ i adūsis
mostrat. p̄tā s̄p̄m̄ ē em̄ 6. si possides amicu i tepta posside eū. Est em̄
aius s̄dm̄ tps̄ sui et nō p̄maet i tpe t̄bulacois. De t̄i hoie aut sal̄
q̄ 13. h̄c ē qui v̄bū dei audit et cū gaudio suscipit i. s̄ nō h̄c m̄ se
radite. k̄a ei t̄bula et p̄secutio q̄tinuo sc̄dalyant. Sic mlti i p̄p̄i
gras agūt deo. s̄ i adūsis deficiūt put de vnoq̄q̄ t̄i fert i p̄s q̄fite
bit tibi cū b̄nferis ei. **T**epta teptatu hūiliat ad q̄s̄dū seipm̄. et
sp̄am̄ i firmi t̄e sue v̄hute. s̄rit eū asp̄nari ac vilipede semetipm̄. eo q̄
ad iustēdū i pedimētis sue salūis atq̄ ad abiciēdā vana feda ac vilia
tā tardus debilis q̄ q̄s̄tat. Et q̄ tā cito ac facilet mouē ad passioes
et vicia. neq̄ i p̄uis ac minimis victor extiterit cū auri dei i magnis
ac maioris p̄teptacoibus fuerit tā q̄stares. **E**i at p̄ualuit admoct
eū tepta et eī victoria vt dō reḡnet hūilit̄ dices. **M**is q̄ dō ad m̄
me. paulom̄ i h̄tūss̄ i ierno aia mea. **H**inc p̄p̄er asserit. Ad magna
vtilit̄ hoim̄ r̄seruata ē et exurgit materia certaminū vt nō sup̄biat
st̄nas dū pulsat i firmitas. **V**h et st̄ssi i pas elcois de seipō fatet
Ne magnitudo r̄uelaco extollat me dat̄ ē m̄ st̄m̄l̄ t̄m̄is mee an̄
sathā. **P**rego q̄ p̄e differunt. p̄a dispep̄a nob̄ra agi ut teptaco
ipugnem̄. ne v̄tu b̄ q̄bus p̄f̄i extollam̄. **I**tes dū vicia nos ipugnat
v̄tutes i nob̄ p̄ficiē hūiliat. **H**inc t̄rend̄ 3. fassus ē p̄as. Ego v̄
vidēs paup̄tē meā i v̄gn̄ idiḡtiois tue. **H**ic r̄oe p̄let distret̄
sp̄iales q̄ v̄ri s̄ditos sibi seu sibi carissos fortit̄ et f̄p̄t̄ i p̄aze.
atq̄ adūstra b̄ l̄ exere. ne ex sp̄tali itumescat p̄f̄u. s̄ iugit̄ hūilient
semetipos. **V**h cenat **caslan̄** de q̄dā paulo abbē q̄ i p̄nna. q̄s̄
inuābilis p̄m̄ ac s̄m̄ i suo r̄fectoio q̄medētia v̄nū ex s̄rib̄ suis s̄m̄
mistrante edētibus tā dire abs̄ illū r̄p̄a p̄ussit ad genā q̄ s̄m̄us
p̄ t̄m̄ r̄fectoioū audiebat. et ictui pallor seu limor successit. nec
t̄i v̄lla turbatio orta fuit i s̄ris mēte. n̄ s̄ḡm̄ ip̄atie alicq̄ i facie
ē tepta p̄gat hoiem a viciis mltis. fugat em̄ stulti q̄ exstirpat
presuptiō. iactatiam arrogātiāq̄ ipellit. eo q̄ faciat hoiez itueri
ac nostere semetipm̄. **V**h ait **grego**. Teptacois i q̄etudo i p̄o
gat an̄ h̄o i quiete positus dñi veracit̄ diligat. **E**tem teptacois

pondere pressus a vana suay viria presuptioe qpesit. a iactantia cohibe.
 ab elatione frenat. du ppam ibecillitate qfficit. ac dimi sibi idigentia
 erpit. sic qz cu sto job ptestat. Ecce no est auxilium mi i me. Hinc aut qgo?
 Nemo sibi inotestit nisi teptatus. n. vires suas qe i pace qsttit. hic rest
assianus de qda hemita i scripto ac idistrecto q frem qda teptatu sua
 impita rnsioe pene ad despa. iduxit. q qsto sfo qda anachorita frem
 illu sapier. rpsolans orauit dm vt tepta. sris illius i sene illa quteret
 q sfo i cepit sene ille ista samentis disturre que stus i accedes stituta
 bat. cur tlt agitaret. qd du ille dice vctudaret. istruxit cu stus ille
 atz irrepauit. sic qz sene i i cepit se ve qste et oem psuptioe abice
Cto tepta. sru hoiem ad dm qfuge exclamae atz sbsidm iplozae iuy qd
 sfo. Et clamauerit ad do. cu tbulare et de nari. eoz libauit eos.
 Da em teptatq ex ponde atz molestia sue tepta. ppaz fragili. atz ifmte
 agsttit armit se vrb. ius resiste ac puale no posse. idero de vibus
 suis diffides rcsugit ad do. et spans i mia ac ope ipi. iuorat e sbsi
 diu q ait i ps. Inuoca me i die tbulat. erua te et honsticabis me.
 sfo sfo. e. ysa. 21. do. i angustia reqsierit te. y. tepta. pea. afflictio
 et qnz aduistas sru hoiem festiare ad dm et cito querti. qad. do. aut
 oze. In tbulat. sua maie qsurget ad me. Et ps. multipli. sut ifm
 tates eoz p. arelaucet. Itaqz qisus su i erupna mea. du qfugi spina
Cto tepta. sru hoiez cora do sollicitu. s. qz negliget. et torpore dissolu.
 et piclosa securitate expellit. Timor naqz picli qd sentit. efficit dili
 gente. ac custoditu. et qui ipugnat. expugnari veret. do. q. h. s. s. s. s.
 sollicitat. et qrit qplia. Hic sup. id. pba me do. et tepta me asseit glo.
 nisi teptarem. negliget. eem. Hic tepta. sru hoiez qsuat i gra
 et vntes e. i custodit. **A** spitale pfectu pducit. q ei ipugri se sen
 tit ad ipugnadu accedit. sic et nalia forti lagut. du a suis qis
 eis existit. **A** ignis flatu repressus latius se diffudit. et aqua otrete
 su cursus obstaculo mag. ipellit. sic hoies boni sentientes obstacla
 suoz pfectu. ac rpuignula desideioz suoz feruentiu validi. iardesunt
 ad bona. qad. glo. sru mir. lauretius pntatis sibi oim tormentoz qmib.
 dyit. has e. epulas sp. desidia. **D**risi. q. ppul. martin. cu tyrann. ipu
 tare. ignaue q noluit stlo militare s. x. r. d. Et h. ignaue deputa.
 e. i no. x. r. d. runcos hostiu iermis cras petrabo. Sic et strenuissim.
 phator. nign. p. Anthoi. a demob. crudelissime flagellatus et velut

mortuus a loco quo fuit percussus sublatus fecit se illuc deferri et dixit
demonibus Ecce hic sum non fugio via certamina. Hinc loquitur augustinus. Vita
nostra in hac pernacoe esse non potest nisi temptacoe quia perfectus non potest nisi per temptacoe effici
non sibi quisquam innotescit nisi temptatus. non potest nisi qui vicerit coronari. non vin
cere potest nisi certauerit. non certare nisi temptet. **¶** Unde et leo ipse testatur. Nulla
sunt opera virtutum nisi experimento temptacoe. nullum nisi hoste certamen. nulla nisi con
gressioe victoria. **¶** 8° temptacoe confert spem placendi deo. Unusquisque enim quod apostolus
dissplicet vita sua dyabolo tanto acius solet impugnari ab illo. **¶** Porro quod gratia
quod temptat tanto plus eius fiducia in domino augeat. **¶** Unde ait **550** Adversari
non quanto plus rebellare sibi nos appetit tanto plus nos debellare intendit
illos autem impetere non curat quos quasi hereditario iure posside se tenent. **¶** Et rur
sus plerumque attingit quod qui plus in congressione rapit temptacoe apostolus impugnet
quod ad quibusdam dicitur profectibus sicque accende solet. quod dum punctio afficit
ad temptacoe super se rapit statim temptacoe sequitur ne de suo profectu a congressione
aliqui extollantur. **¶** Hinc 5° dicitur apostolus virtus in infirmitate proficit. **¶** Et augustinus
teste. Grauius temptacoe est nulla temptacoe pulsari. **¶** 9° temptacoe temptacoe
expellit dum una aliam circum se temptacoe de vana gloria temptacoe superat gula. Et
quodam stimulo carnis contra impugnetur a quibus suis de industria multiple iniuria
tus stimulu carnis oblitus fuit. **¶** 10° per temptacoe et assilam quod per nos a mundo
atque dyabolo multiple fuit temptacoe. **¶** 11° per temptacoe fit homo peris exemplaris quod eius
exemplo ad patriam ac iustitiam quod temptacoe amantur ut patet de **1° iob**. **¶** Unde
1° iob 2° habet. hac temptacoe permisit dominus euenire illi ut posteris daret ex parte
eius scilicet et **1° iob**. **¶** 12° per temptacoe consolatio et tranquillitas meremur per **1° iob** 3°
d^o deo. per temptacoe tranquillitas facis. et per fletu exulta infidus. **¶** 13° namque
pugnans pro se gloriose assistit. **¶** 14° temptacoe fit hominem et in mundo famosi
et gloriose. ita quod alij imitentur ei ut suffertamento hinc apoc 3° dicitur loquitur qui
vicerit facia illa colupna in templo meo. **¶** Et **1° iob** dicit saluator
quod viliter dimicasti in toto orbe facia te noiam. **¶** 15° temptacoe fit hominem actus
demonibus triumphante hinc beatissimi anachorite. **machari**. **moyses**. pastor
et eius quales non plus timuerunt deones quam muscas. **¶** Cum ei magnus in **machari**
nocte quadam in templo dormiens ydolorum caluaria quadam suo capite supposuisset
dyabolo carnes eius fiducia ex caluaria in cepit alii demoni inde. porro **ma
chari** nil perit metues caluaria capite suo tudebat dices dyabolo. fac
si quod potes. **¶** 16° temptacoe corona accipit. **¶** Cum ei dixisset apostolus **iacob** beatus vir
quod suffert temptacoe adient quoniam cum perbat fuerit accipiet corona vite. **¶** 17°

tonens coronari merem' q'iens teptaroi puale? sic i vit' spm dest'bi de sto
 q'da hemita qui i visioe noctis vidit septe coronas sup discipuli sui caput dndē
 qui septe vicibus discip' se nocte illa spiterat cogitacoibus suis et patiaz ha
 buit. Sicut at et alij mlti salubres effus ex teptaroi puenientes. qd cu ita
 sit no scustm' teptari. sed vitem' teptacoibus supari id e i tepta' idur
 Hec em dca sut vt ad pferedu atz vincendu teptacoēs aiment' et atredam'

De qbusda occultissis et callidissis teptaroi atz isidne dr inimici Ar⁹ q⁹

Hestondita e i terra pedica ei' et denpula illi' sup semita iob 4°
 Dic p's aut 550° pedica i tra abscondit' du culpa sb tremis
 qmodis occultat' Hostis quippe isidians ondt meti hua i treo
 luco qd appetit et occultat p'ci laqueu vt hois aim stringat
 q'us videat qd gupystat n' tn qsdet i q' clpe laqo pede ponat Porro
 denpula a deripiedo vocata e. et tuc ab atiq' hoste sup semita deripula
 poi' qn i actioe h'mudi voluptas fallēs pat' Sicut at inua' les fallacie
 oaltissis q' isidie deonu. **P^a** e hoiez diutna et assidua tepta^{oe} fati
 gare ac tedio q'da obzue' q'us paulat' i durat' no sblu i tepta^{oe} s' et
 i despa^{oe} a diffide^{oe} ita vt putet se no p'iere ad dm n' curari ab eo. q'
 tones iuorat vt se a tli tepta^{oe} digne' eripe n' tn exaudit' ad votu. sic q'
 suspicat' deu de suo no curae p'culo. v' de adiutorio oipofetis diffidit
 q' vtrū p'mississimū e. **Isti** no pensat fidelit' ac p'uide^{oe} di ad hoies.
 n' vultates q' eis ex diutna tepta^{oe} pueniunt qua idigent vt eoz sup
 bia pestus eradict' **Q^a** vsucia dya^l e ipa exneitas tepta^{oe} du
 q'da elcos iaguetis fedis et abhoiabilib' teptamētis ipugt' vt tato
 ply arbitret' se a do lictos q'to plus opinat' a^{oe} ita no fuisse teptatos
 vt sut tepta^{oes} blasphemie et q' fide. et de nectioe man' violete in
 seipm atz de vicis ignomie q' nam **Isti** no adutut q' visiles hostes
 ex sua malignit' fecit' p'icunt i castra obsessa q'da materias fetidif
 simas ipurisslas ac pestus veneatas. sic inuisiles inimici ex iudetia sua
 imittut cordibus aqz cogitacoēs p'p'us abhoiales isblitas et nepha
 das. et oibus q'bus pnt ac p'mittu' mois ipos ipugnat' **Illi** tn inde
 no maculat' q'diu talia detestat' n' delciant' i eis q' tato gl'osius co
 ronari meret' q'to molestioza ac abhoiabilioza sut illa ad tolerad'

Q^a demonu astucia e qua h' sblu itendit vt hoiem trahat ad muta
 du statū seu locū suū i q' bñ se habet et itret locū assumat qz statū
 i q' capi possit ab ipis. q'ad' p'fetes atz inimiculi strepitu q'da terret'

et exspectat. ac sine prestolat afflictus. tibi qz q dya^{lu} dimittat parat et m^{to} iocuna.

Pic et de b^{to} anthonio athanasio stus refert du qda fuisse nocte a demonibus edelit laceratus repete dndit lux gradis febras fugas ac deones. moy q curatus et ypm adueisse itelligens dixit vbi eras bone ihesu vbi eras qre i pntipio no affuisti vt sanares vlna mea. Cui saluator rridit. Anthoni hic era s exspectabam vide certamen tuu. Demqz de hac re willielm pisen i s^{ta} sua de vtutibus et vicis scribit. Ad expugnadu teptardes icitare nos debz magitudo spectaculi i q positi sum certates. qad de duobus q^o altitru dimittatibus patet quoz vtriqz astat tota sua cognatio orans pro suo ut vincat. Sic tota celestis curia pro nobis certantibus sollicita e. et orat p nobis ac ispicit nos. Tota q horrenda societas teptantia deonu ituet ac nitit ut vincant. O q gloriu e in tot stoz pntia pualere. **C** 2^m qd debet nos amare ad istu afflictu e fidelitas qua creatori ac regi nro tenem^{ur} atz eide q^o hostes suos ondere obligam^{ur} ad h^o vt ei horem ac glam totis viribus defendam^{ur}. n^o adisarns ei prebeam^{ur} cosensu. Nec siml cu illis qtra ipius horem pugnem^{ur} neqz nosipos q^o sibi qserunt i templa et quos possidet t^oq vna atqz distilla castra pmittam^{ur} a suis adisarns pphanari aut supari dicete aplo. tepla dei stru e qd estis vos. Et rursus Di q^o templu dei violauerit disipdet illu deus. **I**mc s^{ts} ait hylarius Hoc potissimu debeo do vt eu dis sensus mens et vtus mea loquat^{ur} ac venerent^{ur} qtus sic totu qd si et habeo ab eo suscep^{er}. sic totu ad eu ho noie et obsequiu qitat^{ur}. Itaqz sicut miles cu rex suus dedit arma. equi ac stipendiu qtus p repub^lca q^o suos hostes preliet^{ur} esset. suo regi ifidelissim^{us} et totus ingratus si adisarns ei sociaret^{ur} et qsentiret ac cooparet^{ur} ad ipugnadu ea. q sui sut regis. Sic totus ifidelis et igrissim^{us} do e qui demonibus vicis qz qsentit. et corpe suo ac aia. et viribus suis ac rebus gressis vnt^{ur} ad creatoris iuria et offensa iuxta dyabo^{li} suggesti^o et violat ac corrupit tepla ac castra dei alias p^obas ad vicia iduceedo. **D**ico ad r^os 6° hortu aplo. no rignet patm i v^o mo^o corpe ut obediatis q^oq^o ei s^o n^o exhibeatis mebra v^{ra} arma iqtatis p^o s^o arma iusti do. **C** 3^m qd ad pugna hac stam iflamare nos debz q ipemet d^os ops ad ipugnadu teptardes. **I**et pat^{er} nos iuitat et ex hortat^{ur} p istinctus dnos. p anglos stos. p septas. et p suos vicarios at miste. y^o q^o ipup assiste^{re} s^ua et opem nob pntit d^omo ipm fiduciale ac incessabi^l more. **I**mpleat i^o v^o q^o qd deus

p p^{ta} hortat^r **C**ypri^m do^m vilit^r age q^oret^r cor tuu et sustine^r dnm. **C**u^m est
nobilitas brauij et triumph. p^opositas q^o corone quas rex celoz p^oualentib^{us} pol
licet^r quas si uite attendemus vsq^{ue} ad sanguinez teptacoib^{us} et p^oris resistemus
et de gaudiu existarem^{us} i diuisis teptacoib^{us} m^ode cu dicit apl^{us} p^o q^o i
p^onti est inometaneni et leue t^obulacois m^oe sup^{er} modu i s^oblimitate et^{er} gl^oe
pondus opat^r i nobis. Et item. Noⁿ s^ut q^odig^o passioes h^o ip^ois ad sum^u gl^oaz.
Ene q^uiter currat et laborat qui p^o modico freno q^u braui^o t^ont a cer
tant. q^o t^u vnus d^otaxat s^obit^r. cur s^o ta tardi s^ut et neglig^o ad
frendu i via m^odatoy altissim^o pro braui^o felici^o etne q^o noⁿ s^ula velo
t^ou cursu s^od et vni^oq^{ue} p^ostenerat^r pro suo posse curreti p^omittit^r
Vn^o dixit apl^{us} Nestis q^u h^o i istadio t^ont oes currat s^o vn^o accip^o
braui^o sic t^ont vt q^uphendatis. **C**u^m est mag^o mag^o q^uasiois acbitas q^u
penay. vilitas deiectionis ac seruitus eoz qui teptacoibus supant^r et vni^o
obsequit^r quib^{us} debet^r ac iminet et^{er} dapna. s^oma q^uasio. qui et nuc^o iugo
p^oti. seruituti d^oyal^o. corruptoi seditati q^u carnis subdit^r. et o^o bruto deries
miles viliores ac deteriores censent^r. n^o digni s^ut pane quo vestut^r. n^o
aere quem r^ospirant. n^o terra qua calcit^r. **I**nc^o p^octissim^o apl^oici ordi^o
p^onceps i sua s^oda testat^r canoica Iniqui s^ut serui corrupciois. **A** q^o ei q^u
supatus est h^o et seruis est. **V**as q^u elois. serui iquit effu^o cu obedistis.
Cu^m est copiositas exeploy. Oes eten^o s^ut qui s^ules nobis fuer^o moles et
vilit^r pugnauer^o q^u aciem vitor^o ac demonu p^oport^r nobis i ex^o. Et
t^ope ac valde dapna^o est nobis i illo s^uctube bello i q^o tot v^ogies ac puelle
ten^oime. tot adolestetes ac iuuenes m^olti q^u v^ost^o styus senes p^oualuer^o.
vno s^opissim^o nobis est q^u in p^ont^o et m^ont^o supam^r atz i pace s^uctubi
mus cu tot s^ute puelle ta imaniss^o tyranoz suppl^o. ta acris m^odi
ac deonu teptacoib^{us} gl^ossite vicert^r. **I**do^m re^o aut^o **g**go^o **Q**u^o it^o her^o nos
barbati dicem^r q^u puellas p^o ferra et n^oria ire ad igna celoz vide^o. q^o elatio
i^oflat iratidua supat. i^opatie^o deicit. auai^o v^oncit h^onc ad he^o s^o d^o ap^o
Ido^m et nos tantu h^ontes i^opositu nobis testu mube. p^o patiam t^ora^o p^otu
nob certamen iacob^o q^u ex^o iquit accipite logammi^o et patie p^ohas qui
lonati s^ut i no^o do^o. s^uffentia iob audistis. et sine do^o vidistis. **A** est ex^o
plaris p^oressio x^o. Valde ei q^uo^ota et animat^r pugtores ac milites ad belladu
du videt rege^o s^uu i acie n^opos p^oede. formaq^{ue} pladi ope strennue
dem^oare. ita et nos asstetes q^u v^octor^oq^{ue} ac sapieter x^o rex m^o
o^o tepta^o d^oyal^o. o^oz p^oseru^o m^odi et amauiss^o

pro nra salute ptulerit morte. de I ad spitalia pha sp ee pati ac feruidi.
 Et si dno ac qdator nr tata p nobis fecit ac ptulit neq q dem salm nram
 negligē n' ad iustedn teptacoibus ac pccis tardi et desides ee. Hinc tu
 dixisset aplo p patiam cram ppositu nob certame moy addid' aspure
 actore fidi et qsumatore ihu. q pposito sibi gaudio sustinuit cruce qsu
 sione qtepta. Recogitate en q tlem sustinuit a pccob' i aduq' semetipm
 qdcoem vt no fatigem' animis vris deficere. Vn et ipemet do loq' q m
 ministrat me seq. Ate. e su via vei' et vita. neo veit ad pccm n' p me

De abusiobus et ipicis q i spitali pugna qtingut **Ar. luc 11**

Haurite armatura di vt possitis stare i die mala. et i oib' p'f'is
 stare. ad eph 6. No sola vegetius i lib' de re militari s; et
 p'lo thos i h' suo de regimie regu. **C**ogit' q' i voluie suo de
 regimie pncipi doret q' nacia sit i extiori corpali q bello
 bona et ordiata dispo pugtoz. et apta armatura eoz atq' peritia belli.
 y' ut sp'm e sapie i melior e sapia q' vires et vir prudēs q' fortis p'cto ut
 p'lo' p'f'at' q' p'lo tractada sut bella. et tu disposicoe bella utur qd vtz i
 stult' mil' q' vniu'sa mudi et carnis ac deonu teptameta e m' obsuadu
 et tato plus q' pto p'ciosus ac d'apnabil' e i spitali mil' p'lo supari. **C**raz
 sic i bello cozli q' stult' e i septa dispo exotus et nimia distata pugtoz
 abinire. ita i p'elio spitali p' fatuitas e iordiatio metus et e' turbatio
 et p'ioz sepatio p' rancore. q' q' horta aplo oia dereter et s' ordiez fiat
 i vobis. Ate q' caritate seruate i muce. **E**t cury' No que sua sut singli q'
 retes s; q' alioz. p'lates s' adu'sus d'p'ali et p'ca p' cari' quey. ac mutuo
 se uniates orado hortado corrupie' ex'plaiter q' vinedo hinc p' p' aut vinge
 nitus dei. p' q' dedisti m' volo vt sint vni i p' cari' vinti. **C** i cozli bel
 lo stult' e dissetio exotus a pncipe milicie et vni' p'io adu'sus a' s' i pug
 sp'ali p'ciosiss' atq' p'cipua stult' xpianoz e i bello s'bditoz q' platos. atq'
 discordia mutua p'ioz hic monet aplo s' p'm dicatis oes et no sint i vo
 bis s'f'is mata. **E**t demuo. vnammes. aut vt vno loze h'ou'f'ictus dm item q'
 obedite p'posito vris et s'biarete ille hic iussit sal' p'ate h'ete iter vos
 hic q' solitudo e p'ciossa n' valde sp'alis affueit gra p'p' qd' e' aut
 s'p'ta. **V**e soli q' n' recedat no h' s'bleuante. et si q' p'ia p'ualueit q' vni
 duo h'isset ei vni et p'u' 18' het' s' q' adu'uat a fre' q' s' ruitas firma.
C i cozli bello stult' e i armatu et ipatu ad bella p'cede. n' an pugna
 armari. **D**ic i sp'ali pugna fatuitas e no esse armatu vntib' ac peritia

resistendi. anq̄ teptatores pueniunt ȳ nō eē idesinet̄ oī vtute munitū cū tō
h̄ vita sit teptatoib̄ plena. et ī medio laq̄on ac hostiū abule. **Hic v̄ dicit̄ dix̄**
Vigil̄ et orate vt nō itretis ī tep̄. Et rursus. sūt libi vii p̄cti s̄o m̄. s̄p̄t̄
ī die bonoz et pacis meores sūm̄ maloz et tepta^o ad eas nos p̄p̄do q̄ad̄ eē
2° iducit̄ fili accedes ad fuitute di sta ī t̄ore et s̄pa aiam tuā ad tepta^o. **Et**
ī cōili bello stulti^o ē via hostib̄ ap̄ie. et eis q̄fediari ad destrued̄ sc̄pm̄ ac suos
Dic ī s̄p̄th̄ pugna stultiss̄m̄ ē teptatoib̄ fōstentē ac sponte t̄isse ad laqueū. iūq̄
fouea q̄ p̄dicois ī qua teptator p̄p̄itane conat̄ teptatu s̄o moēt̄ ap̄le s̄olite
locū dāe dya^o. **Et s̄s iacob̄** Resistite iqt̄ dya^o et fugiet a vob̄. **Et** 4^a cozpalit̄
pugnatiū īsp̄icta ē hostib̄ laboriose fluctari q̄o possēt s̄i bello s̄bi subire
Dic stulti sūt q̄ tepta^o et vicia p̄nt̄ silēdo et questēdo p̄sternē q̄ eos īque
assumit̄ q̄fluctū. Nepe iurias ac quicia q̄o possēt tacitū^{te} ac patria sep̄are
volūt mala s̄le acp̄dendo vlc̄s̄t̄. **S̄o salo^o dix̄** Ne dicas r̄dā mala p̄ malo
expt̄a dō^m et libabit te. **ap̄le q̄** Nulli malu p̄ malo f̄dē. **Et** 6^a ī cōili mili^a
stulti^o ē nō repugnāe p̄ q̄ria saltē ī casu. vt s̄i castra itendā nō opponere
aqua. sic ī s̄p̄th̄ mili^a stolidū ē p̄ s̄lū nō p̄ q̄ua fluctari. sic agūt q̄ p̄ odiū
et loq̄it̄e odio et loquaci^{te} īst̄t̄ cū pot̄ p̄ carit̄e et modēatā loq̄la ā tari
turnit̄e exp̄ḡre d̄erent. q̄ad̄ s̄p̄m̄ ē. **Noli** vinci a malo s̄i vire ī bono malu
Et sal^o q̄ p̄cepit̄ dil̄tē inimicos v̄ios b̄n̄f̄a^{te} h̄m̄e q̄ odert̄ vob̄. atz p̄o postū
īquit̄ oī meo custo^a cū q̄st̄t̄ p̄tor̄ adūst̄ me. **An** ī eē^o s̄p̄m̄ ē. nō litiges
cū hoīe linguato. n̄ cū iracūdo f̄rias r̄va. **Et** 7^a stulti^o ē s̄iere arma m̄m̄i
poderosa. p̄ q̄ d̄avid̄ deposuit̄ arma **paul** **Dic** s̄p̄uā^{te} stolidū ē eē^a p̄pas vi
res oīno excedet̄a q̄ tep̄^o arripe. ut faciūt̄ q̄ vlt̄ q̄ ferre queūt̄ īcipiūt̄
vigilāe ieiunāe orāe s̄ q̄ ī breui ita debilitā q̄ paulo p̄ m̄t̄iles f̄iūt̄. h̄ āqu
agūt̄ q̄s̄i putā^o q̄ meritis suis ac v̄ibus possit̄ p̄uale dya^o. q̄b̄ cozpalit̄ ē
vt cozpa sua modēate affligat̄ et tom̄ s̄p̄e sua ponat̄ ī d̄no e^o s̄p̄s̄d̄ia s̄p̄
h̄m̄l̄r̄ īpl̄ozates. **Ac** d̄ ap̄le iō^{le} obseq̄ū v̄m̄ īplentes **Et** 8^a stulti^o ē ī ip̄o cō
gressu abicē arma. sic s̄p̄uā^{te} stulti sūt q̄ tepta^o īchoante ā p̄durate vtutu
abiciūt̄ armaturā. pat̄ie clipeū. cord̄ q̄st̄a^{te}. di t̄ore. q̄ q̄ hortā **ap̄lus**
stabiles estote et īmo^{les} h̄ndates ī ope dō^o s̄p̄. **Et** 9^a stulti^o ē nō īst̄te inimicos
ī locis ad h̄ ap̄t̄ozib̄ vt sūt loca agusta et alta. vbi pauci m̄ltis p̄nt̄ īst̄te
s̄ ī locis pate^o vbi facit̄ hostes īgredia. **Dic** stulti sūt q̄ teptatoib̄ nō
resistūt̄ stando ī s̄l̄m̄it̄e sap̄ie ac vtutu atz ī arta via salutis s̄ ī actib̄
valde remisso et laxo ī q̄b̄ m̄lta mala adm̄ta sūt et dem̄tib̄ p̄uz̄ at̄ess̄
ad auz̄ possidēda. **Et** 10^a stulti^o ē nō exp̄ḡre hostes adh̄ īpote^o ac debiles

cooperari. Itaque si a p̄dombus ac latribus nos p̄suam⁹ ac fugim⁹ ne frenas
 dicias et sp̄alem atq; r̄olem vitā auferat nob. p̄to pl⁹ dem⁹ nos custodie
 ab infernalibus illis p̄domb⁹ atq; latrib⁹ q̄ nob conat⁹ auferre vitā gr̄e. de merito
 vite et. vniuersis vtutes. et btitudines etnale. y. s̄mū m̄fitu et ignū le bonū.
 In r̄atore et saluatore n̄m. Demq; strenuū pugtores tato forti⁹ intant⁹
 ad r̄istēdū hostibus suis q̄to r̄erti⁹ noscat illoꝝ iudicia q̄ se. et q̄to ḡmo
 ra mala sibi iſerre nitat⁹. Ex th̄ n̄as q̄da⁹ sic i l̄o mach̄a d̄st̄bi iſch
tissim⁹ i iudas ac fr̄es ip̄i q̄sueuer̄ aduatores suos hortari ac animare
ad pugnadū fortissē adūsus emulos suos get̄lev. q̄ itender̄ ita facta eoz
destruē. m̄lres ac puulos captiāre v̄ores eoz omidē bona diripe. tritorū
posidē. Hinc etem m̄gim⁹ iudas dixit. q̄elus ē nob mori i bello q̄ vidē
mala ḡtis n̄re et itoz. Sic et fert⁹ p̄ arthagineſes maluer̄ omidē q̄
 r̄onoz ip̄io subdi. Cosom̄ r̄ues sagūtie q̄fedat̄ r̄onis poti⁹ elegert̄ i
p̄nis v̄ores suas ac sobole. deidē r̄ipos p̄pitate i igne q̄ i arthagine
sū r̄disi s̄ntute. Nos t̄ poti⁹ eliga) oem labore. t̄bula. adūst̄. ir̄isione
 y. et morte p̄ferre q̄ deom̄ suggestiom̄ obt̄p̄re. et crudelissoz atq; iudas
 s̄moy hostia volat⁹ nos q̄somaē. eoz q; subici iugo ac destrinē nephado
 ip̄io. Vmptū q̄ram iſgr̄tia fragilit̄ et deſuosit̄ate pensātes. ip̄oz q̄
callidi. exp̄ctias. v̄res. neq̄rias milleq; artes p̄uēt q̄sdera⁹ s̄iam⁹
Ac r̄ora altissio fateam⁹ nos ip̄ie virib⁹ nō posse illis r̄istē ac p̄ualere
h̄do r̄ea dō nos sp̄ h̄ulic⁹ atq; i ip̄o idesinet̄ sp̄em⁹ et ip̄i auyi⁹ cu di fer
 uore et iſtātia iploremus. Ar. l̄us. 11

De 2° remedio teptaco^m qd e iressu^o iuora^o dei et stoz

Olamant ad me et exaudia eu. cu ip̄o s̄i i t̄bla^o eripia eu et gli
 ficabo eu i ps. 11° e p̄missio ben̄ḡss̄i di q̄ n̄ meturi p̄t̄ m̄m̄
turi. n̄ fallē. n̄ falli. Itaz q̄ maior ē adūst̄ioꝝ m̄oz furor
 r̄ācor crudelitas q̄ nob. et q̄ maior ē eoz calliditas et ptas
 q̄c maior ē n̄ra iſmitas iſgr̄tia iſtabi^{tas} ac p̄mitas ad p̄randū. tato
 affricos⁹ et iressibili⁹ optz nos exorāe oipotentē. ne nos iduri p̄mittat
 i tepta^o r̄ ad delcā^o a q̄ssm̄ teptacois. s̄ stat̄ et idesinet̄ nob s̄buerat
 nos q; p̄struet et p̄tegat a delcā^o et q̄ssu illuatis atq; r̄oroboret et
 q̄struet. ad r̄istēdū viliter. ad pug^o nandū et p̄ualēdū salubriter
 sic q̄m̄ s̄i bnardi doct^o h̄ea sp̄ ad manū tutiss^o orois r̄fugiu. cu
 dicat sal^o q; sp̄ orāe et nō defice. q̄s sic hostis idesinet̄ teptat s̄ig
geredo. s̄ idesinet̄ r̄istā^o oia. y. aut q̄i actualit̄ a s̄p̄ibilit̄ nō tepta

tam ad futas tepta^{ce} porces nos ipem? ne ledam? s^u tūphem? iulhe. h^o
 dms n^r ih^s y^b i orbe qua p^{ro} ore nos donut iugit ee petedu iⁿnuant dice^o
 Et ne nos iducas i tep^o Considera^o 5° p^{ro} iⁿfirmi^{te} et desuosi^{te} hostiūq; n^ro^r
 robur et idessa ferotia. iⁿplacabileq; q^u nos iudia et furore. ore? cu deuoto
 Iosaphat rege. dice^o. In nob o do^o no e tata fort^o ut tatis adisarme possim?
 resiste. s^u cu iⁿrem? qd age deam? h^o q^u blu hem? residiu ut oculos n^ros diri
 gam? ad te. Audia? et ymitem p^{ro} q^u p^{ro}testa^o ad do^o cu t^ubu^o clām et exaud^o
 me. Itaq; De t^ubla^o mea iⁿuoi do^o et exaud^o de seplo sto suo voce mea Sic
 et de p^{ro}fato pro iosaphat rege i palio^o 2° fert^o. Iosaphat rey tūre p^{ro}itū
 totū se cōtulit ad rogād dnm. ita et nos agam? Et p^{ro} p^{ro}ulos? e a demoi^o
 q^u ab hoib^us supari. et et^o dapna^o q^u t^upale morte inde. oiq; sp^uitū opulētia
 gie et v^ututū ac mento^r q^u tremis opibus spoliari. tato affuosi^us atz istan
 tius depre^om ab iⁿuisib^u hostibus p^{ro}uari et eripi q^u a visib^u redim iⁿimias
 Item q^u q^u p^{ro}ucte et feruide opteat nos iuorare altissi^o docet nos moyses
 deut^o 1°. Cū quesieris do^o dnm tuū iuemes eū si tū toto corde et t^u t^ubla^o
 aie tue q^useris eū. Deniq; q^u libet exaudiat nos dms dms n^r q^u adisarios
 su hois ac n^re salutis pliantes et exorates q^ustat ex h^o q^u ipe tonēs nos hor
 tat^o et iuitat ad orandū. auxiliūq; p^{ro}itū dūmo p^{ro}seuerat^o et q^ufidenter
 orem^o. et q^u cōspicit hostiū n^ro^r maligni^{te} s^ulicias et rācores adisus nos
 iestabile q^u magnitudiz p^{ro}idi n^ri. oem iⁿberalli^{te} ee labilitate et iⁿgrantiā n^ram
 fōcto q^uatit nobis dms et patissim^o e iuuare dūmo qd i nob e scia^o qd ex mlis
 iⁿptūz testis^o et exēplis p^{ro}bare. p^{ro}sertim cū et ipe dms ops tā pronus sit ad
 et a corpali t^ubulatōe et vis^u hostiū afflic^o eripe Vn cro^o 2° do^o ait ad moysen
 Vidi afflic^o p^{ro}pli mei i egipto. et clamore eoz audui et stens dolore eoz dndi ut
 liberē eos p^{ro}ia moyse exorate s^uuersi fuer^o egiptū filios yⁿel iⁿeq^o. Fode q^u
 sto viro manus suas extendēte i celū cū p^{ro}ere ad do^o iosue et filij yⁿel supane
 ruf amalechitas. cēthēte at moysē manus suas p^{ro}ualut amalech. p^{ro} qd figātū
 e q^u hoie teptato ad do^o feruide p^{ro}lamate supat^o teptator. si at a dmi iⁿo
 rāoē auxiliū cesser^o teptator moy p^{ro}ualet. Ex eisde v^ubie id ee iⁿotestū q^u
 ois feruens plati ydonei pro subditis fusa valde auxiliat^o eisde Statim
 5° ut nos teptari iⁿstim? ad orem surgā. et p^{ro}strati i t^ura. v^u erectis i celū
 corde v^ultu ac maibus. opem et assiste^o di cū ois affcū et lacrimis iploze?
 cū p^{ro} dice^o dms i adiutoriu meū itende do^o ad adū iⁿ festiā Vn et de
 sto et iⁿocēte hugoē carthustese epō h^uioniensē i sua n^rat^o lege^o q^u
 i cella sua ad pedes ihū istar b^ussie ma^o magda^o denotisse sedens.

in griter teptaret do^m feruetissime exorauit. toto corpore pstratus in terra. pectus
 tundens. vultu lacrimis rigas et fortiter gemistes. **H**inc quida stroy pum r'tulit di
 rens **A**udui frequet deones it se offeretes et de hinc qo teptabat dicit loq^r
 dixit q' vni eoz ego duriss^m hoiez heo qui stuti vt seferit se teptari q'surg^t ad
 orocem p'stint se. et e' q'fusus abie q'pellos **A**lius demon dixit. e' hoiez habeo
 bn flexibilem q' suggestioibus meis audie^r p'bet et imorat^r **H**ic denno
 i vitaspum centā de frē stimlo carnis teptato q' ad vnu seniore accedes r'tult
 ei qd' patebat. **S**enex vō q'solabat frem. **Q**ui ad cella r'uer^r teptaba^r vt
 fuis. sic q' mltories senē accessit et redies ipugbat^r vt an. **R**ogauit i senex
 dm vt ei tam tā assidue tepta^r frēis illi^r onde digret^r que dñs exaudiuit
 et vid^r demoes an frem illū states. et ei repntates stitudies rey et actiu de
 q'bus stimlabat. ipm q' frem sedente. imorante. et q'damo delciantem i illis
Cūq' frē pro fosilio redisset ad senē locutus ē ei senex. **T**u ipe i culpa es. qm
 sedens delcāris i fatashs rey q' tibi mostrat^r ab hostib^r. **D**ed surge et co
 gitacōibus illis abiectis quite cor tuū ad do^m et iuora illū. qd' nū frē sensset
 tepta^r deuit **A**lepe vt stus differuit **aug^l**. **O**ro ē aie t'bulate ac ste s'psdm
 anglo bono solaciū. dya^{lo} suppliciu. do obsequi. q' nū ferues p'sueras ac
 hūlis fuit. celos p'etrabit et vana nō redibit vt deuotiss^m stbit **bnard^l**
Qui rurs^r fate^r **N**eo oroz sua p'pēdat. dico ei vob q' d'ca nō p'pēd^r s' vnu
 e duob^r spare dē^r q' a frict qd' ora^r a qd' noueit nob esse vtilis

De 2° teptaco^m remedio qd' ē firmiter spare in deo

Ar. l. 16°

Hinnabit eos dñs et libeabit eos. et eruet eos a p'ccōib^r et sal
 uabit eos qz spauert i eo i p'o. **F**idelis verax et pius dñs qui
 hortat^r ac iubet vt q'fidam^r i eo. et repbat q'fidentes in seipis.
 a i sibi s'libus ipe nequaquā relinquit q'fide^r i ipso dūmo p'sue
 rent i spe scā et ipā spes sit formata nō isformis id ē vtiuosis decorata opi
 bus vtpote ex grā et boīs opibus p'cedes. **A**lioquin spare i deo et ab ei^r
 iuria et offensa nō cessare. e'q' rotidie p'uaricari p'cepta nō est spes vca
 s' p'presuptio vana. **I**taq' ex spe iherillitatis et defmōstatis q'fideratioe
 de q'pne viribus diffide^r r'ofugiam^r i oī teptacōe et t'bulacōe ad dm ton^r
 fonte clementie. et i ei^r oīpotēte pietate ac grā actualit^r r'ofidam^r q' s'
 nos ad eius miām fugietes et i ea spantes nō deseret. **H**ac q' q'fidentia
 p'ncipalit^r q'cipia^r ex pie^{te} ipi^r. **S**cdario ex meritis m'is s' q'bus spes est
 isformis p'presuptiosa ianis. sic tñ q' ipā meita m'ā tū oī hūal^{te} et grā
 actione ass'bamur pie^{te} et grē dī cui^r dona sūt merita m'ā qz ab ipō

fundit virtutes quibus meremur. nisi sine actuali motu et excitatione ipsi possunt
 aliquid meritorie operari. sicque tota spes nostra sit immobilis ac principaliter fixa in
 deo. In istis autem temporibus in mediatoribus et adiutoribus nostris apud altissimi. Sicque in
 omni temptatione spes quod deus nos adiuuabit defendet ac triumphabit et propter
 pietate ope et gratia efficaciter resistemur atque victoria sortiemur. et tunc id
 spes ut nichilominus quod in nobis est firmamus tota diligere atque iudicia nobis pos-
 sibili bona agendo. ac mala vitando. et dei adiutorium implorando quodammodo
 regum est fertur de passio ezechia quod veniente contra se rege assyriorum totam spem
 suam fixit in deo. et tunc quidquam potuit humana industria ac potentia aduersus illum
 ferri. Sicque orando dicamus. In te domine deus est tota nostra fiducia. a te ad-
 iuari confidimus. In tua pietate et gratia consistit spes nostra. propter tuam bonitatem et
 pietatem immensa nos tueri digneris. Tibi omne bonum et omne meritum in me
 ascribamur. non delinquas sperantes in te. Proinde da nobis in te sperare sincere ac tibi pla-
 center sperare. Tuo gratissimo auxilio confidimus mala vitare bona persequi. aduersus
 equumiter pati et prevalere in omni temptatione dyaboli carnis ac mundi. Itaque quicquid
 temptationis et aduersus congerit nobis edamur ex domine providentie dispo-
 nitio meliori nobis accidere. et ideo inde non murmuramus sed tamen munus a deo
 dispensatum gratanter suscipiamur. cum sit iob quiescit. sic deo placuit ita firmum est
 sit non deus benedictum. Unde et veniens. **Judith** sapientissime dixit. Non ultiscamur
 nos pro his que patimur. sed reputantes patris nostri huiusmodi supplicia esse iustiora
 flagella domini quasi serui qui corripimur ad emendationem. et non ad perditionem nostram
 euenisse edamur. huius autem **hugo** quod aduersus temptationem tribulationem ve fragit
 a quod frons sit nunc quod replat. Quia ei quod non erat fecit factum in gubernatione
 non deserit. Et quod benigne hominem condidit. quod tunc iuste affligi nequaquam
 permittit. Nec sunt neglecte pure quod est. qui quod non fuit cavuit ut esset
 Denique ad sperandum in deo in omni euentu scripta sunt et ipsemet deus in scriptis copio-
 sissime nos hortatur sperantibus quod auxilium et salutem uberrime pollicetur
 Aut namque deus de suo fidelis in prope quoniam in me speravit liberabo eum. protegam eum quoniam
 speravit nomen meum. Et **psalmus**. sperent inquit in te qui noverunt nomen tuum
 quoniam non delinquas sperantes te deus. **Hinc iheronimus** deus loquitur liberabo te et
 erit tibi anima tua in salute quoniam in me habuisti fiduciam. **Fit** quod **2** idcirco Res-
 piciat filii nationes hominum. et scitote quod nullus speravit in deo et confusus est
 promissis in mandatis eius et delictus est. et quod innotuit illi et desperavit
 eum. **psalmus** autem **benedictus** tu es deus spes mea. **Quid** agendum quod delinam
 quicquid tolerandum. quicquid optandum tu es deus spes mea. huiusmodi una in omni promissionum

fiducia. h' tota exspia^o mee ratio. ptendat alter meritū. sustinere se iacet
pondus diei et estus. ieiunare se bis i sabbo dicat. p'fino nō eē sic ceti homi
sūt glouet. michi adhere dō bonū est. pone i dno dō spē mea Et rursus
Di nō p'mia p'mittūt p te dō h' obtinere spabo. Et iurgat adūsus me
p'elia. si seruat mūdus. si terreat maligni. si caro adūsus spm̄ g'cupiscat
i te ego sperabo

Articulus 11^m

De x^o teptaco^m in medio qd e' cōtricio capitis teptatoris ac tepta^o et q' serp^o
i oibus corā dō hūilare sit valde anōmodū ad pualēdū oī teptacoī

Derisquar inimicos meos et apprehenda illos et nō g'itar don' defi
riat. Cōstringa illos. nō potert stare cadet s'btus pedes meos.
In ps. Hec in' spūale ac mysticū itellon' sūt vba strenu
pugtoris adūsaris sūe salutis magnūm' eluctatis. et sūt
h' vba pot' h' a bone spei q' assertiois scante. i q'bus p'ssupp^o p oīa dei
auxilio g'fidet' p'ponit et pie p'sumit se g'alcatūz et deuictūz iustes
hostes vidēz q'acies et q'quid dō ac saluti quat' nō igrās q'vē dixerit
paulus ap'ls d'us g'teret sathana s' pedib' vris velocit' iacobus q' se
sistite dyalo et fugiet a vob. Hic rurs' ap'ls monet Nolite locū dare
dyalo. h' implet qui nō p' delcā^o nō p' g'ssm admittit dyabo^o teptanta
h' celerit' moy vt senserit ea dissentit abhorret asp'nat' et reicit aut
reprobat illa p'ad' p' macha^o de magnāio iuda et ionatha reicit
p nō dedit inimicis suis tepus a spaciū ut igraderet fines e'p'i
Ita et nos nō p'mitta' deones a parā. p' delcā^o aut g'ssm igrēdi cor
da n'ra. et h' e' g'tere caput serpentis tartarei q' totū mobil' lubricus q'
g'ssit et vbi caput suū intrūserit cito totū illabit' Cui gen' 3° d'ns s'p
p'sona miseris de e'ra et vnaquaqz fidel' aīa loq' ipā g'teret caput tuū
h' caput e' tepta^o exordiu. sū ipā supbia vicōz origo et radix. aut
cord' parū. ex q' parā oīs op'is qz nascūt' Itāz p'ue suggestioī p'ti' i'p'sta'
eā moy repmēdo detestado vitado. atz ad meditarōes salubēs mente
releuēre g'itendo iuxta qd d' p'ncipis obsta. Aut quippe h'go? Et cogi
tacoī i'que i corde nascenti festinater nō resistat' p' ipam' moza qua
rmanet roborat' Idcirco dū adhuc puula ac debilis e' cōterat' cyr
pet' nū p' ihe^o d'ns dicat Usq' morabit' i te cogita^o noxie. In
q'bz v'bis nō reprehedit q' veniūt et nascūt' i corde s' q' morat' i co
Hic vn' p'm' asseruit. Nō sū' anticipatores cogitaco^m s' relucta
tores eaz Vn' hortā ihe^o dū puus e' hostis it'fice eū. vt malicia

et nequicia elidunt i semine ne excrestat. Insip caput infernal' speno. i supbia
 spalissie et i p'mis e q'terenda et g'ulrada. n' ipa sit omi' victoz origo i qua
 n'cu' supst' oib' p'ditio. et q' op's cui nullus valet resistere resistit supbis.
 ideo ubi supbia h'z locu' patet ingressus dya'le. et plima it' ducit para' que
 oia vitat qui supbia sp' abhorret ac p'icat q'ad' thobias hortat. supbia nu'q'
 i a'io tuo aut i v'bo tuo d'nari p'mittas. Item cora' do et hoibus odibilis
 e supbia. ideo aut sp'ta' quod supbit tra et cinis. **E**upbus naq' a deo
 relinqui meret'. et iuste i'linguit' qm' magnu' et fortis i oclis suis exns
 ipam vilitate ac fragilitate no' pensat. ido n' ad dei q'sust' auxi'. atq'
 i victoz voragine. et i vilissim' dya'le ac p'ri' servitute tollerabitur
Hinc ad supbandu' oem' tepta' p'opue cosert' scipm' i oibus p'funde hu
 miliare. vilipende. accusare. sp'am iustitiam. fragilitate. destruoste regis
 cere et fateri. huilib' em' gra' datur auget' et coservat. ac d'nie p'ie
 auxilium copiose porrigit' **I**do stus testa' **theo'** Nichil ab ieunte pucitia
 ita vitam sicut supbo corde. et erecta ceruice i'cedere. **B**ernis q' **bernardus**
In veritate iquit didici. nichil ita ad gram' p'mereda atz augenda. ad vic
 tozia' obtinendam ita p'fice' vt si oi' tpe iueniaris no' altu' sape s' timere.
Hinc du' b'iss' p' **anthoni'** vniuersis deoniu' laqueos vidiss' extetos et ge
 mens clamasset dne' quis euadet hos laqueos audiu' voce' de celo di
 cente sola huilitas **I**do sp' et p'serti i oi' tepta' huilhem' i'nospos et vilia
 sentiam' de nobis et cora' deo nos huilime p'sternam' ma' vicia q'siten
 tes. nram' i'firmitate. et i o'e malu' p'huitate deflentes. sic q' miaz' dei
 iugiter iuocates d'cedo **A**dnuua nos d'us salutaris n'r et p'p' glam'
 nois tui do' libe' nos. no' nos deseras n' hostibus tradas. **E**ic sti tres
 pueri orauerunt postu' i camino ardeti in spu' huilite' et i a'io co'rito
 suscipiam' a te do' **I**ta et nos i oi' tepta' d'm' cu' oi' huilite' et q'side' more'
 d'no adiutorio i'fetes. et do' oem' victozia' asstbetes **H**ic de glosa huilite'
sis loq' **ant'** **O**medicinas oib' cosulente. oia tumetia q'p'mete. oia tabesce
 tia i'ficiente. oia supflua i'strante. oia depuata corrigente **P**ostremo
 caput sp'entis. i culpa cord' i ip'o corde suffocae curem' **I**ne erupat i v'ba
 malicie. n' mostret' p' signa n'z p'cedat i opa. y' cogitaco'z d'licita. affoz
 pueria negliget' et oem' omissione culpabile p' saluberrimas medicinas
 deuotas oroes ac alys mo'is ia tactis ac tangedis opprimam' et supem'

**De quinto et p'ecipuo teptacionu' remedio. qd' est d'nite passiois
 consideratio** **Articulus 18^{mus}**

Sicut moyses exaltauit serpente i deserto ita exaltatio filii
hominis ut omnis qui edat i ipsum non peccat sed habeat vitam et
gloriam in saecula. quod dicitur in libro ysaie
i deserto ob sua factioa occideret
serpente morsibus ignitorum iussit moysi dicitur. fac serpente eneu
et pone eu pro signo. qui percussit aspererit eu uiuet. qd facto pfigatur
e q sic filii ysaie serpente eneu itruendo a morsibus serpente caelum curaba
nt fideles xpi pro ipis crucifiri q fide formata aspiciendo a teptacoibus
et lesionibus ifernaliu serpente erunt. Nempe passio saluatoris liber
e totius celestis magisterij omni q virtutu i q vniuersarum virtutu exempla et
documenta legunt distat ac ymitada tradunt. flone i passioe xpi reuertet
ardentissima caritas. humilitas perfidissima. patria maria. iurata qstata. obedia summa
Item ppter nos frus e ppi obediens usq ad morte. et tu adhuc immo esse mor
tuisq patris reconciliant nos do ppi i sanguine suo. et aiaz sua posuit p nobis
offerere semetipm oblatio et hostia do i odore suauitatis et tibi agni iura ton
dente obmutuit. stans facie inclinata. ore silente. mente mitissima. cora pyla
to atq herode. De qua i vicio ipugnem pti iacobus et ignosissimay xpi
passioe itueam. Et si de voluptate i carnis vicio teptam mox oed amantissimay
dnice passiois diligetissime iocodem diceb singulari ad seipm flaco te seruum vi
lissimu decet aut fas est tpiater delatari et voluptate deseruie cu dol deus
rator rex saluator et iudex tuus p tua salute ta amantissimay ptulit passioe

Di ipatia aut iracundia nob ipugnat iocogitem qd patierisse atq mitissime
xpi i oi sua se habuerit passioe p et p crucifixoibus suis orauit. Et nos ipugt
uidia aut odium aditanti qtu filii dei dilexerit nos. qta nob caritate
i sua passioe monstrauit. qtu p iustis et iniustis. p aitis et inimicis mox digiti
sit. Deniq ex qsdam obediencia xpi oem iobediencia rebellionem duricia passioem
fortitudo et qstata saluatoris oed rite mollitie iordiatu tiorem. effeata
instabilitate expellat a nobis. Audia ipm dicente Qui vult venire p me
abneget semetipm. et tollat cruce sua coti et sequi me. flepe ut ait Qui sicut xpi
carne sua crucifigit tu vicijs et grupijs. Princeps q aploz. xpi igit passio est
p nob vobis reliquens exm ut sequi vestigia ei. Porro et disti q diligebat
ihs distruit. Qui se d i xpi mactere dicit sic i abulauit et ipse abulac. Et si ate
pensent neq q vana voluptate iustioris ludis. pignis a rebus vicijs
i nob locu prestabi v o i tepta de tibi nos pulsati ex hoy affera. Et iocodare
strenue resiste. deuoti qpuer acti qz pme iustem. P tu passio xpi
sit nob mltr qsdanda vi ad frigidam ad qpatied ad ymitada ad fo

Studendum. ad ammirandum. ad contemplandum. ad diligendum. si passioz do' nri cu
 pia passione fidelis ymitatio attendim? oem delicta inuidia. q'sola inuidia
 dyaboli elatione. oem rancorem nra spationem et torpore abicit. **U** Debe
 itaqz passioz xpi cotidie y' assidue meditari. p' ad frordadu ne ex obliuione
 bnficij tanti sim' ei ingrati. **2** ad q'patione. eo q' ipe mitis et inorens agn'
 dei tot et tanta pro nobis sustinuit. **3** ad ymitadu q'ntus pfatas vtutes q's
 ipe ondit i sua passioe excellente. ymitent' pro posse atq' ex' q' saluatoris
 ac regis nri torpa nra c'rifigam'. **4** i actib' p'nie castige' uicia et g'p'ias
 r'nis mortificem'. **5** i adu'ss' t'p' i oibus d'ic'is gl'iemur. **6** ad g'tulad' i'p'm
 passio xpi ta' firmitissima fuit nra d'ceptio. sic at' fateam' cu' aplo' flos at'
 gl'ari o' i' r'e do' n' ihu x' i q' e' salus uita et r'e nra. **7** ad ammirad' q' uinge
 nta filij p'ris et' u'e eglus do' p'ri uoluit ta' amarissimaz et ignitissimaz mor
 te p' nra' s'bere salute. **8** ad r'g'randu' ut p' sua b'nd'ca' passioe et nra
 g'iosa i' d'ep' saluatori totis uiribus r'g'ntem' y' et e' itutu ac adore
 libet' agam' et patiam' s' d'm b'nficij ei'. **9** ad g'tepladu' alit' n'e d'm q'silij
 sup' mo' nre d'ceptiois. imensit'e q' piet'e d'ine q' ta' m'ordit nobis subuenit
 Sed et d'ine rigore iusti' i' h' q' d'us maluit uingentia sui sic pati q'
 p'ra' homin' no' uicisti. posuit ei' i' eo i'iquit'e omni nrm. et p' stelus p'li
 sui p'ussit eu'. n' p'ro filio suo pepit' s' pro oibus nobis tradidit illum.
10 ad diligend' ut ex q'sid'e' hor' que filij d'i p' nob' sustinuit. et ex itutu
 tate dilectiois sue ad nos accedam' t'olit' i' e' amore. **S**i itaqz hys modis
 passioz y' cotidie diliget' g'teplari no' desista'. o'z' utz' r'p'ta' facit' b'ute
 ac merito passiois nri uincem'. m'udu' q'z cu' ualida b'p'us et r'ha obla
 meta cordialit' g'tepne' cu' aplo' p'fer'e. q'ich' absit gl'ari n' i' r'e do' n'
 ihu x' p' q' n' m'udu' r'ifit' e' et e' m'udo. q'ez e' stigmata do' n' x' i' torpe
 meo porto. Insup' ut ta' g'passioe deuote et g'deferet' passioz y' ualeat re
 cogitare dem' cordiu' m'oz' distrac' abicit. et ea i' deo r'collige' atz' defige'
 dem' q' mentes nras x'p'o p' amore feruente uinre. cu' q' passione tam
 attente meditari ac si p'ntialit' ac r'p'p'at' uideamus eu' sic trucidari. Et
 ite' pensare q' penale esset nobis th'a tolerare. **P**ta' g'teplari demus q's
 q'is et q'ntus sit qui ita pro nobis dignus e' pati. que qualia et q'nta sus
 tinuit. **A** q'bus. qualibus. et q'ntis p'hibet ea pro qua r'a. q' fructu. q' fr'e
Debem' **5** attende' quis sit i' q' pro nobis e' passus utpote q' ipe i' uni
 tate p'p'o est uerus d'us et uerus ho'. **S**i **5** mag' et o'i' g'raz' actione
 q'dignu' esset si a'quis ang'ly. uel purus et stus ho' p' nob' sic pass' fuisse

consideratione assidua et eterna passionis filij dei dices ei. Passio tua
 dne ihu xpe est ultimum meu refugium ac singulare remedium. deficiete
 michi sapientia. no sufficiete mea iusticia. succubentibus meritis meis
 illa scaturit ac medet succurrit et consolatur ideo tu defereit virtutem
 mea no conturbabor neq; diffida. si scio qd auxiliante te facia. Item
 calice salutaris accipia. passioz tua ad memoria mea rduca. et te dnm
 invocabo. Itaq; quicunq; et quiescunq; aliqua cogitatio pna. affectio vilis
 temptatio quevis mente nrām pulsauerit moy dnice passionis memoria
 assuam? Et si id i consuetudine duxerim? mirabile vide fructu atq; pfectu
 senem? et sequem? y et consolator pripua. n' erit nobis ta facile ma
 nu a pede moue sic passioz x' tolle ac p ea oia teptat' ac vicia expugne

De 6to generali teptato^{ne} remedio. qd e qsidea diliges dig^{no} hua^m nate^m
 qua h' ex domo nre. et mlto plq ex supna^m dois gte **Ar. l. 10°**

Que sobrietas luci ad tebras. a q quietio y ad belial. a quis qse
 sus teplo di tu ydolo. aut q ps fideli tu ifideli. ad ioy. **Esto**
 qd pla maiora. et sblimiora dona ab omi ratore suscepit
 tato grauius pcat du vilissio iugo dyaboli seruitutiq; d vicioz subdit
 seipm. **Ut** 5° ho ve magnimms sis et vicis atq; demonib' ac spurcijs
 carnis subici dedigneris attede excellencia tue nate. qz pre ceteris cor
 peis raturis splendore itellcus. spontanea voluntate. ac libeo arbitrio
 nabilibus q; frictijs es ornatus inferioris q; mundi dno constitut' qz h' oia
 sbient rator sb pedib' tuis y celestia coepa placte ac sydera i tuu
 obsequi nit cata qad d' dento? e aut ac iubet sptā **Ne** orlis elenatis
 ad celu vidas sole et luna et oia astra celj et erroe deceptq; adores ea
 et colas que cant dno d' tuus i misteriu g'entib' ructis. **Aloli** 5° per
 cado actis brutis vilior fieri y iqpabil' eis deteior effici **Que** bestia
 ta crudelis et isensata vt occidat scipaz. **Cur** 5° tu pnceps rois?
 p para mozha spa iterficis aiām? **Interea** vide pta su dignitas
 tua p supnalia bnificia y. p caismata sps sti. p vtutes ifusas et meri
 ta felicit' et p que oia stus et gsecrat' es teplu thron' ac masse
 di. et no solu seruus s; et filij adoptiu' r' gis etm. heres r' gni ce^{ne}. et ne
 sapie sposus. miles ac mebz y. aicq; altissi et qd sup oia e miradu tua
 na i v' vnita e vbo et vco do i vnitate pso. p qd aglis stis hora lis
 es effcus **Cur** 5° teipm ita vilificas et a celesti dig^{te} ta miserabil'
 d'pnabil' q; degeneas. qad ei p curi^{te} et dona gte g'itufaricis.

effecta est aia tua sponsa xⁱ ita p^r mo^rle p^ram fit adultera dya^b Di male
 basilica g^recata p^rhamare pollue^r demolu^r itende g^ruissimu^r crime cen
 set qⁱ d^rpnabile et enorme est vniu^r et itellu^rale templu^r ac th^rni crea
 toris vicis sordidare. g^rupia^r igne accede^r. demoi^rb^r exhibe^r. sp^ritalit^r qⁱ
 destrue^r Vide ne t^r queriat q^d aut p^rha ho^r cu^m iⁿ ho^re ess^r noⁿ itelley^r q^ua
 est in iⁿsi. Et alter. qui nutebat^r iquit iⁿ croceis aplevati sut^r sterrea.
 h^o quippe g^rigit du^m ho^r ca^ris^r sac^rmetis r^enovatus. sp^ritalib^r alim^ro^r
 m^ete refectus. Stuosis ex^ricis enutrit^r. ad r^elia redit. et cu^m sp^ru cepit
 carne g^rumat^r Hinc vⁿ p^rhor locutus est. Tata vilitas est p^rci. q^u
 q^uis posse ip^rone peccare. noⁿ t^r peccare Et rur^s. q^uis scire q^u di^r
 mⁱ g^rsteret. t^r p^ram ob e^o deformi^r vitare Vn^{de} et tullⁱ s^rps^r. oem
 fedaco^rz aini r^epmitt^r iⁿ g^rscu^r po^r hua^r na^r Itaq^{ue} r^e dix^r s^r h^o sola
 ap^d d^m libitas est noⁿ s^rire p^rci. suma ap^d d^m nobilitas est claru^m ee^r vⁿub^r
 Tu g^o q^u adorade ditatis ymagie es o^rtus. ac s^ru^m t^ru^m s^rlitu^m s^rblimat^r
 ad etna^m b^ritu^m coditus. p^rno^rsb^r sa^rguie di^r icarti edept^r. cui ad custo
 dia deputat^r est angl^r s^rus. q^u iⁿ x^o renatus es. et sup^rna^m b^r donis g^rie de
 coratus. antede b^rifi^r tibi collata ne tato^rz largito^rz bono^rz iuciaris
 ig^rtus Ex ho^rz g^rida^r o^r tepta^r esse. n^o iⁿ viliss^rz ip^rietatis fouca
 te p^rcipitari p^rmittas. vlt^r cato^rz ops^r iⁿ ronali cata^r t^rq^u iⁿ ymagie p^r
 vⁿtutu^m s^rlitu^m relucere. A te dignat^r et vlt^r p^r vocari. ido iubet te ei
 assilari Ipe em^o p^r m^ray p^rip^r mo^rde te esse Ipe q^u iustus est iustu^m te
 ee^r r^equirit. Ipe locut^r est. s^ri estote q^u ego s^rus s^ri. et vⁿigent^r ei^r
 dicit. Estote p^rci. s^re et p^r vⁿ celestis p^rci est

De s^ro tepta^roⁿu^m remedio. q^u est q^uida^m s^rpt^ray. vea^m distretio ac
 sapientia salutaris Ar. l. 20

Omnis s^rpta^m d^ru^mit^rus iⁿsp^rata vⁿil est ad docedu^m ad arguedu^m
 ad corripied^m ad erudiedu^m iⁿ iustu^m vⁿ p^rci^m s^r ho^r di ad o^r
 op^r bo^m iⁿstructus 2° ad th^r 3° / Quae ad Job 33 aut s^rpta
 semel loq^r d^r et s^rdo idipm^o noⁿ r^epetit. q^u iⁿ s^rptis iⁿstruit vⁿuⁿq^u
 sacra ei s^rpta^m em^odeter copioseq^{ue} iⁿstruit q^uo^o o^r tepta^r et vⁿuⁿq^u p^rci^m
 r^esistedu^m. q^uo^o r^ecededu^m a vicis. et iⁿstedu^m iⁿ vⁿtutib^r h^o d^rns et saluator
 optissime docuit q^u p^r allega^ro^o s^rpt^ro^o dyabo^ro^o Estitit teptam^retis q^u ex^replo
 docem^r ut vⁿuⁿq^u tepta^r ac vicio g^rue s^rpt^ro^o testio^o apponam^r / Ut si
inaserit nos sup^rbia mox dica^r. Odibilis cora^m do et ho^rib^r est sup^r / Et vⁿ
Itaq^{ue} q^u d^r sup^rbie r^esistit. h^uilib^r at dat gram. et rur^s. Inicu^m o^ris p^rci est

sup^a. Et uti. q. dya^l e rex sup ocs filios sup^a Inmua^{les} pene sut h^g aut^{tes} s^{pt}e
 qbus t^{ij} ipforabi^l b^l clipeis reicreda et qfuta da sut iacula teptaco^m supbie
 et vane gl^e Ut cu demuo fert s^{pt}a qd habes qd no accepisti. stat ante
 p^uti qd glaris qsi no accepis Et rursus quo potestis vos ede q glam
 abiuice accipitis **C**oformit^{us} si de iudicia ipugnem^{us} sue de ira r^hideam^{us}
 i^o **J**ob 4° puulu occid^{it} iudicia et viru stultu iracundia Et qd imi aut s^{pt}a
 putredo cordis et ossu iudicia et ira i sinu stulti q^uerit **I**n at tepte q^ue de odio
 dicat i^o **10** apli. ois qui odit fren. r. p^um^u suu hoicida est. **D**i de lux^a dicat
 cu aplo. fornicatores et adulteri t^{er}g^um di no possidebt. scqz singlis teptantib^{us}
 ac vicis opponeda sut queientia s^{pt}ay eloqa. p^ut qd aut hugo Nichil i vita
 dulci^{us} s^{er}it. n^l auidi^{us} s^uit. n^l ab aore mudi mente se sepat. n^l q^u tepta^oes
 miete sic roborat. n^l sic inuat et excitat ad oe op^u b^om. atz ad ooz labore
 vt studiu sac^e s^{pt}e Itaz r^ee locut^{us} e s^us abio^{us} s^gratia p^ucl^oq^um e p^um
 q^ue i^grat q^ue q^u vicia se eluctad p^um^u vicit. et q^u nescit sacri eloqi docu^{ta}
 teptacoib^{us} facile supat. **H**ic **s**ulo^{us} dix^{it} ois sermo di i^grat^{us} clipeus e oib^{us}
 p^uantib^{us} i se. **E**i 5° teptaco^m acerbitas. hndatia. assiduitas et pluxa
 duratio nos ifestet p^use^l qd apot^{us} 3° d^us monet et pollice **E**sto fidelis
 vsq^{ue} ad morte et dabo t^u corona vite. Et alibi. **Q**ui p^useuerauit vsq^{ue}
 i fine salu^{us} est. **I**te^{us} **N**o corot^{us} n^l qui legitie certauit. **D**eniq^{ue} ois p^uans
 i^gras e atz aq^u mo erras. qz et si i gnali ag^ustat qd vni e. errat t^u iudica^o
 i p^uti atz ad h^o tedit teptator vt flirate sue tepta^o ac p^uti caligie corda
 nra obsturet. **W** qd 10 3° s^{pt}m^e. ois q male ag^ut od^u luce **V**ex q^u hac
 obscura^{us} vtilissima e not^a p^u actualis q^uidatio s^{pt}ay. rad^u dist^ois. sapia
 saluta^{us}. h^o etei t^u clarissima laia tebras hostiu fugat. et roem ab erroneo
 p^useruat iudicio. ne appno b^om qd i veritate e malu p^ufeat v^oo bono.
 et ut gnale noticia t^u p^uclaria applicet agruet^{us} et dm i qctis pre
 oclis heat. **H**ic q^upe s^{pt}m^e e sapie n^l sapiam no vicit malicia. et ut
 aq^u legit. sapia vincit malicia. **V**h et **ysa** 11° le. **N**o occidet. et
 no e nocebut i oi monte sto meo. qz r^upleta e tra stia do^l **I**nheream^{us}
 5° idestinet^{us} luci sapie. v^o discretio^{is}. r^ee qz ro^{is}. n^l p^uipitater q^uid ag^uat
 s^u dereter et ordiate oia stia^{us}. sapia naz eos q se obsuat a doloib^{us} libe
 rat. sua qz luce s^u mente p^ufidit vt salubrat^{us} et acute it^u va et falsa.
 it^u b^o et mala distnat. **A**mpth qz no sufficit iformis et nuda not^a
 y^o th^us f^uit^{us} iflat stia depremi sapie fonte. itellige^{us} atz iusti sole.
 vt p^u vinctoz sp^us st^u nos illustrae dignet^{us} q^us cu affcu et efficacia co

fidem scriptas. sicq; dice p expie^o valca^o q; dulcia faucib; meis eloqa tua sup
mel ori meo. Hic sto p; athonius. In oib; igt que agis testio^m adhibe sp;
tuz. Et de elco hore aut ppha. In lege dñi meditabit^r die ac nocte. si ita
egerim; teptacoibus nuq; dabim; locu. s; qicqd do displice^r noneim; cu
dilige^r sñma vitabim;. h; e qd tho^o e^o docet^r. Oibus dieb; vite tue dñi
i me^o heto. et caue ne aqñ qsetas paco. Postmo qad; pzude^r scli h;
libe spstet de re militari et de arte pugnadi qua i plijs fortitudini
mlitudiq; exercitus ptulerit. s; vami spital milicie pitiam docet scripta
ismuado qb; stutib; et actibus efficari; existat^r dyalo pro ut dcm e
sup et ifra dice^r. Et vt i spitali milia dñi cu igenti fiducia huili^r fer
uore ac psteria^r inuocem; v^o vsq; ad sanguem et morte fluctem; tep
taco^m ac vicio. et q; a facie colubri v^o igpabil^r plus fugia^r paco. sicq;
p ppa exercicia vtuosa arte et pitia ita salubre distam; et ita vtq; manu
pro dectea no solu p pspa s; etia p adusa pñictes.

De s^o teptaco^m remedio. qd e qsdatio dapnoz et nocumetoz que ho micit
qstendo teptaco^m. Alus p;

Qui facit peccatum et iniquitate hostes sui anime sue. Ita sicut v^o rapha
elis. tobie p;. Quoad ei dilige e amicum bonum velle. ita odire est
amicum velle malum. Porro ite qna mali malu culpe e pessima.
idcirco qui qstet paco. a i amat seu efficit id. a bo^m vtutis ostitit. ad qd tenet^r
odit seipm. et hostis e anime sue sic aut psta q diligit iniquite odit aiaz sua.
Pari rde qui qstet tepta^m ad viciu inclinat e sue anime inimicus Porro paco
sub rde paco et mali no pt amari. cu bo^m sit appetit; obiectu. s; paco i qtu
appet bo^m ppe delecta^r sibi aneyam. siue ob alia cam appetit. Aliqua at
bona et appeti^{lia} ee videt^r q si bn et plene qsideret^r abhorret atz vitat^r
iqtu sut matia. icritamentu. occasio ve peccadi. et ipedimeta pficedi
sic q xps i eu^o qsuluit iniqui dicias. ppria voluntate. p qis vyozem.
cu tñ ista no sint mala neq; illicita i se. paco vo i seipis sut mala
ac vetita ido fugienda. et quis mo alluciat. si tñ rre pesem; q et qita
dapna et nocu^{ta} ifugat paco. abhorrebim; ea omo Dapneter igt^r
ac pfude qsdem; effus. llesiones q vicioz pseri mochu. Nullu ei paco
mozte ta pui e quin ho p; sepet a sñmo igmuta^r et icristipibili bono.
graz q; gratissimete. cari^{te} septe q; dona sps scti. et cetia spitha ac supnaia
spō scti carismata cari^{te} inepabil^r iucta. amittat. s; q di inimiq; qstuat. sius
dya^o et paco reddat; etna felicit^r puari. ppetua q; dapna^m iude me^o. Cu

ergo stiam⁹ in ineffabiliter magna ac odibilia dapna. et igpa^{la} nocumeta
 pto ce anera et ipm qcomitacia. none infire stulticie e q vniq⁹ qstent⁹
 teptaco⁹ vniu suggereti pto ois qui peccat e stultus. atz vt palo⁹ qtestat⁹
 talu stultoz infinis e nne. None stultus ac furibud⁹ oiqz bnto peoz. fero
 tior ac aspictioz rputaret q oia bona sua ex inimicoz suoz suggestioe.
 picet i abyssu. et demebaret ac trucidaret seipm. eia qm ex h^o no
 sciret aliud dapnu. qptomg⁹ isesatiss⁹ e censendus q tepta⁹ qstent. et
 ex suggestioe dyali seu alia istigaco⁹. peccat moztu ac p h^o aia sua
 spualit⁹ necat. ferociter perimit. etne dapna⁹ exoit et obligat. oiqz
 spuali opuletia spoliat ea. ita q q erat sui saluatoris catore q sponsa
 heres. amica. et filia. sole. et astris splendidior. ac supnali decore ineffabi
 sperosa. peccado fit inimica di. mebru. adultera acilla. et captiua dyali
 febrrosa. feda ac fetida. ymo et mortua rosa do. et oi cloaca tporoz rosa
 illo. pta⁹ i q teptaco⁹ oiqz hora itueam pside h^o ipa pti dapna et
 nocumeta. ut v^o magis velim⁹. eligam⁹ milice trucidariac moztu p
 qstere tepta⁹. Itaqz p^o dam⁹ q vile ac fatuu sit tepta⁹ succubere.
 q dapnosu et ipm sit pcare. p virona⁹ stoliduqz qsttat vicia pfre
 stutib⁹ bona cata. caduca et vana catore dignitatis imese. Et p^o mo
 metanea oblectimentu. seipm et calamitati sbicere. s^o q oem teptaco⁹
 tu infira detesta⁹ abinam⁹. Qs em vellet p vna nocte oi delaturoe
 carh. ad libitu suu et pro ea nocte seipm i fornare iacere ardent
 flos o ho seipm p qsttu tepta⁹ et ipia volupte dyalo illaqueare
 spualit⁹ exccare. ipa suam trucidare. velle vede p^o depaupare.
 ad ifernale suppliciu spote prede catore ac saluato. i tuo ignata
 odibilem q effice. atz expulsio fidelissio spu sto. et ifutato islo bono
 iudiosissio et crudelissio hostib⁹ tuis itelom et misione pberere.

De q teptaco⁹ remedio. qd e iteta qstia mortis **Ar^o 22**

Ugulare. nestitis ei qm dno veniat. sero. an media nocte. an
 galli cantu. an mane. ne tu venerit **Epete inerat vos dormie⁹**
Uni b⁹ / P^o vna pnte ated⁹ celester finienda atz celerie
 ineffabiliter q festinate ac decerente ad mozte detestat ac viliped⁹
 spiaz suggestioes teptaco⁹ q ad mozte ptrahit ifelice. et i hora mozt⁹
 agustias paruit itollerabiles ac imozs⁹ gupstos. dolore de malo pfito.
 nozem mozte arbuore. de imnere dim rigoris iudro ac ifern. a salte
 p^ogatorij dno supplicio Deniqz tu agsttat certissime se moztu i b^o

neſtial q̄ q̄ diu ſiſtet hinc. et an p̄ modicu tollit eū hinc factor ſu.
adūit q̄ breuis ac momentanea ſit ois h̄ vite vilis voluptas et viciosa
tingitlo p̄p̄arē etm̄ et et̄ dāpnarōis morte. viriūq̄ mōle ſēptis ido
r̄spuit tēptarōib⁹ et p̄ris q̄fferre aſſenſu loq̄s rū ſalomoē. Ruſi t̄putau
errore. et gaudio dixi qd̄ fruſt̄ decipis ſtez. meli⁹ ē rē ad domū luct⁹
q̄ ad domū quūq̄ In i⁹ eī putā i domo luctus h̄ ē i exercitio p̄ſēctie i q̄q̄
rōe ſuoz p̄tā deſtētū. i ſcola ſap̄le ac v̄tutū. ſm̄is q̄ctoz admonet̄ hoīm
et v̄uēs cogitat qd̄ fut̄s ſit v̄tpote cinis et puluis. iūx̄ qd̄ d̄ memento o
hō qm̄ puluis es et i puluere Luerteris Adūte i et p̄de tue q̄d̄itōis
fragilitē. tue nē mōzilitē. tue vite incertitudinē. v̄tutē. p̄ctā. fallaciā
mūdi. ieffa^{te} mortis acbitatē. morietis diſpoem̄. cord̄ corpis q̄ p̄ſſuras
acriās tēptarōes agōzantis. horribile exitū. ac demonū tuū occiſū.
que oia ſi digne p̄ſauctis neq̄q̄ tēptarōi t̄bues locū. ſi p̄tū ſuffla
bis i eam. et exſufflabis eand̄. atz rū ſtilla Agatha tēptarōi m̄gnūm
t̄ndebis. Meſ mea ſup̄ petrā ſolidata ē. et i x̄ fudata. v̄ tua v̄tū
ſit. ſuggeſtōes tue plume ſūt. i p̄igredēs tue x̄ auxiliāte me obrue nō
valebt. O tu miſer ſi ſeſu et itellrū ſalubrū quō ſuggeris ut vana
et vilia aiā ignātia. atz ad et̄ dāpnā⁹ t̄hētia amem. et r̄tore mēi
ac ſalua^{te} p̄t̄ r̄ iſp̄iet̄ſſe et ique r̄līnquā. Ecce q̄ v̄e aſſeit aug⁹
Nichil ſ̄ Euocat a p̄cto. vt ſreq̄s medita⁹ moēt. Tho⁹ q̄. ploms iquit
ſm̄ia ē. oem ſap̄ietū vitā eē medita⁹ moēt aſſidua Debem⁹ q̄ et nos
mete p̄meditari. qd̄ i breui ſu⁹ futuri. et qd̄ ſue volū⁹ ſue nolu⁹
loge abeē nō p̄t. Qui ſe recordat̄ rotidie moitūz q̄ſepnit p̄tū et ad
futū feſtūat. Demq̄ q̄d̄a horū ſūt hō⁹ ſ̄ v̄uē q̄libet die. q̄ſi r̄eo ſit
r̄reſſur⁹ a vita p̄tē Vn̄ aut̄ Tho⁹ Ad h̄ q̄d̄itōz n̄r latere nos voluit
ſies n̄r. dieq̄ n̄r mortis nob̄ eſſe i q̄ſtū vt dū ſp̄ i q̄rat ſp̄ p̄xim⁹
eē c̄dat. et t̄tō vn̄ q̄ſi ſit ſeruetior i opa⁹ q̄to incertior de vocatōe.
vt dū hora mortis p̄uide nō poſſū⁹ ad i⁹ nos ſi iſmiſſ⁹ parem⁹ Hinc
Clymāz lo⁹ q̄ad⁹ p̄uis ē n̄r. hōi p̄ r̄ctis t̄bis ſ̄ diligēs q̄d̄a mortis
p̄ exercitio r̄ctis. Et de h̄ r̄fert ex⁹ nōle. Fuit i q̄ens i mote h̄ ozeb
ſolūari⁹ qd̄a i oī negligē⁹ v̄uēs q̄tadem q̄uit⁹ iſmatus migravit
q̄ſi vni⁹ ſp̄acio hore p̄ſtē a corp̄e. Qui r̄uerſ⁹ ad ſe rogauit nos oēs
exē ab eo. q̄ ſcō obſtrues ianuā cellule ſue māſt i ea duodeci ann̄
nēine p̄ctā alloq̄s. n̄ ad q̄ pane et aquā guſtas ſedes et ad ea que
vid⁹ i extaſi ſtupes ſ̄ māſt merēs. ita q̄ nūq̄ ſp̄h̄ moēt et appatū

mutant. et lacrimas calidas iugiter fundit. Cuius migtus erat ad domum portam
 sui hitacti destrucere iterum et multum rogaret ut salubere aliquid diceret nobis
 hoc solum ab eo audimus. Agsture non neo mortem memoriam huius potest praestare. Nos autem
 inuicem huiusmodi prae negligentem tam et pete in melius felicitate transmitti. Cuius
 eum sepelissent? regere die septem stas et aliquas nequam inuicem eas per
 itificat nos deo. de illius studiosa feruosaque pnia et salute Postino
 nra in uisum quod theophylus alexandrinus patriarcha et archieps in hora
 obitu sui dixit. beatus es abba arsem. qui se hac hora huiusmodi per oculos
 ut ego et nos beati fieri. Sicut septem? ipse ualeat morte oculis cordis icsa
 biliter ponamus.

Articulus 23

De deo temptato in medio quod est peritiosa quodammodo tam uisus peritiosus iudicij dei
 Fugit uisus ire existere neque potest. sed quod ruant quod portat orbem.
 quod ergo ego si ut rindeam ei. et loquar uobis meis in eo Job
 Quod inuicem atque enormia stelea fieret in hoc mundo uisus ea
 quod fuit nisi huiusmodi tiorie iudicij tironum et frenate et tiffimū e. Vex ut aut
 ego? si tunc timet iudicium plueris. et corruplus huiusmodi. quod metued e
 iudicium oipotetis. et quous edat iustus et stus d? unius huiusmodi iudi
 catus. aut n? quod non statim punit pante. n? cito excet iudicium. s? usq
 ad die nouissimū differt iudicium ule. et usq ad morte singlorū iudicium
 peritiosum. misirimi et ispietissi huiusmodi sine equitatis formidie non cessat
 penae. Vel qui longe ad huc et putat distae fiale in uie iudi. uel quod adhuc
 in uita hac an morte sua se emedae et peitete pponit. et de mia
 di stolae psunie pp quod salo dixit. quod non cito pferet quod malos iudicium
 absq uillo tiorie filij hominū ppetrat mala. Dz in ispicie ee pbat tato
 se quites pculo. non pesantes quod incerta fallax et breuis s? uita h? et quod
 mlti ipuist ac subito de hac uita tolla atque quod pauci eoz q tpe uiueturis
 et salutatis dapnabi uiuit in sic uite peiteant uere. Preta non aditit
 quod bue ac mometamen s? de tps stli h? non solum quod nos in eo sissimū
 s? et quod usq ad die nouissimū ptedet. ispcu septis et m? isfnalio quod pene
 tu finiti ad isfinitū nulla sit qpa. Hoc in autede itueam ac formidem
 fiale in iudi in sic mundi uetux. quod e rueria metuedissi se aut apus
 horred e icide in man? di uiuetis. Atque bte Job loqs do. quod non tibat
 ut in ifno ptegas me. et abstodas me don ptisseat furoz tu? Et si
 adhuc ta obfustata et obtusa e aia ma ut tps usq ad ule iudicium du
 ratuy non ualeat quod ta breue ac modicum apphende ac meturi. tps

in residuo vite nre pensent ee pmodicu pseru qpa ad ppetu te pmitate
ido tito cordialis et petrabili? formidem? nrm pti^{te} iudicium q mox post
egressu a corpe a s^o iudicabim iudice. nra d^o apli ad hebos. statuti e hoib?
semel mozi. p^o h^o at iudicium qto breui? et nobi nertu? e tps l^oduu vite
nre. Ecce q^o vehemeter metunt hoses iudicium quo mors t^opal ac corlis
iflugit. none s^o igpabi^o magis e formidadu d^one maest^o iudicium quo
spualis ac ifnalis mozs puta ifnalis d^ospna^o pro mcede ac vltione ipmit^o
s^o q^o q^oda^o h^o iudicij et e^o formido ab oi d^ospoluc^oe v^oitate ipie^o ac teptaco^o
q^ossu nos repmat. ab itiozata t^ongssioe nos zethat. et roza do l^oddat custo
ditos sollicitos et fr^ouosos. **C**osidea q^o paueda sit iudicari ab eo i que
p^ortu q^omissi e. qui e iudex. testis. et pars. q^o sapias n^o latet. q^o pote^o n^oco
euadit. q^o iusti^o nulla d^opa q^otrahet pua deserit ipunita. a idist^ossa.
a cui^o auct^o atz sua null^o potit appellare. q^o ag^ostut nos i mltis ac mignis
ee d^opabiles. de q^o nos ipi no sum? cost^o n^o nob. Attende q^o formidolost^o sit
p^ohtari et astare iudicadu t^obuali iudicis s^omm atz ab ip^o ic^ota p^ostolari
s^oniaz. qui s^o ore depmpsit mlti vocat i. pauci el^o i q^o q^ostat p^o q^opatie loq^o
q^o pauci d^ospna^o et euadit s^oniaz. Insup ymagiem q^ole i hora v^ole iudi
tot^oq^o m^ond^o i igne q^oflagra^o stabit. ac desup iudex d^ostrictiss^o l^osdabit
aglor^o st^oq^o ac omi b^oroz vallat^o ag^omib^o. horredu q^o chaos ifm if h^oans
patebit. **O** i^o itolleale q^oq^ole et amar^o. despa^o et oi calami^o pleiss^o
est i die i a iudice adora^o i vni^osoy el^ooy ac l^oboz p^ohtia i^opari. i^opari
ac iudiciale i^o audie s^oniaz. **I**te maledi i igne et^o. **D**oy q^oda^o s^oti
viri frecht^o q^opueti fuerit. ac t^orti r^osiste^o fortiss^o oi tepta^o ac p^ontat i
Vn it^o fate **I**heo? q^ories die illa q^oda^oo toto corpe q^otimsto. s^oue ei q^omedo
s^oue bibo. s^oue a^o aq^oud furio q^o m^o vide tuba i^o horri^o s^onae i aurb^o
meis. surgite mortui. v^oite ad iudi^o. **H**ic abbas helyas e iquit tres res
timeo. vtpote eg^ossioz aie mee a corpe. p^onta^o e^o roza iudice. et plac^oz s^oue
s^oue. **A**bbas q^o **amoni**? **V**ade ait. cogita et loq^ore sic i^ou^oceati s^oll^o n^o i^oro
gat vbi e iudex. q^o vetus e. atz i suay ex^opra^o p^oca^o plorat. **D**ic ho d^oz aia
sua cotidie ob^ourgat d^oce **V**e ni quo astare heo an^o t^obual. et ei mooz
actuu i^odde i^octi. **A**mpli^o de hac re **C**lymacus er^ole irat ex^o q^o q^ouis
i a^o opustis l^ouasse me l^oola hic nichilo q^o tang^o ita ait s^ouit i more
h^o s^ona^o mochl^o noie **stepha** l^ostas. solitaria ac q^oera ages ac diliges vita.
i^ou^onis lacmis ac a^o boio may^o decorat^o q^o i mo^osticio s^o obedia plimis v^oit
anis. deide des^oicio p^onie acous. anathorutia i oio solitaria abstractam

audire clamores illi. vide q̄lit̄ se hic inde iactaret. q̄ miserabilissime q̄ videt.
morte et nō esse appetet. q̄ si tā itoleale ess̄ nob̄ h̄ cernit. q̄ itoleale est sete.
Intēa si cōd̄i sto Augustino diceti q̄ et peā p̄gā q̄ oēs phitis vite penā excedat
q̄uis m̄ces s̄i imanissima suppl̄a s̄i p̄essi nō s̄lū ex q̄sdā et horroē ifnalū
tormentoz verū et p̄gatoiaz peāz de q̄ ab oī teptatōm̄ q̄ssu ac viciāz exres
sū p̄ctāz abstinere. **H**oz q̄sdā z̄ attentā. uigē mēozū. igente formidiez
ip̄nam̄ idelebilū cordib̄ m̄sū. s̄ q̄ vana et vilia oblcāmēta sp̄nam̄
et oem̄ ratoris iuriā et offensā vitem̄. q̄ctis teptatōi m̄udi ac c̄mis
atq̄ dyab̄i ifarigabil̄ z̄ s̄sta. q̄ad̄ nutrix ablactāc̄ volēs ifantulū vberib̄
suis sup̄pōit synapiū. a s̄le q̄d̄ amarū. q̄tis ifans amaitudie degustata
cesset appetē vbera. **C**erte si hoz h̄ ē mortis. ac d̄mi iudicij. p̄gā et
iferni. et p̄st̄m̄ passiois x̄ acbitates amaitudies affluctōes itēte et
assidue meditem̄ neq̄ tepta ac vicio negligē l̄ torpori locū p̄bebim̄
l̄ q̄ssm̄. **O** q̄ta ē ifnalū tormentoz acbitas p̄petuitas. gn̄alitas
atq̄ diuis̄ et astar̄ tas. **N**ōne i iferno ē itoleale frigus. iextigui ignis
imozles cui p̄o oz edarissim̄ ac m̄ostruosissim̄ vmes. palpa ac horre
dissim̄e dap̄ febre. q̄fuso vicioz. despa om̄ bonoz p̄caloz s̄ibili
suppl̄a z̄epboz. acutissimā famēs. gn̄issimā sitis. flagella cedētū. molestissimā
visio d̄conū. mestissimā q̄ s̄ocietas. imūdisim̄ lozq̄. claoz. et dentū stridor
odiu ois boi h̄ōesti. blasphem̄ di st̄ist. moze s̄i moze. defaus s̄i defcū
atq̄ iypal̄ peā d̄ap̄m̄. **O** q̄ ifesati ac misti sūt q̄ p̄ tpali p̄sp̄t̄. breuiq̄
volupt̄e tot et tātis expont. vedūt ac obligāt se tormentis. i q̄bus
vna hora vidē cētū ānis p̄lixioz. vna q̄ dies longioz mille ānis s̄itue
am̄ h̄ vna certa et clara fide. q̄st̄ phitalit̄ ea q̄sp̄icem̄. n̄ dyabo^{is}
suḡgestioib̄ fallac̄ illis v̄m̄q̄ r̄dam̄ q̄ nesti. die n̄z hoza. et q̄to quis
duiti m̄act i vicijs tāto ad peitendū vedūt efficit̄ mḡ teptus in
p̄o q̄ az lo mortis molestiozes ac p̄dōssim̄ istat̄ teptatōes i q̄b̄ tūc
p̄ualere defedi et adiunari nō p̄meret̄ q̄ dū s̄m̄ et iuueis ē d̄mi
nō veret̄. n̄ iuste ac tiorate i oib̄ q̄s̄at̄ s̄do q̄c̄q̄ boi valem̄ iustāter
p̄seuerāt ac feruide opemur. **Articulus 21**

De alijs d̄ere gn̄alib̄ teptatōm̄ r̄medijs

In oibus ex̄hibeam̄ nos s̄i d̄i m̄st̄s i m̄lta patria. p̄ arma iusti a dext̄e
et a s̄istris. **2° cor 6°** **C**up̄ lo. q̄ tacta sūt aqua q̄oēs xp̄ifidēs iū
tant animāt et accendit̄ ad v̄luctād̄ oī tepta v̄lit̄. **E**t de vnoq̄q̄
poss̄ hic fozi sp̄alus az lo p̄lixitas ē vitāda. **P**reuit̄ at tūgendo

dicens q̄ duodecimi ḡuale imediū vales ad z̄p̄tēdū oī tēptā ac vicio. atz ad p̄fi
 nēdū i oī v̄tute ē cōfīdēdū p̄ntie iudicis s̄m̄i v̄biqz p̄ntis. et oīa clausitē sp̄ ac dilige
 t̄p̄tē m̄ctis. **S**i ḡ p̄ntia et asp̄ctus iudicis t̄rem rēh̄t p̄bditos a t̄m̄ssioē p̄p̄
 toz illi? **S**tomaḡ ex q̄s̄deracōē p̄ntie et asp̄ctus dī saluatoris ac iudicis n̄r̄i oīpo
 tētis demus cū oī sollicitudie ac feruore oī tēptā iugit̄ z̄p̄ugre ac i apli adi
 plere. labora s̄c̄ boni miles ih̄u x̄i. **D**emqz si i p̄ntia garstois vilissi erubescem?
 t̄p̄iter loqui. et obstena page. q̄te irruenē ipudētē stultū c̄c̄eracōis et p̄ust̄is
 ē s̄m̄o adorādōqz dō ac iudice p̄ntie et ip̄uriete feda et ip̄ia cogitac̄e appetere.
 loqui a agē. q̄ adultēā iuenit̄ tā ipudica. vt videte suo marito fornicet̄ cū alio
 q̄ vilis ḡo v̄tiosa ipudēs atz dāpnal̄ ē aīa xp̄o i bap̄mo et p̄ntia p̄fide et cū
 desposata. q̄ ip̄o elicto ac q̄tiete cū carne et mūdo cū demōibz et vicijs for
 nicat̄. **I**nsup nō rex t̄renus arbitrac̄t̄ sibi max̄s irrogari iurā. si q̄s ex
 sua failia ip̄o astate p̄hibete ac q̄m̄nate violaret ip̄i p̄cepta. **V**alde ḡo
 iuriosū ē dō s̄blim̄ ac s̄c̄o. q̄ eo vetate p̄ntie. ac et̄a sup̄pl̄a q̄m̄nate au
 dem? t̄m̄ssid̄i et̄ p̄cepta. **Q**ue cū ita se h̄eant dē ex q̄s̄dā p̄ntie s̄m̄i
 dī ac iudicis metuediss̄. oēs tēptā et̄ inquit̄. abice. v̄l̄iter agē. et t̄ue
 rēter corā altissimo i oibz cōf̄sari. i helve fecit̄ pest̄ites. **V**uit d̄ns i t̄y
 q̄p̄cū s̄c̄o hodie. vt cū p̄t̄a ex s̄ua dīcē valea? seruaū m̄adata t̄ et testio t̄
 q̄ oēs vie mee i q̄p̄cū tuo. **A**mpl̄? ex q̄s̄dā p̄ntie ac v̄nēcābil̄ agloz
 s̄c̄o. et oīb̄ b̄toz nos it̄ctū s̄ agē et ita nos h̄c̄ dē? **P**̄m̄ tēptacōm
 t̄m̄e ē q̄s̄dā m̄ḡt̄udie p̄m̄ et gl̄e. braun. horu. laudis mēd̄i ac p̄f̄us
 eoz q̄ tēptacōē vilis p̄seuerat̄ q̄ vincit̄. q̄ ex t̄h̄ victoria p̄ficūt̄ i hac
 vita i cūl̄ et gr̄a ac mēd̄ie vite et̄. fuit q̄ t̄m̄phatores iust̄iū hostiū
 mūdi q̄ et carnis ac viciōz. et ielūi milites x̄i aīi et filij dī. s̄ q̄ diligit̄
 t̄p̄tā et horant̄ a f̄ge v̄m̄s̄oz et ab oibz s̄c̄is et̄. atz et̄ felicit̄e s̄c̄o
 coronā. **H**ic t̄h̄ victori x̄i apoc̄ 2̄ ac z̄ m̄lta p̄mitt̄. **V**irenti iūene dabo
 eadē de l̄ḡ vite. q̄ ē i parad̄o dī mei. **E**t zur̄. **V**irenti dabo māna ab̄st̄o
 et dabo illi calculū t̄rididū. et i calculo nō mēū s̄p̄m̄ q̄d̄ neo s̄it̄ n̄ q̄ accipit̄
 s̄t̄ez. q̄ vicēt̄ vestiet̄ vestim̄tis alb̄. et q̄s̄itebor nō. **E**t corā p̄e meo s̄c̄o nullū
 t̄p̄o loq̄ū nob̄ v̄ideā. nullū labor̄ difficil̄. nullū c̄tame ḡue. q̄ tāta b̄f̄itū
 tāta f̄c̄uōs̄t̄e adip̄isti vale? **H**o it̄utu tāti mēd̄i. tāqz iess̄a p̄m̄ cū iorūdi
 et feruore oī tēptā et̄ d̄p̄e is̄t̄igabit̄. **E**luctem̄ cū ap̄lo q̄s̄itēs s̄c̄o cū
 r̄did̄i et̄ c̄ty s̄i. q̄ potēs ē dep̄t̄o mēū suad̄ vt cū eod̄ f̄ialit̄ dīcē valea?
 ad laudē oīpotētis. b̄o c̄tame c̄tām. c̄s̄ū q̄s̄im̄aū. f̄idē suam. s̄p̄e m̄ corona
 iust̄i. **I**ndesc̄nēt̄ ḡo pest̄em̄ q̄ stultū et̄ ip̄iū s̄t̄ tāta mēd̄a ac p̄ntia

fidi omnium q̄ta s̄ eoz q̄ teptacoib/ vincut̄ dapna. atz q̄ igens vicentiu b̄ itudo
 fides eade e oris cordis. ea q̄ roez t̄stedut̄ ondes. **V**ices p̄m̄ tepta^m zme^m
 e caritas q̄ teste aplo no irrita. no agit p̄pera. et sup̄ oia roborat̄ m̄ete i do
 n̄ si e motioe aq̄d p̄dotoz r̄medioz teptacoiz m̄eioze r̄sistit a p̄ualet. y
 et mlto pl̄g m̄eiozū ac do acceptū e teptacoiz v̄icis q̄ r̄sistit et q̄ bona
 sūt agē solo itutu ac puro aore di. q̄ t̄ioze p̄eay a desideo p̄m̄ioz. Nulla q̄
 v̄tus nulla forma tā p̄m̄pte ac delcabil̄ agt̄ ut caritas. q̄ p̄ q̄tis v̄m̄ b̄ r̄dis
 solub̄t̄ fugit ac ligat̄ m̄ete cū r̄atore. ita vt dice queat. q̄s nos sepab̄ a car̄te
 di. Et rur̄s. n̄ mozs n̄ vita n̄ a^a carā potit nos sepac a car̄te di q̄ e i y ihu
Vez teptacoiz ita r̄sistit p̄cipue q̄pet̄ p̄f̄is h̄oi. nichilo v̄m̄ioz d̄m̄ diliget̄
 queit̄ d̄m̄ sup̄ oia aff̄ari i q̄pab̄t̄ q̄ amaē ac xp̄ure. **N**o s̄ p̄m̄tta nos
 ab hac di aff̄ia^o atz aore p̄ nebulas passio^m i q̄etudies ac vehem̄ias tepta
 tionū a p̄ tebras v̄ioz auellū seu obscurad̄ v̄ q̄ q̄d̄ q̄uat̄ r̄ari^m di cū idig^o
 bona abicia^m dice^m s̄. q̄ ad̄ ei negotiatoz sapies iuste idigret̄ si q̄s ei
 p̄ p̄nosiss̄ merib/ p̄riu off̄ret̄ viliss̄ n̄ digret̄ aspice illū. s̄ di ama
 toz idigri d̄z di teptati atz teptacoiz off̄enti s̄bi p̄ do et sp̄itū ac sup̄nā^m
 donis gr̄e ac gl̄e e idiḡiss̄. vana et c̄ha vilia et caduca. **S**ū h̄uc mod̄
 possēt et a^a teptaco^m gn̄alia r̄me^a assigri vt patia et q̄silia q̄d̄a cū dicat
Saluator. In patia v̄ possi a v̄. Nepe q̄ tēp^o adūstū et assiduas ip̄iū^o
 diūnas ip̄bas ac molestias. ml̄tū valet m̄asue^o ac patia s̄ de h̄ms iā tan
 tūde teriḡisse sufficiat. **D**e v̄ar̄is adiutoris que mozs d̄ ip̄end^o h̄oi^m
 q̄ tepta^o v̄lt̄ v̄tutes i f̄usas. **A**r̄. l̄us 26?

Sputas i robore exercitus bella q̄sistē sup̄ari te sciet̄ do ab hos
 tibus. di q̄ppe e adiuuac et i fuga v̄tere. **L** p̄aly^m 24. Certū
 e q̄ ad m̄eioze agēdū nō solū idigēa^m sup̄nā^m et i f̄uso h̄oi^m
 gr̄e ḡt̄s̄cientis et v̄tutū atz donoz s̄ e actuali motioe. seu exita^o sp̄s s̄ri
 Et q̄ri possi an v̄ltra h̄ idigēa^m ad^a a^m auxi^o r̄atoris q̄ tēp^o. Et vide
 q̄ nō. qz ad paulū dix̄. sufficiat t̄ gr̄a mea. v̄tutes q̄ fortiores sūt v̄icis
Ez p̄esand̄ q̄ v̄lt̄ p̄ora q̄tulit nob̄ benigniss̄ ac p̄uidiss̄ r̄oditor a^a ml̄ta
 s̄p̄dia q̄ teptaco^m et̄amia. **P**̄m̄ e totū m̄l̄it̄atis em̄e. **S**icatio atz
 s̄uetio mutua iuȳ i p̄s̄. p̄t̄iceps e s̄i om̄i timē^m te et. **E**n̄ cus mā t̄
 v̄m̄iss̄ n̄az fideles p̄ car̄te q̄neri sūt v̄nū m̄istū corp̄. **E**t s̄bi iure
 q̄rat̄ m̄eita sua ac suffragā. **V**n̄ sup̄ lura d̄ abzo^m oret̄ p̄ te m̄i carā
 q̄ p̄ suis filijs q̄s v̄m̄ca m̄i i p̄pellat. **2**^m e adiutoris p̄latoz q̄ s̄b̄di
 tus suis oza^m i f̄ruē^o corrip̄e s̄uāru^m cū sūt mediatoēs m̄i xp̄m̄ et

grege ipſi. **N**ic moyses filius yſrl loq̄. Ego iquit ſeſter et mediterā it̄ dm̄
et vos. Ad eye^{le} q̄ dñs ait. ſperlatore te dedi domui yſrl. **N**ic paſtor e ſbitor
q̄ teptatores pauſare ac p̄nuire. modūq̄ et practica^l iſſedi dore. **C** 4^m e cūta
ſbuctio q̄ſtro q̄ſlaro ſeu iſſorio p̄i r̄uq̄. q̄ad^o i cūto ſp̄m̄ e. **V**nic mādan^t
dus de p̄o ſuo. **V**h et paul^u hortā. alter alteri onera portate. Et denuo. ſi
pocupat^u fuit hō i aq̄ delicto vos q̄ ſp̄ales eſtis h̄i iſtruite i ſp̄i lenitatis.
Ad q̄d b̄iſſi p̄nceps apl̄ici chori hortā dicit. **V**nd̄ iſſi ſic accep̄t̄ q̄d i alit^u
illa adminiſtrates. **C** 5^m e angloꝝ ſtoꝝ cuſto. de ſbue helyzeus locut^u e. pl̄e
nobiscū ſit. **N**ic tū abbas moyses p̄ ſue quilois exordiu. ſimilo carnis
acerrie teptaret. et pro q̄ſloe veſſi ad abbem ſm̄ yſidoꝝ. i ſent abbtē
moysen ad oriente aſpice. vidit q̄ inuā^{le} mlti^{ne} angloꝝ ad ſbucien^o para.
C 6^m et p̄cipuū auri^m e meitū xpi mediatoris et ſpella^o q̄ p nob̄ auri^m i p̄io 2°
Et q̄d peccauit aduōtū hē^l ap̄ p̄em̄ dñi y^m iſſu. et ip̄e p̄p̄atio p̄ p̄no
nis. **N**ic ut ad heb̄ ſo q̄tie iſtront. i ip̄i celu ut appeat ne vltū di pro
nob̄. Ip̄e et̄i ut elals aut b̄h̄d̄ ond̄ p̄i latus et avlnea. Atz ut ad iōe ſert^u
8°. ſpella^o p nob̄. **C** 7^m e aduōrio et oro. meritu. et ſbuctio glōſe^o v̄gis.
do p̄i q̄parētalus q̄ e aduocata carie miſerātrix aduōtrix. et m̄^o om̄
ad ſe q̄fugietū. q̄culat^u capitis dēonū. atz i oi n̄rite ſbuctrix. **C** 8^m e
ſbūdu totū^o ſūphātis carie. m̄ris n̄re. et ſp̄alū^o ſtoꝝ illoꝝ. ad q̄d iſſi h̄
maioꝝe deuoroꝝ q̄fidetia et r̄uſſi. **M**ichael q̄ p̄nceps m̄gn̄^o ſom̄iſſe
ſbi carie. ſp̄alis ac fidelisſi^o e pat̄n̄. **C** 9^m e r̄frena^o iuſſi^o hoſtū. ne nos
teptet q̄tū vellet ac poſſet. q̄ r̄frenatio ſi ſolet miſerā^o ſp̄alis chori
anglic̄i. **V**h i apoc̄ le. ſathanas r̄ligat^u. Et tobie 8° le. raphaēl aglo
r̄ligat^u dēonū i deſerto ſup̄ioꝝ egypti. **C**riſtus demū p̄tate demonū
p̄cipue r̄frenauit ac minuit ſc̄e i euā^o p̄teſtā. **C**ū ſort̄ armat^u aſto at ſ.
i pa ſūt ea que poſſid̄. ſi at ſort̄oꝝ i ſup̄ue^o vicēit eū vaſa e^o dirupiet.
C 10^m e eſſugatio hoſtū q̄ dina ope ſrept̄ ſalte ad t̄ps fuga^o a ſeruis di. nec
i pugre eos ſmūt. **V**h et luc̄ 8° aſſet^u q̄ſumata oi teptā^o dya^l l̄reſſu
aypo. vſq̄ ad t̄ps. **I**n r̄z rei ſigā d̄uert̄ egyptij exo^l k. fuga^o yſrahēle
dñs ei pug^o nat pro eis q̄ nos. **C** 11^m e p̄fuo ſp̄italis. et gre iare
mentū. **C** 12^m e q̄d teptat^u teptatoꝝ iſſe^o. dina ope q̄ſe^o n̄y i d̄ apl̄i
d̄ ſuēt. **C** 13^m e tū teptā^o p̄uētū. **C** 14^m e actual^o illuā^o ſeu grā d̄ſtre^o
ſp̄iū qua q̄ teptā^o i ſuo q̄ſuctu iſtellig^o ſſucā ſimici. et q̄let ſt̄ iſſi
tēdū. p̄ qua b̄iſſi viri **A**nthōi^o et **M**artin^o dya^l iſſerie p̄ appente
adorae nolebat. **A**brahā^o vō et **I**oſue ac a^o q̄dā angloꝝ eis appntes

moy cultu dulce adorauerit. qm ex dono distre^o spm aguerit q ve erat angli
C 2^m e tior dms ispiratoe greptus ex ipa teptatoe ipugroa q teptaty tmet
 succube. atq ex h^o cauet et sollicitat ad eluctadu. pad^o i certamib^o res p
 ant ad spatioend **C** 3^m e forma i qua teptator cogit appe^o vt ex ea p^o ca
 dillim dephendat facili^o sic q stdm nigrm smax et a^o mllos aggr^o e eua i
 forma spetis. Et glos p^o Anthoio apput sp^o foitacois i spe pueri sp^o nger
 rimi **C** 4^m e Alenamen qda. qbla^o seu rfergeris desup datu i ip^o tept^o ardore
 u^o i^o i ps^o stdm mlri^o doloy meoy i corde meo qbloes tue letifira^o aiam mea.
 Vn et paulus fatet. bndicus dms qui qbla^o nos i oi tbla^o nra **C** 5^m e spau
 satio. qua iterdui gred^o suos a teptaco^o labore ad tps queste vt iterim
 vires resimat. et ad futm p^oent se qfictu sic i extiori vide Iuctamie
 Vn tobie 2° d^o no delectaris i pdicoib^o nris. q p^o tepestare tiquilla
 facis. et p^o fletu exulta^o ifundis. **C** 6^m e q^o u^o iustici fert ihm. ipatis
 mari et vetic i igetudini ipugroiu. atq demob^o et sca est tiquillitue
 mag^o i pay cordis **C** 7^m e qfortario seu erectio cord i dm. a corroboratio
 spei visibil^o a iusibil^o sca. In q rei sig^o anglo apput x^o phyl^o orati.
C 8^m e suppositio man^o di q sustip^o et a collisoe psuat suos ne teptatoe
 p^oitus qterat^o u^o i^o ps^o Impuls^o eius si vt cadere. et dms sustep^o me
 rez. iustus tu recidit no collide^o qz dms supposit manu sua. p^omittit quippe
 dms suos eldos spelli sedu. et pene vsq ad ruina deuenire p^oti. vt 2° g^o
 cant ifinitates suas no at p^omittit eos i fouea corru^o clpe. a lapsus
 p^ossie erigit **C** 9^m e susteptio qfugietu ad se. u^o qd p^oalli^o do^o qfugiu
 frus es nob. p^o 2° 18 le. Turris fortissa no^o dmi ad ipm erit iust^o et
 saluab^o **C** 10^m e cozlis labor. paup^otas ifinitas siue adu^ostas p^o quas
 teptatoes vnci solet ac minui Vn ozee 2° dno 10°. Ecce sepia via tua
 spms **C** Sic luciat Cassian^o q du i 1° g^o qda qda adolestes. stimlo
 carnis acerrie teptaret. ordiauit mosterij p^o vt vn^o i senioru vir
 seriosus iuene illu cotidie exeret adu^ostas et p^oclamaret ac cora abbe
 m^oliple accusaret. atq vt fr^o i testio^o adducti testare p^o sene qua exi
 tarde p^o anu exhibita dicit ad iuene abbas. Qd e fili adhuc te sti
 mulat caro. i h^o pape. Vne no licet fornicari libet Ecce q^o p^ota et q^olia
 pudat et q^olul nob clemetiss^o p^o te^o auxi^o adu^ost^o mudi et carnis ac deona
 teptantia. s^odro no diffida^o q qfortati i dno agat vilit. ac bo^o fidi agam^o
 certame. et r^one ac s^oualitate Abelle s^o lonabi^o distuplis vigilye ien^o
 abstine^ois. aspi^ote vestity. ac laborib^o castige^o vt i sp^o seruitute salubter

ex 7

Libera me et pone me iuxta te. et cui vis manū pugnet q̄ me iob 11
Callidissimi et male expulsi nre salutis hostes inuicibiles hinc
nocendi et teptandi insidiarūq; artes ac modos. et victi i vno nocendi
gñe ad moy assumit. victu q̄ i vno ad gñora paulatim facinora trahere
moluit. atq; i hinc vncis queq; supae ac ledē fatigat ad que p̄uore assiste
sue ex nali dispoē. sue ex assuefactioē. sue ex crūstata reū vl occasioē q̄pi
ciut. **H**inc asserit leo pp. **N**o desunt atiqui hostie teptato^m laqueos vbiq;
ptende. vt corda edentū quog; nō queat corrūpe. om̄ distulit mores.
vetilat curas. strutat affūs. et vbi grat cas nocedi vbi videt queq;
diliget^r occupari. **H**ic nōmē cui cōmis illecebras igrat. cui iudie
virus ifundat. cui lux^e iritamenta apponat. nouit q̄ meroc q̄turbet
que gaudio fallat. que metu offumat. que admiracoē deciat. **H**inc aut et
hugo. Dyaboli dū queq; decipe q̄rat. p̄us nam illi q̄sdeat. et ibi se applicat
ad nocendū. vbi pronū aspicit hoīem ad peccad. blādi ac lembi mētib;
sepe appoit luxuria. a glām vana. aspis at clacoem. crudelitate et iram.
Itaq; vndiq; q̄ vicia illa p̄lucaci^r p̄het. iunglet et armet^r ad que se
p̄luore assiste ituet. **P**ta iux p̄tracta ex v^o felcis b̄nardi q̄tuor sūt
teptacoēs q̄ quas idige vndiq; stuto di crūdari. **T**imor patiedi adusa.
et afflic^{oēs} correptoēs. iniurias. asp̄nacoēs noctū e ac febrosi. q̄ ab̄stōdi
ab oclis cordis q̄ nō sūt q̄dig^e passioēs h̄i t̄pis ad futū glām q̄ q̄fereda ē
nobis. **D**ed facile hūc t̄iozem radi^r expulstat ac licit veritatis. dū ige
rit oclis cordis nūc mala que fecim^r. vel bona omittedo icidim^r. **N**ūc
etna suppl^a que meruim^r. nō p̄nna sēpit^a que cupim^r. iā ea que pro
nobis ptulit xp̄us. **C**ūq; ad lucē tā mltiplis veritatis iressit atē t̄ioz
noctū^r. noli ptin^r eē securus. s̄ p̄ time sagitta q̄ i die leniter volat. s̄
nō leue vlnus ifligit. **H**ec sagitta ē glā vana. quā optet cauere
sp̄alut eos q̄ sūt feruētiores ne deserat stutu veritatis ductis. **Q**ui
glāt i dno glēt. **E**t rur^s. **Q**uo hēs qd nō accepisti. **I**teq; **N**oli alit̄i s̄pe
r mag de teipo s̄re s̄ time. **I**ustū pulsat et ipugnat teptator a
sinistris. pusillanimitē deide a dextis hūa^r laude. **Q**u si n̄ ita demēt dicit
vrb^r sp̄uale nō valco. s̄ forte alit̄i deceptois igr̄io decipe potēo **A**legorū
p̄bulās i febus extat abicio. s̄btile malū. secretū virus. pestis occulta
doli artifex. m̄ v̄poc̄is. lūozus patēs. vicoz origo. c̄minū fomes. v̄tutu
erugo. timeq; stitatis **C**orepsi aut q̄o vana glām qm vana ē. s̄ forte

solidus qd affectat. puta dicitur a hoies. **¶** Si p dicitur huc veritas inesti-
 gat et negotium arguit febray quidq; ia restat et superest callido inimico.
 qd eos qd videt omo amare iusticia et odisse iniquitate nisi ut iniquitate palliet
 virtutu ymagie. **¶** Nempe qd pfectos videt. boi amatores ac virtutu emulato-
 res mali eis psuade conat sb specie boni no mediocri s; pfti ut qd erit
 de facili p mērat. sola at veritas hac palliata detegit flitae. **¶** Pta
 paulati dicit nos hostie ad hūora thendo a suggestioe ad delatorem
 a delatōe ad gssm. a gssu ad opis exequutoe. ab exequutoe ad excusatois
 audacia. ab excusatoe ad gssuetudine praua. a gssuetudine ad gloriatōis malis.
 a glorioe iniqua ad iactatoem de culpis. de iactatoe ad obstinatōis ab
 obstinatōe ad desperoem. ipius quippe cu i pfidū veniet videt qd pmit
 du demerit cu passionu tepestas. et abstibuerit cu pfundū clausē
 ruz puteus sup eu os suū. **¶** Insup dyabolus cu psupptuos et arrogas
 sit libeter ea que temeritatis et psupptuositas sut psuadet. **¶** Hinc i
 exordio stloy puorant eua ad iudiciū de rā et itentōe di iubentis
¶ Cur inquit prepit vob dūs ne qmedētis ex oi hō padisi. qm rāndisset
 ne forte moriam. adicit teptator medarū dices nequaqu moriem
¶ Cū eni sit medax et pē medacij vt aut siluator io 8. mitit sepe p
 medaria fallē. sic qd decipit multos qd istigat ad vicia pmittes eis
 p rito isurget. vt qd dū victuri sut. a et an obitu pmiq; pacturi
 cu igrent diem a hora. **¶** Ampli i pnia gstitutos multiple fallit. p
 iduce eos ad qsdatoe sue ifirmis absq; attentōe sbuencōis pte
 diuie ita suspiras. tu ifirmus es nē thā potes obseruare sic qd abstahit
 multos ab assuptioe vite religiose. et actuū pnie. **¶** Cui ducedū ē qd
 ppns vrbib; nō valco cu di auxilio possū. **¶** uē d' apli. oia possū ico qd
 me gfortat. **¶** 1° fallit dimitutione oneris qd nō sit nate sue
 expedies tā ardue gustari. Cui ē rā qm arta ē via et agusta porta
 salutis. **¶** 2° oia difficilia pte pponedo. qd th sut sut successue agenda.
 p dno duced ē vna hora hō faciā. a qd. et paulati p gssuetudine oia mī faci
 hora ac delatibilia reddet. **¶** 3° suadedo id ee. exoneratoe qd ē aggnatio
 maior. si ei onus iusti et satfctōis abicim; onere vicoe ac iugo dya' oppa-
 men. ac tade i et dāpnatois onus itolerale dilabem. **¶** 4° fallit
 metiedo. spoliatōem ee exoneratoe velut si raptor a latro alicui au-
 ferat oia piosa que gestat. Et dicat. ab onere tuo te releuam. s' nō dya'
 dicit quepna ad ad abicied onus et iugu v' spoliat eū oi oipule' spulsi

U De subtili temptaco^m remedijs. et p^o q^o virtutes expugnat temptaco^m ac vicia
et spali^o q^olibz virtus p^o b^o vicia sibi q^ou. n^o h^o solu. y^o q^o q^olibz valet ad
effectu^m vincu^mq^o temptaco^m et p^ois. Actus 28

Quofortam i dno et i pote^a virtutis ei⁹. idu^ote armatura di
vt possitis stare adu^osp^o i^odi^oas dya^ol^o. ad eph 6°. Quoadmodu
cōluter phaturi singula queq^o corpis sui mebra p^oportionatis
et congruis munit armis. q^o si i vna corpis pte fuerit fornicatus iar
mati poterit ibi ledi ac periri sic et si toto corp^o iarmati existeret
Sic q^o invisibiles emulos vicio^mq^o aciem pugturi i singulis vne sue
vribus virtutu ac vicio^m susceptis debet ee spitalit^o quicent^o armati
virtutib⁹ singulis ut vincu^mq^o tempta^o et culpe eluctet^o virtute illis dirce
grā utpote elaco^m hūil^ote. iracūdie mititate. ignietie castitate. Nepe
vt dicit solet grā grāis curat. Vn^o p^ochitū est p^o grā no p^o s^oha esse
temptaco^m expugnada. sicut et i nālib⁹ p^o aqua extinguit ignis. qui at
vicijs p^o vicia eluctat^o sicut sup^obi p^o g^ouclia g^oucliam p^o lesioe lesione
rependit. etsi visibile sup^oent hoste. no tū vincit seipos. n^o invisibiles i
micos y^o vincit^o ab illis et a temptaco^m ac p^ois. p^o q^o hortat^o ap^olus
Noli vinci a malo. s^o vince i bono malo. Verū vt asserit aug^o b^on^o vince
e oēs machinas vince. r oē q^o virtuti quat^o vitae ac sup^oae. Nam et si
q^o tom lege impleuerit. offederit q^o i vno suis est om^o reus Deniq^o
q^ouis caritati dirce no quat^o n^o rāco^m seu odii. ex q^oscitū tū oē mōle
p^oam cari^o quat^o et eā expellit. y^o vniq^oq^o mōle p^oam tū b^o virtuti
h^o no quat^o eāq^o tollit. do sic q^olibet v^og salte q^otu ad suū ee formatū
p^o vniq^oq^o mōle p^oam amitti. s^o vnaq^oq^o virtus valet ad effectu^m vincu^m
temptaco^m ac vicio. q^o etiā e de virt^o b^o q^o seu q^o actioes iā sup^o enuāte sit
it^o g^ouālia temptaco^m r^omedia. puta de fide. spe. cari^ote. hūil^ote. patia. discre^o
ozoe q^o actus e latie. Nepe vt tactū e de fide aut ap^ols. In oib⁹ su
metes scutu fidi. Et de patia x^o. In patia v possi a v. Insup^o vix p^ochitū
dya^ol^o vniq^oq^o ex ea pte mis^o impugnat i qua m^o munit^o e et armat^o
h^o e de vicio illis ad que ex q^oplexioe. v^osu socie^ote. a o^ocoe. e p^onoz. P^oco
requit p^oude^o ut il^o vniq^oq^o volēs saluari illis virt^o b^o se potisse studeat
p^oemūre armae q^ofortae p^oficē ad quā grā vicia p^oluioze se iuenit
Hinc colerici ad iracūdiā p^orom spali^ossē debet mti ad māsuētū^o
iramentū. atq^o ad plenā toti^o ire et iratie extirpaco^m. Cagūmeti ad
cūlitatis r^ostrenaco^m. Afelācolū ad iudiā et rācoze p^oluēs ad cari^ote

et pie^{re} sincerite. fleuma^{re} istes ad spirale leticia. Itaqz du qd de rali volup^{te}
 ac vicis raris tepat. epugnet fides dice no accestas. qm si qstis ad pna^{re}
 mereris. spes qz existat dices. qz p thia pdo eg^m relox qd p polor. Fide^{re}
 tantu flucte ac dicat. Halo dm et amici ei hie. qd vana et feda. U
 mor. et certat dices. abhorreo di offensa et veoz e^{re} districtu iudiciu
 Die et facti^o opponat se. nolo iquies vilib⁹ vicis. t^{is} succube Castitas
 ite veniat dicit qz. puritate aplector. t^u tlem detestoz. patria vo
 ipugro. drabo^m et rre equimit⁹ patria da ne tepatq ex assidui^{te} vel
 dicit^u tepatqis tedio obruat. a fatigatq succubat. s^t et masue^o ior
 qflutu tepatqis ura demitet. ne raco p^uacudia p^ubata. a n^oris q^ude
 raris. et ordiato ipediat p^uessu. ad que n^oriam ee p^uideti^a costat
 Dilimo opponede p^u p^uacte vtu^o ac cete^o i tepatq^o q^u a^o v^o pant⁹ p^uca.
 De t^umedys q^u tepatq^oes supbie Arhus 29

Nura supbie hois e apostatare a do. qm ab eo q^u ferit illi d^uessit cor ei⁹
 qm n^oru p^uri e supbia. qui tenuit illa i plebi maledictis et sbuertet eu
 i sine. c^ois. lo. **C** De supbia qd sit. et de speb⁹. filiab⁹. effrib⁹ ac t^umedys
 ei de g^uit^u h^o ipi⁹ i alie locis. p^ubtim i tractu de vicis et vtu^o b⁹ st^ussi
 et dra ibidem hie reuterada no sut. nisi q^u sic b^unt⁹ e tagend⁹ q^ulit⁹ sit
 tepatq^oib⁹ ac motib⁹ sup⁹ existet. **A**oz 5° ut de sup⁹ seferis te tepatq^o
 potes oia g^uialia tepatq^om t^ume^o sup⁹ it ducta assuere. et p^u cate tueri
 ac morbo pestifco fluctari **I**nsup potes y^o et des spalib⁹ armis atz re
 medys te munire. ac telis veni letalib⁹. **H**oz spalus t^umedyoz q^u tep
 atq^oes ac vicis^u sup⁹ **C** p^umu e q^uidare q^u vilis et fla. q^u enozmis et
 detestada. q^u dapna^{re} et p^upa sit sup⁹ i seipa. sp^ua etei p^u ver⁹ mayie
 e epugnab⁹ luci v^otutu oio g^uria. ve sapie splendori oppo^u et oez caraz
 p^uripue ideres. tanta etei coipo q^u ex nichilo fca e. atz a caute altissimo
 q^usuari incessabile eget. et q^utu de se e ingit⁹ ted⁹ i nichil. et ex seipa
 no h^oz n^o defice et p^ucae **E**x hys mag⁹ debet et h^oz se sp^u cora p^ust^ussio
 do h^uilae. p^uificae deice. et neq^u i altu seipaz extede. n^oz clarois assu
 mere corina **C** 2^m e q^uidare q^u vehemetis⁹ displiceat do sup⁹. et q^u hoeri
 ab exordio mudi ea puniunt. sup⁹ etei maledca t^uj furat⁹ x^o saclega v^ost^upit
 et ast^u b⁹ s^ubi qd di e. et ipm q^u i se e suo p^unat hore et gla. s^t etei extollit
 sup⁹ba q^u a seipo s^t a qd. et q^u a se no a do sit. et heat qd h^oz et e s^uq^u p^u
 q^u hore m laude et glaz. et a^up⁹ p^uesse p^ufri horai timeri famari **D**emqz
 p^u vna motu et q^ussim sup⁹ sup⁹l^ossim⁹ q^uduoz i exordio st^uloz etnaliter

quod pnaunt excellētissimā caritātē anglicas spūs. imāles et imāles sbas.
Et y^o ob unā supbia iſlyit ſuis nobiliſſis caritātē tā horrenda et irrimabile
penā. quō putas te vile ſacrū ſtarcoren iudicij deſuoſtra ſordib⁹
repletū coridie ſupbiente. et mille clacib⁹ ſordidatū. a ſto et aſto do trac
tadu. ſpnedū. reyland dāpnadu. Audi qd ſupies dicit. tres ſpec odm̄ aia
mea. paupe ſupbiū. ditē mēdoſū. et ſene fatū et iſefatū. Intoleabilior
q̄ vī ee ſupbia i paupe q̄ i dite. **H**ic briffi aplice ordie verteret iſta ſua
ſcribit cano^m. ſi d⁹ anglis p̄antib⁹ nō peperit. ſ ruderib⁹ iſerū detractos
i dicit truciados. nouit dñs nq̄s i iudiciū 2 ſuare dāpnados. **H**ic q̄
bto aut bnd⁹. Qd tu ſupbie ſupie b⁹ anglis d⁹ nō peperit q̄romg⁹ t⁹ p̄udo
et verms. Nichil t⁹ vī lucifer fecit. ſ tū cogitau^t ſup^a. et i momto iſtu
ochi nē pabi^t lapſus ē. ſ ſ actu ē de anglo qd te fiet tra et cinere.
Ille i celo itumuit. tu i ſter q̄lino. q̄s nō itoleabiliorē d⁹ ſup^a i paupe
q̄ i locuplete. cū poteb⁹ cognata videā ee ſup^a fuge 5° ſup^a q̄ tam
velocit⁹ ipm̄ q̄ q̄tis ſyderib⁹ clari⁹ emittantib⁹ et^a caligie obſcraunt
luciferū. q̄ nō ſolu anglm̄. ſ agloy p^m i dya^{la} q̄mutau^t. **C**ū
q̄dāre q̄ nocua ſit ſup^a ſuo ſbiecto. expellit nāz oēz gram et v̄tute
et imūlia vicia eā q̄comitā. q̄uat. ſradalizat q̄ py^m. et ſit ho⁹
do ac hoib⁹ ſtis odibile. ē q̄ ſg^m 2 p̄baris ſc⁹ hūilitas ē ſg^m p̄deſtia
ſto. **H**g^o. Et rdd^t ho⁹ dya^{la} ſerū ac filia q̄ ē rey ſup oēs ſup^a filios.
Cūq̄ i a^{no} mltrū ſti^o v̄tute ſeu v̄rij aicicia ſolet q̄nare vn⁹ tū
ſupb⁹ alia ſuſtere nō p̄t q̄ vt ſalō⁹ loq̄⁹ it⁹ ſupbos ſp ſit iurgia
et vbi ſueit ſup^a. ibi eit q̄tuelia. **C**ū q̄dāre que et q̄ta p̄ta to
miſ^t et iſid^t h⁹ coridie iſidat ipe q̄ de ſup^a ipug⁹. ſ ſej⁹ ree p̄pedim⁹
q̄ta ſ⁹ glib⁹ p̄ta mōz enozmitas. atz q̄ mltra et māz ſit mā p̄ta
p̄teita ſeu ee condiana. et q̄ta p̄ eā dāpnā⁹ merum⁹ ac merem
nō ſolu nō ſupbie⁹ y^o et vehemētiſſe motue⁹ p̄fidij⁹ q̄ et q̄ i m̄ſita
hūilitatē. deſpice⁹. ac deicem⁹ noſipos. **C**ū q̄dā⁹ ſpe fragilit⁹ ac
p̄mitatis i de malu. et deſuoſtas nāl et annū i corpe et aia et i oib⁹
vib⁹ e⁹. iſtabi⁹ t⁹ q̄ra⁹ ac fallibi⁹ t⁹ oib⁹. iſfectio atz mali⁹ volū⁹ 2 bellio
cūm⁹. corrup⁹ ſſualit⁹. **C**ū q̄dā⁹ iſm̄ 5° ipe ſpeciei q̄ad em
mā p^a ē iſm̄ et ipſiſ⁹ ens i ordie rez. ſ aia rōl⁹ ē iſma et ipſiſ⁹
i ordie itellūaliū ſbū. **C**ū q̄dā⁹ iſeritūdis p̄ij ſtatus. ac
magtūdis p̄ictōz q̄b⁹ expo^t ſi⁹ neſti⁹ ei an dignū ſm̄ i adre an odio
Et v̄z ſialit⁹ ſm̄ et nāl⁹ q̄dep⁹ an nō. atz i medio laqoy v̄ſam. et

ab insubili⁹ acrisse ac callidissis inimicis vndiq; circumvallam. septam. et multipl⁹
 ledim. **S**o tioratissi huilim ac sp su⁹ custoditi ac solliciti ee dem h⁹ eos q⁹
 ths e staty supbie ac si formidie abulac⁹ extrema ipania e. **C** 8^m e qsdā⁹ imu
 diuay. sordū et fetozū corpis nri. **C** 9^m e qsdā⁹ ipe qdūis. qz ex nichilo qdūi
 su⁹. et qdū su⁹ et hēm⁹ a dō adorādo accēpi. n⁹ si e⁹ qsuacoe posse ad mo
 nētū pmaere i esse. et q⁹ plā ac maudā ab ipō suscepi⁹ dona. eo pl⁹ obliga
 mur ei grati ac sūditi ee. n⁹ q⁹ eū i aq⁹ supbie. **C** 10^m rime^m e qsdāre q⁹ ipsta
 ipura et deficiosa sit opa mā bō. qut stō assēt ysayas¹¹⁷. q⁹ pān⁹ mēstruate
 et qdū bōi a mēti e i eis a dō qdūi et pred⁹. qdū bō clpe et deficiōs⁹
 ipis miste a nob exort. **D**ic q⁹ i hys assūam gar sio vilissio. q⁹ prioss⁹ bal
 sano sibi a dno suo oblato misret sua stercoā et vrinas. s⁹ q⁹pe causmatib⁹
 spō stō nob desup datis p nray rfectōib⁹ aiay miscem⁹ cordū mōy distrac⁹
 stultissias. fatassias ianes. affrōes illicitas. negligē⁹ irruentias omissoes
 mltiplures. ita q⁹ de ipis bōis apl⁹ formidac⁹ et nosipos huilac⁹ q⁹ psume⁹
 glari ac supbie hē⁹. pstim cu igrem⁹ an iusto ac oipotēri dō accepta st
C 11^m e qsdāre nosipos p r spm ad supioes factiores ac meliores v⁹ q⁹ i
 mfitū distam⁹ a ratōis pfoe. et q⁹ ipe dign⁹ e cultu hōratōe ac dilcōe
 i mfitū mauidib⁹ q⁹ nos paupes⁹ mstrim valea⁹ ei offerre. s⁹ q⁹ etiā a
 pfoe omi bōy dō i celis fructū ieffabil⁹ p⁹ defici⁹. n⁹ solū a pfoe
 illoy. p⁹ ec a btuosite mltōy adh⁹ i crne mōrli viuētū. et p⁹ stō p⁹ m
 q⁹ an nos exert. **E**st q⁹ valde salubre ac supiale ut assidue se attēdat
 hō p qpa⁹ ad melioes ac factiores. pot⁹ eos q⁹ sue voca⁹ seu p⁹ fessōis
 fuerit a sit. qpa⁹ q⁹ p⁹ se locusta ad sygate. arena ad mōte. stilla
 ad abissū. et sic gar sio pānos⁹ it p⁹ puratos vilestū s⁹ nos qpa⁹ p⁹ hntū
 p⁹ m. **C** 12^m e qsdā⁹ dmi iudicij i q⁹ de bñf⁹ desup nob collatis et de igi
 tudib⁹ ac supbis nre rōz rōdē neq⁹ potē⁹. **C** 13^m e qsdā⁹ tori⁹ huil⁹
 filij di i stō. i⁹ ab exordio sue n⁹ fūtatū. vsq⁹ ad sue t⁹ m⁹ passiois. niqd⁹ vi
 lissos tāti rēis seruos deret a hūz supbie. qb⁹ ipe tot huil⁹ eye⁹ p⁹
 buit et p⁹ p⁹ta. **D**eide qsdā⁹ stōy. q⁹ q⁹to btuosioes et p⁹ fiores. tāto et
 huiliores fuerit. **Q**uo i pacto nos deficiōssim supbie. atz iamit⁹ glari
 aude⁹ q⁹ tā ieffabi⁹ ab illis octubim⁹. n⁹ q⁹ h⁹ ad mistiay nray q⁹ smatoz.
 ad sp⁹ p⁹etay et obtēbrato⁹ nray pleitudiez spectat. ut cetis vicis ac stul
 tiis q⁹ sordem⁹. sup⁹ q⁹ abicōis vane ve glē cimen adiciam. **C** 14^m est
 stōy i opib⁹ huil⁹. despris obsequis. libet⁹ et sepe omipac⁹ et exca⁹. frūda
 si de hys et q⁹li⁹ rmedis btuos⁹ et iustatis actib⁹ bōis iuascit mente

aqua spiritus elatio a glatio vana et uededa e p pmissa rme et solet exvari
 tate a nouitate bonoy exanoz ouri. atz p logu euameste vsti. Ita p tot
 rmedia si tepta^m supbie ista ad qua ptin^z zicienda efficax qz rmediu e
 stuz qida^m septuz. q supbia ta tribul^z euident ac copiosisse pbat vetat et
 dapnat. q qua et sti pces spalisse ac feruetisse qstpsert. de qua **Clymarz**
 presta. sup^a e negatio di iuetio deonu. desper^o pnoy. mⁱ temerarij iudicij
 qdepnacoisqz a^o. sig^m istructifera^o effuga^o diu auy^z adductrix ruinaqz
 et stelez. fons ire et ipatie ac rancous poeta ypoctis dmonu finametu
 iusterostre iapassiois q ca. qsuatio victoy blasphe^z radiy Ang. ut **more?**
 fallus e. supbia trim babilois euertit. liguas qfad^z anglos propitau^t
 p^o pntes paradib puaunt. p^ouit golya. deuicit saule. susp^oed^z aman
 ittent nymore. pemit athiochu. pharaone sbmerst. et ipm sena
 therib iterenut. **Idco i eoz^o stp^m e sedes ducu supboz destruy^t d^z**
 et gctuz supbay radices arefecit. Certe que tata rme^a a tepta^o et
 whieraco^e sup^a no p^ouat. a lapsu i ea no curat. q tot veissiaz ac
 salubriaz qsdaro^m lumia a flite atz ralgie vane ac tumide cogitacois
 no erunt iura^o obstraty et nimia obstraty ee vide p^ostun si spalib^z
 ite rmedys adda^z gnalia teptaco^m rmedia pinducta. **Vitada e 5°**
ois sup^a cordis ouis et opis. iressus vestuz oztus ac cetoz. Hic i libello
de qflictu victoy et vtutu he^z supbia d^z. Multis a oib^z melior es.
vbo stia dicitis hoibus et gctis q vl rzlib^z vl spua^z suppetur. carismatib^z
gctos i despice. gctis tempm supioze attede. Sed ad her rndet huilitas. me
meto q puluis sis cinis et putredo et si aquid es n^o te tato huiles qto mgn^z es
pdis dno qd es. Aliqd altior es anglo p^o. nūqd splendidior es i tra q lucet cat
i celo. q si i^o de tūa sblim^{te} p supbia cerid^z. quo ad tata relptudiz supbiens
de ymis costendes. q desissimis supbie tebus putam^z i tra lutu molui si i celo
potuit stella q mane ouebat lucis sue globos amitte. Audi 5° tumor supbie
audi adh^z mgrm huil^{te} dicete. Qsute a me q mit su et huil^{te} corde Et rurs^z
Ois q se exaltat huil^{te} habi. Itqz sup q i qfscet sp^o meus n^o sup huile et quietu.
Audi aplm de vngento filio di dicente. q cu i for^z di est no rapina arbitraty
e ee se eqle do. s^z semetip^z exmaniat form sui accipies ste obedies vst^z ad morte
Di g^o tata huil^{te} se depressit di^z maiestas supbie di i aq^z hua^z fglitas Aliqd suus
 a tata maior e dno et catore suo. **Ar^o 20^m**

De rmedys teptaco^m auaricie
Si volut diuites si i h^o mudo incidit i tepta^o et laqueu dya^z.

et i desideria multa iurata et nocua qmergunt ho^m i interitu et p^oditio, fadu
 et omi maloy e cupiditas. p^o ad th^o 6° / Queadmod aut iohes aplo q se d^o m^o
 maere de p^o e abulauit et tpe ambulae flepe ad guore su dapna^o a x^o
 ypianus vocat q x^o vestigia p virtutu itinera no scitat. Cp^o m^o et p^o p^o
 efficaciss^o atz p se solu ve sufficies rme^o q oez auai^o tepta^o ac puitate e di
 liges qsdatio pime ac plensse paup^o filij di i stlo ito q ruez diues. p^o
 nos egen^o frus e y^o ta paup^o ut ipemet dicit. Wlpes tre foucas hnt et vo
 luc^o reli nidos. filij at hois no hz vbi caput sui relinet i q et p nos i cruce
 nud^o suspesus e. Demqz qm veit i huc mudu quis ex^o et b^o ad sp^oitalia
 celestia et et^o bona dignia nos iuitaret inflamaret atz pdueret docuit geta
 rilia t^opitroza et t^orea ee p^oueda n^o m^optu ad sp^oitalia et etna fuerit n^oria
 siue actomoda iux qd aut aplo hntes victu et qbus tegam^o hie q^oreti sim^o.
Nic clymarus aut Auarus e euagelij sbsanator. Cp^o rme^o e qsd^o salu
 b^oni ac t^orlu^o doctnaz et sapie. q auai^o morbu et ipie^o. Stes math h^o lo^o
 q^o difficile qui pecunias hnt irabr^o i r^og^o celoz. qbz v^o adiecit. facile e carne
 lu p foramen acus t^ore q^o ditem irac^o i r^og^o celoz. Et luc^o 6°. Ve iquit
 vob^o ditib^o q hctis q^ola^o vram. Vn et p ysa^o locuta e. Ve vob^o q quisitis
 domu ad domu. et agru agro coplatis. niqd vos s^oli h^oitabitis i t^ora. Cm^o
 e auteta qsd^o mortis breuit^o q^o et scertitu^o vite p^ontis. Vn aut hozu^o
 loga m^ora de p^odeia i crepat b^ois vita fucilli mlta p victu porta^o cu p^o e
 q^o p^ogit. idco dix^o iheo^o facile despicit oia q sp^o cogitat se ee morituru.
 tho q^ope atted^o p oia ita t^orea cito eliquet. quad^o aut aplo Michl itulm^o
 i huc mudu. haud dubiu qz n^o aufre qd possu^o. None ad oculu moze ond^o
 delicias. opec. hoies scti h^o q^oreptiles esse q oia al^o i momento delinquit
Cm^o e qsd^o iopie et erupne q ditem et auay tpe mortis ac deide etnalit^o q^o
 hendit. In morte n^oz oia sua t^orea eliquet cogit. et comita cu sua cupiditas
 p qua ifnale penuria caliditate fame et sit^o i s^obitit. i qua gutta aque ei
 negat. Nic stp^o e iob 24°. diues cu dormiet n^o scti aufet. ap^ophen
 det cu q^osi aqua iopia. pst^o q^o. ho iquit cu dormiet no siet oia. neqz
 dndet cu eo gla^o e^o. et vsqz iet^o no videb^o lume. Itez. n^o iuenerit os v^ori
 diaay i maib^o suis. Cm^o e qsd^o isipie p^ost^o ac q^ost^ois auaroy qm t^orea
 ita vilia ac ifima bo pfect^o s^o iuaria^o m^ofitoqz bono. p qd m^o i^oruend^o
 irrogat m^ofito exelle^o do. Cu^o t^opales et p^otuas citoqz descedas d^ocas
 peligut et sponut. Iptilib^o sup^ona^o p^ostansis boie g^ole ac virtutu et m^oqz
 donis g^ole b^oroy. carne q^o sua vilem cito i put^o died^o i solueda p^o amat

et excolit. q̄ inoſte ac nobile aiaz ſua qd̄ tō^m ſtultiff^m e et oino ppoſter. ac
ſepit^a q̄ſuſoe digſſi^m. **I**deo a ſu^o ac ſapie^{no} iudice iuſtiſſe uridebu^t et vnicui
eoy dice ſtipia tua et ſtia tua decepit te. **C** e q̄ſd̄re q̄ vile et enorme pat̄n
ſe auai^a i ſerpa. ſq̄de ſara e eⁿozmitas vt dicat apls. auai^a ydoloz e ſuſy
plus ei colit et q̄rit nūmū q̄ d̄m. plus q̄ hōrat i p̄xio opes q̄ d̄met gras.
Na ſi occrat auaro duo q̄z vn⁹ ſit paup ac b̄tuofus. alius d̄ues et cupidus
plq̄ appriat ac veneat^r. d̄nem illu. q̄ d̄item t̄lem. **I**do ſp̄^m e c̄iſ^t h^o Auaro
n^l e ſteleſtus. n^l e iſquos q̄ amae pecuniaz. hic ei aiaz ſua h̄z venale. **C** e
e q̄ſd̄re q̄ mlta et maḡ pat̄n. ex auai^a om̄i. **I**pa q̄ppe vt tactū eſt i
palleſtate apli v^o om̄ maloz e radix. qm̄ ex h̄ndantia d̄icaz ad qua
tendit. ſequi ſolet vita gulofa et lubrica. ſupbia ocui iactātia p̄ſcriptio
et inia^{lia} mala. **V**n⁹ ac inoret⁹ p̄teſta. **D**ues d̄a i ſupflu^o eſoluit
iactātia effrenat^r. e^rit ad libitū. corruit ad illicitū. et ſuit iſtrumenta
peaz q̄ erat oblcāmenta d̄parz. **N**ic denuo loq̄. **C**upiditas ſalegia co
mittit et furta. rapias e^ret. ac p̄edas. bella gerit. hōiadia ſcit. ſymo
niace vedit et emit. iſque petit et rapit. iuſte negocia^t et fenerat^r. iſtat
dolis et fraudib⁹. diſſoluit pactū. violat iura^{ta}. m̄eti. et ſa^l teſtio^l loq̄
et putit iudicū. **C** e q̄ſd̄re tā mala d̄pe q̄ mala pene. q̄no ſolu i ſuſo
ſ. e^r i p̄nti auai^a put anexa. **E**ſt eter labor i acq̄redo. t̄ioz i poſſide^o
dolor i amitte^o d̄icias. ido p̄ungit. inquietat. dilacerat mente. n^l ſiuit
ea i do q̄ſte. n^l auditis di ſer moib⁹ obedire. atz vt ait e^oſti⁹. **D**uicriaz
ſecla e lux^a gula ira iſpata. furor iuſtus. ſupbia iactā^a et ois irtonal^l
motus. **H**o^m x^o breuit^r tāſ^r m̄ci x^o. **E**rupne iſgens ſth. et decep^r d̄icaz
et circa r̄liqua q̄cupie iſreutes i cor ſufforat. **S** m̄ di et ſi fructu efficit^r
merito itaqz dix^r ſgo⁹. **M**agna quies et ſecuritas cord̄ nil hic q̄cupie ſtatis
Na ſi ad t̄rena q̄cupiſte^a cor iſhyat ſecuz et t̄nq̄llu e^r nullate⁹ valet.
y^o vt ſate b̄nd⁹. **D**icaz iſaria^l amor loqe apli⁹ aiaz torquet q̄ ea
ſuo vſu iſriget. **C** e q̄ſd̄a^o ſtatus p̄ntis. qm̄ i h^o mudo pot^r ſum^r vt
p̄egm̄ et viatores. ido ſe^r ſtult⁹ viator e qui ſibi n̄p̄ cotidie ſp̄ cup^r auge^r
ac ſup̄pone^r ea q̄z ponde a p̄reſſu iſpedia. **E**ic ſp̄tle⁹ ſtult⁹ e qui ſibi
ingit appet^r plā t̄palia p̄urae. a^r habita nupide reſune. q̄z poſſeſſione
amore abuſu et eſſu. maḡ ac m̄g a p̄reſu iſpedit^r b̄tutū. et a p̄greſſu
ad vām ſalute. p̄t anexa eis mala vt patuit. **V**n⁹ ait ſgo⁹. **V**icū
auai^a m̄etem ea iſecta tā graue e^rddit. vt ad appeted celeſtia ſtere
autolli nō poſſit. etem vili hac t̄renoz domino ſbidit atz ſuitute eam

miseria depunit **C**o^m e quod^o sicut^o creati et in p^o boni et spiritus gratia ac
 eterna dicitur nobⁱ i celis pmissu^o q^o t^o t^o t^o dicitur in p^o meliori **V**it
 330° si quidem q^o et q^ota sit q^o p^omittu^o nobⁱ i celis vilestut aio oia q^o hnt
 i t^o **C**o^m e q^ode^o filiale i do h^ore ipe ei e fideliss^o p^omiss^o p^ouidentiss^o p^oz m^o
 q^o et b^oura p^ost^oat. mltomg^o hoib^o p^oudet ido supflua sollicitu^o ne t^opalu^o p^ohi
 bunt nobⁱ dices. Nolite solliciti ee i crastinu^o. vlt ei vt i ip^o filialit^o q^oda^o. ido
 sollici^o supflua ad diffide^o sprat. **H**ic denuo iussit ac h^omp^ost. q^orite p^om
 e^o m^o di. et h^o oia adicie vobⁱ **C**u em d^o s^o bon^o dices atz op^o n^oe vtr^o suent^o
 sibi fidelit^o n^oria p^oudet ac largi. **C**o^m e s^optas sacras attede q^o auari^o
 maledicunt h^obat et copiosisse d^oapnat vt q^ostat ex d^ois. Nam et x^o p^oas
 btitudie^o possut paup^o. bt i q^oens pau sp^o q^o ip^o e z^o ce^o m^oseri s^o p^oat
 auari et dices. q^o q^ooz e exilia ifeoz. **C**o^m e oia p^o dm^o q^o inque ac s^oml
 paup^oib^o erogae. aut ea paulat^o pie libealit^o q^o expende. Exped^o ei cupidoz
 vitae q^ofortia. **V**itet s^o h^o vicu^o et ois tepta^o ad ipm^o istigas peitus q^otep
 nat. q^o auai^o i tm^o exeret metem. vt tu iudas vedidit x^o pro t^ogita
 denariis. auar^o sepe pro vno denario deserat dm^o. blasphemet. mentiat^o
 p^ouret. decipiat. **I**do **C**lymacus loq^o. Auai^o e adora^o ydoloz m^o ifidelit^o
 ifinitatu^o causat. s^om^o diuatiu^o. vt videat t^oica zonabilit^o q^oggare. q^osi cator
 no heat p^oudeti^o vite huane. **A**r^olus 31°

De remedio spalius q^o teptatores luxurie

Mundemus nos ab oi ignameto c^oms et sp^o p^oficetes stifica
 tione i t^ore di 2° ad cor 1°. **D**ut vicia q^oda i seipis amara
 et afflictia. a^o afflic^o et difficult^o ac z^offetes g^oues aneyas
 habetia **f**ra n^oz iudia. idig^o. rator. odia. t^oioz. t^osticia. ipatia amantudo
 q^oreio. i seipis sit afflictia. sup^o vo abicio auai^o et q^ostia q^oda hnt an
 neyas difficult^o labores z^offetes a^o afflic^o. **N**epe q^o i monte diuicis hois
 a^o p^oidetic cupit et conat^o astende mltos pati^o z^offetes. ex adu^o astede
 cupie^o. q^o q^o mordet^o suspiroe iudia odio. **I**taq^o teptatoib^o vicioz i^o t^ost
 rarius z^offetes ituedo et uite q^osidera^o eas ac vicia de qb^o ipugnat. q^o em
 diliget^o z^offetes eo plus abhorre^o p^o pealitates aduictas. **P**orro a^o sit
 p^oia i seipis delc^olia vt p^ost^o vicia c^oms. q^o q^oto plus q^osidera^o. q^oius i
 seipis sint bestialia feda vilia atz enormia tato plus titillat. excurat mouet
 alluciat appe^otu. p^o aney^o delc^olia. q^ocupiamq^o mata. ido t^ost^o vicioz et cor
 teptatoib^o meli^o resistit. cogitaco^o et oem ymagia^o ac meoua^o et asp^om moy
 ab eis toliter auertedo. **P**o cu^o asp^onao^o et idig^oro^o salubri ymo et cu

placoe meritionis istius fy. Mari placoe mōsillabe 1° fy. supra dya^{luc} et
stimula^o carnis ut i trac^{tu} suo de vicijs et vitijs scilicet wilhelm^{us} piscen. ido
statim dū scitū nos de vicijs carnis teptari dicam^{us} ex corde fy. s^o q^uā idig^o
et gteptu sordidi ignameti autam^{us} nos a tli teptat^o et ab oi^o sūitu su obiecti
et occasiois atq; matie q^uad^o auer^o oclis auertim^{us} nos a fetidissim^o spec^o
spurciat^o. Hoc 5° e^o p^o p^ocipuūq; v^omediū teptat^o et vicij cūm. mēte
ab coy sūitu quēdā^o ymagia^o. stat^o auerte^o cū m^o vilū spurciat^o cordiali
assuade. coy q^u occas^o rāo. matias. icutameta et obiecta fuge vitae ac inde
se elogare. sē hōra^o apls. qz si q^uat^o q^uit^o poss^o se hō ita ide auerte^o po
tisse dū teptator tū oclis iterioib^o iportue ipbe atq; assidue repntat.
caro q^u inflamet. et itra se stimlet. ita q^u ignis gūpūe tū cliban^o it dū exar
destit i ea. lux i^o q^uec^o s^o p^otes^o sū q^u cliban^o a cogite Et r^o dū q^u ois affec^o
ey premia quada affec^o. apphensi^o seu q^ustōe p^oredit. qz obiectū appe^o
e^o b^o m^o cogniti. idēo q^u cupit iordiatā affec^o a r^ozle gūpūaz. motūq; cupit
ide pūcientem vitae. studeat vitae. a a se p^orim^o v^omonē appōsi^o spec^o
seu ymagia^o obiecti cūm. seu delcābilis rei ad quā iordiate ac sūualit^o
affici. p^o sue afficit l^o mouet^o. Et si q^uat^o q^uit^o poss^o se a tli spec^o. cogn
tūe seu ymagia^o auerte^o. Diced q^u gūfedo se ad q^uidā^o v^oz salubū
et potisse ad q^uidā^o coy q^u paruit q^u pūc^o. et salubre tūze. p^o q^u pass^o
vūle q^u tū^o vt sū q^uidā^o dūce passiois ac h^o mortis. dūm q^u iudicij et i^ofer
nalis supplicij. ac p^oitūz d^opay atq; adāst^o. et tūbū^o p^orib^o fidelū. et q^u
cotidie tot ac tāta sū i mūdo flagitā. tūq; imā^o hōies pūit et
dāpnat. Qui ita cup^o r^ozū teptat^o et vicij tūmē euade laq^uos sūat
sibi q^uuetū^o q^uderādū assidue pass^o sūlū^o sūdm o^oz mod^o sūp ar^o
it dūctū ac sua nouissā. et p^oita p^oca pūcā q^u q^u vūdiq; cūuallā. sū q^u
q^uestūz se sēsit r^ozū teptat^o pulsari. moy ad p^oordiale dūce pass^o q^uidā^o
retrat. et sua adūtat nouissā. atq; q^u sepe ac sūm^o offēdit dūm 1° r^o mē^o
e^o imoderatū vitae potatōz. et r^ofec^o lantū sūpflūā. p^osticalida alimēta
et vinū i q^u vige^o lux^o. ex q^u r^ozū vicij ac teptamētōz sedōz gūant i^o
tamēta atq; matia p^o q^u dū^o apls. Molite iebūad vīno i q^u e^o lux^o. Nepe
ex gula gūari lux^o certū est. vt aut phēo. Veter mero estūas i libidūz cito
dūpūnat 1° e^o vitae lubūatōz q^u sū v^ohēmet notūa sū aut sūp^o
Qui se iūg^o fornicarijs est neq^u. Et r^o r^ozū dūz stūtoz. i r^ozū et p^ouoz effiac^o
illū eis. Cū ei hō ey sūpo sū p^omus ad vicia i^o lux^o i gen 2°. s^o s^o et cogitā^o
cōd hūā^o q^u sū i mālū ab adolestē^o sua ad vicia i^o a^o p^oncipūib^o et exē^o

facile trahit. **C**um diligeret autem de treceleiter si inozaroe enormi et vilite
 h[ic] pati. et brutalit[er] ac inhoes[er]e ipi[us] ac mala ei aneya qui mlra ac g[ra]ua mala
 ex ip[s]o sequi. et p[er] vicium i[n] se ho[m]o p[ro]cipue bestialis acndiosus leuis depressus
 inozaratus q[ui]a q[ui] t[em]p[er]udo i[n] ip[s]o app[er]e ido p[ro]cipue derogat dignit[er] ac nobilit[er]
 ne h[um]a[n]a. **V**n et sp[irit]u fert[ur] cora do et stis e[st] fetere. sp[irit]ibile q[ui] e[st] fetore
 mlra btuosil p[re]cipit freq[ue]nt[er]. **V**n i[n] vitaspen n[on]rat[ur] de aglo s[an]cto q[ui] abulac
 cu[m] heremita et obuia habes cadauer naves no obstruy. obuias at inueni
 pulch[er] s[ed] lubuco naves moy obstrues se ab i[n]o auertit. **C**um e[st] pestre q[ui] e[st] caro
 p[er] morte. q[ui] feda et putrida. **H**ic fert[ur] i[n] vitaspen. q[ui] du[m] q[ui]da[m] s[an]cti i[n] h[er]emo
 vehemetissime teptaret[ur] de quada[m] mlere formosa. et audisset ea e[ss]e defuncta
 nocte apuit e[st] sepulch[er]o. et sumes p[ar]te de putredie e[st] posuit ea i[n] cella sua.
 n[on] illi i[n]uitu ac fetore affliget[ur] dixit cogita[m] sua. **C**um h[ic]es carne qua ap
 petebas. satiare e[st] aplexu s[an]cti cessauit tepta[m] sua. **R**efert q[ui] wilhel[elm] p[er]sen
 q[ui]da[m] m[er]ito t[em]p[er]e p[er]p[er]it caluaria fese speciose. q[ui] q[ui]les teptabat aspe[ct] et ita
 cessant sua tepta[m]. **C**um e[st] itauros et morosos mley asp[er]us aplexus et ofila
 faliaria colloqa. lora secreta. vistaroes. lareales q[ui]stus. attactus. munustla
 deuante. **D**avid n[on] itaure asp[er]us q[ui]p[er]ia fuit vict[us]. **E**t s[an]cti p[er] seinea bla
 dimera e[st] sup[er]at[ur]. **S**o s[an]cti s[an]cti aut. pepigi sedus cu[m] oculis meis ne cogitare q[ui]de[m] de
 v[er]gie. et e[st] q[ui] h[ic]. **V**irg[ili]us ne aspicias ne stadalzeis i[n] derore e[st] **A**nte furie
 tua a mlere compta. **N**oli c[on]spice i[n] vicis citatis. p[er] spes mlere mlra p[er]erit
Eade[m] roe colhibedus e[st] audiq[ue] ab adut[er]ia carminu[m] amatoib[us] seicoz q[ui]
 ratuu[m]. **C**um e[st] oria fuge. se q[ui] uigit occupat h[ic]este. q[ui] ut d[icit] s[an]cti mlra mala
 donut ocostus. atz i[n] q[ui]p[er]is e[st] oros[us] et piger p[er]ta de ocosis aut p[er]ha **I**n
 labore homi[n]i no[n] sit et cu[m] ho[m]i[n]i no[n] flagel[us] ido tenuit eos sup[er] t[em]p[er]e i[n] aff[er]m
 roe. **S**um e[st] o[ra] vitae sup[er]a. q[ui] p[er] ea mlra s[an]cti ruere i[n] vicia t[em]p[er]e q[ui]
 e[st] corp[us] p[er]u[m] eg[re]g[ie] discipliare. vigily. ieu[n]i[us] asp[er]e q[ui] strati ac vestitus.
 distrete domare. et i[n] s[an]cti t[em]p[er]e r[ati]ge rois. **C**um e[st] studio sic s[an]cti i[n] p[er]te
 se q[ui] sp[irit]ibus exat[us] strenue occupat. **S**o aut[em] **I**heo[ph]il[us]. **A**ma studia s[an]cti
 et t[em]p[er]e vicia no[n] amabis. **S**i h[ic]o sp[irit]alib[us] teptato[rum] e[st] l[ic]u[m] i[n] medys adda
 g[ra]ua teptato[rum] i[n] media potit do auxiliare ho[m]i[n]i i[n] o[ra] teptato[rum] h[ic]o p[er]ualere.
Ad q[ui]d tofert e[st] potissime adpletio euage[li]i q[ui]ly x[rist]i. p[er]petua q[ui]tine[us] to
 stletis. q[ui]da[m] q[ui] aureole. q[ui] sil[us] cu[m] p[er]mo s[an]cti b[er]n[ard]i p[er]petua b[er]n[ard]i sua[rum] p[er]one[us]
 fialit q[ui] s[an]cti b[er]n[ard]i e[st] p[er]missa. **D**e i[n] medys teptato[rum] ure et ipatie **A**r[ist]o[ph]o[lo] 32[us]
A no[n] h[ic] m[er]ito et erupens furor. et i[n]petu q[ui]tati sp[irit]e q[ui] potit suffiere
 p[er] 2[us] **I**ra e[st] desideriu[m] vlciois p[er] p[er]p[er]ione. i[n]uria ve illata. seu i[n]ro

q̄motio cordis p̄t̄ quacūq; aduſte **C** p̄ 5° q̄ tēptā^o ac viciū ire ī mediū ē
q̄dāre sp̄as culpas. ac p̄t̄ eas se ī p̄re oī vilipēdē. iurie afflictōe q̄ dīg^m
atq; ob h^o etiā eq̄nimit̄ tolerat̄ In mltis nā; offēdim^o des 1° iob 11° sc̄p^m Utina
dī ondet̄ tibi ſecta ſapie tue. et intelligēs q̄ mltō mōra exiguū ab eo q̄
mēt̄ īq̄tas tua. Hic fert̄ iudith 6°. Nos 5° nō vlcītam̄ nos p̄ hīs que patim̄
ſi īputā^o p̄tis m̄is h^o ip̄a ſuppl^a ee mōra flagella dō^o q̄ ſerui q̄ rōcipim̄ ad emē
daco^o et nō ad p̄uoco^o iram euēſſe ī dām Et dauid rex iurias maledico^o
quīra ſemey māſuetūſſe ac paciētūſſe tulit. qm̄ q̄ſedam̄ ſe dōm̄ q̄nt̄ offēdiſſe

C 1^m ī mediū ē ſapie^o attende^o p̄ordīa^o p̄uide^o cātoris q̄ ē opti^o ac fidelīſſi^o p̄i.
ſi cui^o p̄ordīatōe nulla aduſtas p̄t̄ nob̄ q̄tinge^o n̄ p̄mittit̄ nob̄ aduſa acide
niſi pro n̄o meliore q̄tū ī ip̄o eſt. dēto q̄ta aduſa et aſpa dē^o accipe t̄q̄
quedā munuſtā de manu p̄is altīſſi exēplo v̄m̄gēti filij dī q̄ paſſi^o m̄ſtate
dix̄ ad petrū pro ip̄o zelante. Calice q̄ dēd̄ m̄ p̄ nō v̄o ut biba illū **C** 1^m
ī me^o ē aduēte^o may^o et mlti^o ſeruoſitate et vtili^o iuriaz aſſuatio^o afflic
tionū et aduſt^o dūmo eq̄nimit̄ toleret̄. ſut̄ et̄i medicinales et valet̄ ad de
leda p̄tā p̄tita. ad vitād p̄ntia. ad p̄auendū ſurā. ad īpetrād grā. m̄ſmata
ac p̄fectū ī eis. ad q̄formād ſe x̄p̄o p̄ nos paſſo. ad euadēd̄ ſuppl^a p̄gatorū
ā īferm̄. et ad īgredīdū celerī ac ad īp̄ſtedū copioſi^o gaudia ſepit̄ ī ḡm
re^o. īdo mēto aut̄ ſc̄p̄tā. b̄s hō qui corūp̄i a d̄no. **C** 1^m ī me^o ē q̄dā ton^o
māſuetū^o et paciē^o ī ſc̄lo d̄o ab exordio ſue n̄t^o v̄ſ ad morte^o crucis. q̄
tota q̄ſarōe ſua ac paſſōe tot et tāta abſt̄ oī ſuo demerito t̄nquillūſſe
tolerauit. et dix̄ d̄yate a me q̄ n̄t̄ ſi et hūil̄ corde. q̄tom̄ nos vides ac
miſeri p̄tores dēn^o p̄ m̄os exceſſus oem̄ p̄uēſo^o aduſt^o moleſtā paciēt̄
ſufferre. rū mychea p̄ph̄a dīc̄e^o ſc̄p̄tā dō^o p̄zbo. q̄ petraui ei. Vn̄ ī tremis
loq^o h̄e^o q̄d̄ m̄murauit hō v̄ues v̄r̄ pro delictis ſuis. **C** 1^m ī me^o ē v̄e p̄ſace
q̄ v̄lus irōbilis īhōeſta et p̄alis ſit̄ irā ī ſemetip̄a. ſepe ex ſuo gn̄e
ē p̄tā mōzle. canm̄. ſuribūdā. afflictūū valde. ac fatūū. 1° ſc̄p̄tā 1° iob 4°
Vn̄ ſtultū n̄t̄ ſc̄t̄ iracūdia Et ſc̄p̄tā 1° iob 1°. ſc̄p̄tā ī ſc̄m̄ ſtultū rēgeſt̄
ſc̄p̄tā 1° iob 1° Impatēs opa^o ſtultū^o. p̄ irā ſeris et canibus aſſilām^o 1° iob 1°
ad ſres ſuos. Ne irāſtam̄ īquit ī v̄a. ſc̄p̄tā 1° iob 1° Irā iracūdia^o ſc̄p̄m̄ affliḡ. p̄turbat.
deordīat. et may^o ledit. y^o ſp̄tālū^o p̄mittit̄. p̄ q̄d̄ aut̄ ſc̄p̄tā 1° iob 1°
furoz ſuus t̄ſert. que ſc̄uſſis ſtimulus exagitatū ita ab oī q̄ſho ac mēte
deturpat. ut dū irāſtū^o īſam̄ e^o d̄at̄ **C** 1^m ī me^o ē p̄pende^o nocumēta q̄ irāſſet̄
ac alijs īfert irā. mēte nā; īſatūat. ſapīam̄ auferet. ſp̄m̄ ſc̄m̄ expellit
alios ſtādūzat. et q̄tēpti^o ſc̄t̄ hōiem atq; īeptū ad īgēnd̄ ſc̄p̄m̄. ac alia

Ido aut gregorius pua supra pot. ut qda q ve ordie agedu sit nestid. pua q
 iustia va dicitur qz ut ait aplo Jacob. Ira viri iusticia di no opa p wa
 gra vite sonalis deperit. masue do amitti. lux veritatis deserit. pua excludit
 spe aus. qui sup getu et huile requestit. Iracundia qz gius e qdomestris sus et
 stadalosus. p qd pua se sip e. spm ad wastendu facile qe potest sustiere
 Hinc **Clymacus** gressu. qad vn lupus totu ouiu grege pibat sic vn
 iracundia a ipatice tota ggra igetat. Vn et vn stoz locut e pum. sic
 sum hospite expellit de domo sic ira spm stm de corde. Et alter asseruit
 Iracundus es si mortuos sustinet do placere no pt. Nepe sic tepestas nori
 ua e vince sic ira cordi. **C** m e scripi ad masue ne et patia toto conatu
 idesinet assueste. atz aduste i pua aduste ira et ipatia solit restre
 nare. sic q paulati eas bio er aduce. **N** ic qda hoies boi vt patia
 disteret qda puros et ipatie seru detinuerit. vt eoz ipolentia tole
 rado masue ne plena. et patia disteret gsumata. Sic et socies itro
 gatus cur domi teneret duas vxoies litigiosas et pessas. dix vt in
 domo patia dista qua foris exhibea **C** m e quoroed et flama iracundie
 it se suffocare. ne erupe do noceat. incendat. stadalizet q a **I** do aut
 ysidorus. tene sletu. tafe do curi vnicis. **N** ic sup id pua p. fatu sta
 tim idiat wa sua glo fare. Na iracundie e ut plata plq ferueat. ipres
 sa laquestat. **V** n abbas ysaac requisit. cur sic a deomb tieret rndit
 Ex q frus su mothue no pmsi wa vsq ad guttur meu astede **C** m e
 de ihoestate ppe ire verudari. et sibi de ea wasti. ea q i se debite
 castigae Ido affinat abrosi q sibi wasti qz qmotus e et wa virtus
 desinit alti wasti. q vo wa sua pbae vlt iusta plq inflamat et cito i
 crimen dilabit **C** m e gias ifa miter et defruos q ab a no tolerant
 ppende. s q a no defruo libet suffe. **N** a ido qda a no wasti ta ato aut
 vehent qm defectus ppos no adutut. pfa monet aplo **A**lter alti omia
 pozte. **E**t rursu **C**osidea teipm ne et tu tepteris **I** n pba at e velle
 portari a pxis. et eos pie portae no velle **C** m e face sibi cotidie forte
 motu absticendi ab ira et ipatia. qd aduste occit atz pmeditad
 q pnt occre. et q ea p patie clipeu se parae. pusa qpe iacula mi
 nocet **C** m e se ab iuriate prudet auerte. et a bona occupat seu
 locutoz assuere. vt s sue qmocis ho oblisti. qad voles extiguc igne
 sibi huc ligna **C** m e qsdare q feruosi atz lauda le sit roado et bote
 hoib wa et ipatiam supae **C** m e oblisti iuriam my i leu q no gras

ultione. n̄ meoz s̄o iurie tuuz tuoz. Postmo ad extingued iracundia ā valet
explantas ī zpressoē. p̄e ure. ac molle z̄isu. taciturnitas q̄ et b̄ificoz impesso
Hic ī p̄u^{no} salo^o factus e. r̄islo mollis fragit uā. sic. q̄un/abstoditi ex
figuit uā. et donū ī sinu idis^o maxia. Et denuo. si esuricit inimicus tuus
aba illa. si sitit. potū da illi. h̄ em̄ facies puinas q̄eres sup̄ caput illi. Et q̄de
b̄ificia sūt velut p̄une arde^o ad amore accedentes. Inp̄ita. r̄medis cu
p̄ductis gn̄alib/teptaco^o medelis q̄tepta^o ure s̄ s̄m̄muniti

De r̄medis q̄teptaco^o iudie et rancoris. Ar. luc. 22?

Non efficiam̄ ianis gl̄e cupidi. iuste puotates. iuste iudetes.
ad gal. 6. Inuidia ex suo ḡne virui e enorme ac venenatu
ni s̄t iordiana t̄st^o q̄ it̄ oēs passioes maḡ nocua e aie et
corpi. vite q̄ ḡie. ac vite ne^o q̄ vt salo^o loq̄ s̄p̄o t̄st̄o exp̄tat ossa. Et
denuo. sic vermis nocet ligno. et tinea vestimeto. ita t̄st^o nocet cordi. p̄cto i
c̄st^o fert. Tristitia nocet aie tue. m̄ltos ei om̄d^o t̄st^o. et nō e utilitas i ea
Porro ex sua s̄p̄e t̄st̄ia e enormissimū venenatissimū q̄ p̄^o cu s̄t dolor de s̄t̄na
p̄p̄itate ā p̄t̄oz ḡia ac salute. et q̄ ad h̄o vltim^o e p̄am̄ i s̄p̄m̄ s̄t̄m̄. q̄ bonitati
dir̄e q̄riat. **C**p̄^o s̄ r̄me^o q̄tepta^o iudie odij a rancoris e q̄s̄d̄e enorme
et venenositate vicoz s̄p̄o s̄c̄q̄ ea totis p̄cordis abhorre abire et odie q̄m̄ me
rem oim̄o ificiūt. atz a fonte totū bonitatis ac gl̄e max^o ea elongat. Hic sup̄
palletū v̄^o apli. Nō efficiam̄ ianis gl̄e cupidi assit gl̄o p̄ oēs p̄am̄ mōde hos
tis atiquis virus hūa^o cordi ifudit. i vico at iudie tō v̄st̄ea sua ḡuit
atz i hac ip̄meda serpes ī ifernalis peste vomit. hic vicia it̄a pestilencia
valde difficulter curāt n̄s̄ q̄ medicū ī celestis ops e. Deniq̄ vicia ī t̄a r̄it^o
q̄ s̄t^o v̄tus e max^o ac dir̄e q̄riat. id̄co sūt vicosissima p̄ t̄a ḡua. ut s̄t̄o ioh̄es
ap̄le s̄t̄ea. die q̄ od^o s̄c̄m̄ s̄uū h̄oicida est. **C**2° r̄me^o e p̄s̄are q̄ vicia ī t̄a
p̄s̄us dyabo^o sūt Inuidia n̄a dyab^o mox̄ it̄uit i orbe t̄ray. et p̄ iudia e
p̄thoplausti p̄ntes p̄uati sūt padis. et iferent serpos ac posteros suos.
Ex iudia r̄aym̄ occid^o innocente abel. et filij iacob elom̄ ioseph iudeiq̄ v̄^o
C3^o e q̄ odia et iudia s̄t i serpis p̄c̄lia et amarissia vicia. iudia ass̄
due affligetia. ac quēda ifernū ichoantia. ac p̄ductia i eod̄ ita q̄ perit
i se et q̄s̄it serpm̄. Vñ aut apl̄o. si iuste mordetis et q̄meditis. videte ne ab
iuste q̄sumam̄. Nōne stultissimū e serpm̄ it̄ra se ita dilaniare. et p̄ ifinale
amairū^o etnalia ifeoz suppl̄^o s̄bi merari. p̄mered̄ īr̄ere. s̄ q̄ i p̄nti
et i futo eē m̄s̄rimū. ac p̄ntis atz s̄eptis vite ḡandje se puare. Hic aut
Ih̄eo. Oro te q̄d̄ delica^o ac p̄s̄us q̄fert iudo sua iudia que velut acu

tissimus vnguis luoz ipse decerpit. et aliena felicitate frui ipsi tormentu. Nepe ut
 testat Gregori Inuidi color pallor afficit. mes vnirose accedi. membra frugesunt. i
 cogita fit rabies. i dentibus stridor. Hic q' b'nis p'pud ac martir differunt cy
amus. Inuit iudo minax vltus. totius aspectus. pallor i facie. i labne tremor. i
 detib' stridor. rabida v' et effrenata quicia. v' et man' ad viol' p'na C 1^m e
 q' h' vna mente vehemetysse obtebrat. et idurat. ac a' p' crudelissima sut. et
 may' eis nocua. Inuid' ei nemi p'at et q'it sine orlre sine apte nocet. vita au
 ferre. et b'ni' di a p'is tolle Hic i p' sua cano' ste s'bit ioh'es. Qui odit i
 frem suu i rebus e. et i rebus abulat. et nestit q' eat. qm' tebre obtebraue
 rut oculos ei. Greg. Qui no diligit maet i morte. C 1^m est q'ada' caritatis
 x' q' pro crucifixib' suis orant. et no s'lu pro iustis et iustis s' ee p' iunius
 mori dignus e. vix i ad iob 4°. Comendat caritate sua i nobis d' qm' tu adh'
 p'iores essem' x'pus pro nob' mortuus e. et tu adhuc iunici essem' i'gruati
 su' do p' morte filij ei'. Hone id' g'g'g' e xpianus vocari. et iduratisim' h'z
 habet mente que tate caritatis q'adatio ab inuidia no auertit. neq' ad vera
 dilectem emollit. Hic monet aple. Ambulate i dilectio sic et x' dilex' nos.
C 1^m e q'ada' documentoy p'ceptoy filij di q' i ena iubet. diligite inimicos v.
 b'ni'ate h'is q' vos oderut. et orate p'ceptib' et calupniab' vobis Et rur
h' e p'ceptu meu ut diligatis iure sic dil v. Ites. m'adatu nouu do vob. ut
 diligatis iure sic dilexi vos. In h' q' s'bet os q' dis' mei estis si dilectoy h'ueritis
 adiuare C 1^m e q'ada' dilectio et benefice di ad istos i'q' et ad iustos suos
 q' diligit p'tu ad id q' sit. et i esse q'uat. at' de n'arijs puidet ipis. m'ltos
 q' eoy p' p'destia' et'nal' amat q'itit et saluat. Un aut sal 1° 4°. s'it
 filij p'us va q' i cel' e. q' sole sui fat orari sup bonos et malos et pluit sup
 iustos et iustos. de q' luc 6° s' 1°. Gratis filij altissi. q' ipe benign' e sup istos
 et malos. Hic vas elocis hortat. ymitatores di estote sic filij s'ntu C 1^m e no
 dilige m'nda et ea q' m'nda sut. h' e iordiate no affici ad opes t'reas. ad
 t'pales h'ores. ad t'les delicias. q' ex hoy amore gn'at' inuidia qm' a m'ltis
 s'it et itegre habed no queut Ido d' g'g'o. Qui luozus peste plene care desit
 deat i a h'editate puta celeste b'itu'ne diligit qua coheredu n'is no agus
 tat Item tato pl' q' s'it iudet alti bona p'ntia q'ito imoderati diligea.
C 1^m e ea p'ede q' ad v'x' vera amore idurut. ut s'it s'ilitudo ne. vno gre
 vntas diligit ac fidi. ac corpus m'ltici. et q' su' iure membra et v' excu'
 di. v' i' s'rex v' ab eod' ratore plasmati. ab eisd' p' b' p'is gn'ati ad ead' felicitate
 f'ri ac ordiati C 1^m e q' alt' ad di d'icia p'tinge n'iq' vale' i iure nos amem'

Cum e quideam di oia optie ordinatis atq; r'igie ordinatis disponeris ac iudicatis. sic q; qretari de ea et p'p'is id fauere qd ex diua p'uide' qressu e' a q'igit eis n' velle remitti. Postmo qz ex ira solet nasti iudicia ira penus tollam' de cordibus n'ris. et p'xis igstam'. neq; ex adu'ss' t'stem' s' pot' delcem' i ipis s'dm q' m'stripl' p'sut p'ut i p'cedeti ca' e' expressu. **Ar'us 22us**

De remedio q' teptatores accidie atq; pigritie

Ubi quo piger dormies. qn' qsurges de sopno tuo. paululu dormies paululu dormitabis. paululu qstres manus vt dormias. et veiet tibi q'si viator egestas tua. et paupies q' vir armatus p' v' q' **Accidia** mitati quia dm toto corde dilige iubent' quat. oppo' q' latie. q' est v'itus do cultu. cerimoniaz ipendes. au' actus e' deuotio q' e' p'mptitudo vo latis ad ea q' dei s'it. au' p'mptitudi q'riat' accidia **P' 5° r'me' teptato'** accidie s' atz pigritie neglige' et torpous e' q' diua s'p'ta ta' sp'alu' et vehe m'eter uridet hec vicia vt p' i p'ducta au' t'e. **Vn' i eod' p'uz vi.** rursus pigro et accidioso i'cepatore ac iusta cu' s'ubst'itacoe s'ap'ia loq'. **Vade** ad formica o piger et diste sapiam. q' cu' no' heat d'uce n' p'ceptoie parat estate cibū sibi et cōgregat i messe qd q'medat. **Hic** demū i p'ubys de calua pig' excusacoe asserit. **Dicit** piger leo e' via. leena i' itineribus. i medio plateay occidēdus s'it. **Hic** q' e' c'c' 22° de pig' iducat' vilitate. s'i lapide luteo lapidatus e' piger. et oēs loq't' sup' ass'nacoe e'. **De stercore** boum lapidatus e' piger. et oīs q' tetigit eū excuret manus **2° r'me' teptat'** accidie e' q'sidare q'tū h' vicū s'it do iurioso. abhōiatū ac displicēs. Cū etenim d'us excelsus et adorādus s'it m'fite h'orabil' ac dig' valde iurioso e' excellē' ac reuen' ei' q' rōhe catā s'it pigra et accidiosa ad e' obsequi' a' negligēs i eod' p'p' qd s'p'm est. **2° r'me' apoc' 2°** apaledus e' q' s'it op' di negligēt' **Apoc' 2° 2° r'me'** lo' negligēt' ac pigro. **Vtina** calid' eēs a' frigid' s' q' tepid' es i'cipia te euome' ex ore meo **Quo' testā i'heo'** sola tepiditas e' q' solet al t'illo vomitū pudicāe **Hic** v'bi apoc' 2° 3° negligēt'. h'eo adu'ss' te q' caritē tuā p'z Augusti. meoz esto itaq; vndiq; exadeis et p'uit' age. alioq' veno tibi curo **3° r'me'** e' q'sidā' d'apm et calamit' que p' accidia i'ad' hō p' ead' nāq; opa que s'it hō feruēs ac delcābil' et cū p'fū gr'e ac v'itū p'p'uo ac gl'e i'cremeto. hō piger et negligēs pay a' n' p'meret' de grā a' gl'a' q' freqt' d'apna' m'it'. agit q' opa i' cū tedio et laboe' et cū t'fū s'it s'p'ore. sic q' h'z i'fernū quēdā i' p'nti. h'iturus s'uoze i'fernū i' s'itō nisi abiecta accidia i'feruestat i' ca'ite et spū s'to. **Ideo** asserit leo papa

No dormietibz a pugnantibus puenit r^m celoz. n'ono desidia qz torpenti b^o
 et n^o rigerit. **C** 1^m e diliges q^oda m^oite horabil^{is} et excelle^{ns} di atz ex hac
 q^oda excitari et inflamari ad p^optu et rueretiale h^ou^oite h^ou^oit^o cu
 tpe g^ota itueat et radice atz affec^o ex qua ei seruit agitat ac m^o p^odat
 q^o op^o. **H**ic p^o palop^o 29° s^o rex dauid filiu suu salomone h^ou^oit^o **C**u
 iquit fili mi stuo dm p^ois tui. et serui ei corde p^ofo et mo volutatio. oia eni
 corda struta d^os. et vni^ofas metui cogitaco^o itelligit. **H**o e q^o iosep^o 24°
 iugit nobis **T**imete do^m et s^oite ei corde p^ofo. atz ve^oit^o **H**ic abio^o iare
 pans p^ogru et ruerete differunt. **O** ho ipudes milia milia angl^oz
 m^ostrat do. et decies milies cetena milia ei assistit. et tu sedere p^osumis.
C 1^m e q^oda fututis hua. **V**ide q^oppe q^o reuenter et attonite q^o p^optu
 ac feruente serui regu et p^ontip^o t^oreoz suis domus obsequi. q^o b^o si neg
 ligeter p^ogre et desulose s^oret moy s^out idigret t^oib^o seruis se q^o
 q^oteptos m^o p^o horatos arbitret. q^oto m^o do excelle^{ns} m^oite cu o^o dilige^{ns}
 custodia et seruo^o e obseq^o. et dapna^o m^o q^o glam p^omer^o qui ei
 cu desidia seruit ac torpore. **N**one iustiss^o ip^oissimuz assistit h^ou^oz m^o
 reuere q^o dm. **C** 6^m e p^ogre q^oscipm. et p^opa i^opare ignauia dicendo
 Regni celoz vim pati. et arda e via saluris. s^oz stre^ome ag^odi op^o b^o
 et cu agilitate i^ope. atz cu quada coac^o ad sp^oitua exci^o assuefac^o semetip^o
 q^ost^o s^obi i q^ouetu^o g^oita. et paulati dulcescat. **I**n p^ond^o ei solet acide
 difficilas. s^o v^olute^o q^oinuati acced^o suauitas q^om habitus p^oserti q^ouetudo
 deliabil^o opa. **D**e hoc i egla sti b^ondi milia d^ocu. **C** 1^m e i bona
 q^ouetudie p^ouenare. bona q^o opa exere. s^oue s^oribilis p^ocipiat. deuotio
 et feruore suauitas s^oue no. **S**do aut b^ondus. du arida a tedio te affici
 s^oue noli ob hoc diffide neq^o a studio sp^oitli desiste. s^o manu require
 dei adiuuans et clama. **T**rahe me p^ote. **E**t rur^ou. **A**diuua me do^s
C 1^m e vt ea que cotidie agim^o studea^o no ex q^ouetu^o sup^oficiali
 ac arida age. s^o sp^o cu maiori dilige^{ns} atz deuotio. **R**unda eg^ode bona
 queda ad tpe agut deuote. s^o tpe p^oredete ex repidra q^oue. q^o d^o d^os
C 1^m e leuit 6° **I**gnis i altari sp^o ardeb^o que nutrit sacdos s^ouies ligna
 p^o singlos dies. p^o q^o dat itelligi q^o i altari cord idestruer^o debet arde
 ignis d^oni amozis que ho s^oipm do sacrificis p^oserti sacdos do p^ou offe
 rens xpm debet o^o hora nutre. **I**colodo imensa altari bonitate. et
 b^oh^o ac p^omissa ip^o ac bo^o s^o iheredo opibus. **C** 9^m e variatio et
 aliuatio actionu et occupationu bonaz. ita vt nuc^o assistat quis o^o

nunc meditacioni. nunc studio lectionu. nunc opⁱ manu. **H**ic fert^r q^d b^en^edⁱc^tus
Antonius sedes iⁿ h^emo et sp^u teptat^u accidie clamavit ad d^om. **O**ne
volo saluari et noⁿ p^omittat me cogitacoe. q^d agaⁿ iⁿ hac t^ubul^a aie mee.
q^d dicto vid^et queda^m iⁿ forma sua sedente. et opⁱ manu exente. deinde
surgente ad orandu. et rurs^u r^essidente ad op^adu. ac deinceps ad oroz sur
gente. audiuit q^d voce dicente. sⁱ fac et saluus es q^d audito iⁿ disparuit.
cat aut anglus ad istruc^o athomⁱ missus. et q^d solacoz magna accepit
mign^u athomⁱ. hic iⁿ fine scⁱ machaⁱ h^e. altius vti delcabile est **C**o^m
e deuota societas. et exhort^o feruida p^o. hic soluaris solet accidia
ee molesta **C**o^m e ymaginatio p^ute alio^r viri hoesti. id est ita se h^ere
ac si adesset ho hoesti. iⁿ cui^u p^uria erubescem^u nos negliget^r h^ere
ac pigre. atq^{ue} ex h^o sⁱbimet dice. **D**i erubescet^r te accidiose h^ere h^ore
t^ui p^ute. q^utom^u v^erudari de^u de negligeⁿ atq^{ue} accidia tua cora^m deo
vbiq^{ue} p^ute et o^{ra} ituente. et cora^m anglo tuo s^o **C**o^m e q^uda^m p^ucl^or^u
q^ubus expoⁿit sⁱ et q^um iⁿuisibⁱl^u iⁿimicis isernalib^u furib^u et latib^u ex
o^{ra} p^ute erudam^u a q^ubus pigri facit^r capiu^u spoliat^r ac p^umit^r stud
t^ui iⁿ g^ualia teptaco^m r^emeⁿ q^upi^u. **C**o^m b^eu^uit q^uda^m p^uoy vito^ru. et dⁱni
iudic^u. ac futu^u sup^lic^u. s^ep^uit^r q^d gl^e. expellit accidia **H**ic abbas actyl
les iⁿterrogatus a q^uda^m fr^e. cur iⁿ cella sedes accidia patio^r. ait. q^um nodu
q^uda^m b^eritudine et p^una que sp^uam^u. n^o tormeta ip^us p^uata. que si
digne attēdes q^uis cella tua est^r vsq^{ue} ad colla^m vermib^u ple^a. tu t^u
iⁿ ea patiet^r et sⁱ accidia r^esp^uderes. **P**ost^omo q^d accidia solet ex sup^u
iⁿpletioe tibi et potus orari. ex m^ultiloq^uo q^d et l^umissioe animi iⁿ q^uola
est. atq^{ue} ex imodeata occupaⁿ iⁿ extio^ru labore. **P**ro^o et aⁿ r^emeⁿ tepta
tionu accidie s^ut iⁿ laⁿg^uitate r^ep^ume. dissolucioe iocoz ac risu^u fugeⁿ
et s^ube refici. **I**n iⁿcol^u labore metem ad d^um frepit leuac. o^{ra} et medita^o
salte breuit^r et duote. **I**ta^m ex omⁿ h^ou q^uda^m acceta. ab o^{ra} iⁿgit^r caueaⁿ
accidia negligeⁿ et torpore **C**o^m De r^emeⁿ teptaco^m g^ule. **A**r^u luc^u 24°

Atēdite vobis ne grauet^r corda v^ora trapla^m et ebetate
et curis h^u s^uti. **V**erba s^ut aⁿ leg^ulato^ru m^ui luc^u 24°. q^uad
modu de teptamētis ac v^oris lux^u d^um est q^u meli^u sup^uat^r
aⁿ decitant^r fugieⁿ eoz matias et obiecta. s^ubieⁿ q^d labucas. et occa
sioes h^umo^ru v^orioz. cogitacoe q^d de actib^u et obliamētis obstentis
eo q^d vicia iⁿ lastiue delcaco^e h^eant sⁱbⁱ anexas. t^uto q^d fortius
alluciat^r et attendat^r affm. q^uto plus aut d^urtu^u cogitat^r de eis.

et q̄to h̄plius appiquat̄ eor̄ mat̄ie et obiectu occasib⁹ et iurame
 tu. ita de tēptacib⁹ ac vicijs gule ē sciendū ac sciendū **C**ic⁹ q̄ p̄m q̄
 ea t̄medū ē delicta quūna euitat̄. n̄ sibi q̄ p̄ne a p̄curat̄ alime
 ta sup̄flua lauta et exq̄ita s̄ fugē ea. et si q̄ ea vitat̄ nō valet. s̄
 p̄des ē ea vt cū r̄iore di accidit. modatē vestiat. n̄ istar̄ am̄is humelari
 sup̄ cibos et potla s̄ effudit. idistipliatē a nimis auidē q̄medē. aut
 t̄p̄ lup̄ nimis voracit̄ s̄ iplendo. **C** 4^m gulosoz vitare q̄sticia
 cū p̄ r̄e p̄lo dicit. floree i quūna potatō. n̄ i q̄messatōib⁹ eor̄ q̄ car
 ner̄ ad vestendū q̄ferūt. q̄ vacates potib⁹ et dates symbola q̄p̄ne. **C** 4^m
 i me^m ē q̄idare dapna nocumeta et vicia q̄ corpi et aie ex gula p̄ueniūt
 de q̄bus dicit̄ **h̄c**. Vigilia et colera et torura h̄oi i h̄uūto vna mltū
 potatū uirtutem et uia. et i uūna mltis s̄ it. Amaitudo aie vna mltū
 potatū. s̄itac at aie et corpi sobri⁹ potus. **h̄c p̄lo** loq̄. Cui ve. c̄j
 p̄i ve. cui r̄ue. cui fouee. cui s̄ira ulnea. cui suffosio oclor̄. none h̄ne
 q̄ p̄mā i vno. et studet i calab⁹ epotadio. **h̄c** luxuriosa iquit res
 vna. et humiliosa ebetas. q̄m h̄ne delat̄ nō est sapiēs. Adite 5° et
 i ple q̄ dicit̄ **h̄c** doret septā. Noli auidē ē i oi epularoe. et nō te effu
 das sup̄ oed̄ estam i mltis ei estis est i h̄mitis. et auiditas appiquabit
 ad colera. p̄t̄ epula mlti obicit. q̄ at abstiens ē adinet vita **h̄nc**
 aut **h̄c** dominatē gule vicio. q̄qd̄ hoies fortū egerit p̄dit. et
 du veter̄ nō restit̄git̄ q̄cte v̄itico p̄t̄ obriū. Demq̄ saturatū m̄g
 delat̄ fabulari iocari. ride a certe dormit̄. q̄ solitudi q̄p̄ne orōi
 a laudibus di i q̄st̄. p̄ q̄ denuo dicit̄ **h̄c** Epulas s̄ pene comitat̄
 voluptas. dūq̄ corpi i delat̄oe i fec̄oe i soluit̄ cor ad iane gaudiū elaxat̄
h̄nc vt fate **h̄c** sic i p̄p̄le ē igne i aqua diu feruere s̄ i p̄p̄le ē
 q̄p̄ne i i fectioib⁹ lautis vigerē **h̄nc** gula eō i p̄hti mltā i durit̄
 i q̄moda ac tormeta. i fmita^o tortur̄ ac s̄ti calore. et ip̄a ebetas vehe
 met̄ abbiuat̄ vitā. idico stultiss̄m̄ ē tā nocētiss̄o vicio q̄st̄e **C** 4^m ē
 q̄idare q̄ gula ē q̄oz ē q̄oz ianua vicio. ita q̄ q̄ gulat̄ admittit̄ q̄ctis
 vicijs i se p̄pat̄ lorū. et apit̄ aditū. idō q̄ nō exp̄ist̄ nō p̄t̄ p̄h̄cē cū ex
 gula nast̄a libido loq̄ritas amdia s̄p̄nolet̄ iocue r̄isus chorustatio detrac̄ i distre
 tio. q̄ctio bellū. obliuio di et q̄idā mltā. p̄ q̄d̄ asserit̄ cassian⁹. Quib⁹lib⁹ estis
 veter̄ i fectus semāria parit̄ lux. n̄ p̄ualet̄ mēs distre^o subnacla i t̄ine
 ciboz p̄ode p̄grauata **C** 4^m ē p̄pendē q̄ feruosi et glōsi s̄t vicijs gula
 ac q̄suare s̄bue^{te} q̄ ad om̄i v̄itū ac sapie disposit̄ augmetū idico differuit

augusti. sobrietatis fugit temeritate et gitta delectat. pericula obsequio mutuis
obtepat. detestat superbia. domum. familiamque arte gubernat. vitam plorat. in
gloriam et iocunditate producit. spiritus et metus omni que mebus custodia. et cau
tela pudicitie ac castitatis munimine. pacis et honestatis dicitur. districte sobrietatis
expeditio roboris. vniuersitas metus. **E**st que sobrietate perseverantia. iustitia. fortitudo
animi. qua gitta virtutes. deus que tituli laudis iugiter percipit. quoniam si ipsa
ornate animas nequeunt nisi deo placere. **N**icque est sobrietate. simplicior iquit virtus et
mesta mediocritas plimul hinc iocunditate. contrario diuitum meste execrabiles
existunt et horride. atque grammatibus plene. **I**ngit tot mala gulose. **C**irca que
bona sobrietate fortissime nos attendat. ad odium abiectioque gula. et ad sobrie
tatis amore obsequiaque pherme. **C**um de futura refectio non progredere iocundi
nate. nisi de futura gestioe a pota. **G**ula. **A**delca. **A**dmitte in ipsa que refectio
non voluptate sed nitente exquire. et ipsa refectio ad diu ordinare hominem. quos supra
refectioe aptior fiat homo bonis actibus. **I**ther. **A**pepare quoniam si vilis passio
bestialitas. enormitas et immodicia gula. **I**psa quippe sordidissima. **V**entre desi
cat. et magis amat ac colit quam dominum. dicitur de gulosis apulo. quod dicitur veteri. e.
Ipsa que homines que tepala est spiritus. **S**icut feda coquina dya. et animas sume tunc
vniuersa decorata delectans. **P**sternit demeribus. **A**g. **A**ttende quod vilis sit
feda ac mista caro. et quis est pro morte. **I**hu. **V**mb. et serpentes tradet in
esta. **I**deoque de eorum voluptate ac mollitie non curat. nisi ea vmb. **I**psa quare
Qum est inueni quod multi elci et boni iopes sunt. et medici fame siti et a pe
nis affecti. **I**deoque eis non iniuriati supflue assume. **V**bi multus eorum possit utique
sobrietati. **S**o. **E**st quodam refectio. **X** in cruce ex aceto et felle. **A**u refectio vice
quod digna repende non possit. **Q**uis mille annis in pace et aqua ieiunare. **V**t in
locutus est **C**lymacy. **Q**um est spiritale gula. **E**t virtuosam letitiam in laudabilibus
exacne. **I**psa in stude. **P**salte. **O**razdo medita. **V**irtuosus que actibus. **I**psa
siquidem quibus virtus sua hinc delectatio. **Q**uia refectio metem. et actus virtuosus delecta
est **A**neya. **I**deoque in **C**ecilio. **S**ip. **E**st gaudium est iusto facere iusti. **A**ristoteles que.
signa iquit virtutis est delectatio fieri in ope. **Y** et **Y**io. **Q**uis autem ab se ut
fama volute plus mei. **Q**uis fuit homo hinc delectationibus sinceris assuetus. **E**t ha
quod pnet oblectameta. et pserit in quod plobe. **Q**uis delecta pura et magna
in amore gula. **E**t de de. **D**espice. **U**ix quod aut **P**s. **F**erunt gula animam
meorum sui di et delectatio. **I**psa ad supne ac sepius. **R**ene iustus ac sobrius
ipate sumas delectas assidue aspirat. ac e desiderio et amore sic sobrie
maduram ac bibere. **I**psa cer nim. **Q**uis iurati ad rem lautissimam tepanti.

prandet. **C**um e quida' sobrie et abstinent' s'corum p'm q' p'les nob' fuerit mo'les
 et in de'p'cio di et v'itutu ac gl'e abstinentissim' vita duxerit. i' t'ris i' solitudine et
 desertis. v' de pane et aqua p'cissime. et cu' gl'adi formidie excededi sumetes.
 P' q'd n'ra q'fidi' i' felix e'zuras. cu' et s'p'm n'alis r'ois d'itamen n'ale q' lege no'
 plus sit accipied' de cibo potu et s'p'no q' quent' hoi ad v'su r'ois expeditu
 exercitiu' q' v'itutu. Poco s'p'm euan'ta lege a'quid et s'brahed' e' n'riti ne cu'
 discretioe. pro vicioy punitoe i'petuatoe q' gl'e a'pliois. et ymita' d'nt'e pas'
 i' s'ois ad s'agus m'ozaroez et castiga'z carnis ac r'st'enoatoz. **H**ec d'ra
 s'nt de r'med'is teptato'z septe p'atoz mo'zhu. et sic ad septe i' a' d'uru' et alia
 mo'zha vicia. ita ex r'med'is s'is p'nt' p'edi s'p'alia r'media q' i' a' v'is q' detrac'
 q'entoez et s'ha. i' q'bus oib' e' pensadu' q' enormia s'nt i' s'p'is q' vehemter
 p'nta. et nocua. q' p'iclosa. et q'nta ex eis mala sequa'. q'nt' offes'ua s'nt di'
 s'ndalozatiq' p'xi. q'nta merea' d'apna'. q'q' r'essabile tollat' felici' **A**mp'tn
 adh' par'up de q'ruda s'p'alia p'iclosa' et difficilia teptato'z r'med'is tangi. **Je. 26^{ty}**

De r'med'is q' quasda' molestissimas teptato'es p'ctas et raras

Sathanas se t'nsfiguratur i' angli lucis ad colith'. **V**ides sathan
 nequissi' q'sda' no' posse se v'itue p' teptamta et p'ra' i'zha n'z p'
 ea q'bus n'alis ratio q'dicit. t'libus solet teptato'es i'gere de
 quada' i'fidelit'e aut hestitoe' t' v'itate fidi' v'plae. o'nde' vaia argu'ta
 ad p'suaded' a'quid fidi' fac' q'ru'. q'sda' i'citit ad ymaginad' t'piter de x'po.
 et v'g'te gl'osa' v'l ac cogitad' idereteter ac idigne de do. s'ue ad blasphemad'
 q'sda' i'pugt' ad occupad' se curiose atz iraute. de p'dest'ia' a' p'st'ia' ac p'ui'
 detia' di. et an ipi s'nt p'dest'iat' v'l q' s'nt p'st'iti. **A**l'q's v'o teptat' v't
 s'brupis manus i'ciat' violetas. ex nimio meroe' despa' a' tedio v'ite **N**onul'
 los i'pugt' appendo eis v'isibilit' i' s'pe x'pi. a' angli i'ti seu alloq' vel
 illicita t'p' bona i'ubedo. **Q**'sda' demu' teptat' v't distutiat' mente sua
 de h'o. an mallet etnas p'as sustiere i'f'm. q' d'm offede' t'p'a mo'zli.

Al'qui demu' teptant' m'ira quada' m'et'is ariditate. ita q' celu' enen' eis
 vide' t'raq' ferrea. et appz eis q' s'nt p'st'iti. Itaq' de hay teptato'z re'
 med'is a'quid b'uit' e' tanged'. **S**i i' teptatus s'p'u' i'credul'is aut
 blasphem' a' t'p'is ymagia' de x'o a' b'ristia' v'g'te. no' des ex h'o q' s'tari. n'
 pupillaimis f'ei n'z diffide' q'si a' do i'luctus s'is. s' eas teptato'es curae no'
 debes n'z aduert'e v'o pot' deride'. ac m'ete inde auerte' ad meditad'
 salubria et iocuda'. n' argue' des adu's'eas q'uis v'esse ac facit' possit'
 q'fidi' ac v'p'ari. Nepe ex argumeta' et r'ocina' ac i'ns'oe ad eas mag'

resistat et accederet seu auerere. supb' naq' p'rimaq' dyab' ita no re
dit n' vincit. s' cito qd obiciat inuit. Veru' equumit' fre no valet q' mo
irideat' vilipedit' neq' caret' et tu iocudite' p'ntest' p'p' euita teptati
potit' iocude ac b'inter dicit qd s'c's fr'aciscus docuit fr'es suos dice' illi Ap'i
os tui. et p'icia ibi stercus. Et qd wilhel' p'ischi docuit cu' auisoe et ur'i
sione ee dices vi' fy. Atq' qd Clymarus th's. suggestio tua seu blaphe'
tua sit teru' i' p'dicoz. et i' caput tuu' redudet. pt' q' fidel' pie ac simpl'
dice' s'i vlt'ori argumeta'. Ego edo sic btissi' p'ces. Antho'i. m'it'm. serua
tius. b'nardus. fr'aciscus et p'les eis cu' h'nc cupio deputari ac p'miari.
Insup' p't tpe optuo. et du' ad hora cessat sua tepta' argu' fidi' xp'ia' at
tende. et q'lit' p' imia' macla' soli vo' do poss'ia et p' s'ptas testa' vetis
fides s' f'mata. et q' n' veri. n' ronal' n' ad q'teplad' sblumi' sit h'nc q' xp'ia'
assit' fides. du' oia e' motiua ac fulc'meta atz i' p'gna q'p'orta ordo et neru'
ac rohsitudo edendoz s' p'ensa. tur' naz' appz et q'stat q' to' sit sup' hoiez
et sup' oez adiuuend' dyabo' et huana. ab oi' q' magica arte illibatiss'
ido q' to' c'mit' ee diu' sup'nale ac mag'ificetiss' p'cto sapiet' du' Richard'
Utina' accederet iudi' pagani et os ic'duli cu' q'ta securitate et q'stie
sinceritate potesim' p' nra' fide ad iudi' di' accede' Mone tu oi' q'fide' deo
potes' dice'. Que. si error e' i' hac fide. ate et p' te decepti su' q'm i' que
edim' tot t'ib' ac tatus s'gnis ac p'dignis s'it corroborata. q' no' n'isi a te
fieri p'nt. et q' eis no' ede' ext'me demetrie sit. Et c'te a s'c' stitatio viris
nobis s'it edita. cu' s'lime autetica attesta' plata. te coopate et sermone
coopz q'firmate s'q'ntib' s'gnis. H'ic q' q' h'nc fidi' firm' adheserit. et s'c'm e'
p'cepta pleni' conuersati s'it. maiorib' ac plib' s'ceq't' choruscauerit ma'cul' y' r'ou'
maiorib' q' ipe met' y' s' q' ipe io' s' p'div'. q' edut' i' me opa que e' s'c'io et ipe fa
ciet. et maiora hoy faciet qz e' ad p'ez vado. Demq' ab exordio p'mit'e cre'
et eua' legis oia i' macla' dona et sup'nal'ia caismata q'b' i' veti tes' claruit
synago. p' glosos ap'los et cetos y' dist'los ad etnas p'mit'ua. et ad getilitate
que'rsa t'is'flata s'it. mltioz h'ndati' data et s'ra i' ea q' vng' i' synagoga. P'tia
p'tacte tepti' s'ceq't' s'it p'sagna s'ic valde spalis ac p'mmetus dade eis q' s'isti
net' eas et do s' dissepante ipis q'ringut. ne homi' laude. a s'ra ep'uta' fall'a aut
extolla'. et ut p'fudi' h'uil'et semetipos. vl' a r'lib' et p'iclosioib' teptaco' p'p'ue'
ido t'ip' dyabo' p'p'ar'ia patiet' s'it tolerada et disp'landa. qz no' solu' no' i'qui
nat' hoiez diff'icente. y' s'it ei oia atz ma' p'meredi et meiti' copiosi s'lo ei
offedet' rege filius e' audiedo ab adu'sario sui p'is q'ntia q' eund'. q' diu' tu

displice⁹ audiet h⁹. **A**mpli⁹ de hac re multa legu⁹ exempla. **I**n isto vir hugo gra
 nianopolitan⁹ eps ead nocte qua fuit mac⁹ a su⁹ potifice i epm gsecrad⁹ pfa
 nis teptacoib⁹ cepit acru⁹ ipugri. idco p⁹ritus pposit sue elroi p⁹itus cede
 et epatu dntē arbitras dm sibi iratu p h⁹ tepta⁹ qua an no fuit egyptus.
Ded dno apliq⁹ i tibus bn p⁹itus qsolaba⁹ atz istruu⁹ eu. **A**ultu⁹ ec valz ad expel
 lend⁹ tepta⁹ h⁹ no eas abstode⁹ s⁹ vuis sp⁹itib⁹ et d⁹stretis huile⁹ euadet qz
 pande et cor isozcoib⁹ rosentie. **S**ic **cl**ymarus nrat a⁹oithus qda ferues ac
 diliges p anos vigiti t⁹iter ipugtus. et ob id rozp⁹ sui reuinijs vigilijs qz
 affiges. n⁹ tu ex h⁹ i hac ra aq⁹ zleuame expies sp⁹at tepta⁹ sua i cartha
 v⁹stas queda stin senē obtulit ei cartha p⁹st⁹es se ad pedes st⁹ n⁹ vltu⁹ m⁹
 aspice audes. seney at du cartha legisset sb⁹ust. et frem leuas fili iqt
 ne manu tua sup ceruice mea. q⁹ sto locuty e seney. sup me s⁹ h⁹ perm. et
 ere anq⁹ cella semis s⁹ egssus e a sua tepta⁹ e libat⁹. **A**meo si de p⁹destia⁹
 a p⁹estia ipugri. runde qd salo⁹ at. sicut q mel qmed⁹ mltu euomit i⁹ se q
 p⁹strutator e maies⁹ oppme a gla. **E**t itm qd moyses dix⁹ si bestia tetigeit
 motem lapidabi. **S** q⁹ erit⁹ s. **A**ltroia te ne q⁹eris. et fortia te ne scrutat⁹
 fuis s⁹ que p⁹ep⁹ s⁹ d⁹ i⁹ cogita sp. et i plib⁹ e⁹ opib⁹ ne facis curiosus.
 no e em tibi necru⁹ ea q abstoduta sut vide oclis tuis. **Q**uia i⁹ aug⁹ que
 thar et que no trahat. que illa thar et illu no thar. noli velle iudicad
 si no vis errae. nodu tharis. ora ut tharis. **I**llud qz apli **O**tho tu qz ee
 q zndeeas do. etem di sec⁹ta sut venerada ac metueda no distutieda. p⁹ta
 dice poteis teptatoza. **Q**uqd sit de me certu e te ee d⁹pnatu. **E**t si e⁹
 p⁹ hac vita a do zpellar ac qd⁹pnabor. volo salte i hac vita ei fidelit⁹
 adhere ac deseruie. ne i v⁹z slo carea tato bono. **E**t i vo teptais ut ex
 despa⁹ meroe a tedio temp⁹ ledas ac perimas sic achrophel et t⁹duoz x⁹
 fecisse legu⁹ dic aio tuo. **A**bst a me vt ad euaded⁹ tpale et puu i⁹modu
 men⁹ p⁹apite no solu i amai⁹ssad morte. s⁹ et i et⁹ d⁹pnat⁹ Guis⁹. **A**bst
 Abst a me de m⁹fitia di mia despa⁹ **A**lud p⁹ly peccau⁹ q⁹ manasses q⁹ peni
 tedo saluat⁹ e. et tn si oua mudi para soly fecisse. no tn de imensa di p⁹ete
 diffidere. adusa at patiet sut tolerada. **A**mpli⁹ si t⁹ appz a loq⁹ qz i plim⁹
 seu i p⁹so vpi a angl⁹. et ubeat se adorari. a sibi obedu⁹ a credi si gra⁹ distre
 tione spuu no heb. no stat⁹ i arq⁹estas. s⁹ ora dm ut te istruat itus et veritate
 ruellet. **D**einde si ctificatus no fueris potes s⁹ qd⁹oe adorae. et senoz vti
 q⁹ilio debes. **I**nterea si teptaris de h⁹ an malles etualit⁹ qd⁹pnari q⁹tu ad
 mala p⁹alia q⁹ peccae. potes r⁹nsione p⁹spede dice. spo q ad tlem au⁹

seu nōite nō pmitte me dī venire. et si venire pmissit spō peligere qd̄ tpe
ispuaet et meli⁹ esset. Postmo si qm̄ metis ariditate ā anxiē^{te} seu desola^{te}
teptais q̄da et affede itnabile bonitate et mīaz dī. atz sp̄allibile veritate
ipi⁹ qua dīx^t se nullū i ipō spante delicturū. et q̄ tpe suos electos va
rijs mōis teptat ā teptari pmitit. nō at finalit^r deserit. vmo quo
grauis affligit ad tēpus. eo pseuerante graciosi^r consolā. glōsi^r qz coronat

Hec de haz r̄medys teptaco^m nō m̄l succurtim ac b̄ut r̄ago r̄obili ex motuo
De q̄busda teptacoib⁹ q̄ solet q̄da r̄ligiosos q̄m̄ occupare et eaz r̄medys
Artamen forte dedit illi dñs ut vinceret. **Ar. luo. 31.**
et sciret qm̄ om̄ potetior ē sapia. sap. 10. Vm̄ hōis itellectua
ronat^r dya^l vārys mōis sbuerit. suggerē hēsēs iacodulantes.
curiosis. iuestigacoēs. stultas obseruacoēs. temeraria iudicia. negligē^{te} debite
inquisicoēs. r̄zle p̄uide^{te}. iter que et q̄silia q̄da sic fallit abducat erreat
vt de p̄uis culpis grande sibi q̄stiam faciat. de q̄m̄ozib⁹ at et de hīs q̄sūt
dīctē q̄ p̄cepta dī. siue ecclē. ā q̄ sua vota p̄ua ā nullā q̄stiaz hnt. n̄ sup
h̄o q̄forma^{te} sustipuit. si suis erroneis imozā iudicys. ac suggerēte dya^l
idēo se iputat m̄lra deuotos et iustos qz de p̄uis et mīmis cl̄pis tanta
sibi vni stupulaz efficit. Tales sūt q̄da p̄pōete r̄ligiosoz aq̄m̄ sup
ficiales. et crudē tē certimozalū suoz obsuātia vehemeter itenti. q̄
de mōsticoz suoz fr̄gissioe votoz. p̄uulū ā nullū hnt r̄mozū. n̄ de passionū
suaz r̄frenacoē solliciti sūt. n̄ r̄fōzcoi studet itne. **I**n si viderit alios i
p̄uis culpabiles. p̄tindeos diuidicat. acrit^r zephendit. et idycto zelo ferūt
sic p̄otifices s̄be ac pharisei iudoz verebā itraē pylati p̄rouū ne q̄am
narē. n̄ audebat pecunia p̄ qua emerat x^m ad occidēd̄ itarbonā mitte^r
nō tñ metuebat x^m q̄ emere atz occidē. Tales studet foris ee q̄positi. nō
at formidat corā iudice sū ee suspicōsi. ipatē. temere iudicātes. animosi
et detrahē q̄bus aut et q̄m̄iat saluator. **V**e vob q̄ silēs estis sepulchus
dealbati. q̄ aforis appent speciosa. itus vō plena sūt ossib⁹ mortuoz. et
ōi spurcicia. **N**epe si t̄lēs modica exatāte. ā q̄s iūria quada tangā
mox appēbit qd̄ lateat itus. **M**ox nāqz erūpet pessū fetoz ire. ipatie.
elacois. q̄tencōis. obstinatio qz p̄pe volū^{te} atz imansio ip̄i s̄bus t̄p durū
sima ossa. ita ut agnita veritate nō pensēt n̄ sequā n̄ iūgnita velint
audire vtpote saple^{te} ac iusti i oclis suis cū tñ dīno p̄ūse se hēant. qm̄
cūitas itupit a suo sbiecto et ordiāte p̄cedit. veā q̄ sapia sic detestā et odit
oem cl̄pā. sic q̄m̄ozes culpas vehemēt^r horret ac punit ip̄serti i eo cui iest

ac in sacras septuag. p. in q. documeta. no stonm ipa ssm a cypmetu fallay iudicat.
 et dixerunt. **H**inc vnicuiq. tli su¹ et inuenta sapia aut **m¹**. qd vides festuca
 i oculo frus tui. et trabe i oculo tuo no vides. y poctu ei p^m trabe de oculo tuo.
 et tuc videbis vt curias festuca de oculo frus tui **H**ic fusti sut sti pres. eu
 q i eod a maior existit. p^o esse idignu reprehende p^m de suo p^o. Deniqu¹
 sub cuiusda discretio velamine et colore p^osuadet sibi p^o ac p^ois lauius est
 ag^o da. lauius comededi. dicitur domiendi frepti q^o fabulad. et q^o solariu
 talis at. solariu ee vtendi. ne ex vigilia recutiat oculi. a ex ieiunio corp^o
 debilitet. vt ex moribus excitatib^o meditaco^o q^o p^oactionu oroni. a certe ex
 solitudine caput liquefat. i qbus tu ve discretiois seruad e moderamen.
 atq^o auulu gre desup regrendu. ac valor viru p^opar diliget p^oesand^o est
 successiue. Debet vn^o q^o vigorosoz ee sibi q^o p^ois. renis parib^o. exp
 tioubus q^o e de d. q^o adust^o et tpe fiat gra adiuuare i expt^o. sic q^o pro ut
 se videt posse age pati q^otinuare et q^osumae p^ostquat p^oseuerat ac feruad.
 vt n^o i ope di negliges iueiatur. nec p^o idistrectoz iueiat qd **he^o es^o he^o**
 q^o pl^o fecit q^o potuit ido perit. **H**ic **ih^o 6°** iduic. **I**ntrogat^o q^o sit
 via bona et abulate i ea. et iueietis regem auab^o v^o. h^o e regia via ob
 seruata medu i q^o v^ois q^osttit. **D**e qua rurs^o **ysa^o 40°** aut **st^ora 1°** **H** via
 abulate i ea. et neq^o ad dextram n^o ad sistram. **P**orro nonnulli sut qui
 mudi cozlit^o tm^o **l**ingunt. s^o mudam affroib^o iquina. ad ea q^o mudi
 sit. et ad hoies st^olares s^oualit^o afficiu^o attracti h^ois reb^o puta diris
 ornatib^o hoibus p^oratib^o quas i illis mirat^o et appretia. amat et appe
 tit. **Q**uo q^o de v^o iusto aut **ps** **A**d nichil^o deduct^o e i q^o **1°** **malig^o**
 timetes at do^o glificat. **H**ij mudi vaitant^o illudu^o q^o plus plaret qd
 mud^o adiuent q^o qd qd idit d^o. q^o pl^o affru^o ad ea q^o plaret mudo. q^o
 ad ea q^o plaret do. qui ditib^o atz iugnatib^o st^oli iuen^o exhibet. poti^o
 p^o mudama p^ospitate et extiore ornatu. q^o q^o di viciu^o sut et p^o officij
 dignite. **H**os q^oermit qd **2°** **sue cano^o** **al^o** aut **ap^ols iacob^o** **fres** si itieit i ro
 uentu v^o m^o v^o aureu amulu h^ois i veste cadida. itierit at et paup^o in
 sordido hitu. et itendatis i eu q^o idutus e veste p^oclara et diuentis ei tu
 sede hic bn. paup^o at dicatis tu sta illic a sede s^o scabello pedu meoz.
 none iudicatis ap^o vosmetipos. et fci estis iudices cogitaco^o niquay.
Aduertat h^o q^o corda apuit et gaudet visis maiorib^o opuletis nignis
 i st^olo. **1°** paupes vo abiectos et simplices vilipedut. v^o q^o hospitiue aspice
 et affari digna. et cur h^o nisi q^o pl^o affruant bona fortun^o h^o e tpalia

et terna q̄ dona gr̄e. et ea que docuit r̄. vñ paup̄te humilitate et abiectione
nōne siluado e cū amoris gr̄e i m̄ḡ afficeris ad st̄aria vana et aub̄sa q̄ ad
sp̄itua et it̄na ac v̄ salubria. nisi qm̄ i aīa sūt tuo cordi m̄ḡ ḡformia
et pl̄q̄ diligis ea. Et sic vid̄ exechiel i pietate depicta s̄i n̄e reptilia et aui
et aīalia. atz abhorribilia ydolorū r̄. h̄a yrahelitarū. Et i s̄efely et v̄lis
m̄es tua mundalia rez ac d̄ipna^{lū} vicioz q̄bus renūciasti et que sp̄ue
obligaris ymagib̄ e depicta. affectibus q̄ formata. Amisisti ei reb̄ q̄s
diligē effici s̄lis et q̄si vni cū eis ido eaz ymagib̄ v̄sio moȳ ad eas allu
cit q̄ ad de fornicatrice aīa d̄ns p̄ exechiele testat. Cū vidiss̄ i quens
viros depictos ymagies caldeoz expressus colozib̄ et armatos balteis
renes et tyranos i capitibus corū isaniuit sup̄ eos ḡrupia oculos suos. Hys
5° applaudis q̄bus d̄ns p̄ amore depictus es. Hoc et d̄ns iōh̄ q̄m̄uasse
vide loq̄s ad suos nō sp̄iales effectos. It̄o p̄ m̄d̄ odisse vos me at
odit q̄ testis phibeo de eo q̄ opa est mala sūt. sp̄ua^{b̄} v̄o hoib̄ s̄p̄it
ioh̄es i p̄ sua epla ca^o 2°. Nolite mirari si od̄ vos m̄d̄. de c̄lib̄ at m̄
ead̄ s̄bit epla ca^o 2°. sp̄i de m̄do sūt et de m̄do loquū et m̄d̄as
vos aad̄. Idco nō p̄tes te v̄ ee sp̄iale si tibi placet m̄d̄ a vanitas
et d̄ motestit eoz c̄litas ac m̄dana affect^o q̄ a m̄di maḡibus
cupit honorari famari aḡsti. et de t̄i sua excellē st̄olide gloriant^o
ac m̄nsate s̄ iactat. nō aduertes q̄ iō s̄i fil̄. Si s̄us aut̄ elcis. si de
m̄do essetis m̄d̄ q̄ s̄u eāt diliget. q̄ v̄o de m̄do nō estis s̄ ego
elegi vos de m̄do p̄t̄a odit vos m̄d̄. P̄t̄a r̄ligios̄ v̄ veri r̄
religios̄. Elcto veri et celestis h̄ous amore. negl̄o sp̄it̄i p̄fectu et
desiderio altitudis felic̄it̄is et̄ne. ypo affecti amore p̄p̄i q̄rūt h̄orem
et abiectioni effecti cupit p̄p̄i p̄fari d̄nari posse p̄cipe. Hic blandi
entib̄ s̄bi afficiū. i ceptatib̄ idigna sua vicia nolūt aduerte. Ap̄
t̄etibus sue p̄moci s̄unt obloquū. talia q̄medaroz audire nō valet
h̄ v̄ntas. ita abicio. hic ypb̄us amor s̄u e. fomes differtiois t̄inea
s̄t̄e r̄ligiois. m̄ ypoct̄is. f̄bario pacis. instabil̄it̄o uogo. hic oruit sus
picioes p̄st̄. detrac̄o. m̄die. re. susurrardec. stulta iudicia. p̄actice
p̄ctioes. attractioes et s̄bordiatioes symonare. it̄pretardec s̄m̄st̄re ipe
tudice. afflictioes q̄ cord̄. V̄n̄ce d̄is s̄u b̄nd̄. Ambicio aīy abien
tū quo oēs torques. oibus plates. Et breuit̄ ut b̄e affinat. ḡgo. An
merari elpe nequeut q̄ ex abicōe p̄ced̄. Nōne abicōsus m̄sterrim̄
pene i oib̄ ad p̄p̄i s̄u q̄modū ac h̄orem reflectit. et raro a nūq̄ re

in deū dirigit. Qui talis ē etiā bonū aliorū interpretat̄ i peius. et assilat
 araneē q̄ ex flore trahit venenū vñ colligit apis mel suū. defrū q̄ a
 obseruās reuolūes exaggerās fit plis anibus q̄ ex stercoib⁹ faciūt
 sibi nidōs. febricitātib⁹ et quibus ex eorū infectioe dulcia vidē amara
 Tali videt̄ q̄ mltā patiat̄ ab alijs. et a nemiē hōret q̄digne. aliorū q̄
 infirmitates toleret copiose. nō aduertēs i q̄tis toleret̄ ab ipis.
 Postremo vt oīa mala h̄ possis effugē temp̄i i stā hūilitate. et i di
 fida timore. puatū cyturpa amore. et in deo te amat̄ vāditer. q̄qd
 expedit tibi ad q̄placendū dō amplectē. et quicqd a deo. et diuio amo
 re te ipe dit fuge. Incipe a tempo misere i p̄^{is} die tue. et zelū
 iusticie in te et cōtra vicia tua i p̄mis exerce. p̄na vicia p̄pende
 et emenda. defle et dole assidue. sic q̄ aliorū increpationē caritatie.
 ac ordinate procede. vt sic tota vita tua sit v̄ militia sup̄ terram.
 Ad laudē et glām̄ oipotētis qui ē sup̄ oīa d̄s sblm̄is et b̄ndictus Amen

I Explicit libellus de remedijs teptationū
 editus a dopno dyoniso Carthusienſi
 Exp̄har libell⁹ de remedijs teptationū adu

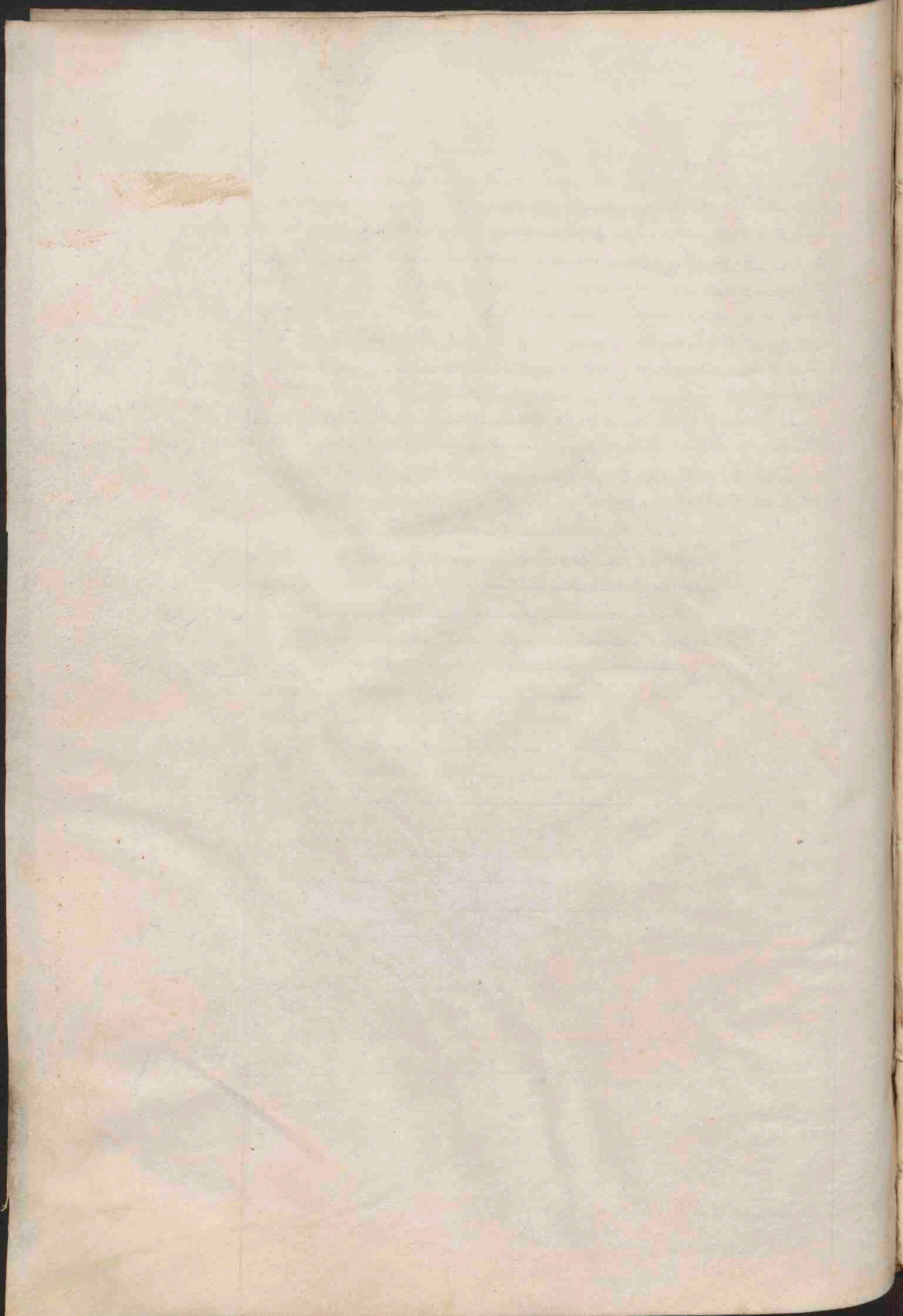

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Incipit tractatus fratris dyonisij ordinis cartusienj de p[ro]fessione religiosoz

Excellentiore via vobis demonstro. Si lin-
 guis hominum loquar et angelorum caritatem
 aut non habeam fratres sui velut es sonans aut
 cymbalum tinniens. Verba sunt apostoli ad corin-
 thios prima et est sensus. Quis loqueret lin-
 guis gentium omnium sicut apostolis fuit collatum
 donum linguarum quo omnium hominum vocabatur
 loquelis. loqueret in spiritualibus linguis
 angelorum si caritate dei et proximi non haberet. Iam strepitum verborum
 remittere. Caritas namque est spiritualis vita creature rationalis. Ideo si ca-
 ret caritate mortua est coram deo nec aliquid meritorie cogitacione appetit
 loqui aut agere potest quod diu preiudicata est caritate nec aliquid aliud donum seu
 charisma spiritus et opus bonum ex genere potest ei ad salutem proficere. Ideo nam-
 que dignitatem et excellentiam caritatis volens insinuare apostolus addit. Et si
 habueris prophetiam et noueris mysteria omnia et omnes scientias et si habueris omnes fi-
 dem preiudicium atque certitudinem ita ut montes transferas caritate aut non ha-
 buero nichil super. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates
 meas et si tradidero corpus meum ita ut ardeam et tormentis et incendis
 corpus meum exponam pro defensione equitatis a fidei caritate aut
 non habueris nichil michi prodest. Ex quibus verbis probatur quod nullum opus
 meum immo nec mori nec obire pro fide placet deo sine caritatis virtute
 immo si aliquis sine caritate moreretur pro fide ac iusticie obseruatione et
 defensione ex solo seruili timore eternaliter dampnaretur. Ecce quod notitia
 quod salubris et quod preclara est caritas sancta sine qua nec miracula nec proph-
 etia nec liberalitas maxima nec diuinorum notitia secretorum neque mar-
 tium complacet deo. Iam ne quis iam se sibi blandiat et fallat seipsum
 putando et persuadendo sibi metipsum quod habeat caritatem. Idcirco apostolus do-
 cuit qualis sit caritas de qua tractatur et que sint opera eius dicens.
 Caritas patiens est benigna est. caritas non emulat. et non inuidet. pro-
 peritati alterius non agit propter. et per se impediendo perfectam salutem
 a immoderate alterius. Non inflat. non est ambiciosa non querit que
 sua sunt non irritat. et non prouocat ad iram aut verbum a signis alterius
 nec ex inuicis sibi illatis non cogitat malum. et non proponit alicui

facē non inuētū. non gaudet sup iniquitate. r. de ruina v culpa pēmi
non letat congaudet at veritati. Alia quoz multa ascribit carita
ti. oīa inuens suffert. oīa sustinet quia aduersa fortiter tolerat
et alioz defectus ac onera eq̄mūit v opassive supportat sicut hoc
tat apls alibi. Alter alterius onera portate v sic adimplebitis lege
xpi. Itaqz qui istas caritatis p̄p̄tates et actiones iuenit in se p̄
confidē p̄t hūilēqz sperare qd heāt caritatē. Porro qui ip̄acnis ē
v zelū h̄t amarū nec p̄ximis suis idulget ex corde atz faculiter
irritat indignat v appetit vltionē ex p̄inductis apli v̄bis dis
cat qd longe a vera v salubria caritate existat. Conformat qui
contra p̄ximū suū extollit aut qui cupit p̄cē seu ip̄a amoda q̄rit
magis qd dei honore v p̄ximoz salute non est filius caritatis s̄
seruus illius qui est rex sup oēs filios supbie. Hec de caritate p̄
misi ac breuit̄ tenagi qz ad eā v eius p̄fectionē ordinar̄ oīs pro
fessio religiosoz. De qua professione sicut rogatus sū aliqd̄ scribē
nūc intendo v sp̄cali de p̄fessione ven̄ lū v deuotarū regulāissariū
que clausē st̄ qualē ip̄a professio sit intelligenda v qn̄ et q̄l̄r̄ h̄t̄
sio v̄oz que in professione p̄tinent̄ sit mortale a veniale p̄m̄.

*Et vniūsi ordines a s̄ns p̄ibz instituti et oīa euāgelica xpi filia
p̄ncipaliter ordinantur ad caritatis p̄fectionem. Ardens p̄mus*

Hius p̄cepti est caritas de corde puro v conscientia bona v fide
non ficta. Hec s̄t verba apli qz sensus ē qd sincera v fec
uens dilcō qua d̄s p̄imus qz diligit̄ est finalis p̄f̄io
oīm p̄ceptoz noui ac veteris testamēti scdm̄ qd̄ xpi testat̄ d̄cēdo
In h̄is duobz caritatis p̄ceptis tota lex pendet v p̄phete. Hinc rur
sus ait apls. Plenitudo legis est dilcō. Caritas nāqz ē virtus diḡ
sima ceterarū v̄tutū regina ip̄atrix motrix forma vita v finis q̄a
per caritatē max̄ie ac p̄p̄inquissime cōiūgimur v formam̄ ad h̄em̄
qz deo atz per volūtatē v̄formitatē v mentis v̄sensū v̄nū cū deo ef
ficiamur prout asserit paulus. Qui adheret deo vnus sp̄c̄ ē cū i.
Hinc ceterę virtutes v actiones earū ad caritatē v eius p̄f̄m̄ ac
p̄fectionē potissime ordinat̄. Caritas quoz mouet v excitat hōiez
ad actus v exercitia ceterarū v̄tutū hoc est ad paciāz mansuetu
dinē v hūilitatē sobrietatē constantiā pietatē iusticiam. Cū etiā

42

caritas conformet voluntate hoīs voluntati creatoris instigat eū &
prouocat ad volendū & agendū que placet deo atq; ad respiciendū & vi-
tandū ea que displicēt ei. Hinc deniq; nō solū cūcta p̄cepta s; vni-
uersa quoz euāgelica xpi cōsilia ordināt ad caritatis p̄fectionē
Sūt at; xii xpi cōsilia in euāgelio scripta que dicūt cōsilia qm̄
quīs p̄ma facie non tenem; ad ea tū per eoz impletionē p̄tingit hō
expeditius atq; celerius ad caritatis & ceterarū v̄tutū p̄fectionem
b̄ntudinēq; eternā. Remouēt nāq; impedimēta & auferūt sp̄italis
p̄fectus. Quāq; sint tā p̄cipua sp̄italis p̄fectus ac p̄f̄ionis impedimē-
ta quoz p̄mū est diuiciarū & p̄parū rerū possessio 2^m vō carnalis
voluptas & sensual affectio 3^m at; est p̄p̄ voluntatis libertas. Dñs
nē ih̄c xpc virtus & sapia dei patris cōm̄ hec tā impedimēta p̄tulit
tā p̄cipua cōsilia p̄mū est delictio om̄i terrenoz diuiciarū p̄parū
q; rerū. Vñ dixit saluator. Si vis p̄f̄c̄s eē vade & vende oīa q̄ h̄es
& da paup̄ib; & sequere me. In hoc cōsilio fundat̄ votū paup̄tatis
2^m cōsiliū est derelictio vxoris & parētū ac om̄i agnatorū. Vñ locutus
est xpc. Qui non odit p̄rēz suū & m̄rēz & vxorē & fr̄es & sorores nō
p̄t meus eē discipulus. Hñ etiā odiendi sūt nō quo ad eoz natura;
aut p̄sonā sed in quātū a sp̄itali profectū impediūt seu ut s̄s aut gregori;
in quātū in deū uinē nobis obsistūt. Et in hoc consilio fundat̄ votū p̄tue
castitatis. Tertiu cōsiliū est abnegatio p̄p̄ voluntatis. de quo locutus est
dñs ih̄s. Qui vult venire post me abneget semetip̄m & tollat crucē suā
cotidie & sequat̄ me. in quo cōsilio fundat̄ obic̄ votū. Ista sūt tā p̄cipua
lia vota oī religioni monastice p̄balia que sūt p̄rēs religionū et ordmū
institutores ordinauerūt a cūctis religiosis vtriusq; sexus eē solēnter
p̄mittenda. ad hoc ut per eoz impletionē ad caritatis diuine ac s̄c̄ne
p̄fectionē velocius & expeditius q̄ant p̄tingē. Ideo certū ē qd religiose
p̄sone que in caritatis sinceritate ac profectu non crescūt p̄fata vota
iamiter p̄miserūt. Porro in caritate non crescit nec p̄ficiat nisi q̄ in vā
hūilitate p̄cāia mansuetudine obia crescat. qz ut dictū est caritas p̄-
ciens est benigna est. non irritat̄ non inflat̄ non q̄rit que sua sūt
Supbia quoz ip̄cāia iracūdia iobāia caritatē expellūt ac destrūūt
sunt & cetera mōr̄lia p̄cāia. Quis gō religiosa p̄sona penset cotidie p̄mo
oī die frequēter hec tria vota p̄cipua & cur ea p̄miserit vepote q̄rēs

p eoz iplacione crescat in caritate sicqz idesse conet sua vota iplere atz
per hoc in caritate profice ac pfini Et quotiescuqz uenit ei aliqs motus
caritati dnuis utpote ds motus odij aut rancoris aliq indigntio amaritu
do elatio ira ipacia auersio prattatio aduersus pximu suu prius
recoedat sue professionis ⁊ tur ita pfecta e dicens in corde suo Cur ve
misti quid pmisisti ppe qd vota illa feristi ⁊ sic oez uiciosu stati abiciat
motu

Quoniam in regulis suis pmo et maxie ad caritate pace ⁊ concordia
exhortati snt vnusqz ordinu suoru psonas Ardens sds
Offerro vos ut digne abuletis uocatione qua uocati estis
cu oi huilitate ⁊ mansuetudie cu pacia supportates iure
in caritate sollicitate seruae vnitate spc in uinculo pacis ad ephesios
Ga pces ordinu fudatores scientes q religiose psona in pmiss tenent
ad euagelica xpi pcepta pferri ad duo caritatis maadata dignissima sn
qz obseruacione nichil psnt obseruane regulas a vota monastica ⁊
regularu suaru exordia seruencissie ac diligentissie docuerunt hortati
snt ⁊ iusserunt ut omnes ordinu suoz psona in pmiss studeat ut pbe
sibit adiple duo caritatis pcepta ⁊ pace interna cu deo atz concordia
cu pximis suis hie Na pax ⁊ concordia ex caritate nascut Hinc glosy
iheronim? aut in pmo capitulo regule sue qd modus uiuedi p? arrip
endus sit sorozibz in moisterijs stitutus q xpc instituit dices Si
uis uia intrare serua mandata Et que snt illa docuit dices Dili
ges dnm deu tuu ex toto corde tuo ⁊ pximu tuu sicut teipm Pen
sate sollicitate q sine adiplatione pceptoz istoz neo ingredit ad uines
deo Iohannes aplo non glat in linguis angeloz ⁊ homi no in pgnoe
misterioz dei non in spu pphetic sed in caritate Hec sola facit hoies
deo uiuetem hec religiosos hec mochos facit ac moniales Hinc ca
ritate moisteria snt tartara ⁊ hitates in eis snt demones Porro cu
caritate moisteria snt paradysus in terris ⁊ amozates in ipis snt agli
Ideo dilassime filie quus longa ieiunia macerant corpa uia licet
abiecta ⁊ uilis uestis deformet ⁊ longa offina psoluat si intus
caritas deest nodu puctu est ad ihimu gradu religionis Bonu et
iocudu est frs ⁊ sorozes habitae in vnu hoc est in vno uinculo di
lomis ⁊ caritatis affcu qui sibi iure i temptatione auxiliat ac ca
ritatis et pietatis obsequia sibi mutuo amistrat Ideo uobis cor

palē adunatis sit cor unū & aīa vna **N**ulla vita pro certo deterior ē q̄
 sil degere corpe & non mente **E**t v̄ infelices s̄t q̄bus non ict̄ vna sed di
 uersa volūtas **S**ic vtiq; vob̄ sp̄ vnus affectus vna fraternitas vna vo
 lūtas vna portio mox vna iocūditas vna tristitia ne q̄ placet vni ī
 dño alteri displiceat neq; vnde vnus letat̄ alter tristet̄ & sic h̄c poteri
 nis religionis p̄positū & virtutē si vnanimēs in dño habitetis **N**ec vere
 vita dei non dyabli v̄ mōsteriū non infernus v̄ vita religiosa nō dya
 bolicā **E**x istis b̄n̄ iheronimi v̄bis oīdit̄ q̄ religiose p̄sonē īpatientēs
 iustiosē discordēs & p̄ximis non ignoscentes nō religiosā sed dyabli
 cā ducūt vitā nec digne sūt sponse xp̄i vocari sed ut sc̄s asserit **aug**
 adultere extāt dyabli cū quo sp̄ritalē fornicant̄ p̄ ip̄ie volūtatē s̄for
 mitat̄ ac prauē mentis p̄sensū sicq; ab adultero suo dyablo c̄cipiūt
 dolorē & cogitationē īiquā ītentionē obliquā affectionē dāpnabilem
 p̄positū v̄iosū que oīa dolor vocāt̄ quia deflenda s̄t & ad eternā penā
 ac īfernālē trahūt merorē **C**oncupiūt ḡo dolorē & pariūt īiquitatē & op̄
 īiustū **Y**mo sicut in p̄m̄ductis verbis testat̄ ihero; tales religiosi sūt
 demones q̄ tēptationēs ac vitia p̄mitāt̄ **A**duerte hor o religiose & noli
 p̄ rācorē discordiā auersionē aut siles dyablicas tēptationēs seu sugges
 tionēs tuos labores p̄dē vnūsfos & non solū eterna felicitatē p̄uari sed
 ī infernālē miserā adipisā **I**nsup sicut ihero; ita & **aug** regulā suā
 incepit ab exhortatione & iussione caritatis ac pacis dicens **A**n̄ oīa di
 ligat̄ d̄s deinde p̄ximus & q̄ ista p̄cepta sūt nobis p̄ncipalē data h̄g
 sūt que p̄cipiūt ut obseruetis **P**rimū p̄t̄ q̄s c̄gregati estis in vnū ut
 vnanimēs habitetis in dño & sit vob̄ aīa vna & cor vnū in deo **H**oc est
 aīe v̄e & corda v̄a sūt p̄ caritatē pacē atq; c̄cordiā ad īvicē semp̄ vnita
 neq; a se iuicē p̄ īvidiā dissensionē turbulētāq; diuisa **S**ic & sc̄s ba
 silius suā regulā inchoauit ab expositiōe p̄ceptoz caritatis dei et
 p̄ximoz **S**c̄s quoz b̄nd̄cs assignās in regula sua bonoz op̄m̄ īstru
 menta incepit a caritate dicendo **I**n p̄mis debet̄ d̄m̄ deū dilige
 toto corde tota aīa & tota v̄tute deinde p̄ximos t̄p̄ nosip̄os **I**taq;
 tot b̄ssimoz p̄m̄ doctrinis et exemplis p̄ceptisq; instructi cari
 tatē pacē c̄cordiā cons̄ p̄cordis amplectam̄ rācorē turbationē dis
 cordiā tāq; dyablica mala īfernaliaq; tormētā vitē **N**ā & v̄m̄ge
 mtus filius dei in euā^o ait b̄n̄ parisi q̄m̄ filij dei vocabūt̄ ideo

infelices ac miseri sūt discordes ac turbatores qz filij dyaboli reputāt. Atz
ut scs vir dymac' docet sicut vnus lupus turbat totā ouīū congregatiōē
sic vna puerfa psona totū turbat puentū frequēt. Reubescat q' & peniteat
scqz emendet qui talis est. Alioqn mi' dāpnabile ei eēt mansisse in sclo
q' se ita hēe in claustro. **De forma pffessionis regularissarū et q'liter
sit intelligenda. Articulus tertius**

Uuete & reddite dño deo vřo. Nulli xpiano licet dubitāe qn
multo melius salubrius pfectius ac deo placētius sit facē
opa bona ex voto q' sine voto. Alioqn scī pēs non ordmassēt ut religiose
psone faciāt professionē solēnem. ut scs ait anselmus. Qui bona agit
ex voto & qui pffessionē facit in claustro offert arborē cū fructibz. Vñc as
serit scs thomas. qnto actus bonus pcedit ex plūbz excellētiōibz qz vřutibz
tanto est dignior maiorisqz meriti apud deū. Vouere at deo ē actus vřutū
que latina appellat' que inter vřutes morales extat dignissā cū sit vřg
deo cultū & rimonāqz ipendens. Ideo facē opa bona non solū ex pcepto
diuino & inferiori vřute morali sed & ex voto solēpm est acceptissimū
ōipotentī. Demiqz q'uis hic spēalē tractem de pffessione regularissarū
quia ad hec scribenda rogatus & motus sū a quadā ven' regularissa
accedente ad hoc piā instātia cuiusdā excellentis deuote ac illustre
psone cū est puitati mee pape. tñ ex declaratiōe pffessionis pffate itēdo
ceteroz quoz religiosoz pffessiones exponē. Itaqz forma pffessionis re
gularisse pffate et pffoz ipius est ista. Ego & soroz pmitto stabili
tate & ouersionē mox meoz ppetuā pñentiā carentiā pñi obiam scdm
regulā bñ augustini sub ppetua clausura. In hac pffessione pñēt sex pñta
qz pñū est stabilitas per quā pñcipalē ac dūte intelligit' pffuerātia q
est virtus p quā homo firmū pponit pmanere in actibus bonis vsqz i
finē & in eisde finalē pffuerat. De qua ait saluator. Qui pffuerauerit
vsqz in finē hic saluus erit. Ad quā hortat' apłs dicens. Stabiles per
manete & imobiles habūdātes in opa domini semp. 2^m est cōuer
sio mox. i. reformatio interiorz affectionū actionūqz hōis. Hec est re
formatio passionū expurgatio intellectz a cogitationibz pñuis emū
datio volūtatis a desiderijs atz amoribz delectatiōibz qz viciosis. coher
no lingue a verbis otiosis illitis et alioz mēbroz ab opibus malis
cūctatio negligentie & corporis atz omissiōis culpabil' exteriorū qz

interioribus sensuum repressio atq; custodia ac morigeratio in exteriori
apparatu incessu et actu Hec omnia ad uersionem pertinet morum 3^m est pe-
tina continentia et inuolata castitas usq; ad mortem 4^m q; castitas est uirtus
moralis continentiam carnis refrenans a sensu illicito et actu obsceno

5^m est carentia proprii et uoluntaria paupertas que est uirtus cupiditatem
refrenans per quam uirtute religiosa persona propter deum sponte contempnit habere et pos-
sidere aliquid proprium 6^m est obedia que est uirtus per quam propria uoluntas et mens
sponte subiacet deo et eius uicario a uicarie utpote spiritali patri a mundi secundum

tenore regule quam religiosa persona proficit seu uouet 7^m est clausura pe-
tina et nunquam exire de claustro et libenter manere in eo usq; ad mortem propter deum
nisi forte propter necessitatem causa de superioris linea exire contingerit ad aliquotulum
tempus Hec est breuis declaratio professionis prefate Circa quam ueniunt

regulata peccata sibi exponi quoniam et qualiter persona professionis istius per-
tinet mortali aut ueniali contra hanc professionem Et hoc proprium habet
difficultate cum in punctum in hac professione continentur quod est uersio morum

Cum est uersio morum omnia iam preacta includat et presertim requirat reforma-
tionem affectionum refrenationemque passionum uidetur quod religiosa persona scilicet
grati suum uotum quod est ualde graue et mortale peccatum quatenus alicui pas-
sioni aut inordinate affectioni succumbit hoc est quatenus ad iram iracundiam
aut similem passionem mouetur aut labitur aut inordinatis affectionibus

supatur quod est ualde periculosum et graue Hinc ergo per ordinem de hinc sex
punctis plenius datusque deo auxiliante tractabitur et quoniam cum ea morta-
li aut ueniali peccat offendit **Qualiter religiosa persona ex sua**

professione teneatur ad stabilitatem et quoniam cum hanc mortaliter
tabiles estote et immobiles a ueniali peccet Arnaldus quartus
habundantes in opere domini semper scientes quod labor uos non est

inanis in domino ad corinthios Verbum dei et adimpletio eius uirtus
et gratia et obia sancti stabiliunt et confortant mentem in deo ita ut nec prope-
ris nec aduersis deiciatur nec temptacionibus nec passionibus superetur

siq; stabilitas ad omnes pertinet christianum hinc matthei 16° ait saluator
dominus qui audit uerba mea et facit ea assilabit uiro sapienti qui
edificauit domum suam super petram dndit pluuia uenerunt flumina fla-
uerunt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit fundata enim erat
super petram Itaq; structura uirtutum fundata est super petram et stabile fun-

damentū p qd p̄t intelligi firma fides aut p̄fida hūilitas seu timor
dei aut forte p̄positū p̄seuerandi in vita virtuosa usq; in finē sine quo
bono p̄posito nullū opus bonū acceptū est deo **S**icq; sp̄cialē religiosi i
voto solēni obligāt se ad h̄cemodi stabilitatē i eā in forma sue p̄fessio
nis exp̄mūt. **P**rimo q̄ts vniuersa sue mōstice auersationis ex̄tina sūt
dent et collocent sup̄ eā tāq; sup̄ solidā atz imobilem petra ita ut mal
lent mori ymo mille mortes pati q̄ ab assumpta religione i deo obla
ta professione recedē. **S**ic q̄ stabilitatis p̄missio in p̄fessione multoz
religiosoz utpote b̄ndictinoz carthusiensū atz regularissimū salte
q̄rūdā cōe p̄mittit qz est tanq; solida petra sup̄ quā tota fabrica
et exercitatio sc̄e religionis istruit ac fundat. **D**eniq; opus bonū spe
cialē solet h̄c difficultatē ex t̄pis diurnitate nā ut cōr̄ dicit facile ē
inchoare sed diu usq; in finē vite in actibz virtuosis ac adq̄ns p̄ma
nē extat difficile. **I**taq; ne hac difficultate vincam et ne ex hūana
instabilitate fragilitate i infirmitate a bonis iceptis añ t̄m̄ vite de
finamus indige sp̄ciali virtute que stabilitas seu p̄seuerātia nūcipat
p̄ quā ex intentione v̄ salutis firmit̄ p̄ponit p̄manē usq; in finē vite
p̄ntis in actibz virtuosis. **H**inc religiosi ad stabilitatē i p̄seuerātia istā
voto se obligant i non solū ad p̄positū tale p̄seuerādi finalē sed itē ad
executionē i finalē i sumationē eiusdē p̄positi. **D**eniq; q̄qd hūic sta
bilitati dir̄cē iurat hoc p̄fessionem monastice cōn̄m̄ phibet i est non
solū mortale p̄c̄m̄ s̄ i p̄c̄m̄ mortale valde enorme in religioso videlz
violatio voti que grauius timen̄ i sistit q̄ p̄urū ut sc̄s th̄os declarat
Porro stabilitati hūic duo dir̄cē ac sp̄cialē iurat̄ p̄mū est p̄positū seu
desideriū deliberatū non manendi in religione assumpta. 2° ē nō ma
nē in ea usq; in finē. **I**deo q̄ntensūq; religiosa p̄sona p̄ponit aut libe
to aīo cupit exire ordmē suū atz relinq̄re tenens peccat ualde
mortale i cōn̄ suā agit p̄fessionē. **S**ilē peccat mortale si ordmē
suū exierit. **V**impt̄m̄ istud intelligendū ē n̄ vellet intrare ordmē
arctiore i altiore in loco vbi obseruātia regularis vigeret aut certe
ordmē inferiore a leniore in quo obseruātia vigeret si in ordmē suo a
claustrō non vigeat nec in ordmē suo possit acq̄rē locū in quo obser
uātia vigeret aut si rigore ordm̄is sui ferre nō possit. **I**nsup q̄m̄ reli

osus p̄fiter stabilitatē put est virtus v̄pote p̄sencā in ordine p̄p̄ deū
 et finē b̄m̄. idcirco si religiosus corruerit ad tātā tēptatōez aut cordis
 tēptatōez q̄ ordinē suū exierit nisi ex hūana p̄fusione aut t̄pali t̄cōmo-
 do omittet hoc quoz eēt mortale p̄m̄ et contra votū non t̄n tā graue
 nez tā piculosū sicut absolute velle exire aut realit̄ velle ab ip̄a reli-
 gione recedē. Immo salū ex tali causa in religione manere et retrahi ab
 egressu p̄t eē occasio redēdi ad cor et penitendi. Certū est etiā q̄ rea-
 lit̄ a religione recedē sit viciōsus magisq̄ scandalosū q̄ velle exire.
Ite oīo apostatae a religione viciōsus ac scandalosus est q̄ laxiorē
 et inferiorē ordinē intrare. Si q̄s aut ex irōnabili causa hoc ē absq̄
 n̄tate aut vera vtilitate intrat ordinē aut iuentū laxiorē nō excusat
 corā deo de instabilitatis p̄cō q̄nis tū dispensatione hoc agat q̄m̄ t̄is
 dispensatio est dissipatio iuris s̄m̄ s̄m̄ b̄nardū aliosq̄ doctores. P̄c̄a
 sicut circa p̄cepta dei q̄z peccat veniale q̄n̄ v̄z non penitus violant
 sed t̄n non satis plene implent nec eoz t̄nsgressionē p̄f̄e resistit sed ali-
 quale p̄sentat et modicū quid agit cōn̄ ea q̄ t̄n caritati dei atq̄ iustitie
 non repugnat totale atq̄ p̄plete. Sic circa votū stabilitatis h̄ p̄t p̄tingē
 veniale p̄c̄m̄ si religiosa p̄sona ex fragilitate hūana aut suggestiōe
 maligna aliq̄t̄e intrat ad ea que iuxta iā d̄c̄a d̄c̄at̄ virtuti ac voto
 p̄suerantē non t̄n plene p̄sentiat sed intuitu et amore dei ex delibera-
 tione et sup̄iore rōne resistat. Piculosū t̄n eēt in tali p̄flictu debilitet
 reluctant̄e Immo mox fortiterq̄ abicienda ē talis tēptatio. Postremo
 ex inductis iā n̄c̄ patet q̄l̄ intelligendū sit q̄d̄ sc̄s aut b̄nardus
 p̄missioni stabilitatis tria d̄c̄ant̄ remissus descensus. Intentiosus
 discessus et vagus seu curiosus discessus. Remissus descensus ē ex
 negligentia et torpore paulatī a p̄stino feruore deficē et ad deteriora
 corruer̄ sicut q̄busdā scribit apl̄s. Cū sp̄m̄ reperitis tur carne p̄sūma
 m̄. V̄n̄ in apocalipsi d̄ns ait ad quēdā. Habeo aduersū te q̄ carita-
 tē tuā p̄mā reliquisti. Corrosus discessus ē apostatae ab ordinē. Et
 laxiorē cōuentū seu ordinē ex irōnabili cā intrat. Curiosus et vagus
 discessus est ex leuitate et cā insufficiente de loco ad locū de claustro
 ad claustrū de p̄gregatione ad p̄gregationē t̄nsire atq̄ h̄inc inde p̄
 aliq̄t̄ dies morari et pigritie ac carnalitati vacare. H̄inc sc̄s b̄nd̄c̄s

ponit in regula sua quatuor genera monachorum quae primi vocantur cenobites qui in clau-
stro et congregatione viuunt sub regula et obsequio patris. Secundi vocantur anachorites
qui omnino solitarij sunt et vitam angelicam ducunt in terra. Tertij dicti sunt sarabai-
te qui coram hominibus magnam deuotionem finxerunt sed in suis latibulis gulae
et omni corpori vacabant. Quarti girovagi sunt vocati qui hinc inde currunt
ut tantum est quos sanctus benedictus vocat sarabaitis priores. Ex his religiosa
persona consideret qualiter ad votum stabilitatis deat se hinc studeatque de die in diem
magis hilariter in regulari obseruatione permanere in loco ac habitu suo
atque proposito. **De his que stabilitatem nutriunt et confortant. Articulus quintus.**

Optimum est gratia stabilire cor ad hebreos vltimo Homo ex sua natura
fragilis est atque instabilis idcirco pro gratia et virtutibus et dona spiritus
indiget roborari iuuari ac stabiliri in bonis. Denique sicut pas-
siones et vitia fatuitas et insipientia efficiunt hominum vagum dissolutum et in-
stabile sic gratia et virtutes prudentia et sapientia faciunt eum stabilem et unifor-
mem constantem et probum. Unde in ecclastico legitur Homo sanctus in sapientia manet
ut sol stultus autem mutatur ut luna. Job quoque scriptum est Si iugitate quis est
in manibus et operibus tuis abstuleris stabilis eris et non commouebis.
Itaque qui cupit in vera stabilitate proficere conetur cor suum a passionibus et peccatis
purgare in gratia et virtutibus crescere in prudentia et sapientia via cotidianam pro-
fectum adipisci et non sequi impetum passionis sed rationis iudicium ratio ac deum
semper habere praesens oculis. **1°** ad stabilitatem multum confert specialiter caritas dei
Et enim ubi amor ibi oculus et quod quis frequentius diligit in illo magis
quiescit. Idcirco quo religiosa persona plus proficit in diuino amore tan-
to robustius deo virtutibus inheret et in perseuerandi proposito radicatur.
2° stabilitatem hanc nutrit diligens consideratio eternorum tormentorum que
instabilibus atque apostatis infliguntur. Consideratio quoque districtioris
metuedissimae iudicij dei qui infideles carnales instabiles et puer-
sos religiosos durissime iudicat dampnat et punit. **3°** stabilitatem
istam confortat et alit attentam considerationem future eterne felicitatis et maxime
et glorie fidelibus virtuosis ac stabilibus religiosis pro parte ac dante. Et enim
consideratio remunerationis minuit vni laboris ac meritum et confortat
animum laborantis et vnaque tanta est pulchritudo lucis eterne tanta est beatitudo
et merces paradisi celestis tanta dignitas beate visionis suppositissimae tri-
mitatis quod licet eas non esse habituri nisi per horulam unam dignum esse mille

animis pro eis usq; ad sanguinem laborat. **1°** ad proficiendum in mentis firmitate ac stabilitate atq; custodia cordis maxime adiuuat q; homo facit sibi consuetudinem cogitandi diuine maiestatis presentiam in omni loco actu et tempore et cum sancto helia iugiter dicat in corde suo **Viuit dominus in conspectu meo hodie** sic enim erubescet se negligenter ac viliter coram deo habere et rigore diuini iudicii formidabit. Quis senserit se mente distractum a deo prius reuocabit cor suum ad dei considerationem dicendo **Viuit dominus in conspectu meo** hodie. **2°** ad stabilitatem inducit consideratio ipse professionis et vite pensare quam ineffabile enorme atq; dampnabile sit hanc professionem violare et quam inhonestum ac offensiuum sit hoc coram omnibus angelis dei ac sanctis et bonis hominibus. **3°** ad stabilitatem inducit seipsum strenue exercitatem in actibus bonis et omni otiositate pigritiamque vitare ac semper agere aliquid boni. Ex nullis enim actibus bonis quatuor habitus virtuosus consuetudoque bona que est velut altera natura et per eam prompce ac delibenter operam ea que deo sunt placita. **4°** stabilitatem habet nutrit assidua oratio qua omnipotentem fecundam deprecamur ut in vera stabilitate nos roboraret semper ac seruet. **De 6° religiosa persona in sancta stabilitate proficias ac persistas** stude in diuino amore proficere in creatore tuo insuperabile bono pulchro dulcissimo libentius quam in creaturis quiescere nouissima tua sollicitate premeditari non cesses. distributionem intueri diuini iudicii damnationem instabilis religiosi. gloriosissima sempiternaque premia religionis si perseuerantis. diuini quoque vultus presentiam indefinenter attende accidiam fuge. esse tempus tibi concessum fructuose expende nec desinas dei auxilium implorare. **Postremo hec omnia agere tanto plus necessarium est mortalibus quanto femine naturaliter magis instabiles esse solent.** De laudibus autem et effectibus perseuerantie hoc sufficiat tangere quod ipsa est virtutum omnium plenitudo deorum et gloria que sola coronari meretur sine qua nulla virtus nullum meritum eternam felicitatem sortitur sine qua nec orationes in suis petitionibus exaudiuntur ut ait saluator. **Oportet semper orare et non deficere.** Hinc hortatur apostolus **Beneficientes nolite deficere** tempore enim suo meremur non deficietes. **Item In disciplina perseuerate.** Dominus quoque in apocalypsi **Esto inquit fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vite.** Idcirco ait gregorius **In cassum bonum agit si ante vite terminum deserat.** **Quid sit inuersio morum et quomodo impleat et quando et quomodo religiosa persona non huiusmodi a venialiter peccet.** **Art. 6°**

Expoliate vos veterē hoīez cū acibus suis et induite nouū qui fm
deū creatus est in vīte et sātate veritatis ad colosenses Int
sacrificiā veteris testamēti unū fuit dignissimū qđ holocau
stū vocat qđ ob diuine maiestatis reuerētiā totalit̄ oburebat p qđ religi
ose pfigurabāt psonē que ex caritatis feruore dñt seipās totaliter deo of
ferre ac eius obsequijs mancipāe. Idcirco mox suoz duertione deo pmut
tūt ut si in scto erāt supbe iuāde ipatientes pigre gulose inuide iā
nes instabiles iuidiose loqtes auare pteniose et obloquentes. iā de cetero
in claustris conēt et efficitur studeāt eē hūiles mansuete patientes fer
uēde sobrie ptenentes amozate stabiles caritatiue silentes paupes parific
et bñ de proximis suis loquētes et si ante temere iudicabāt pxi mos si
sperebāt atz ex leuibz causis ac signis suspicabāt mala de alijs et
vba ac facta proximoz interpretabāt in peius. iā de cetero ab oī incauto
temerario vsurpato proximoz iudicio pxius abstineāt. discutiātqz iudicēt
ac diuidicent semetipōs nec mala de alijs facili suspicent. ymo vba
et facta ipoz interpretent in melius. Itaqz ad moxū duertione p̄inet sin
gulas vires aīe reformac in verbis et actibz ordinate p̄siste interiores
exterioresqz sensus reprime q̄s sicut religiosus totū qđ ē et h̄t in aīa et
corpe a deo accepit sic totū hoc ad dei cultū amorē et honorē duertat n̄
aliquid sui relinq̄t sibi sed qđ feruens a sollicitus fuit aut eē potuit
in seculo ad p̄placendū hoībus ad obtinendū p̄pam laudē honorē de
lātationē et amodū tā ymo et multo plus sollicitus sit et feruens in clau
stro ad p̄placendū altissimo ad vilipendendū ad castigandū seipm
ad p̄mouendū creatoris honorē laudē et glāz. Et sicut in scto alios
multipliciter scandalisac non timuit sic de cetero sume deuitet ne aliq̄
scandalisat sed verbis et actibus vniuersos edificatē conet. Stude gō et
satage o religiosa p̄sona intellcū tuū et rōez ab oī errore et flitate
ab oī cogitatione iam et praua ab oī distractione p̄serti tpe oīomīs
ac diuini officij expurgare ac custodire. sctis ac salubribz medita
tionibus dēplationibus diuinorū p̄sideratione defectuū p̄pōz amēo
ratione diuice passionis recordationis bñficiorū p̄missorūqz dei mētem
tuā stude impleere ornare et exercere. Cogita sp̄ oīpotentē p̄ncipā et aspec
tū mdesinent attende quid d̄s requirat a te et qualē satisfacc q̄as
tue professioni. Cotidiana tua p̄cā cotidie pensa desle emēda. **Sintz**

ab ipi in tm displiceas ac vilescas ut oi ofusione r pena oi correptione
 r correctione te reputes dignu nec alios aspneris aut vilipendas nec
 alicui indigneris uasaris aut detrahas qnis uideat fore face tibi
Si ista pegenis mtellm tuu r rone reformabis custodies r ornabis wo
 luntate quoz tua ab oi maligna iudia amaritudine fellca crudelitate
 ptnata diuersa elatione ambitione cupiditate ac priuato amore e
 munda ac pserua r eandē oi uirtuositate interna ac spitali suauitate fer
 uore diuini amoris ac firmi dirigibilitate pietate humilitate adiple ac
 pfixe ut nemini serues ura nulli signa auersionis ondas ymo tūctis
 caritate beniuolentiāqz demonstrēs uerbo signo r ope potissime hys
 qui tibi grauiorē rē uident. **Q**uatenus neqz uincaris a malo sed uin
 cas in bono malū sicut totū cor tuū in affectū totius bonitatis ac u
 tuositatis sincerissie tūstomer ita ut uix qas malū cogitāe de pxiō
 tuo nulliqz noceas sed tūctis pdesse coneris **I**nsup mēoriā tuā ab i
 utiliū et noxiōz recordatione refrenes iuruarū tibi forsan factarū cō
 festi obliuiscaris atz in rebus salubribz ac diuinis totā tuā defigas me
 moriā **A**nteriores quoz sensus tuos a uanis et stultis fantasīs ab imūdis
 r indecentibz ymaginatioibz sy purges r custodire non cesses **E**t quies
 sentis tibi itz uā orrē et uiciosa totiens te inde stan auertis atz ad
 dūre passionis mēoriā r ad ceterā salutarā iā p̄fata cogitationē r af
 fectiōnē tui cordis cōuertas **P**recā ab oi imoderātia r ipetu passionū
 que sūt motus et affectiones sensitiui appetitus te abstinē oz ut de rebz
 sensibilibz exterioribz non appetas nec p̄stiteris nec delecteris nec ti
 meas n̄ scdm deū uix ordiate r iuste siat r abū r potū cō uestes et
 alia utensilia qbus ueris et indiges nō afficiaris n̄ in qmā r uilia
 aut natiā sūt ad bene uiendū ad spitalē p̄fectū r ad aie tue salutē
Sicut oēs supfluitatē curiositatē r sensualē delatationē oīno deuites
Amplius exteriores sensus tuos te oz cōpescē ne mors culpe igrediat
 aīā tuā p tui corpis fenestras hoc est p uisū incustoditū p audien
 tiā illitōz yboz p indecētē cōtactū p delatationē gustus odoratus a
 tactus **S**ed et linguā potissime te refrenāe oz ab oi fractione silē
 tii a maledicta detractione a dyablica sciminatione discordie a serpe
 rina susurracione a dāpnabili murmuratione a contentione pesti
 fera a loquacitate uiciosa ac fatua sicut sola natiā edificatoria v

alia loqui apto loco et tpe cū vera discretione Postremo totū corpus nū
et oīa membra eius diuino obsequio exhibe semp alacriter p̄pata in oī vi
gilia et labore in abstinētia ieiunio et disciplina et castigatōe in īces
su modesto et apparatu maturo Ecce in hīs reformatio morū cōsistit
que et hoc requirit ut quāto q̄s magis excessit in aliqua passione et d̄p̄
tanto dem̄ps plus studeat se exercere in v̄tute passioni et culpe illi
cōtraria **P** Conuētio ista morū multa includit et est quid unū aggre
gatiue sicut exercitatus non unū simplē sicut vnus homo Ideo si re
ligiosa p̄sona emittat aliqd̄ moribus bonis d̄iū seu d̄uersioni morū
oppositū intus in aīa uel in verbis aut factis non ex p̄cepti sue religi
onis nec p̄fessionis nec ex p̄nata cordis sed potius ex ignorātia aut
infirmitate aut fragilitate hūana seu ex vehētia tēptationis hoc nō vide
mox et cōtra votū sue p̄fessionis quo ad morū cōuersionē se obligauit q̄s
aliud possit eē p̄m̄ mortale ut si sit cōn̄ p̄ceptū dei siue eē sicut dū ex
dit p̄ gulā atidā uā aut silez passionē nec talis p̄ricularis excessus d̄iat
totū morū cōuersioni sed p̄t̄ ip̄ius **V**otū quoz d̄uersiois morū cū sit affir
tiū obligat semp sed non ad sp̄ **I**dem si religiosa p̄sona fiat multū re
missa negligens et tepida ita q̄ de spiritali p̄fectu non curet nec vno nec
alio modo conet̄ se reformare abnegare et v̄nare sed in claustro gerat cor
selare et quātū potuerit hēat se mūdane externas et carnales p̄solatiuitas
loquacitates dissolutiones querendo ac acceptando nec corā deo sollicit
cōuersando hoc d̄icē sue p̄fessionis ac promissē morū d̄uersioni d̄iat **C**
Conformit̄ si ex p̄ceptu et p̄nata peccet a' imāsiuā inflexibile seu in
corrigibile exhibeat se **T**enet̄ nāq̄ ad p̄fectionē cotidie tendē **H**inc in
libro de p̄ceptis et dispensatōe s̄s scribit b̄nardus **S**ane interest q̄ cā
quo affrū qua intentione quo p̄cipite in quo ve p̄cepto aliqd̄ fiat **E**x
quibz v̄bis elicit̄ qualiter t̄sgressio aggrauet̄ et alleniet̄ **S**pecialit̄
quoz vitanda est religioso consuetudo agendi aliqd̄ cōn̄ regulā aut
morū d̄uersionē quia urestena consuetudo p̄m̄di p̄ceptū includit
nec sil̄ statē vident̄ cōuersio morū et consuetudo ei d̄ia **A**dū tendū ē etiā
diligent̄ qd̄ iterū ait b̄s p̄ b̄nardus **D**iuidenda ē inq̄ens in duo v̄n
uersa hec obseruātia regularis viz in p̄cepta et in remedia **P**receptis
instruim̄ cōn̄ p̄m̄ remedijs restituit̄ et reparat̄ post p̄m̄ inoecia
Sic q̄ p̄fessio n̄ra p̄plet̄ in duo ista ut dū p̄fessus in aliquo regula

rui mandatorum excesserit si ad remedium eque regulae fugerit et si commu-
 niter transgressor mandati non tamen punitur parti et promissis ideo illum solu-
 senter fregisse votum et violasse propositum qui contempnit preceptum ac remedium
 hoc est penam atque satisfactionem ab ordine iustitiam. Hoc advertat et timeat
 qui suas culpas non recognoscit humiliter nec correptionem nec castigationem
 suscipit patienter sed se impudenter excusant ac presidenti facile indignatur
 et dure loquitur quibus gravissima iustitiae damnatio nisi a tantis puer-
 sitatibus resipiscant seque indignis emendent humiliter desceant et accuset

**¶ Periculum sit religiosus non profectus in interiorum reformatione et
 purificatione. Aeternus. A?**
 Adverte vos sicut electi dei viscera misericordiae purificacione. Aeternus. A?
 benignitatem humilitatem modestiam patientiam supponentes iocunde et donantes
 vobismetipsis si quis adversus aliquem habet querelam ad colosenses 3. Quae
 admodum christus in eum prestat cui plus datum est plus requirit ab eo
 idcirco quo religiosus plura et aptiora habet media profectus in omni gratia et
 virtute quo et plura atque maiora omnipotenti promissit et ad sublimiora sua
 professione se obligavit eo coram iudice summo culpabilior ac damnabilior
 invenit nisi secundum exigentiam suae vocationis et iuxta suae professionis tenorem
 profecerit in interiorum suorum reformatione et passionum et vitiorum extirpatione
 in puritate interna in omni virtute et gratia. Certum est autem exteriores observa-
 tiones regulares abstinencias ieiunia disciplinas silentium duritiam strati-
 abiectionem vestitus separationem a mundo et clausuram ad interiorum reformationem
 ornatum et perfectionem principale ordinari. Vbi ergo manebunt ubi latebunt
 quo fugient qui diu a multis annis fuerunt in ordine tamen adhuc tamen pas-
 sionati existunt tamen prope ad vitam imperantiam proterviam accidiam atque imperitiam in
 mansionem sicut diu ordine primo introierunt aut magis. Nunquid tales suis
 satisfaciunt votis non utique. Immo perversi sunt et stulti ac stiles illis qui nave-
 hant aut scalam nec tamen eis utuntur navigando aut ascendendo. Hinc in omelias
 suis loquitur ^{emissus} Videte vocationem vestram huiusmodi venire ad claustrum aut
 hemum summe perfectionis exordium est sed non profectus vivere in hemum summa dam-
 natio est. Quid prodest si locus claustralis et quietis corporalis teneatur
 et inquietudo in corde versetur. Quid inquam prodest si humana silentia
 sit et habitantibus sit vitiorum tumultus et colluctatio passionum. Si ex-
 teriora nostra serenitas teneat et interiora tempestas. Non enim ad usum co-
 uenit locum ut honorem et nobis deseruiat ut rebus omnibus habundem.

et corporali quere fruam non ad securitate sed ad pugna veni ut cont
vicia prehemur ut lingue gladios retundamus. et verba pugnativa con
tentiosa maligna detractoria evitemus ut non solum iure non infera
iurias sed nec sentiamus illatas. **S**pecialis vero istud ad nostras spectat
professione nichil in hac vita consolationis terrene require nec uelle
recipe bona in vita presenti sed honores fugere abiectione et subiectione gau
de paupertate amare nec solum facultates sed ipsas quos cupiditates
et omnes tormentatas affectiones e cordibus extirpare et solis nostris contentari
Nisi enim amor habendi funditus eradicet ex corde ardentior est in pius
et plus torquet in nimis. **S**ciamus itaque nichil posse nobis si corpora
nostra ieiunio atque vigiliis affligamus et mentem nostram non emendemus
Quid prodest afflictio corporalis si mentem maliciose et nequiciose ac lingua
obrectationibus aut mendacijs polluamus. Nonne omnes labores nostri in nichil
ludum rediguntur nonne opus nostrum velut fumus evanescit. **Q**uod magna
et diuturni labores subito perirent dum bona que fecimus custodire neg
ligimus. **Q**uapropter si exterior noster homo religiosis laboribus exerceret et inter
rior homo a passionibus non cureret sic est ac si quis domum suam a foras pul
chram intus vero serpentibus et scorpionibus plenam. **Q**uid prodest quod affligas tuum
corpus quoniam nichil proficit cor tuum. **I**eiunare et vigilare et mores non emen
dare sic est ac si quis ex vinea extraheret et colat ipsamque vineam
desertam et multam relinquat ut spinas ac tribulos germinet. **Q**uod nis
dura ac deflenda proditio die ac nocte laborare et firmi laboris non ob
tinere. **Q**uid corporalia exercitia prosunt ei que maligna malicia
depravat que iracundie furor exagitat que supbia omni gratia dei expo
liat que viciosis verbis maculat lingua que perturbat atque exccant
passiones et vicia que precruia vincit que rancore exulcerat cui pena
cia ac vincte desiderium dominant. **Q**uid tibi prodest hitationis clau
stralis secretum aut clausura quoniam tyrannico dominatu in te regnas
maligna malicia: superquitate iram quoniam maiorem nocentem tibi iungit
humano vobis quod diuinus dum tu qui ex mundum te esse credis per va
rias passiones vanitates ac vitia mundum in te tenes inclusum
ita quod qui putas in te probis tuis et meritis mundo posse succedere
indigeas intercessionibus mundi. **C**ertum est penitus quod nisi religi
osa persona discat seipsum cotidie frangere passiones ipsas extirpare

suūq; vocacionē attendere multo deterior fit in claustro q̄ erat a' eē valebat
in sclo Unde videmus q̄sdā religiosas psonas eē inuicibiliores inflexibilio
res ac duriores mūdānis hōibz. Gaudeat q̄ religiosus cotidie huilior n
moratior et custoditior si et in reformatōe interna pfectior iueniri

De ppetatibus psonarū feminei sexus Articulus 8°

Hn non agnoscitis vosmetipōs nisi forte reprobi sitis ad cōiūtiō
Ad hoc q̄ religiosa psona studeat reformāe sempaz nāc est ut
dispositiōe suā agnoscat. r ppetates suas r inclinatioēs nāles aut p sue
tudinales q̄es in q̄bus deficiōsior culpabiliorq; p̄sistit r promior ad pec
candū in illis fortior instet ad reformādū r emēdandū se. Nā iux diuīsi
tate pplexionū diuīse sūt inclinatioēs r ppetates ad mala. Sanguinei
nāz cōr. p̄miores sūt ad delictiōēs. colerici ad irā. Pleurmatici ad pigritiā
melancolica ad tristitiā atz iuidiā. Unde ut scō leo p̄ testat. demones q̄
hōm tēptatores singulorū discutiūt mores scrutant. affectus ventilāt curas
et inquirūt artes nocendi ubi viderūt quēpiā amplius occupari. Vmptn̄ st
quedā ppetates in quibz feic dicit iueniūt. Et̄ feic fm cōr. cursu ip̄fec
tiores r deficiōsiores st viris. Nichilominū quedā feic st multū viriles cōstī
tes atz prudentes p̄tim ex nāli sua dispositiōe p̄tū ex grā studioq; virtutū
Itaz sicut aristoteles r alij docent mulieres ex sua dispositiōe nāli cōiter
sūt verecūde ac timide r hor est bonū qz ex nāli venūdia r timore retra
hūt et abstinēt a multis excessibz. Quedā vō st iuerecūde r male audaces
que solēt multa r magna p̄tā incedē r difficulter corrigibiles eē. Insup
mulieres st dicit ex nāli dispōe pusillanimes r cupide honoris r nō bñ
sciūt secreta telae idarco p̄sultū viris ut secreta sua non reuelent suis vxo
ribus. Dū eī iueniūt solent sibi iuicē reuelāe secreta maritorū suorū feic
quoz cōr sūt molles corde r multū p̄passiue ac prone ad fletū r ista sūt
bona. Cōr quoz non sūt ita supbe r dure ut viri. idarco ad deuotionē solēt
magis eē dispositi q̄ viri. vñ in aū dixit gregorius Intercede pro deuo
to fēico sexu. Præterā cōr sūt debiliores in rōe q̄ viri r n̄ p grāz r vtu
iueniūt multū sequūt. suas passioēs r inclinatioēs. ex quo vlt̄ d̄seq̄
q̄ non bñ nez facile sciūt se frāgere n̄ grā auxiliante r quales st males
sūt valde quia si ex nāli dispōe sūt p̄c̄ p̄passiue atz flexibiles tūc sūt
nimis p̄c̄ p̄passiue r flexibiles. Si autē ex nāli dispōe sint dure p̄terue
ptinaces iracūde ac cōtēntose tūc sūt valde dure p̄terue imāsiue ira

quæde languose puerse et turbulente Ideo in canticis scriptum est Non est caput
nequius super caput colubæ et non est ira super iram mulieris. Comorari
draconi et leoni placebit magis quam habitare cum muliere nequam. Omnis
plaga tristitia cordis et omnis nequam nequitia mulieris. Hinc salomon
dixit Recta iugiter psillantia et mulier mala parat. Et sicut in
libris sapientibus mulier bona excellenter laudat ita in libris illis mu-
lier mala vehementissime vituperat. Insuper mulieres ex naturali dispo-
sitione sunt instabiles mente et proprie ad fabulandum atque ad ea que ipse
prohibent magis affici solent. sicut sue reformationi et bone informa-
tioni multe earum difficillime acquiescunt. Hec de naturalibus proprietatibus fecerunt
breuiter tangere non quod omnes sunt tales sed quia cum tales sunt et quibus
ex naturali dispositione tales existant in auxilio gratie dei studioque virtutum
possunt esse ualde uirtuose ac sapientes sicut multe earum sunt. Attamen quedam
earum etiam in medio deuotarum et sanctarum congregationum non satis effica-
citer pro sua emendatione laborant sed in peccatis propriis prius ac
pessimis perseuerant admittunt uelut et luparum consortes suas deuo-
tas ac piatas inquietant ac grauatur primo et superioribus suis rebelles
sunt. Hec dico in generali quibus unamquamque diligenter seipsam consideret uariis
agnoscat humiliet et emendet. Hic glossissimus expressissimisque iheronimus
in regula sua quam monialibus deuotis scripserat iterum alloquitur
eas durissime et peritas earum proprietates defectuosas acriter tangit
atque vituperat dicens. Debilis est nimium sexus quem geritis et fragilis
ac mobilis si suo relinquantur arbitrio et si uirtuosus etiam sit tamen nisi
regat ac dirigat continue cito deiciat a seculo proposito sicut in eua hoc pa-
tuit. Perfecto nichil uirtutum in uobis foret durabile si uosipse tamen de
uobisipsum curam ac regimen habetis. Periculosum infelix conditio sexus uir-
sanctior mulier ultra quam dici liceat si uiro adheret quantumcumque spiri-
tuali instinctu inclinatur tandem ad nequam si in uiro uirtus deficiat. Hic
eiusdem sanctus affirmat iheronimus. Infortunatissimum genus mulierum hamo
capit ut pisces ad macellum conducantur ut bestie. Perue nimium facte
ficticia cupiunt sobornata uerba deposcunt exquirunt mendacia fabu-
las non fastidiunt. Hec et consilia multa beatus tangit iheronimus quibus mo-
niales suam imperfectionem aduertunt atque in quibus se emendant ac refrena-
re indigent ac tenent prudenter appendant sequi ipsorum spiritus uice nitantur.

Quia unaqueque religiosa persona tanto sollicitior atq; feruētior eē dē
ut cohabitantes sibi edificet et nullatenus scandalizet quāto maior est
congregatio in qua manet actualis nonus .:—

Qui scandalizauerit unū ex hīs pusillis qui in me cre
dūt expedit ei ut suspendat mola azimaria i collo es
et demergat in p̄fundo maris ve hōi p̄ quē scandalū venit Her st
verba dei et saluatoris ac iudicis n̄i ihu xpi mathxi xviii In q̄bz
verbis horribili ualde loquit̄ cōn̄ eos qui non metuūt suos p̄cios
scandalizac̄ hoc est verbo aut facto m̄i v̄o occasione peccandi
prestare porro pusilli vocant̄ hoīes bone volūtat̄is sed īp̄fecti atq;
ad peccandū p̄clues qui t̄n̄ peccare solent potius ex ignorācia
l̄ infirmitate v̄ vehētia passionis q̄ ex p̄posito ac certā malicia
p̄fecti at̄ non scandalizant̄ facilliter sed peccantibz ac scandalizā
tibz p̄p̄atūt et orant̄ pro ip̄is eosq; m̄tepiant ac informāt pusil
lozq; scandalizatio est maxie p̄cauenda cū sit cōn̄ dei honorem
et primoz salutē ac duplex scandalizantis t̄ngressio atq; p̄diciō
Deniq; si ita dāpnabile p̄iculosū v̄ enorme est unū scandalizare
de pusillis ut ex p̄ctis xpi verbis oīsū est que mens cōape que
lingua p̄t exprime q̄ viciōsū sit totā cōtate aut multos pusillos
scandalizare inquietare p̄turbare v̄ eos qui iusti ac p̄fecti s̄t p̄a
uitate p̄p̄a p̄turbare cū p̄ ezechielē p̄ph̄az d̄ns int̄ grauissimā
iudeoz p̄tā d̄n̄ p̄putet q̄ iustos contristauerūt merere iquies
fecistis cor iusti quē ego non contristauī Audi o religiose q̄d p̄a
pius religiosoz doctor s̄s dicat bernardus An non q̄uorē p̄se
cutionē videt̄ tibi xpc̄ pati ab eo qui suggestionē maligna ex
p̄nitoso scandali occasione auerit ab eo aīas q̄s sanguine suo
redemit q̄ a iudeo qui sanguinē ip̄z fudit? Certe religiosus qui
hoc verbū non expauescit sp̄itali viue non videt̄ nā ut rursus fa
ter̄ saluatori aīarū non p̄t grauior p̄secutio fi q̄ ut aīe auertāt
ab eo aut a sp̄itali p̄fectu p̄terea sicut s̄s asserit aug? Qui i sp̄itū
alioz male agit quātū in ip̄o eos sp̄itali perimit a q̄ sp̄iritū ȳo
ut b̄s gregorius p̄testat̄ Qui corā alijs scandalose viuit tot
v̄ tantis dāpnationibz dignus est a q̄ et quātis videt̄ Tenet̄ ḡ
religiosus p̄ximis exemplaris p̄sistē sicut iussit saluator dicēdo

Sic lucent lux v̄ra corā hōibz ut videant opa v̄ra bonā et glorificēt
p̄m̄ v̄m̄ qui in celis est. Hoc aut̄ adimplet̄ apparet m̄ia ī eff̄u q̄n̄
benignitas in vultu hūilitas in habitu modestia in cohabitatiōe
p̄tia in tribulatione. Qūntis v̄o exempla vere hūilitatis caritatis
et aliarū virtutū prebueris pro tantis ī cū tantis eterna p̄mia
possidebis. Ideo ait Bernardus nullū cōsiliū melius arbitror q̄ ut ex
tuo doceas p̄ximū qui oporteat suis puocās eū ad meliora nō v̄
tū sed ope ī veritate. Nepe ut asserit leo ip̄ validiora sūt ex. c̄
plaria seu edificatoria opa q̄ verba ī plenus est ope docē q̄ voce. Hic
innotescit q̄ religiosus tanto maiore gl̄iaz p̄meret̄ quāto m̄t̄ plures exē
plariter p̄satur. Tanto quoz grauiore dāpnationē incurrit quāto it̄
plures p̄nerse ī scandalose se habet. Idcirco qui in medio cōgrega
tionis versat̄ cū sūma sollicitudine studeat exemplaris eē in verbis
et factis et t̄q̄ angelus pacis sangat de domo dei scandala tollē.
De hac m̄ia notabiliter loquit̄ in suis sermonibus eusebius emissenus si
bene p̄spiramus non solū solitudo ista ī locus mōsterij constringit ī obli
gat nos ad cōuersandū p̄f̄e sed cōgregationis ī multitudo. Nā sicut
p̄iosū et p̄cipuū est in medio multoz bene agere plūimos ad p̄fectū
boni opis excitare ita piculosū est ī p̄ciosū negligentius tepidiusq̄
agendo multoz deuotionē īpedire multoz aīas deprauare. Hoc aut̄
dico quia q̄d p̄ius est facilius inuenimus qui ea que deteriora sūt q̄ q̄
meliora sectent̄. Itaq̄ qui m̄t̄ multos vitā agē statuerūt cū grandi fr̄i
sūt diligentes n̄ cū grandi piculo negligentes. Unde felix est illa aīa
que dū bñ in cōuersatione versat̄ multoz grandū est ī plurimi ex ea e
dificāt̄ ac illustrant̄. Itaq̄ si in cōgregatione positus religiosus obīaz
tenet si pacient̄ hūilē se prebuit quātos edificauit tantos fenerauit
et quātu bonū ex se p̄ximis p̄mendauit tantū in sua lingua conuertit.
Si v̄o p̄ iobīaz ī supbiā alios ad peccandū induxit quātos destruxit
de tantis piculū dāpnationis incurrit ī p̄m̄ q̄d ab eo semel pressit
ad ip̄m̄ multapl̄ redūdant̄. Quāob̄re sicut ille valde admirandus ē
atq̄ laudandus cui⁹ cursus multoz p̄fect⁹ est ita ille merito lugēd⁹
est q̄ vita multoz ruina est. Itaq̄ in medio multoz positi ea q̄ ad
edificationē p̄tinent agē studeamus ne vicia n̄ra alioz virtutibz
noceant ne alioz feruore tepor n̄r debilitet ne alioz p̄tiaz n̄ra

iracūdia uolet ne alioꝝ hūilitatē nr̄a supbia deprauet ne alioꝝ
 ardentes lāpades exstinguamꝝ si nr̄as illūiare negligiꝝ Et q̄dē
 stulte ille uirgines quicūlibꝝ stulte non tū lampades alienas exstinguē
 sed suas illūiare cupiebāt Ad istarū ḡ. uirginū similitudinē si a
 licui nr̄m deest pinguissia gr̄a hūilitatis si fidei ignis si flāma
 feruoris si oleū caritatis si lumen discretiois ueniat ad eos quos
 in hīs bonis magis habūdare p̄spexerit et gr̄as pximi sui i se
 non auferendo sed p̄mittendo tr̄sfundat et bona possessionis a
 liene sine dāpno ymo cū luceo possessoris inuadat **Benedicta deo**
 illa aīa q̄ hūilitas alterius pfundit supbiā q̄ paciā pximi ex
 tinguat iracūdiā cuiꝝ obīa pigritiā alterius tacite iarepat q̄
 feruor tēriā alieni teporis exsuscatat qui oculū pximi sui cordis
 turbatū p̄e ira uerbo p̄solationis et edificatiois illūiat melior est
 hic q̄ qui pximū suū ab a^{ligo} tristatū aut tēptatū multiloquio suo
 adiuuet ad ruinā Itaq̄ caueat unusq̄sq̄ ne sit alteri occasio pditi
 omis aut detrimētū sed p̄fectus ac maioris salutis

Omnētia que est teratū pūctū in p̄fata professioe ar. x.

Omnē pulchra est casta ḡnatio cū caritate sapie q̄ uicia
 carnis delētiōēs q̄ tactus mentē hoīs uerēntissime re
 cant hominē quoz uilificat ac bestijs reddāt p̄siles Ideo religiosi
 castitatē p̄etua sponso p̄mittūt celesti Est at castitas ista uirtus
 moralis p̄cipiscentias et voluptates carnis refrenās ac auferens
 Ideo q̄qd̄ huic castitati d̄nat̄ mōstice p̄fessionē repugnat i p̄m
 mortale est ymo i fractio uoti in religiosa p̄sona Porro castitati huic
 d̄nat̄ non solū i mixtio uiri et fc̄ie sed i consensus in delētiōnem
 Totens ḡ. uolat religiosus suā p̄fessionē q̄tens plene p̄sentit in
 delētiōnē obscenā aut in opus uenerēū i maxie si qd̄ absit ad cō
 mixtiōnē ruat carnalē p̄romisit ei castitatē que uirtus ē que non
 solū cauet ab ope sed ip̄az quoz p̄cipiscentiā rep̄mit et uiciosā delē
 tiōnē p̄tēpmit Tu ḡ. o monialis p̄secrata et oblata altissimo et des
 p̄nsata unigemto dei iūcta p̄ fidē i caritate p̄fessionēq̄ mōstic
 cū sponso celesti dignitatē tuā gr̄ata ac hūili mente aduerte
 noli uilificare temp̄az neq̄q̄ alienū appetas aut aspicias amatore
 oculos cordis fige in sponso supno oculo corpali non optes aspice

quod non licet tibi appetere. Si feda aliqua ymaginatio cogitatio ue imunda
ocurrerit tibi mox atq; celeriter auerte te inde et ad celestis sponsi delectatione
te erige passionem ipsius diligentissime cum precordiali dilectione stabilem in te
nouissima tua attende deum inuoca lauda amplectere nullum locum nullam
moram tribue in te cogitationi imunde inclinationi uelissime. Noli uicium
cogitare ut uinum a amare sed ut homines obliuiscere sexum familiaritatem
cum uero secreta colloquia periculosum amorem sensuale prorsus deuota non
periculosius mulieri quam uir et uir mulier. Denique castitatem seruare seruare
suum exteriorum bona occupatio studium scripturarum sobrietas aspirans la
ac uestium oratio diuine passionis memoria consideratio distractionis diu
ni iudicii et infernalium tormentorum grauissimorum que continentibus sunt pa
rata ciuitas occasio et oportunitas peccandi utpote loci et temporis ac
personae totius sermonis. Hinc infra clausuram et ad facile intuitum monia
lium uiri non admittantur nec ad colloquium nisi per fenestram uel obiectam
per in regula sua sanctus iheronimus dicit in qua de ista materia descriptis salu
bria. Perca castitatis ac uirginitatis humilis summa sibi addenda est timor
et uerecundia nec est castitas sine his placet. Quanta est dignitas uir
ginis monialis que casta est mente et corpore humilis et pudica timorata
ac tantum in sancta dilectione sponsi celestis fixa et feruida atq; custodie sui
cordis indelimentum intenta. Ideo aut scriptura Gratia super gratias mulier
sancta et pudorata ac tracta. **De uoluntaria paupertate quam proficit religio**

Ulpes foueas habent et uolucres celi nidus filius si Arnobius xi
at hominis non habet ubi caput suum reclinat hec uerba locutus est
de sermone mathei 8. Sponsus celestis dominus noster ihesus christus qui non
diues est propter nos pauper factus est ut eius inopia diuites esse. merito
sue paupertatis spiritali opulencia gratie ac uirtutum atq; donorum spiritum ad
pleamur. Hanc paupertatem filij dei cupientes aliquantulum ymitari religiose
personae paupertatem permittunt pro ut paupertas est uirtus per quam temporalia
temporibus amore sponsi celestis ita quod de eis nihil proprium possidet nec appetit
ideo quocienscumque religiosa persona aliquid proprium cupit habere aut habet aut aliquid
proprio utitur totiens professionem suam transgreditur et ualde mortaliter peccat. Si
aut temptet de habendo aliquid proprium nec satis cito uiriliter resistat tali
temptationi quis non censuat plene uenialiter peccat. Si aut temptet de uino
aut concupiscentia carnis itaq; parum est et ymo religioso nihil potest terrenas opes

et p̄m̄ cūcta relinq̄re nisi mentē suā expurget ab oī cupiditate ⁊ in-
 ordmato affaī circa t̄palia et terrena bona nec q̄cūq̄ de talibz cupiat
 t̄m̄ p̄m̄ possidē p̄mo nec in cōi n̄ in q̄ntū vtile est aut n̄c̄rū p̄ mo-
 derata ⁊ sobria corpis sustentatiōe ut aptior sit ad religiosā dei obse-
 quia. **Hic illud apli Habentes victū et quibz tegamur hīs contenti**
sumus Hinc aut eusebius h̄nc modū sibi sp̄cialiter ipone d̄t religiosz
 ut t̄m̄ heāt inq̄ntū n̄c̄ritas possit non in q̄ntū cupiditas accipiat. **Et**
enī nisi ex corde paup̄ sis et affectu paup̄tas tuā non virtus sed mi-
seria iudicanda est In hac re quedā religiose p̄sone ualde isipienter
 et culpabilē h̄nt se que licet nil p̄m̄ h̄nt nec cupiāt v̄m̄p̄m̄ i hīs
 que earū vsu cōcedūt non sola n̄c̄ritā p̄uisione cōtente sūt sed aq̄
 n̄rosā atz sup̄flua petūt p̄curāt et amāt et c̄ ea tā imoderate
 afficiūt ut p̄sibz aut s̄sororibz suis ea vix velint ad modicū tēpus
 concedē. **Nec sine turbatione murmuratiōe ⁊ indignatione patiūt ea**
sibi a superioribz suis auferri qd̄ p̄iculosū est ⁊ vicio p̄petatis ualde
p̄inquinū put magni patres cassianus et dymachz cōtestant ⁊ q̄m̄
 corda sua ab iordmatis affectibz ^{non satis} purificant idcirco it̄dū
 pro amissione ablatione aut deterioratione vilū rerū eis ad usū cō-
 cessarū tā impatientes et turbulente reddūt ut hoīes s̄clares pro
 magnis dāpnis vix t̄m̄ tristēnt aut p̄turbent. **Quia ut tactū ē**
nisi amor desiderūqz h̄ndi terrena plene ⁊ integre extirpēt de
corde ip̄a iordmata affectio ardentior est in p̄uis ⁊ plus vexat et i-
quietat in m̄m̄is Tales p̄sone parū aut nichil p̄ficiūt in religioe
 sed manēt in passionibz aut feribz et p̄uerilitatibz suis. **Aduertat ⁊**
ponderet religiosus qd̄ doctor ille famosus anti siodorēsis ait i sū
sua Tenuitas victus et vestitus im̄ sūt de cēntia religionis q̄ sup̄
ea non m̄dit dispensatio **Cur ḡo religiosi emūt et p̄curāt sup̄flua**
nec n̄c̄ritas sūt contenti sed agrū agro domū domū possessionē pos-
sessioni p̄uigūt non sine grandi scandalo et oblocutione p̄uilloz
et s̄clariū hoīm cū t̄m̄ religiosi maxie teneāt cē oībz exemplares
atz ut s̄s affirmat ih̄co **Q̄cūqz vitari p̄t salua triplia veritate utpote vitate doct̄ne vitate v-**
te et vitate iusticie hoc vitandum est etiā a s̄clariū q̄nto magis a
religiosis p̄p̄ vitanda scandala p̄uilloz **Certe ut asserit cassianus**
Cupiditas seu auaritia a religiosis p̄sonis in exordio p̄uisionis eoz

finaliter vincat atq; vitat sed si cursu experit cupiditate admittit
fuit cupidi nimis ac difficillime a cupiditate purgat pmo multas
scleribz fuit auarioros qd est vehent detestabile ac deplendum Inff
sunt quida religiosi votu sue paupertatis non satis pensantes qbus
si a suis superioribz non ministrant de cibo potu aut vestitu a de osili
bus ad voluntate eoz mox indignat obloquunt ac murmurat sicut
de impijs in ps cantat Si vo non fuerint saturati a murmurat
bunt pmo non nulli qui in domibus suoz parentu vix tenuem
alimonia huiissent iam in claustro habudantia qru Attendat q
religiosus cur terrena reliquerit nec ppri heant utpote qis cor suu
a varijs distractionibz curis et affectionibz ereptu in deo suo totali
occupet attendat stabiliat et quietet atq; ad hoc indefesse conet
siaz curiosa supflua delicata et carnalia spnet **De vita vera et**

M **sa obia ad religiosos spectante Articulus duodeni?**
Quoz est obia q; victima a auscultare magis q; offerre
adipē pinguiū qm q; patm ariolandi ē repugnāc a
q; scelus ydolatrie nolle acquiesce Hec sūt verba samuelis pphete
1° regū m. xv. Si g^o iobia tā enorme patm est in vnoq; credentiū
qntomagis in religiosis qui altissimo et eius vicario obiam solē
mter pmiserūt Porro obia virtus est castitate a paupertate pstantior
et obie votū alijs votis est dignius atq; sblimius quia p obiaz of
fert et sbit religiosus deo et eius vices gerenti seipm. s. ppā vo
luntate et intellam Est em obia virtus p qua homo sponte sbit seipz
superior suoz pceptis a pmi deo demde vices eoz gerentibz ppe deu
Debetz obia ista ex caritate exhiberi ac fieri qadmodū bñssimus
pnceps aploz locutus est Castificantes aiās vras in obia caritatis
Hā et psidentes sūt spcali diligendi atq; ex corde sinceriter honorā
di sicut vas electis hortat Rogamus vos ut noueritis eos q laborāt
inter vos a presūt vobis in dno et monent vos ut habeatis illos ha
budantius in caritate ppe illoz opus pacē habete nū illis Hor vras
ad bonū ptinet sbitū pferū religiosū adhibē diligentia grandē ne
sua diuersa rebellione ptnana aut tarditate obediendi pstritet a
grauet suos superiores aut cōuentuales p̄urbet sed potius alacritate
obie sue ipos letificet atq; edificet Hinc quippe ad hebreos scribit

Descendi de celo non ut faciam voluntatem meam sed voluntatem
eius qui misit me. hec sunt verba filii dei iohannis **o**. Reli-
giose ergo persone que est christum perfectius ac specialius imi-
tari quam secularium hominum neque debent imitari imitari aut adherere propriis con-
siliis propriis iudiciis aut voluntatibus propriis contra doctrinam et iussionem
superiorum suorum regulariter conversantur sed semper in certis humilia-
tionibus frangere omnes singularitates ac primatiam civitatis ne eis con-
veniat quod aut sanctus iudas apostolus **h**ic sunt qui segregant semetipsos a
les spiritu non habentes. Atque beatissimi patres scientes universos labores
et observantias religiosorum sine obvia non solum non habere beatam mercedem
de sed et sempiternam adipisci damnationem specialissime ac ferventissime
sine exhortari sunt cunctos religiosos ad obediendum. primum in omnibus
hinc etiam glossus iherosolimitanus aut in regula sua **h**ortor amoneo et exoro
vos karissime et dilectissime filie que iam mortue et sepulte estis cum christo
que iam carne et omni gloria est recepta ad novitatem vite spiritus estis renate ut
tam peregrinas et advenas abstinere vos a carnalibus desideriis que
militant adversus animas subvertentes vos in omni obvia et timore et reve-
rentia proposita meum vobis ut iam omnino non liceat velle aut nolle aliter quam
abbatissam seu meam domum mandaverit. **N**ichil que aut importabile
videat. quibus iussu non recordet proprie voluntati. Vere obediens et qui pro
christo caret omni voluntatis sue arbitrio nichil novit difficile a iustitia
Mementote karissime que in religionis ingressu omnem volendi a nolendi
libertatem ac libertatem pro christo dimisistis et abnegastis nisi que ordi-
naret de vobis per gerentes vices ipsius. **O**beditis namque certissime christo
cum obeditis proposita meum tunc sponso celesti magis gratie magis est
placens citiusque mereremini duci ad thalamum eius supernum ut cum omni
iocunditate astringamini beatissimum atque mundissimum est amplexibus dum
studetis obedire eius mandatis in sua vicaria. **H**onor et vicarie
redundat in dominum. **E**mulemini spiritus in hac dei emulatione ut certati
adinvicem una conet aliam excedere in obvia. **N**on est monasterium non reli-
giosum nec moniales ubi subditis deest obvia erga prelatum. **D**estructioni
corpus expositum est dum membra discordant a capite. **H**inc rursus ait
iherosolimitanus **N**ondum vivit deo nondum attingit semitas religionis ac cristianitatis
monialis que non efficitur ita simplex et pura ut quicquid sibi mandatum

fuerit p̄ ip̄osita m̄r̄ez putat angelico ore trāmissū. **Q̄** q̄ aduertendū
 et metuendū est v̄bū hoc moralibus vniuersis. **Nā** denuo p̄testat̄
 ih̄co? **Q̄** felix et habūdans gr̄a in ob̄ia sūma virtutū nā simplici
 gressu hominē ducit ad xp̄m et m̄s non solū excusat̄ a reddenda
 r̄oe pro subditis sed nec etiā obligat̄ reddē de seip̄a. **Q̄** sūma liber
 tas qua ob̄tenta vix possit homo peccare. **P̄**terea s̄s b̄nd̄s scribit
 in regula sua. **P̄**imus hūilitatis gradus est ob̄ia absq̄ mora que
 cōuenit veris religiosīs qui mox ut aliq̄d iussū fuerit a sup̄iore
 stat̄a obediūt sine mora ac si diuinitus imperet̄ qui relinquētes
 que sua sūt et ip̄a volūtate. deferentes mox ex occupatis manibz
 et q̄d agebāt ip̄fectū relinquentes. viano ob̄ie pede iubentis vocem
 factis sequūt̄. **Q̄**biā nāz acceptabil̄ eit deo et dulcis hoībz si q̄d iubet̄
 fiat et impleat̄ non trepide non tarde non tepide nez tū murmure
 nec tū r̄nsione nolentis. **Nā** ob̄ia que sup̄ioribz exhibet̄ deo offertur
 qui suis vicariis loq̄tur. **Q̄**ui vos audit me audit. **I**deo bono aīo eā
 exhiberi oz. **S**i eī malo aīo aut tū murmuratōe obediāt s̄b̄dit̄. **S**i
 impleat̄ iussione tū acceptū deo non eit quia cor respicit murmurātis
 et pro tali facto nullā se gr̄az p̄mo immurātū penā meret̄. **I**nsup
 eusebius emissenus fatetur oīa detrimēta aīe ex iob̄ie vicio occurr̄
Obedientes at̄ et hūiles multas tribulatiōes atz labores eq̄nimit̄
 sustinent et in suū p̄fectū cōuertūt. **S**ciendū est eī q̄ q̄ntū hūiliores
 et obediētiōres fuerimz sup̄ioribz n̄ris in tū obediāt d̄s oz̄ibz n̄ris
Videamus q̄ acceptabilia s̄t deo opa l̄ ieiunia eoz qui potius obsequi
 volūtātibz suis q̄ sup̄ior̄ suoz. **C**lamāt illi q̄re ieiunauit̄ et nescisti
 r̄ non approbasti. hūiliauit̄ aīas n̄ras et non aspexisti. ad q̄d deus
 d̄ndit̄ quia in diebz ieiunioz v̄roz inuenit̄ volūtas v̄ra. r̄ ip̄a factis
 volūtate. **V**ide? p̄t̄ iob̄iam opa n̄raz n̄raz non respici ieiunia non ac
 ceptari. vota non suscipi. **I**darco nos potius sectemur mandata illi
 qui ad hoc ad nos de celo d̄ndit̄ ut non solū redimēt̄ p̄no sue mortis
 sed etiā edificaret̄ ex̄ sue conuersatiōis et tū illo dicit̄. **E**go non veni
 facē volūtate meā sed volūtate eius qui misit me p̄ris. **I**re at̄ post ip̄as
 volūtates tū p̄mitosū est ut h̄c d̄ns iratus pro pena p̄m̄ irroget̄ v̄ces
Omissi eos s̄m desideria cordis eoz. **Q̄**uāob̄ie qui vult opa sua eē tuta
 et r̄a in consp̄u dei nichil ob̄ie p̄ferat nichil penitus añponat sine

+

iunior siue senior ymo quo senior e. eo edificationi et pfectioni plu
 studeat nullu faciat sibi fine pficiendi **Demiqz hys resonat qd stis**
 aut bndi **Q** qd pauci inueniunt in hac pfecte obie forma qui ita p
 fecte sua abiciunt voluntate ut oi hora requirant non qd ipi s qd dñs
 vult dicentes cu paulo **Dñe quid me vis facere** Multoz pusillāmi
 tas et pueritas hodie exigit ut ab eis qri oporteat quid vis facia
 tibi non ipi querūt. **Dñe quid me vis facere** Considerat nate ht vici
 tius xpi quid sibi pcepti velint non ipi considerat que sit pceptoris vo
 lūtas discernūt et diuidicat eligentes in quibz obediāt imperanti
 ymo in quibz pceptore suū nate sit obedire voluntati eoz **Non e eozū**
 obia plena non in oibus parati sūt obsequi non p oia sequi pposuerūt
 eū qui non suā sed pñs venit facere voluntate **Hinc iterū stis loqt bñar**
onus Quicūqz aperte l occulte satagit ut id qd ipse in sua ht volū
 tate hoc ei spūalis pñ iungat ipse se seducit si sibi de obia blandiat nez
 ei in illa re ipse obedit plato sed magis platus ei **Q** si qd obediāt qdē
 ad oculū murmuret at corde falsa est obia **Sola e caritas est que obiaz**
 gratā facit et acceptabile deo **Verus e obediēs dat suū uelle et nolle hñt**
diat stis gregorius Obia non seruli metu sed caritatis affectu seruāda e
 non formidine pene sed amore iusticie **Religiosus gº non se excuset ab**
 adimpletione eius qd si iungit supior qd melius aut sblimius quid actuz
 quia ut ait bñardus **Nec studiū bone actionis nec quies pceptionis**
 nec lucerna contritionis extra obiaz placet deo **Quia iterū ptestat** **Verqz**
 obediens mandatu non procrastinat sed statim parat aures auditu lin
 gua voti pedes itineri manus opĩ seqz totū colligit intus ut mandatu
 impleat pñsidentis **De varijs causis et motiuis q oēs religiosā psonā**
ducc dñt ad forte impletiōē voti obie et alioz que i sua pffessione ac
Q **Deatqz voti reddā dño p salute regula continent ar xiii**
ione 2º Ad indefessā atqz ydoneā impletiōē sue pffessionis i
 ducc dñt qlibz religiosū ipā obligatio pmaxiā sue solēms
 pmissionis quā fecit altissimo que maior ac fortior est q obligatio iu
 ramenti ut dñm est **Videmus at q hoies scāres ruteri et militares**
 ac bellatores et qui deū non metuūt in tm abhorret violationē sue p
 missionis ac iuramenti ppter vitandā hūanā diffamiam ut cū capti fue
 rint sub iuramento seu promissione redeūdi infra tempus taxatum

Dimissi extiterunt reuertat quis sciat se diuo carceri mancipandos aut
aliter puniendos l' etia occidendos quomagus satage dt religiosus ut ea
que deo vouit aut iurauit fidelit' indilateqz impleat ne cora oipoten
et oibus sais eius inueniat infidelis et sit pfidus diffamis dāpnabilis
2° ad hoc matare dt religiosu ineffabil' magnitudo atz enormitas pta qd
in tnsgressione professionis p'siste qd p'urio grauius est Ideo ne religi
osus ta abhoiabilis vilis et impius cora deo reddat dt ineffabile dilige
tia adhibe ut professione p'soluat **3°** ad hoc dt iduci ex cōsideratione
horrore eternaliu tormentoz acerbissimoz que violatoribz suaz p'fessio
nu i'figut' qui pre ceteris in inferno tanto acius itolerabiliusqz torquet
qnto eoz scelera extant magis enormia **4°** Bili' cōsideratio et pauor rigoro
sissimi iudicij dei eis iminentis qui sua vota tnsgridiūt ad executionē vtoz
virile attende dt oēs religiosu **5°** Quali vultu aspiciet sponsus celestis
iudex supmus aīas religiosoz p'serā monialiū que sibi fidelitate non
seruauerūt sed cū demonibus spūali fornicati st aut corpali quoz nū
amatoribus alienis **6°** Ad hoc puocare dt cōtemplatio glōsissime bñtūdis
que obseruātibz suā professionē p'missa est ac p'standa **7°** Quāto ei in
hac vita seipos plenius offerūt deo et eius seruituti mancipāt tāto
in regno celesti d's seipm plenius daciūs atz suauius reddet cūget
et applicabit ipis 3 qnto plus p'p' deū suas freguerunt atz abiecerūt
volūtates et quo p' obiam p'fundius se hūiliauerūt eo in paradiso celesti
deus ope glōsissim' adimplebit volūtate ipoz eosqz sblimius colloab'
8° Hinc in vitasprā narrat q' quidā scōz p'm in extasi positus vidit q'
tuoz grā hoīm deo placentiū **9°** Vnū fuit i'firmoz qui in suis infirmitati
bus patiāz hñt et deo regnat' **10°** Secūdu fuit eoz qui hospitalitate 3
opa mīe exhibent **11°** Tertū oīo solitarioz **12°** Quartū cenobitarū qui sub
spūalis p'is ac m'is regie seruiūt deo 3 hñ erāt in regno maiores
et torquibus vti aureis videbant quia pre ceteris p'pā volūtate p'p'et
deū **13°** **14°** ad idem iduce dt cōsideratio saluatoris qui p'p' nos
factus est obediens pū usqz ad mortē 3 passiom p'rimus dixit ad p'ez
non qd ego volo fiat sed qd tu 3 antea Sicut in pater mādatū dedit
sit facio **15°** Consideratio quoz obie sū abrahe 3 oīm religiosoz scōz qui in
magnis et arduis fidelissime atz p'p'issime obedierūt **16°** q' ope
p' multa p'dara miracula oñdit obiaz sibi ee g'ntissima ut patet i' eo

confessor: In hys vō que ad obseruatiā p̄tinēt regulārē magis astric-
ta est obedire m̄ri sp̄iali cui etiā obia vōit siqz obia illa cēntialis
est sue professioni et maior q̄ obia quā tener̄ p̄fessou **De clausurā pe-**

H tua **De magnitudie p̄m̄ eius ac de causa eius fi-**
nali **Articulus quintus**
Abcondit me dñs in tabernaculo suo **Deimus**
in die maloz protexit me in abscondito **Deimus**

Ex hys que sup̄ octauo articulo dca st̄ de p̄petantibz mulierz facile p̄t p̄-
di q̄ p̄iculosū sit monialibz egredi claustrū vagari p̄ mūdū inter se-
culares hoies inersari viros iuuenes ac adolescentulos inuiri Sūt ei
nāliter molles instabiles fragiles atz ex intuitu obiectoz cupisibiliū
mobiles valde Idcirco earū p̄pūctio deuotio recollectio amor ad spon-
sū celestē cito atz finali disp̄pūit̄ impediūt̄ ac pereūt̄ Ideo nisi t̄de-
simenter custodiānt̄ nisi oīs occasio petandi eis p̄sādāt̄ p̄tinus mēs
earū mūdānis ac sensualibz in fiat̄ ac cōplet̄ affectibz Hinc s̄ci p̄res
instincti ac moniti a sc̄ospū saluberrē ac sapiētissie ordinauerūt
ut vniuerse moniales p̄petuo clause sint ⁊ ab exordio oīs clause fuerūt
Porro q̄ ad tantā lapsē sūt calamitatē relaxationē ac vanitatē q̄
iā multe earū passim mōsteria sua egrediūt̄ venit ex negligētia
et vicioso regimine suoz sup̄ioz qui ab obseruatiā regulari misēra-
biliter dāpnabilēqz collapsi s̄ subditas quoz eis p̄sonas miserūt
corruere ⁊ non solū ad istā mūdānitatē venire qua exēūt claustrū
p̄mo etiā ad dāpnabilissimū statū istū eas p̄miserūt dñdē q̄ p̄pe-
tarie facte sūt atz dū ad visitandū hoies sc̄lares tamiter exēunt
tā p̄nose ⁊ curiose se uestiūt vt nisi diligēt̄ inspiciant̄ vix moia-
les eē noscant̄ nisi forsitan ex tenui velo aut modico scapulari siqz
suo vestitu pandūt se potius eē filias babilonis adulterasqz dyabli-
sm̄ q̄ dicit sc̄s aug⁹ q̄ filias dei et sponsas xp̄i **Quis** at̄ in regul-
quorūdā p̄m̄ sc̄oz de monialū clausura p̄petua nihil dicat̄ **Et**
vix regule ille p̄mo a sc̄is p̄ribz date s̄t monachis postea t̄i dū et
fēre reperūt regulas illas assumē s̄ci p̄res t̄ exētes nit̄ cetera
pro monialū cōseruatione instituerūt vt usqz ad mortē sint i mōl-
terio clause ⁊ hoc manifeste iubet̄ in regula glōsi ihēonimi quā
sc̄s vir ille monialibz dedit et scripsit Hinc bonifatius p̄ octauo
volens vniuersas moniales ad p̄stinā clausurā reducē dedit de h̄

griale mandatu p[er]t sexto decretaliu[m] dicitur hoc mo[do] Sapientes
salubriter p[er]iculo ac detestabili statui q[ui]da[m] monialiu[m] que laxatis
honestatis habenis et monastica modestia ac v[er]cūdia sui sexus ipu-
denter abiectis nō nūq[ui] discurrūt ex mōstera sua p[er] habitacula s[an]c-
tū hōm[ini] et infra sua mōstera frequēt admittūt suspectas p[er]sonas
in graue[m] illius offensā cui suā integritatē ac castitatē volūtate spon-
tanea deuouerūt et in religionis opprobriū ac scandalū plūmōz p[er]ni-
tione p[er]petue irrefragabili valitura sanximus vniuersas ac
singulas moniales p[er]tentes atq[ue] futuras c[um]q[ue] sint ordinis debere
manere s[ibi] p[er]petua mōstera sui clausura nisi tali ac tanto morbo
earū aliqua laboret q[ui] non possit tū alijs absq[ue] p[er]iculo graui cō-
morari **N**ulli ē ihoneste p[er]sone nec honeste pateat accessus ad mo-
niales absq[ue] sp[eci]ali supioris l[ic]entia et nisi sūt manifesta et rōnabil[is]
causa q[ui]s moniales sic separet a publicis et mūdanicis asp[er]ibus va-
leant deo seruire liberius eiq[ue] diligentius custodire corda sua et corpa
in o[mn]i sc̄imonia o[mn]i oportunitate lasciuendi sblata **E**cce in hac p[er]stau-
tione asserit pontifex sūmus q[ui] vsus ac status monialiu[m] sua mōs-
teria egredientiū sit p[er]iculosus ac detestandus et q[ui] moniales sic ex-
iētes laxant honestatis habenas hoc est contra v[ir]tutē et frenū ho-
nestatis debite agūt ac ipudent[er] abiectū religiosā modestiā et v[er]-
cūdiā ad sexū femineū potissime p[er]tinētē **Q**uē itē p[er] hoc deu[ot]e grauit[er]
offendūt ac sponsū celestē cui suā integritatē vouerūt atq[ue] exiit
ille cedit in sc̄e religionis opprobriū ac scandalū plūmōz **I**dem
monialis exēdo cenobiū non excusat[ur] a graui culpa p[er] dispensatiōez
et l[ic]entiaz supior[um] suoz tū dispensatio et l[ic]entia illa iusta ac rōnabilem
causā non hēt p[ro]p[ter] q[uo]d dispensatio iuris est abusus **V**niūq[ui]sq[ue] quoz
fidelit[er] tū religiosus q[ui] sc̄laris magis tenet[ur] obedire pontifici sūmo
viz d[omi]no pape q[ui] cuiūq[ue] inferiori prelato q[ui]admodū sup[er] 2^m s[an]ctiāz
doctores cōcordit[er] scribūt **A**mplius in p[er]stitutione p[er]acta t[ra]git[ur] cau-
sa finalis p[ro]p[ter] quā moniales iubent[ur] et obligant[ur] eē clausē viz ut
o[mn]is occasio icontinentie eis penitus auferat[ur] et tanto purius et li-
berius seruiāt et iherent[ur] sponso celesti in o[mn]i s[an]ctitate et castitate mēt[is]
et corp[or]is q[ui]nto plus separetate sūt ab hūanicis asp[er]tib[us] ac mūdanicis
confortiis **P**orro q[ui]nta scelera et scandala oriāt[ur] ex monialiu[m] e[ss]e

sione de claustris suis quid necesse est pbac i scribere cu timetes vteri
 et argumeta sup terra gradientia satis hor protestant alie quoz
 dissolutiones et vanitates q̄ plurime Ideo deuote i timorate mo
 niales in clausuris libenter ac hilariter manet et q̄q̄ a contemplandoe
 amore i amplexu sponsi celestis q̄q̄ a puritate itina et spiritali pfectu atz
 a stabili recollectione mentis in deo ipeditm̄ est horrent ac vitant Et si
 qd absit absqz iusta et ronabili ca exire optaret aut excedi lmtaz parat
 nequaqz a grandi excusarent p̄cto Deniqz huius spontanee ac p̄tue
 clausure ineffabili magna glosaqz merces est apud deu in rebus Nec
 dubiu qn religiose p̄sone sua clausura fidelit̄ p̄seruantes tanto ioridius
 post hanc vita volabit p longitudine latitudinēqz reli empirei q̄nto
 ne p̄t deu in strictiori se continent loco v̄mptu q̄mparu aut nichil p̄fert
 clausura exterior corporalis nisi mens clausa custodia et munda sit a co
 gitationibz vanis et vilius ab ymaginatioibz fedis a viciosis affec
 tibus ab inquietudine passionu a sollicitudine mūdanoz a scilaribz
 occupatioibz curiositatibz fabulatioibz atz rumoribz Ideo religiosa p
 sona reclusa idesimenter conet de die in die magis ac magis pura
 stabilita quiete illuata ac feruida ee in dno ab onosis et supfluis ca
 ueat verbis in cibo et potu moderatā seruet et nititate q̄rat nō volup
 tate discretionē tū seruet in oibus et iux supioz suoz iformationē pro
 cedat Consuetudine faciat sibi ut in oī loco et tpe aspiret ad deu i me
 te sua leuet ad ipm̄ cōsiderando infinitā bonitate sapiāz pulchritudine
 suauitate ipius et oēs caritate i pietate ac liberalitate eius it̄ genus
 hūanū atz in hoz cōsiderandoe vehent accendat diuino amore i glet
 in suo creatore i gratulando infinite excellentie oīs p̄fioni i b̄ntu
 dmi eius siqz requiescat in ipō ut ex smā dicit queat In pace i idipz
 dormia et requiesca Et cursu d̄culi mei sp̄ ad dnm̄ Itēqz memor
 su dei et delectatus sū i meditatione mea exardescet ignis

De quibusdā rebus i q̄ religiose p̄sone dnt se prudenter h̄re dr
Habeo aduersū te q̄ caritate tuā p̄mā reliq̄sti **nicolaus xvi?**
 Hec s̄ vba xpi apo 2o ad quedā qui a p̄mo suo feruore cor
 ruerat et id ipeerat d̄ns vnicuiqz negligent̄ religioso
 qui pro eo qd deberet de die in die in caritatis feruore i in oī virtute
 puritate ac stabilitate proficē paulatim negligētior tepidiorqz efficit

si quis in memor sit sue professionis ex qua coram altissimo obligat condie
ad perfectionem conari et tendere Ideo omni tali religioso horrendum est quod
apud 3° dominus ihesu christus ait ad quendam **S**cio opera tua quia neque frigidus es neque
calidus ut frigidus es sicut serui timore deum timendo aut calidus
caritatis ardore sed quia tepidus es in anima te evome ex ore meo
Primum ergo in quo dicit se religiosa persona caute ac sapienter habere est ut a
primo suo fervore et prompta voluntate atque laudabili dispositione ex quibus
religionem intravit et in ea deo servire cepit non solum non deficiat
sed in eis crescere studeat incessanter Certe magnus existit fervor quo
universos proprios amicos consortes totumque mundum et civitatem que habuit ac
habiturus fuit propter deum reliquit et religionem ingressus est **P**rocedat
quod verecundus obsequiosus taciturnus obediens agilis fuit in exordio
sue perversiois et talis permaneat primo condie perfectius fiat talis **S**
contra hoc agunt qui paulatim fuit audaces inverecondi vobosi disso-
luti atque ad iobiam prona **N**one multa inveniunt magis produces
ad impatientiam iram detractionem suspensionem murmuracionem quilibet
rebellionem superbiam et dissolutionem pro quam multis annis fuerunt in ordine
quod in sue perversiois et professionis exordio **Q**uia dampnatio timi-
net eis nisi condigne peniteant et emendent In talium persona ait
eusebius emissus **I**nduxit vobis diversas solum voluptates ad reli-
quendos parentes et cognatos karissimos fortissimi fuerunt et non abstinere
non possunt a venenatis passionibus superbie invidie ire impatientie in quibus
nichil est nisi quicquid amaritudinis est et rancoris ad declinandum negli-
gentias ad vitandum levissima vitia debiles sumus pro rebus vi-
lissimis indignamur et in lites ac iurgia patamur **H**ic sicut in vitas
pater narrat quidam senior sanctus interrogatus a fratre quomodo se habere debet in
religione respondit **V**ide qualis fuis primo die tue perversiois et sic in-
giter vive **S**ecundum in quo religiosa persona prudenter se habere dicit
est ne aliquid temere iudicet aut contempnat sed pro defectibus semper inveniat
ponderet defleat et emendet peccantibus compatiat et culpas eorum quantum
potest alleviet propter fragilitatem pendens vereatur et dicat **M**ile accidit
hodie ego tuis **H**inc in ecclesiastico scriptum est **M**emor esto iudicium
mei sic erit et tuum in hodie et tibi tuis **U**nde apostolus **C**onsidera martem
ipsum ne et tu tepteris **D**ominus scilicet quendam religiose persone primo perverso et

irreligiose que ad obseruandū aggrauandū et accusandū defectū
 alioꝝ s̄t vigilantes acute ⁊ celeres ad considerandū ip̄a vicia cere
 s̄t nec eq̄mūter ferūt si īcrepent. Porro bonus religiosus q̄cūq̄
 virtuositas cernit in alijs studet sectari. culpas vō alioꝝ pie p̄
 trāsīt salua correptione fraterna. Tertū est ne ex alioꝝ negligē
 tia dissolutione v̄bositate ⁊ prauis cōsuetudinibz a exemplis fiat remis
 sus sed in desinent attendat causā aīe sue quā h̄t deo et q̄liter
 cito iudicabit ab eodē ymo ex alioꝝ dāpnis fiat peritor. Quartū
 est ut ea que agit in dei obsequio agat cotidie cū diligētia aplio
 ri. quidā eū ad tempus deuoti vident et horas suas atq̄ p̄fessiones
 et filia proferūt ac p̄soluūt attente sed postea cū arida quadā cō
 suetudine. Quintū est ne aliquē scandalizet sed oēs q̄ntū valet
 edificet. Deo nāz debemus cōstāz purā. pximis vō exemplaritate
 et bonā famā. Vñ dixit saluator de hoī p̄ quē scandalū vāit. Et
 demuo luceat lux v̄ra corā hoībꝫ ut uideant opa v̄ra bona ⁊ gli
 ficent p̄c̄z v̄m qui in celis est. Apls quoꝝ hortat. Videte ne ponā
 tis fr̄i offendiculū ⁊ scandalū. Sextū est ut totā dīlationē suā
 fundat in verā ⁊ profunda hūilitate atq̄ in stabili dei timore in
 quibus duobꝫ iugiter crescē ⁊ firmari conet. Ideo fr̄s vir abbas
 pastor differuit q̄ religiosus d̄t tā in desinēter hūilitate ac dei ti
 more in mente reuoluere ac tenere q̄ incessanter attrahit sibi acere
 ore. Hinc locutus est x̄p̄. Disce a me quā mitis sū et hūilis corde.
 Itēq̄. Timere eū qui h̄t p̄tate corpus et aīaz p̄dē ⁊ mittē in gehē
 nā ignis. Septimū est ut oīa agat p̄ discretionē. qz ut b̄s p̄
 anthonius docuit. Discretio p̄pendiosius ducit religiosū ad p̄fec
 tionē. Octauū est ut c̄ superiores suos semp se h̄at reuerenter
 pacifice obediēter et gr̄ate. v̄ba quoꝝ eoz ⁊ fr̄a īp̄tetur ī meliꝫ

De aliquibus documentis s̄i ih̄comini ad moniales p̄tinentibus

Ant̄q̄ ih̄co⁹ in regula sua multa **Articulus xvij⁹**

scribit saluberr̄a documēta que q̄n̄is sp̄cali scribat
 monialibꝫ ordinis sui. nichilom̄⁹ ad oēs p̄tinet moīa
 les. Itē p̄mo amonet eas ad sincerā et integrā caritatē pacem
 atq̄ concordā in oībus obseruandas sicut allegatū est sup̄ 2o
 articulo. Demde hortat eas ad oēs p̄petatē vitandā dicendo

Edificat factus ille in stabulo qui in religione quirit temporales divitias
Hic attendite o filie diligenter hic periculum est hic meritum hic mors
eterna **Q**ui iam ex voto omnibus renuntiaverunt que possidebant promi-
serunt propter christum nichil temporale et terrenum possidere neque appetere ea que
dimiserunt **N**otario obtestor vos omnes et singulas coram deo ne argen-
tum et aurum et terrena ista mentem vestram ulla seducat ratione ut mutetur
aliqua vestrum mentem spiritus retinendo apud se quantumcumque minimum
temporale ultra ea que ex necessitate portantur nec hoc nisi ex humana misericordia
hec observatio in vestro monasterio perpetuo maneat quod nulla omnino tangere
aut aliquid modo retinere audeat pro hora censum aut obulum aut aliud quantum-
cumque minimum temporale quicquam a matre aut sorore mittat **I**nsuper admonet
eas nulla in vestibus pretiositas nulla melioritas sit ut una videatur
ancilla aliam dominam sed in omnibus equales existant que vni sponso
nupte coram voto professe sunt **N**ec filiam regis aut militis filiam pau-
peris excedere velit pompis terrenis dignitatibus ac nobilitatibus car-
nis spiritualis vita non indiget **N**obiliores impleant quod aut sapientiam
quanto maior es humilia te in omnibus **N**unquam matrem vos disputet aut rationem
dat de carnis nobilitate non nobilior sed virtuosior preferat **H**is
vanitas mollities pompa superfluitas vestimentorum contempnat et ab-
necat a vobis virorum consortia fugite zelotipus valde est sponsus
vester nullatenus patitur sponsas suas preferri in publicum ne decipiscant
ab amatoribus huius seculi spiritus vult solus amari atque amplecti necine
vult mitti ad solacium **T**am iustus et nobilis est quasi alium assueritis
amatorem statim recedet et dissolvit omne coniugium **N**otario domine mee et
sponse domini mei omni custodia vosipsum servate ne sponsus separet
a vobis **I**n monasterio vestro velut in thalamo maneatis cum sponso
Ferventissime quorum ammonet eas iherosolimitano ad lingue refrenationem **I**n
refrenatione inquitens lingue virtutudo consistat ut detur intelligi
quod deus qui est virtutudo in multiloquio hominum non potest nec intueri in-
guas domate ut bene esse possitis ne contumantur ad lites ne in-
gratias attentiones rixas et scandala resonent **I**nter vos nunquam dispu-
tetis de vita alterius maneat divino examini omne iudicium **D**elic-
ta vestra agnoscat delicta vestra plorate vosipsum unius estimate
peiores **S**i que audieritis alicui detrahente paulo fugientes

dimitte eū velut serpentē ut verecūdia victus discat de alioꝝ factis
 silere **P** qualē castigandē sūt dure ⁊ iuēcū de sorores docet iheoꝝ
 dicens Contumax et p̄sūptuosa ac sup̄ba mulier in v̄ro sc̄o p̄sortio
 que dedignat̄ eē s̄biecta suisq; litib; ac iurgis scandalū p̄bet q̄eti
 soroz et iob̄ie monstrat exemplū arduis crebrisq; ieiunijs castiget̄
 cū resilit mandatis **S**i eā ieiunia non castigāt sup̄bia eꝝ domet̄
 verberibus cōfusionib; et q̄uib; disciplinis ut discat q̄ n̄ obediat su-
 proxi p̄tē cū xp̄o h̄c non poterit in regno celesti q̄q̄ enā mandata
 ei iūcta videant̄ extranea nec cōsona v̄oi **S**i at̄ nec sic fuit emēdata
 cū apostatis angelis expellat̄ qd̄ n̄ est incarceration **I**nsup de symo-
 nie quā cōi prauitate diabli morales assueti mittit̄ etiā in nuditu
 horreat et deuitet sc̄a societatis v̄a **P**ena ḡezi quē lepra impleuit et p̄u-
 tas symonis quē petrus dāpnauit vos terreat **V**ox sacratissimi petri
 sūmi v̄icari xp̄i ad symonē d̄at nūq̄ exeat de iuribus v̄is pecunia
 tua sit tecū in p̄ditione existimasti eī donū dei pecunia possideri **A**d
 vos venientes sorores ad xp̄i nuptias suscipite gratis **D**onat̄ sc̄itas pe-
 cunie exquirat̄ bonitatis vite non ḡiositas carnis non valitas mūdi
Nulla oīo pactio nulla cōuentio aut cōditio que mentis puritatē p̄turb;
 p̄ueniat **S**ap̄ia clamat eū eē b̄t̄m qui extatit manus suas ab oī mūne
 et qui post aurū non ab̄nt nec sperauit in pecunijs thesauris que s̄buer-
 nt iudiciū **S**i quia soroz ex sua habūdātia iopiā soroz cupit sup̄lere
 oīa der ad cōez vsū et fiat sicut vna ex m̄mus nec m̄muret si sibi sup̄-
 tuosius non m̄stret̄ q̄ h̄is que ex paup̄tate venerūt **N**ec extollat̄
 et ceruice erecta more f̄meo iyperet ceteris se t̄m ex suis facultatib; at-
 tulisse **P**lus eī attulit soroz paup̄cula que ingrediens religionem
 aff̄m h̄ndi dimisit q̄ que multū ap̄ortas sup̄biā domū intulit h̄is
 gloriose iheonimi v̄bis p̄ oīa p̄sonat̄ cōstitutio v̄banū pape quīta quā
 et gregorius p̄ v̄ndecimus le^o cōfirmasse in qua cōstitutione ⁊ bulla
 v̄banus ille s̄b horribilib; penis iubet religiosos ne a p̄sona recipi au-
 p̄ienti aliqd̄ exigant̄ dir̄cē aut indir̄cē nez p̄ se nez p̄ alios nec uestē n̄
 p̄randiū nec aliquid q̄ntūlib; p̄mū aut magnū nec an̄ receptionē
 p̄sonē nec in receptione nez post eā **D**e aliq̄bus documētis ad reli-
 giosos spectantibus ex libris iohānis cassiani **Articulus .xviij.**

Homo homini seruat iram et a deo querit medelam in ecclesiastico
Hoc est quod dominus noster ihesus christus vult in euangelio Cum staret ad o-
randum dimitte si quid habetis aduersus aliquem ut et ipse vobis re-
lektis dimittat vobis peccata vestra Lucas doctrina haec ad omnem pertinet christianum
quantomagis ad religiosas personas Hic loquitur cassianus Religiosus ad perfec-
tionem tendens ab omni vino ire et indignationis alienus distat et si proximum
delinquere velit tam caritative mansuete iuste ac discrete id faciat quod non
ledat seipsum per iram impatientiam aut iracundiam nec alios scandalizet Item cum
qui vult alterius vitium curare oportet spiritalem sanum esse ne ei dicat medice
cura teipsum Quid ergo dicemus de hiis qui iram et impatientiam aut indignati-
onem multis diebus portant in corde qui et si dicunt non irasci tamen reipsum et
ope indignari atque irasci proximis suis probant quia nec solita affabilitate ut
loquuntur nec congruenter illos appellat nisi signa eis ostendant primo sua taci-
turnitate et praetentione interdum plus puniunt illos quam si eis cor suum effu-
deret Interea si quis ad tantam mentis obdurationem insipientiam labatur ut
ex vehementia passionum suarum ab ecclesiasticis sacris retrahatur atque absti-
neat talis ineffabilem errat et vitiosus est ac deservendus et acriter punien-
dus cum tanta impietas in secularibus quorum hominibus incolebilibus magna gra-
uis dampnabilis consistat Hinc ut ait cassianus non solum foris refre-
nanda est ira a verbis et factis prius sed etiam ab archaemicis pectoris
funditus euellenda ne eius caligine obscurati a susceptione salubris
consilii ac salutis sanctae impediamur nec templum spiritus sancti esse possimus
Qui ei iram portat in corde et mortuos suscitatur deo placere non potest Colu-
bitus quorum iracundie motus in corde quous eos qui assunt homines non no-
scat offendat autem splendidissimum lumen spiritus sancti impedit et excludit a
mente ac si effunderet in publicum nec vult saluator iram ad momentum
in corde manere qui nec spiritualia omnium nostrum sacrificia permittit nos se
offerere si aliquem aliquid contra nos habere cognoscimus nisi ei reconciliamur conem-
per quidam tam diu humiles et patientes esse vident quod diu non contingit eis
aliquid contrarium voluntati eorum Si vero occurrit aduersitas aliqua aut
aliquis commotionis occasio apparebit quod diu a vera humilitate patientiam man-
suetudine distant Tunc ei erumpent passiones et vitia que latebant
et tanquam equi idoniti omnino longiore nutriti in dampnum acruis miserorum
insurgunt Ideo passiones sunt radiantes extirpande ita ut nec contra

rōnabilia prouocem ad uā Insuper vitanda est i religiose psonē
 vana glā que ē vitū pūlosū et inquietū qđ religiosos vē deuotos
 solū multū uexare et quo magis deiat magis insurgit Et hor vitū
 vicit qui oē bonū idesinent cū oī hūilitate et grāu actioe ascribit
 deo et ppa pensat pta se quoz aduertit eē iterū an in caritate exis-
 tit et an finaliter sit saluandus **De aliquibz verbis doctrinalibz**

Quasiō maxia ē **iohis dymari Ar xix?**

post pma vocationē qua vocauit nos dō et non homo
 de aliquo sollicitari aut curare n̄ qđ p̄ nob pdesse ad
 conuersationē hac vocationē et p̄fessione adignā hoc nāz est nec res-
 pice Non corruamus a pmo nro feruore sed in eo crescamus cotidie
 Senobiū est celū terrenū iō sicut angeli s̄i in celo deseruiūt deo cū
 oī caritatis ardore puritate et reuerentiā sic religiosa psona q̄itū
 sibi possibile est deo seruire d̄t cū oī custodia reuerentiā ac feruore
 Considerāe non cesses p̄fiditate et imensitate ignis eterni immissios
 qđ m̄stros et iplamabile iudice et imensū chaos flāme ifernali sbterra-
 neū quoz et terribile locū ubi ip̄i etualē et acerbissime punient Dm̄
 hoz m̄cōria oī vespe tenetcaū dormiat teū et teū p̄ter surgat et t̄
 non d̄nabit negligentia aut sopnolentia in diuino officio Qui ge-
 nas suas cotidie rigat lacrimis ex recordatione mortis et culpāru suar
 stabilis in deo Multiloquiū est vane glē porta detractionis origo
 mendac̄i resolutio xp̄iūtionis impedimētū diuine illuātōis
 m̄t̄ accidie extinatio interioris custodie frēgefactor feruoris obscurator
 orationis saurilitatis deuotiōisq̄ cā Qui p̄ta sua attendit l̄m̄
 quā suā refrenat amans silentiū deo p̄p̄quat et orans ac laudans deū
 illuāt ac inflāmat ab eo Accidia et otiositas dissp̄gūt vniūsarū v̄ti-
 nū diuitias Accidiosus et piger sp̄ cogitat de lauta ventris sui repletōe
 et querit exteriora solacia et vana colloquia Dū manducas et bibis
 cogitare non cesses qualiter rex tuus pro te felle et aceto potatus est et
 sobrius eris nec delcātione fructi sensualē in cibo et potu queres
 Non cessemus cotidie nosipos examinaē p̄siderare ac diuidicare p̄
 compationē ad fr̄os p̄rēs qui precesserūt et tūc inuenies nos nodū cal-
 casse a nichoasse diligentis ac digne conuersatiōis exordiū sed adhuc
 quasi in sc̄lari vita eē detentos **S**up̄bus religiosus nō indiget deone

ipso temptante se ipse enim sibi ipse factus est demon et impugnator
 Verus humilis atque obediens seipsum abhorret propria voluntate ut seductrice
 canā cum aqua hauri quoniam opera bona cum negligentia et torpore
 efficiantur. Si quis cupit deo exhibere corpus castum et cor mundum
 integro seruet seipsum in inuasibilitate et sobrietate sine quibus omnino
 labor extat inutilis sicut qui portat aromata in nolens deprehendi
 tur ita spiritum dei habens et vere virtuosus ex vobis tractibus suis agnos-
 citur. Sicut ignis non producat sed dissipat inuenta qui in propria
 vita propriam querit honorem iocunditate futuri honoris celestis peruenit.
 Quæadmodum nescio vivere potest sine esca ita nunciamus quæ saluam
 vult negligenter dare locum. Demones in omnibus bonis tres fone-
 as in nobis suffodiunt. Nam primo conantur ut a bonis agendis impediatur
 nos et quoniam in hoc vincunt conantur ut non secundum deum fiant opera. et
 non secundum rationem intentionem et cum debita diligentia. Quibus in hoc fue-
 rint superati nobis nequiter adulantur ut de bonis pactis stolidè
 extollamur atque iocunde gloriemur. Quæadmodum impossibile est serpente
 se suam antiquitatem exuere nisi intrando per angustum foramen ita et nos
 non poterimus nostras veteras consuetudines prauas et solitas vici-
 tes dissolutionesque cordis abicere nisi per angustam viam proprie ac salutis.
 Quæadmodum radius solis domum ingrediens illuminat eam et tenuissimos
 pulveres eius volitantes in aere facit videri sic illuminatio spiritus et
 timor dei mentem illustrant ad intuentium et considerandum omnia eius propria
 et minima. Sicut canari velociter præcedere nequeunt quia nec ante nec retro
 incedunt propter quod facile capiuntur. Sic homo quoniam videns quoniam lugens in-
 terdum custodite in seipsum dissolute se habens parum potest proficere aut nichil.
 Sicut regi terreno abhorribiliter est ei assistens et ab eo vultum autens
 eiusque hostibus loquens ita abhorribiliter est deo qui in oratione cogita-
 tiones immundas admittit.

Breuis formula vite virtuose ac spiritualis
deuteronomi 10° Ars artium est vivere deo et opendiose proficere.
Si vis quod cito copiosum obtinere profectum deum stude super omnia
 se diligere et seipsum non amare nisi proprie in deo. Hoc est omnia illa deside-
 res acceptes que tibi magis expediunt ad complacendum deo atque ad ob-
 tinendam felicitatem eternam. et aduersa et aspera correptionis pro tuis

p̄cis abstinentias ieiunia disciplinas vigilias Ama nefari opta s̄esse
 honores p̄monones laudes adulationes abhorre Aduersarios et p̄secu-
 tores tuos cordialit̄ dilige t̄q̄ purgatores et locupletōes aīe tue Nullā
 horulā ip̄is tibi concessā infatigose expendas An̄ orōnē et psalmodiā
 atz horarū p̄solutionē cor tuū recollige p̄p̄ā vilitatē defrūositatē ⁊
 viciōsitatē attende Creatoris quoz altissimi maiestātē dignitatē ex-
 cellentiāq̄ cōsidera imensā et ita tū oī hūilitate attentione timore ⁊
 reuerentiā ac feruore oīpotentē adora lauda et cole Ab eoz iuocatiōe ⁊ laude
 nūq̄ q̄ntū possibile est cesses Anteq̄ eas dormitū excogita q̄liter
 d̄is expendeis quid boni in eo omiseris quid mali cōmiseris t̄rue t̄
 reprehende ⁊ disciplina teip̄m veniā pete emendationē p̄pone p̄fitei
 intende satisfacē stude deū iugiter ora ut in oī virtute ⁊ gr̄a te con-
 firmet p̄ficiat et conseruet In diuino amore te exterritare nō desinas
 cōtemplando q̄ p̄fectus et infinitus sit deus gl̄osus eternus in oī ama-
 bilitate bonitate pietate dulcedine pulchritudine felicitate iusticia
 s̄antate sapiā p̄tate libertate p̄fectione gl̄a atz in horū cōtemplatione
 attendat cor tuū p̄ualide in ip̄ius sincerissimā caritate Aspira et iuge
 misce ad eū dicendo O deus op̄r suauissime ⁊ incomparabil̄ bone amabi-
 lissime ⁊ gr̄osissime d̄s q̄ diu manebo in hac mea īp̄fectione negligē-
 frigiditate ⁊ defrūositate q̄n te toto corde ardent̄ amabo q̄n in tue diler-
 tionis firmore stabiliter p̄manebo O fons oīs bonitatis dulcedinis et dero-
 ris attende me tuo sc̄o et puro amore totalit̄ sic me t̄ cotidie magis deuotū
 gratū et p̄fectū Indesinet̄ posside cor meū fac me corā te cotidie magis
 custoditū timoratū sollicitū in oī cōsatione mea magis sincerū ac
 tibi placitū atz in tua laude cōtēplatione dilcōe ⁊ cultu cotidie iocūdio-
 rem et fortiore **De cōpatione monasticarū p̄fessionū ad iuicē Acti**

R Eodā tibi vota mea q̄ distinxerit labia mea In ps̄ **xxi.**
 forma professionis regularissaz salū q̄rūdā sup̄ arndō
 3° est descripta In quā sicut ibi expositū est p̄nta sex cō-
 tinent̄ Porro for̄ professionis s̄m regl̄az b̄n̄ b̄ndicti hec ē Ego s̄i
 p̄mitto stabilitatē ⁊ cōuersionē morū n̄eoz et obiaz corā corā deo
 et fr̄is eius s̄m regulā b̄n̄ b̄ndicti in p̄ntia s̄ abbatis Et iux̄ hūc
 modū diuersi religiosi diūsas h̄nt formas suarū p̄fessionū cōiter
 tū p̄mittūt obiaz tū quadā limitatione viz s̄m regulā suā Porro

carthusienses vident in hoc ceteros religiosos excedere quod promittit
obiectis absolute dicendo Ego si promitto obiectis stabilitate atque duratio-
ne morum meorum Unde videtur patet quod sicut se habet tale secundum quod ad tale
simplex ita se habeat aliorum religiosorum professio ad professionem carthusien-
Iohannes carthusiensibus scripsit bernardus Maxima est professio via
celos penetra par angelis est. angelice filius puritati Non enim
promissis omnium scitatem sed in omni scitatis perfectione et omni consummatio-
nis fine Itaque que in isto opusculo dicta sunt de intellectu et experientia
prout professionis regularissimum applicari possunt facili ad omnia que
ceterorum religiosorum professiones et conversationes **Exhortatio**
in regule regularissimum primo et presidentium quorumlibet religiosorum

Terminum prebe exemplum bonorum operum **Articulus xxiiij**
in doctrina in integritate et in virtute ad thimotheum
Ex phisicis inorescat quante virtuositatis et illuminationis esse
debeant regularisse atque ad quam magnam perfectionem tendere obligentur
ex sua professione sed spiritualis meritis esse tante excellentie in omni virtute
te gratia in vera discretionem et sapientiam salutari in omni exercitatione iustitia
in vera pietate et equitate in caritatis fervore atque virili constantia ut
de plenitudine sue virtuositatis et discretionis de exuberantia sue
perfectionis de habundantia sue constantie possit suis filiabus et sororibus
viris comitari influere pueris et totum iuventutem sibi commissam digne digere
salubriter gubernare sollicitum custodire universas et singulas publice
et private hortari instruere edificare sicut sponsas christi virtutibus adorna-
re spiritualibus perfectibus decorare et sponso celesti easdem condie pulcherrimas
ores mente complacentiores exhibere Eas quoque que se puerse aut
negligentiam habent nec a feminis levitatibus abstinere seriose corripiant
putant minus aut minus extant culpabiles et pro ut viderit eas posse
sufferre in qua re magna indiget discretionem Cum enim iuxta phisicam
in feminis coram sint multe defectuositates primo et in abusiva magne
pueritates esse meritis filiarum tam diversimode dispositarum esse excellenter
discretam seriose mansuetam patientem caritativam ac piam ut sciat defectuositas
sas et onerosas tale tolerare caritative pie ac mititer ut non horret
iformet et corripiat eas discrete Quasi aliquae fuerint quod deus avertat
incorrigibiles pertinaces rebelles et indurate de meritis non desilio prudentem

totū et meliorū parti cōi totius cōuentus pueri et turbatrices cōmū
 nis et gregis dñi ita corrigē ut cedat alijs n̄ ex^m et timeāt. ne filia
 audeant atterere ne totus grex ex vna auspante infectis omibz
 ymo pessimis feris inficiat^r p̄ut sup̄ ex v̄bis s̄i iheonimi ē. p̄batū
Sic itaqz n̄r aggregationis re et noīe n̄r et p̄ouisa seu abbatissa ita
 ut n̄rualiter foueat spiritale p̄strat p̄ie supportet diligētē custodi
 at sollicitate regat sponsas ac amicas et filias dei et oī mō sibi possibili
 ad spirituales p̄fectus dirigat eas **P**ro ip̄is die ac nocte cū gemitu
 ac lacrimis deū exorando sapient ac feruēde exhortando exemplat^r
 corā ip̄is incessabiliter cōuersando et sine p̄sonarū acceptione p̄cedēdo
 in oībus excluso oī hūano timore femineoqz furore sicut in cunctis
 intentionē heat rāz discretū rigore virile constantiā et sua caritate
 pietate prudentiā virtuositate et p̄fiorē filiaz suarū p̄uersitatem
 maliciā duriciā insipiciāz desuositatēqz vincat expellat reformet
Indefinētē insup n̄r spūalis inuocet et exoret directionē et opem atz
 p̄cipuā illuinationē sp̄sā ut ab ip̄o dirigat^r inuētur atz doceatur
 in oībus ad p̄sidentū gubernādū adigat sibi amissas **S**ic in oībz
 timorata et humilis ymo et tanto timoratioz humiliozqz consistat
 quo grauius atz terribilius iudiciū iminet ei quo pro plūibus
 rōnē reddē tenet quo maiori indiget auxilio sp̄sā et quo ceteris
 virtuosioz atz p̄fectioz eē obligat^r **C**onfidet g^o condie ymo q̄libet
 die sepe magnitudinē sui p̄iculi onus cuncti officij distributionē diu
 ni iudicij et qualiter sorores sibi amisse se heat cū deū et cū seūi
 cē ac suos superiores ad mutuā caritatē pacē concordia ad hūilitatē
 diligentiaz et spirituale p̄fectū ad deuotissimā diuini officij p̄soluti
 onē ad indefinētē cordis custodiā ad refrenationē lingue eas as
 sidue exhortet^r et ut orent oī hora feruēter pro cōi bono totius ecclē
 pro viuīs ac mortuis pro parentibz p̄p̄quis et b̄n̄f̄icioribz suis pro
 infidelū p̄essione et diuisione pro fidelū reformatione pro vniūsoz
 salute **A**duertat n̄r qd̄ s̄c̄s iheo^s ait ad m̄rēz spūale **A**tende my
 dñā q̄i grauis tibi ip̄onat^r sarcina que de s̄bditarū aiabus et cor
 poribus de verbis earū ac moribus obligaris apud diuinū ex
 men **C**ave queso ne de te leuis suspitio possit oriri aut haberi in
 malo ne disp̄gas aut p̄das q̄s saluac et colligē q̄tū i te ē obligatis

Sic conformia et ordinata mandata cunctis proponas ut in superbe
depravateque mentes auerant ad obiectas vias. Sic dulcis et mitis sic sermo
ut non iram diuertat aut iracundiam exaltet sed mitiget suscitatis scilicet
erga inobedientes virilis sit animus ut omnibus muliebris distet mol-
licies. Nichil quippe periculosius est in presidente quam vana humilitas
ad correctionem circa delinquentes presertim circa proceruos superbosque
subditos. Immo ut sanctus ait benedictus Christus iudex a spiritali patre armatus
requirit quicquid minus de virtuositate in subiectis personis inuenit. **K**ur-
sus ait glossus theos. **C**ave que preses ne ex regendi officio eleueris ad
alta ut agas illicita et que sunt inopportuna et inquietata subiectis. **N**on enim
ambulant in via dei qui in administratione regimini proprios honores
et utilitates exquirunt non efficeris dominus sed ministra nec data
est tibi potestas ut inter sorores et filias hanc eleues hanc deprimas
sicut uelis sed quod tibi a deo inuenitur attende. **S**olllicitudo est et au-
todia omnium rerum ac sororum monasterii tibi committit quatenus ceteris sorori-
bus dormientibus te debeat crebro insomnes noctes pro rebus uti-
libus ac necessariis domui providendis ducere. **H**ec ergo omnia adimpleat
stramine mentis spiritualis et omnibus qui preest suum officium cum omni sollicitudine
et feruore se adimplere conatur. **A**d laudem et gloriam omnipotentis qui
est super omnia deus solimus et benedictus. **A**men.

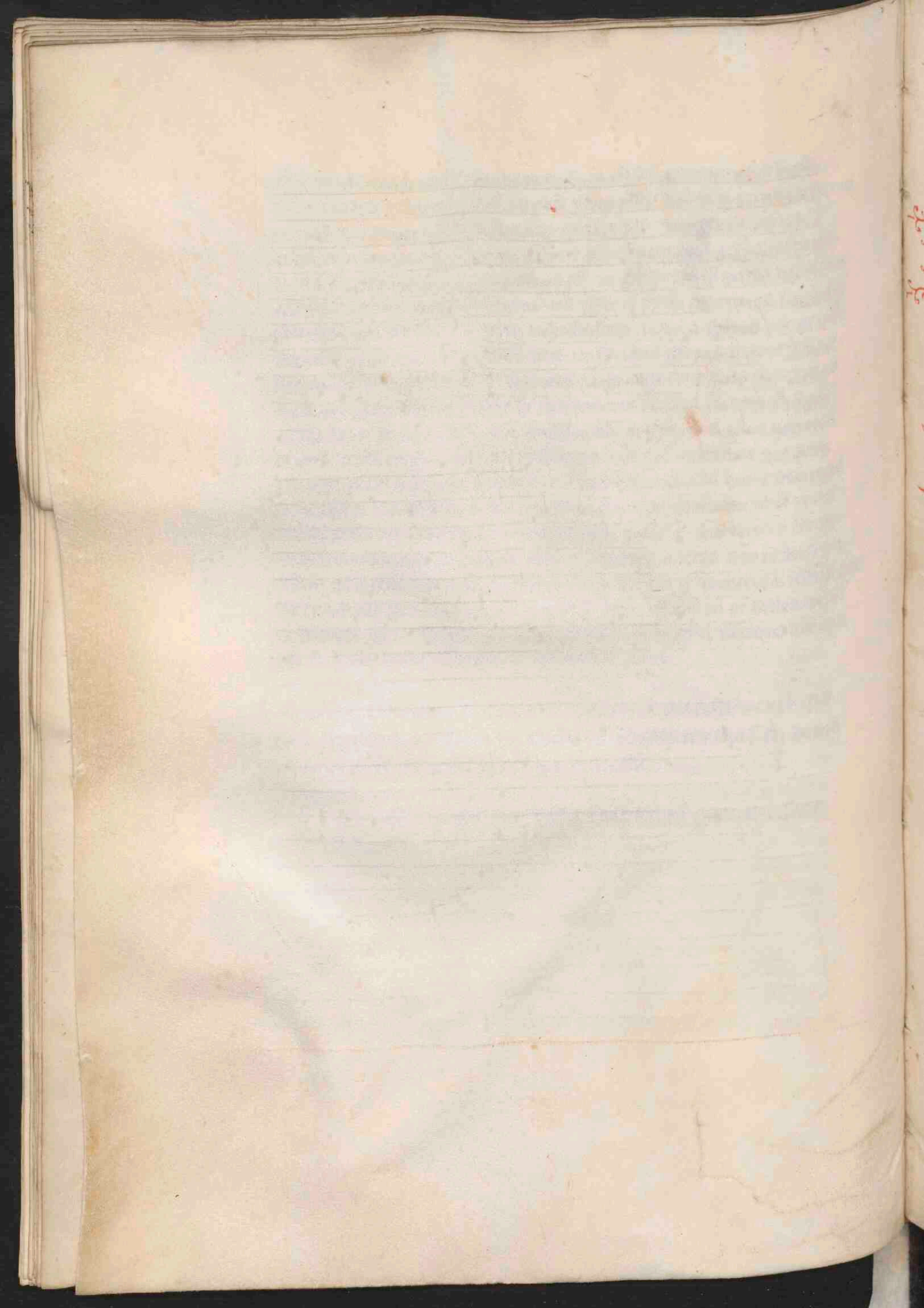
ExPLICIT titulus dyonisi carthusien de professione religio-
sorum scriptus per fratrem warmboldum leydens carthusien domus
sancti saluatoris in valle florum prope traiectum.

Qui legit hec dicat scriptor cum pace quiescat.

[Faint, illegible text covering the page, possibly bleed-through from the reverse side]

Incipit de tractatulus primus magistri domini carthusienensis de symonia vitanda in receptione nonnorum

Gratias accepistis gratis date. mathei. x. filius dei
 dñs ac saluator ex tanta est caritas tantaq; libera-
 litas q; seipm contulit nobis ita q; ipse est dator
 et donu ymo et seipm pro nobis donauit facty
 saluator et hostia salutaris voluit ac precepit cre-
 dentes in se sibi assilari ac sua sectari uestigia q̄s sicut ipse sua bn-
 ficia et dona gr̄e sue gratis hoc est pure pp̄ seipm ex sua carita-
 te et bonitate prestavit nobis ita et nos contemus ac largiamur
 primis nr̄is gratis. Quod etiã ideo iussit qm̄ ipse n̄ sapienstis
 ymo et sapia dei p̄ris optime nouit q; inopabili sp̄italia dona
 excedant in dignitate corpalia bona ideo noluit sp̄alia sub
 p̄cio corpaliu poni exigente horipm̄ diuina iusticia. Hinc symo-
 nia phibet xp̄ifidelib; vniuersis. Deniq; q̄nto religiosi pre ceteris
 dñt virtuosiores exēplarioresq; eē tanto diligentius atq; totalius
 dñt ab oī. p̄sus impietate symoniaca abstine. dñeq; tanti facinoris
 horrere ac vitare diffamã ut sint bonus odor xpi in oī loco nemi-
 ni dantes vllã offensionē ut non vituper m̄steriũ eoz sc̄etes et
 et foemudantes qd̄ ait dñs ac iudex nr̄. De hoi per que scandalũ
 venit. Et rursus. Quicũq; scandalizauerit vnũ de pusillis istis q;
 in me credũt expedit ei ut suspendatur mola azimaria in collo e;
 et demergat in pfundũ maris. Exsi ita dāpnabile et uiquũ
 consistit vnũ scandalizare pusillũ q; dāpnabile et enorme putãd;
 est plurimos ymo contate scandalizare ad verba detractionũ et
 temeraria iudicia puocare ad petrandi audaciã auaricie exu-
 sationē sc̄e religionis asp̄nationē ad auersiones aliasq; diuisas
 viciositates inducē. Vmptm̄ quia nõ nlli religiosi in hac re se in-
 caute h̄c vident ymo excedē phibent nitendo agente et ampli-
 ante sp̄sc̄o in p̄nti tractatulo iuxta sc̄oz p̄m et catholicoz dor-
 toz documenta declarare ac scribē q̄liter sapienter ac timoate
 se h̄c debeant oēz symoniace prauitatis culpã ac notã oīo et pu-
 re vitando p̄serti in exigendo et recipiendo aliquid a p̄sonis re-
 api postulantiq; aut susceptis. Porro religiosi sũt duplices qd̄a

euidenter male viuentes vepote qui nec sbalia oi religioni viz
 tria vota que ta soleniter altissimo promiserut obseruat a potius
 irreligiosi qm religiosi appellari merent. et p iuris deteriores se
 sentiu cu votu solene fortius obliget qm iuramentu. Isti symoniam
 apte multipliciterqz committit. Et quoda eoz etia faciunt hoc scienter
 nec curat nec volut aduertit sicut et cetera ad que tenent. transgrediunt
 cotidie impudenter scienter et itimorate qm euerterunt sensu suu ut
 non aspirant deu nec recordent diuini iudicij distractione sed obscuria
 tu et indurati est insipiens cor eoz. Alij at sut religiosi deu timent
 et sbalia obseruantes ac regulariter zicersantes qui nec sponte neqz
 scienter pro vlla re mudi committerent symoniam aut aliquam culpa pferri
 mortale. Nichilomi quoda istoz de vicio isto longe ac late guntet
 diffamant. qbus consolendu est satis. Ipi qnoz non mediocriter
 hnt metuere ac vereri ppter ptracta diffusius qz tangenda. Et ne
 quia ut de fama qua nis homo coiter famat non oino depditur
 Itaqz ppter istos ista potissime conscribitur sicut et quoda ipoz mltiter
 pta sut. Postremo qm pro simplicibz ista scribitur plane atz sim
 ple procedet. et breuitati studebo ea dicitur emeoras que pta
 poterut intentioni suffice cu de symonia in diuersis locis plu
 ma sufficientissime & scolastice atz sbaliter sint conscripta

Quid est symonia. Articulus primus

Scologi atz iuriste concorditer dicunt q symonia diffi
 nit ac ppe sit studiosa volutas emendi l vendendi aliqd
 spuiale l spuiali anexu. In qua diffinitione volutas accipit pro
 actu l habitu prave volutatis hoc est pro cupiditate volutatis
 ita q studiosa volutas vocat electio pposita deliberatio seu cupido vo
 luntaria emendi siue vendendi spuialia aut eis anexa. Tñ ut asserit
 raymudus sufficit dice q symonia sit studiosa volutas emendi siue
 vendendi alicp spuiale qz qd spuiali anexu est etia spuiale vocatur
 Nichilomi doctores coiter addunt l spuiali anexu vel ppter euidencia
 aphore & declaratione maiore. l qz spuiali anexu non e ita ppe
 spuiale vt id qd p se & dicit spuiale appellat. l ad mltitudinu gdu
 atz distinctione spuialiu reru. Vñ cu raymudus affirmat suffice
 ut dicat q symonia est studiosa volutas emendi siue vendendi

aliqd spūale. accipit spūale satis extense. qui vō addūt. l. spūali
 ānexū accipiūt spūale magis stricte ac ppe. De cū aliq spūale du
 vīpote ppe r cōit ppe de aliq spūale du. pō ventiali ut grā et
 virtutes earūq; actus et spiritalia ac supnalīa dona. 2. causa
 liter q̄admodū sacra euāgelice legis que efficit qd̄ designāt
 ppe qd̄ grāz causare dicit et oīa ista ppe spūalia nūcipāt
 Cōit autē seu extense dī aliqd spūale triplē. Primo p̄ncipatīe
 sicut māles ecclē r cōmunitaria sacra enā vasa ut calices et sacerdo
 talia ornamenta seu uestimenta spūalia appellant. qz conserra
 tionē p̄ncipāt qm̄ benediciūt. Secūdo ordinatiue qz ad spūale
 aliqd ordmant. et spēaliter deputant. sicut decime atz p̄mīne
 oīaq; ecclēstia bñficiā dicit spūalia qz ad sustentationē ministro
 rū ecclē spēalī deputat. Tertio dispositiue sicut ius p̄onatus
 qd̄ est p̄mū ad aliqd spūale scdm̄ qd̄ ius p̄onatus est qdā p̄as p̄
 sentandi clerici ad ecclēstia bñficiū consequēdū. Hec aut̄ distinctio
 p̄cedit scdm̄ doctrinā alberti magni et vltimū es discipuli et oīa ista
 dicit spūalib; ānexa et in eis amittit symonia si emāt siue vē
 dant q̄ntū ad id qd̄ de spūalitate in eis est. **De alia descriptiōe**

symonie r de duplia symonia. Articulus secundus

Hostiensis symoniā diffiniens ait Symonia est spūa
 liū uel ānexoz spūalib; receptio l. donatio p̄cedēte par
 to conditionis p̄missionis modi. scilicet p̄cū a cōrūq;
 ipalitatē. Et dat̄ descriptio ista de symonia scdm̄ exterius forū
 iudiciūq; ecclē. Nā sola volūtatē r absq; pacto amittit symonia
 scdm̄ interius dei iudiciū et consēc forū que vocat symonia i
 tentionalis eōe p̄ue r infeste intentionis interioris quā reprobt
 deus. Alia vō vocat̄ symonia exterior seu realis et effectualis.
 De hac sic ait vltimus in sūma sua vi li ca. de symonia Symo
 ma magntū est crimē amittit sola volūtatē sine ope exteriori qz
 et p̄mus actor criminis huius vī symon magus non p̄duxit
 desiderū suū ad actū sed sola volūtatē pertraxit q̄admodū cō
 cupiscens mulierē mechatus ē r qui odit frēm suū homicida ē.
 Symonia vō magntū est crimē ecclēstia p̄ut es p̄gnatio punitio
 siue dāpnatio ad ecclēstia spectat iudiciū iuxta qd̄ ei iūcta st

infamia irregularitas suspensio et huiusmodi pene sic non dicitur
tunc absque actu exteriori quam homo videt que patent. Quod autem in-
tuetur cor. Simpliciter intelligendum est istud de hiis que secundum se symo-
niaca sunt et iure prohibentur diuino que a iuristis vocantur prohibita
quia sunt symoniaca. Alia autem sunt symoniaca quia prohibita ut
vendere castellanatum seu aduocatum et beneficium renuntiare ea con-
ditione et pacto ut detur illi aliter. In hiis enim sola voluntate non
peccat nec in voluntate precedente ad actum simpliciter sed si voluntas
precedat ad actum eodem modo quo extat prohibita videlicet sub conditione
et sub pacto. Si enim absque hoc renuntiet aliquis sine prebende ea in-
tentione ut is qui dignus est ea accipiat non peccat. Hinc et aut-
thores super eum simoniam iudicant ea que foris sunt patent sed deus
cor intuetur ut primo regulam habet. Porro in symonia ceterisque peccatis
ex sola voluntate efficitur homo peccator et reus pene ad iudicium dei
pertinentis non autem quantum ad reatum pene ad iudicium pertinentis est
Homocida namque voluntate incurrit reatum eterne pene non autem irre-
gularitatem uel excommunicationem aut aliquid tale et ita de symoniacis
est dicendum. Ex quibus elicitur et probatur quod religiosi recipiant aliquam
principaliter intuitu et affectu modici temporalis reuerentia deo sunt symo-
niaci et peccant mortaliter quousque nihil exigant nec de dando merito
fiat. Sic sciendum est si annuatum aut triennarium tibi modo con-
dant aut celebrent seu alium quocumque spirituale efficiant actum ex sacro
officio eis oueniente. Per agnoscendum quod dum dicitur symonia stu-
diosa voluntas emendi uel uendendi aliquid spirituale per emptio-
nem intelligitur aut venditionem omnis tractus non gratuitus propter
tractum permutationis secundum raymundum. Et idem ait iohannes in summa
quod iohannes asserit quod absolute loquendo per emptioem et venditionem in-
telligendus sit omnis tractus non gratuitus quia ut ait nec per
mutatio prebendarum seu ecclesiasticorum beneficiorum si per auctoritatem potestatis
absque periculo symonie quodammodo nec transactio ut iura determi-
nant. Per tamen prelatus superior permutationes huiusmodi facere pro
natura et utili causa si ex summa voluntate per concordiam. **De detestabile
et enorme sit vitium symonie. Articulus tertius**

Ut symonia formidolosius diligentiusq; vitet de ea
 enormitate ac detestabilitate tangendum est Itaq; qd
 abhorrabile & fugiendum sit vitium istud p' constat ex
 eo qd sa' pres & summi pontifices g'ualia quoz scilicet ipm scrip-
 sine vocant heretica p'uitate ac hesim sicut hoc ex decretis
 et decretalib; copiosissime posset pbati 2o qd non solu noiant
 ipm heretica p'uitate sed & p'ma ac pessima hesim g'ussi-
 mus p'can Aut on damasus papa **O**ia crimina p' opatione
 ad symoniaru hesim qd pro nichilo reputat Et ite paschalis
 p' testat **S**ymoniaci t'q; p'mi atq; p'ncipi hereti ab vniuersis st-
 fidelib; respuendi Deniq; tharastius constantinopolitanus p'ri-
 archa in epla ad adrianu papa sic lo' **T**olerabilior e mace-
 domi ipia hesis qd symoniaroz **M**acedonius ei dixit sp'msam
 ee pura creatura et pres ac filij seruu symoniaci vo et si no
 verbis tm factis affirmat sp'msam ee suu ministru du sp'ialia
 dona ipius sb p'no ponut **I**nsi scs doctor ihero' fr' mathen
 disseruit **L**atro est i templu dei in speluca verat latronu q'
 nuq; de religione lucra fertat **V**n et si illud iohis 2o & mathi
 21 vbi describit xpc euenisse de templo vendentes & ementes i
 eo dicit expositores maxie ex hoc ope saluatoris onditur
 enormitas symoniace p'uitatis **N**usq; ei alibi le xpc corpa-
 liter restitisse & alios ipulisse flagelloq; euenisse n in hoc fro
Audite her symoniaci audite negotiatores nephadi aut a
 symonia v'ra cessate a de templo exite vos numularij estis vos
 gra; sa'spc venditis **S**ymonia est sp'ualis sodomia na
 sicut vicia sodomitica dicit' dicit' ne & qntu in ipis est coru
 put genus humanu sic vicia symonie dicit' dicit' qre & ea
 corrupit **K**ir sus enormitas symonie pz ex hoc qd sa' ca venis
 qd noni testamenti legut' ta rigorosu ac ferudu huisse zelu
 con hoc vitu **H**ca sciss' ille helizeus ppha ipo ac familiari
 suo discipulo grezi cu iaurisset hoc crime neq; peprit sed
 p'etue lepre plaga paussit eude **L**epra m'gens naaman ad
 herebit tibi & semini tuo in sempiternu **X**pc quoz scs scoru
 in pmo suo aduentu con' nllu scelus tm amotus legitur sic

con hoc factus quia vendentes et ementes bis eiecit de templo Et q̄
in p̄mo suo aduentu uenerit iudicari et non iudicare homines p̄
mansuetudinē tolerare. tñ con hoc uicium in signū detestationis ip̄s
noluit mititate onde sed tñ iratus flagello de summis fr̄o expulit
cupidos illos et mensas nūmulariorū cathedras quoz uendentū co
lūbas euerit pecuniāq̄ effudit Et licet p̄ x̄pi aduentus eēt mie
uistia tñ de hoc p̄cto se intromisit Hinc s̄s b̄nardus scribit euge
nio pape de uicio symonie Intuere x̄pm magis tuū non parat au
res ut audiat sed flagellū quo feriat. uerba non facit nec recipit nec
ei sedet iudicans sed misquit p̄mens causa non tacet q̄ s̄ domū
ozois domū negotiationis fecissent Ergo et tu fac sibi erubescat
vultum tuū negotiatores istiusmodi timeant nūmulariū non
confidant Postremo symoniam x̄i p̄melias inferūt creatori
que in sūma uiciorū et uirtutū scribit sed eas breuitati s̄ides
omitto

De origine symonie et nomis rōne articulus q̄rtus
Legit̄ actū octauo quādmōd̄ symon magus a philippo
d̄p̄atono baptizatus cū uidiſſet q̄ p̄ ip̄ositionē manū
b̄t̄issimoz ap̄loz petri et ioh̄is daret̄ sp̄s̄ in signo vi
sibili obtulit eis pecuniā dices Date m̄ et hanc p̄tate ut cuiusq̄
ip̄osuerō manus accipiat sp̄m s̄m Cui sac̄tissimus petrus r̄nd̄
Pecunia tua teū sit in p̄ditionē qm̄ donū dei existimasti pecu
nia possideri non est tibi p̄s nec sors in sermone isto cor ei tuū
non est r̄m̄ corā deo D̄m̄az itaq̄ age de hac nequitia tua et ro
ga deū si forte remittat̄ tibi hec cogitatio cordis tui i felle em̄
amaritudinis et obligationē iūquitas uideo te eē Ex q̄ r̄ns̄ioē
lucē clarus inotesat q̄ ineffabilē graue atq̄ d̄ap̄nabile sit uiciū
symonie Et itē q̄ uehēntiss̄ie p̄nceps ap̄loz et p̄mus pastor ac
sūmus p̄latus totius ec̄c̄e s̄c̄ssimus petrus illud abhorruit Itaq̄
a symone mago symonia in euāgelica lege exordiu sūpsit et
nomen suū sortita est In ueteri at̄ lege a gyezi discipulo helzei
p̄phete le p̄cessisse H̄ā ille a naaman syro pro gr̄a sanitatis p̄
helzeū miraculose illi concessit sūpsit vestes atq̄ pecunias ut e
regū h̄er̄ Unde sp̄ualia ementes sūc vendentes non solū symo
nia sed et gyezite p̄nt uocari ymo sc̄dm̄ thomā ap̄p̄ate loq̄do

qui spūalia vendūt rē vocant gyezi qm̄ gyezi spūale qd̄ vendi
 dit qui vō spūalia emūt rē symoniaci nōiarent. Cōir tñ oēs hñ
 symoniaci nōiānt ita q̄ vinū istud magis a symone q̄ a gyezi
 nomen sortit̄ quia euidentius et enormius fuit vitū symonis
 magi q̄ gyezi. p̄mo qm̄ id qd̄ emere voluit spūalius fuit q̄ qd̄
 gyezi vendidit utpote virtus faciendi miracula et dandi sp̄m̄
 in signo visibili. 2º qm̄ symon non solū itendebat spūale hoc bo
 emere sed v̄ vendē ip̄m ⁊ p̄ hoc lucrari pecunias faciendo miracula
 p̄pter eas ut ait p̄ vrb̄anus **Qualē symoniā dñs imode dicit ar. 4.**

S Et dū q̄ s̄s asserit augustinus ab hoc noīe pecus pecu
 ma nomen suū accepit qm̄ pecora erāt diuitie āniquoz
 et eis vtebāt̄ in suis p̄tractibz loco pecunie. Hinc p̄ pecu
 mā dat̄ intelligi eorūq̄ valor seu p̄ciū qd̄ p̄t nūmismate men
 surari. Cū ḡ obsequū hoīs ordinat̄ ad aliquā vtilitatē eius cui
 ip̄endit̄ que p̄t estimari ac mensurari pecunia que ⁊ m̄stris
 p̄ductis pro mercede seruitutis eoz ip̄endit̄ certū est q̄ si q̄s
 det alicui rē sp̄itale pro suo obsequio ita symoniā mittit ac si
 eā pro pecunia daret. Conformiter q̄ aō acquiescat alterius p̄i
 bus ad obtinendā gr̄az t̄pale aut d̄sequendū hūanū fauorem
 ordinat̄ ad vtilitatē aliquā t̄pale que p̄t pecunie p̄rio estimari
 ideo sicut m̄aret quis symoniā dando seu accipiendo pecuniā
 pro sp̄itali ita et porrigendo seu acceptando p̄ces p̄ sp̄itali
 Hinc qm̄ d̄ q̄ triplex est munus v̄z munus a manu qd̄ ē pecu
 ma seu q̄cūq̄ ad exteriores diuitias p̄tinet ⁊ munus a lingua
 qd̄ est laus seu adulatio ad hūanū spectās fauorē que cadit
 sub p̄no l̄ p̄ces ex q̄ fauor hūanus acquirit̄ ⁊ munus ab
 obsequio qd̄ est seruitus ip̄a seu amō q̄uis corpale exercitata
 non honesta aut ad carnale p̄modū ordinata ⁊ p̄ qd̄libet hoz
 d̄itur symonia. Aut nāz vrb̄anus p̄. Quisq̄s res eccl̄asticas
 non ad qd̄ institute sūt sed ad p̄p̄a lucra munē lingue l̄ in
 debiti obsequū aut pecunie largit̄ seu adipiscit̄ symoniaca
 est. Vm̄p̄m̄ si clericus alicui p̄lato honestū ip̄endit obsequū
 atz ad sp̄italia ordinatū ex sui deuotione obsequū efficitur
 eccl̄astico bñficio dignus. Unde b̄s gregorius lō i v̄gistro

Ecclesiasticis utilitatibus deseruientes dignum est ecclesiastica remuneratione gaudere. Sicut si preces porrigant pro digno non est symonia cum dummodo attendatur ad dignitatem persone ad quam si non attendatur sed ad humanum fauorem symoniacum esse. Cauentur ergo religiosi ne aliqui horum modorum symonie reime inuicem in recipiendo quantum personam ad ordinem. Primum et si quis diu seruiuit in claustrum non propter ipsam seruitutem sed se sumpta est recipiendus sed si aliunde idoneus est propter sui obsequij deuotionem et sue persone idoneitatem suscipi potest. Sicut si rogatur pro aliquo non est recipiendus propter preces siue precantes nec propter eorum fauorem sed ob suam idoneitatem si dignus est. Deuotio in virtus et probitas seu merita deparentium potest religiosos inclinare ad recipiendum eum pro quo rogatur si dignus est. **An liceat religiosis exigere aliquid a personis ingressum religionis petentibus et de rationibus quod non.**

Dropter detinendam et declarandam hanc questionem difficultate operatur iste titulus. Verum ut veritas hanc rei clarius pateat ac certius innotescat preterea scolastice aliquid propter parte introducendo motiua. Itaque primo videtur quod istud nequaquam sit licitum nec ratione penurie seu paupertatis preteritu. Quod quoniam status religionis est bonum spirituale ergo gratis omnino roicandum est postulatum non tamen aliquid pro datione seu pactione. Sicut ergo exigere potest a petentibus ad ordinem recipi sed simpliciter et absque dentione scilicet recipiendi aut refutandi alioquin non est ibi contractus pure gratuitus nec datio penitus libera. Nec impleretur quod filius dei precepit. gratis accepistis idem gratis date. Quod quod si aliquid ab illis exigitur symonia committi videtur quoniam in iure prohibita. Et articulo symonia ut asserit dominus hostiensis est spiritualium uel annexorum spiritualibus receptio vel donatio precedente pacto conditionis. pmissionis modi seruicij patris aut matris temporalitatis. Si autem a postulante ingressum religionis exigitur aliquid antequam recipiat certum est quod ipsa receptione pactum conditionis seu pmissionis et modi ac temporalitatis preterit quod symoniacum esse dicitur pro locum a diffinitione ad diffinitum. Quod quia ut ait sanctus thomas si est et idem habet in summis doctorum pro annuario celebrando nullo modo licet parisi seu facere pactum de aliquo dando ergo nec pro aliquo ad religionem suscipiendo cum verbis scilicet eadem ratio utpote spiritualitas ipsa. Quod quod apostolus paulus vniuersis scribit

xp̄i fidelibz ab oī spēne mala abstinete vos Istud ḡ potissime obser-
 uandū est religiosis qui ad p̄fectionē tendē obligāt̄ sed exigere
 aliqd̄ t̄pale a petentibz recipi ad vitū claustrale h̄t sp̄em malā
 q̄ aut existentia aut ḡndē appareñā h̄t symoniace p̄uitatis ḡ oīo
 cauendū ¶ 4° quia ut ait s̄ctiss̄ doctor theo⁹ q̄qd̄ vitari p̄t salua
 triplia veritate doctrine vite iusticie est vitandū ne scandalizēt̄ pu-
 silli et ip̄fecti Cū ḡ experiētia longe lateq̄ doceat ymo et euidentiss̄e
 manifestet q̄ exactio ista non solū mediocriter sed etiā enormiter sc̄a
 daliset pusillos et q̄ inuābiles sc̄lares qui ista occasione religionem
 sc̄am p̄ceptuū religiosisq̄ detrahūt et cupiditates aliasq̄ suas c̄pas
 mortales excusant a p̄pendūt atz in varia icōuenientia dilabūt
 Hinc se⁹ q̄ exactio ista oīfariē sit vitanda v̄ q̄uis posset mō aq̄ ex-
 cusari et in se licita p̄hiberi Nepe si claustrales seu religiosi v̄e sūt
 paupes et indispōiti ad recipiēdū plures p̄sonas p̄nt absq̄ lesiōe
 triplis veritatis p̄tate p̄sonas recipi postulātes refutare v̄ oīe
 pactū de dando aliqd̄ refutae p̄sus caue ymo ualde exemplat̄
 meritorie ac honestiss̄e p̄nt her̄ face neq̄ p̄ hoc p̄cludit̄ alijs via
 salutis sed potius p̄uidet̄ ne ip̄i p̄uolose recipiant Inse possent
 ad idē p̄bandū alie plures rōes adduci q̄rū aliq̄ infra it̄roducēt̄

Confirmatio cōmū istarū ex dñs sūmorū pontificū Alctis A⁹

Quō decretaliū ca^o qm̄ Innocentius p̄ in ḡniali cōsilio
 p̄sicens ip̄o appbante cōsilio ait Et in symoniaca labes
 adeo plerasq̄ moniales inferit ut vix aq̄s sine p̄rio re-
 cipiāt in sorores paup̄tatis p̄textu volentes hoc vitū palliare ne id
 de cetero fiat p̄hibe⁹ statuentes ut q̄cuq̄ de cetero tale cōmiserit p̄u-
 tate t̄ā recipiēs q̄ recepta siue sit subdita siue p̄lata siue spe vesti-
 tutomis de suo mōsterio expellāt̄ in loco artioris regule ad agēdā
 p̄miaz p̄petuā reuēdenda Hoc v̄ c̄ mōchos l̄ alios regulāes veter-
 ni⁹ obseruādū Insup 6° decretaliū bonifacius p̄p̄ differuit Dis-
 trictius ihibe⁹ ne in monasterijs ordīs mēdicātū aliq̄ue recipiāt
 de cetero in sorores n̄ q̄t potuerit de monasterij bonis absq̄ penuria
 sustentari Et si istud in ordibz mendicātū est seruādū magis in
 alijs v̄i⁹ obseruandū ordinibz ne salis paup̄tatis occasione it̄urrāt
 p̄uulū aliqd̄ exigendi a recipiendis ā receptis aut alijs modis

De hac re urbanus pp̄ quē aut in bulla in titulo ē absq̄ oī pacto
p̄sone recipiāt ad ordinē. **Se bulla eiusdē urbani pp̄e q̄ dicit hē**
Urbanius ep̄c̄ seruus seruoz dei. Item vinea dñi nascentes vepres
et spine aualescant diligētie nr̄e t̄cūbit officio ut illas extirpāe
radicitus sollerti studio p̄curem̄. Hanc multoz fide dignoz relatiōe
didici q̄ in nōnullis eccl̄is mōsterns p̄orantibz et alijs locis religios
tā viroz q̄ mulierū illa detestabil̄ et a canombz reprobata seruat
abusio q̄ tū p̄sone aliq̄ue recipiūt ad obseruatiā regulare p̄sone ip̄e cer
ta sūptuosa pastus seu prandia caplis et quentibz facit aut pecunias
aut iocalia siue res alias ip̄is eccl̄is seu mōsterns ex statuto l̄ con
suetudine que corruptela dicenda est potius tribuere apellūt ex q̄
decori sc̄e eccl̄e et imaculate religionis detrahūt et q̄ plures tā excc̄atiōe
hūm̄ criminis q̄ expensarū onere a sc̄e religionis p̄posito retrahunt
et in multoz mentibz fidelū scandalū gnāt. Nos q̄ huic morbo
pestifero cupientes agruā adhibē medelā alijs penis in t̄tia p̄su
mentes inflicis i suo robore duraturis penā addimus quozem
vniuersis et singulis religiosis eccl̄asticisq̄ p̄somis atz cōuentibus
ex tenore p̄ntiū aucte aplice districtius m̄hibentes ne a p̄somis eccl̄
religiones eccl̄is l̄ mōstera ingredi volentibz in earūde p̄sonarū
receptione aut an̄ l̄ post illā q̄cūq̄ pastus prandia tenas pecun
as iocalia aut res alias de recto dirē l̄ indirē petē seu exigē q̄
modo p̄sumāt sed eas potius tū oīmoda puritate recipiāt ac in
virtu et vestitu sicut alias sue agregationis p̄sonas sincera cari
tate p̄tractent illa dūtāt tū gnarū actione licite recepturi que
p̄sone ingredientes pure et sponte et plena liberalitate oī cessante
pactone dare voluerint. Nos et eos qui secus egerint si singulaes
p̄sone sint tū dantes q̄ recipientes h̄oz excc̄atiōis si vō capla
seu cōuentus fuerint suspensionis s̄m̄s coīpo decerni s̄biatē
a q̄ p̄terq̄ in mortis articulo absolui neq̄ant absq̄ sedis aplice
l̄m̄a sp̄iali. Ceterū p̄somis vtriusq̄ sexus que iā labe h̄m̄i fedate
sūt de benignitatis gr̄a vberanti concedi q̄ p̄ locoꝝ suoz dyoc
sanos hac vice dūtāt a crimē h̄m̄i et nota diffamie inde
contracta aucte aplice absoluant. Insup̄ erga p̄sonas que in
p̄missis peccauerūt volētes nos reddē gr̄atosos oīa recepta h̄

modi si ad coez vsu mōsterioꝝ s̄ applicata ea ad dñm vsu cōcedi
 liate retineri. si vō ad spēale vsu abbatis aut abbatisse poris a
 porisse aut acoꝝ singularis p̄sone tenēt. illa veniē p̄cipi i cōi
 Nulli gō oīo hōi licet hāc paginā nre ihibitiōis cōstitutiōis con
 cessionis et p̄cepti infringē aut ei ausu temerario cōtrire. Si q̄s
 at hoc attēptare p̄sūperit indignationē oīpotentis dei et b̄coꝝ petri
 et pauli aploꝝ eiꝝ se nouerit incursurū. Demiqꝫ ad idem demerū
 possent n̄ plūima ex sacroꝝ cōsilioꝝ decretis ac sumoꝝ pontificū
 canombz allegari put in decreto et decretalibz cōmēt. q̄z aqua
 inferus foꝝsan tangent. sed ista p̄nt reoz sufficē

D Argumentatio ad p̄tem oppositā **Articulus octauꝫ**

Quo q̄ aliquid exigi possit a petentibz religionis in
 gressū videt̄ m̄k̄pli posse p̄bari. **1°** q̄ status religi
 onis non est spūaliōꝝ q̄ celebratio missē a sac̄m̄ eucharistie s̄
 licet cantare missa pro a quo p̄rio tū dicit apls. **2°** militat suis
 stipendijs vnqꝫ gō et aliq̄ exigi p̄t a postulante ad ordmē suscipi
1° quia totū eccl̄siac̄ officū est q̄dā bonū spūale sed p̄ am̄isario
 am̄ celebrando quidā accipiūt redditus certos ḡ p̄ a quo ad religio
 nē suscipiendo sp̄alia exigi p̄nt. **2°** quia apls ait. Si nos vobis
 spūalia sc̄iamꝫ magnū est si carnalia v̄ra metamus. Quasi di
 cat non est magnū nec multū reputandū gō nec magnū ē si re
 ligiosi exigāt atz suscipiāt sp̄alia et terrena ab h̄is quibz cōiāt
 spūalia sua. **3°** qm̄ ad rōnos 1° lo paulus. Hūc p̄ficiat̄ iher̄z
 m̄strare s̄is p̄uiderūt em̄ macedonia et achaiā collationē a qua
 factē in paupes sc̄oꝝ qui s̄t in iher̄lin. placuit ei eis et debitores
 s̄t eoz. nā si spūaliū eoz p̄ncipes s̄t gentiles d̄nt et in carna
 libus m̄strare eis. Ergo a sibi dū s̄tares p̄sone p̄ receptionē ad
 religionē s̄nt p̄ncipes spūaliū ip̄oꝝ religiosoz a q̄bus recipiūt
 d̄nt eis sp̄alia m̄strare et ea exigi p̄nt ab ip̄is ut apparet ymo
 s̄t apls p̄dicit̄ pro collāis seu sp̄alibz rebus in eccl̄siā d̄dis
 ip̄is fidelibz paup̄ibz qui in iher̄lin morabant. **4°** qm̄ p̄sper
 ait in libro de vita d̄c̄plana. Non ē meū d̄c̄e q̄le p̄m̄ sit ut ri
 bos paup̄m p̄sumendo suscipiāt qui eccl̄z quā de ip̄is facultā
 tibus adiuuare debuerūt suis expensis insup̄ grauat̄. Itm̄ ait

libro p̄tato Pastor em̄ h̄is q̄bus sua sufficiūt non d̄t aq̄d erogāc
cū aliud nichil sit habentibz dare q̄ p̄dē Ergo mōstera p̄sertim
egena non d̄nt susape sc̄lares potissime opulentos aliquid ve
habentes nisi sua deferāt sc̄a. ¶ 6. qm̄ sc̄s papa gregorius ordi
nauit de clericis qui p̄pter suos excessus ad agendā p̄m̄az ī pau
p̄ibz mōsterns retrudūt q̄ res eoz eos sequāt. ¶ 7. et magis
ad p̄positū quia vlcicus scribit in sūma sua Si mōsteriū tanta
pauptate dep̄ssū est q̄ redditus eius aut vix a nō sufficiūt p̄lo
nis p̄ntibz non solū p̄nt h̄c intentionē recipiendi sp̄alia a recipi
endis sed ip̄is sp̄ualibz gr̄tis exhibitis ī require sp̄alia que suffia
ant sustentationi recipiendi ī p̄nt exp̄mē detiatā q̄ntitate ī pa
nisi de hoc q̄ illa sūma det dūmō recipiendus h̄eat vñ valeat
sustentari qm̄ actiū e h̄c. ¶ 8. Erāt erāt possessores agroꝝ a domo
rū vendentes afferebāt p̄cia eoz que vendebāt et ponebāt an
pedes ap̄loꝝ Atz ut act 4. fertur b̄s petrus morte puniuit eos
qui p̄tē p̄m̄ debiti s̄traxerūt Deniqz in sūma p̄fessorū ī sū
p̄ysana h̄c eadē asserūt. ¶ 9. q̄ oibz et alijs argumentis tandē
p̄cludit vlcicus Multi volentes euadē sc̄llā inciderūt caribōi quia
dū volūt symoniā vitare ī sustentationē ingrediētū mōstera di
cūt arbitrio sc̄lariū hoīm eē ponendā defraudāt mōstera rebus
sibi debitis. ¶ 10. qm̄ sc̄s thomas testat sc̄ e s̄m̄arū qm̄ possessio
nes alicū loci religiosi non sufficiūt ad sustentandū plures tūc
exigi p̄t aq̄d ab eo qui deseruire vult deo in loco illo non q̄ p̄
ciū religionis sed ut h̄eat mōsteriū vñ ei p̄uidē valeat iō non
amittit symoniā si at̄ absqz ḡuamie ec̄te recipi p̄t symoniā
est exigē aliq̄d. ¶ Postremo oꝝo est bonū p̄cipue sp̄itū sed lic
tū est dare v̄ris deuotis pecuniā ut orent p̄ eo qui dat q̄ p̄ re
ceptione ad religionē est licitū aq̄d dare atz exigē. *De tripli
cōsione ad hanc p̄p̄az questionem Articulu nonus*
Sicut iā tactū est vlcicus et alij quidā simplē dicūt
q̄ qm̄ claustrū p̄ pauptate non sufficiūt plures nutrit
p̄sonas q̄ eas q̄s h̄t licite p̄t q̄rē ī exigē aliq̄d a recipiēdo a
recepto ī determinatā sūmā exp̄mē at sup̄ hoc facē pactū siue
cōuentionē sic tñ ut sp̄ualia gratis exhibeant. Et dicūt tūc ibi

non exigi nec recipi t'pale pro spūali q̄i p̄riū eius sed t'p susten
 tantū siue stipendiū vite **A**lii dicūt q̄ nec p̄textu paup̄tatis
 licet aliqd̄ exigē a recipiēdo quis mō qz paup̄tas non p̄t tale
 exactionē tā euidenter in iure phibitā effice licitā nec sub paup̄
 tatis p̄textu d̄t quis p̄traē phibitā **V**n̄ iohēs de imola asseit
 q̄ idistincte receptio seu exactio talis non valet **P**orro bernh̄ si
 decretal̄ inoentū p̄mductā affirmat q̄ licet aq̄ mō d̄ri possit
 ut d̄m̄ ē sc̄dm̄ p̄mā opinionē tutius t̄n̄ est ut n̄lla p̄sona ita re
 cipiat **I**dem durandus in sūma sua dicit **H**ostiens̄ quoz silr̄ sentit
 Interea n̄ diligentius recitandū et adūterndū est quid c̄t̄ her sc̄s
 thomas in diuersis sc̄psit locis atz finalr̄ sentiat **I**taz s̄ x̄ s̄m̄arū
 scribit qd̄ in p̄cedenti articulo in octauo tactū ē argumento **P**or
 ro in 2^a q̄ 101 testat̄ **P**ro ingressu mōsterij non licet aq̄ exigē
 l' reape q̄ p̄riū licet t̄n̄ si mōsterij sit tenue q̄ non sufficit ad tot
 p̄sonas nutriendas gr̄uas quidē ingressū mōsterij exhibere s̄ am
 pe aq̄o pro victu p̄sone que fuerit in mōsterio recipienda **I**n q̄rli
 betis vō suis sic lo: **C**ū in dispensatiōe sac̄oz seu alioz spūaliū
 aliqua recipiūt ut symonia viret̄ tā st̄ n̄c̄ia **P**rimū ut fiat ex
 ceptione iuris diuini siue hūani aut salā p̄e p̄suetudin̄is
Sc̄dm̄ est ut sit intentio pia et non coerupta **T**ertū ut seruet̄
 et sit forma honesta ut non requirat̄ aq̄o an̄ p̄i officij exhibi
 tionē ne pactū intuenire videat̄ sed expleto officio poterit exigi
Hostiensis quoz in sūma sua fatet̄ h̄ 3^m ēē oīo seruādū **Q**ue

**harū r̄nsionū verior atz securior magisqz videatur seuā
 da articulus deimus:**

Iter p̄fatas tres r̄nsiones **I**lla videt̄ ēē securior que d̄t̄ indistincte q̄ nec sub p̄textu seu
 colore paup̄tatis licet aliqd̄ a recipiēdis exigē ⁊ hoc p̄t̄ mo
 tua in 6° ⁊ 8° articulis introducta atz inferius introducenda
 p̄ser̄n̄ qm̄ illa r̄nsio magis recedit ab oī sp̄ene mala ⁊ longior ē
 ab oī symoniaca labe nota ac culpa magis qz cōcordat̄ decreta
 libz et bullis seu p̄stitutionibz sūmoz pontificū ⁊ gn̄aliū p̄silioz
 p̄allegatoz ⁊ pauicioza et minora mala p̄mo plura ⁊ maiora
 bona p̄sequūt̄ ex ea **Q**uia dū sc̄lares aspiciūt religiosos ab
 oī symonia ⁊ auaritia tā purissime ēē imunes maxie edificat̄

in eis et cordialius afficiunt ad ipsos sine vehementius inclinat bene facere
eis et religionem intrare seu suos ad religionis ingressum accendere et
laudant atque glorificant deum in famulis famularibusque suis religiosis
Et ita per hunc modum cenobia tam in spiritualibus quam in temporalibus magis
proficiunt quod et experientia in multis religionibus sepe fecerunt docuit et
adhuc de gratia dei in ordine carthusiensium cotidie docet. Porro
ratio illa que dicitur quod quibus sub pretextu paupertatis aliquid a recipi-
endo exigi possit. spiritibus tamen ei primo exhibitis gratis in seipsum quod
satis probabile esse videtur et sententia est quod prima sed in hoc quod aut tunc
esse ut nulla persona ita recipiat est utique vera et certa quodammodo
ratio moderata iam approbata. Ratio autem in exordio precedentis ar-
ticuli posita nequaquam stare posse videtur nisi intelligatur secundum mo-
derationem quam in deliberatione suis thomas inducit observatis vir-
tutibus illis que ibidem affirmat ordinarie esse observanda ut symo-
nica videtur. prout precedenti dicebat articulo. cui in hoc dominus hos-
tensis et wilhelmus concordant et hoc ex rationibus 6. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Quodammodo innotuit aut in glossa **Articulus xi.**
sup caplo Tua nos non licet aqua persona ad religi-
onem suscipere sub hac forma verborum Recipimus te in
fo frater aut sorore si venuleris tecum unde viuas quia bona ecclesie seu
aggregationis nostre non sufficiunt nisi nobis et huius assertioni resonant
verba hostiensis et wilhelmi atque sancti thome primo et omnia hucusque
catholice introducta et potissime verba urbane pape que ad alium
sensum nullatenus retorqueri poterunt ut 1. per articulo. Cum ergo
nonnulli religiosi sub pretextu fore modo quasdam personas recipiant
siquidem publice dicunt pauperes sumus nec dispositi recipere te nisi
tamen a tamen apportes siue des siue permittas. constat quod periculose
et illicite agant preterea quia et cautionem volunt habere et non solvant
quod exactum est volunt receptum licentiarum. Et quedam religiose
personae exigunt statim sibi dari certam summam pecunie et postmodum

alia plura et ita recipiunt precedente pacto conditione permissione mē
 none et modo quod quod periculosum illicitumque consistat ex phabitis elucescat
 estque probatum a symoniaca punitate non posse id veraciter excusari
 Interea si dicit se facere tale exactionem et pactionem considerando rem ipa
 le non ut pium rei spiritualis sed ut est stipendium aut sustentaculum
 vite iam patuit illud non sufficere nec valere nam et sibi palliatione
 possit penes omnes symoniaca punitas excusari Sibi quoque modo possit
 de missa celebranda et anniversario procedendo si pactio et dicitur
 dicitur doctores concorditer Insuper exactionis pactionisque huiusmodi fore
 est in se inhonesta ac scandalosa repugnans decori ecclesie et vero
 gans sinceritati religionis monachice propter quod papa urbanus ea
 totaliter ac aptissime reprobavit Nec et religiosi possunt ista bona sic
 dicitur recipiendo Damus tibi gratis quod habet viz locum et sonetate
 seu ratione ordinis nostri sed oportet ut tibi de necessitate vite provideas seu
 hoc aut illud apportes seu partes quia et in his verbis et pactione
 modi et manifesta temporalitatis exactio nec verba ista quantum ad
 sensum dicitur a forma verborum predictam quam innocentius et urbanus
 dicitur esse illicitam Quod namque ut receptio ista ad religionem sit gratuita
 liberalis et simplex seu absoluta non conditionata coartata
 et obligatoria ad aliquid temporale sicut iam ostensum est Preterea illi qui
 dicitur pauperes religiosos aliquid posse exigere a recipiendis et
 destinata summa expresse et super ea soluenda pariter spiritualibus
 gratis exhibitis requirendi sunt quod quod istud intelligatur hoc habet quod quod
 spiritualia deantur gratis exhiberi recipiendo Aut ei exhibentur
 et simpliciter et absolute ac liberaliter pure aut conditionaliter
 et sub pacto ac obligatione ad temporalia Si primo modo eorum quo
 religiosi ita recipiunt aliquid obligantur se ad providendum ei de ne
 cessariis corpori sicut semetipsum quod dicitur cum ipso est nec possunt eum
 bona ista refutare quibus nichil det eis quia iam absolute eum ad
 suam religionem receperunt dummodo aliud de aptus sit ordinem Nepe
 recipientes eum ad ordinem seu vitam monasticam recipiunt eum ad
 vitam communem et eorum que habent faciunt eum principem secundum institutionem
 et intentionem sanctorum patrum qui ordines fundaverunt Rursus re
 cipientes eum ad suam sonetatem et firmitatem incorporant eum sibi nec

pnt eū ab vinitate mistici corporis sui sine rōnabili cā abtēde te-
nentis ei de nōis puidē q? ex officio hoc iūbit Si vō spūalia
exhibent ei aditionalr et sū pacto seu obligatione ad spūale iā
satis onfū est id p̄sus illicitū ēē nec symonie labe carē Si g^o
positio illa q̄rūdā saluabit oz ut intelligat q? exactio pacto et
detiāno de spūalibz dandis fiat solū post absolutā receptionē p̄sonē
ad ordmē ut s̄s thomas hostiens̄ et alij p̄testant ne pacto in t̄ue
nre videat symoniacū vicū p̄mittat. Et si p̄dā r̄nsionē suā ita
intelligūt poteit stare non aliter Vmptm̄ iūuū videt ita recipe
in casu p̄habito dū s̄ claustrū tanta dep̄mie paup̄tate q? non suf-
fiat plures q̄ eos q̄s h̄t nutriti quia siue p̄sona recepta det aliq̄d
siue non tenet eū tenē ut d̄m̄ est si aliūde sit apta id iūx̄ wilh
et alios plures tutius est non recipe Idcirco et bonifacius statuit
ne moniales de certis ordmibz plures recipiāt q̄ b̄n p̄nt nutriti
Istud t̄m̄ intelligendū videt nisi forsitan religiose p̄sonē p̄p̄is
sustentēt laboribz aut tante p̄fectionis existant q? ex īspirati-
one diuina et cōfidentia p̄ene p̄uidētie dei recipiāt plures q̄
ex suis neq̄ant possessionibz sustentari tales nāz nō s̄b essent
legi cōi quia vbi sp̄s d̄m̄ ibi libertas **Dem̄tano p̄lemoz q? n̄**
lucet religiosis exigere aq̄ spūale a p̄sonis religionis m̄ḡsū p̄cētibz
si ut dictū est post absolutam gratuitam ac sim-
plitem receptionem ad ordinem Artid̄s xij
Sicut in eccl̄astico le: Vnicuiq; mandauit d̄s de p̄xio
suo ut s̄ diligat eū sicut seipm̄ et enā faciat ei loco et t̄pe opor-
tunis q̄d vā requirit dilcō et p̄ut rōnabile vult sibi fi ab i?
Et p̄fertū mandat d̄s vnicuiq; de p̄ximo suo ut eū edificet non
scandalizet Deo quippe d̄e bonā cōstāz p̄ximo bonā famā
p̄t q̄d s̄s asserit aug⁹ Qui negligit famā suā et qui bonā
famā h̄re non curat nec satagit crudelis ē qm̄ p̄ximos suos
p̄mittit seu facit male sentire de se et ita q̄ntū in se est ip̄os
scandalizat et spūalit̄ necat et aīat ad peccandū Hinc ait
sc̄ptura Curā habe de bono noīe hoc ei pl̄ p̄derit tibi q̄ mil-
le thesauri Et itm̄ salōn p̄testat Melius est nomē bonū q̄
vngenta p̄iosa Et q? etiā p̄bat q? bona fama sit terrenā

sbe pponenda p̄eligenda p̄amanda ⁊ p̄exq̄renda in q̄ntū bona
 fama est ad dei honorē ⁊ p̄rimoz edificatiōē. **P̄t** q̄d qui neg
 ligit famā non solū crudelis existit in p̄cio s̄ iuriosus quoz
 assistit in deū ad eū ihonoratiōē ⁊ offensiōē iduāt q̄ntū i se
 est p̄rimos suos. **Dñ** p̄ ezechiele d̄q̄rit d̄s de ip̄is israhelitis
Cōmaculastis nomē meū s̄m̄ in gentibz. **Et** rursus **S̄**ificā
 bo maḡ nomē meū magnū q̄d pollutū est q̄d polluis̄tis n̄
 gentes. **Deniq̄** q̄nis oīa ista ad unūos p̄tineāt xp̄i fideles
 sp̄ali t̄m̄ ad religiosos qui q̄nto min⁹ p̄ficiūt alijs p̄dicando tā
 to plus eis p̄fici d̄nt v̄tuose ⁊ exemplariter v̄sando ⁊ q̄nto tenet̄
 p̄re vulgo p̄fectus v̄itē tanto plus obligant̄ vulgi ac s̄clatū ⁊ max̄e
 pusilloz scandala deuitāe non solū vitando que in se culpabilia s̄t
 ymo ⁊ ea que sp̄m̄ h̄nt mali que ex caritate p̄ximi s̄t vitanda ne
 quis pusilloz scandalizet. **Poro** pusilli vocāt̄ qui nōdū p̄fecti
 s̄nt ⁊ ex infirmitate aut ignorantia non ex certa malicia peccāt
Religiosi itaq̄ qui ex p̄fato modo exigendi aliq̄d sp̄ale a recipiendis
 atq̄ ex modo suo recipiendi p̄sonas non nullas sciūt sibi in p̄lo ma
 lū ac detestabile nomē ḡnari ⁊ plurimos scandalizari ⁊ ex d̄sc̄p̄n
 deū grauiter ihonorari ac diuersa oziri p̄tā sup̄ius tacta ualde
 h̄nt timere ac penitē ac inde cessare ymo ⁊ grauiter peccare p̄bāt̄
 seq̄ protinus emendāe tenent̄ ⁊ a p̄fata exactione in se illicita
 abstinē ⁊ dato q̄ in se eēt illicita p̄ hoc q̄ h̄t sp̄m̄ mali ⁊ t̄ntoz
 occasio est maloz tantozq̄ radix ⁊ incitatio scandaloz ymo thū
 ac tantarū dei altissimi iuriarū fomentū. **P̄tā** cū religiosi te
 neāt̄ sp̄itali p̄fectū incessant̄ studē ⁊ in caritate s̄cā p̄fici oz eos
 aplica documenta de scandalis vitandis ⁊ exemplaritatibz obs̄
 uandis sinceritateq̄ caritatis cū ingenti atq̄ p̄cipua diligentia
 adimplere. **Hūc** ḡ aplica documenta sup̄ h̄is aduertant̄. **Certe**
 ad rōs **le**. **Si** p̄t̄ ribū fr̄ tuus contristat̄ iā nō s̄c̄m̄ caritate
 ambulas. **Noli** ribo tuo illū p̄de pro quo xp̄t̄ mortuus ē noli p̄t̄
 estā destrūe opus dei. **Loq̄t̄** at̄ ibi ad lr̄az s̄c̄s ap̄ls de ribis s̄c̄m̄
 legē phibitis qui usq̄ ad xp̄i passiōē erāt iudeis vitandi s̄ p̄
 xp̄i ascensionē euāgelio diuulgato non poterāt sine p̄tō vitari
 rōe legalis phibitionis qz ex t̄nt̄ obseruatio ceremonialiū leḡ

fuit mortifera. Tunc aut in medio. scilicet in passione christi et euangelii diuul-
gatione poterat tales tibi sine peccato manducari atque vitari. Itaque
palligatores uobis sensus est. Si propter nomen fratris tui scandalizat. et si proximi-
tus ad iordmati amore mouet merore et scandalizat. eo quod si
tibi manducetis quod sine culpa potes non manducare iam non secundum carita-
tem ambulas. et contra caritatem agis et peccas. nam caritas exigit ut pro
scandalo proximi tui presertim pusilli vitando vitas quod sine peccato
vitare vitare uales. Idoli tibi tuo. et esu tibi tui illi prode. et ad
mortale culpa inducet pro quo christus mortuus est. Unde et christi amore hoc
debes vitare nec salutem prope de proximo tui quam in te appetit uisus est
filius dei qui seipsum dedit in morte pro ea. Denique ad propositum appli-
cando cum profana exactio pertinetque pactio et forma recipiendi prode
possit sine peccato vitari et aliorum et pusilloz ac plurimorum sicut scanda-
litate vitande sunt primo et si in se licite sunt adhuc sunt ad tempus
vitande quousque per rationabile informationem seu alio modo cessaret sca-
dalum pusilloz. Secundum doctrinam sanctorum siquidem opera bona ad que quis
non tenet ad tempus sunt omittenda pro scandalo pusilloz
sedando quanto magis opera idem et presertim opera in se illicita seu
spem mali habentia. Amplius prima ad corinthios 8. uas aut electionis
Quidam cum conscientia usque nec ydoli qui ydolotum manducant et conscientia eorum
cum sit infirma polluit. Conscientia autem nos non commendat deo nec ei si non
manducauerimus deficiet nec si manducauerit habundabit. Videte
autem ne forte hec uia uestra offendiculum fiat infirmis si quis uideat eum
qui habet conscientiam in ydolo reuerentem nonne conscientia eius cum sit infirma et
dificabit ad manducandum ydolotum et prohibet infirmus in tua conscientia
fratris propter quem christus mortuus est. Sic autem peccantes in fratres et parientes
conscientiam eorum in christum peccatis. Quapropter si esca scandalizat fratres meos
non manducabo carnes iethum ne fratres meos scandalisem. Ex quibus
vitiis apostolus uobis ostendit quod dampnabile et enorme sit scandalizare
pusillos faciendo mala in specie mali habentia et que spiritualium sunt uirorum
et licita quedam vitare et magna potius pati mala penalia quam scanda-
litate pusillos. Insuper prout sanctus thomas in 2. 2. q. 2. declaratur etiam et
in quibusdam locis non recipiunt decimas quoniam sine scandalo ibi exigi
nequeunt cum decimas tamen exigere ab eorum iuris sit diuini. Quantomagis

vitanda sūt meozata illarū exactionū pactionū et receptionū nego-
tia in seipis tā suspecta et indecora Hinc monet apłs Itaqz que pa-
tis sūt scetemur et que edificationis sūt iure custodiamus Itaqz hor
iudicate potius ne ponatis offendicilū frī uel scandalū **¶ Sententia dis-**
putatoris istius ex alijs varijs considerationibus Articulu. xiii.

Doctor ille profundus feruens et vinctus dñs willh^{us} pñien
in tractatu suo de collatione bñficioꝝ effat: Aggredia-
mur disputare an liceat vni psonę multa hęc bñficia
quoz vni sufficiat ad ppetentē sibi sustentationē In pñis g^o si
alicui de hoc videat disputandū aut dubitandū quia a multis
et magnis viris sentit q^o pmo atqz a multis et magnis q^o non
vnde temerariū videri p̄t de hoc aliqđ diffinire ad qđ dicimus
quia si dubiū an liceat hoc an non ip̄a dubitatio certitudo est et
detinatio et certitudinē facit qm̄ paulo dubio non licet alicui se committere
discrimini **D**iscrimini at̄ se committit qui presumit aliquid face de
quo dubitat an sit mortale peccm̄ **C**ū g^o ut diximus dubietas fa-
nat hoc discriminolū idcirco vitandū est de nōitate saluus tñ illi
ritū et mortale qm̄ augustino attestatē mortaliter peccat q^o dis-
crimī se committit **S**ic in pposito g^o cū eī iux̄ phabita de isto sint
opinionēs diuersę an liceat religiosis aliquid a recipiendis exige
ip̄a dubietas seu opinionū varietas facit istud ad nūq^o discrimi-
nolū idcirco nō est vitandū et ad nūq^o discrimini se committit
qui a recipiendis exige aliquid t̄pale p̄sumit **P**reca iux̄ willhel^{us}
aut isidorensē religiosi non solū tenēt ad viā meliōrē s̄ et securi-
ōrē **C**ū g^o aptissime sit p̄batū nullusqz rois p̄pos ambigē queat
qum̄ securus sit a recipiendis nichil exige p̄serti an suā absolutā
certā ac simplicē receptionē seq̄t q^o religiosi ad hoc teneāt maxie
cū ad hoc sint plures fortioresqz roēs et auctoritates euidentiores **C**
Insup scdm̄ iheonimū cū hereticas nec in nōibz oueniē debe^o g^o nec
cū symoniacas in factis **C**ū g^o symoniaci religiosi aliqđ exigant
a recipiendis anq̄ recipiant tenent boni religiosi et timorati hoc
p̄sus vitare nec quis colore ip̄m p̄mittē **A**dhuc at̄ **E**stā que a pñ^o
celebrauit in azimo postmodū ad tempus celebrauit in fermenta-
to cū orta fuisset iudaicāntū heresis asserens legalia nū euā^o ob

ritu 2º fatet apls Verbū sanū irreprensibile ut qui ex adūso ē
 vereat nichil mali hñs loqui de nobis pariformiter dñi p̄t op̄
 sanū irreprensibile ut qui ex aduerso est vereat nichil mali hñs
 loqui de nobis Dñi patelat ad religiosos id p̄tine ut verbo ⁊ ope sa
 tagāt irreprensibiles eē ut mūdānis hoībꝫ auferāt occasionem
 atꝫ māz loquendi male de se p̄serti cū ⁊ de viduis apls scribat ad
 thimotheū ⁊ hoc p̄cipue ut irreprensibiles sint **quartus de timo**

Solutio obiectionū ad p̄tē iñā introductariū Arndē

Ho id qd̄ in exordio octauū articuli p̄mo obiit de mis
 sa cantanda pro p̄no Thōs s̄ e^m r̄ndet facē partioꝝ
 de missa celebranda est symoniaci sp̄ Si tñ sacerdos non h̄t alios
 sup̄tis ⁊ non tenet ex officio missā cantare p̄t accipe denarios
 sicut iudicij faciūt sacerdotes non q̄ p̄nū misse sed q̄ susten
 taciū vite **Ad 2^m** r̄ndet Ammūlarū celebrac̄ est sp̄italis actꝫ
 ipe ideo nullo modo licet parisi pro eo celebrando Si tñ cū deuotioꝝ
 aliqd̄ det eccl̄e tenet eccl̄a celebrac̄ pro eis pro q̄bz rogat **Ad 3^m**
 r̄ndet q̄ sp̄ualia sciātibꝫ amūstrātibꝫ ac p̄dicantibꝫ danda sūt
 sp̄alia t̄p̄ stipendia vite non q̄ sp̄ualia p̄na **Ad 4^m** s̄ q̄ gē
 tiles ad fidē cōuersi tenebāt saltē debito decentie nōia vite mis
 trare ac mitte paup̄ibꝫ xp̄ianis ex iudaismo dūsis a q̄bz sp̄ualia
 dona p̄cipauerūt Non q̄ sp̄alia illa bñficia seu eleōsme corpales
 dabāt q̄ p̄nū sp̄ualū bñficioꝝ nec talū exigebāt ab eis s̄ t̄p̄
 sustentaciū vite nec exigebāt a dūsis gentilibꝫ n̄ eoz cōuer
 sione ad fidē uel eo pacto ut non admitterēt ad fidē n̄ t̄lia da
 rēt Sic ū dico q̄ si aliq̄ diues p̄sona a paup̄ibꝫ religiosis ren
 piat ad ordinē p̄t aliqd̄ exigi ab ea post receptionem t̄p̄ n̄t̄m
 vite non pro sp̄itali receptione Et ip̄a nō p̄t sine p̄tō d̄mitte
 q̄n sbueniat claustrō ⁊ si nichil req̄rat ab ea Dñi ⁊ p̄uidose se
 h̄nt qui p̄mōnia sua dant suis p̄p̄quis ⁊ de bonis eccl̄e que
 bona sūt paup̄m se sustentāt p̄serti q̄n eccl̄a indiget Et iux̄
 hūc modū p̄dicauit apls ut gentiles cōuisi aq̄ recolligerent
 in eleōsmas paup̄ibꝫ xp̄ianis destinandas in iherlm̄ Sicq̄
 p̄dicauit p̄ illis collas non q̄ illa colla fuit p̄cipalis finis
 aut p̄nū p̄dicationis sed id qd̄ pie dandū paup̄ibꝫ admonuit

ex gentilitate uersos **A**d quatuor p[er] ex dictis soluto qm[od] p[ro]p[ter] peccat
p[er]sone que p[ro]p[ri]a bona distribuunt alijs aut iordmate expendunt et bo
consumunt eate eaq[ue] grauat suis sup[er]nib[us] nec iuuat ex opibus p[ro]p[ri]is
Pastor quoz eate ea que sponte dat potius dat ot indigentib[us] q[ua]m sans
h[ab]itib[us] Ex hoc tm[en] non se q[ui] paup[er]ib[us] religiosis licet face pactu cu di
uitib[us] recipi cupientib[us] sed p[ro]nt eos licite refutae n[on] ex p[ro]p[ri]o motu de ne
cessarijs sibi p[ro]uideat et paup[er]um claustr[um] succurrat sed de hor parisi cu eis
non dnt **A**d 6m[od] q[ui] obiectio illa non est ad p[ro]positu qm[od] clerici de
q[ui] illud ordinauit sas gregorius non erant iuentuales mosterioz i q[ui]
retrudebant Vel si ibi recipieb[ant] ad ordm[en] non recipieb[ant] cu pacto
aliqd dandi sed ex aplia ordinatione recipieb[ant] cu rebus suis Et ea
que apportab[ant] dabant in releuam[en]e iopie claustr[um] p[er] sustentaculo sue uite
non in p[ro]p[ri]u rei sp[irit]ualis **A**d 7m[od] m[od]end[um] q[ui] oia illa que in sumis suis
scribit durandus vltimus iohes ac alijs oz intellige sic q[ui] accipe ut fiat
sp[irit]ualib[us] gratis exhibitis .i. p[ro]p[ri]a sp[irit]ualia sut gratis et libe collata ac
absolute exhibit[um] sicut ex v[er]bis sa thome et d[omi]ni hostiens[is] bernardi wil
helmi et alioz onsu est et p[re]fati ex dictis verbani p[ro]p[ri]e et v[er]ba adeo clara
et plena sut q[ui] n[on] recipiunt euasione a palliatione **E**t ar[go] ex ac
tib[us] allegat[ur] ap[osto]loz tm[en] d[omi]nit q[ui] recipi cupientes deant v[er]it[ate] mosterio
p[ro]uide si heant vnde et claustru sit idigens Non at q[ui] religi paupes
aliqd possint ab illis an receptione exigere aut cu eis de dando parisi
n[on] Porro q[ui] p[ri]nceps ap[osto]loz rep[re]sentat anania et zaphira qui p[re] p[ro]p[ri]a
venditi s[ub]traxerunt occulte non fuit ob hoc q[ui] s[ub] pacto a p[ro]ditione da
di totu p[ro]p[ri]u in usu co[mm]u[n]e fuerit ad p[ro]p[ri]e sonetate eate i t[em]p[or]e v[er]it[ate]
recepti sed quia con ordinatione sco[rum] fecerunt ap[osto]loz et m[er]it[um] sua i[us]ta
te et fraude excusauerunt mendaciter Nec illi fideles s[ed] aplis vitam
co[mm]u[n]e ducentes erat sic religiosi q[ui] tria vota oi religioni sbalia e[ss]e
miserunt ymo iungant inter eos suis licite miscb[ant] vxorib[us] **E**x
p[ro]m[od]uctis at non se in carib[us]dm ruina seu defraudatio mosterioz
sed p[re]seruatio a scandalis multis atz a symonia Et ut ea q[ui] a s[an]c[t]a
rib[us] exigenda st exigant[ur] s[ub] forma honesta receptione ad religi
one ia facta et sp[irit]ualiu exhibitione g[ra]tis pacta **A**d 8m[od] q[ui] sas
thomas scribit se e[ss]e s[an]ctiari q[ui] aliqd exigi pt ab eo qui deo vult
deseruire in loco religioso du lotus est indigens tm[en] sustentaculu

vite Sed qñ et qñter fi' debeat illa exatio scribit in qñlibeto ut patuit
 vspote receptione iã facta nullo pacto infuiente ut symonia vitet
 et forma honesta seruet Ad q^m s^m qñ ozo est maxie spūalis idico
 neqñ qñ dē sō pñio poni Et illi qui donāt pecuniã ut oret p eis ozone
 non emūt sed bñfisijs suis ⁊ eleosimis inclināt coeda deuotoz ac
 paupm ad deuotionē ⁊ amicitia cō se ut ex deuotione ⁊ caritate
 orent pro eis Et p bñficiã illa eos sibi faciūt debitores Iux quem
 modū etiã licitū est diuinibz religionē ingredi populantibz aliqua
 sponte mōsterijs dare non ut pro illis qñ p pñio recipiant sed ut
 p talē collationē oñdant suã deuotionē ad religionē ⁊ ipos puo
 rent religiosos ad caritatē ⁊ beniuolētiã cō se qñs ex caritate ⁊ bem
 uolentia accipiant eos Vñ ⁊ pñe talia facilius recipi pñt in qñtū per
 ea demerant suã piã affectionē ad ordmē Postremo ad decretalem
 Innocētijs septimo articulo allegatā raymūdus vlticq ⁊ alij quidā
 dicūt qñ intelligenda sit qñ paupitas allegat in fraude Et verū reor
 qñ vñū illud sub paupitatis pñextu dupli possit intelligi pmo qñ
 paupitatis allegant cū ita non sit 2° qñ nec vñe paupitatis aqñ exi
 gē possint Et ita potius scdm intentionē innocētijs pñe intelligēdū vi
 pmo quia ⁊ illa fuit intentio pñe urbani ⁊ etiã bonifacij sicut pba
 tū est 2° qñ innocētijs ca^o imediate pñcedente pñcipit in cā pñili ut
 p spūalibus pferendis siue collatis nullo qñqz pñextu aqñ exigē a
 extorquere psumat Si q^o nullo pñextu qñ nec paupitatis pñextu
 Deniqz intentio dantiū aliq mōsterijs dē rē pñsiste ⁊ oī symoniaca
 labe care ut .s. pñcipali pferant sinceriter pñe dēū ad laudē ⁊ glaz
 eius atz ne grauent tenobiū ⁊ pro cōi vsu ipius Hostēsis atz af
 serit pñfata decretalē cē intelligendā qñ non caute pñcedit ut .s.
 pmo qñs spūalia pferant ⁊ postea recepto dicat ut serū ferat
 nātia vite si hē ⁊ pñ ⁊ mōsteriū vñ indigeat *Quali religiosi pñsul*

Que ante ac pure habere se debent circa psonas recipi
 ueadmodū sup in exordio impientes *Arctis xvj*
 xi dicebat articulo innocētijs pñstat Non licet religio
 sis qñus paupibz aliqua suscipe psonā sub hac forma ad ordi
 nē recipimus te in frēz aut sorore si detuleris tenū vñ viuas ⁊
 Quid q^o acturi sūt religiosi qui loca hñt vacātia indigētqz pñois

sed nōa vite non hnt pro illis pferam si ad eos veniūt psona apte
recipi cupientes ⁊ de nōis sibi uelle puidē se afferentes **I**ā pstat
q̄ rñdē non poterūt si ita feceritis recipiē vos quia tūc infue
niet pactū ⁊ eēt odiciōm receptio. **N**ec pnt cautionē ⁊ fiducial
sionē aut certificationē require p̄t rōz eādē nez seorsū p̄ansa
nez intentionē hēe p̄ncipalē ad aliq̄ t̄pale qz sic eēt symonia
intentionalis ⁊ tñ nisi fecerint aliq̄ istoz modoz vidēt q̄ndē
maurē dāpnū ⁊ dūmū minūc cultū petentibzq̄ p̄cludē viā
salutis. **A**d hec aliq̄ rñderūt ⁊ videt eē de mente antiq̄ decreta
lūi glosatoris q̄ in tali casu pnt recipi sub hac forma. **N**ō hē
quod tibi demus pro vitu n̄ portes tēū vnde viuas. **V**niptū p
hāt formā non vī. **F**ōrē si p̄sone receptio q̄nis fiat insinuatio
aliq̄ de recipiēdo. **S**aluo q̄ meliori iudicio in vī q̄ p̄sone re
cipi cupiēbz p̄ma facie dicē dnt. **N**on sumus dispositi ad rea
piēdū vos. **E**t si illi cūz inq̄rāt pnt rñdē qm̄ paupes sumus
nec nōa vite hēe pro vob. qd̄ ⁊ dicē pnt nō infrogati de cā.
Et si illi tē dicant. p̄uidebz ⁊ satis defere nobis sūt. **E**t si aln̄ di
cūt ex p̄te ip̄oz tē religiosi ut tactū ē rñdē non pnt. si ita egei
tis **E**t postq̄ ita feceritis recipiē vos **E**t bñ erim⁹ p̄cordes. **S**ed po
terūt dicē sublato obstaculo vīe receptionis vel si ita feceritis facie qd̄ inspi
rauerit dñs. **V**el sic facie tē qd̄ fm̄ dei et dñaz et sñ ordinis nri teno
rē videri eē agendū. **S**i at illi adhuc aliq̄ certius audire q̄sierint in
deant. **N**on possu⁹ bona dñā amplius dicē nec aliq̄mō p̄ansa. **I**n
sup̄ instrūe dnt illos ymo et pie īrepare ⁊ dicē. **V**ultis nosipos vob
cū dāpnationi īuolue faciendo pactū de receptione qd̄ symoniacū est
⁊ vobis illiatū sicut ⁊ nobis. **E**t tē sc̄lares illi dnt merito edificari in
h̄y modi v̄bis religiosoz istoz. **P**orro si religiosi credē velint v̄bis s̄pli
nibz cupiētiā recipi ⁊ afferētū se uelle puidē ⁊ satis allaturos eo q̄
fide digni d̄sistāt. tē pnt eos absolute recipi oī pacto cessante. **S**ic tñ
ut intentionē habeāt non corruptā p̄ncipalit̄ intiendo ad t̄pale emo
limentū seu donū sed sc̄dario ⁊ mī⁹ p̄ncipalit̄ solū. put̄ infra dicit̄
diffusius q̄lē in talibz sit regulanda ac rāficanda intentio ut oīs
symonia vitet. **De cautela ordinis carthnsien̄ in vitando oēz symo
niacā prauitatem. Articulus sextus derimus.**

Legit in statutis ordinis carthusien A novitijs nec vestis
 nec aliud exigat. Si poro exegerit sit ex sede sua xl
 diebus et tunc faciat abstinencias sine mra inf sex menses
 Si pcurator vel alius exegerit sit p xl dies novitijs et tunc i capto
 recipiat disciplinas. Poratu quoz por et pcuracione pcurator amit
 tit si eis facultat exactio ia venit ad effm Nullq nrm de rebus no
 uis aliqd postulet nec ad pcuracione aliqua faciendā novitijs i
 struet ab aliquo nrm Insuper phibe vicarijs et porissis atz pcuratoribz
 monialiu ne de rebus recipiat in sorores si qd de bonis mosteri pote
 rint sine penuria sustentari Nec aliqua sub quocqz modi velamine
 recipiat donec locus vacauit Nec ppt munera l et promissa aliqua
 psumat psona recipere ne viciu committant symonie Ecce quo ordo car
 thusien non solu a psonis recipiendis sed a psonis quoz receptis ut
 puta novitijs aliqd exigi phibet nec solu exactione ad effm pcur
 ta sed ite psumpta ihoana seu acceptata punit districte In quo alijs
 religiosis salutare pber. ex. De his que consideranda st religiosi
 qui sub paupertatis ptextu dicunt se aliqua petere sine exigere a re
 cipiendis sine receptis. Articulus septimus decimus:

Dordinata affectio motusqz passionu pfecti cupiditas corrupit
 rre rois iudiciu et faciunt iudicari puse. idcirco auarus no implet pe
 nuna et multa putat nob nra ee que nra nob non st Religiosig
 q sub paupertatis colore aliqd volut a recipiendis a receptis psonis
 exigere in pmissis consideret qz ut ait dñs antisthodorez in suma sua pa
 tas seu tenuitas virtus atz vestitus voto paupertatis indispenfabilr
 est anexa ymo fm phos Na nimis paucisqz contenti e Et sic ad
 abstinencia put virtus e nalis et acqfita pmet no plus de cibo ac po
 tu ampe qd expedit hoi ad vsu rois expeditu et iueniente ne suste
 ratione ita ad abstinencia ut est virtus nihil a spectat et a quid
 nrioz ne sbrat hē ut pro pncis aliqua respesatio fiat et passioi
 xpi oformet se xpianq p cotidiana quada sanguis sui minora
 tionē ac sumptis saluberrima mortificatione Hic iux aplm q st
 xpi carne sua crucifixerūt cu vitijs et concupiscentijs Tertius e illud
 ad religiosos potissime ptine Anq qd sub paupertatis ptextu aqd
 exigere audeat diligenter seipos examinet an oia ia pntata rite

obseruet ne superfluitate iudicet necessitate et ne sufficientiam iudicet in
digentiam ne deliciarioribus habitantioribus prioribus cibis ac potibus
vestimentis et ceteris utensilibus atque ad corpus pertinentibus utatur. quod
regula instruit precipit seu permittit et ne dispensatione utatur nimium
laxa. Interea videant ne cupiditate fallantur. presertim quod ut sanctus assensu
augustinus frequenter in epistolis coniungit propositis ut quo plus abstinet ab
incontinentie vitio eo magis laborent et infirmentur cupiditatis pro
Quoadmodum uno sensu orbati vigilantesque acutioreque sunt in
usu alterius sensus. Sicut surdi acutius vident et ceteri acutius au
diunt quod unius sensus defectum per alterius diligentiam recipere nituntur.
Insuper advertant quantum in omni christiano dissuadeat vituperet prohibeat
christus immoderatam ipsam sollicitudinem rerum. Nolite solliciti esse in cras
tinum inquietans multaque alia. Vult namque saluator ut filiale habeamus
confidentiam in patre celesti. eorum etiam prudentie nos fiducialiter committat
qui in irrationabilia patitur et iniuriata disponit uestit ac ornat. propter quod
immoderata sollicitudo homini potest diffidentie filia. atque ad carnalem
spectat prudentiam de qua loquitur paulus apostolus. Prudentia carnis mors
est. Intendant ergo et credant christo dicenti. Querite primum regnum dei et
iustitiam eius et haec omnia adiacent vobis. Et sciunt quod fidelis puer
operis dei qui a nobis pauperum pro appellari dignatur. faulos ac
famulas suas sibi vere religiose administrantes confidentes et se
commendantes nequaquam relinquit. immo fideliter ac prudenter eis
et tanto habitantibus quo amplius hoc merentur. *Quali religio
si regulare ac rectificare dicit suam intentionem querendo et recipiendo
aliquid temporale per spiritum a persona recepta aut aliis. Arndt. xviii. 9.*

Dominus et saluator suus in euangelio predicantibus ait. In eadem
domo manete edentes et bibentes quae apud illos sunt.
Dignus est enim operarius mercede sua. Quod bene
gregorius scribit quod unum operi spirituali duntaxat debet merces. prima est
corporalis refectio quae est merces nimis principalis et secundaria quantum
ad dignitatem quoniam sit prima in tempore et ordine generationis. et merito
est eterna remuneratio seu benedictio celestis quae est merces principa
lis ultimatusque finis et etiam merces prima secundum dignitatis ordi
nem. Dum itaque religiosi per spiritum benedictio aliquid temporale quaerunt sive ac

capiunt aut quia exigunt a persona recepta a' aq' d' t' pale emoli-
 menti aut donu' intendunt pro actu v' beneficio sp'iali d'nt eoz
 intuitus atz intentio ferri ac dirigi ad t' pale donu' ac modu'
 t' ad motiuu' mi' p'ncipale v' t' ad sedariu' p'miu' v' sicut ad
 fine' s' b' ordinau' non velut ad p'ncipale motiuu' et vltimu' fi-
 ne' finaleq' p'miu' nec t' ad p'ciu' rei sp'ialis Hic scribit c'cel-
 larius p'ficien' p' intentio siue intuitu' ferri ad modu' t' pale
 q' tuoz modis Primo t' ad p'ciu' rei sp'ialis 1° t' ad p'ri-
 pale motiuu' dandi aut exercendi sp'italia seu q' ad vltimu'
 fine' v' h' duo modi s' v' symoniam Et si q' putet p'ncipal'
 talia licite posse si h'eticus est censendus 3° p' s' intentio ad
 modu' t' pale t' ad motiuu' mi' p'ncipale 2° sic ad r' n'ciaz
 victu' e' qui sp'italia s' ministrat et exhibet v' h' duo modi s' liciti
 hoc attento q' obseruat illud apli Ab o'i specie mala abstinere
 vos hoc e' ut administratio sp'ialiu' aliq' hoz duoz modoz s'ca
 non videat' ex sua manerie fieri p' a' 2° mo' Hoc ei apparet q' n'
 excent' nec exhibent' sp'italia n' p'us dent' a' p'mittat' sp'alia
 et q' exigunt' turpiter puta' cu' scandalo et auaritie no' In q'
 casibz p'nt' de symoniam p'uitate suspecti ita ageres p'sup'noe
 iuris aut facti Et possent t' symoniam iudicial' euocari
 Deniq' ex h'is que d'ca s' c'cellarij v'bis s'firmat' de symonia
 vitanda o'is sp'ie mala caueda v' ne an' receptione' ad ordie'z
 a recipiendo t' pale aliqd' exigat' Abstineat' q' religiosi ab o'i
 discriminie v' via eligat' tutore' v' caute ac timorate simpliq'
 p'cedat Sapiens naz in o'ibz metuit Et bis homo qui sp' est
 pauidus Ete' timor dei fons vite ut detinet homo a ruina
 mortis Atz ut salon' p'testat' Sapiencia protegit q'dientes si-
 pliter Et q' abulat' simpli' abulat' s'fidens Cu' simplicibus
 q' sermotinato e' dei Postremo e' via q' vide' hoi' bo' v' hi no-
 iustia e' d'nt' ad morte' v' morte' v' h' sepiterna' q' e' mors
 2ª mors infernalis miserie Al qua' p'seruet nos v'ngem' dei
 d'ns nr' ih's x'p' institutor et autor o'is s'c'e religionis d'p'nator
 o'is symoniam p'uitatis s'c'aldoseq' actionis atz p'ceptor' c'ntin'e
 v' p'fuite' donationis Et cu' p're eterno v' sp' s'co vnus e' deus

ac dñs vnus creator op̄r iustisq; iudex ⁊ sc̄ oīa d̄s sblimis
et bñdictus amen. *ep̄st̄ ⁊ sc̄ m̄m̄ b̄s l̄ḡs*

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Incipiunt capitula huius libri q
 dicit dyadema monachorum
 De oratione capituli p^mu
 De illo usu psalmi. psallite
Sapienter. .ij.
 De utilitate legedi sacra scriptura. .ij.
 De caritate xpi et pximi. .iii.
 De obseruancia mandatoru dei. .v.
 De timore dm .vi.
 De sapientia .vii.
 De prudentia .viii.
 De simplicitate .ix.
 De patientia .x.
 De humilitate .xi.
 De pace .xii.
 De obedientia .xiii.
 De cotemptoribus mundi. .xiiii.
 De penitencia .xv.
 De confessione .xvi.
 De copunctione .xvii.
 De spe et formidie elcoru. .xviii.
 De hys qui ad delictu post
 lacrimas redeunt .xix.
 De vita et conuersatione mochoz. .xx.
 De hys q quietu diligunt. .xxi.
 De elis oia relinquentib. .xxii.
 De mortificatione mochozu. .xxiii.
 De actiua vita et cotemplatiua. .xxiiii.
 De regni celestis desiderio. .xxv.
 De remissa conuisione mochozu. .xxvi.
 De abstinentia .xxvii.
 De continentia .xxviii.
 De tolerancia dme correptionis. .xxix.
 De flagellis dei .xxx.
 De infirmitate carnis .xxxi.

De tribulatione .xxxii.
 De temptatione .xxxiii.
 De multis modis peccandi. .xxxiiii.
 Ut p^ruina qe singe qat. .xxxv.
 De cogitatione .xxxvi.
 De sermone .xxxvii.
 De taciturnitate .xxxviii.
 De multiloquio .xxxix.
 De collatione .xl.
 De dilcoepxi et correptione fr^ana. .xli.
 De zelo pastoralis officij. .xlii.
 De doctna et discretioe. .xliiii.
 De domis diuinis .xliiii.
 De gratia dei .xlv.
 De subditis .xlvii.
 Ut thesaurus mochi in celo
 collocetur .xlviii.
 De consilio .xlviii.
 De satisfactione cordis et crimis. .xlix.
 De uocatione dme pietatis. .l.
 De dilcoe et gratia dei. .li.
 De eo q sancti filij dei et
 filij lutis uocatur .lii.
 De spe .liii.
 Ut sine intermissione oret. .liiii.
 Ut simus simplices sicut filij di. .lv.
 Ut omnia sine murmuratione
 faciant monachi .lvi.
 De circuncisione mochozu. .lvii.
 De fructu iusticie .lviii.
 Ut ad inuicem ieiunauer
 iusticie .lix.
 De eo q iusti lapides uniu
 uocentur .lx.
 De sufferetia temptationu. .lxi.

De cognitione dñi nri ihu x' lxx.
De clarificacōe dñi nri ihu xpi.
Um s'us lxxm.
Ut digne abulemus deo et
repleam' agnitiōe et volūtatis
De eo q' nō omnibus **lxxm.**
hoib' place' debem' lxxv.
Ut nob' al' utrū dimittam'
culpe querelam' lxxvi.
De eo q' filij dei sumus et
hēdes hēditatis e' alleg' nri
Quid hō lucifaciat x' lxxvii **lxxvii**
De eo q' dñi sp' amittēt vitutes
De eo q' donatū sit **lxxix**
scis pati pro xpo. lxx.
De eo q' xpūs pro dilectōe
mā tradidit seipm. lxxi.
De eo q' ap' l'us ait. sp'ritū
nolite extinguere. lxxii.
De notitia curiositate mō
chorū lxxiii
De regula ab ap' l'is posita. lxxiiii.
Ut vigilātes sint mōchi. lxxv.
De pugna vituti rōr' vicia lxxvi.
De odio et correptōe s'ina lxxvii
Ut mēns libos succiga' lxxviii.
De mortificatiōe vitiorū. lxxix.
De g'ua lacrimarū lxxx.
De pace lxxxii
Dex vitutib' vitutes. et ex
vitijs vicia generāt. lxxxiii
Quid sit. xpo cōfix' i' m' cū lxxx
Ut mōchi habeant cor **lxxx**
purū et cōsciā bonā. lxxxiiii
Ut diuites sint mōchi i' opib'

bonis et thesaur' fent sibi fū
dimentū lxxxv.
De mansione et'na que a deo
pparata est scis lxxxvi.
Quid brūs effiat homo. lxxxvii.
De hora exitus et sepatione
aie et corpis. lxxxviii.
De innocētia lxxxix.
Quid sit ieiunū satisfacere. xl.
Quid sit bene ieiunare xli.
De eo q' mlti venient ab ori
ente et occidente. et r'ubēt
cū abrahā et ysaac et iacob
in regno celozū xlii.
De eo q' oīs p'f'ns atq' elcūs
mōchus. et homo et vitul' q'
et leo et aq'la fig'alit' sit. xliiii.
De eo q' ap' l'us dicit. caro concu
piscit adūsus sp'm. sp'us
aduersus carnē xliiii.
Quid sit impetus sp'us. et qd
impetus carnis xlv.
De eo q' unusq'q' iustus āte
facie suā et corā facie sua
ambulet xlv.
De eo q' scriptū est. oī custodia
custodi cor tuū xlv.
Quid sit qd dixit de ad ab
hā. egredē de terra et rog
natione tua. et veni i' terrā
quā tibi mōstūero. xlvii.
De mōchio qd i' pace eū sit. xlviii
De duobz alt'ibz i' hōie. vno
scz in corpore alio i' corde. C. cap.
Explicit tabula.

Libellus qui dicit dyadema monachorum que smaragdus con-
pilauit. et per centum capitula distinxit. **I**ncipit prologus

Nunc modicum operis nostri libellum de multorum dicitur or-
thodoxorum opitulante christo collegimus patrum et per
eorum discurretes floretia prata bene olentes velu-
ti ad manum collegimus flosculos. atque de eorum
florigera benedictionibus domini pleno. ea que uita monachis
esse prospera collegimus agro. et in hoc pro studio uimus
congregare libello. ea uidelicet que proforum monachorum corda
demercent. et ad desiderium patris celestis audius sublimi
erigant. in firmorum que monachorum corda confirmet et teneat.
et ad regulam emendatione producant. Et quia in regula beati benedicti
scriptum est. mox ut sint reuerit fratres a cena. sedant omnes in unum.
et unus leget collationes uel uitas patrum. aut certe aliquid
quod edificet audientes. ideo nos de collationibus patrum et in-
stitutionibus de consuetudinibus eorum modicum. et de diuersis
doctoribus in hoc congeessim plurimum. et sic eum in centum
capitulis consumauimus totum. Et quia mos est monachorum. ut regula
beati benedicti ad capitulum legatur cotidie matutinum. volumus ut
iste libellus ad eorum capitulum legatur uespertinum. Et quia in eadem
beati benedicti legimus regula. ut quicquid inchoamus bonum. a
deo illud profici instantissima deposcimus oratione. propterea in
hoc libello de orationis officio capitulum ponimus primum.

Hoc est remedium eius. qui **D**e oratione primum capitulum.
viciozorum septuaginta exestuat. ut quociens quolibet
uicio fatigat. torrens ad orationem se subdat. quia frequens oratio
uiciozorum impugnationem extinguit. Ita profuerit uita oportet
animi in orando atque pulsando. quousque in portibus desideriorum
cuius suggestiones que mentis obstruunt sensibus fortissima intentione
figemus. ac tam diu insistere quousque persistendo uicamus. uia
negligentes orationes. nec ab ipso homine impetire ualent quod uolunt.
Cum quis orat. spiritum sanctum ad se aduocat. At ubi uenit. confestim
septuaginta demoniorum que se membris humanis immergunt. primum
eius ferre non possunt. et effugiunt. Oratio cordis est non labiorum
uicque enim uerba deprecantis deus intendit. sed orationis cor aspiciat.

Quod si cor tacite oret et vox fileat. quous hoies lateat. deu
latere no pot. qui consue pns est. **M**elius est aute cu filetio
orare cordis sine sono uocis. qd solis ubis sine ituitu metis
Voces apud secretissias aures dei no faciunt uerba ma
sed desideria **E**terna etem vita si ore petim. nec tn corde
desideramus. clamates tacemus. **S**i uero desideramus ex
corde. etia cu ore coticescimus. **H**inc est q
in hemo pplis pstrupit. et moyses ab strepitu uboru tacet.
et tn silens aure dne pietatis audit. cu dicit. **Q**uod clamas
ad me. **I**ntus ergo in desiderio clamor secretus. qd huanas
aures no puenit. et tn auditu conditoris replet. **T**u q
est sine gemitu orandu. **N**a pccoru recordatio me uoz
gymt. **D**u em oramus ad meoria culpa reducimur. et
magis nos reos ee cognoscimus. **I**deoq cu deo assistimus.
gemere et flere debemus. **R**emissiores qd gma st scelera
que commisimus. qd dicit inferni supplicia que timemus.
Dens quale se in orone offert. tale se post orone coseruet
Na nichil pfiat oratio. si deus committit. un iam uenia
postulat. **I**lle em pns desideratu pcpit. qui qd orado ab
lui postulat. delinquendo no uenit. **T**u ergo uant orant.
qn aliud no cogitamus. **N**a uera tuc ipetranda diuina
munera credim. qn si pluri affcu assistimus cu oramus.
Quon aute stamus ad orone. vigilare et icube ad prestoto
corde debemus. ut cogitatio ois carnis et seclaris abscedat.
nec qicq aliud tuc amus qd id solu cogitet. qd pcat. **I**deo
sacerdos statim pparat metes dicendo. sursum corda. et du
rindet plebs. habem qd dnm. admoneat nichil aliud se
qd dnm cogitare deb. **Q**ui ledit. no desistat orare pro se le
dibus. alioqn iuxta sententia dei peccat. qd p nimitis non
orat. **S**icut nullu pfiat uulneri meduametu. si adhuc i eo
ferru sit. ita nichil pfiat oratio illius. cui adhuc dolor in
mte. ul odiu manet in pectore. **L**ibetius sacrificiu oronis
accipit. qd in conspectu mordis iudicis pxi dilone conditur.
Quod tuc uant quisq cumulat. si hoc etia p aduersarijs im
pendat. **T**antus debet ee oratis erga deu affcus. ut no

81

desperet p̄ris effectū. Inaniter at̄ oram̄: si sp̄i fiducia
nō habemus. **P**etat ḡ aut̄ apl̄us. v̄m̄iss̄q̄ in fidē. nichil
dubitans. **E**t dñs. Om̄ia q̄cūq̄ p̄tēntis in orōne credentes.
accipietis. **V**enit q̄dā senex aliqui in mōtē synaḡ. **E**t cū
exiit inde. occurrit ei fr̄ in via. et iugem̄stēs dicebat sem̄.
Affligim̄. abba q̄p̄t̄ siccitatē: q̄ nob̄ nō pluit. **E**t dicit ei
senex. **Q**uare nō oratis et rogatis deū. **E**t ille r̄ndit. **E**t
orans et dep̄t̄ant̄. assidue deū: et nō pluit. **E**t dicit ei
senex. **C**redo. q̄ nō oratis attēctus. **V**is autē scire q̄ ita ē.
Veni stemus p̄ter ad orōnē. **E**t extendens in celū man̄ orauit.
et statū pluuia descendit. **Q**d̄ cū vidisset fr̄ ille timuit: et
p̄tēns adorauit senē. **N**ā et dñs discipulus ait. **H**abete
fidē. **A**men dico vobis: q̄ q̄cūq̄ huic mōt̄ dixerit. tollē et
mitte in mare. et nō hesitauit in corde suo. q̄cūq̄ dixerit
fiat. fiet ei. **Q**d̄ et s̄m̄ p̄ribus br̄i p̄ris gregozij neocesa
riensis legim̄. **Q**ui cū volens edificare eccl̄iam i loco apto.
videt eū angustiorē eē q̄ res exigebat. venit nocte ad locū
et genibus flexis orauit ad dñm: ut montē longius iuxta
fidē petentis ager. **E**t mane fr̄. r̄uer̄sus iuenit mōtē tātū
spatiū reliq̄isse structoibz eccl̄ie. quātū opus habebat. **N**ā et
et s̄m̄ scolastica manus et caput in mēsa posuit: et ut plu
eret orauit: et statū pluuia sup̄ illos descendit. **N**am et
p̄uid tardius iustozū exaudiūt orōnes: ut dū differūtur
maioribz p̄m̄is tumultū. **O**ratio nāq̄ p̄m̄atis locis opor
tunus f̄dit: dū deo tm̄ teste dep̄m̄t̄. **N**eq̄ em̄ cōsiliat
deū mlt̄plex orātis sermo: sed pura sinceraz orationis
intencio. **I**nrogauerūt q̄dā abbatē machariū dicētes
Quō debam̄ orare. **E**t dicit eis senex. **I**ō est opus mltū
loqui in orōne: sed extendē man̄ fregit̄ et dice. **D**ñe
sicut vis et sicut fr̄is: misere mei. **H**inc bt̄us b̄ndictus
ait. **N**ō in mlt̄loquiosē sed in p̄m̄itate cordis et i p̄p̄ctōe
lacrimarū nos exaudiū sciam. **E**t ideo breuis debet esse
orō et pura: nisi forte ex aff̄m̄ insp̄natois dñe gr̄e p̄tēda
tur. **I**n cōuentu tm̄ oīno breuiet oratio
De illo usu psalmi. **P**sallite sapienter. **C**aplm̄. ij.

Oportet enim in sibus totis obedire illi: qui nos per prophetam
admonet dicens. **P**sallite sapienter. **I**d est. non quia
inuis somni auribus. sed lumine cordis: et quod lingua cantamus.
ope complemmus. **C**antat sapienter: qui quod psallit intelligit.
Nemo enim sapienter agit: qui quod operatur intelligit non. **Q**uod enim
est in omnibus tibus gustus quo dimoscitur cuius saporis sit: huius
est in libris scripturae prudentia et sensus. **I**n quibus ergo ita animi
suum intendat in singula verba psalmodie. sicut gustus iterum
est in discretione saporis ciborum: iste est qui complevit quod dicitur.
Psallite sapienter. **B**onum est corde se orare: bonum etiam sono vocis
deum spiritualibus propriis glorificare. **N**ihil est sola voce canere
sine cordis intentione: sed sicut aut apostolus cantantes in cordibus
vris domino: hoc est non solum voce sed et corde psallentes. **V**n alibi
Psalla spiritu psalla et mente. **S**icut orationibus regimur: ita psal
morum studio delectamur. **P**sallendi enim utilitas tristitia corda
consolat: gremios mentes furtim: fastidiosos oblectat: merces
exsuscitat: peccatores ad lamenta iuvat. **N**am quibus dura sunt
carnalium corda: statim ut psalmi dulcedo isomneit. ad affirmam
pietatis animi eorum inflectit. **D**um christum non vocis modulatio.
sed tantum verba divina que ibi dicuntur: debeat commovere: nestio tamen quo
pacto modulatioe canentis maior nascitur cognitio cordis.
Multi enim reperiuntur: qui tantum suavitatem commoti sua commina
plangunt: atque ex ea parte magis flectunt ad lacrimas: ex qua
psallentes isomneit dulcedo suavitatis. **O**ratio in presenti tantum
per remedium peccatorum fundit: psalmorum autem decantatio perpetua dei
laudem demonstrat in gloriam sempiternam: sicut scriptum est. **B**eatum qui
habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. **C**uius
opis misterium quicumque fidelium intentaque mente exequitur: quodammodo
angelus solet. **V**n et alio loco idem psalmi propheta ait. **I**n spiritu
angelorum psalla tibi. **P**salmodie huius usus ostendit: ut qui primo
corde iter homines psallit: etiam sursum cum angelis canere videatur.
Hinc paulus ait. **L**oquentes vobismetipsis psalmis propriis et in
canticis spiritualibus: cantantes et psallentes in cordibus vris domino.
Et canite igne et psallite et laudate deum magis animo quam voce debet:
hoc est quod dicitur: canentes et psallentes in cordibus vris domino. **D**oxe

eterni psalmodie. cum per intentione cordis agitur. per hanc omnipotenti
 domino ad cor iter patitur. ut itente metu ul' prophetie misteria.
 ul' copunctione gratia infundat. **Quoniam scriptum est.** Sacrificium laudis
 honorificabit me. et illic iter quo ostendit illi salutare meum. Et
 illud. Cantate domino psalmum dicitur non eius. iter facite ei qui
 ascendit super occasum. dominus nomen illi. Iste etiam super occasum ascen-
 dit. quod morte resurgendo calcavit. **Cum dum cantamus iter facimus**
 ut ad mentem cor veniat. et sui nos amoris gratia attendat.

De utilitate legendi scripturam. Capitulum tertium.

Quoniam omnibus mundamur. lionibus instruamur. **Utrumque** bo-
 num si liceat. si non liceat. melius est orare quam legere.
 Qui vult cum domino esse frequenter debet orare. frequenter et
 legere. **Non** cum oramus super cum deo loquimur. cum vero legimus dominus
 nobiscum loquitur. **Omnis** profectus ex lectione et meditatione procedit.
 Que enim nescimus lectione discimus. que autem didicimus medi-
 tationibus conservamus. **Gemma** confert domum laico sanctum scriptu-
 rarum. sine per intellectum mentis erudit. seu quod a mundi vanta-
 tibus abstractum hominem ad amore dei producit. **Gemma** est laico
 me studium. **Primum** quod scriptura intelligat. secundum quod utilitate
 ul' dignitate dicat. **Non** rationabile erit. ut unusquisque prius
 promptus sit ad intelligendum que legit. deinde prodoneus
 ad preferendum que didicit. **Iuxta** enim dei et primum habet et
 pena legentibus ea. **Omnia** hinc qui ea bene vivendo custo-
 diunt. pena vero hinc. qui ea male vivendo custodiunt. **Scip-
 tura** nam facta lectionis sui animam ad celestem patriam vocat. atque a-
 tunc desiderans ad signa amplectenda cor legentis invitat.
Deus quoque obscurioribus erret fortes. et puerilis humilis firmos
 blandit. et usu legendi fastidium tollit laico. quod nimirum
 humiles adiuvat. sublimes leuat. **Scriptura** sacra aliquando cum
 legentibus nescit. a rudibus laicis que cognoscit. tamen
 doctis spem nova reperit. **Ad** ezechielem de filiis hinc quod magis in e-
 neris comedat. **Quod** enim in sacra scriptura invenit. edendum est.
 quod et eius propria simpliciter componit vitam. et eius magna subtiliter
 edificat intelligentiam. **Precepta** scripturae sacre legendi reveren-
 tiam. qui mortui in culpa iacebamur. **Quoniam** omnipotenti

deo p̄ psalmistā d̄r. Inetnū nō obliuiscar sermones tuos: quia ī
t̄p̄is uiuificasti me. S̄c̄n̄ septima in tenebris uite p̄ntis. f̄m̄ est
nob̄ lūmē ut meris. Hinc petrus ait. Cui b̄n̄factis itē d̄tes.
q̄i lucēne lucenti in caliginoso loco. Cū legenti cuilibet elo
quū mētē eius nō ex̄tat: et cogitandē sua nullo itellcū
lūis emicat. At uero si b̄n̄ uiuendo ordines q̄nt. et per
gressū cordis q̄admodū inueniat pedē boni op̄is ponat.
tū in sacro eloquio p̄fecto inuenit. q̄tū apud illū ip̄e p̄fe
cit. Plerūq̄ fit ut s̄pt̄urē facere ūba eē mistica sentiat.
si accensus signe cōtēplacōis gr̄a semet ip̄sū ad celestia
suspendat. Anna em̄ atq̄ ineffabilis sacri eloquij uirtus
agnoscat: cū sup̄no amore legētis ān̄mus penetrat.

Caritas **¶ De caritate xpi et pximi. Caplm̄ q̄rtū.**
In dilcōne dei et pximi cōsistit. Seruat autē in se
dilcōne dei: q̄ a caritate nō didit pximi. Qui a f̄ina socie
tate secerit: a diuine caritatis p̄ticipatōe p̄uat. Nec potit
deū sincere dilige: q̄ nosat in px̄i dilcōne errare. Xp̄us de
et hō est. Totū q̄ xp̄m̄ nō diligit: q̄ hōiēm odit. Quāuis
q̄ nōnulli fide atq̄ op̄ibus sc̄o uideat eē p̄ticipes: tū q̄
p̄uatur a f̄ina caritate dilcōnis: nullū h̄nt ic̄mētū uirtutū
Nā sicut ap̄l̄us ait: si r̄didero corpus meū ut ardeā. cari
tate at nō habuerō: nichil in p̄dest. Sine amore caritatis
q̄uis q̄s̄p̄ itē credat. ad b̄n̄itudinē p̄uenire nō p̄t: quia
tāta est caritatis uirtus: ut etiā p̄phetia et uirtutū sine
illa nichil eē credat. Nullū px̄m̄ caritati cōpensat. Caritas
em̄ uirtutū om̄i optinet p̄ticipatū. Nū et uirtutū p̄fōnis
caritas ab ap̄lō dicit: eo q̄ b̄n̄ūse uirtutes ei uirtutū r̄ligat.
Oma uirtus ob̄iē in caritate est. Que uidelz caritas ī duobz
p̄ceptis distinguit: ut deus et px̄m̄ diligit: et itā op̄a
tio ex decalogi cōpletionē p̄ficiat: ut cū bona agi ceperit.
mala iā nulla p̄tētur. Duo sūt p̄cepta caritatis: dilcō
uidelicet dei et px̄m̄. Per que itaq̄ nos s̄pt̄urē sacre d̄n̄
uiuificat: q̄ dilcōne dei et px̄i capim̄ in eloq̄is diuinis.
Per amorē dei amor px̄i gignit: et p̄ amorē px̄m̄ amor
dei nutrit. Nā q̄ amare deū negligit: p̄fō px̄m̄ diligere

nescit. **T**unc pleni in dei dilectione perficiuntur: si in eorum dilectione
 primo plus proximi caritate lactantur. Quia 7° amor dei amore
 proximi generat. dicitur usque per legem dominus. diliges proximum tuum.
 promissit dicens diliges dominum deum tuum: ut viz ut peccatis
 mei archana plus amoris sui radice fuget: quatenus per caritatem
 per modum dilectionis sine gemitu gemitaret. **A**mor dei proximi amore
 calefacit: sicut testatur iohannes: qui quosdam increpat dicens.
Qui non diligit fratrem suum quem videt: deum quem non videt. quomodo
 potest diligere. **Q**ue tamen divina dilectionis: per timorem nascitur: sed
 in affectum crescendo permutatur. **S**epe omnipotens deus ut quantum
 quisque a caritate dei et proximi longe sit. vel in ea quantum profecerit
 innotescat: in iusto ordine cuncta disponens. alios per flagella
 depunit. alios successibus fulcit. **E**t dum quosdam temporaliter deserit:
 in quantum cordibus quod malum lateat. ostendit. **N**am plerumque ipsi
 nos miseros insequuntur: qui felices sine comparatione coluerunt
 inoffenso pede iter nostrum in terram agunt: si deus et proximus
 integram mentem diligant. **N**ec deus vere diligit sine proximo. nec
 proximus vere diligit sine deo. **S**anctus spiritus scilicet legitur datus
 plus a domino in terra deservit: per modum a domino celo presidente
In terra quippe datur spiritus sanctus ut diligat proximum: et celo
 vero ut diligat deum. **S**ed cur plus in terra per modum et celo.
 nisi quia patenter datur intelligi. quod iuxta iohannis vocem
 qui fratrem suum non diligit. quem videt. deum quem non videt. quomodo
 potest diligere. **A**men et amplectamur proximum qui iuxta nos est.
 ut pervenire valeamus ad amorem illius qui super nos est. **C**redite
 meus in proximo. quod exhibeat deo. ut profere mecum in deo
 gaude cum proximo. **T**unc enim ad illam superne frequentie leticiam per
 venimus de qua nunc sancti spiritus pignus accepimus: si ad istum
 finem saltem ad dilectionem dei et proximi toto amore tendimus. **O**mne
 mandatum de sola dilectione est. et omnia unum preceptum sunt. quod quicquid
 precepit: in sola caritate solidatur. **P**recepta ergo divina et multa
 sunt. et unum. multa per diversitatem operis: unum in radice caritatis.
Qualiter ista dilectionis sit tenenda ipse insinuat. qui in
 plerisque scriptis sine finibus. et auctores iubet diligere in se. et in
 inimico pro se. et inimicos diligere pro se. **D**iligamus ergo

dilectissimi fratres domini deum in meum sicut ille precepit. scilicet ex toto
corde ex tota anima et tota uirtute meam diligam. quia ipse pro
dilexit nos. **Hic** enim iohannes qui super illum dilectionis fontem in
cena tribuit. in epistola sua ait. **Nec** enim potest dominum fingi
lucis diligere humana. nisi ille primum naturam diliget meam
Dilexit etiam nos propter eum. et ideo ut eum creauit.
uiuificauit. nutriuit. custodiuit. et ad lauacrum regene-
rationis perduxit. renouauit. gubernauit et ad intelligibile
etate perduxit. **Hec** enim omnia nobis misericorditer et per innumeram
dilectionem profecit. **Apertam** ergo oculos cordis nostri dilectissimi fratres.
et in tempore nos a ihesu christo domino nostro cognoscimus esse dilectos.
ut pro nobis eius sanguinem fusu non dubitemus. **Susp**endumus
corda nostra ad dilectionem creatoris nostri. et non ad modicum aut ex
aliquo. sed ex toto corde. tota anima. tota uirtute diligam. **scilicet**
ita ut nullius rei dilectionem proponamus dilectioni domini nostri ihesu
christi. **ipse** enim ait. **Qui** enim diligit patrem aut matrem plusquam
me. non est me dignus. **Ne** enim si dominum ex toto corde diligi-
mus. dilectioni eius nec patrum nec filiorum. nec amicorum. dilectionem
preferre debemus. **sed** si diligam dominum. est nate. ut sicut
nosmetipsos diligam. et proximum. quia in his duobus preceptis
tota lex pendet et propheta. **ergo** legem et prophetas non implet.
qui deum proximumque non diligit. **Scriptum** est enim. **Hoc** mandatum
habemus a deo. ut qui diligit deum. diligat et fratrem suum. **Et** in
hoc cognoscet omnis. quia mei discipuli estis. si dilectionem hanc
ritis adiuuere. **Et** illud. **Qui** diligam in nos inuicem. quoniam caritas
ex deo est. et omnis qui diligit fratrem suum ex deo natus est. et cognos-
cit deum. **Si** diligam inuicem. deus in nobis manet. et caritas
eius in nobis perfecta est. **Scilicet** est ergo uirtus dilectionis et cari-
tatis. que omnes implet. omnes diligit. omnes sonet. **Ver**e beata
que mitrit uirtutes. et delet peccata. opprimit uana. excludit odia.
expellit auaritia. comprimit uicia. et fugat proter omnia uicia.
Omnia tolerat. omnia credit. omnia sperat. **Inter** obprobria secunda
est. iter in nos placida. iter odia beneficia in ueritate firmi.
A prauis impugnationibus non diripit. a latronibus non finat.
ab incendio non cremat. ab heresi non didit. **Indi**uidua stat.

inexpugnabilis manet. inexplicabilis durat. incontussa
 presentat. incorrupta letat. Ligamentum est enim omnium virtutum.
 glute est. avarum. concordia metrum. et societas electorum. Ne
 adusitatibus fringat. forte mentem roborat. ne sipe retin
 rationabile reprimat. Vere hec in deo nobilissima et excellen
 tissima virtus est. Teneam. quod frater eam virtute qua possid
 ut nobiscum sit. nobiscum maneat. nobiscum surgat. nobiscum
 pergat. nobiscum letet et commuetur. Decet enim in fraternam
 congregationem. tam regiam iugiter esse virtutem.

De observantia mandatorum dei. Capitulum quintum.
 Post executionem dilectionis videmus. quod nobis obser
 vandum ipse auctor precipiat dilectionis. aut enim. Si diligi
 tis me mandata mea servate. et ego rogabo patrem. et
 alium paritum dabit vobis. ut maneat vobiscum mater mi
 amedam. quod frater. quantum nos diligit dominus noster ihesus. qui cum
 promissione a nobis suam exigit dilectionem. et spiritum sanctum dicit
 nobiscum retinere esse mansurum. si per dilectionem suam mandata eius
 observaverimus. ab ipso enim nobis omnia bona largiuntur. et velle
 bonum et operari ab eo prius donatur nobis. Diligimus enim ab
 illo ut diligamus illum. amamus. ab illo ut amemus eum.
 cognoscimus. ut cognoscamus. adiuvamur. ut operemur.
 atque operando virtutibus ditemur. Ergo si nos dilectio dei et
 proximi demerit. consequens est. ut faciamus quod ille precepit. quod
 in tantum diligimus. in quantum facimus. Neque enim potest facile
 deum diligere. qui mandata eius fideliter non implet. Ipse enim ait. Si
 quis diligit me. sermones meos servabit. et pater meus diliget
 eum. et ad eum veniet. et mansionem apud eum faciet. Et qui
 non diligit me. sermones meos non servat. Ihesus quoque apostolus
 dilectionem domini impletus in epistola sua ait. In hoc scimus quoniam
 cognovimus eum. si mandata eius observamus. Qui dicit
 se deum nosse. et mandata eius non custodit. mendax est. et veritas
 in eo non est. Qui servat verbum eius. verum in eo caritas dei
 perfecta est. De se quoque ait iob. Vestigia dei servatus est pes meus.
 via eius custodivi. et non declinavi ex ea. et mandatis labi
 orum eius non recessi. et in sermone meo abscondi verba eius ei.

Spe q̄ dñs de dilcōne sua et mādatozū suorū obseruātia populū
israheliticū admones dicit. Et nūc israhel audi p̄cepta et iudicia
que ego doceo te hodie. Ut faciens ea uiuas in eis. **O**bserua
et caue. ne qm̄ obliuiscaris dñm deū tuū et negligas mādata ei⁹
atq; iudicia et ceremonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie. Et nūc
israhel. qd̄ dñs deus tuus petit a te. nisi ut timeas dñm deū tuū.
et ambules in vñs eius. et diligas eū et seruias ei in toto
corde tuo et tota mēte et in tota aīa tua custodiasq; mā
data eius et ceremonias eius q̄s ego p̄cipio tibi hodie. Ut
bñ sit tibi. **S**i autē feceris oīa mādata ei⁹. faciet te dñs excessi
orē cūctis gētibus q̄ versant in t̄ris. **B**ndictus eris in c̄itate.
bndictus in agro. bndictus fr̄tus ventris tui et fructus terre tue.
mittet dñs sup̄ cellaria tua et sup̄ opa manūū tuarū bndicōne
Hinc et ioh̄s apl̄is ait. In hoc cognoscimus qm̄ diligim⁹ mat̄
dei. cū diligim⁹ deū et mādata eius seruamus. **N**ec est em̄ cari
tas dei. ut mādata ei⁹ custodiam⁹ et mādata ei⁹ nō sūt q̄rua
Hoc et ip̄e dñs ait. **S**i q̄s diligit me sermōne meū seruabit.
Probatio ḡ dilcōnis. exhibitio est opis. Vere em̄ diligimus. si mā
data obseruam⁹. et a nr̄is nos voluptatib; coartamus. **N**ā. qui
adhuc per illicita desideria defluit. p̄fecto deū nō amat. qz ei in
sua voluptate cōtundit. **¶ De timore dñi. caplm̄ sextū.**
Triptū est em̄. Initiū sapiē timor dñi. **T**imor domini
gl̄a et gl̄atio. et leticia et corona exultacōis. **T**imor
dñi delc̄abit cor. et dabit leticiā et gaudiū in lōgitudine dierū
Time dñm et r̄cede a malo. qz timēti deū bñ erit. et in dieb;
cōs̄ationis ei⁹ bndict⁹. **P**lenitudo sapiē timere deū. **G**e
neratio sapiē timor dñi. diuitie et gl̄a et vita. **T**imor dñi ex
pellit p̄cc̄m. et reprim̄ vitium. cautū facit hom̄em atq; sollicitū
Nā q̄ sine timore est. nō potest iustificari. qz ubi timor nō est.
ibi dissolutio vite ē. **U**bi timor nō est. ibi habūdicia scelerū est.
Qui timet dñm. nō erūt incredibiles ūbo illius. et qui diligūt
illū. cōseruabūt viā eius. **Q**ui timet dñm. custodiet mādata
eius. et p̄rtiam habebūt usq; ad inspectionē eius. **Q**ui timent
dñm. p̄parabūt corda sua. et in cōsp̄ctū illi⁹ s̄s̄ificabūt aīas suas
Timor dñi est. nō despice pauperē. et nō magnificare virum

b

a

c

85

patore diuine. Dauid enim dicit. Seruite dno in timore et exultate
ei cum tremore. Et timeate dnm omnes sancti eius. quoniam nichil deest time-
tibus eu. Et beatus oes qui timeat dnm. qui ambulat in uis a Moyses quod
ait. Post deum uerum ambulate. et ipse timeate et precepta eius custodite
et acquiescite illi. **A**plius quod ait. Cum timore et tremore ueraz salute
operamini. **F**erunt salomon ait. Corona sapientie timor dmi replens
pate et salutis fructu. **U**traque sunt dona dei. **M**etuentes dnm
sustinete misericordiam eius. et non deflectatis ab illo ne cadatis. **Q**ui
timeatis dnm. diligite illum. et illuminabunt corda uera. **B**eatus
cui donatum est habet timorem dei. **T**imor dmi sicut paradysus bni
dromis. et super oem gloriam. et super oem gloriam operatur illum. **I**n timoris
eterni laude adhuc salomon ait. **T**imor dmi apponet dies. **T**imeat
quod frater illo timore dnm qui sanctus permanet in seculo seculi. **N**ullo casto
timore qui nobis ad dies temporis huius admet dies et nos. dies
perpetuos. dies phenes et mortales. **U**nico die unum sine uespere
et infinitum. die felici gaudio plenum. ineficiente luce refectum.
angelico conuitatu suffultum. **D**iem inquam quam non interpolat
nox. tenebre non obscurant. nubilu non obfuscant. inportabile
non efficit calor estatis. pigrum non reddit frigus hyemis. dies
qui nobis unus erit cum sanctis. coram angelis. eternus cum utriusque.
qui nobis cum felici gaudio conseruium tribuat angelorum. et sanos
faciat patriarcharum. in numero computet prophetarum. in exultatione son-
os faciat apostolorum. **E**t quod iohes dicit. timor non est in caritate.
sed perfectum caritas foras mittit timorem. et quod timor pena habet.
et qui timeat non est perfectus in caritate. necesse est duos discrete
et diligenter intelligamus timores. **Q**uo sunt igitur timores. **U**nus
quo timeant homines deum. ne mittantur in gehenam. ipse est timor
ille qui introducit caritatem. sed sic uenit. ut exeat. **S**i enim adhuc
propter penas times deum. nondum amas quem sic times non bona
desideras. sed mala cauens. et ex eo quod mala cauens. corriges te
et incipis bona desiderare. **C**um bona desiderare ceperis. erit
in te timor sanctus. ille scilicet. ne ipsa bona amittas. ne mit-
tis in gehenam sed ne te deserat presenciam dmi. quem contemneris. quod
et non frui desideras. **R**oganda interrogauit senex. **Q**uomodo uenit
timor in animam. **E**t respondit senex. **S**i homo habet humilitatem et

paupertate. et nō iudicet alterū. sic venit in eū timor dñi. **D**ixit
senex. Timor et hūilitas et egestas victualū et planctus mane
at in te. **D**icebat quidā semī. Nōquid odio habes. alij ne facias
Si odis qui tibi male loq̄t. neq; tu male loq̄ris de aliquo.
Si odio habes q̄ tibi calūpniā facit. neq; tu calūpniā facias
alicui. **S**i odio habes qui i cōteptū ducit aut iūris appetit.
nichil horū tu facias cuiq;. **C**um q̄ istud iūbū custodie p̄t.
sufficit ei ad salutē. **D**ixit senex. Vita mōchi hec ē. obīa
meditatio oratio et ut nō iudicet. nō obloq̄tur. nō mīnuit.
Scriptū est em̄. Qui diligitis dñm. odite malū. Mōchi vita
hec ē. nō ingredi cū iūstis. neq; vidē oculis suis mala. neq;
curiose agere. neq; audire aliena. neq; irasci sed magis tribuere.
neq; sup̄bire corde. neq; cogitatione malignari. neq; ventrem
implē. sed cū discretionē oīa agē. et ecce in hīs monachū est.

Dixit abbas iacob. Quia sicut lucerna obscurū cubiculū
illūinat. ita timor si veniēt in corde hōis illūinat eū et docet
oīs iūures et mādata dei. **I**ntrogauerūt. quidā patrū
abbatē machariū egyptiū dicētes. Quō sic et quā māducas.
et quā ieiunas corpus tuū sicutū est. **E**t dixit senex. Sicut lig
nū in manu hōis cū quo frutices in igne versatur. ita si hō
habuerit mentē suā in timore dei. timor dei ossa ei cōsumit.

Quona sapiē. timor dñi est. **D**e sapientia. caplm̄. vii.
et incū sapiē timere deū. **E**t plenitudo sapientie.
et radix sapiē timor dñi est. **T**ameam̄ ergo hūm̄ deum et
aiās mās p̄parem̄ ad extirpandā sapiām. ut sapiēter et
iuste uiuētēs cū ip̄a sapiā regna mēamur possidē
p̄petua. **S**icut scriptū est. Qui custodierūt illā iustificabūt
ab ea. et facile videbit̄ ab hīs q̄ diligūt eā. et inuenietur
ab hīs qui q̄rūt illā. **S**criptū est em̄. Concupiscentia sapiē
educit ad regna p̄petua. **P**ropterea salomon ait. Optaui et
datus est mī sensus. inuocaui et venit in me spūs sapiētie
et p̄posui pro luce habē illā. **S**up̄ salutē et oēm pulchritudinem
dilexi illā. qm̄ iextinguibile est lumē illius. **V**enerūt michi
oīa bona p̄ter cū illa. et innumerabilis honestas per manū
illius. et letatus sū in oībus. qm̄ antecēbat me sapiā. **I**n finitū

em thesaurus e hoibus. qm qui ea vfi fut pticipes fci fut
auctie dei. Est em m illa spūs itellctūs. fciūs. **U**nicū mltiplex
subtilis. mobilis. discretus. icoinqñatus. certus. suavis.
amans bonū. acutus. huānus. stabilis. securus. oem hñs
ūtutē. oīa pspiciens et q capiat oēs spūs itelligibiles. **U**
por est em ūtutis dei. et emanatio claitatis oipotētis
fincera. **C**andor est em lucas et ne et speculū sine macula
dei maiestatis et ymago bonitatis illius. **E**st em speciosior so
le et sup omne stellarū dispositionē luci cōparata iueit prior.
Luci em succedit nox. sapia at vncit malicia. **A**trugit autē a
fme. vsq ad fme fortiter. et dispoñt oīa suauiter. **S**obrietate
em et sapiam docet et iusticiā et ūtutē. qbus vtiliū nichil
ē m vita hoibus. **T**hesaurus em magnus est sapia. quā qui
iuenit. iueniet vitā. et q possedeit illā immortalitatis hebit
coronā. **I**pā em que stabiles facit m fide. certos m verbo.
dulces m eloquio. hylares m duto. m mīa huānos i rñdēdo
suaves. m dñcñdo sagaces. m pspitate mites. m adūsitate
seruos. acutos m sensu. plucidos m facto. candidos i vultu.
et fortes m cōflictu. **U**n ergo sapia venit. et qis ē locus itelli
gencie. **A**bscondita est ab oculis viuētū. **D**eus intelligit
vīa eius et ipē nouit locū quūq. **I**pē em dixit hōi. **E**re rñoz
dñi. ipā est sapia. et recedē a malo itelligētia. **D**iligamus
gō eā frēs. vt diligam. ab ea. **I**pā em sapia que xpīs ē dicit.
Ego sapia habito m cōsilio. et eruditio itersū cogitacōibz
Herū est cōsiliū et eqñs. mea est prudētia. mea ē et fortitudo
Ego diligētes me diligo. et q mane vigilauerit ad me.
iueniet ad me. **H**erū fut dicie et glā. **M**elior ē frēs mei
lapide pñoso. **I**n vñs iusticie ambulo. vt dñe diligētes me
et thesauros eorū replea. **D**iligit em deus illū qui diligit
sapiam. **S**apia em filijs suis vitā pparat. diligētibz se iusti
ciā mstrat. amātibus se prudētia donat. **I**n reptatione
cū illo abulat. et iter dñctū illi pparat. absconsa sua
demodat. et sup illū strām et itellctm prudētie thesau
risat. **E**rgo qui tenuerit illā. vitā eternā hereditabit.

De prudentia caplm octauū.

Prudencia nāq̄ est ornamētū om̄i v̄tutū. gloria
ibi decetq̄ sermōnis sicut s̄ptū est. Ornamētū
aureū prudēti doct̄na et q̄si brachiale in brachio dextro.
Prudētia custos est oris. gub̄nātia actionis. tēpantia cor
dis. moderatio lingue. om̄iq̄ statētia iūborū et ponderatio
terū. sicut s̄ptū est. Verba prudētū in statētia poterūt
Hinc et paulus ait. Sermo v̄s s̄p̄ sit sale cōditus ut sciatis
quō oporteat vos vincit̄ r̄ndē. Diligam̄ ergo et nos
fr̄es hāc carissimā v̄tutē. que nob̄ gub̄natiōē aī disponat
et discretiōē mētis cōfirmet. Sic em̄ s̄ptū est. Qui sapiēs
est. mltā gub̄nat̄ prudētia. Diligam̄ prudētiā que gressus
opis nr̄i dirigat. et actus cogitatiōis disponat. S̄ptū ē
em̄. Vir prudens dirigit gressus suos. Diligam̄ prudētiā.
q̄ nob̄ domū sp̄ūalē edificet. edificatā sublimet̄ eleuet ac
robozet. S̄ptū est em̄. Sapia edificabit̄ domus. et prudētia
roborabit̄. Diligam̄ prudētiā. que nob̄ ornamētū morū et
copiā m̄stret v̄tutū. q̄ ori nr̄o legē veritatis insinuet. et sermo
nē sapiē et itellct̄is mltipl̄i adoznet. s̄moibus nr̄is aureū
ornamētū iponat. et labijs nr̄is m̄m̄ argētēū conferat.
moribus nr̄is iugē custodiā. cōgruā. m̄stret gloriā.

Magna quidē est prudētie // De simplicitate. cap. ix.
virtus. sed nō ē. ut simplicitatis v̄tute tēperetur.
Sic em̄ dñs in euāgelio ait. Estote prudētes sicut serpētēs
et simplices sicut colūbi. Et de iob simplici viro dñs ad d̄nabolū
ait. Nūq̄d cōsiderasti serūū meū iob. q̄ nō sit eisilis s̄q̄ t̄m̄.
simplex et r̄ct̄us ac timens deū et r̄cedens a malo. Diligam̄
fr̄es hanc magnā v̄tutē. q̄ de altissimi thezaurō procedit
Que q̄uis oibus xp̄ianis. maxie t̄m̄ nēcia est mōct̄is. q̄ vite
p̄positū simplicitatis ornare debent officio. S̄ptū est em̄. Sente
de dñō in bonitate et in simplicitate cordis q̄rite illū. q̄m̄ iucit̄
ab h̄is q̄ nō tēptant̄ illū. Diligam̄ simplicitatē cordis. ut ab i
actus nr̄i dirigatur i viā salutis. S̄ptū est em̄. Simplicitas iusto
rū diget eos. Obediam̄ iūbis pauli p̄dicatoris egregij q̄ nos
admonet dicens. Volo vos sapiētes ēē in bono. simplices i malo.
Debet em̄ elcōrū corda prudētia i bonū iugit̄ acquirere. et simpli

citas ab acume prudētie tēperare. ne aut prudētia modum
 rātudis excedat. aut simplicitas ignorātie fallari. et torpeſcat.
 De iacob em̄ legit. q̄ eēt vir simplex et in domo habitans. q̄
 nimis oēs q̄ in curis extioribz spargi reſugiūt. ſimplices ī co
 gitatione atq̄ in conſciē ſue hūitatione cōſiſtūt. ne dū ad milita
 foris inhiant. a ſemetipſis alienatis cogitatioibz recedāt.
 Curramus ḡ. per ſimplicitatis itinera vt ad p̄hēntatis p̄ eā
 tū p̄uenire mēamur patriā. ubi immortalitatis ſtola. et
 ſimplicitatis r̄tipe meream̄ p̄mia. **¶ De paciētia caplin. x.**

D E hac em̄ ūtute paciē ſic dñs ait. In paciētia v̄ra
 poſſidebitis aiās v̄ras. Et paulus diſcipulis ſuis
 dicit. Induite vos ſicut elcā dei viſcerū miſēdie. hūilitatem
 paciām ſubportātes iūicē r̄. Et ſalomon ait. Doctrina v̄ri
 per paciām noſcit. et glā ei⁹ iniqua p̄tergredi. Iacob⁹ ap̄lūs
 p̄dicans ait. Paciā opus p̄fectū habeat. ut ſitis p̄fcti et itegri
 ī nullo deficientes. Et paulus iterū dicit. Corripite inq̄etos.
 cōſolamini puſillanimes. ſuſcipite iſirmos. paciētes eſtote
 ad omēs. Curram⁹ ḡ. dilc̄ſſi fr̄es p̄ hāc paciē v̄rā. et diliga⁹
 eā. q̄ nō h̄t offendiculū. ſed plenū et et̄nū per ſe c̄rentibus
 in fut̄o retribuet gaudium. Magna eſt em̄ ūtus paciē. q̄ ledētes
 ſe nō ledit. ſ; diligit. que iūriāt ſe iūrias nō reddit. cui
 nocē p̄t. nō nocet. ſed parat. Radix om̄i et cuſtos v̄rtutū.
 paciā eſt. Per paciām v̄o poſſidem⁹ aiās v̄ras. Cuſtodē igitur
 cōditōis m̄e paciām dñs eē mōſtrauit. q̄ in ip̄a nos poſſidē
 noſmetip̄os docuit. Paciā at̄ vera ē aliena mala eq̄animiter
 H̄eti. et cōtra eū q̄ mala irrogat. nullo dolore morderi. Paciē
 ḡ. v̄rtus eſt fr̄es. q̄ nos deo cōmēdat. et a malis om̄ibus
 cuſtodit et ſeruat. Ip̄a eſt q̄ nū tēpat. linguā reſrenat. et
 mentē gubnat. Ip̄a ē que paciē cuſtodit. diſciplina moderate
 pagit. libidīs impetū frangit. violētiā cōp̄mit. et irēndiū
 ſimilitatis extinguit. cohercet potētā diuitū. iſonēt iopia
 pauperū. facit hūiles in p̄ſp̄is. fortes in adūſis. cōtin iūri
 as et cōtūelias mites. tēptationes expugnat. p̄ſecutiones
 tolerat. Ip̄a eſt q̄ fidei m̄e ſūdāmetā fortit̄ munit. it̄xiē
 ta ſpei m̄e ſublīnit̄ p̄uehit. et actus vite m̄e dirigit. Ip̄a

nos. ut tenere possim. viam xpi. patienter gubernat. et filij dei
pseueremus. Imobilitate confirmat. Hanc enim uirtute fratres karissimi
cum gaudio diligere et totis uerbis amplecti debemus. Cito
enim fructum pacie eiusque premium recipiemus. Si cum illa usque
in fine perseueremus. Sic enim et iacobus apostolus ait. Ecce iudex
ante ianuam existit. qui et nobis premia pacie et aduersariis nostris
penam quam merentur restituat. An ianuam dicit. quod premium
nobis est. et patet dominus noster ihesus christus. et ad dimittenda nobis
rogantibus delicta. et ad reddenda pacie premia. ¶ Dicebat
de abbate ysidoro. qui erat presbiter in schola. quod si quis huiusmodi
fratrem infirmum aut pusillimum a iurioso. et volebat eum
expellere foras. ille dicebat. adducite eum ad me. Et apprehen-
dens eum paciam suam curabat auiam fratris illius. ¶ Venerunt
aliqui latrones in monasterium cuiusdam senis. et dixerunt ad
eum. Quia quicunque in cella tua sunt. tolle uenimus. Et ille
dixit. Quotum uobis uidetur. tollite. Tulerunt quod quicunque inueniunt
in cella et abierunt. Obliti sunt autem ibi sacculum quem erat abstul-
sus in cella. Senex uero tollens eum secutus est post eos clamans
et dicens. Filij tollite quod obliti estis in cella. Illi uero am-
irantes paciam eius irruerunt et instituerunt ei omnia in
cella et premium egerunt omnes adiuuantes dicentes. Hic uero homo dei est

Hec uirtus humilitatis. ¶ De humilitate capitulo. xi.
Humilis omnino esse debeat christianorum. maxime tamen in cordi-
bus monachorum habitare et quiescere debet. Vnde ysidorus ait.
Summa uirtus monachi humilitas. summum uicium superbia est. Tunc
autem quisque se monachum iudicet. quando se minimum omnibus existauerit.
etiam cum maiora uirtutum opera gesserit. Qui mundum deserunt et
tamen uirtutes preceptorum sine cordis humilitate sequuntur. isti de ex-
celso gradibus conuult. quod deterris pro uirtutum elatione detriuntur
quod per uicia perlabi potuerunt. Saper conserua serui dei humilis
esse debet et tristis. scilicet ut per humilitatem non superbiat. et per uile-
merorem cor ad lasciuiam non dissoluat. De hac summa uirtute
dominus ait. Omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exal-
tabitur. Hinc et iacobus ait. Glorietur autem frater humilis in exaltatione
sua. quod omnis frater. qui aduersa humilis pro domino suffert. sublimetur.

ab illo regni p̄mia p̄cipiet. **H**inc et b̄tus petrus ait. **D**ēs
 at̄ iuicē hūilitatē insinuate. q̄ sup̄bis deus resistit. hūilibus
 autē dat gr̄am. **O**m̄s em̄ dicit seniores et adoleſcētes. quibz
 iuicē iubet. hūilitatis insinuarē v̄tutē. Et h̄i videlicet regendo
 et illi hūilit̄ obsequēdo. **O**m̄s ḡ. hūilitatē alterutrū ul̄ exē
 plo ul̄ etiā v̄bo docet insinuarē. q̄ mirrū oībus m̄ciū q̄
 angelos de celo dicit. noueat eē cauendū. Et q̄ sit ḡtia
 quā hūilibus p̄mittit donādū. si q̄t̄ exponit dicens
Hūiliam̄ ḡ sub potēt̄i manu dei. ut vos exaltet̄ i t̄pe
 visitationis. **H**ac igit̄ gr̄am hūilibus t̄buit. vt̄ quo magis
 hūiliati fuerit. t̄pe certam̄s p̄t̄ ip̄m. eo gl̄osius exaltetur
 t̄pe ret̄butōis ab ip̄o. **H**inc psalmista ait. **I**uxta est d̄ns
 h̄is q̄ t̄bulati sūt corde. et hūiles sp̄ū saluabit. **D**ns autē
 hūilitas nō t̄q̄ in sermone est. q̄ in m̄te. ut hūiles nos
 conscia nouerit. et nūq̄ nos scire ul̄ itelligē ul̄ esse aliqd̄
 existimem̄. **I**nnabilis em̄ culmē hūilitatis rex et p̄pha
 dauid vt̄mebat cū dicit. **D**ne nō est exaltatū cor meū. neq̄
 elati sūt oculi mei et cetera. **I**pe iterū dicit. **S**ac̄ficiū deo
 sp̄us cōtribulatus. Et iterū. **V**ide hūilitatē meā et laborē
 meū. et dimitte oīa delicta mea. **S**i ergo hūiliatū cor sac̄
 ficiū deo ē. sac̄ficiū optulit. q̄ dicit. **D**ne nō est exalta
 tū cor meū r̄. **S**ed si aliquis h̄ermita cellule sue vacans.
 talia dicit. magna t̄n̄ patie laude fulget. **S**ed quia hoc
 p̄cipiant̄ rex et p̄pharū dicebat exim̄ q̄ hūilitatis
 eī exemplū p̄ v̄m̄sū mūdū diffusa laudat̄ etiā. **Q**ue
 ideo maxie in v̄tutes eximias hūilitas hōrata cōsurgit.
 q̄m̄ eā dignio maiestatis assūpsit. **D**ixit abbas antho
 mus. **V**idi oēs laq̄os inimici tenses in t̄ra. et igem̄s
 dixi. **R**isputas t̄nsiet istos. Et audiui vocē dicentē. **H**ūili
 tas. **D**icebat abbas sempion. q̄ multos labores plusq̄
 zacharias filij meus feci et nō pueni ad m̄sum hūilita
 tis et tacit̄mitatis eius. **A**bbas moyses dicit fr̄i zacharie
Dic m̄ qd̄ faciā. At ille tollens cucullā de capite suo. misit
 eā sub pedibus suis. et cōculcans eā dicit. **R**isi ita cōculca
 tus fuit homo. nō p̄t̄ mōr̄hus eē. **I**nterrogatus senex

quod est perfectio hominis. Perfectio hominis est humilitas. Quatuor enim quae ad humilitatem perfecterit et inclinatius sunt. tunc eleuabitur ad perfectum. quia humilitas magnum opus est et diuini. Primum autem humilitatis hec est. ut labores corporales debeat assumere homo et habeat seipsum procore et ponat se subiectum in omnibus. et non attendat aliena preterea. sed spiritus sua aspirat et deprecatur pro illis sine intermissione deum.

De pace caplin duodecimum.

Nemo enim magis se apud deum exultat. quam qui se apud semetipsum propter deum humiliat. Ad hoc enim a domino humilis exaltatur. ut dei heres et filius christi vocetur. tunc est ut pacem sequatur. quia pacem querere debet et sequi filius pacis. Taliter enim nos admonens apostolus dicit. Pacem sequimini et sermone misericordiam. sine qua nemo videbit deum. Ipse quoque dominus in euangelio ait. Beati pacifici. quoniam filii dei vocabuntur. Rationem et iter sua diuina mandata et magisteria salutaria. passionem iam primam hoc nobis preceptum atque mandatum commendauit saluator custodiendum. Aut enim. Pacem meam do vobis. pacem meam relinquo vobis. Hanc nobis hereditatem ascendens dominus in celum reliquit. et sequi eam per suum fidelissimum regem dauid atque prophetam mandauit. Aut enim. Declina a malo et fac bonum. inquire pacem et sequere eam. Si hinc sincero corde sequi uoluerimus christi heredes erimus. Si autem christi heredes cupimus esse. in christi pace debemus uersari. Si filii dei sumus. pacifici esse debemus. Pacificos enim esse oportet dei filios et humiles mente mitis. corde simplices. sermone pures. animo innocentes. affectu concordantes. fideliter sibi met et unanimitate coherentes.

De obia sic beatus petrus. De obedientia. c. xiiii.

Dicit. Propter quod succincti liberos mentis uestrae sobrietate. proferte spiritate in ea que offertur uobis gratiam in reuelatione ihesu christi qui filii obedientie. Recte filios obie uult illos existere quos in passionem in obiam et aspsione sanguinis ihesu christi dixerat electos. Debet ergo obia et in aduersis. ex suo aliquid habere. et rursus in prosperis ex suo aliquid omnino non habere. quoniam et in aduersis tanto fit uerior. quanto a preteritis uicibus quam dimittit percipit gloria. funditus ex mente separet. Ab omnipotenti domino

obia usq; ad mortē seruāda p̄cipit. sicut veritas ait. Non
 possū ego a me face q̄p̄. sed sicut audio iudico. Ipse sicut
 audiuit iudicat. Tūc etiā obedit p̄ri. cū iudex h̄scl̄i venerit
 Ne nob̄ usq; ad p̄ntis vite t̄m̄m̄ obia laboriosa appareat.
 redemptor m̄ iudicat. q̄ h̄ac etiā. cū iudex venerit seruat.
Quod ḡ m̄m̄. si p̄tor h̄o obie m̄ p̄ntis vite breuitate se
 subicit. q̄n̄ h̄ac mediator dei et hom̄. et cū obediētes re
 munerat. nō relinquit. **E**sciendū est nūq̄ p̄ obediām
 deb̄e malū fieri. aliquñ at̄ debet p̄ obiam bonū agitur. m̄
 mitti. **N**ec em̄ mala ī paradiso arbor extitit. quā de h̄o
 ne cōtinget iter dicit. sed ut p̄ melius obie meritū h̄o
 b̄n̄ cōditus crescet. dignū ficiat. ut hūc etiā a bono p̄hibet
 q̄ten̄ tāto verius hoc qd̄ affert virtus est. q̄nto et a bo
 no cessans. auctori suo se subditū hūilis exhibet. **S**cp̄
 tū est em̄. **M**elior est obia q̄ victime. **O**bediā quippe
 victimis iure p̄ponit. qz p̄ victimas aliena caro. per
 obiam vō volūtas p̄ia marcat. **T**anto igit̄ q̄sq; deū
 citius placat. q̄nto ei9 oculos rep̄ssa arbitrii sui sup̄
 bia. gladio p̄cepti se imolat. **H**inc abbas basilus ī
 trogatus. quō sibi iuicē fr̄es obedire deberet. r̄ndit.
Sicut serui d̄m̄. scdm̄ qd̄ p̄cipit d̄ns. qz qui vult m̄
 vob̄ magnūcē fiat om̄ nouissim9 et suus. sicut fili9
 h̄ois nō venit m̄strari s̄ m̄strare. **¶** **P**lātant qd̄a
 senex aridū lignū m̄ h̄emo. et volens obiam fratris
 p̄bare. dixit ei. **P**er singulos dies riga lignū istud do
 nec fructū faciat. **E**rat at̄ longe ab eis aqua. ita ut
 vespe p̄get. et mane rednet. **Q**uod cū fecisset per tres
 ānos fr̄ ille. lignū illud v̄ridū factū ē et fr̄m̄ attulit
Sumens at̄ ex fructu ei9 senex detulit ad carā et
 dixit fr̄ibus. **A**cipite et madurate obediē fructū.
¶ **Q**uidā sc̄laris r̄m̄ciatū sc̄lo et venit m̄ mostiū
 adducēs secū filiū suū p̄uulū. **Q**uē abbas tenens m̄sa
 tulū osculabat̄ et dixit p̄ri eius. **A**mas hūc. **A**t ille
 r̄ndit. **E**ra. **E**t iterū dicit illi. **D**iligis eū. **E**t r̄ndit
Era. **P**ostea dixit illi abbas **T**olle ḡsi amas eū et

mitte illū in furnū ardente. Et tenens eū p̄ suus iactavit
in furnū ardente. Et frūis ē firmus sicut ros. Ex quo facto ex q̄
sunt sibi grām in tpe illo. quā modū abrahā p̄iarcha Dixit
senex. q̄ s̄ qui ad obitū p̄is sp̄ialis dedit ann̄ maiorem
m̄cedē h̄t. q̄ ille qui i h̄mo solus fressit. q̄ qui in h̄mo se
reliq̄at arbitrio suo. De sc̄lo iresserūt. Hic at̄ ordo q̄ se ad
obitū dedit. om̄s volūtates suas abiciens pendet ad deū et ad
iussiones sp̄ialis p̄is p̄tea et maiore glām ab alijs habet
Dicebat senex. q̄ nichil sic q̄rit d̄s ab h̄is. qui iūcū h̄nt
cōisatōis. quō obitē labore. Quāpt̄ o filij bona est obedīa
q̄ p̄ter deū fit. Intēdite ḡ filij ututis huius alij ex p̄te
vestigiū. Obedīa salus ē om̄i fideliū. obitā genitrix est om̄i
v̄ritū. obitā regm̄ celozū iūctrix est. obitā ē celū aperiens.
et hōiem de t̄ra eleuans. obitā cōh̄itrix est angeloz. obedīa
sc̄ozū om̄i cibus est. Ex hac em̄ ablactati sūt. et p̄ hanc ad
p̄fectionē uenerūt **De cōtēptozibz mūdi. capl̄ xij.**

Ea q̄ sc̄li amatozibz ann̄ sūt. sc̄i velut adūsa fugiūt
plusq̄ adūsitatibz mūdi gaudent. q̄ p̄sp̄itatibus
delcēt. Alienos et̄ sc̄iūt eē a deo. q̄bus hoc sc̄lū ad om̄e
cōmodū p̄sp̄atur. Seruis at̄ dei cūcta huius mūdi cōt̄ria
sūt. et dū ista adūsa sentiūt ad celeste desiderū ardenter
erūtāt. magna apud deū r̄fulget grā. q̄ huius mūdo cō
tēptibilis fuit. Nā reuēta uicē est. ut quē mūdos odit.
Diligat̄ a deo. Sancti viri ideo cōtēptōne cupiūt mūdū.
et motu mētis ad sup̄na r̄uocari. Ut ibi se colligant.
v̄n̄ defluerūt. et inde se sub̄t̄ h̄nt. v̄n̄ dissi sūt. Qui p̄
r̄m̄tiationē mūdi ad sup̄nā patriā sc̄is desiderijs
inh̄at. ab hac t̄rena itentione q̄si q̄busdā p̄emis suble
uatus erigit̄. et in quo lapsus erat p̄ gemitū cōsincit. et
ubi puēnit. cū gaudio magno itendit. Sancti viri firmi
ditus sc̄lo renūciantes huius mūdo moriūt̄. ut soli d̄o uiuē
delcēt. Quātoq̄ ab huius sc̄li cōisatōe se sub̄t̄ h̄nt. tanto
it̄erne mētis acie p̄nciā dei et angelice societatis frequē
cōtēplāt̄ur. Via sine offendiculo. vita mōcti sine cupi
ditatis et amoris ip̄edimēto. P̄n̄ em̄ quisq̄ a consortio

mūdi abstrahit. nec cupiditas eū obligat cōsentiente. nec
 cruciat sententiā. Bonū est corpaliū remotū eē a mūdo.
 sed mltō est melius volūtatē. Vnūq; at vno p̄fō cōuenit
 Ille at p̄fūs est. q̄ huic mūdo. et corpaliū et corde discretū
 est. Onager ut ait iob cōtēpmit citatē. et mōrthi coem
 sclariū cuiū cōsationē. In adūsa hui hōite appetit.
 p̄p̄a cōtēpmit. ut dū ab eis her via despicit. futū iuciat

O Alms p̄cor in p̄mā **D**e penitētia. caplm̄. xv.
 habē debet duplicē gemitū. Vm̄rū q̄ et bonū
 qd̄ oportuit. nō ferit. et malū qd̄ nō oportuit. ferit. Cū
 ad bona opa assurgim̄. nāc̄ est vt nosmetip̄os deflea.
 q̄ et rē nō ferim̄. et p̄ua opati sumus. per b̄m̄ moysē
 vnus turtur p̄ p̄cō. alter vō offerri i holocaustū iubetur.
 Holocaustū nāq; totū incensū dicit. Vnū q; turturē pro
 p̄cō offerim̄. cū pro culpa gemitū damus. De altero vero
 holocaustū facim̄. cū pro eo q̄ bona neglexim̄. nosmetip̄os
 fūdītus accēdētēs. igne doloris ardem̄. B̄tūs iob p̄ flagel
 la. p̄ficiens. et semetip̄m̄ in magna sui redargutione disfac
 tiens dixit. Idcirco ip̄e me reprehendo et ago p̄m̄am i fa
 nulla et timere. In fauilla em̄ et timere p̄m̄am agere est.
 cōtēplata sumā cēntia nihil aliud q̄ fauilla se timere q̄
 cognosce. In cilio asperitas et cōpunctio p̄cōm̄ i timere
 at puluis ondit̄ mortuorū. Et idcirco vtrūq; adhiberi
 ad p̄m̄am̄ solet. vt in cōpunctione cilio cognoscamus.
 qd̄ p̄ culpas fecim̄. et in fauilla timere p̄ndamus. qd̄
 p̄ iudiciū facti sumus. Fideles q̄sq; dū cogitationes i iudicio
 exq̄r̄ subtilit̄ nō ignorat. semetip̄m̄ itrozū discutiens
 an̄ iudiciū vehemēt̄ examinat. vt districtū iudex eo iam
 iniquilliq; veniat quo eū quē discutē appetit p̄ culpa pun
 tū termit q̄ eā dū nos p̄m̄m̄. ip̄e neq; quā in extremo
 examine iudicat paulo attestante. qui ait. Si nosmetip̄os
 diiudicarem̄. nō vtrūq; iudicarem̄. Qd̄ ex rei sagim̄ nisi
 iteruēiente p̄m̄a diluam̄. in secreto iudiciorū dei sub
 q̄dā occultatōe seruat̄. vt q̄nq; etiā de sigillo secreti creat
 ad publicū iudiciū. Cū vō pro malis q̄ fecimus discipline

11
flagello atterimur. et hic per p̄m̄am deflemus. Iniquitate n̄m̄am
signat̄er curat. q̄ nec iusta hic defert. nec in iudicio p̄mi
enda seruat. Bene se iustus iudicat in hac vita. ne iudicet̄
a deo d̄pnatione p̄petua. Tūc autē iudiciū de se q̄s̄p̄ sumit.
q̄n̄ p̄ dignā p̄m̄am sua praua sc̄a cōd̄pnat. Am̄ritudo pe
nitētie facit am̄ et sua sc̄a subtiliq̄ discutē. et dona dei q̄
cōtēp̄sit flendo cōmemorare. Nichil autē peius ē. q̄ c̄p̄a
cognoscē nec deflere. Duplicē h̄c debet fletū in penitētia
oīs p̄c̄oz. siue q̄ p̄ negligētiā bonū nō fecit. seu q̄ malū
p̄ audaciā p̄petuit. Q̄d̄ em̄ oportuit nō fecit. et gessit q̄d̄
agere nō oportuit. Ille p̄m̄am digne agit. q̄ reatū suū
satisfactōne legitīa plangit cōd̄pnando sc̄ilicet atq̄ flendo
que gessit. tanto in plorando p̄fūdior. q̄to extitit ī peccando
p̄cluior. Ille p̄m̄am digne agit. qui sic p̄terita mala deplo
rat. ut iterū futura nō cōmittat. Nā q̄ plangit p̄c̄m̄ et iterū
cōmittit p̄c̄m̄. q̄si si q̄s̄ lauet laterē aridū. quē q̄nto magis
lauēit. tāto āplius luteū facit. Q̄n̄isq̄s̄ p̄fit p̄c̄oz et īp̄ius.
si ad p̄m̄am cōuert̄. consequi veniā posse credit. Festinare de
bet unusq̄sq̄ dū p̄t. ne si dū p̄t noluerit. cū tarde voluerit.
oīno nō possit. P̄inde p̄pheta ait. Querite d̄m̄. dū inueniri
p̄t. iuocate eū dū p̄pe est. Si q̄n̄ q̄s̄ peccare p̄t. penitet. vitāq̄
suā viuens ab oī t̄mine corrigit. nō est dubiū. q̄ moriet̄
ad et̄nā trāseat requiē. Qui aut̄ prauē viuēdo p̄m̄am agit
in mortis p̄iculo. sicut ei d̄pnatio incerta ē. sic rep̄missio
dubia. Q̄uis per p̄m̄am p̄p̄natio p̄c̄oz sit. sine metu t̄n̄
hō eō nō debet. q̄ p̄m̄e satisfactio. d̄no t̄m̄ p̄s̄at̄ iudicio.
nō huāno. P̄inde q̄ miseratio dei occulta ē. si ī remissione
flere n̄c̄e est. Neq̄ em̄ uquā oportet penitētē h̄c de p̄c̄is
securitate. Nā securitas negligētiā parit. negligētia autē
sepe incantū ad iudiciū trāfacta reducit. dū per p̄m̄am ex
p̄ulsa fuerit ab hoīe vitā. si forte post hec iter redēte securi
tate q̄libet culpa subreps̄erit. confes̄i delictōis pristīne vi
tiorū mentē audius īrep̄it. pulsātesq̄ hoīem ad inco
suetā op̄a ḡuius p̄trahūt. ita ut sint nouissima illius p̄c̄o
in prioribus. ¶ De confessione. cap̄lm̄ sextūdet̄m̄.

Hinc iacobus ait. Confitemur alterutrū peccatū et ora-
 te p̄ inuicē. ut saluemur. In hac at̄ s̄ma. illa debet esse
 discretio. ut cotidiana leuiusq; peccatū alterutrū cōequalibus
 cōfiteamur. eorūq; cotidiana credamur orōne saluari. Porro
 ḡuozis lepre timūdiā iuxta legē sacerdoti p̄adamur
 atq; ad eī arbitriū. q̄lū et q̄nto tempe iussit purificari
 tineremur. Hinc et dauid ait. Reuela dño viā tuā et spera
 m̄ eo. Velū q̄ddā est densitas peccatū. vñ viā idē vita
 m̄a tenebrosa amictus circūdatione vestita est. Hanc
 reuelamur. qm̄ delicta m̄a tenebrosa p̄mptissē cōfitemur.
 Itē ip̄e ait dauid. Cōfitemur dño qm̄ bonus. qm̄ in sc̄m̄
 m̄a eius. Cōfessionē istā ad medicinā p̄tūdis applicā
 dā designat. sed et hoc q̄ ad p̄comū dñi p̄tinē dubiū
 nō est. qm̄ maior glā est pietatis cōfitei parce. q̄ vniē
 tish̄ offensione p̄care. Et ne aliq; & culparū suarū
 nūositate t̄rat. addidit qm̄ bonus. Qis em̄ dubit et
 ad eū curre. quē sibi audit posse celerre subuenire. Ad
 didit. qm̄ in sc̄m̄ m̄a ei. Audito bono dño. ne se huāna
 negligētia astudiosa et sedula supplicatōe suspendet.
 remedij causa dicit. ut ad cōfessionē celerē dñi debeat
 minie festinare. Cōfiteamur. fr̄es dño m̄o qm̄ bonus est
 et peccatū m̄a dimittit. Hūilitatis testōnia sūt et iūqtatē
 suā quēq; cognoscere. et cognitā voce cōfessionis aperire.
 Usitatu hūam generis viciū est. et labendo peccatū cōmittē.
 et cōmissū nō cōfiteo prode. sed negando defendē. atq; con
 uictū defendēdo multiplicare. Indicia vō cōfessionis sunt.
 si vn̄quisq; se peccatōre dicit. S̄m̄ū est em̄. Justus ī p̄ncipio
 accusator est sui. Curandū sumope est. ut mala q̄ fecimus
 et sponte fateamur. et her̄ alijs arguetib; nō negemur. Sup̄bie
 q̄ppe viciū est. ut qd̄ de se futeri q̄s̄p sua sponte dignatur.
 hoc sibi ab alijs dici dedignat. **¶ De cōpūctione. capl; xvii.**

Cōpūctio cordis ē. hūilitas m̄tis cū lacrimis exorēt
 de r̄cordatione peccatū et t̄iore iudicij. Illa ē cōuersis
 p̄ferior cōpūctionis affectio. q̄ oēs a se cū lūi desideriorū
 affectus repellit. et itentionē suā toto m̄tis studio ī d̄ignēpla

trione defigit. Gemma est cōpūctio qua ppter deū anima
vni/ cuiusq; elū afficit. id; vel dū operū suozū mala con
siderat. vel dū desidiō etne vite suspirat. Quatuor sūt
q̄litates affectionū. q̄bus mens iusti tedio salubri cōpū
gitur. **H**oc ē memoria p̄teritorū factorū. recordatio fu
turū penarū. cōsideratio p̄gnationis sue in h̄ vite
lōgūmitate. desiderū sup̄ne p̄rie. q̄m ad eā quātorus
valeat puenire. **A**usq; cū peccatū mēoria cōpūgit ad
lannēta. tūc dei se sciat p̄ntia visitari. qm̄ ex eo quod se
amississe r̄oluit. iterum erubescit. suoq; iudicio se penitend
iā p̄mit. **N**ā petrus tūc fleuit. qm̄ dñs in eū respexit.
Vn̄ et psalm̄. **R**espexit inq̄t. et cōmota est. et cōtremuit
t̄ra. De hac cōpūctionis ūtute dauid ait. **F**uerūt michi
lac̄me mee panes die ac nocte. **L**uctu quo aīa pasitur
cū ad signa gaudia flendo subleuat. **E**t intus quidem
doloris sui gemitū tolerat. sed eo refectiois pabulum
p̄cipit. quo vis amoris p lac̄mas emanat. **E**lecti cuiq;
mens ponit aī̄ oculos. illic d̄strictionē iusticie. hinc
meritū culpe. **C**onspicit q; supplicio digna sit. si partētis
pietas desit. qz p lannēta p̄ntia eruerē pena cōsueuit. **O**m
nipotens d̄s mētes carnalū que p̄us in huiusmūdi flucti
bus vagabāt. per sp̄s sc̄i aduētū in mēore penitendo
affligit. ita ut a cōt̄ro a sup̄bia salubrit̄ in hūilitate r̄ate
ant. q̄s p̄us in hoc mari sc̄i alta vāitatis et p̄speitatis
sue vnda subleuabat. **Q**uatuor sūt q̄litates q̄b̄ iusti
viri aīa in cōpūctione vehemēt̄ afficit. aut cū malorum
suozū r̄m̄issat̄ cōsiderans ubi fuit. aut cū iudiciorū dei
sm̄am metuēs et serū q̄rens cogitat. ubi erit. aut cum
mala vite p̄ntis sollicitate attēdens. merens cōsiderat. ubi
est. aut cū bona sup̄ne p̄rie cōt̄plab̄. que qz n̄rdū adipiscat̄
lugens cōspicit. ubi nō est. **H**inc iterū psalmista ait. **V**otū
dedit nob̄ in lac̄mis ī mēsurā. **P**uidendū est h̄ys q; p̄ntā
suozū operū deplorat. ut cōsumata mala. p̄f̄cū deleant
lannēta. ne plus astrigat̄ in debito peccati sc̄elaris et
im̄q; soluat̄ in fletibz satisf̄ctionis. **S**criptū q̄ppe ē. **V**otū

degit nob in lacrimis in mēsinu. ut videlicet uniuscuiusqz mēb
tāto penitēdo cōpunctionis sue bibat lacrimas quāto se a
deo meminit aruisse p culpa De spe et formidie cleozum

Perūqz mens iusti iā qd qd puer se se et. xviii.
egisse meminit. deplorat. iā prava acta nō solū
deserit. sed amarissis etiā lamētis punit. sed tū dū eozū
que egit remittit. graui iudicij pauore terret. Electus
quisqz iā se pfcē cōuertit. si adhuc se pfcē in securitate
nō erigit. qz dū quāta sit districtio eximi exanimis pēsat.
iter spe et formidie sollicitus trepidat. qz iustus iudex
veniat. qd de ppetratis reputet. qd relaxet. ignorat. Nā
qz prava cōmiserit. meminit. sed an cōmissa digne defle
uerit. nescit. ac ne culpe immanitas modū pīne trīseat.
metuit. Et plerūqz iā veritas relaxat culpa si mens af
fluta adhuc de venia dū valde sibi ē sollicita trepidat.
Sicut igitur vni etiā hie mīam suscipit. sed suscepisse se nescit
qz pccm suū hō iā corrigēdo et penitēdo deserit. si inde
adhuc tū districtū iudicē de ei retributione ptimefcit
Illic gō iustus qlibz mīas dñi libe in eternitate cantat.
ubi iā de pccū venia dubietas nō est. ubi iā securam
mente culpe mēoria nō addit. ubi nō sub reatu ani
mus trepidat. sed de ei indulgētia liber exultat. Ammo
nendi sūt timore formidie cōpssi. ut de misericōdia quā
postulat. psumant. ne vi imoderate afflictiois itereāt
Neqz em̄ pius dñs delinquentū oclis flenda peccata
opponēt. si p semetipm ea disti'cte ferre voluisset
Constat em̄ q suo iudicio abscondē voluit. qd miserā
do pueniens sibi mīpōs iudices fecit. Hinc p paulū
dī. Si nos metipōs iudicarem Inō utiqz iudicaremur

De hys qui ad delutū p lacrimas redeūt. c. xix.

Risor est. nō penitens. q adhuc agit. qd penitet. nec vi
det deū postē subditus. s̄ subsanare supbus. Tarnis
reuisus ad vomitū suū. est penitens rediēs ad pccm
Quāto em̄ lacrimas idē sinēter fūdāt. et peccare non
desinūt. Quidā accipiūt lacrimas ad pīam mentis et

affectu p̄me nō habent. q̄ ex incōstātia mētis nūc i' cordatōe
 p̄ā lacrimas fūdūt. nūc vō reuiuiscēte vsu ea que fleuerūt
 iterūdo cōmittūt. Qui et p̄teita vult plange et actionibus
 sc̄laribz incubare. iste mūdationē nō h̄t. qm̄ adhuc agit. qd̄
 penitendo defle possit. **Psalmus** p̄cedēbus dicit. Lauamini mū
 di estote. Lauat' itaqz et mūdus est. q̄ et p̄tita plangit. et flēda
 iterū nō cōmittit. Lauatur. et nō ē mūdus. q̄ p̄tita plangit
 que gessit. nec deserit. et p̄ lacrimas ea q̄ fleuerat. repetit.
Hic demiqz et alibi aiām penitēte atqz iterū deliquente s̄mo
 diuinituz i' x̄pat dices. **Q̄** vilis s̄m̄ es nimis. iterans vias
 tuas. Quisqz q̄ p̄teitas culpas plozat. hūc n̄cē est. modū
 teneat. vt admissa defleat. nec iterū flēda admittat. **Q̄**
 baptizat' a mortuo. et iterū tangit illū. qd̄ p̄ficit lauatio. **Q̄**
 Post lauachrū mūdus ēē negligit. q̄sqz p̄ lacrimas vite
 inocētiā nō custodit. Lauat' etenim s̄ nequaqz mūdus est.
 q̄ cōmissa flere nō desinit. sed rursū flēdo cōmittit. **Bap**
 tizat' sc̄s a mortuo. q̄ mūdāt' fletibus a p̄cō. **Sed** post
 baptisima mortuū tangit. q̄ p̄ culpā lacrimas repetit. **Hic**
 et salomon ait. **Sicut** canis qui reuīt' ad vomitū suum.
 ita stultus qui iterat' stulticiā suā. **Canis** q̄ cū vomit.
 p̄fō cibū q̄ pectus dep̄mit. p̄ciat. sed cū ad vomitū r̄iūt'.
 vñ leuigatus fueat. rursus onerāt'. **Et** q̄ admissa plāgūt.
 p̄fō neq̄tiā de qua male faciati fuerāt. et que mentis in
 timā dep̄mebat. confitēdo p̄ciūt. quā post cōfessionem
 dū appetūt resinnūt. **Sus** vō in volutabro luti dū lauāt'.
 sordidior reddit'. **Et** qui admissū plangit p̄c̄m. nec tñ
 deserit. pene q̄ mori se culpe subicit. q̄ et ipsā quā flēdo
 ip̄etunt veniā. cōtēp̄nit. et q̄ in lutosā aquā semet ipsū
 voluit. q̄ dū fletibus suis vite mūdiciā sub̄h̄t. aīe dei
 oculos sordidas ip̄as etiā lacrimas facit.

De vita et cōu
Almonēdus est mōchus. ut **l**l' satione mōchoz. c. xx
 hitus sui i' uerētiā. in actu i' locutione in cogitacōe.
 sua sp̄ cū r̄spiciat. atqz ea que mūdi sūt p̄ferte deserat. et
 qd̄ oñdit hūānis oculis habitu. hoc aīe dei oculos moribz
 p̄tendat. **Electi** nāqz mōchi. cū eis t̄sitoria p̄spicitas aridz

favore mundi quasi nescientes dissimulant. et forti gressu iterum
 rursus. unde extrinsece subleuantur. calcant. Etiam monachi nullis prae
 actionis clamoribus perstreperunt. nullo cupiditatum tepalium et
 bulento appetitu impunt. se in mirum curis patris vite natus
 imoderatim occupare refugiunt. Repe bona agentes monachi
 penna adhuc flagella sentiunt. ut tanto perfectiores ad hereditatem
 veniant. quanto eos pie ferientis disciplina cotidie etiam de mini
 mis purgat. Veri monachi funditus seculo renunciantes ita huic
 mundo moriuntur. ut soli deo vivere deliceant. quantoque ab huius seculi
 conversatione se subtrahunt. tanto aeterna mentis acie puriora dei et
 angelorum frequentiam contemplantur. Quanto magis se exterius
 despiciendo deiciunt. tanto amplius iterius reuelationum contem
 platione pascuntur. Quos enim exterius in fletu continet Vallis
 humilitatis. eos iterius subleuat ascensus contemplationis. Alia
 enim sunt precepta que dantur fidelibus communem in seculo vitam agentibus.
 atque alia huic seculo renunciantibus. Illis enim dicitur. ut sua omnia
 bene gerant. istis. ut sua omnia delinquant. Illi preceptis generalibus
 astringuntur. isti precepta generalia perfectius vivendo transcedunt.
 Ad perfectum venire non sufficit. nisi abnegans omnibus suis etiam
 seipsum quisque abnegaverit. Sed quod est seipsum abnegare.
 nisi voluntatibus propriis renunciare. Ut qui superbus erit. sit humilis.
 qui mundus studeat esse mansuetus. Nam si ita quisque renunciat
 quod possidet omnibus. ut suis non renunciet moribus. non est verus
 discipulus. Qui enim renunciat rebus suis. sua abnegat.
 quod renunciat moribus propriis. semetipsum scilicet abnegat.

Unde et dominus. qui vult inquit venire post me abnegat semetipsum
De his qui quietam diligunt vitam. capitulum XXI.

Sancti viri qui nihil huius mundi appetunt. nullis
 proculdubio corde tumultibus premuntur. Omnes
 quippe inordinatos desideriorum motus a tubili cordis
 manu sancte conversationis eiciunt. Et quia transitoria cuncta
 despiciunt. ex his nascentes cogitationum violentias
 non patiuntur. Sola namque eterna patria appetunt. et quia
 nulla huius mundi diligunt. magna mentis tranquillitate
 proficiunt. Magna mentis requies est a secreto cordis

trenozū desiderozū tumultus expellē. et vna itentione
eterne p̄rie in amorē intime quietis anhelare. **I**n tumultu
verū t̄paliū dauid seressū q̄rebat. cū dicebat. **V**na p̄erā a
dn̄o. h̄c requirā. ut inhabitē in domo dn̄a. **E**t illud. **E**re
elongam fugiens et mansi in solitudine. **F**ugēs elongat.
qui a turba t̄paliū desiderozū in alta dei cōtēplatione
se subleuat. manet in solitudine. qui p̄seuerat i remotā
mētis itentione. **D**ixit abbas anthonius. q̄ q̄ sedet
in solitudine et requiescat a t̄bus bellis eripit. id̄ auditi
locutionis et visus. **A**bbas an̄ sem̄ orauit dicens. **D**ne
dirige me in salutē. et venit ei vox dicens. **A**n̄ sem̄. fuge
hoiēs. tace et quiesce. et saluus eris. **D**ixit abbas moyses.
Homo fugiens hoies filis est vne mature. qui autē cū
hoibus cōuersat sicut vna acerba erit. **D**ixit abbas
iulius. **I**mpenetrabilis manet a sagittis inimici q̄ amat
quietē. **Q**ui autē misceat multitudinē. crebra suscipit vulnē.
De electis omnia relinquētibus. caplin xxii.

In fine sc̄li cū deo iudices veniūt. qui nūc p̄ xp̄o iuste
iudicāt. **T**ūc corū lux tāto latius emicat. q̄nto eos nūc
man̄ p̄sequētū diuinus angustat. **T**ūc ip̄borū oculis
patescet. q̄ celesti p̄tate submixi sūt. qui terrena oīa
sponte reliquerūt. q̄ quisq̄ stimulo d̄ni amoris excitatus
hic possessa reliquit. illic p̄culdubio culmē iudici
arie p̄tatis obtinebit. vt fil̄ n̄c iudex cū iudice v̄ciat.
In qui nūc cōsideratione iudicij sese spontanea volū
tate castigat. **R**edēptor n̄c iudicij s̄niam cū sanctis
ec̄cie p̄dicatozibz decernit. sicut ip̄e in euāgelio ait.
Vos qui reliquistis oīa et secuti estis me in r̄genatiōe
cū sedet filius hoie in sede maiestatis sue sedebitis et
vos sup̄ sedes duodecim iudicātes duodecim tribz isrl̄.
Omnes qui in ec̄cia modo p̄fecti sūt. p̄fāonis sue rectitu
dine p̄ euāgelium didicerūt. **R**edēptori suo v̄ntre v̄q̄ ma
iestati cōiuncti. cū deo iudices videbūt. q̄ mō p̄fā opera
iuxta euāgelica p̄cepta secuti sūt. **Q**ui in hoc sc̄lo p̄ceptis
dn̄i paruit. cū illo postmodū ad iudicandos p̄p̄los iudex

venit. sicut cuncta relinquētibz pdicatoribz dicit. **S**edebitis
 et vos sup sedes duodecī iudicātes duodecī tribus isrl. **R**ectū
 quippe est. ut cū deo ppli in iudicio disputet. qui ad iūba dei
 pūis scdm pfcō reliqrūt. et illi cū deo postmodū veniant.
 qui ei in volūtaria paupitate ul in pace frūliares extite
 rūt. **S**cptū est Aduocauit celū et tīā ut discernēt pplm
 suū. Celū q̄ppe sur sū aduocat. cū hī qui sua oīa reliquētes
 cōsationē celestis vite tenuerūt. ad cōsedendū in iudi
 cio cōuocātur. atq; cū eo iudices veniūt. **T**erā em̄ sur sū
 vocat. cū hī qui tēris actibus obligati fuerūt. cū eis
 tū plus celestia q̄ tēna lucra q̄sierūt. **Q**uibus in fine
 dicit. **H**ospes em̄ et collegistis me. nudus et cooperuistis
 me **E**lecti vni oīa relinquētes nō iudicāt. sed regnant.
 q̄ etiā p̄cepta legis p̄fectionis iūture t̄nscediūt. q̄ neq; q̄
 hoc solū qd cūctis dīna lex p̄cipit. implere contenti sūt.
 sed p̄statiore desiderio plus exhibē appetūt. q̄ ex p̄ceptis
 ḡnialibus audire potuerūt

De mortificatione mōchorū

Paulus ap̄lus ait **E**xistmate vos mor **U**ca^m xxiij.
 tuos qd̄ eē p̄cō. viuentes at̄ deo. **I**n mortuo e
 nim nō regnat p̄cō. neq; cupiditas viuit peccandi. **E**x
 tinguūt em̄ cōtinuo vno cōcupiā carnis. cōgescit furor.
 cessat ira. odiū fugat. et oīa sil cōquiescūt vicia. **E**t hoc
 est mori p̄cō et viue xp̄o. **I**te ip̄e ap̄lus ait. **M**ortui eī
 estis. et vita v̄rā abscondita ē cū xp̄o in deo. **P**pter nos
 xp̄e est crucifixus. mortuus et sepultus. ut nos ad ei
 silitudmē volūtates malas et cupiditates crucifiga
 xp̄us at̄ nō ex parte sed iteger ē crucifixus. vt nos ex
 toto moriam^r. p̄cō et viuamus deo. **I**lle at̄ viuit deo.
 qui xp̄i vestigia hūilitate satisfcōne. et pietate sectatur.
 mortificat mōchus. qn̄ corpus suū ieiuniorū cōtinua
 castigat. qn̄ iter nēcū modū. siū tēperat appetitū. qn̄
 nō solū a delicatioribz cibis. sed etiā a vilioribus tēperans
 se suspendit. qn̄ nichil carm sue pro desiderio. sed p̄ sustenta
 tione et nūitate p̄mittit. **C**ū sp̄uales mōchi plene morti
 ficationē suū appetūt. q̄nto sūt viciniores ad finē. tanto

se exhibet ardentiores in ope. Laborando q̄ nō deficiūt. s̄ ma-
gis ad vsū laboris crescūt. q̄ cū iā p̄ma p̄p̄iora cōspi-
ciūt. eo in ope delcābilis exestuat. Omnes mōch̄i sc̄m̄
relinquētes p̄m̄re studiosē nō desinūt. que deliquerūt.
Graui se merore affligūt. q̄ longe huc a facie cōditōris
p̄iecti. adhuc in et̄nis gaudijs nō sūt. Nōm̄q̄ mōch̄i
idcirco ad cōtēplanda celestia desideria minime p̄ueniūt.
vt ip̄a int̄uente tarditate ad eadē desideria laxato
mētis sinu dilatēt̄. et q̄ extenuari īpleta petierunt.
magna dispositō agit̄. ut repulsa multiplicius crescant.
Pleriq̄ mōchorū sic in p̄nti sc̄lō se mortificāis appetunt.
ut iā p̄frē si luceat cōditōris sui facie cōtēplant̄. sed eorū
desideriū differt̄. ut p̄ficiat. et tarditatis sue sinu mit̄it̄.
vt crescat. Bonus mōch̄us ab hui⁹ mūdi iq̄eta cōcupia
se penitus subtr̄it. ac t̄renarū actionū strepitū deserit. et
per quietis studiū eius mens v̄tutibus m̄tēta q̄si vigilans
dormit. Vnusquisq̄ mōch̄us ad cōtēplanda interna minime
p̄duat̄. nisi ab h̄is que ext̄ius īplicat̄. studiosē subtr̄ahat̄.
Hinc em̄ p̄ semetipsā veritas dicit. Nemo p̄t duob⁹ d̄nis
seruire. Hinc paulus ait. Nemo militans deo implicat
se negotijs sc̄larib⁹. vt ei placeat. cui se p̄bauit. P̄ph̄am
admonet d̄ns dicens. Parate et videte. q̄m̄ ego sū deus.
Quia videlicet nequaquā notitia it̄erna cōspicit̄. nisi ab
ext̄erna īplicatione cesset̄. Hinc iterū apl̄is dicit. Si
cōmortui sum⁹ cū xp̄o. credim⁹ q̄ sil' etiā viuemus cū
ip̄o. q̄ sicut oēs in adā moruūt̄. ita et in xp̄o oēs viuifica-
būt̄. Nā et si sustinem⁹ pro illo t̄bulatōes sicut et ille
sustinuit pro nobis. cōregnabim⁹ cū illo. q̄ oportet nos
per multas t̄bulationes int̄ire in regnū dei. Mortui
em̄ estis. et vita v̄ra abscondita est cū xp̄o in deo

Actiua vita **De** actiua vita et cōtēplatiua. v̄m̄
inocentia est operū bonorū. cōtēplatiua. speculatio
sup̄noziū. Illa cōis ē multorū. ista vō paucorū. Actiua vita
mūdanis rebus bene v̄tit̄. cōtēplatiua vō mūdo renūci-
ans soli deo viuē delcātur. Qui p̄us in actiua vita p̄ficit.

ad contemplationē bñ cōsēdit. merito em̄ in ista sustollit.
 q̄ in illa utilis iuenit. sicut sepultus ab om̄i negotio
 terreno p̄uatur. ita cōtēplationi vacans ab oī occupacōe
 actuali auit. **P**uri sc̄i sicut a secreto cōtēplatiōis eḡdiūt
 ad publicū actionis. ita rursus ab actionis manifesto ad se
 cretū it̄me cōtēplatiōis reuītūt. ut intus deū laudent.
 ubi acceperūt. vñ foris ad eius glām opent. Sicut aq̄le
 morus est. sp̄ oculos in radiū solis infige nec deflectē. nisi
 esse solū obtentu. ita et sc̄i a cōtēplatione ad actualē vitā
 interdū reflectūt cōsiderātes illa sūma sic esse utilia ut
 tñ hūilia sint ad p̄abilū mē indigētie nūcā. Magna est
 in cōtēplatiua vita mētis intentio. cū sese ad celestia erigit.
 cū in rebus sp̄ualibus aīm intendit. cū tñsgrēdi nititur
 om̄e qd̄ corporalit̄ videt. cū se angustat ut dilate. Et aliquā
 quidē vncit et reluctātes tenebras sue cecitatis exsuperat.
 de int̄cūsc̄pto lumine quidē fir̄tū subtiliter attingit. sed
 ad semetipsā p̄tinus uerberat. atq; ab ea luce ad quā respi
 rando transit. ad sue cecitatis tenebras suspirando redit. In
 libro genesis scriptū est. Sepeliuit abrahā cōiugem suam
 in spelūca duplici. Actiua q̄si sepulchrū est. q̄ a p̄anis
 opibus mortuos tegit. Sed cōtēplatiua p̄fectos sepelit. quia a
 malis cūctis mūdi actiōib; fūdītus diuidit. **F**rater quidā
 abnt ad cellā abbatis arsem̄. et attendit per fenestrā et
 vidit senē in cōtēplatione totū q̄ igneū. Erat at̄ fr̄ ille
 dignus q̄ talia itueret. **D**icebat de abbate sysoy. q̄ nisi
 cito deponet manus suas. q̄ stabat ad orōne. rapiebat
 mens eius in signioribus. Si ergo cōtēplabat cū eo aliq̄
 fr̄m orare festinabat cito deponē manus. ne rapet̄ mens
 eius et moraret. **D**ixit qdā senex. q̄ assidua oratio cor
 rigit mentē. **D**icebat quidā patrū. q̄ sicut ip̄ossibile est.
 ut videat quis in aqua turbida facie suā. sic et aīa nisi p̄lu
 gata fuit a cogitacōibus aliēnis cōtēplatiue nō p̄t orare deū.

Magnus clamor. **D**e regn̄ celestis desiderio. xxv.
 sc̄iū magnū est desiderū. Tanto em̄ quis inuis
 clamat. q̄nto inuis desiderat. Et tanto maiore voce iuues

incurtus spūs exprimit. quāto se in eius desideriu pleniū fūdū
Sepe em̄ m̄a desideria q̄ celecter nō fūt tñ exaudiūt. et qd̄
impleri cōcite petim̄ et ip̄a melius tarditate p̄spat. **D**esi
deria n̄m dilatione extēdūt. ut p̄ficiāt. p̄ficiūt. ut ad
hoc qd̄ p̄ceptura sūt. cōualēscat. **E**xtitāt in certamine. ut
maioribus cumulēt p̄m̄s in retributione. labor p̄ti abitur
pugne. ut crescat corona victorie. **I**usti v̄m̄ quāto in celestibus
p̄ contēplationis iudiciū inherē desiderāt. tāto in terra edi
ficari refugiūt. ubi se p̄gnos et hospites eē nouerūt. paulo
attestante qui ait. **I**n̄m at̄ cōsuetudo in celis est. **S**ancti v̄m̄ ab
importunitate desideriorū t̄paliū et iutiliū t̄narū ab amore
p̄strepentiū p̄turbationū semetip̄os sacri ubi gladio morti
ficare nō desinūt. atq̄ intus se ante faciē dei in sinu mentis
abscondūt. **V**n̄ r̄e per psalmistā dicit. **A**bscondes eos in ab
scondito vultus tui. a cōtradiōne hom̄m. ut mens eorū dū
in amore dei tota itendit. nulla iutilit̄ p̄turbatōe laceret.
Paulus ap̄lus per cōtēplationē mortuos et q̄ in sepulcro
absconditos discipulos vidēt. q̄bus dicebat. **M**ortui enim
estis. et vita v̄ra abscondita est cū xp̄o in deo. **C**ui em̄ morti
ficare se appetit. valde ad inuentā requiē cōtēplationis hi
larescit. ut extinctus mūdo lateat. et a cūctis extiorū rerū
p̄turbacōibz itra sinū se it̄m̄ amoris abscondit. **A**liqui
mens iusti ad quādā iūsitatā dulcedinē interm̄ saporis
admittit. et in p̄tū aliq̄ mō ardentius sp̄ū afflata renouat.
tanto p̄ magis qd̄ degustat. atq̄ hoc it̄m̄ se appetit. quod
sibi dulcius haberi it̄m̄ ferius sentit. **D**ixit abbas theo
nas. **Q**uia ip̄edit mens m̄a et reuocat̄ a cōtēplatione dei.
p̄tēa ducim̄ in carnalibz passiombz. **D**ixit abbas anse
mus cuidā fr̄i. **Q**uāta cūq̄ tibi v̄rtus ē. conare. ut it̄m̄
opus tuū scdm̄ deū sit. ut v̄m̄cat extioris hoīs passioēs
Dixit abbas iohānes. q̄ fecit aliq̄n̄ plectā ad duas
sportas et expendit ea in v̄m̄. et nō intellexit. **E**rat enim
mens ei occurrata in cōtēplatione dei. **D**ixit abbas
serapion. **Q**uia sicut milites ip̄eratoris cū in ip̄sū stant.
nō audent ad dextrā ul̄ sinistā respicere. ita monachus

si stat in conspectu dei. et intentus est omni hora in timore eius. nichil est. de quo aduersari eum terre possit. ¶ Dicit abbas yppolitus Cogitatio tua sit semper in regno celorum. in hereditate et cito accipies illud. ¶ Dicit iterum. Vita monachi iuxta imitatione fiat angelorum comburens et consumens peccatum. ¶ Dicit abbas mochois. Quanto se quisque appropinquat ad deum. tanto se peccatore videt. ¶ Isaac propheta videns dominum miserum se et misericordum dicebat. ¶ Dicit senex. Sicut nemo potest eum ledere qui iuxta imperatorem est. ita sathanas non potest nocere nobis aliquid. si cum manu inheserit deo. ¶ De remissa confessione mochois

Multos remissa confessio in peccatos errores. cap. xvi. reduxit. ac viuendi tempora resoluit. Tepidus in conuersatione otiosa uerba. et uagas cogitationes. noxias esse non conspicit. Quasi a torpore mentis euigilauit. ea que leuia existabat. confestim quasi horrenda atque atrocia pertimescit. Omnis ars sancti huius strenuos amatores habet. et ad exequendum promptissimos. Et hoc proinde fit. quia presentem habet operis sui remunerationem. Ars uero diuini tractus plerumque habet sectatores languidos tepidos. pigre tertia congelatos. Is hoc proinde fit. quia labor eorum non pro presentibus. sed pro futura remuneratione defertur. Ideoque dum eorum labore mercedis retributio non statim sequitur. spiritus pene dissoluti languescunt. Unde et magna illorum gloria sperantur. que bone conuersationis et uite principia augmento solidiori consumunt. atque eo ad promerendum retributionem clariores sperantur. que firmiter diuini itineris labores et inchoant et consumunt. ¶ Quidam primo conuersationis calore ad uirtutes se accingunt. accedente uero progressu dum immoderate rebus incubunt. puluere infirmi appetitus obscurantur. Sunt nonnulli. qui post pueris a itinera sanctas vias sectari appetunt. sed priusquam in eis ut diximus desideria bona roborentur. quodam illos presentis sancti prosperitas accipit. que eos rebus extioribus implicat. et eorum mentem dum a calore infirmi ardoris retinet. quasi ex frigore extinguit. et quicquid in eis de recte flore apparere uidebatur. interficit. Si quid fortasse bonum infirmum ac tepidus mochois agere cepit. priusquam in eo per longitudinem temporis conualescat. ad exteriora diuisa labitur. et prius deserit. que recte inchoasse uidebatur.

In tēnis appē actibus valde frugesat aīn. si necdū fuit per
ūtima dona solidatus. **B**uendū sumope est. qz plerūqz mona
chis euenire solet. qui deū p̄uro corde et simplici nō sequūt.
qđ in libro b̄ti iob scriptū est. **C**ongregatio ypocritarū sterilis.
Cepta em̄ bona nō amitterēt. si ypocrite nō fuissent. **C**on
gregat vō et ypocrite bona opa. sed eorū sterilis est ipsa
cōgregatio. qz per hoc qđ agūt. fructū recipere in etna retri
butione nō appetūt. **F**erūdī ac vides in suis opibus. huā
nis oculis vidētur. sed in cōspcū occulti iudicis inferūdī et
arīdi apparet. **P**raue mōchorū mētes tpaliū rerū tumultus
int̄ semetipōs versare nō cessant. etiā cū vacant. **I**n cogitōe
em̄ seruat̄ depicta q̄ amant. et q̄nūs nichil extēri faciūt.
apud semetipōs tñ sub pondē inq̄tūdis quēti laborant.
Quibus si earūde rerū am̄stratio p̄beat. semetipōs fim
ditus deserūt. **C**uris em̄ sc̄laribus intenti. tāto insensibi
liores itus efficiunt. q̄nta ad ea q̄ foris sūt studiosiores vide
mur. **V**isu et cura t̄remi desiderij obdurescat aīn. et dū
ipō suo vsu durior efficit. per actionē s̄ri. ad ea emolliri
nō valet. que p̄tinet ad caritatē dei. **S**ā etiā de mebris
infirmatibz dicit. **P**osuerūt me custodē in vineis. vineā
meā nō custodiu. **V**inea appē actōes nr̄e sūt. quas vsu
cotidiani laboris extolim. **S**ed custodes i vineis positi
vineā nr̄am n̄m̄e custodim. qz dū ex̄neis actoribz
īplicam. m̄steriū nr̄e actoris negligim. **D**ixit abbas
s̄sōis. **E**sto contēptibilis et volūtates tuas post tergū tuūq̄te.
Esto liber et securus a sc̄laribus curis et habebis requiem.
Dixit sener. **V**ita mōchi her̄ ē. opatio. obediā. meditatio. vt
nō iudicet. nō detrahēt. nō murmurēt. nō curiosē agat. neqz
aliena audire delat̄. **S**criptū est em̄. **R** diligitis d̄m̄ odite malū
Hoc est p̄fectū et rōnabile. **D**e abstinentia xxxvii.
ieiunū. qn̄ homo exterior orat. **S**acili p̄ ieiunium
oro p̄net̄at celū. **T**ūc etiā hō sp̄ualis effrūs angelus cōiūgit
deoz liberi copulat. **P**er ieiunū etiā occulta m̄steriorū celesti
ū reuelat̄. d̄m̄ sac̄m̄eti arthana p̄adūt̄. **S**ic nāqz damel
angelo reuelate m̄steriorū sac̄m̄enta cognoscē meruit. **H**ec

em virtus et angelorum manifestationes et eorum amiratioes
 ondit. Ieiunia fortia tela sunt aduersus temptamenta demoniorum
 Cito enim per abstinentiam deuiant. Vnde etiam dominus et saluator
 in manifestis eorum ieiunijs et orationibus promouet superare dicentes
 Hoc genus non erit nisi per orationem et ieiunium. Iam nudi enim
 spiritus ibi sese uicunt. ubi plus vident escam et potum. Sancti quod
 diu in huius mundi uita habitant. desiderio superni uocis corporis sui
 caridum portant. Sicut inquit te anima mea. quod multiplicat et caro
 mea. Caro enim tunc deum sicut. quoniam per ieiunium abstinet et arefcit
 Abstinentia et uiuificat et occidit. uiuificat animam corpus necat. Ieiunia
 tamen bonis operibus deo acceptabilia sunt. Qui autem a cibis et potibus abstinet
 et prauae agit. demones ymitant. quibus escam non est. et nequicia spiritus est. Ille enim
 bene abstinet a cibis. qui a malicie actibus et a mundi ieiunat ambicionibus
 Deprecatur ieiunium. quod in uespere delictis compensat. Cum uero corpora per abstinentiam
 domantur. quid aliud quam carnalia sacrificia omnipotenti deo exhibentur. Dicit
 per paulum. Ut exhibeatis corpora ustra hostiam uiuentem. Gregorius psalteria
 dauid nulla esse abstinentiam sine concordia designat aut laudate eum in tympano
 et choro. In tympano enim coram seculo sonat. In choro autem uoces concorditer
 cantat. Quid enim per tympanum nisi abstinentia. Quid itaque per chorum nisi ca
 ritatis concordia designat. Qui itaque sit abstinentiam tenet ut concordiam dese
 rat. laudat quidem in tympano. sed non laudat in choro. Dixit quidam senex
 propter apud a me cogitantes carnales. ut etiam iracundie cogitantes abstinentiam.
 Dico enim eam spiritus aduersum me per delictis pugnant et quod gerere mentem
 meam et itellum expelle. Dixit abbas iohannes pusille stature. quod si uolu
 erit rex aliquis citate simitoy tenere. plus aquam tenet et escas eorum et
 sic inimici fame peritura sibi uent ei. Ita sunt passiones uentris. Si in ieiunio
 et fame conuersat homo. inimici eius qui sollicitat animam eius plus infirmant.

H Deo dat continentia. **De continentia. xxviii.**
 sed petite et accipietis. Tunc autem dicitur. quoniam dominus gemitu eterno
 pulsatur. Geminum est bonum uirginitas. quod et in hoc mundo sollicitudinem sibi
 auertit. et in futuro eterni castitatis primum propositum. Virgines felicioes esse in
 uita eterna ysaia didicit attestare qui ait. Hec dicit dominus eunuchis. Dabo
 eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus
 nome septimum dabo eis quod non pibit. Nec dubium quod qui casti perseuerant
 et uirgines angelis dei officium regales. Amada est pulchritudo castitatis reg

degustata delcatio dulcor inuenit q̄ carnis Castitas ei fr̄us suauitat̄
 ē pulchritudo inuolata stozum Castitas seruitas ē metis et sc̄itas corp̄is
 Nichil p̄dest corrup̄o carnis ubi nō ē integritas metis. n̄q̄ valet mūdū
 ēē corpe r̄u. qui pollut̄s ē mētē. **D**ixit senex q̄ seruitas et tantur
 mtas et occulta meditāo parat̄ castitate. **G**latio mōchi abstinentia
 estozū et a m̄luloq̄o lingue. **D**ixit spatari⁹ p̄ncipis assistit ei sp̄ pat̄⁹
 ita opt̄; aiām sp̄ pat̄ā ēē adūsus sp̄m formicardis. **D**ixit abbas an
 thomus. **V**ere conuenit. q̄ tres sūt corpales motus. **V**n̄ quidē n̄alis. **A**ly
 at q̄ pleitudie ciboz 3̄ vō q̄ deomozū sp̄gnaroe. **D**eo ḡ hos oēs bo
 nū ē custodire qd̄ sc̄ptū ē. **O**mnī custodia serua cor tuū. **D**e tolle
 rantia diuine correptionis. ffq.

Murmurare i flagellis dī p̄cor hō nō debet. qz p̄ h̄ q̄ corrupit̄
 magis emēdatur. **V**n̄quiss̄ at leui⁹ tūc portat qd̄ pat̄i. si sua dis
 cussit mala p̄ quib⁹ illi ifert̄ retribuo iusta. **D**iscat ḡ nō m̄murat̄ q̄
 qui mala pat̄it. etiā si iurat̄ cur patiat̄. et p̄ h̄ iuste se pati arbitret̄ p̄
 eo. qz ab illo iudicat̄ cui⁹ nūq̄ iusta iudicia sūt. **Q**ui sustinet̄ flagella et
 ḡ deū m̄murat. iusticiā iudicatis accusat̄. **Q**ui vō se ḡssit a iusto iudice
 pati qd̄ sustinet̄. etiā si p̄ q̄ pat̄i iurat̄. p̄ h̄ iā iustificat̄. p̄ qd̄ et sc̄pm̄ anu
 sat. et dī iusticiā laudat̄. **N**ō n̄gnā vtil̄ē diuino iudicio mēs iusti di
 uersis teptationū passioib⁹ agit̄. **P**ro q̄b⁹ si deo ḡas egerit sue qz
 culpe q̄ th̄a pati dign⁹ sit iputauit̄. h̄ qd̄ ex passioe tollerat. ei pro
 v̄tutibus iputabit̄. qz et diuina ḡssit iusticiā et suā culpa melliḡ. **I**us
 toz mēs nō solū p̄pedit qd̄ tollerat. s̄ etiā pauet̄ qd̄ iurat̄. **V**idet ḡha
 i hac vita pati. metuit ne p̄ h̄ ḡuozia patiat̄. **L**uget qz i h̄ certitatis
 exilio paradisi gaudys cecidit. timet ne et cū exilio reliquit̄ mors etna
 s̄st̄q̄t̄. **I**a ḡ sinam tollerat i pena. s̄ inmas adh̄ et in iudicis formi
 dat̄ qz culpa. **P**ec̄ ergo p̄ p̄s̄tā d̄. **I**n me misert̄ ire tue et terroēs tui
 t̄turbauerit me. **I**nterim quippe iudicis p̄ij̄ ire p̄nsent̄ etiā tiores
 gturbat̄. qz iā aliud de d̄pnaroe patim⁹. et ad aliud de et̄ vltione
 formidam⁹. **G**latio at mōchi patie⁹ i t̄bulacoib⁹ eius et logamitas
 cū caritate. **D**ri viri ḡtom̄q̄ se exteri⁹ despiciē deiruit. tato amplius
 iterius reuelationū gtepla⁹ pascut̄. **Q**z ei exte⁹ i fletu ḡriet̄ r̄onal
 lis hūilitatis. eos ite⁹ i s̄bleuat̄ as̄res̄ t̄templā^{oib⁹}. **D**e flagellis dei ffq.

Ordinata ē misstratio dei. q̄ p̄us h̄c hoīem p̄ flagella a p̄cis
 emēdat. et p̄ ab etno supplio liberat̄. **E**lius ei dei dolorib⁹

vite atterit ut p̄fior vite fute p̄ma lucret. **N**eq̄ d̄us delinq̄ti p̄t.
 qm̄ p̄dores aut flagello tp̄ali ad purga^o ferit, aut iudicio et^o p̄mie
 dū reliquit. aut ip̄e i se hō peitendo p̄mit qd̄ male adm̄sit. ac p̄inde
 ē q̄ d̄us deliquenti nō p̄t. **I**usti p̄ tp̄alia flagella ad et^a gaudia
 p̄ficiūt. idōq̄ et iustq̄ i p̄mis gaudere. et ip̄i i p̄sp̄ita^o timere debet
Neq̄ a iusto neq̄ i p̄bo d̄us m̄iaz et iusticiā rēthit. **N**ā et bonos
 hic p̄ afflictioz iudicat. et illic remunerat p̄ miseratioz. et malos
 hic p̄ tp̄alem clementiā r̄numerat. et illic punit p̄ et̄nā iusticiā
In hac em̄ vita d̄us p̄t ip̄is et nō p̄t elcis. i illa p̄t elcis et
 tñ nō p̄t iquis. **P**lus corripit flagello qui a deo diligit si p̄naue
 rit. dicete amos. **p̄pha** **T**atimō vos q̄q̄iu ex oibus natioibus terre.
 id̄ro visitabo sup̄ vos oēs iniquitates v̄as. **Q**uem em̄ diligit deus cor
 ript. flagellat at oem̄ filiu q̄ recipit. **V**alde p̄uicū ē iustis i hac
 vita et v̄icis teptari et v̄berari flagello. **V**t dū v̄icis pulsū nō su
 p̄biat. dū v̄o aut animi aut carnis dolore atterit a m̄di aore rēthit.
Duri i suos elcos i hac vita d̄us agit. ut dū fortioib⁹ flagelloz sti
 mulis ferūt. nulla oblat̄mēta p̄tis vite seq̄ delent. sed relesē p̄iam
 vbi et̄a reges exsp̄at̄ id̄esenter desiderat. **A**mmōnēdi sūt egri ut eo
 se filios d̄i sentiat. q̄ illos discipliē flagella castigat. **N**isi ei correctis
 filijs hēditate dare disponet. erudit̄ eos p̄ molestias nō t̄uaret lapides
 suārn̄ d̄m̄ ex t̄m̄si sūt. ut i q̄struc̄ t̄ep̄i absq̄ mallei s̄mitu et ponere.
 q̄ v̄i n̄c̄ foris p̄ flagella t̄udm̄. ut m̄tus i t̄ep̄lo d̄i p̄ modū s̄i
 discipliā et p̄uissioē disponam̄. q̄s qd̄ i nobis ē sup̄flui mō p̄uissio
 referet. et t̄uc̄ sola nos i edifico ḡordia liget. **A**mmōnēdi sūt
 egri q̄s patit̄ v̄tute seruet. ut iressāter q̄ta r̄deptoz n̄r ab h̄is
 q̄s treauerat p̄tulit mala q̄sideret. **C**ur itaq̄ assūm̄ r̄dit̄ ut a deo
 hō tolleret flagella p̄ malis. si tāta d̄us ab hōib⁹ p̄tulit mala p̄ bonis
Aut q̄s sine itelligē de p̄uissioē iqratus existat. si ip̄e h̄m̄ s̄i flagel
 lo nō ex̄t. qui huc s̄i p̄tō venit. **De s̄m̄tate carnis xxxi**

Quōsdā vidēs d̄us nolle p̄p̄o voto corrigi. adūst̄ū t̄agit stimulis.
 q̄sdā etiā p̄fies multū p̄nare posse i salute flagellat eos cor
 p̄is ifirm̄tate ne peccet. ut eis v̄tilis s̄t fr̄agi languozib⁹ ad salute
 q̄ maere iuolūmes ad d̄apna^o. **Q**ui valētiores sūt et p̄m̄ v̄tile ē illis
 ifirmari et nō p̄nare. ne p̄ vigore salutis illius s̄b̄idē r̄upiditatu
 et luxurie desiderij. Est p̄m̄iosa s̄m̄tatis q̄ ad iobediāz hōiem. mente

a duricia frangit. **D**ixit scilicet simoneta qz dyabolus infirmitates qsdm expe
tedo aduersus eu qz teptandus e adhibet. vt p eas pusillimes facies mo
chos qrbet caritate eoz qua hebat ad deu. **F**ed quus roridat corpus
et febribus validis inflammet. isup ena si itollia sti affligat siquide
picoz es qui h' susties. **A**rdare futiu sti penas. etnu igne et indi
rialia tormeta. et ita no desicies ob ea q i pnti gtingut. **I**nsup et
gaudebis qz vultant te dms. **E**t illud famosissimu dem i lingua habeto
id e. **C**astigas castigauit me dms et morti no tradidit me. **I**n ferru es.
sua adhibitu tibi igne. **Q**z si iustus es et h' pateris. de mignis ad ma
iora pmoueris. **A**uru es p igne pbatoz cris. **I**n febribus si rigore
frigoris castigaris. mcor esto qz stptua dicit. **T**risti p ig. et aqua
In infirmitatis molestia nob fuerit. no qsterni tpo qui p infirmitate et vol
nere corpis no possit stare ad orand et psalle ad voce. **H**ec aut oia
nobis pfiat ad destrueda corpis desideria. qm ieiunia et labores
p' turpes delictos nobis gstituta sut. **I**n egitudo ista idadat sup
flua de hys obseruanda io est. **P**ic ei migno et forti medicame exualia
ab egitudine corpis vicia rendu. **E**t h' e migna vtus qm infirmita tolle
ratia fuit adhibita. **I**n autim oculos no feram. **I**nter. extollene ei
strumetu aisi. et miorib' oculis gram dmi sperlam. **D**urdi fri sum' no
curem' qz auditu vanu aisi. **M**anus mre ex aliq passioe debilita
te sut. sed miores patas he' aduersus nimri teptatoes. **I**nfirmas totu
mim corp' tenet s' iteioz no hoi stntas ifit. **D**e tribulatoe ppij

Iustus i aduersis pbam se gstat no deici. **V**iri sti plus formidat
pspa q' adusa. qz di seruos pspsa deiciunt. adusa vo erudiunt. **I**oqz
sti viri rostantia ita portae debet adusa. vt frangi no queat. **T**unt
mag' sut ocli dmi sup iustos. qm eos affligi diuina puidetia pmittit.
Na tuc eis gaudia disponu' etna qm pnti tribulatoe pbat'. **O**mnes
vite h' fbulatoes aquis copant' pterentib' pta si quid i hac vita
tribulatois acciderit. no stat sed celerit' tust. **Q**ui fute vite pnia
diligenter exogitat. mala oia vite pntis eqnimit' portat. qm ex illi
dulcedie h' amaritudine tpat. et q' edm' illi' breuitate h' despiat
tustoria qz du i dolore gual. cupiditatis et luxurie et vicioz retero
mala no appetit. **P**lus pdest suluti tepta' sti q' pspitas. **N**a ex pspi
i deteritur. **E**t tepta' pfiat' i meli'. **V**nusqz ad tepta' iam debz
ppare. **M**im' ei du spat' tepta' gual. **D**ure at pmit si non spata

aduenerit. **P**apientis e cont oia aduifa an meditari n' uenire casus
 debet. q' no' collia ei' pueniat. **H**ec ra e q' ab iustis iusti sinuntur
 affligi. ut. s. du' futu' auduit bona que cupuit. patia' etia' mala pnia
 que phoresunt. atq' ad felice exitu du' aoz puocat. cruciatu
 ipellat. **D**aud psta ait. **T**u es m' refugiu a pssura q' tridedit me.
 exulta' mea. **D**onne me a tridantib' me. **E**re q' i nocte pssura noiat
 et tn liberatoze suu mt' agustias exulta' vocat. **S**ous quide' noz
 i curuatoe pssure sed itus curuata resbnabat de gsolatoe leturie.
Elius quist' du' tridant' se pssuris narrat. et tn deu sibi exalta'
 noiat. p'cul' dubio q' curu' i nocte catat. ut ad s' septis vite diem
 felix pueiat. **D**ixit q'da' senex si ueneit hoi' teptano vndiq' ei
 multiplicat' tribulatoes ut pusillanms fiat et m'muret. tu tn si te or
 cupauent' i firmatas corpis noli pusillanms fieri neq' moleste susci
 piat. q' ipe d'ns p te cogitat de oib'. **N**uquid si ip'o uiuis. **P**atient'
 ergo fre debes. et rogare eu' ut donet tibi q' expediut. h' e' ut qd' vo
 luntas ipi' e' facias. et sede tu' patie' maduras qd' habes i carita
 te. **D**e teptatione **C**ap^m xxxij

Multis teptato' calantatu' teptatoibus mes iusti i hac vita
 pulsat. **V**n' et optat ab h' slo' fuditus euelli. q' et erupnis
 rareat et fixam illi securitate inueniat. **N**o' apli' teptat elcos dya^{lus}
 q' dei uoluntas p'mittit. **T**eptando at' sto'z p'fectib' seruit. et si nolces
 utilitati tn' sto'z seruit dya^{lus}. q'n' eos teptatoib' suis no' deripit.
 s' potius erudit. **D**ollucite ei' hostis' i'ndias itelligit' pit' et rauere di
 strui opt' sicq' moretia vite existe' simplice. ut tn' opteat tu' simpli
 citate ee' prudente. **Q**ui prudentia' simplici' no' misret' iux' p'phaz e'
 coluba' s'ouata no' hns' cor. sed ido' coluba' q' simplex. ido' at' cor no'
 hns'. q' ignara' sapientie e'. **I**n oculis carnalium dya^{lus} tribilis e'. in
 oculis elco'z terror illi' uilis e'. **A**b incredulis ut leo timet'. **A** fortib'
 i' fide ut uermis g'epmit'. atq' ad mometu' onslus' p'ellit'. **D**yaboli'
 em' serpes e' luburgu' si capiti' idest' p'ime suggestioi' no' resistit.
 totus i' iterna cordis du' cosentit'. illabit'. **T**eptatoiu' dyaboluar'
 inia' fragilia sut'. q' si no' caueant' s' p' usu' i' g'suetudiez' t'nsent'. i' ne
 uissimis fortie' g'ualefuit. ita ut aut' nuq' a' tu' difficultate' uincat'.
Qu' i' tota' uita' dyaboli' p'uaricari' hoiem cupiat. apli' tn' i' sine
 molit' deripe. **H**inc e' qd' i' p'ndipio' q' p' thoplastu' serpeti' e' omni

Et tu insidiaberis calcaneo eius. qz nimmz hoīem que dya^{luc} inuisi pte
 rite vite nō deripit. i nouissimis supplantare disposi. **P**inde q̄uis
 q̄st̄ sit iustus. nūq̄ nate est ut sit i hac vita securus. sed sp̄ huilis ca
 ueat sp̄ ne i fine ruat. sollicitus p̄t̄scat. **D**iabolus scōs oēs non
 dūando possidet sed teptado p̄sequit. **N**ā qz nō i eis it̄m̄scus
 regnat cont̄ eos ext̄m̄scus pugnat. **E**t q̄ interius am̄sit domi
 nū ext̄m̄scus comouet bellū. **D**iabolus q̄n̄ deripe queq̄ q̄rit. pri
 us nam̄ v̄m̄t̄ q̄ itendit. et inde s̄ se applicat. v̄n̄ aptū hoīem
 ad p̄cāndū isperit. **E**x ea pte hoīes dya^{luc} teptat. qua eos p̄
 exrescente huōrem facile iclīnau ad vicia cōspirat. vt scōm
 humoris cōsp̄sione adhibeat et teptatōem. **L**ege balaam qui i
 figūā diaboli q̄ ppl̄m̄ dei ex ea pte p̄cepit p̄m̄cōs̄ p̄tende laque
 os. ex qua sc̄nsit eos final̄ ee lapsuros. **N**ā et qui aqua alicubi
 deducit. nō ea p̄ alia pte mittit. nisi vbi ip̄etu eius itendit.
Aliud ē m̄tre i mente cui dya^{luc} diabolu. aliud vō i habitat. **N**ā et
 i corda scōrum igredit. dū malas suggestiōes isnuat. **P**ed nō
 i habitat i eis. qz i suū corpus nō eos traducit. **Q**ui vō i corpe ei
 sit. ip̄os i habitat. qui ip̄i sūt teplū ei. **E**t si surripiat m̄tibus
 elōrū diabolu. nō t̄n̄ i eis regēsat sicut i cordibus rep̄boz.
Nā calore fidei mox excitat. ut exeat ab elōis. **N**onnulli q̄s iā m̄
 auido ore dyabolus deuorauerat. cui sus diuinū iudicij multa
 miseratione ab ei ore eripiūt. et saluti i stituūt. **N**ā sepe multos
 q̄s atiquū hostis luxurie voragine mersos tenuit. posse diuina p̄
 penitentia ab eius faucibus traxit. **M**ulta iustus adūsa i aia pati
 istigatōe deōnū. sed talibus teptamētis pure vite et̄ne nō p̄t.
 qz pius dñs ad dāpnatōz culpe nō iputat. qd̄ de sue maiestatis
 p̄missi nolēs qui patit. portat. **N**ā ibi p̄cām̄. vbi p̄ cupiditate
 vel voluntate deflectim. **V**bi vō violēter adducim. et si facinus
 aut flagitiū nō est. miseria t̄n̄ p̄ flagitio et facinore ē. **P**ed qui
 deū pro irrogata laudat miseria cōmissa. p̄cul dubio caret
 facinore.

De multis modis p̄cāndi xxxij
Quatuor modis q̄ntit̄ p̄cām̄ i corde. q̄suoz p̄petrat et ope
 Admittit̄ corde suggestiōe deōnū. delatōe carnis.
 q̄sentimētis. defessōe elarōis. **C**ommittit̄ ope. nūc lateter. nūc
 pala. nūc q̄suetudinē. nūc desperatōe. **I**stis ergo gradibus et

corde delinqtur, et ope peccat. **T**ribus modis peccatum gerit, h^o est ignorantia, infirmitate, industria. **G**rauius est infirmitas quam ignorantia delinquere. qui industria quam infirmitate peccare. **I**ndustria namque peccat qui studio ac deliberatione metus malum agit. **I**nfirmittate autem qui casu vel precipitatione deliquit. **N**egus autem et de industria peccant, qui non solum non bene viuunt, sed et bene viuentes si primum a veritate diuertunt. **I**nter peccata leuia que ab impietibus quotidiana stultitiae purgantur que tamen a peccatis viris velut magna crimina euitantur. **Q**uid autem homines de nimio sceleribus agere debent, quoniam etiam peccata leuia queque delicta que grauissima luget. **E**xprobrato minorum peccatorum maiora committunt peccata, ut durius feriantur per nimios sceleribus que de peccatis corrigi non nouerunt. **J**udicio autem diuino in reatu negotio labuntur, qui distringunt mora sua facta contempnunt. **M**ulti a crimine corruunt in crimen quod diuinitus habentes timore eius negligunt, et que non uerunt per suam per actionem non uenerunt, idcirco reuocantur diuino iudicio punienda committunt, et in pena quibus famorum famum detentur addunt. **D**e peccato peccati causa est. **N**on committit aliquid ex ipso quod sua soboles ouit sicut fieri solet nasci libidine ex mamma ueteris. **I**gnorantia. **P**ena uero peccati peccatum admittit, quoniam per merito cuiusque peccati deo deserente in aliquid peccatum detentur. **I**tem de quo apostolus qui admittit scindit. **E**rgo peccatum peccatum est substat peccatum peccatum uero peccatum, pena est peccatum delicti. **P**recedentia itaque peccatum peccatum sunt criminum causa, ut illa que sequuntur sint precedentium pena. **P**recedentium peccatorum pena ipsa uocatur induratio uolens de omnia iusticia. **H**inc est quod ait propheta. **I**ndurasti cor meum ne timeam te. **A**liud est non peccare amore dilectionis dei, aliud timore supplicij. **Q**ui ei amore caritatis dei non peccat horrefcit omne bonum malum implere iusti bonum, nisi eum delictum peccatum, etiam si sceleribus impunitas permittat. **Q**ui uero sola pena supplicij in se uicium reprimunt, quibus non expleat opus peccati, uiuit tamen in eo uoluntas peccandi, dolet que sibi illatum quod lex prohibere dinoscit. **A**lle ergo mercede boni operis propit, qui amando iusticiam facit, non is qui eam solo metu penarum iustitiam custodit. **D**e peccato autem committit apostolus presertim, quibus autem graue sit, dum in uisum uenerit leue existant et si uollo metu committit. **I**stis formis que quibusdam gradibus ualeant omne peccatum. **C**ogitatio namque peccati delictione parit, delictio festinatione, festio autem actio, actio autem consuetudo consuetudo uicium. **H**icque hinc uinculis homo implicatur quodam cathena uiciorum tenetur astrictus, ita ut ab ea euelli nequeat, nisi diuina gratia manu iaretis apprehendat. **P**eccatum admittit, tunc est in puteum. **C**osue

tudine vobis peccandi furem ob putei est coagulari, ne is qui recidit valeat
 exire. Sed iterum etiam deus tunc liberat, dum eorum despectus ad gustos
 liberaliter commutat. Apud eum miserabile peccatum dicitur, quod protegere sit ne
 in deterius peccando eat. Propterea metuendum est confidendum ita saluari,
 ne forte dum exspectamus a vitiis sanari, et viam multiplicem et salutem
 non adipiscamur. Ergo studeamus non cadere a cito quersum a lapsu red
 surgere. Mora peccandi immitate facit sceleris. Vnde et propheta. **Ve** inquit
 qui thutis iniquitate in funiculis vanitatis et quasi vnicuique plaustrum peccati
 trahit enim iniquitatem ut vnicuique qui tardat gutti ad deum trahere enim
 iniquitatem moram facere est iniquitati. Vnde et postquam. **Prologauerunt** iniquitates
 suas dominus iustus confodet ceruices peccatorum.

Ut post ruinam quis surgere queat xxxv

Detracta carnis experti stultitiam post naufragium peccati metuunt, et post
 hoc sue distimiam vel cogitatio phoretat. Dixerunt est lapsus,
 ut peccata peccata considerent atque imminetia deuitet, quibus transactas cul
 pas ad memoriam reuocet, et positi in futurum erubescant. Ammonendi
 sunt peccata carnis experti, ut vigilanti cura aspiciant post delicta nobis
 ad se redentibus deus quod sinu sue pietatis expandat dices nobis per
 prophetam. **Erunt** oculus tui videntes preceptorem tuum et aures tue audiet
 verbum post tergum monentis. **Hec** via ambulat per eam. **Opus** deus quasi
 post tergum nos subsequens monet, quia etiam post culpam ad se redire
 persuadet. **Auersus** reuocat, commissi non respicit, reuertenti sinu
 pietatis expandit. **Vocem** ergo post tergum monentis audimus, si post peccata
 humili et contrito corde reuertimur. **Debemus** igitur pietate vocatis
 erubescere, si iustitiam volumus formidare, quia tanto grauiori improbitate
 contempnit, quanto et contemptus adhuc vocare non dedignetur. **Per** themiam
 prophetam dominus dicit. **Et** veniens vestrum ad babilonem ibi liberaberis. **Babilonem**
 quippe confusio interpretatur. **Depe** ei quis postquam in confusio vitorum tenderit
 erubescens mala que fecit, se ergo se erigit et bene operando ad statum
 rectitudinis redit. **In** babilone itaque liberatus est, qui per diuinam gratiam
 condit etiam de confusione saluatus. **Per** prophetam ergo ad trislinguam loquitur,
 cum illos increpat, qui ab statu rectitudinis ad erroris vitia in trislingua
 hoc tenderunt. **Si** quidam interrogauit senem, dices. **Si** inierit
 moechus in septuaginta, et affligat per eo quia de profectu in deteriore statu
 puenit, et laborat donec resurgat, **Respondens** autem senex dixit

Monachus i tempta^o m^otes sic e t^o dom^o q tend^o Et si sobri^o fuerit
i cogitacoe sua reedificat ea iudens materias ad edificiu p^ofituras
his posita fidameta et lapides et arena et ceta q sut edificati^o
n^oia. et ita veloci^o e^o fabrica p^ofici^o Ita et mo^oh^o si i tepta^o iaciderit
et q^o fuit ad do^o h^o plinu^o appatu. medita^o o^ome legu. psalmodia.
op^o manu^o. q^o st^o fuda^o edificij sp^oualis

De cogitacoe xxxvi

Baptua e ca p^orandi. id e op^ois et cogita^o q^o vnu i^oguitas d^o
q^o ope gerit. aliud iusticia q^o cogitacoe admitti^o q^o Pri^o at
actio referada e p^o cogita^o. p^ous p^oaua opa p^omod desloeria.
vicissim at et a cogita^o opa p^ocedit et ab ope cogita^o nascit^o. q^ous
et si ab ope malo q^ost^o vacet p^o sol^o t^o p^oaua cogitacoe malicia
no erit i^ocores. **V**n^o d^ons p^o y^osa **A**uferte iquit malu cogitacoe
nu^o v^oaz ab oculis meis **N**on em solu^o fr^ois sed et cogitacoe^o delin
quim^o si eis illucite occretibus delremur **P**icut v^opa a filijs in
vtero positis lacerata p^omit^o. ita nos cogitacoe^o me^o mit^o nos enu
trite occidit. et g^ocepte ite^o v^oipere veneno q^osumt aiam q^o m^oaz
crudeli volne p^omit^o **P**u vnu^o q^ost^o diuina illuati^o p^ouenit. sta
tim molestis t^opiu cogitacoe^o pulsat **P**eo di seruu^o iudicio t^oio
ris de teptameta a semet ip^o reicit. bonis q^o cogitacoe^o i^o obic
tis t^opes a se p^oellit **M**agna obseruati^o e^o cordis e custodia ad
hibeda. q^o a bone aut male rei ibi consistit origo **N**u sicut sp^o
e **E**x corde g^oent cogitacoe^o male **I**doq^o si p^ous p^oue cogita^o i^ost^o
i lapsu^o op^ois no m^oerim^o **P**leruq^o ex bonis opib^o distim^o q^o tam vite
mudicia i cogitacoe^o q^ostrua^o **P**ene g^octa bona opa ex cogitacoe^o
p^ocedit. s^o sut nonnulla cogitacoe^o acumia. q^o ex opa^o nascit^o **N**am
sicut ab aia op^o sumit. ita rur^o ab ope. a^o erudit^o **V**alde n^oce
e ut cu cogita^o q^o illu ducit. p^otm^o metis oculis ad opa **m**af^o t^onsacta
reuocet **I**n sola nonuq^o cogitacoe^o delinq^ot. et q^o ad op^o v^ost^o no
p^ouenit culpa neq^o ad t^ouati^o p^oueniet p^oitentia **I**n cogitacoe^o af
flicto mente ric^o erigit. q^o m^om^o t^ommo cogitacoe^o iustis pol
luit **D**epe n^oaz h^o q^o a g^osp^o iudicis ia fletu ituer^o mete deleta e
ad a^o p^o cogitacoe^o redit. et deuicta culpa ad delat^o rur^o sus
i^oserpere mit^o. atz i a^otiq^o certamine diutina pulsa^o repat^o. ita ut
q^o p^ous egit i corpe. h^o i^optima cogitacoe^o p^omod verset^o i mente
Cu nichil s^ous ope agit. s^o sola itus cogitacoe^o p^orat^o districto

se reatu mens obligat. nisi h^o sollicitis lamentis tergat. Plerūq;
 nāq; corda terrenay cogitatio^m tba dū p̄strepit claudit atq; i
 secretario metis q̄to m^o turay tumultuatiū son^o cōpestit^o.
 tato āpl^o vox p̄sidentis iudicis nō audit^o. Nonūq; i ip̄o orōis
 nre sarsino iportune se cogitacōes i gerūt. q̄ hoc rape vl̄ ma
 clare valeat qd̄ i nobis dō fletes imola^o. **Ues** q̄ vel illicita
 appetūt vl̄ i mūdo aliqd̄ videri volūt. desis cogitatio^m tumli
 bus i corde q̄p̄mūt. **Nare** sigt̄ mente hoīs Et q̄ fluctus maris
 sūt cogitacōes metis. q̄ aliq̄n p̄ irā tumescūt. p̄ grām t̄nquille sūt.
 p̄ odiū cū amaritudine defluit. **Mens** quippe q̄t̄ teptacōes pati.
 q̄ tot flatibus mouet. **Plerūq;** mete hoīs tumultus cogitacō^m de
 p̄mit. irā p̄turbat. et cū recedit irā. succedit icepta leticia. **Fr**
 aliq̄s iterrogauit q̄sdā p̄m̄. si pollut^o hō qn̄ res sordidas cogi
 tat. et alij dicebat etiā pollut^o. alij dicebat nō qz si pollut^o nō
 possi^o saluari nos qui ydeote sum^o. **h̄** p̄tict ad salute si ea que
 cogitam^o i opali^o nō fecerim^o. **Dixit** qdā senex nō qz i trant
 cogitacōes male i nos q̄depnam^o ex eis. s̄ si male vtm̄ cogitacōib^o.
 fit ei ut et p̄ cogitacōes naufragiū patiam^o. et itez cogitacōib^o
 coronemur.

De sermone xxxvii

Quā qdā pua vba vicōz nō cuitam^o i m̄gno ligue plabi
 mur crimie. Et dū frā qdā nō graua libere ac s̄n metu
 comittim^o ad potiora scelera et horreda p̄tandi q̄suetudie la
 bum^o. **Nā** vāni sermōes i ore xp̄iani ee nō debet. **Nā** sicut malos
 mores bona colloq̄a corrigit. ita p̄ua colloq̄a bonos mores corru
 pūt. **Custodiā** ori ponit^o. dū q̄stz nō se iustu s̄ qd̄ magis vex ē
 p̄cōre fatet^o. **Nam** sup̄ os poit. qui bonis opib^o ligue excessi
 opit. **Nam** sup̄ os poit. qui male locutiōis culpas boē actionis
 velamine tegit. **Quadrinoda** ē dūcēda ratio qua p̄uidēd̄ ē. quid
 qn̄. cui. vl̄ quō. aliquid p̄ferat. **Bonū** quippe b̄n loquit^o. qui ea
 q̄ itā sūt hūiliter amūciare videt^o. **Corde** b̄n loq̄^o. qui caritate
 nō silat. **Ore** b̄n loquit^o. q̄ veritate amūciat. **Fris** b̄n loq̄^o. qui
 alios exēplis bonis edificat. **Mali** mala r̄ndet p̄ bonis et adūstis
 p̄ optis. **Boi** bona r̄ndet p̄ malis. et p̄sp̄a p̄ adūstis. **Aduersy**
 cōuiciū ligue adhibēda ē forti^o patie. vt tepta^o. **Vbi** q̄ foris
 ipugnat tollerantie vtute deuicta discedat. **Dicebat** qdā p̄m̄.

qz dū sederēt aliqui senes et loquent̄ sermoez de edificatiōib⁹ n̄?
 iter eos vn⁹ p̄uidus et vidit anglos man⁹ agitates et leuantes
 eos. Ut at̄ veisset locutio stellaris. discedebat angli. et voluta
 bant̄ porti i medio eoz plem fetorib⁹ et polluebat eos. Cū
 at̄ rursus loquent̄ de edifica^{oe}. venientes it̄m angli leuabat
 eos. **V**enerunt aliqui senes ad abbe^m athomū et cat̄ tū eiv
 enā abbas ioseph. **V**oles at̄ abbas athom⁹ pbare eos mouit
 sermone de scripturis suis. et cepit it̄rogare a iuniorib⁹ qd̄ ess̄ h̄
 a illud v̄bū. et singli eoz dicebat. put poterat. Ille at̄ dice
 bat necdū iuenistis p̄ oēs vō dixit abbi ioseph. Tu quō dicit
 v̄bū hoc. Et r̄ndit ille. Nescio. Et r̄ndit abbas atho⁹. Vere ab
 bas ioseph sol⁹ iuenit viā q̄ nesciē se r̄ndit. **S**i qd̄a it̄roga^t senē
 dices. si q̄s fr̄m attulerit ad me de foris sermoez. vis abba dīcā ei
 ut nō afferat ad me. Et r̄ndit senex. noli. Et dicit fr̄ q̄re. **F**u
 dit senex. q̄ n̄ nos potui⁹ id custodiē. Et dixit fr̄. **Q**uid q̄ debz
 fieri. Et dixit senex. **D**i volu⁹ tacit̄tate seruare suffi^t p̄rio
 modus ip̄e

De tacit̄tate xxxviii

Lingua discrete frenāda ē nō isplubilit̄ obligāda. **V**ip̄^m
 ē enī sapiēs tacebit vsqz ad t̄p̄. ut n̄m̄z cū optinū
 ḡsiderat p̄p̄o^m celsura siletij loq̄ que ḡgruit i vsū se vtili^{tie}
 ipendat. **D**e tacerē atz loq̄dī celsura p̄ saloz d̄. **T**̄p̄ tacerē et
 t̄p̄ loq̄dī. **D**ist̄ta q̄ppe v̄r̄ssitū^{ne} pesāda t̄p̄a sūt. ne cū d̄ restrin
 gi lingua deat p̄ v̄ba inutili^{ter} defluat. a cū loqui vtili^{ter} p̄t̄ se met
 ip̄z pigre restringat. **Q**̄ta sit vtilitas tacit̄m^{tie} p̄s̄ ḡsideras
 aut. **P**one dñe custodia or̄i meo et ostiū c̄ustat̄ie labijs
 meis. **N**ō em̄ ori suo pietē s̄ ostiū petit. qd̄ v̄i^{ti} apit̄ et claudī^t
Vn̄ et caute discendū ē q̄tus os discrete et q̄d̄ t̄p̄e vox apiat.
 et rursus q̄d̄ tacit̄m̄tas claudat. **A**mmōnēdi sūt plati. ut si
 p̄rios sicut semetip̄os diligūt. n̄m̄e illis taceat. v̄n̄ illos iuste
 reprehenderet. **V**onis medicamē vtqz saluti cōr̄rit. dū ab illo q̄
 ifert. actio p̄ua cōpestit. et ab h̄ q̄ sustinet̄ doloris feruor vol
 nere apto t̄pat̄. **Q**ui p̄rior̄ mala ḡspiciūt. et t̄n̄ i siletio lin
 guā premūt. q̄i ḡspectis v̄lneib⁹ vsū medicamē subth̄t et
 eo mortis auctores fiūt. q̄ virus qd̄ poterat curare noluerit.

fr

Si quidā m̄trogauit puulū niōchiū dices. **B**onū est loqui

an tacere. **D**icit ei puer ille. si sunt vba oriosi dante ea. si at bona
sunt vba no diu pthas. si cito recide qd loqrus et qd scias. **D**ixit
senex qda Taciturnitati opam da et nichil cogites et itende cogita
tue. si qd scias i leo si surges cu tuore de. et h' facies malignoz
spetus no tiebis. **D**ixit abbas pastor. qd itrogauit abbas
moyses frz zacharia tpe q mouebat dices. **Q**uid vides. **E**t
dixit ei. Nichil meli9 q tacere pz. **D**ixitqz ei vez e fili. **T**ace.
Dixit quida abbi amon. **D**i sit veritas cu infrio loqrui vide tibi
ut de scripturis loqr. cu eo aut de finis et vbis serou. **E**t dixit
ei. **D**i no potes tacere bona e magis ut de vbis loqrus. q de
scriptura. **P**icula e em no puu. **D**ixit qda senex. qd ho si vbi
qde heat opa at no heat. assilabit arbori hnti folia. fructu
at non. **D**icit em arbor fructib9 plena et folijs viridis ita et
sermo costquit hoiem qui habet opa bona.

De multiloquio xxxij

Criptu est em. **I**n multiloqo no effugies pccm. **E**t q mltris
vnt vbis ledit aiam sua. **E**t vnt linguos9 no dirige sup
fram. **E**t si i multiloquio extollam cora deo no absoluum. **V**nme
li9 e ut illud dnm rogates dicam9. **P**oe dne custodia ori meo
et ostii crustatie labijs meis. et no declies cor meu i verba
malicie. **A**mmoneo i multiloqo vaca9 ut vigilater aspiciat qn
tu a reitudo statu depeut du p multiplicia vba dilabu. **H**uana
etei mes aque more et cructusa ad supiora colligit. et p repetit
vn dndit et laxata depit. qd se p ifima rutila spgit. **Q**ui supua
nus vbis a silentij sui resura dissipat qd tot iuis ex se dnat. **V**n
et p dire ited9 mes ad sui qd no sufficit. qd p multiloqia spsa
a sero se itime consideratiois exclud. **T**oni vo se isidiatis hostis
vlnedibus detegit. qd nulla munitioe custodie se cructud. **I**n
puerbis supm est. **D**icit vrbis pates et abshz muroz abitu ita
vnt qui no pt in loqdo rohibere spm suu. **Q**uia ei nuz silentij
no hz. patz inimici iaculis citas metis. et cu se p vba ex semet ipaz
eicit apta se aduhsario ondit. **P**leru9 p qda qd9 desidiosa mes
i fouea lapsa ipellit. et da oriosi vba cauere neglig. ad noxia
puer9. ut p us loqui aliena libeat. et p mod detractionib9 vitam
eoz de qbus loqm mordeam9. ad exnu vo vsqz ad aptas lingue

contuclias erupam? **R**effrenatio lingue semant stimuli. oriu
 rix. accendit faces odiorum. pax extinguit cordiu. **Q**uia multiloquo
 qstz destrues ritudine iusticie tenere neqz pt. testa ppha q aut
 Vt linguosus no diriget i tra hinc salom dicit In multiloquo
 pmi no decrit. **I**shayas ppha ait. **C**ultus iusticie silentiu. videlicet
 idicas. qz metus iusticia desolat. qn ab imodeata locutioe no pnt
Hinc iacobus ait. **I**n quis putat se religiosu ee no refrenas lm
 gua sua sed seduces cor suu. hui? vana e religio **P**raui hoies
 sicut i sensu leues sut. ita i locutioe pripites. et retice ptract
 tando negligit qd loquu. sed qd leuis constia gripit. leuior
 ptinus lingua pducat **P** semetipaz veritas nos admoet di
 cens **D**e vbu orioso qd locuti fuerint hoies. reddet. de eo
 ratio? i die iudicij **P**rosu quippe verbu e. qd aut lone iuste
 nitatis aut itencoe pie utili. **S**ic ergo ionem de oroso
 sermoe exigit pestem. q pena multiloquo maecat. i q eria p
 noxia vba parat **D**ixit aliqui abbas sysois **C**redite m qz t gita
 anos heo q no de pcor deu ppt pmi sed oras h dico **O**ne ihu
 spe ptege me a lingua mea. et vsqz ne p singlos dies corruo p
 ipam et deliquo **A**bbas machari? maior i schiti dicebat scrib?
 pmissas emie fugite frs **E**t dixit ei vn? fr? p? quo he? fuge
 aplius a solitudine ista. **E**t i ponebat digiti suu i ore et dicebat
Istud e qd fugiend dico. et intrabat i cella sua et claudes ostiu
 sedebat solus **D**ixit abbas sysois. qz pegnatio ma i hoc e. ut
 teat homo os suu **D**ixit abbas ypeiti? **M**och? qui no retinet
 lingua sua i tpe furoris. neqz passioes cetis poterit aliqd ihibere
Dixit abbas login? abbt? luno **H**abeo tres cogitacoes **V**na ut
 ad pegna pga **E**t dixit ei senex **I**n no retinens lingua tua qris
 ieris no eris pegnus. sed refrena hic lingua tua et eris erum
 hic pegm? **I**n irogauit abbtm sysoi dices **D**esidero custodie
 cor meu **D**ixit ei senex **Q**uo possu? custodie cor nm si lingua
 ma apta ianua huert **I**n irogat abbtm pastore dices. **Q**uo
 optz mochu sedere i cella. **E**t rnoit. **Q**ntu ad id qd i manifesto. h
 e ut fiat op? manuu et semel comedat et taceat et meditetur.
Quante em pfice i cella h? ut redanguat semetipm de pphs qz
 sb? vnqstz i oi loco ad que ptraxit **D**e collatione pl

Quoniam sit utilis ad instruendum licio, adhibita aut collatio maiorē intel-
 ligentia p̄bet melius ē em̄ referre q̄ lege Collatio docibili te facit
 Na postis interrogatib⁹ curia rex excludit, et sepe obiectioib⁹ lares veri-
 tas appbat. Qd̄ em̄ obscurū ē aut dubiū q̄fendo cito p̄spicit. Sicut i
 struere solet collatio, ita contentio destruit. Hec em̄ dicto se si veritate li-
 tes gnāt, et pugnādo v̄bis etiā i deū blasphemāt. Licio meoꝝe auxilio
 eget. Qd̄ si fuerit nāliter tardior frequēti tñ meditacōe aruit, ac legedi
 assiduitate colligit. Depe pl̄ya licio longitudois tā meoꝝa legētis obliue-
 rat. Qd̄ si breuis sit sbmotogz libro sinā retracte i aīo tūc si labore le-
 git, et ea q̄ lrā sūt d̄olendo meoꝝe mīme exidit. Acceptabilior ē sen-
 sibus licio tanta q̄ apta. Ampli⁹ em̄ itellus instruit, qn̄ vox legētis
 quiescit et sub silētio lingua mouet. Na clare legedo et corp⁹ lassat,
 et voris arume obtundit. **D**ixit abbas pelagius Optet aīqz s̄d̄z
 xpi volūtate q̄stante, aut disc̄ fidelit̄ que nescit, a docere manifes-
 te qd̄ nouit. Si at vtrūqz tū possit nō vult, a p̄ime morbo laborat.
Iniciū em̄ r̄cededi a dō, fastidiū doctrine est. **D**ixit abbas pastor
 Qui quulosus ē, mōch⁹ nō est. Qui fr̄i suo detrahit, mōch⁹ nō est. Qui
 iudus ē, mōch⁹ nō est. Qui at vere mōch⁹ ē, sp̄ ē hūilis et q̄etus et car-
 itate plenus, et t̄orem dei p̄ orlis habet et cor suū custodit. **I**nrogat⁹
 ē senex a q̄dam fr̄e. Qd̄ ē qd̄ legit, via angusta ē et arta. Et r̄ndit
 ei senex dices Angusta et arta via ē, ut cogitacōib⁹ suis hō violentiā
 friat, et abscidat p̄ deū volūtates suas. Hoc ē etiā qd̄ sp̄m̄ ē. Ecce nos
 reliquimus oīa et serui sum⁹ te. **D**ixit senex Debet mōch⁹ cotidie
 mane sero cogitare i semet ip̄o, quid fecit cor que vult deus, et qd̄ non
 fecit. Et ita tractas oēm vitam suā penitentiā agedo, mōch⁹ esse p̄t.
Dixit senex, dormiete te aut surgete, a aliquid aliud fr̄iente si fuerit
 d̄us an̄ oculos tuos, i nullo te inimic⁹ poterit dettere. Et si talis co-
 gitatio manserit in hoīe, etiā dei virtus manet in eo.

De dilectione p̄ximi et correptione fr̄nqz xli

Duo sūt erga dilectōem p̄ximi q̄seruāda. Vnū ne malū qd̄ iferat,
 altnd̄ ut bonū ipendat, p̄mū ut caueat ledē, seq̄t ut disc̄at
 p̄stare. Vicicia ē aīoꝝ sbrietas. Hec quippe a duob⁹ impit. Na mī⁹
 q̄ iter duos dilectō ee nō p̄t. Tūc v̄e aīrus amat, si nō, p̄ se s̄, p̄ dō
 amet. Qui vō p̄ se aīrum diligit, asp̄iēter eū aplectit. Multū
 i tra d̄mersus ē, qui carnalit̄ hoīem mouituz pl̄qz diligit q̄ optet.

104

Non debet aliena vitia corrige. q̄ adhuc vicioꝝ cogitacoib⁹ seruit
Impbū ē em̄ arguē quēq̄ i alio. qd̄ adh⁹ reprehend⁹ i semetipō **Qui**
veracit⁹ vult corrige ac sanare infirmitate. tlem̄ se p̄stare sine vti
litati studeat. vt eū quē corrige cupit hūili corde admoēat. et hō
sanes q̄ cōpassioē q̄i coris piculi. ne forte et ipē sb̄iciat⁹ teptacoī
Vir vni spūales aliem p̄ni emēdacoꝝ exsp̄iant. ita p̄teriu delin
q̄tib⁹ deridēdo isultat. et q̄tū i ipis ē eos sanabiles putat. nec
declinat cor ad q̄patiēdi maḡ sed sp̄nētes detestat⁹ atq̄ blasphe
mat. Pleriq̄ correptionē suā officii caritatis existiant. pleriq̄ vō
hipm̄ q̄ ex caritate corripit⁹ ad iniurie ḡueliā trahit. Vn̄ euent.
ut ex eo deteriores efficiat⁹. p̄ qd̄ emēdari obediēdo potuerit. Inlu
biter accipit iusti. q̄tēs de suis excessibus arguūt. **Iniquis** mo
lesta ē veritas et amara disciplinā iusticie. n̄ delirant⁹ nisi placetia
ipē ibecillitati **Cor**da reproboꝝ lubrica sūt ad malū ḡsentieūd et du
rissia **De** talib⁹ salomō ait **Qui** erudit oerisore ipē sibi iniuriā fr̄t.
De bono at. **Dore** iusti iquit. et festiabit arripe. **In** odiū em̄ cont
corripiente se v̄ditur malus **Is** si ab ireparacoē ipi⁹ iditō reticem⁹.
q̄ q̄ nos isurge odia formida⁹. nō iā lucta dei sed mā. p̄ul dubio
q̄m⁹ **Vir**icid magnope ē. q̄ nōnūq̄ redarguūt p̄raui detūtes ḡis
tūt. nos q̄ n̄gms od̄is isequūt. **Ips** ergo et nō nobis p̄rim⁹. si ab
eoz redargutioē p̄ eoz amore ressam⁹ **N**ec est nob ut aliq̄n tolle
rem⁹ taceo odiosos qd̄ sūt. q̄tus i nobis disiat viuēdo. qd̄ nō sūt
Nō est oīno timēdū ne dū quisq̄ corripit ḡuelias iserit. sed ne
tractus ad odiū peior fiat **C**auēdū sūmope ē. ne imodecāte lingua
loq̄ntis p̄chat eaq̄ ad lasciuā obiectacois extēdat. ne odiū mali
na ḡratet et vsq̄ ad iacula maledicois ir̄met **Hic** salomō ait.
Argue sapiente et amabit te. isipietem et adinet odisse te.
Qui diligit disciplinā sensū diligit. q̄ odit arguetem stultus est
Sed q̄ apls ait. **Corripite** iq̄ctos. consblam̄ pusillāmes. suscipite
ifirmos. patiētes estote ad oēs. n̄re est ut hic pona⁹ exempla
correptionis p̄rim⁹ **Off**endit aliq̄n fr̄ i cogregacoē et expul⁹
ē foras **Expulsus** at de ḡgacoē misit se i iunctū et flebat ibi
Cotigit at alij fr̄es eites ad abbem̄ pastore audiēt eū ploran
tem **Qui** descēdentes ad eū iuenerūt maḡ labore cōstructū et ro
gauēt eū ut iret ad senē illū solitariū. et nō ar̄caut dicens

In hoc loco moriar ego Venientes aut fratres ad abbatem pastorem dixerunt
ei de eo Et rogavit eos ut iret ad eos dicens Abbas pastor vocat te
ad se Non cum ei dixisset pergit ad eum Et videns eum senex afflicto sur-
rexit et osculatus est eum. et agnoscens ei rogabat ut fieret tibi. qui et
ita fecit **S**enex interrogavit abbatem pastorem dicens. feci pascua grande
et volo triennio pascere Dicit autem ei pastor Multum est Et dicit ei senex
Iubes ut unum annum. Et dicit illi senex Multum est Qui autem presens
erant dicebat Usque ad quadraginta dies Venex iterum dicit Multum est
Et adierit dicens Ego puto quod si toto corde homo perseveraverit et non
apposuerit facere iterum unum pascua agat quod etiam biuennam penitentiam
suscipiat deus **I**nterrogavit abbas ioseph abbatem pastorem di-
cens Quod opus est ieiunare Et dicit abbas pastor Ego volo ut
cotidie quis manducas paululum subtrahat sibi ne satietur Et dicit ei
abbas ioseph Ergo quoniam eras iuuenis non ieiunabas biuennas.
Dicit ei senex Crede mihi. quod et triuennas et ebdomadam Deo habet omnia
probauerunt senes magis et iuenerunt. quod bonum est cotidie comedere pascua
sibi subtrahentes. et auerunt nobis hanc viam regalem. quod leuior est
et facilis **D**e zelo pastoralis officii etc.

Omnis spiritualis zelus doctoris animi frigit. quod valde cruciat.
Cum infirmos quosque eterna deserat. rebus temporalibus delictum committit.
Nullum quippe omnipotenti deo tunc est sacrificium. quod est zelus animarum sicut
propheta ait. Zelus domus tue quod quod me **Q**uod tu frigus cordis quod per
spirituale zelum agit omnipotenti domino placet offerri. cum offerri per legem
similia iubet in sacrificio Deputum quippe est In sartagine similia
oleo committit frigit. offerretur ea calida in odore suauissimum domino sa-
cerdos qui pro iure successerit et tota committit in altari Tunc simi-
la in sartagine frigit. cum munda mens iusti per zeli sancti ardorem committit
Que committit oleo propter caritatis et misericordie virtute misceri. ut in spiritu
omnipotentis dei ardeat et luceat **C**ommittit oleo mens quod in sarta-
gine frigit. quod sancti zeli distractio nunc est. ut ea misericordie virtute et ardes-
cat et clarescat. Amat enim eundem ipsum quem sequi videtur Unum et cali-
da in odore suauissimum domino offerri propter. quod si dore zelus non habet.
ea quod de sartagine offert similia calorem amisit **N**otandum valde est.
quis similia offerre propter. videtur sacerdos qui pro iure successerit
Ille enim sacerdos iure propter succedit. qui est omnipotentis dei filium

morbis demonstrat. atq; a nobilitate summa opm suoz ignobili te no
 discrepat. Que i altari tota cremari pcepit. ut videlicet holocaustu
 fiat. Simila itaq; i sartagine est munda mes iusti i zeli spual' afflic.
 q p sollicitudinez aiazu frigit. et no solu sacrificiu sed etia holocaustu
 tu dno esse deputat. **P**rimam ergo sartagine ferreū et ponat
 cu miaz ferreū me nos et citate. id e zelu forte. ut me nos et
 auditoris mri am iueiam. huc pmodu forte munitioz huc m
 miaz ferreū iuenturi sum. si nuc cu fortit' tenem' videlicet do
 cedo custodiedo ziwade' itrepado mltendo t'rendo aliqui etia
 seuerius agedo. **N**ote est ut hoc an oia qui zelo ritudis mouet
 attendat. ne ira ext' doimū metis t'nsseat. sed i vltione p'ri t'p
 modū q' q'sideras surgētis animi p'baroz s'brili' tractado restrin
 gat. amositate repniat. et motus feruoros s' b'q'rate disponat.
 ut eo fiat iustior vltor alien'. quo pu' extitit victor su'. **Q**ui zelo
 ritudis mouet. sic culpas delinq'tuū corrugat. ut an ipe qui cor
 rigit p' patriam t'rat. ut feruore suū t'nscedendo diuiduet. ne
 it'pantez excitatus ipō zelo ritudinis loqe a ritudie suberet

De doctrina et discretionē s'm

Non omnibus vna eadēq; doctrina ē adhibeda. sed p' q'itate
 morū diuisi exhortacio eit doctor. **N**ā q'sda m'p'atio dura.
 quosda vō m'p'atio corrigit blanda. **D**icut periti medici ad vari
 os corpis morbos diuis' meduamē seruūt. ita ut iux' vlnēz va
 rietate meduā diuisa sit. sic et doctor ecclie singlis q'busq; agruū
 doctrine remediū adhibebit. et qd' vnicuiq; opteat p' etate. p' sexu.
 ac p'fessioē. anūciabit. **P**rima q'ppe prudētie v'tus ē. eam quā
 docere opteat existiare p'sonā. alit' ei est agend' erga eos qui
 mō g'ittunt' regimini si offendūt. atq; alit' rū h'ns qui nobis
 g'issi nō sūt. **Q**ui iusti sūt venerād' sūt. **D**i vō delinq'uit p' sola
 rariē. ut rem est corrupied' sūt. nō t'n rū seuerit' sicut h' q' bo
 nis r'gēdi g'issi sūt. **P**ro malo merito plebis auferat' doctrina p'di
 catiois. pro bono merito audietis t'buat' sermo doctorū. **I**n p'tate diuina
 g'sistit. cui velut de' doct' v'bu dare. v' rui aufre. et h' a' pro dicitis
 sit merito. aut p' audietis. ut mō p' culpa plebis auferat' sermo
 doctorū. mō vō p' vtilib' meritis tribuat'. **Q**ui docedi accipit
 officiū iterdū ad tēp' s'cā p'p'ri taceat. que statim corrugere

nō existat. Nam si corrigē p̄t et dissilat, verū ē q̄ cōsensu erroris
aliem habet. plimūq; s̄i doctores p̄ mali p̄tmatia qz iūq; emēdare
nolūt, hys tacere disponūt. sed talore spūs q̄ agunt ferre nō susti
nētēs. and i m̄repatioz p̄silūt. n̄quoz Qui p̄sunt p̄ sb̄itorz iūq;
tate dāpnant. si eos aut iūq; nō erudiūt, aut p̄cāntes nō ar
guat dicete dno p̄ p̄ham **I**perulatore dedi te domui yst. **D**i nō
fueis lonitus ut se custodiāt ip̄ius a via sua. ille iūq; tate sua moiet.
sanguis at eius de manu tua req̄am **Q**ui pest curā debz h̄e de
hys qui peunt. ut ei⁹ redargutioē. aut corrigā q̄ p̄cānt. aut si iūq;
rigibiles existūt. ab emā sepant. **Q**ui blādo v̄bo castigatus nō
corrigit. ac̄ n̄c̄ est arguat. **C**ū dolore em̄ absceda sūt. q̄ leu
ter sanari nō p̄nt. **Q**ui amom̄t secretim corrigi de p̄cō negliḡt.
publice arguēdus ē. ut v̄bius q̄ occulte sanari nescit manifeste
debeat emēdari. **M**anifesta p̄cā nō sūt occulta correptionē p̄ganda.
Palā em̄ sūt arguēdi qui palā nocēt. vt dū apta oburgā s̄mā.
hij qui eos p̄mitādo deliquant. corrigā. **Q**ū vn⁹ corrip̄. plim emē
dant. **N**ac̄ est em̄ ut p̄ mltor̄ saluatioē vn⁹ condepnet. q̄ p̄ vn⁹
licentiā mlti p̄clur̄. **I**ta ergo deliquētī sermo ē p̄ferēd̄. sicut ē
qui corripit. **E**xpostulat salus. **E**t si opus ē aliquā mediamēti
salutē v̄bo m̄pationis asp̄gē. lenitate t̄n op⁹ ē corde retiere. **D**oc
tores nōnūq; duris ferūt. iūq; reparatioz sb̄ditos. qui t̄n a caritate
eorz q̄s corripuit nō recedūt. **M**aḡ ē ei m̄ disciplina magistery
sb̄ditas discretiois. q̄s quistz iūq; culpis deliquitū discrete noue
rit p̄cē. et pie reserare. **Q**ui at sic dicit p̄cā ut nō corrigat.
ac̄ sic q̄si corrigēdo ferūt ut nō dicit. discretiois sp̄m nō hnt
Dicitū est in libro genesis **D**i rē offeras et nō rē diuidas p̄cāsti.
Oblata rē diuidē. est q̄libet bona m̄a studia disēdō pensare. **N**ō
m̄m̄z qui agē dissilat. emā offerēs p̄cāt. **D**epe q̄s bono studio geri
dū discernē caute negligim⁹ q̄ uicidet. fine nesci. et nōnūq; hoc
fit reatus a m̄is q̄s p̄cā cā v̄tutis. **N**ac̄ ḡ offerim⁹ cū bono stu
dio op⁹ bonū agi. **D**ed rē nō diuidim⁹. si h̄e discretioē i ope bono
p̄ponam. **D**ixit abbas athom⁹. sūt q̄dā cōteretes corpa sua
i abstinentia. et qz nō hnt discretioē. loqe f̄c̄ sūt a deo. **D**ixit
abbas daniel. qz q̄tū corp⁹ v̄resit t̄n aīa existat. et q̄tū s̄mā
tū fuerit corp⁹. t̄n aīa v̄resit. **D**ixit abbas pastor. **M**alicia

neq[ue] expellit malicia sed si quis tibi male fecerit b[on]ifac ei. ut p[ro]
bonu[m] opus tuu[m] destruas malicia illi. **I**nrogatus e[st] q[ui]da[m] senex
a quoda[m] fr[atre] d[ic]ente. Quid iuema[m] d[omi]ni. v[er]u[m] i[n] ieiunijs an i[n] labori
bus. v[er]u[m] i[n] vigilijs. an i[n] m[er]ita. R[es]pondit in h[is] que enu[er]asti. et in dis
cretio[n]e. Dico em[im] tibi q[uo]d m[ul]ti affligent carne[m] sua[m]. et q[uo]d s[ic]u[m] disre
tione[m] hor[um]. abierit varu[m] nichil habentes

De domib[us] diuinis plinij

Ops d[omi]ni iteru[m] iudicij secto moderamine alij sermone
stipie. alij plena[m] fide[m]. alij gram[m] s[an]ctitatu[m]. alij opato[rum] v[er]tu
tu. alij p[ro]phetia. alij discretio[n]e[m] v[er]u[m] sp[iritu]m. alij g[ra]m[m]a[m] linguar[um]. alij
iterp[re]tato[rum] sermonu[m] t[er]ruit. Creator n[ost]r[us] ac disposito[rum] sic cuncta
moderat. ut qui extolli poterat ex dono q[uo]d habet. hu[m]iliter q[ue] v[er]tute
qua[m] no[n] habet. atq[ue] ita fit. ut cu[m] p[ro] i[n]pensam gram[m]a[m] vn[us]q[ui]sq[ue] suble
uat. etia[m] p[ro] disparte alter[us] alij subdat. Ops d[omi]ni sic g[er]ta mode
rat. ut du[m] singla queq[ue] s[un]t om[n]i interposita q[ui]da[m] caritatis n[ost]ri
dine. fiat o[mn]ia singloru[m]. et vn[us]q[ui]sq[ue] sic q[uo]d no[n] accepit i[n] alio pos
sideat. ut ipe[m] alij posside[n]s q[uo]d accepit hu[m]iliter i[n]pendat. **I**n
etia[m] sup[er]ni sui capitis corp[us] est. i[n] qua alij alia[m] v[er]tedo oculus. alij v[er]u[m]
opando man[us]. alij ad g[er]ta discedo pes. alij p[re]cepto[rum] voce[m] itelligedo
auris. alij maloz fetore bonoz q[ue] fraglatia[m] disternedo naris e[st]. Qui
ei corp[us] palu[m] more meo[rum] du[m] vicijsim s[ibi] accepta offi[ci]a i[n]pendit. vnu[m]
de semetip[s]is o[mn]ibus corp[us] i[n] dedit. m[er]ito g[er]silio auctor ac disposito[rum] m[er]ito
huic illa largit[ur] que alij denegat. alij h[ic] denegat. que illi largit[ur]. **A**sen
suras itaq[ue] s[ibi] postas m[er]ito eg[er]it. q[ui]n q[ui]sq[ue] posse pl[ur] q[uo]d accepit conat[ur].
Vn[us]q[ui]sq[ue] fidelu[m] cui fortasse t[er]mino donatu[m] e[st] p[re]cepto[rum] occulta distere.
si ceptet etia[m] m[er]ito choru[m]stae. a i[s] q[ui] sup[er]ne v[er]tutis dona ad sola
m[er]ita roborat. etia[m] d[omi]ne legis p[er]d[er]e occulta q[ue] d[omi]n[us] i[n] p[ro]piti pede
p[er]uiguit. q[uo]d m[er]ito suaz limite no[n] attedit. **D**icebat de abbe or.
q[uo]d neq[ue] m[er]itus e[st] vniq[ui]sq[ue]. neq[ue] iurauit. neq[ue] maledixit hoie[m]. neq[ue] s[er]
n[ost]re no[n] fuit locutus e[st] hor[um] aliau[m]. **V**erit abbas hylarion aliq[ui]s de
palestia ab abbem athom[um] i[n] monte. et dixit abbas athom[us]. **B**n
vesti lucifer. qui mane oris **E**t dixit ei abbas hylarion. **P**ax tibi
colupna lucis. q[ui] sustines orbe[m] terraz. **D**ixit abbas q[ui]da[m] q[ui] hita
uerat i[n] heremo q[ui]draginta annis solitari[us] q[ui]da[m] i[n]rogatus a iho[e]
abbe r[es]pondit. q[uo]d q[uo]d q[ui] rep[er]i solitari[us] ee nuq[ui]q[ue] me vidit sol m[er]ito durante

Rndit ei abbas ihoes. Nec me nascente dicebat de abbe aysenio, qz
tota nocte vigilabat. et qm volebat et mane dormire dicebat sopno.
Veni male serue Et surripiebat pauu sopm sedendo et statim surge
bat

De gratia dei xlv

Ex oipotētis dei grā ad bona opa conari qdē possū sed h' im
plere nō possū. si ipē nō adiuuat qui iubet. **D**icendū ē qz mala
mā solumō mā sūt. bona at mā et oipotētis dei sūt et mā qz ipē
aspurādo nos pueit ut velim' q' adiuuādo s'bsēst. ne iam' velim'.
sed possū implere qd' volū. **P**ueiente grā et bō volūtate subsēptē. h' qd'
oipotētis dei bonū est. sit meitū nrm. **N**ō bñ paulus breui smā ex
plicat dices Plus illis oib' laboraui. **Q**ui ne videt sic v'rtuti s'buisset.
qd' dixerat. aduigit. **N**ō at ego sed grā dī merū. **I**udū patantib' nob'
suā deus grām nō rēthit. vt ad spē diuē p'p'iacōis mēs huāna cō
surgat. **A**b illo em nobis oīa bona grā pueiente donā. **P**stus hoīs
donū dei est. nec a se pt q'sp' sed a deo corrigi. **N**ō ei quidq' bonū h'z
p'p'riū hō cui' via nō est ei' testāte p'phā qui ait **D**no dñe. qz nō est
hoīs via e' n' viri e. vt abulet et dirigat gressus suos. **I**puālis
grā nō oibus distribuit. sed t'mmō elcīs donat'. **M**unda grāz.
aly ista. aly vō donat' illa. **N**ec dat' h'ie ita vni. ut nō egeat alio.
Posse fieri nō est dubiū. vt h'z q's qdā v'rtutis excellētia ancedūt.
dei repētina pueiente grā q'sdā p'p'edio s'ritatis pueiant. et dū sint
gūsiōe postm. s'bito efficiat' culmīe v'rtutis p'mi. **D**ū q'st'z aliqd' bō'
accipit. nō appetat v'ph' q' qd' meruit. ne dū alied' mēbz officii
arripe teptat. qd' meruit pdat. **C**oturbat em corpis ordmē totū.
qui nō suo cōtentus officio surripit alienū. **S**fr m' rogauit qdā
senē dices **D**i fuero in loco aliq' et nō fuerit nata tribula'. et nō
hūero cui me gmittā et idice illi passioēz aie mee. quid fario.
Dicit illi senex. **C**rede in deū et ipē mittet suā grām et satisfriet
tibi si in veritate rogaueris eū. **E**t addid' dices **A**udiuī em qz i
sithi tale aliquid f'm est. **E**rat ibi qdā qui sustiebat teptacōes et
nō habēs fiduriā i aliq' cui cōfite'tur pauit sero perā suā ut dis
cederet. **E**t eae nocte appuit ei grā dñi i specie v'gimis et ro
gabat eū dices **N**ullū vadas sed sede hic merū. **N**ichil ei mali fiet
tibi ex h'is que audisti. **Q**ui cōdens v'bis e' sedit et statim smatū e
cor ipius

De subditis xlvj

Ammoneo sui subditi ne ppositoz suoz vita temere rep
hendat. si quid eos fortasse age reprehensibilu videt. ne un
re mala redarguit. ide p elationis impulsu i pfudioza mergant.
Ammoneo sui subditi ne du culpas ppositoz gseret. gra eos
audatores fiat. sed si qua sut eoz prava ap semetipos sic diudi
rent. ut tñ diuisio tñore constructi ferre sub eis iugu reuente no
rensent. **A**mmoneo sui beuoli et subditi. ut sic alienis bonis
rogaudeat. quis hie ppa corrupiat. **D**ic pmoz sca diligendo
laudet. ut ena ymitado mltiplicet. ne si in hoc pntis vite stadio
ad certame alienu no deuoti fautores sed pigri spectatores
assistat. eo p certame sti pmo remacant. q nūc i certame no
laborat. et tuc eoz palmas afflictu spuriat. i qz nūc labore
onosi pdurat. **V**aloe pcam si aliena bn gesta no diligim.
sed nichil mercedis agim. si ea que diligi iqtu possu no ymita
mur. **N**ra nimiz sut bona alioz que et si ymitari no possu i
alijs amam. et amatu fut. qz amat i nobis. **Q**ui igit mag
nis vritibus i sre ecclie sinu pficiunt. ppositoz suoz vita despice
no debet. tu vacat eoz reb extidub videt. qz h q npi securi iti
ma petrant. ex eoz e aduincto qui q pcellas h scti ectei labo
borat. **N**ra em candoris su gram teret. si bpsu pluuia taget.
Aut quid fulgoris a claudatis coctus vl iacincty ondēt. si h suscep
tus puluis fedaret. **D**ic ergo textua desup ciliij fortis ad pulue
rem sit iteri color iacinctim aptus ad decore. **O**riet emiam qui
solis reb spualib vacat. regat emiaz qb labor rex cozpalu gra
uat. **N**eqq ergo cont rōre suu extidra agente mimmuret. is q mit
scaz emiaz ia spua fulget. **N**ei tu seure iteri ut coctus rutilas. cili
nu quo ptegeris cur accusas. **I**ntrogauit abbas abbem pas
toze dices **D**ic nū quo mōch fia. **E**t dixit illi senex. **D**ivis ique
iuene i isto sclo et i futo et i oi causa dic. **Q**uid su ego. **E**t no
uiduas queq. **I**nterrogat abbem pastore dices **N**o fano qz
pusillaimis fio du sedeo. **D**icit ei senex **N**ullu iudices. nullu sp
nas. nullu gdepnes. nulli det hes et dus pstabit quiete tibi et
erit sessio tua si ptbaroe. **V**ir qda sre tu audisset qda per
tante fleuit amare et dixit **I**ste hodie et ego tras **V**eruptu quis
pctet aliqs an te no iudices eu. iudices mag tempm ptozem

quod illi depe aliqo a maioribus dispendioze agit. qd a minoribus error
putat depe nra a fortibus dicit. que idcirco firmi diuident qd ignorat
Vn nonnulli subditi cont hec manu rephesiois mittit. sed a vita pmi
ipa sua temeritate deficiunt Leuitas ergo qd adiuuas manu tetedit s deli
quens vita perdit. qz du ifim quuz fortia fra corripuit. ipsi a uiuen
tum sorte reprobantur

Ut thesaurus mochi in celo colloretur flone

Dicit nos amonet dices **Thesaurisate vob thesauros in celo vbi**
nec erugo n' tinea extimat Et quo vnqstqz ad pftoz mo
chatus pueniat. tpe itnd d' **Si vis pfto esse. vade et vende oia que**
habes et da paupib' et habebis thesauros in celo et veni et sepe me **The**
saur' g' nrm frs in celo ponat. vbi hoste et expug' no tica' **Thaur**
itaqz opm vl vrtutu nraz collorem' in celo vbi no t' oculu fure
vl violentu raptore. **Patria ei nra paradysus. In pua vo ma pmod**
recepti mltiplices nuc bonaz vrtutu dem' condere thesauros. vbi
p' fine sth h' retuplucatos medam' recipe frus **In ei d' ppha in tra**
sua duplucina possidebit. i in tra viuictu b'itudiez metis sil' habet
et corpis. vbi do' n' ihc x' refozbit corp' huilit' me g'figatu corp'
clat' sue magn' ei nos illic caroz nris g'pat. pntu frim atz sbroz co
piosa turba videre desolat. de sua ia imolite seruia s ad de ma sa
lute sollicita **Ibi chor' p'iarthaz nris pphaz aploz. vgnu. et omi cer**
nere nos desideat tunc' stoz **O q' g'ndis leti' e ad i' omi stoz veni**
g'bitu. ad istoz omi felice veni toplexu **O q' s' et etna felicitas**
illuc cern' aploz choros. et exultantiu pphaz nrm videre statatu.
et iter vgnu nrm et g'fessbz candidatu tuncu. iteru stoz **S' d' d'**
abbas ypein' **Thaur' mochi e volutaua paup'.** **Thaurza g' tibi**
fr' in celo. qz ibi ad descend' s' fr' s' sit sila **S' d' abbas euag'ri.** **Cu**
sedas in cella collige ad te sensu tuu. et meoz esto diei mortis. et tuc
videb' corpis tui mortifi' **Cogita clade. suscipe dolore. horre mudi**
isti' vaitates **Esto modestus et sollicitus. vt possis sp' in eod' q'ens ppo**
pmaere et no ifirmabed's. meozua eria bona q' s' iustis repo' fidu
na habe an' deu prem et ppm e' roza anglis et p'antib' atqz oi
plebe d'ym celoz. et doua p'cipies cu eis et regem et gaudiu
Dup bona vo iustis reposita gaude et exulta et letare et
hys quide frui festina **De consilio flom'**

De hac nos virtute consilij salomo admoet dices Audi fili consilium et suscipe disciplinam, ut sis sapiens et non dissipis. Filius si consilio nihil facies, et pro firmo non petebis. Astutus est omnia agens in consilio. Et qui agit in consilio, regitur sapientia. **N**on dissipat cogitatio. **V**bi non est consilium, ubi vero plures sunt consilii, confirmatur. **V**nguento et variis odoribus delicta cor, et bonis animi consiliis anima dulcoratur. **C**um dispoesit bellum, et erit salus ubi multi consilia sunt. **D**ivina sapientis tui inundatio hinc dabitur, et consilium illius sicut fons vite producit. **Q**uasi etiam res est bonum consilium, et nichilis propter iniquitatem. **H**ac igitur consilij virtute dulcorat oculos in terra, quod ad celestem voluerit ascendere patriam. **P**er hac consilij virtute mures ut eterna a domino recipiant vitam, mortis mortalia sua contulerunt corpora. **P**er hac consilij virtute virgines et confessores in seruitio domini usque in fine perseveraverunt. **G**raue autem consilium cordis omnem instantiam vagationis expellit. **D**um autem quod leui motu nunc ista nunc illa desiderat. **O**portet ergo dominus, quod ipse leues fluctuationes mentium non leuius pensat, vagationes cordis reclinat, diuina. **S**ed cum per gratiam inspirat, vagam mentem in consilij stabilitate figit. **C**um operetur deus leues motus hominis inordinat aspiciat dignetur: hinc propter ad constantie maturitate fortiter, atque superne gratie respectu cor eius ad gratitatem consilij repetere perducit. **I**n omni opere quod cogitas facere, primum cogita deum, et si secundum deum est, quod cogitas, diligenter examina, et si est in omni ratione deo proficere illud. **I**n vero pueris fuit, appropinquata illud ab anima tua. **E**t nos quod facies omnia que agis in consilio agas, quod spiritus est. **I**n omnia opera verbum veritatis predicat te, et in omni actu consilio stabile, et in his omnibus de pace alius, ut dignetur in veritate via tua. **I**n enim dominus nunc voluit spiritum intelligere et plebem te, et qui perbremittet et eloquia sapientie et aperiet in ore os tuum, et dignetur consilium tuum in bono, et usque in seculum non delebitur memoria tua. **V**enit in iudicio quoniam sue abbas euagris ad quendam senem quies consilium et dicit ei. **D**ic mihi sermone quod saluum faciam. **I**lle autem dicit ei. **I**n vis saluum fieri, quoniam ad aliquod vadum non perloquaris, antequam te ille inquirat. **E**uagris autem peruenit in hunc sermone dicit. **C**rede mihi multos codices legi, et tamen eruditus non inueni, et multum proficiens exiit. **D**ixit abbas pastor. **Q**ui docet et non fructus que docet, sicut est in animalibus quod oves ad se venientes satiat et sordes eorum lauat, serpens autem pergere non potest, sed omnis spurcicia et inmundicia in ea est. **Q**ui interrogauit abbatem pastorem dices. **Q**uid est quod spiritus est. **Q**ui inquit fructus suo sine causa. **E**t ille inquit. **H**ec omnia te qua te

grauare se voluit se tuus. si nascens aduersus eu donec oculi tui dex-
tru erant si in nasteris ei. **P**i aut aliqs vult separe te a deo p h naste

De scificatione cordis xly

Uter cetera de scificatione sic paulus aplos in epla ad thessaloienses ait
Hec est voluntas dei scificatio vna. ut abstinatis vos a fornicatione
Hec est voluntas dei dicit. i placet deo. ut vos corde pu scificati sitis
et corpe. Nisi enim ei h placuisset nobis no impasset dices. **A**ri estote.
qz ego scus sum dñs dñs vñ. **D**eo vñ et absty vlla dubita scimonia
qua scimoniales. et nigificetia qua nym ap deū efficiū sti. i scifi-
catione eiusde nri catoris gstit. sicut scptū ē. **P**rimonia et mag-
nificetia i scificatione ei. **H**inc et dñs ait. **C**ustodite prepta mea et
facite ea ego dñs q scifico vos. **Q**ue vñtus scifica quis oib iesse
deat xpianis. max tñ ordini queit et cōderet sacerdotali. **V**n et dñs
moysi ait. **V**esties aaron et filios ei et scificabis eos. ut sacerdotio
fugant i terra. **E**t ne otamet sacerdotes i mortib qz gscitū ē deo suo
et panes ppositionis offert. **D**it ergo scis. qz ego scis si dñs. q scifico
vos. **V**ere ei nisi corde et corpe scificato deo sacra a sacerdote offerā.
no erit ei gratū. qui cor illi a fornicationis otagio rogit ee pol-
lutū. **V**n et h i loco no solu thessaloienses sed et oēs hortatur
aplos i xpo cōdētes. vt se abstinant a fornicatione. qz sic p hūili me-
tis custodit castitas carnis. ita p supbia cordis i inuidia tur-
libidinis. **E**t ido luxuriosis atqz supbis familiarit se pl q ceteris
proub i soriat deones. qz p luxuria carnis suis eos dyabolū
cōstrmg rat. hēis. vt a deo sepati demonib i soriati rē celoz no
pnt hē. **C**ū scis. **D**e hac scificationis vñtute sic et ihoēs aplos
ait. **D**is q hz spe hac i eo scificat se sicut et ille scus ē. **M**ulti se
dicit spem hē vite celestis i xpo s hāc gessione negligeter viuēdo
euacuat. **M**aifestū at de se iudiciū spei supne exhibet. qui bonis
opam dare actibus studet. certus no alit ad silitū dei qz i futo
pueiet. nisi de scitate i pnti scificādo i abnegādo ipse et pla-
ria desideria sbbue at iuste et pie viuēdo ymitem. **Q**ui hz spe
i deo scificet se qtu pt ipm ituedo. et ei p oia glāz flagitādo.
qui aut si me nichil potestis face atqz dūedo. **A**duitor me esto ne
delinquas me. **E**rgo scificat vos sicut et ille scus ē. **D**eo ille scis
eternitate. nos sti fide. **T**pe em atiquo epi pbrā dyarom vñ?

vxoris viri odiabantur. mo at qz scitatis scia creuit mundicia ab oi
 carnali respectio ois illos sacroz regula phibet canonu. Na et
 in veteri testa^o eo tm tpe quo sacerdotes psto erant altario.
 ab vxoz suaz se continebat continentia. Nunc at qz cotidie corpus
 dm aut gferend nobis e ad altare a sumendu a carnali grubi
 tu cotidie abstinent nobis e. Hinc paulu thymotheu admoet
 duens **E**xemplu esto fidelu i sermoe i gustatoe i fide i carite.
Qui ei alijs i sermoe q^m debet pbere modu locutionis no debet
 uariare. sed debet diliget attende quid cui. qn xl quo deat loq.
 vt sermo ei non fatuus. sed scdm dm preceptu sale sit condit.
Ille i reuersatoe bonu alijs pbet q^m. qui caste pie et iuste vi
 uit in h^o s^o. **I**lle i caritate alijs bonu pbet q^m. qui deu ex to
 to corde tota mente tota vtute diligit et pxi^m sicut semetip^s.
Ille in fide bonu pbet q^m. qui caste credo bn uiuit. et bn vne
 do fidem xam custodit. **I**lle i castitate alijs bo^m pbet q^m. q^o ras
 titatis pulch^r diliges. no solum ea suo seruat i corpe. sed ena a
 cogitatioib⁹ prauis vita custod^r i mente. qz nichil pdest i cor
 rup^o armis. vbi no e integritas metis

De vocatioe diuie pietatis

Quatio diuie pietat⁹ q^o diuisis modis i diuisis etatib⁹ et di
 uersis sit t^orib⁹ no hois merito. s^{ed} sp^u g^o ab ip^o solo proq^o.
 fit do. sicut apls ait. **D**n pma^o fut dona et voca^o di. **Q**ui ad thi
 motheu d^r. **Q**ui liberauit nos et vocauit voca^o sua scia no sed
 opa ma^o s^{ed} scdm suu p^otu et grat^o. **V**oca^o ei ut dm e mlti diu
 sis modis. qz alij tm corpe sanu voca^o dimis⁹ isprati. a^o at i firm^o
 carnis afflicti. alij v^o diuisis dapnis vl⁹ tribulatioib⁹ varijs vo
 cat⁹ opp^osi. **V**oca^o et diuisis etatib⁹. qz alij i more^o. a^o i adoles
 centia. alij i iuuetute. a^o i senectute. a^o et voca^o i decipita
 etate. **V**oca^o et diuisis t^orib⁹. qz a^o p^o mac. alij hora^o. alij ho^o
 septa. alij nona. a^o v^o voca^o vnderia. **Q**z om^o null⁹ i imu
 dia. sed oes fut vocati a deo i scificatioe cordis et corporis
Des etei d^os scos se vlt h^oe mistros sic et ide i eua^o aut p^o eis
 scifico mep^o. vt sitis scifi^o i veritate. **D**ixit qda senex. qz duo
 fr^os erat vicini. vnus pegn⁹ et vn⁹ nicola. **E**rat at pegn⁹ et
 modicu negligetior. ille v^o nicola studiosus valde. **C**otig^o

aut. ut pegrinus ille dormiret i pace **D**enq at quieat virum eoz
 cu esset puid. vidit mlti^{ne} angloz diuentiu aiam ei⁹ **C**u veisset
 at ad celu ut mirtet. qstio fra e de illa aia **E**t veit vox desup dices
Mifestu est. qm modicu negliges fuit. sed p^o pegrinor⁹ ei⁹
 apite ei **E**t p⁹ h^o dormiuit ille mcola. et veit ois cognatio e⁹
 ad eu **A**nglos vo no vidit ille senex veire ad deducenda aiaz
 illi⁹ **M**iratus at senex dixit **Q**uo pegrin⁹ ille cu negligetior
 fuerit. tale glam⁹ habuit et hic cu studios⁹ eet nichil h⁹ meruit.
Et veit ei vox dices **H**ic studiosus cu veit ut dormiret. apuit
 oculos suos et vidit ~~oculos~~ pntes suos flentes. et consolata e
 aia ei⁹ **P**egrinus ille licet negligetior fuerit. nullu tn suoz
 vidit et igemstens fleuit et deus consolatus e eu **D**e ab
 bate dicebat sysoy. qm m die dormitionis sue cu sederent et
 cu pres. splenduit sicut sol facies ei⁹ et dixit ad eos **E**cce
 ppharu choruz et aploru choruz veit **I**teru dixit **E**cce agli
 venerut atipe me **E**t rursu fra e. sicut sol facies ei⁹ **D**ixit
 itud eis **V**idete ecce dñs veit dices **A**fferte m⁹ vas eloms
 herem⁹ **E**t qtinuo ddidit spm⁹ et sco fulgore rpletus e lor⁹
 ille odore suauitatis **De dilectoe et gra li**

De hoc caplo sic apls ait **D**e⁹ at qui diues e i mia p^o
 minima carite qua dilex⁹ nos cu ee⁹ mortui pntis quius fia⁹
 ppo. tu⁹ gra saluati su⁹ e gresuscit⁹ nos et qsedere fecit nos i
 celestib⁹ i ppo. ut onderet hndates dnas gre sue i bot⁹ sup nob
 i ppo ihu **G**iana em saluati sum⁹ p fide **D**eus at diues ee
 i mia d. qz op⁹ est. et mia e plena e tra **D**iues at d d i mia.
 qz piores moidit⁹ ih⁹ ad pma⁹ et i ea moidit⁹ gred⁹ p^ostuean⁹
Et diues d p minima cari⁹ sua. q dilex⁹ gen⁹ huana **I**n tm ei nos
 dilex⁹ op⁹ d. ut filiu suu morti tdet p nob sic sp⁹ e. ppo filio
 suo no pepit d⁹ s⁹ p nob oib⁹ t⁹ d⁹ illu **N**ima ei i gradis mi
 tas e. qz p p^orib⁹ seruis vni⁹ gentu t⁹ d⁹ filiu et eosp rebelles
 seruos dilige⁹ tq⁹ filios dignus e **H**ic ei fies qstioe de⁹ q⁹tu
 do⁹ diligat sco⁹ qtm dilige dign⁹ e piores **Q**ui cu ee⁹ mortui p
 deluta ma⁹ quifia⁹ nos i ihu p^o miaz sua. vna atz eand cu eo t⁹bu
 ens nob vita h⁹ ppetua **M**ortua ei d aia. qm mortifeis vni⁹
 ee d maclata sicut apls ait **E**t vos cu eetis mortui i delutis

et patris vris, i quib9 aliqui abulastis qd aefeste mors aie esse d^r
 patris, sicut ppha ait **A**ia q pauerit ipa mouet. Quobus at
 mors vni9 qz hois pcat aia. i no faciedo q faciedo iussa sut.
 et faciedo q iusta sut **C**ui9 gra iquit saluati sum9 i
 no ex opib9 vite me pcorib9, sed sola fide et baptisim gra
 mo9 accepim9 amissione pcor9 **I**pe ei d9 m9 q diues est i
 mia p nima cari9. qua dilex9 nos coresuscitau9 et gredere fecit
 i celestib9 i x9 ihu **C**ostodate fies. q9 gra9 actioes catod mo refie
 de9. qn i ipa nata rator et reeceptor m9 xpc et resur9 a
 mortuis. et ascedit ad celos et sedet ad dextam patris In qua
 nata nra et nos gredim9 ascedim9 et sedem9 ad dextam patris **V**n
 et vni9 s9. q viuies i carne gusa9 i celis habet. no dubitet
 dice q s9 ia sedeat et rignet cu xpo i dexta patris. **V**ta sit
 bnifm9 magitudo. et q mlti9 gra qua nos dno cosedere fecit
 et coe9e cu xpo hinc qpat. qz nos qui quida lege tebam9 i ferm.
 nos m xpo regnam9 sedem9 qz cu eo. Vere habudans est gra qua
 no s9li pata donauit. sed etia cu xpo nos iustitatos i dexta dei
 collocauit **D**ixit cuida epo angls die d9 dilex9 mudi ut filiu suu
 vngenti daret p eo **Q**ui igi cu nunci cent hoies. mori p ipis eleg9.
 no mliom9 doestros eos affectos et pma9 age9 sup hys que ges
 serat absoluet a patris. et pstab9 hys q ab ipo pata sut bona. **H**o
 at scitote. q nulla delicta homi vni9t clem9 dei tm ut p pma9
 ea que qoe q9 gessat mala. absoluat bonis actib9 **C**u ei sit mo9s
 d9 s9t ifirmities gno9 nri et passio9 fo9i9 et dyaboli poteria atz
 astucia. et iadetib9 hoibus i patris qn filijs ignosrit et exsprat
 rorroz eoz patiaz hms i eis **C**ouerfetib9 v9 atz exora9 e9 boni9
 t9 ifirmis qpati9 et absoluit gfesti tormeta eoz et donat eis bo.
 q pata sut iustis **D**e eo q s9 filij dei et filij lucis voca. liij.

I hoc9 apls ait **A**nnucia9 vob. qm d9s lux e et tebre i eo no
 sut vllc. Ergo q filij dei sut. filij lucis ab apls voca. vbi ait
Des em vos filij lucis estis et filij diei. no estis noctis neqz tebrax
Dicut ei dicit9 filij dilcois vl filij patris hntes i se dilcoez et patre.
 ita dicit9 filij lucis hntes in se scie et fidei lume **V**n et alibi ap9
 ait **F**ratis aliqui tebre. nuc at lux i dno. ut filij lucis abulate.
Vel filij lucis dicit9 i filij dei. sicut dno ait **E**go s9 lux mudi. q

sequit me nō abulat i tebus sed hebit lumē vite Et filij dei iqt
id ē dñi mri ihu xpi. qui dixit apls suis **N**one xij sūt hōre diei.
Qui abulat i die nō offēdit **D**e em diem et aplos sigre voluit
horas **N**am ipē spūalit^r **V**erus dies ē qz de ipō dñi ē.
Dies sificatus illuxit nob **Q**uoderm vō hōre ut dñi ē. duo
dēri sūt ei⁹ distipli. qz ut se die onderet. duodēri distiplos ele
git. **Q**ui vō opat^r veritate et i luce veit. lux ē et filij lucis et
diei **D**icut em nemo a semet ipō cēpt. ita etiā nō a seipō il
luat. sed illustrāte illo de quo sptū est **E**rat lux vērā q illuāt
oēm hōiem veientē i hūc mundū **Q**uāz ei a tebus ignāte
et a pōris surrērit et illuāt^r ab ipō q fuerit qui dix^r **E**go
sū lux mūdi qui sequit me nō abulat i tebus sed hebit lumē
vite. merito filius lucis et diei vocat^r **I**mitacōe em nō natū
filij dei sum⁹. sicut saluator ait. **V**t sitis filij pūis vū q ē mrelis

De spe lxx

De h^o spei caplo sic et apls ait **E**st em fides spandanz substa^a
rerū argumētū nō appetitū **N**egz ei qd videt qd spat. s
qd nō videm⁹ p^o patiā exspā^a **S**pes ē bonoz exspā^a futōz.
i expmit hūili^r affē^r et sedule fututis obsequi **S**pes at vocata q
sit pes pydiendi qī ē pes **V**n cōrio d^r despātio cui nulla ē pgre
diedi factis. qz dū qd pām amat. futam glām nō spat **S**
Ille ei fiducialit^r expāt. qui e⁹ mādātā fidelit^r seruat **E**tā em
rē ab aplō d^r spes. vbi filij dñi mēbim⁹ cē et hēdes hēdes qdē dñi.
cohēdes at xpi. **V**bi tū appueit. siles ei ed⁹ qm videbi⁹ eu sicuti
ē. **V**bi et pām nob donabi^r et vita et^a p^ostabit^r **V**bi splēdore sol
et q^obitū optabi⁹ angloz **H**ic et alibi apls ait. **S**pe^r spem q ipō
sta ē nobis i celis **S**pes at futōz bōz nō est mō mēnalib⁹ p^ospri
cua oclis sed ad^r repō^{ta} ē nob i celis **D**e qua spe idē apls d^r **Q**
ocls nō vidit. n^r auris audiuit. n^r i corz hōis asfēd^r. que p^oruut
s⁹ diligētib⁹ se. **N**ā et spes omī elōz vita etna ē. q i celo adh^r
i ipō nobis repō^{ta} ē. sed cū p^o appueit vita m^a. tūc et nos appe
bim⁹ cū ipō i glā. **N**ā et alibi idē apls ait. **S**pe at do^r nr ihōs^r et
et deus p^r qui dilēxit nos. et deo^r q^obloēz etna et spe bonā i grā
Ido d^r spes bō qz sptū est **S**pantes at i dño nō definet dñi bono
Dicit^r et spes mie. qz spantes i dño m^a tūcūdabit **D**icitur

111
et a petro spes vna qz nobis vna pttit etna Na scdm qlitate
sue donatōis et additamentū accip' nois. Et at et mlto clarus et
excellentius h' i loco spes bona i gra ipe qui cu pie et spu sco
solus est bon' accipi dñs ih̄s xps. de quo psta amnt. Spes mea
dñe a iuuetute mea. Actuedū valde eut neqz p spem venie
quā pmittit dñs pscueratib' petrem' neqz qz iuste pta distri
git de vera dessem'. sed utz pulo euitato et a malo declinem'
et de pietate dei venā spemus

De sine intermissione oratur liij

Sine intermissione em orare. duob' modis michi vidē fieri posse.
sive cordis intentioe. seu ope mē. Cordis ei mte orat.
qui desiderio supne gteplacōis afflat'. adz ratoris sui totus e
deditus. Ipa em adus dei gtuuatio. sñ intermissioe e orō. Sit et
sñ intermissioe orō. qñ thesaur' eleosiaz thesaurizat' i celo dice
te dño. Thesaurate vobis thaurōs i celo. Pro thesaurate
em i celo. siue abulet. sedeat. gēdat. bibat. loquat'. taceat. dor
miat. sp thaurus ei' qui in gspu dñi est redoditus. sñ intermissi
one orat dñm. Vñ et ipe dñs ait Abscondite eleosmā i sinu
paupis. et ipā orabit p vobis ad dñm. Orat et eut qdam volut
sñ intermissioe. qz qle se p' m' exhibet i orōe. tēz se p' mod' i ea gsuat' studz.
sic de ana fm legit orate. qz i ipō g'puc' affm q' orauit p' m' asit. vltz
dū adeptā e a dño do suo qd postulauit. Dicebat de abbe arseio.
qz vespe sabbi lurescere omnia dñm qbat p' se solē. et extendebat
man' suas ad celū oras. donec mae die dñco illustreret sol facie ei'.
et sic residebat. Venert aliqu' ad abbeni lurui mōchi qda. qz dice
ba' euhite. h' e orates. Et itroga' eos senex dices. Qd e op' manuu
vray. Et illi dyert. Nos nō cōtingi' aqō op' manuu. s' sic d' apls.
sñ intermissioe orā. Et d' eis senex. Et nō māducat'is. Et illi dyert. Enā
māducat'is. Et d' eis. qñ ergo māducat'is. qz p vob orat. Et itnd
itrogauit eos dices. Nō dormitis. Et illi dyert. dormim'. Dyit
eis senex. Et cū dormitis. qz p vob orat. Et nō iuenerit quid ad
h' vnderet ei. Et dyit eis. Ignoscite m' frēs. qz ecce nō facitis sicut
dyistis. Ego at ondo vob. qz opans maibus meis sñ intermissioe
oro. Ideo em iuuatē deo ifundes m' paucas palmulas et facio
qz eis plectā et dico. Miserē mei dñs scdm m'gnā m'az tuā. Et

scdm multitudinē miserationū tuarū dele iniquitē meā Et dicit eis
oro est an non. Et dixerūt ei etiā. Et ille dixit Quā p̄māsero tota
die laborās facio pl̄g min⁹ sedeci nūmos. et pono ex eis ad ostiū
duos et resduos māduco Et qui accepit illos duos denarios
orat p̄ me tpe q̄ ego māduco. vel dormio. atq; ita p̄ grām dī implet⁹
i me qd̄ scriptū ē s̄n̄ d̄missioē orate

Ut simus simplices sicut filij dei lv.

Ulle em̄ est sine q̄rela. qui q̄tū fragilitas p̄mittit huāna vitā
studet ducere s̄n̄ culpa Querelā em̄ cont̄ deū vel p̄xi⁹ cōmissa
suscitat culpa Ergo ille viuit sine q̄rela qui nō ducit vitā vicijs
sordidatā. nec q̄mittit culpā vñ illi iuste iferat⁹ q̄rela. Et simpli
res sicut dicit ap̄l̄s sicut filij dei. Deus em̄ simp̄ natura est Qui
ergo filij dei sūt. p̄ adoptiōē et esse cupiūt. p̄ p̄mitatē n̄cē est
vt sint simplices sicut colūbe. Deptū est em̄. Simplicitas iustoz di
riget eos Nichil em̄ simplici corde felici⁹. qz quo inocentia erga
alios exhibet nichil ē qd̄ pati ab alijs formidet Habet em̄ quasi
aurem quādā fortitudis simplicitate. Nec suspectus ē pati. qd̄ se
fecisse nō mem̄t Inmaculatos s̄n̄ reprehensioē d̄tissios et hoestis d̄i
docet et cup⁹ ēē paul⁹. Maculatus ē em̄ qui parat Maculatus ē ip̄s sc̄ly
p̄m̄ qd̄ opatore suū q̄maculat atq; cōtaminat filij at̄ dī imaculati adiu
uante deo et s̄n̄ reprehensioē viue p̄nt. si r̄phensioib⁹ digna opa non
agūt. q̄uis a maluolis r̄phendā. Bti imaculati vna q̄ abulat i
lege d̄m̄. **D**ixit sc̄a s̄m̄detica. Efficiam⁹ prudē s̄c̄ sp̄e et simpli
res sicut colūbe vt astute itelligam⁹ laq̄os dyaboli. Nā p̄dentes
fici sicut serpe d̄m̄ ē. vt nō igne ip̄et⁹ dya⁹ et artes e⁹. Etenim
s̄le aliqd̄ ex alio s̄li r̄clerit supat. Nā et simplicitas colūbe dem̄t
puri⁹ actionis

Ut oia s̄n̄ n̄m̄uacōe fiant mōchi lvj

Qui q̄ dei vel q̄ p̄ceptoris sui n̄m̄urat p̄cepta. hesitat sine
dubio laboris sui recipe p̄mia. Des ei q̄ i h̄mo de filijs
ysrl̄ q̄ d̄m̄ et moyse n̄m̄urauerit. i ip̄a h̄mo a veneatorū serpētū
mozsb⁹ p̄uert. et i r̄p̄ssiois tra iter fies h̄di⁹ nō accepit. **Q**
qd̄ q̄ n̄m̄ hereditate iter elcos dī vt iter fies i tra viuētū h̄e
desiderat. n̄cē ē vt s̄n̄ n̄m̄uracōib⁹ i m̄stare s̄lo viuat. Tanto ē
quist⁹ de hac p̄nti n̄m̄urat oparōe q̄to ap̄l̄⁹ desp̄at laboris sui
etnā recipe r̄tribucōē. Nam qui de spe r̄tribucōis nō dubitat

in opibus duris positus, cont' eruditore sui dnm minime minuat
 filius em qui erudit a pre vt etna accipiat hedi^{te}, murmurat no
 debet sed potius de priis eruditoe gaudere. **P**uisti mes qn p ire
 patione corripit, aut p pdicationis dulcedine ad bona suadet.
 de correptione fit deterior et ide i minuratiois inquit succendit.
 vñ debuit ab iniquitate copesti. **Q**uissis p paco prout, nisi
 minuratio remittat, compo ia iustus ee nichoat. q^o ferietis iusticia
 no accusat. **H**inc paul⁹ ait. **N**e minurauertis sicut qda eoz mur
 murauerit. et a serpētibus pierit. **N**arrat quippe liber iuloz.
 qz pte sus i heremo ppls ysit itineris logi ac laboris minurauerit.
 ideo dñs misit i illu ignitos serpētes. **P**lage igit serpētū igni
 tozū venena sūt vicioz. q aiām quā tangūt spūali morte pmut.
 Et bñ minuras cont' dnm qpls serpētū morsibus sternebat. ut
 q ordie flagelli qtibz agnosceret qta intus pncie minura^o.
 patet. **D**ixit abbas ioseph. qz tres ordies sūt horabiles in
 conspū dei. **P**ri⁹ est qn ho ifirmat. et adinu ei teptacoēs.
 et tū grāz actioē suscip^t eas. **S**ec⁹ at. qn aliqs oia opa sua frāt
 mūda corā dño. et nichil i hys qut huāni. **T**er⁹ vō qn aliqs
 sedet i subiect^o et pceptis spūalib⁹ si minur^o obedit. et omnibus
 pphs renūciat volūtatib⁹.

De cūctis. mōthoz lōy

De h' cap sic paul⁹ ap^ls ait. **N**o ei sū cūctis. q spū dō serui⁹
 et glām i⁹ ihū ac si dicit. carnalit⁹ cūctis. **V**os estis cūctis
 pellis spūcti vñ. nos cūctis corō et corpis nri. **V**os bonā dī a vobis
 apūctis caturā. nos a nob vicia spūalit⁹ cūctis et pita. **V**ñ et
 nos sū cūctis. q spū serui⁹ dō. nō. vos qui maclām cōsionis
 iduritis corpi vñ. **N**ō at d' nos sū cūctis. q spū dō serui⁹. tū e qn dī
 teret. **N**os sum⁹ spūalīs cūctis iusticia. qz iusticia spūales
 effecti. spūalit⁹ mō serui⁹ auctoz. **N**on em dixit nō sū cūctis. vel
 hēm⁹ cūctis. s' nos inquit sū cūctis. i nos sum⁹ inuidia et iusti
 cūctis spūalīs hūdo iusticia et inuidia spūalē. **I**n lege em et
 pphs dupl^r cūctis iubem^r carne vñ et corōe. **C**arne vbi ait cū
 ctidm⁹ carne spūcti vñ. **C**orōe vbi ait. **C**irūctidite spūctia cordiū
 vñ. **N**os vō tūc carne cūctidm⁹. si a nob cūctia vicia absidm⁹.
 id est adulteria. fornicatioēs. inuidia. trapula. ebrietate. et ceta
 hys silia. q p carnis opant^r gūctiam. **C**orōe cūctidm⁹ fla nob

spūalia via abscondim? i supbia. iactantia. iram. iram. odium. v' iudicia
et similia. **H**orū ergo omni abiectio vitiorū et bonarū assumptio virtutū.
faciunt hominem iustum. Et h' iusticia crucisioris qua iusti homines efficiunt.
a paulo crucisio vocat. **Q**ui spū deo seruiunt? inquit. **D**eus ei est
spū. Et sicut qui adorant deū in spū et veritate optet adorare. ita
et qui seruiunt deo. in spū et veritate optet seruire. Et glām? i xpo
ihesu. ac si dicit. **A**los qui spū deo seruiunt? no carnaliter? i carnis car
crucisio. sed spūaliter? in xpo ihu glām. a quo iusticie ac fidei accipiunt
virtutē. p qua in eo gloriemur. **N**ā q dñs die octauo ē crucisus. et
post tricesimū tertium crucisioris diem ad templū est delatus. ut
hostia. p eo offerret et frs dñi vocaret. iusticie sicut. qz nec nisi
crucisus vicis dignus sit dñicis pntari gspitibus. **N**ec nisi
mōditatis nexibus absolutus supne citatis gaudia potest sbire
pfrs. **N**am et hanc carnaliū et spūaliū vitiorū crucisio? sciendā.
nos iacob? apls hortat dices. **A**biertes oem inuidiā et ha
būdantiā malicie. i māsiuetudie suscipite istū verbū. **P**rimo
corp? et mente a vicijs iubet crucidi. ut digni gustē possim? qui
verbū salutis percipiam? **D**em quippe inuidiā et iram et aie nū
cupat. **M**alicia vō tm ad iterioris hois pūitate phere desigt.
Ad hāc nos vitiorū crucisio? sciendā petr? apls admoet dices. **C**a
rissi obsecro vos tūp aduenas et pēgnos abstiere vos a carna
libus desiderijs. qz adūsiōmāz spūalitat aūz. **E**t dū gūpys blā
diētib? caro eneruit sibiugat. vitiorū gūritus firmit? adūsiōmāz
armat. **D**ixit abbas amonab. qz quatuordecim ānos fecerat i sithi
deprans deū die ac nocte ut donaret ei virtutē supādi iram

De fructu iusticie lviij

Arobis apls ait. **F**rs iusticie i pace sciat? fariētib? pace. **D**e qd i
hac vita agim? semen ē futue retribucōis. **I**pā ei retrib? frs est
opm pntiū. aplo attestāte q ait. **Q**uicūqz ei sciauerit hō h' et metet.
Et qui sciat i carne. de carne metet et corrup? **Q**ui aut sciat in
spū. de spū metet vitā etnā. **E**t idozce d. qz frs iusticie i
pace sciat? fariētib? pacem. **F**rs ei iusticie vita et? e q opib?
iustis retribuit. qz q inquit? pace sequit? eā. **I**pā pace cui studet qsi
optiā stmetē trā sui cordis aspyut. quo p cotidianū boē oparōis
incrementū ad fructū valeat vite puenire celestis. **D**e q? alibi

scriptū est. Qui seruant in lacrimis. in gaudio metent. Hinc et paulus ad
 eph aut. Repleti fructu iusticie p̄ ih̄m xp̄m in gl̄am et laudē d̄i h̄m̄
 at fructū iusticie in eplā ad galath̄ firm̄ sp̄s noiat dices fructus
 at sp̄s ē gaudiū. pax. caritas. paciā. longuitas. bonitas. benignitas.
 mansuetudo. fides. modestia. cōtinētia. castitas. Quo. mltiplū factū
 vlt nos in die xp̄i ih̄m esse r̄pletos in gl̄am et laudē dei. qz ab oib⁹
 bonis que ab ip̄o accep̄m nō nobis sed illi gl̄am et laudē referre
 demus tū p̄s̄ta dices. Nō nobis dñe nō nobis. sed noi tuo da
 gl̄am. **V**enerūt aliqui duo fr̄es ad senem quēdā cōsuetudo at
 erat sem̄s nō māduare cotidie. Qui tū vidisset fr̄em gaudēs susce
 pit eos et dixit. Ieiunū suā mercedē habet. Iterū. Qui māduat
 p̄ caritatē duo mādata implet. qm̄ volūtate pp̄ā dēlm̄quit et mā
 datū impleuit fr̄es reficiēs. **D**ixit quōdā fr̄m. Nisi p̄us odio h̄m̄
 nis. nō potēis diligē. Nisi ergo oderis pat̄m. nō facies iusticiā.
Diptū est em̄. Declīa a malo et fac bonū. **V**erūptm̄ in oib⁹ p̄positū
 animi ubiqz requirit. **A**dā em̄ in paradiso cōsistēs p̄varicatus est
 mādatū dei. **J**ob at̄ in stercore sedēs iustodiuit. **V**alde constat
 qz p̄positū bonū ip̄it dñs ab hoīe. et ut sp̄ timeat eum.

Nt ad innocentia reuertam̄ iusticie. **h̄c**

Dns in ev̄o ait. Amen dico vobis. Nisi conuersi fueritis et effici
 am̄ sic̄ puuli. nō it̄bitis in reḡm̄ celoz. **H** nō solū apl̄is p̄p̄t
 on̄s. sed et oib⁹. **I**n se cōdentib⁹. qui cupiūt reḡm̄ celoz intrare. **N**ō ḡ
 p̄ripit nobis. ut etate h̄cām̄ puuloz. sed ut cōuersatos teām̄us
 inocētie. et qd̄ illi possidet p̄ ānos infantie. nos possideā p̄ puritate
 inocētie. ut malicia nō sup̄iā puuli sim⁹. **H**inc utm̄ ip̄e dñs ait.
Quicūqz ergo hūiliauerit se sic̄ puuli. iste. h̄c maior ē in reḡ celoz. q̄si
 dicit. sicut̄ sic̄ puulus cui⁹ vobis ḡm̄ t̄buo. nō p̄stuerat in uariātia.
 nō lesus mem̄it. nō vidēs pulchrā m̄l̄re delat̄. nō aliud loquit̄.
 aliud cogitat. sic et vos nisi tlem̄ hūieritis inocētiā et animi pu
 ritate. reḡm̄ celoz nō poteritis intrare. **Q**uia em̄ r̄arōe ad inocētiā
 infantie puenire possū. **P**etr⁹ apl̄s exp̄ōit dices. **D**epone ḡ oēs mal̄
 et oēs dolū et silācōēs et inuidias et oēs detractionēs sicut̄ mō gēti
 infantēs rōnabiles et s̄i dolo lac ḡrupisate. ut in eo c̄satis. **A**c si di
 ceret. **Q**uia iā renati estis p̄ aquā baptismatis et p̄ sp̄s sancti
 gr̄am. filij dei facti estis p̄ baptismā. estote mō p̄ studiū bone con

uersationis. quales sunt infantes per naturam inopie etatis. id est non habentes ma-
 liciam. non dolum. non simulationes. non detractioes. et ut omnis amantudo et
 ira et iracundia et clamor et blasphemia tollatur a vobis cum omni malicia.
Et hoc non ad infantiam innocentium reuertetur quasi lac matris desiderate.
 in vobis scilicet spirituum verbum ut in eo consistatis. et ad eum panem proficiatis
 quod medendum. qui de celo descendit et dedit vitam mundo. **P**aulus autem de
 se et scriptis suis ait. Facti sumus paruuli in medio vestrum. tempore si nu-
 tritum foueat filios suos. Dicebat enim in euangelio a domino deum.
Quia cum humiliauerit se sicut paruulus iste. hic maior est in regno ce-
 lorum. Ideo se humiliabat in medio discipulorum suorum. ut et illis exemplum
 preberet humilitatis. et sibi metipsum primum acquireret humilitationis. **V**i-
 dendum tamen quomodo hoc in loco laudabiliter dicat facti sumus paruuli. cum alios
 loco dicat utinam non efficiamur paruuli. Quod voluntarie facti sunt paru-
 li. nolentes esse paruuli. **S**ed quales nos paruulos cupiat esse paulus ipse
 exponens ait. Malicia paruuli estote. Et quales nos paruulos non cupi-
 at. ipse subdedit manifestat dicens. Utinam non efficiamur paruuli fluctu-
 ates et transferamur a verbo doctrine. Ergo boni duobus modis
 efficiamur paruuli. id est habendo. et non habendo. habendo humilitate paruuli
 et innocentiam. **A**plos autem paruuli facti sunt. non habendo maliciam dolum et
 inuidiam. facti sunt magnum habendo humilitatem puritatem et innocentiam.
Ipsus et habendo veritate doctrine. **D**e qua aplos paulus tempore nutrix
 suos fouebat filios quibus dicebat. Tempore paruuli in lacte vobis potum de-
 di. non estam.

De eo quod iusti lapides viuunt voce. **D**e
Detraxit aplos in epistola sua ait. Et ipsi tempore lapides viuunt superedificati
 in domos spirituales. Superedificati illos dicit. quia in domino modo ihesu
 lapide facti viuunt. nulla edificatio spiritualis stare potest. **S**icut enim ei a neo potest
 ponere potest illi cuius participatio fideles viuunt efficiunt. quod per infidelitatem
 lapides mortui fuerat duri facti et insensibiles quibus dicitur. **A**uferam.
 a vobis cor lapideum et dabo vobis cor carneum donum. facti ad euangelium
 recipiendam doctrinam. ut tempore lapides viuunt ad spirituale edificium apte.
Qui per discretorum eruditi doctoris aputatis actibus et cogitationibus
 superfluis velut icibus quod dicitur securis. lapis etiam quod dicitur in quocumque
 latere versus fuerit stat equus. **I**ustus vero quod in propria non eleuat.
 in adiutis non fragit. vituperationibus non deici. suasionibus ad malum non trahit.
 lapis quod dicitur est. **I**nit ei ordines lapidum in pietate portant. alii ab

ab alijs, ita portat fideles a peccatis i etia iustis. Portat et ipsi
 p doctrina et tollerantia sequentes. Et h° ordie alij ab alijs portant.
 iusti vsq; ad vltimu iustu Qui cu a porib; portet q; portare
 deat, ipse no habet sequitem. Qui at oe edificiu portat, et ipse a
 nemie portat. dñs e xps Vñ et lapis preciosus a ppha vocat i
 fuda^{to} fudatus. Itē viuos lapides apls applat elcos, vt roma
 tu isinuet bone actiois eoz Mortui naq; i materiales lapides
 vbiuq; a structore positi fuerint isensibilu manet, aut etia
 lapsi decidunt Non ergo nos bñs petrus taliu lapidu isen
 sibilitate vult ymitari, s; tñ lapides viuos fuda^{to} xpo supedifi
 cari, ut videlicet iuuate nos gra dei sobrie et iuste et pie viuam
 i hoc selo. Tamq; lapis ergo viu; edificat a xpo i domo ei; qñz
 donate et adiuuate ipso bonis idesse isiste studet opibus.
 In tēplo ergo viuus et scō no pnt lapides poni nisi viuus et scī
 Ergo oi labore mtendu eut sim; illi lapides, de qb; scptu est.
 lapides scī volue sup trā Et cu fuer; viuus lapides et q; oi pte do
 lati edificem i tēplū, et sim; cu aplis et pphis hitaculu dei scm
 spūale no maufem De sufferētia teptaco^m lxi

Bis vir aut iacob; apls, q; sufferit tepta^o qm cu pbat; fuit
 accipiet coronā vite, quā repisit d; dilige^b se. huc silē
 e illud i apom^l Esto fidelis vsq; ad morte et dabo t; coronā vite.
 quā repisit d; dilige^b se. Aptē amonēs, qz tāto apli; gaude^b i tepta^o
 opt; q; to certū claret deū hñs q; dilige^b mas; sepe teptaco^m qñ
 rui pberē, ut pbe^r i fide pfi Cu at pbat; fuerit vāciter esse
 fideles, h° e pfi et itegri i nullo define^b iure accipiūt pñssā
 vite etne coronā. Pup^l e ei ge^l tepta^o, vñū qd denp^l, a qd p
 bat. Idem h° qd derip^l sup^m e. Neō cu tepta^o durat, qm a dō tep
 ta^o, d; ei neq; teptat. Idem, i^o qd pbat, dñs tepta^o abraham.
 De q; tepta^o ppha dñs postulas aut, pba me dñe et tepta me.
 Scptū e et alibi. Vasa figuli pbat fornax, hoies at iustos
 tepta^o sbularois Trib; etei mois tepta^o agit; suggestione,
 delcā^o xesu Suggestioe hostis, delcā^o at, vl etia cōsensu me
 fragilitatis. Qd si hoste suggerēte delcāri a gsentie pñō
 nolū, tepta^o ipā nob ad victoriā puenit, qua coronā vite
 mercam^l ampe Teptatus e iob mltiplr, s; qz n; possessioes

n^o salute corpis dno adri pposuit. teptari quide suggestioe hostili
potuit. sed cosentire vel saltē delatari pccō nullate⁹ valebat. ¶
Dixit abbas antho⁹ abbi pastor⁹. hoc ē mignū op⁹ hoīs ut
culpā suā sup seipm vn⁹qstz ponat corā dno et exspirat tepta⁹ vs
qz ad vltimū vite sue tēp⁹. ¶ **D**ixit qdā senex. qm teptam⁹ tuc
magis hūliam⁹. qm dūs sūes ifmitate māz pteg⁹ nos. ¶ **N**at⁹ glam.
aufert a nobis ptectioz suā et pim⁹. ¶ **M**arrauerit de qdam
sene qz sedens i cella et sustines teptatoēs videbat deones māses
te et gtepebat eos. Cū at se videt dya⁹ vinci a sene veit. et
ōndit se ei et dixit Ego sū xpus. Vides at eū senex claus⁹ oclōs
suos. Et dixit ei dyabolus Ego sū xps. qie clausisti oclōs tuos.
Et ans senex dixit ei. Ego huc xpm nolo videre. sed i illa vita
Audiens aut hec dyabolus nō cōparuit

De cognitiōe dñi nri ihu xpi lxxij

Petrus apls ait. Grā vob et paz adiple i ggrōe dñi nri ihu
xpi quō oīa nobis diuē vtutis sue q ad vitā et pie^{te} do
nata sūt. p cognitiōe ei⁹ qui vocauit nos ppa glā et vtute. Et
si dicet Adipleat⁹ vob grā i eo. ut dñi nri ihu xpi pste ggrat⁹
Et h^o qz adh⁹ p eū cognostatis. quō oīa nob diuē vtutis sue
dōta sūt p e⁹ grāz q ad vitā obtiendā et pie^{te} qsuada sufficiat.
qz qto qz psci⁹ deū ggrat. tato apl⁹ qstz e⁹ mgtu⁹ sentit.
hic paul⁹ ait Ad ggrat illū et vtute xpi⁹ e⁹ ggrat ei m⁹
tern⁹ nā⁹ e⁹ passiois et resurix⁹ e⁹ psci⁹ vite e⁹ et thaur⁹ sapie
p ggrat ei dñi et saluatoris ihu xpi oīa diuē e⁹ m⁹ mysteria qz
saluam⁹ ggrat. Triplr⁹ ei ad ggrat x⁹ pueni scptā teste didicim⁹.
p^o ut cōd⁹ eū filiū eē dñi p⁹is dipotens. et cū pie et s⁹ vni eē deū m
tē^{te}. 2° ut diliga⁹ eū ex tō corde tō aīa tō vtute qz ut ihoēs ait.
oīs q diliga⁹ ex dō nat⁹ e⁹ et ggrat deū. q nō diliga⁹ nō nouit eū. 3°
si mādata e⁹ sua. eod ihoē teste q ait Qui d⁹ se nosse dñm et mā
data e⁹ nō custod⁹ medax e⁹. In h^o ei scim⁹ qm ggrat eū si mādata
e⁹ obsua⁹ et vtute xpi⁹ e⁹ ggrat. Aggrat ei vtute xpi⁹ p.
qm cōd⁹ qz de⁹ illū suscitā⁹ et nos cū illo suscitā⁹ p vtute suā et
a dāpnarōe mortis eripuit. et ereptos i hēdi^{te} et^a ut filios ad
p⁹is dextam collocauit. Octaua em die dñs a mortuis xpi
gens exemplū nobis futuē resurix⁹ et m⁹ mysteriū oñdit

noie conuersationis **De clarificatioe dñi nri in sctis lxxij**

DE dño nro ihu xpo s^o paulo ap^l aut. **C**u^m uerit glificad i sctis suis. Ille qⁱ i gla^m nali^m sua sp^s gl^osus sp^sq^z maet glificatus. i iudicio tu uerit iudicac^o uiuos et mortuos et sctz p^o igne glifi^cabit sctos suos. npe tu illis gl^osus et glificat^o appeb^t a clai^o pote^o sue clai^oficac^o illos sicut et idē dñs p^ori aut. **E**t clai^o qua^m dedisti m^o dēo eis. **E**t alibi. **F**ulgebūt iquit iusti sicut sol iⁿ 2° p^oris mei.

Cū gl^osū et p^oetua gl^o glouificati i iudicio tu xpo appebūt el^o. **V**eniet q^o uerit i iudicio appere i sctis suis glificatus. qⁱ iquis appuit i passioe sua desp^ois. **E**t q^o qui an^o pilatu^m et p^otifi^otes i p^o aduetu appuit huilis et pusillus. i sctos glouosus et magn^o et excelsus appebit deus. ammirabilis fied i oibus qⁱ cōdiderūt. **I**pse em^o dñs n^o ihus xpo qui sp^s ammirabilis ē i sua diuinitate fr^o est et nobis ammirabilis i sua huamitate.

Ammirabilis i conceptioe. ammirabilis i natitate. amia^l i r^osur^ore^o. ammirabilis i ascensioe. npe ad^o ammirabil^o appeb^t i oibus. qⁱ ut cōdend^o ē cōdiderūt i vlti iudicij reuelacōe. ut ab i^o mirabili ma^les fr^o uiuat tu illo ietnu^m glificati. **I**pse ei est mira^lus dñs. de q^o et p^osa^l aut. **E**t uobis nō^o ē^o amia^lus. q^o silari^o. d^o fortis r^o. **E**t dauid. q^o nra^lus d^o iquit i sctis suis **C**u^m gl^oz r^osur^o vidert et cōdiderūt p^oli p^oriam. et i iudicio gl^oz maies^o ē^o soli videbūt el^o

Ut dig^o abule^o dō et i pleam^o agm^o e^o lxxij

Dest accepta sacri bap^otis^o vnda. et p^o man^o i p^ostioz ep^o suscepta sp^s scti gr^oz. potissimū ē hōi i p^oled^o q^o volū^oter derūt ea qⁱ sūt volūtat^o d^o faciat. et i oib^o sctoz volūtatē e^o uiuat. qz q^oto q^ostz volūtat^o d^o huert q^o itato et maies^o e^o hebit tōrem. et cordis erga eū i^oebit dilcoe. **E**t i tm^o dig^o dō poteit abulare. et i tm^o illi placere et i o^o ope bono frificare. **I**lle q^o dig^o dō abulat. qⁱ fide qua^m i bap^otis^o accep^o gram ac cumulat bonis opib^o qⁱ mebra sua sūt. qⁱ sūt sup^o t^ora mortificat ut sp^oualit^o uiuat. et ei cui se pbauit iuste et pie uiuēdo placet. sct^o sp^om^o ē **D**eop oia placētes **N**eo q^o dō placē et ad uerā p^o b^olitu^o p^oueire n^o p^o mortificac^o uicōz et assup^o uirtutū. p^o fide uerā et opa^o sctam. **E**t n^o i h^o sctō sū^o i h^o duab^o d^o s^o i tm^o opandi affuit t^ope q^ostz iustificacōis gram q^oseq^o neq^o i fut^o

vita possidet eterna. In omni opere bono fructificat. Ille bene in omni opere bono fructificat. qui accepto in corde ubi semina ut terra bona et optima aliud trigesimum aliud sexagesimum. ad centesimum affert in patientia. Et nondum quod tarite homo in loco eorum desideriosus corrumpit mentes. qui in melius non fructus. nisi bonum operando in virtutibus proficiunt. sed tamen sibi sufficere credunt. vel quod malum non operantur. vel quod reliquit corpe mundi nescientes quod per exercitum sapientie et meditando dominum scripturarum et per virtute bonorum operum novum cotidie crescens et plenus deo efficitur homo. **D**ixit abbas pastor. quod sicut fumo expelluntur apes ut tollat dulcedo operum eorum. ita et corporalis requies horem domini expellit ab anima et aufert ab ea omne operum bonum. **D**ixit item ipse. Abhominatio est domino omnis corporalis requies. **De eo quod non omnibus hominibus placere debemus** **lxv**

Hinc paulus ait. In adhuc hominibus placere velle christi servus non eum et si vivens carnaliter in observantia legis vel preceptis viventibus christi in pravitate eorum consessisse. et servus non eum. Cuius gratia est illa. ubi ait. In offensione estote iudeis et gentibus et emendati. sicut et ego pro omni omnibus placeo. Nam cum omnibus placeret ipse exponere se iungens ait. Non quibus quod non utile est. sed quod multis ut salvi fiat. Qui enim omni utilitate et salute querebat. omnibus se non inqueientem placere dicebat. homo apostoli bonum et mochi tenentur eximium. non sive tamen utilitatis debet esse intenti. sed magis quod quereunt propter. non quod sua sunt singuli consideranda. sed quod aliorum. Qui tamen quod sua sunt et quod sibi necessaria sunt considerat. et de propria salute vel de eius temporalis utilitate non curat. sed in dubio a malis timentis in quo omnis salutis animarum consistit. declinat. Qui vero de sua ac propria utilitate ac salute sollicitus quod quod utilitate valet quod sibi superioribus fratribus impendit satagit. sibi metipsum pro hac humilitate obedientiam vite celestis apostolorum sequitur. Placet ergo paulus hominibus et non placet. quod omnibus bene iuste et recte viventibus in omnibus suis consuetudinibus verbis placet et actibus. Cunctis autem preceptis et male viventibus in quod dicitur contra. nisi verbis placet nisi moribus. Dicit etiam in hac parte latissima atque magis errata. quod est pro mundi quatuor climata terra duo hominum genera. bene volentium scilicet atque male volentium. Bene volentibus autem in omnibus placet paulus. Male volentibus in omnibus displicet paulus. Dicitur enim arena mixta sunt genera cum palis. ita et ecclesie ad degenere in terra mixta sunt mali cum bonis. De hac

em mixtura bonoz et maloz sic legim⁹ i pauli qua thimotea
 misit epla. In nig⁹ iquit domo no solu sut vasa aurea et argentea
 s lignea et fictilia. Et qda qde i hozem qda i gnelia P magna at
 nig⁹ omi domu pf designari etia xpi vni⁹ diffusi p orbem.
 In qua sut vasa aurea homi vi⁹ corda itellu spuali repleta. et
 velut auro obruto varijs v⁹utib⁹ rutilatia. **D**ut et argentea mitore
 eloq⁹ne clara et officio p⁹icationis plucida. **D**ut et lignea supba s
 stulta et i⁹estibilia corda. **D**ut et fictilia fragilia q⁹ et trena. de tra sup
 ta et tremis actibus dedita. **D**ut aurea et argentea i hac nig⁹ xpi
 etia hoze r⁹ouigna. **Q**ui ei aut apls bn misuerit duplici hoze dig⁹
 heant. **L**ignea at et fictilia meito sut i contruclia qz metē hntia
 stulta atz supba. omi sui iusta no custodierit p⁹cepta. **D**ixit scā
 enclitica qz optz nos p disc⁹ aiās gubernat. et i g⁹ga manē
 no que sua sut qre. neqz ppe volū⁹ serue. s stōm fide p⁹ spuali
 obediē. **D**ixit qda senex. **N**ūq⁹ desideravi op⁹ qd m⁹ vtile
 esset et frī mō dispendiū faceret. h⁹moi hns spem. qz lux frīs mei
 op⁹ fructificationis ē michi

Ut nobis alterut⁹ culpe dittam⁹ quelam h⁹vi

Dns i euā⁹ ait. **S**i offers mun⁹tuū an altare et ibi discordat⁹
 fueris. qz fr tu⁹ hz aliqo adūsu te. relique ibi mun⁹tuū an
 altare et vade p⁹us recōsiliad frī tuo. et tūc veniens offeres mun⁹
 tuū. **H**ic p⁹ceptū q⁹uis historialit⁹ sit tendū. spual⁹ ē tū sp a no
 bis cōplendū. **P**ruat⁹ teplū m m iteibz hō ē. altare fides mā ē.
 mun⁹ p⁹phera. doct⁹ ozo. y⁹pn⁹ et p⁹ ē. **Q**z si p⁹ns fuit fr. q aliqo
 hz adūsu nos potē⁹ eū nō slato s s⁹itro aūo lemre atz ad grām
 veiam postula⁹ luotae. si tū h⁹ corā dō nō pigro motu corpis s
 relerrio dulcoris affū fere⁹. **D**e h⁹ m⁹ s⁹ et paul⁹ apls ait. **D**isporta⁹
 iure et donates nob met ipis si q⁹ adūsu aliq hz qrela. sicut et
 de⁹ donauit vob ita et vos. **H**ortā⁹ at nos apls ut sim⁹ suppor
 tā⁹ iure. id ē ut mores acty et s⁹noes mōs patiēter p xpo et
 oia onera mā porte⁹ iure p aore fr no. qz q⁹ frēm sui sicut
 semetipz dilig⁹. patiet p illo oia portat et sustiet. **C**aritas
 ē frōz aplm oia suffert. oia sustiet. **D**onates nob met ipis
 si q⁹ adūsu aliq hz qrela. **H**abet ei aliq⁹ adūsu altm qrela.
 qn eū q⁹ ledit. etia frī s⁹. **D**icut et de⁹ donauit vob ita et vos

Ne si dicitur. **D**icut et dñs donauit vob oia delicta p̄ facti baptis̄
vnda. **I**ta et vos nō aliq̄ sed oia de cordib⁹ vris dētis scribus
donare gissa. qz iustissimū ē ap̄ dēū ut iux̄ mēsurā pietatis eius
qua m̄ā nob̄ donauit delicta. donec nos scrib⁹ oia. que i nob̄ giserūt
p̄cā. ut libē dō dūc valeat. dātte nob̄ debita m̄ā sicut et nos dātti⁹
debitorib⁹ nris. ac p̄ h̄ oēs r̄pas q̄ i nob̄ gittūt̄ pari sim⁹ iuste. sino
bis desiderat̄ iusti. **N**ec q̄ se teat nō d̄mitte. ne q̄ illū teat nō iustifico
Aut ei dñs de seruo neq̄ q̄ noluit cōseruo suo r̄mitte culpa. **I**ratius
dñs ei⁹ r̄oio⁹ eū tortorib⁹. q̄ ad vsq̄ r̄ddet om̄iū debiti. **E**ḡ efm̄
mauere nos amoet dūcēs. **D**ic et p̄ me⁹ celestis faciet vob si nō re
imstitis vn⁹ q̄s̄ s̄ri suo de cordib⁹ vris. **N**e dicas i lingua iusto et
corde diffas̄ ḡfias̄ tuā. d̄ i spiritū. **V**is q̄ ut t̄ de oia debita dātat.
dātte et tu oia debitori tuo. **H**ac q̄ r̄glaz p̄mis h̄ parto et plauto
tū deo obligaris tū dicit dātte nobis deita m̄ā sicut es nos dātti⁹.
Hic et a⁹ loco dñs ait. **D**ātte et dātter vobis. date et dabi vob

Inrogatus ē senex q̄dā. **Q**uid ē huilitas. **E**t i r̄no. **S**i p̄m̄ti s̄ri
igueris anq̄ ap̄ te p̄m̄az agat. et b̄nficias h̄ns q̄ t̄ male faciūt

Dixit abbas athōius. qz de p̄. **E** vita et mors. **I** ei lūc̄bim⁹ frēm.
lūc̄bim⁹ dū. **I** at s̄radalya⁹ frēm. i x̄m̄ p̄cā. **D**icebat abbas ype
ricus. **E**ripe p̄m̄a p̄cās. q̄ta tibi d̄t̄ q̄ s̄i ip̄io. qm̄ ḡitē d̄ nō re
pellit a se. **V**erbū at malicie et neq̄tie nō h̄itet i corde tuo ad i⁹
frēm tuū. ut possis dūcē dātte nob̄ de m̄ā sic et nos dātti⁹ debitorib⁹
nris. **D**e h̄ cap̄ et alibi s̄p̄m̄e. **V**t sitis s̄i q̄rela et si plures s̄i filij
d̄i. **I**lle ei ē s̄i q̄rela q̄ q̄m̄ fragilitas p̄ttit huāna. vitā dūcē studet
s̄i culpa. **Q**uerela q̄ dēū vs̄ p̄m̄. gissa suscitāt culpa. **E**rgo ille
vuit s̄i q̄rela. q̄ nō dūcē vitā v̄nis sordidatā. n̄ gittit culpa vn̄ illi
iuste iherat̄ q̄rela. **V**t digne abule⁹ dō et r̄pleam⁹ agnitioē e⁹ h̄on

Hinc et apls̄ ait. **Q**uī estis filij d̄i misit d̄i sp̄m̄ filij sui i cor
da v̄a clamante abba p̄. **N**ūq̄ ei audē⁹ dūcē. p̄ n̄ q̄ es in
reli. n̄ de cons̄ciā sp̄s h̄itantis i nob̄. **V**t em̄ p̄baret nos adopta
tos esse a dō i filios. sp̄m̄ suū dedit nob̄. qui siḡm̄ p̄ris ond̄ i nob̄.
ut audē⁹ dūcē abba. qd̄ ē p̄. qd̄ iudeis dūcē dudū nō suāt gressū
Itaq̄ nō sū⁹ serui s̄ liberi. **S**i filij et h̄edes. id ē si filij sumus.
ḡsequit̄ nob̄ debē h̄ditas p̄ris. ut quō sp̄m̄ filij d̄i accipietes
s̄i s̄i filij. ita in libertatē de seruitute mutati h̄edes sū⁹

dei patris. coheredes ad filii ihu filii eius. Na et a loco idem aut aplos gratias
 agentes deo patri. qui dignos nos fecit in parte sortis sortum in luce.
 Pars sortis sortum congregata est adunata et in una sorte uicta
 omni elcor. sicut et alibi ait. Vos autem dominus multiplicet. subaudi in numero
 elcor suorum. ut sitis facti et imarlati in gremio stultet gregati
 sortum. **Sit** 9° ps sortis in luce et illustrat a luce. qm sit in xpo
 et illustrat a xpo. qz solet in sorte hereditatis signari sic scriptum
 est. sorte diuisit eis terram in funiculo distributionis. **Quam** qz
 sicut omni elcorum populo ps et funiculus hereditatis domini est scriptum
 dicente ps ad domini populo eius iacob funiculus hereditatis eius. Ita et
 ps et hereditas sortis sortum ipse dominus est. qui dixit ad aaron.
Ego ps et hereditas tua in medio filiorum ysaie. **Nos** autem cum
 aplos et omnibus sortis societate habentes gratias agentes deo
 patri oremus. ut dignos nos faciat in parte sorte sortum in lumine.
 id est. ut et ps et sortis et hereditas domini esse mereamur. et ipsum dominum
 et saluatorem nostrum in sorte et hereditate semper felicitate possideamus
 et in luce id est in xpo et per ipsum illuminati ieterni felices pueriam

Quo homo lucifariat xpm lcom

Quis mocho mortificauit membra sua que sunt super terram. et tol
 les cruce sua secutus fuit xpm et mortuus mundo et tpeu
 mortificationis sue diuice passionis affixit ligno. ita ut dicit possit
 cum paulo ego pro lege legi mortuus sum. ut deo uiuam. xpm qd fuit in cruce.
 iste potest lucifari xpm. xps ei ueritas et caritas et sapientia et iustitia
 et sanctificatio dicitur. Qui ei habet omnia sibi uiuendo bene accipit. xpm per dubio lucifari
 fuit. **U**t dicit qd fuit suum qd xpm est membra portat et bonum ex omni luce. xpm lucifari
 fant. **B**is ei augustinus ait. **I**n quo forte persuasum uidebis. satage corrigere et
 emendare non cesses. fac quod potes pro xpo quam portas. **N**oli qdeste
 lucifari xpm. qz lucratus es a xpo. **N**a et secundum itelligentiam habet sine qd
 qd itelligit sui causa xpm hominem factum et passum mortuum et a mortuis
 resurrexisse et in celos ascendisse. et speretis omnibus que sunt mundi reo cur
 su fuerit cum secutus. ut xpm ipsum apprehendat a quo est gressus. ite feliciter
 lucifari xpm. **H**ic et alibi idem aut aplos. **N**ichil autem glari absit nisi in cruce
 domini mei ihu xpi. **P**ro quibus in mundo crucifige et ego mundo. **N**o in xpa iusti
 glari debet mocho. **U**t in fide docet aliquis in fide crucifige. pro qua sibi sperat
 omnia ditti parat. **I**n uice ergo sibi mortuus esse dicit. et mundo mocho

et mocho mundo Et n' gupiste debz mocho q' sit mudi. n' hie oz
mud' qd' gupistat i mocho Dol' q' pt' i r'e f' glari. q' tollit ea
et seq' saluatore. q' crucifig' carne sua cu' virijs et gupijs. qui
mortu' e' mudo et no' gtepla' ea q' vide'. s' q' no' vide' et et' sut

De eo q' dm' sp' anu'cient' vtutes h'p'

Hinc et petr' apls aut. Ut vtutes anu'ctis ei' qui vos de te
bus vocauit i amra le lumē suū. Dicit ei h' q' de egyptia
in future libati sut p' moysē. carne tūphale p' tūstū maris
rubri et demersū pharadis sp'ritū dno' cātauerē. ita et nos opt'
p' acceptā i baptis' reissos' p'ced' dignas bñficijs celestib' re
pende' grās. et ei' sp' anu'ciare vtutes. In vtutes suas opt' d'us
taceret. null' agstet. null' amaret. Vtutes ergo suas anu'ci
at. no' ut laudibus suis p'ficiat. sed ut et h' q' nūc i sua laude
se eē g'guerit. ad p'petua' hēditate' p'ueiant. Iocō d' laudes
suas idicat. ut valeat eū audie' g'g're. g'g're amare. amā seq'
seq' adipisci. adipise' vō ei' visioe' p'frui. Hic p'phā aut. Vir
tute' opm' suoz anu'ciab' p'lo suo. ut det illis hēdit' g'etia' Ac si
apte dicat. Iocō forti' sue opacois ismuat. ut q' eā audierat
doms sp'ualib' d'iesiat. In sp'ualib' ei doms p'fice' e' digne dō
ābulare. et de die i die vtutib' suis p'fice' don' ad visioz orpotēis
valeat p'uenire. ut dicit de illō cu' reuēis suis. Ibut de vtute i vtute
et videbi' d'us d'oz i syon. Ille vi' videbi' a nob' i syon r' i spem
laroe' supna. q' nos vocauit i suū z'g' et glāz. Vocauit p' p' fide.
p' vō vocabit p' spem. qn' eū facie ad facie videbi'. et illa desi
deā le audie' vore' d'ietis. Venite b'ndi p'is mei p'p'ite z'g' qd'
vob' patū e' ab odyie mudi. In q' i'g' et glā et' et vita maet
p'petua. B'is iob de hac anu'cia' vtutu' s' b' figū f' d'ep'tois m'i
aut. Terra ne opias s'g'ues' meu. Terra nāz s'g'ues' x' nō opuit.
q' sta' enā d'ep'tois sue m'isteriū g'ctis ia mudi p'tib' p'ouauit.
Ipe ei s'g'uis d'ep' m'i. q' s'iat. clāoz m'i d'ep' e' Ergo ut s'at
dm're passiois i nob' nō s'ociosū. de' ymitad' que sū. et p'ouat
re'teis que veram. Hic im' b'is iob aut. Neq' meiat locū i te late
di clāoz me' Non eū late' di i nob' clāoz e' iueit. s' h' qd' me' r'dit.
lingua taceat. Sed ne i nob' clāoz e' lateat. Estat. ut vni'q' s' s'ui' mo
dulu' suū vni'f'icatiois sue m'isteriū p'p'is i'note' fiat

De eo q' donatu' sit' scis pati p' xpo lxx

In iter cetā paul' apls ait. Vob' datū ē. p' xpo nō solū ut i eū
 edatis. sed etiā ut. p' illo patiamini. Nōnd. q' et fides q' i x' m' cōmū.
 et passioes quas p' illo patim'. a deo p'ie. p' xpo nob' donat'. Nō em
 alijs. sed amatoib' xpi p' cristo pati cōcedit'. Vñ et nō nob' i passioib'
 p' xpo dolendā. sed mltomō' gaudēs nob' et exultand' ē. qz et apli
 ibat' gaudē' a q'spū cōsily. qm' digni habiti sūt p' noie ihū q'ueliā
 pati. Nō solū nichil nocet. qui bonū faciētib' mala irrogat. sed et
 tam maioris b'itudis p'stat. uq' d' euan'cu. Bti qui p'seruti' patiū'
 p' iusticiā. qm' ipōrū est d'ignū celoz. Hinc et paulus alibi ait. Ob
 quā tam etiā h' patior. sed nō q'fidor. Ob quā tam dicit id ē p'
 p' dicationē euāgely et fidē dñi mī ihū xpi. Pro xpo em' pati nō
 cōfusio sed magna debet fidelib' esse glārio. spūs em' aut apls
 fuis est nobis iusticia. Pati g' p' xpo. pati ē p' iusticiā. Bti em'.
 aut dñs. qui p'serutionē patiū' p' iusticiā qm' ipoz ē r'g' celozū
 Cōfundā' g' illi qui p' iusticiā p'sequi' elcos. q' p' b'ub' t'bulā
 cōibus gaudiū etnū p' celozū tribuet' et regnū. Hinc et pe
 tr' ait. Si quid patim' p' iusticiā bti. Nō solū iquit nil vob' nocet.
 qui bonū faciētib' mala irrogat. sed etiā tū vob' p' bona que
 g'rat' hostis i'sequit'. tam vobis maioris b'itudis p'stat cum
 patie vie vires q'ret. Itm' ipē d'. Melius ē em' b'nfacie' si velit
 volūtas dei pati q' malefaciētes. Hec simā illoz mōthoz stultiā
 arguit. qz tū pro cl'p' arguū' a fr'ibus. v' etiā exco'mant'. patēt'
 tollerāt. si vō sū culpa v'boz q'uelias v' adūsa queqz patuit' a
 ipostis mox ad iracūdiā p'rupit. et q' antea videbā' moxij p'
 ipatiaz et m'nuācōis audaciā cl'pabiles se r'odit et noxios. Et nō
 si daret' optio malle sū culpa q' tū culpa s'biacere v'beib' v' q'gi
 carōib'. Qui vō iust' et sū cl'pa pati. x' m' p'mitā. Qui ei i flagell'
 corrigi. lat'ne illū p'mitā. q' i cruce xpm' q'guit. et p' cruce padū
 sū tū xpo itrauit. Qui vō n' iter flagella desistit a cl'p'is s'mist'
 p'mitā. lat'ne. qui p' patā i cruce asced'. et p' cruce i tartara iuit
Dicit s'cā s'ndetica. Quis cōndā' corp' i'firmū et validis i'flā
 met' febub' nō deficiās i' p'ssuriis s' m'g' gaudēb'. qz v'strauit te
 dñs et dices. Castigas castigauit me dñs. et morti nō t'didit
 me. Si ferrū es s'pa adhibitū tibi igne. Aurū es. sed p' igne

pbator eris **Q**uod si iustus es et h' pateris. de magnis ad maiora. pmo
ueris **I**ntrogauit h'ca fr senem dices **D**ic mi' un' rem qua' custo
dia et uia p ea. **E**t dixit ei senex **D**i potueis g'uelia pati et sustie
re magnu' e hoc et sup oes vtutes **Q**ui g'ceptu' et iniuria et dampnu'
patient' fert. p' filiu' ee. **D**e eo q' pro dilectione tristis tra
Dicit serpm' lxxi

Dicit ei paulus ap'ls. **G**ra vobis et pax a do pre mo et dno
ihu xpo. qui dedit semetipm pro p'is nris hinc et alibi
ipe ait. **Q**ui dilexit nos et tradidit semetipm pro nob' **I**n tm
em xps nram diligat vita. ut pro illa sua poneret aiam. **P**ed'
ei semetipm d'ns ihs xps morti. ut nos a p'ulo mortis eripet.
et ereptos p'ri in filios adoptaret. **N**ortu' est naqz ne nos mori
timerem' **R**esur'xit ut et nos p' eu' resur'get valeat. **E**ripuit
nos de p'nti s'lo neqz. ut nobis gram p'it' et vita donaret etna.
Nos em' filius dei eripuit a raptore i'quo. ut nos p'po reddet dno
Tuc em' xpc nos eripuit de p'nti s'lo neqz. cu' man' i' v'nis enu
trita i' melius mutauit vita. cu' couersacoem nram tm mutauit
i' meli' ergu'qz s'blim'. ut cu' paulo dice' possim' nra at g'ustatio i'
rebus e. **M**erito ergo sua et eoz couersatioz i' rebus ee d' ap'ls qui
relictis t'rems toto desiderio cogitat de celestib'. et mete pura
atqz deuota no' ea q' s'nt caduca sed ea des'ndit q' s'nt celestia et
etna **V**oluntas ei fuit di' p'is. ut d'ns nr ihs x' p' nris trade' delictis
Et voluntas fuit xpi. ut p'is faceret voluntate. sic' ide' do' p' p'ham ait.
Ut facere voluntate tua d'ns meus volui **I**pi' ei su' s'ra. cati i'
x' ihs i' opib' bonis que p'pauit d'ns. ut i' illis abulem' **H**oc e'
q'd viuui'. q'd s'pam'. q'd itelligim'. et crede' possim' ipi' e. q' ipe
g'utor e' nos at s'ra e' sum' **A**d h' ei nos cati ee dicim' i' xpo
ihu' cati utiqz. no' q' antea no' sum' sed renati i' xpo et cati in
opib' bonis. ut que p'pauit d'ns i' illis abulem' **I**n caritate radica
ti et fudati **C**aritas paties e' **E**t i' caritate i' xpo radicati et fu
dati. ita ee debe'. ut i' ei' adre firmit' p'seueim'. fudatu' ei aliud
neo p' pone'. p'ter id q'd positu' est. q'd e' xps ihs **V**eritate ei faci
etes i' cari' e' s'ra i' illo p' oia. q' e' caput xps **V**eritas ei x' e. et caritas
xps e. et iusticia et s'ificatio et pax e' xps **Q**ui ergo h' oia q'
xps e' facit i' sup et ma'data e' custod'. veri' fuit et i' caritate

id est in x^o cotidie estit De eo q^o xpc pro dilaoe tradidit s^e
scipm lxxij De eo q^o ap^ls ait spm nolite extingue lxxij

Hec si dicit. Ipse scilicet gratiam quam baptizati per manus impositionem
et confirmatis accepistis vobis nolite prius vivere extinguere sed
eam integram et inviolatam in vobis corde et corpore servate. Unde et ad ephesios
ait apostolus Nolite extinguere spiritum sanctum dei in quo signati estis in die id est
dignitatem eius sancti spiritus in die quo baptizati sumus et confirmati accepimus et quod
vobis fideliter servare debemus. Hoc in signulo sancti spiritus id est qui credit
deus signatur ab illo ut servet et ondat in die resurrectionis purum
atque sincerum et ex nulla parte mutilatum. Unde et iohannes apostolus ait. Et
vos unctio quam accepistis ab eo maneat in vobis. Ac si dicit. h^o dno
adjuvate prave ut spiritus sancti gratiam quam in baptismo consecuti estis.
integram vobis in corde et corpore conservetis. et hoc spiritum nolite extinguere
Per unctio eius de qua iohannes loquitur. et spiritum de quo paulus spiritum nolite
extinguere dicitur. ipsa dei caritas intelligitur quae diffunditur in cordibus nostris per spiritum
sanctum qui datus est nobis. Que caritas ad observanda dei mandata nos quod
implet inflammat. quae a prave viventibus per odium et invidiam extinguitur atque
discordiam. Extinguitur et spiritus predicatorum quae audire salutem predicantur
a discordantibus insistentibus et exasperantibus malis auditoribus. ita ut magis
eis tacere libeat quam predicare delectet. Et ita sit. ut per aspernationem
auditorum predicatoribus tollatur verbum. Unde et ezechiel dominus ait. Ad
haec faciam linguam tuam palato tuo et eis mutus nisi quando vir obiurgas.
quod domini exasperas est. Venit quidam senex ad alium senem et dicit vobis ex eis
Ego mortuus sum huic seculo. Alter vero dixit ei. Ne confidas in temetipso.
domine exeat de corpore isto. quod si tu mortuus es sathanas non est mortuus
Dixit abbas pastor. quod spiritus homo humilis et timore dei ita incessanter spirare
debet sicut flatum. quod naribus aethioli vel equit. Dixit utrumque quod prae se in
spiritu dei. et non seipsum extolle et mitte per tergum propria voluntate ser
ramenta sunt quibus anima operatur. De curia curiositate monachorum lxxij

Dulus apostolus ait. Roga autem vos fratres. ut quieti sitis et vnum ne
gocium agatis et operamini manibus vestris. Ac si dicit. Ab omni
vos inquietudinis et curiositatis abstinete vicio. ut quieti sitis vnum agatis
negocium. Ille igitur suum agit negocium. quod proposito curiositatis vicio de
salute sua incessanter est sollicitus. Nam ille monachus alienum agit
negocium. quod curiositatis vicio sua oblitus viciisam diserte vitam

illa pmi instituta. q rē viue catho^{ca} docet etiāz. canones vocat.
 Canō at gre. latie reglā d. Hinc et alibi paul9 ait. Penūcia⁹ at
 et vobis fies i noie dñi nri ihu xpi. vt sbrahatis vos ab oi fie
 ābulante i quiete r. Ista denūciatio nō ē ab auctorib9 pūpe
 denda. qz rēgali ē aucte fulcita. qñ i noie dñi nri ihu xpi est
 denūciata. Et qñuis aplica caritate sit plena. aūc^{te} tñ gtnet
 reglā. q fidelū omī salubzū cateruā ad rēam aiāz pducat rēglāz
 Aut em. Vt sbrahatis vos ab oi fie i quiete ābulāte. et nō sbrāz
 tradicoz quā accepit a nob. Hinc aūc^{te} firmā sbrāhedi se
 a pziuis hoibus ab aplō. scōz accepit etiā Reglām em bñ
 ābulandi i bñ et iuste et pie viuedi tōiderē fidelibus apli.
 quā omī fidelū debet tenere etiā firmū. q ad illoz suā vlt
 dilige vitā Istius ergo regle norma. oibus xpiānis ipoz aplōz
 frā est vita. Vñ et sequit. Ipi em scitis quādmōd opteat vos
 ymitari nos. Ac si dicit. Quia iā frequē et vobis p dicit9 et
 gēplis oñdīm. Ido notū est vobis. quō opteat ymitari nos.
 libet tñ facite qd hortam. si a nobis tōitam fidei rēglāz vltis
 tenere. Dixit qdā senex. Dp^m ē iust9 vt palma florebit.
 Digt aut hic sermo bonū actū et rēam et dulce. Est ei i palma
 vni itardū. et ipm rādū omī hñs opa⁹ i se. Dilr at et i vno
 iusto repit⁹ vni ei ac siplez iesse cor ad deū tm rēpiciēs. Est
 at et albū hñs illuā⁹ fidi. et oīs opa⁹ iusti i corde nri⁹ est
 Na et acūmē stimloz ei9 adūsus dya^{lū} ē ppugnaculū.

Et vigilātes sūt monachi hxx

Daul9 apls nos admoēt dices. Nō dormiam9 sic ceteri nō dor
 miā9 sic ceteri ifideles iusti iniqui q uziāte et torporis sbrāno
 depssi et pccōz suoz mole gūati. qd illis i futō euēiat puidere nō
 valet. q tñ grauit⁹ spiterqz dormiūt. vt ad sui custodia cordis
 oclōs nō apiat. q nichil de futā glā. s sē de pñti cogitat vita.
 nō de hñs q nō vident⁹ et etiā sūt. sed sē de hñs cogitat q vi
 dē. et rādūca et tēpalia sūt. nos at nō sicut illi dormiam9 s vi
 gilem9. Hic nos et mar9 ewatā salubter āmoēt dices. Vigilate
 qz nescitis qñ dñs uēiat. ne tū uenit. iueiat vos dormiētes.
 Bñ serui illi. qō cū uerit dñs iuenerit uigilā⁹. Vigilat ei. qui
 ad aspēn veri lumis mētis oclōs aptos tenet. Vigilat qui

seruat opādo. qđ cōdit **V**igilat. qui a se torpous et negligē tene-
bras ipellit. **H**inc et alibi cōt aut apls. **D**ive vigilem? siue dor-
miam? siml cū illo viuam? i siue vigilem? ad custodiā mē saluē.
siue dormiam? a noctuis hui? scti curis. siml cū illo viuam? i
sp cū sps et in sps sim? qui p nobis mortu? ē et resurrexit.
De hac salubri vigilarōe et dormitiōe i cātis cātiorū salo-
mon ait. **E**go dormio et cor meū vigilat. **A**c si dicēt. **H**ic tōmū
a tremis velut dormiēs quiesco curis. tātō magis liberi? cor meū
ad sui qteplacōy vigilat catoris. **I**lla em̄ aīa ietnū sp cū dno
vuit. q̄ hic illi p dulcōem adherēs a tergo illi? nūq̄ recedit.
Vn et dñs iquit. qui diligē me. me seq̄t. **E**t ubi ego sū. illuc et
mīster me? erit. i meū ipetū viues sp glōsus et immortalis
regnabit. **D**ixit abbas euagi? **D**i definis aīo ora sē sp^m ē.
Ora at cū tremore et tōre et labore sobrie et vigilāter. **I**ta
optet orac̄ magis p malignos et neq̄ns varates inuisibiles i
nicos nrōs. qui nos i hoc p̄cipue ipediē nitū. **D**ixit uer
Qn cogita? q̄ria i corde vēit. noli ā^a p alyb p orōem q̄e s̄ adu-
sus eā q̄ te ipugnat gladiū lacrimaz ḡarue. **F**uit qđā senex
i egipto matheus noīe solitari? cui hac grām donauerat dñs.
vt si qn i quentu s̄m p totā noctē et diem agitaret? collatio
spūalis. nūq̄ ille dormiebat. **D**i at detrac^o a otiosa v̄ba quis
teptasset i ferre. statim ille i s̄pniū tendisset. vt h^o venenū
aures ei? nō excipent. **H**ic dicebat dya^{lū} studiosū. vt moue-
ret mōchos ad otiosa v̄ba. et ipūgtōre ton? discipliē spūalis.
Ad quā rē vtebā ex? hoc. loquēte me iqt de vtili^{te} aīaz ad qđam
fies. tm̄ s̄pno p fūdo occupati sūt. vt nō palpebras oclōz mouere
potuisset. **E**go at vidēs op? h^o demōis eē. otiosaz rez v̄ba it dūsi.
Ad que illi gaude? statim a s̄pno ḡratati sūt. **E**go at igemistens
dysi. **V**sq̄ nūc de celestib? reb? loq̄bam? et omn̄ v̄m̄ ocli s̄pno
ḡuissio tebant. **Q**n at sermo otios? iuetus ē. oēs p̄mpti audie?
cepistis. p̄t? qđ rogo vos fies q̄sre? maligni demōis op? esse.
attēdite vobismet ipis custodie? vos a s̄p? qn̄ aliqđ spūale v̄l
facitis l'auditis. **D**e pugna vtutū q̄ v̄nā l'ffvj
Unc s̄i v̄ri se verari? a v̄bz colluuiōe detigut. dū ab
eis q̄ singlā v̄nā vtutes singlē opponū. **I**llā adūsp̄pety

vicioꝝ contriis vtutibꝫ e pugnādu **C**ont luxuria em cord e adhi
 benda mūdicia. cont odiū dicitō spanda. q̄ iracūdiā patiētia
 sponēda. cont tiorē fiduria e adhibēda cont t̄sticiā gaudiū q̄
 hibendū. contra amidiā fortitudo. cont auariciā largitas q̄ supbia
 hūilitas est opponēda. sicut q̄ singlē vtutes nascētia q̄ se vicia rep
 mit. Libidine ei abstinentia domat. qz q̄tu corpꝫ iedia frāgi. t̄sto
 mens ab illicito appe^{tu} r̄uocat. Et adūsus irā tollerātia dimi
 cat. et merore t̄sticie spes et m̄ gaudiū supat. et q̄ turbata
 mens de extidubꝫ afficit. dulcedo t̄nq̄llutatis lemit. Adūsꝫ iudiciā
 pat caritas. et adūsꝫ ire itendia. māfuetudis adhibē t̄nq̄llutatis
Cū dominio vicioꝝ q̄dicimꝫ. cū iūq̄tati q̄ nos a dō sepat. Alucta
 mꝫ. cū q̄fuetudī male violēt resisti. et desideria p̄usa caltrā. q̄ hec
 ius nobis libertatis igemite veditamꝫ. vicioꝝ agimꝫ airō q̄fic
 tu resistimꝫ. Cū culpas p̄tendo p̄nti. et maculās sordiu fletibꝫ
 laua. fortitū q̄ vicia Aluctamꝫ. **D**ixit abbas agathon. qz s̄dm
 volutate meā nūq̄ dormiui. dicens i corde adūsꝫ q̄q̄ dolore. neq̄
 d̄si dormie aliū h̄ntē adūsū me aliq̄. **D**ixit abbas machaiꝫ.
 Age fiducialitꝫ o fili. nā et ego p̄ viginti ānos nō pane nō aqua
 nō sopno sariaty sū. Panē q̄dē p̄st̄ay accipies. aquā vō ad mēsu
 rā bibes. sopno at̄ p̄t̄ibꝫ me dūtayat iclinas s̄urripe paululū
 festiābam. **D**ixit abbas ysidorꝫ. Di cogitacōes nō hē feris s̄lēs
 sū. Sed si inimicꝫ q̄ suū e exis. nos q̄ q̄d n̄m e iplē de. Insista
 oroi et inimicꝫ fugat. Vacā meditari dei et v̄m̄is. p̄seuera bōi
 victoria e. Certa et cōnaberis. **D**ixit abbas ihoēsꝫ ianua dī
 e hūilitas. Et p̄s p̄ ml̄tas q̄tuelias acti gaudeb̄ iūuert i cita
 tem dei. qz hūilitas et tior dei supat oēs vtutes dī. Debet ergo
 mōchus an̄ oia hūilitate h̄re. h̄ e ei x̄ octo p̄m̄ mādatū saluatoris
 dicens. b̄i pau spi q̄ ip e i q̄ celoz. **De odio et correꝫ s̄na lxxvii**

Paulus ap̄s ait. D̄iqs at̄ nō obaudit v̄bo m̄d. p̄ eplaz hūc
 notate. et nō cōm̄freami nū illo ut q̄fidat. Et nolite q̄s
 inimicū est̄are illū s̄ corripite vt fiem. Ac si dicit. D̄eu auctas
 eplē m̄e nō corripit. p̄ leas vias q̄s sit ipē nob̄ inotestite. vt q̄
 nobis corripiat. vel etiā p̄ n̄am eplam̄ ex̄giet. Et vos nō cō
 m̄freami tā diu ex̄coicato. q̄ diu obedies p̄ceptis cōsentiat
 ap̄lis. et sic ab v̄s̄q̄ a nobis videlicet et a vobis cōsustande

aliqui resipiscat. et emendat9 pceptis nr̄is obediat. Aptu h̄o i loco
apls dat iudiciu. ut cu excoicato. n̄ i actu. n̄ i consilio. n̄ i aliquo
quifreat quis cōsbratio. In vno eodēqz hoie et firmitate s̄l dilige
et vicia possu9 odire. Diligam9 ergo i eo firmitate nr̄am et odio
hēam9 viciositate suā. Pseim9 i eo viciu. et emendatu ut nosmet
ipos diligam9 eū. Hinc b̄s gregori9 ait. Sic p̄ris nr̄is odij exhibē
discretioz dem9. ut i eis et diliga9 qd̄ sūt. et odio hēamus q
viciosi sūt. **F**ixit quidā senex. qz debet hō mortificare se
ipm̄ ab oī re mala p̄stij egdiat9 de corpe et nō ledat vllā
hoiem Et nisi huērit homo i corde suo qz p̄cor̄ ē. deus non
gaudiet eū. Quid ē i corde h̄ie qz p̄cor̄ ē. **I**o ē si q̄s por
tat p̄cā suā. et nō videt p̄cā p̄imi sui. Qn̄ ei dimiserit hō
suā volūtate. tūc ei reconciliabit9 deus. et suscipiet orōem ei9.
Di em̄ cōspexerim9 p̄cā nr̄ā nō videm9 p̄cā p̄imi. Stulticia
ē em̄ hōi h̄nti mortuū suū relicto eo abire. et flere mortuum
p̄imi sui. Qn̄ em̄ man9 d̄m̄ occidit oē p̄mogestū i tra egypti
nō erat dom9 i qua nō iaceret mortu9. **N**ō ē hō q̄ vivat. et
nō peccet. Vniusc9 q̄ mortuū i p̄cā suā plange9 debz. **P**ccm̄
ei mortuū d̄ p̄phā. vbi ait. Qui lauat9 a mortuo. et itez t̄git
mortuū. i q̄ plāgt9 p̄cā et itez gittit p̄cā. n̄ p̄fuit lauan9 e9

Ut mētis libos accingam9 **lyxxij**

Dulus apls ait. p̄ qd̄ succincti ~~libos~~ libos mētis
v̄ie sobrie. p̄f̄e sp̄ate i eā. q̄ offert9 vobis gr̄am i reue
latoe d̄m̄ nr̄i ih̄u xp̄i. Ac si dicit. q̄to n̄ḡ ē vob̄ gr̄a p̄missa.
tāto apli9 digni eē curate. ut eā p̄p̄e valeatis Et v̄e dicit
sp̄ate i eā. q̄ off̄t9 vob̄ gr̄am i reuelatōe ih̄u xp̄i. qz q̄ succincti l̄i
bis mētis id ē et mēte et corpe castus aduētū d̄m̄ exspectat. mēto
q̄n̄ duelat9 sp̄at. Hinc et paul9 apls ait. **S**tate q̄ succincti
libos v̄ros i veritate. i p̄f̄i state libos mētis accincti. h̄o ē i
oī p̄lio virilit9 p̄pati. et ab oīb9 curis s̄cti excedim̄. **Q**uif mē
bra carnis et corpis oīa mēbra aīe i s̄ptiūs voce. nulli du
biū ē. **D**e q̄bus vniū puto eē nūc mēbra libos. q̄s vt accingam9
a veritate p̄cipim9. **I**nt labi v̄ri p̄m̄cti et luc̄ne ardetes. Hinc
et p̄phā ait. **A**ccingite libos v̄ros sup̄ vbera vr̄a. ne extei9
sp̄iter i fornicatioz cadatis. **N**ā castus corpe nō t̄n̄ corde. nullū

p̄mū habet i repp̄ssioē. qz scōz veri^{tiē} d̄m̄. Qui videt mlere ad
 ḡupiscendō eā. iā mechatus ē eā i corde suo. Si ḡ p̄m̄ fornicatōes
 phibebā^r a corde. nō p̄r̄p̄unt i ope. Dnt nōnulli iustoz qui ad
 p̄phendēdū culmē p̄f̄ois armcti. dū altiores iteri appetūt. q̄
 teri⁹ cūcta delinquit. Qui v̄bus habitis se nudat. glā hōis se
 q̄spoliat. q̄ itioz desolēō p̄ assidui^{te} se aīa merōis afficiūt. h̄re
 de ḡtiorib⁹ cōsolatōz nolūt. q̄ iteri⁹ gaudys dū mēte applāt. vi
 tā in se fuditus corpee delctō^{is} necat. Tib⁹ nāqz p̄ paulū d̄ q̄oz
 tū em̄ estis. et vita v̄ā abscondita ē cū xp̄o i deo. Hoz itaqz voce
 ps̄m̄ ḡp̄sserat cū dicebat. Concupiscit et deficiat aīa mea i atā d̄m̄.
 qz cū etia desiderat i aōre t̄palū nō pdurat. h̄nc ps̄m̄ utm̄ dicit.
 Defecit i salutarī tuo aīa mea. In salutarī ergo d̄i aīam iusti de
 ficē est. p̄ntis vite bona c̄mitatis elioē deserē. māsura q̄z et
 i v̄b⁹ t̄palib⁹ fiducia nō h̄re. De mortifica^{tiōe} v̄icōz lxxij

Hinc paulus ap̄ls ait. Mortificate ergo mēbra v̄ā q̄ sūt sup
 v̄ā. fornicatōz. imūdiā. libidmē zc. Iso h̄ v̄icia et p̄cā
 m̄ā d̄m̄ mēbra. qz p̄ mēbra. sua ḡplent officia. Quib⁹ nos cōfen
 tire phibet ap̄ls d̄ces. Neqz exhibeatis mēbra v̄ā arma iūqtatis
 p̄cō. sed exhibete vos deo. Quā ei ḡualiter p̄cā et v̄icia v̄nū
 dyaboli faciūt corp⁹. cui⁹ sp̄alū h̄ q̄ sequ^r v̄icia d̄m̄ mēbra.
 Vn̄ et i eplā st̄bit⁹ ad rōnos. D̄ctes h̄ q̄ vetus hō n̄r simul
 crucifig⁹ est. vt destruat corp⁹ p̄cā. i d̄m̄ia atqz p̄cā que siml
 v̄nū corp⁹ appellat. qd̄ destrui d̄nt p̄ bonā vitā et fidē catho^{ca}
 Q̄is ei imūdiā et libido v̄no noīe vocā fornicatio. Que si p̄m̄
 aufeā a cordis cogitā^{ōe}. nō p̄r̄p̄it i ope. Veruptū si delctōē
 vel cōsensu fuerit lactata ita c̄scit i colubzū vt mortifero suū
 lactante occidat venēō. Ergo nō lactent^r sed mortificē a nob.
 ne mortificem^r ab illis. Crucifigā a nobis. ne crucifigam^r ab ill.
 Qui at sūt xp̄i. carnē suā crucifixerūt cū v̄icis et ḡup̄is. Si oīa
 sil^r v̄icia crucifixa sūt. et caro q̄ i cruce p̄dens n̄ ḡup̄isrit.
 vt qd̄ lex q̄ data est ad v̄icia coherreda. Siml i^o notādū q̄
 eos dixerit xp̄i esse. qui carnē suā cū v̄icis et ḡup̄is crucifixerūt.
 q̄ illos qui solā fidē sufficē arbitra. Fuit qdā senex n̄g⁹ it̄
 vidē^r qui affir̄bat d̄ces. qz v̄tute quā vidi stantē sup̄ bap̄tis
 ma. eandē. vidi sup̄ vestimentū mōchi. qn̄ accipit habitū

spuale. **C**uodā sem grā data ē vidēdi que fiebat et dicebat.
qz vidi i cenobio aliqui meditante frem i cella et erre demon
venies stabat foris cella. Et dū fr ille meditat^o nō pualebat i
gredi. **L**ū at cessasset a meditādo, tūc ingrediebat ille demon in
cellam. **De grā lacrimarū hxx**

Criptū ē. qz aya filia taleph suspens^o dix^t p^ri suo. Da mⁱ
bndicōz. Terrā australe et oriente dedisti michi. iuge et ir-
riguā. Et dedit ei p^ri suū irriguū sup^r et irriguū iferi. **H**oc
signū. qz a ratore et p^re nrō deo tū mⁱg^o gemitu qrenda ē a nob
lacrimarū grā. **D**it nāqz nōnulli qui iā alia d^m preput dona.
que significabat auct^ris tra. sed adh^o lacrimarū nō accepit grām.
Deu em sines aia p^rus tiorē rōpungit. p^ri aore. **P**us em seke
i lacrimis afficit. qz dū maloz suoz itolūt p^r hys p^reti supplicia
et^a p^riescit. **A**t vō tū loga meroris anxietudie fuit formido rō
sup^ra. qdā iā de p^ruptioe vere seruitas nascit^r. et i aore celestiu
gaudioz ai^o iflāmat^r. **E**t q^o p^rus flebat ne duc^r ad suppliciu.
p^r mod^o flere amarissime itipit. qz differ^r a d^mno. **C**otemplat^r
etei mēs qui sūt illi choz anglici. q^o forietas sroz spūum. q^o ma-
iestas itne visiois d^ri et āpl^o plāgu. qz boīs phemb^o deest q^o fle-
bat p^ri tū mala etna metuebat. **D**icqz sit. ut p^rstā g^ruic^o formi-
dinis rōdat aiaz g^ruicōi d^rilicōis. **I**rriguū q^rpe sup^r armp^r aia. tū
seke i lacrimis celestis r^gm desiderio affligit. **I**rriguū vō ifed^r
accipit. tū iferm supplicia flendo p^riescit. **D**icebat de abbe
arsemio. qz toto tpe vite sue sedes ad op^r manuū pānu hebat
i sinu p^r lacrimas. q^o trebro rēbat ex oculis ei^o. **D**ixit scā sm
clerici labor ē et certamē mⁱgnū i p^rmis q^o quertū ad d^mni.
p^r q^o at ienarrabile gaudiū hnt. **D**ixit ei q^o igne volūt arrendē
p^rus fumatur. et sic obtinet qd^o volūt. ita optet nos diuinū ig-
nem tū lacrimis et laborib^o i nobisipis arrendē. **D**ixitū est em.
qz d^m n^r ignis rōsumes ē. **D**ixit qdā seny. **Q**uo vmbra
corp^rm nrōz vbiqz nobiscū trāserim^o. sic debe^r fletū et g^ruic^o
h^re nobiscū vbiqz su^o. **D**ixit abbas p^rperin^o. **N**octe et die la-
borat mōch^o vigilās i oroe p^rmanēs. **C**ōpungēs at cor suū pou-
rit lacrimas. et celer^o puocat mⁱqz d^m. **I**ntrōga^r qdā siem
sene dices. **Q**uo desiderat aia mea lacrimas si^r audio se

nes lacrimates, et no veniut et tbulat² aia mea. Et dixit ei senex
 filij vst^l p²l anos itrauert tra pmissiois et an debuerat s²
 p² irredulitate no poterat nisi pbaret² p milia. Larime vxi sut
 tra pmissiois ad quas si puencis no tebis bella. ita em vlt d²
 affligere aiam vt se desideret terra illa. **De pace hxi**

Nunc dñs ait. **B**ni pacifici, qm filij dñi vocabunt. In pace
 p²rio e vbi nichil repugnet. Et ido filij dñi pacifici sut.
 qm nichil i eis resistit do. **P**acifici at i semet ipis sut, q oes animi
 sui motus rōponetes sut dñi dei. **I**n filij dñi su pacifici ee de².
Pacificos em esse optet dñi filios et huiles mete. nntes corde.
 simplices sermoes puros aio. moeetes affru. gordes sibi met vna
 mimiter coheretes. **H**inc et ihoes apls ait. **V**idete qlē caritate
 oedit nobis p². vt filij dei noiem² et sim². **H**ag e gra gditois
 nri qua nob donauit. vt eū amare et noued² et possi² et ita
 amare ut prem filij dei. et h^o mag² esset si sit amare illū pos
 sem². quo serui amat dños suos. **Q**ualit² at filij dñi effici valea².
 id io. i eua^o testa². **Q**uāt at dēpnt eū iqēs. deo eis ptate filios
 dñi fieri. hys q nredu² i noie ei². **P** fide g^o et dulcoem. filij dñi effici
 m². **H**ag beuole² e magna mīa. **V**nicy nary e. noluit maere vn².
 s² dñi vncū eudeq² ipm q genucat et p q gta caueat mī² i huc
 mūdū. vt no ess vn². s² fies hret adoptatos. **N**o ei nob nati su² de
 do. quo ille vngit². s² adoptati p gram ei su². **H** mūd² ei dno
 p² ptate adoptois arēp². p² ut filij dñi ee medm² gscuti sum².
Hic itm² ide io. ait. **C**arissi nūc filij dñi su². et nodū appu² qd em².
Hinc uer² ipē. Et nos ggu² et rōidim² cari². quā habz dñi nob
Cogū² qz ihs e filij dñi. et p² nnt² eū salua² mūd² et rōidim² cari²
 quā hz dñi i nob. qz videlicz cū hret vncū noluit ee vni². s² ut fies
 hret. adoptat² illi alios. qm illo possideret vitā et². **D**ixit
 abbas pastor. qz itrogauit qdā fr² abbeni pemene dices. **Q**uō
 e h^o q dñs i eua^o d². maiore hac caritē neohz q² vt aiam
 suā p ains q² ponat. **Q**uō fiet h^o. **R**ndit senex. **I**n q² audit
 vbi malū a proprio suoret cū possit ipi sliā rōdere pugnat
 tñ i corde suo portare labore et vni sibi frit ne forte rōdeat
 illi malū vt qstet illū. iste tal aiaz suā posit p aico **C**ong² aqn
 abbez pabo uer² cū frīb² i ptes egypti facē. et vidēs quosdā

cupiscit vel desiderat superfluum. **I**ntrogatus e quida senex a fratre
 quod faceret et salu⁹ fieret esset. Ille aut exspoliatus se vestimento suo et
 ringes lubos suos atqz extendens manus suas dixit. Sic debet
 monachus mundus esse ab omni materia seculi. et crucifigere se adversus
 tentaciones atqz certamina mundi. **D**ixit abbas yperius quia gratia
 est deo monachi obedientia. quia qui possidet. quod possit exaudit.
 et cum fiducia crucifixo astant. **I**tem dominus sic venit ad cruce
 factus frater obediens usque ad mortem.

Ut monachi habeant cor purum et conscientiam bonam lxxxviii

Quiamat enim scriptura nobis dicitur. **F**inis precepti est castitas de cor
 de puro et conscientia bona. **F**inis dicitur in precepto et totum
 legis. **C**aritas ergo quia nos caros deo et hominibus facit. et illi seculi re
 reptores ac bonorum omnium amatores fons est omnium bonorum. et origo
 carismatum et gratiarum precepto virtutum. **C**or autem purum id est. ubi nullus
 est dolus. nisi aliquid machinetur mali. ubi silentio nulla sed tota puritas
 regnat. ubi non corde aliud tenetur et aliud ore profertur. ubi non inveniuntur
 peccata. **V**ana locuti sunt unusquisque cum proprio suo. **I**tem mundo corde. quoniam ipsi
 deum videbunt. **E**t in omnes manibus et mundo corde. hic accipiet bene
 ordinem a domino. **C**onscientia eius bona est illa. ubi non sunt opera mortua sed
 ab omnibus peccatorum sordibus est mundata. **V**nde et ad hebreos paulus apostolus
 ait. **Q**ui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo. emundabit
 conscientiam vestram ab operibus mortuis id est a peccatis. **O**pera eius mortua intel
 liguntur peccata. **I**bi ergo est conscientia bona. ubi est innocentia pura simpliciter et fides
 non ficta. **I**lla proculdubio est conscientia bona. ubi non est viciorum accusatio
 vlla. quia nisi peccati remordet culpa. nisi criminum moles accusat. **Q**ue
 nullum odit. nulli nocet. nulli detrahit. nulli molesta. nulli invidiosa sed
 omnibus est suavis innocua mentis pacifica atque benigna. **D**ixit abbas
 agatho. non debet monachus propter conscientiam suam ut accuset eum in quibus re. **I**n
 telligit ergo debet monachi et sicut angeli cum timore et verecundia nos
 canentes assistunt rationi. ita et monachi debet in psalmodijs coram deo
 cum metu et corde puro consistere tempore orationis. **G**loria ergo monachi est laus
 in spiritu angelorum et hominum. humilitas et simplicitas cordis. **G**loria monachi maxima
 sue cordis et silentii.

Ut divites sint monachi in operibus bonis lxxxv

Monachi qui divites non sunt in rebus terrenis. divites esse de
 bent in virtutibus sanctis et operibus bonis. quia non carnes sed spirituales

diuicie liberat animam in die ultionis. **N**am et salomo ait.
Non poterit diuicie in die ultionis. iusticia autem liberabit a morte. **F**undamentum enim quod dicit dominus. siue christum. siue bonorum operum signum premissum.
quod sibi unusquisque monachus bene et iuste uiuendo thesaurizat in celo.
ut illic bene fundatus quasi mons syon non moueatur ierusalem. **D**ominus enim
in terra non manifestat. que bonis operibus edificatur in celo. si super petram
et super christum fuerit fundata. a nullius superuentis impetu patietur
ruina. christum enim habet fundamentum. ideo nullius timeat impulsu. **T**hesaurus
enim terrenus qui christum non habet in fundamento. a latronibus effoditur et
furatur. **T**hesaurus uero qui in celis a sanctis monachis thesaurizat. quod
christum habet in fundamento. non effoditur a latronibus non furatur. **I**bi enim nos
ipse dominus thesaurizare iubet. cum dicit. **T**hesaurizate uobis thesauros
in celo. ubi nec erugo nec tinea exterminat. non fures effodiunt non
furantur. **I**bi et apostolus ueram uiam demorat apprehendere uitam si dei
uiuum in presenti sollicitudine custodire dominum precepta. **I**n dubio ueram
uiam apprehendit in futuro seculo que adhuc uiuere in mundo illic bonorum
suorum operum cotidie sibi met ipsis condunt thesaurum. hic et alibi scriptum est.
Proce thesaurum tuum in preceptis altissimi. et potest et magis quam aurum.
Thesaurus enim terrenus diuitias seruat fallaces. thesaurus uero celestis. ui
tam ueram per se ipso et eternam. **A**d gratiam enim istius transiit uita illa dicitur
uera. in qua uirtutibus dicitur monachi perpetuum felicitatem cum se agnoscit.
Abijt aliqui zacharias ad abbatem suum siluanum et inuenit eum in
gressu mentis. et erat mansus et extes in celu. **E**t cum uidisset ita
clausit ostium et exijt. **E**t intras cum hora sexta et nona inuenit eum
eodem modo. **C**irca uideritque uo pulsauit et ingressus inuenit eum quiescentem
et dixit ei. **Q**uid huiusmodi hodie per. **Q**ui dixit ei. **I**nfirmitas huius
die fili. **I**lle uero tenens pedes eius dicebat. **N**on te ditta. nisi michi
idraueis quid uideis. **R**espondit ei senex. **E**go in celu raptus sum et vi
di gloriam dei et illic steti usque modo et non dimissus sum.

De mansione eterna. Ca. lxxxvi

Omnium custodia seruemus cor nostrum frater christiane presertim
domino ac deum nostrum. **Q**ui cum diues esset propter magnam salutem.
pauper factus est. ut nos diuitiarum suarum socios faceret. et ineffabilem futuram glorie
participes demonstraret. **H**uc ergo diligere si in missione dei. ut ab
ipso que diligere meam. et cum illo in mansione illa que apud patrem

Patra est frs ueam. ubi contemplantur dem nam angloy et archa
 geloru virtutu et pntu et omni sctoru. **I**lluc vocabim filij deuillu apie
 nobis porta regni et mibim i penetratia pue. illuc appebit nob
 sol iusti xps. **I**lluc tnsformabit dms corp huiusmodi nre coforme
 sim corpi clari^{te} sue. **I**lluc renouabit sic aquile iuuetus nra. illuc pti
 piem⁹ corona pulchritudis et veste iocunditatis **D**e manu dm. et di
 rem⁹ i illa die. **L**etetur aia nra in dno. qz iduit nos ioumeto salu⁹
 et iusticie. et mndabit nos veste leticie. **T**amqz sponso eruponet
 nobis mitra. et tps sponsa ornabit nos umentis. **I**lluc fulgebit sic
 sol i thno pns nri. illuc imozlia scla iuicemus et pmanetia. illuc
 donabit nobis sn p⁹ bationu fluctib⁹ logitudo diez. ibi est
 gaudiu septinu qd no delebit. **O**rem⁹ ergo sp frs dulcissimi. ut
 tnsferat nos dms pius atqz benign⁹ i illa btam spem et i **l**etitia
 leticia et matione etna. ubi e sp laudatio et exulta⁹ et iocunditas
 septina. **N**on desideas esse celestis sp qz terrena sut exeat. et
 despice p⁹ foz exepa sectare et pmitator exite. **N**e cogites ira
 te dices. **M**ultus e labor p⁹ atz istitudois mochatz nri. ego at su
 pu⁹ et ifm⁹ no valeo i h⁹ p⁹ consistere. **D**ulcis⁹ fr⁹ itellige que dico
Non voluis p⁹ fcti i longiqua regione. no potis vni⁹ hore spatio totu⁹
 vite itualia p⁹ e. s⁹ g⁹ d⁹ati cotidie p⁹ fctis matione. et p⁹ mltu tpe ac labore
 ad p⁹ am qua desidas puenis. **N**on e reg⁹ relox et parad⁹ deliciaz et de
 sidea⁹ patra mochoz ad qua p⁹ oroes et vigilias ieiunia et g⁹ metia p⁹ la
 rmas et obediama. p⁹ rari⁹ et p⁹ fctean⁹ p⁹ hui⁹ et iusti⁹ et si q⁹ sut
 a⁹ vtutes. pueni. **H**ec sut ei mationes. p⁹ q⁹ ad d⁹nu celeste et deu
 prem vetuos nos esse i⁹ d⁹. **H**ec serua. **N**e tieas nru boe vite suscipe.
 q⁹ te ad vita pducat et **amē**

Quo bte ho effiat lxxxvii

Bte q⁹ odio huerit huc mndu. et timio medita⁹ e⁹ fuit i do
Bte q⁹ exet⁹ fuit p⁹ am et malicia. et dm sblu benign⁹ et p⁹ u
 dilgeat redp⁹. et castos iugit⁹ et sctos huerit rogat⁹. **B**te q⁹ ab
 oib⁹ pollutis rogat⁹ fuit emudat⁹. et no fuit i mudi i⁹ actib⁹
 ipliat⁹. s⁹ ex iteg⁹ liberti dno. ab oibus mudi ist⁹ negonjs vari⁹
 simis liberatus. **B**te qui sp⁹ itordat⁹ fuit de die illa timenda.
 et festinauit lacmaz fontib⁹ ablu⁹ et aie sue vlna⁹ excutere.
Bte qui fuit effis tps nubes ad p⁹ ferenda pluuia lacmaru.
 p⁹ q⁹ possit extingue⁹ flamas omni vicioz et i sctis opib⁹ iugiter

conuersatus. immaculatam suauerit animam suam. **B**is q̄ i bonis opibus
 cotidie p̄ suam creuerit disciplinam huius i dno spe certa. ut videat
 eum i claritate sua et regno et gloria. **B**is q̄ meminerit precepti dmi et ma
 data eius sollicitudine custodierit. ut opet̄ et uiuat i eis. **B**is q̄ posuerit
 custodia ouis suo et ostium iustitiae labijs suis. ut no derliet i uerba
 malicie. Multis ei modis bti efficitur hoies sicut i euam dno ait.
Bti paupes spu. qm̄ ipoz e regnu celoz. bti mites qm̄ ipi pos
 sidebunt terra. bti q̄ luget qm̄ ipi q̄s labu. bti q̄ esuriunt et sici
 unt iusticia. qm̄ ipi saturabunt. bti mordes qm̄ ipi maḡ q̄sunt
 bti mudo corde qm̄ ipi dno videbunt. bti pacifici qm̄ filij di uobu.
 bti qui p̄sentioz patiunt p̄t iusticia. qm̄ ipoz e regnu celoz.

De hora exitus et separoe aie et corpis lxxxviii

Bis q̄ sp̄ huerit die exitus sui an oculos. et festinauerit i
 illa hora patus et sn̄ aliq̄ tione p̄ci l̄ p̄ue q̄sue iueni.
Bis q̄ iuenerit fiducia i illa hora exitu sui. qm̄ aia sepa a torpe
 Cu n̄q̄ naq̄ metu nigms q̄ genib9 et dolorib9 sepat. Veniet
 ei angli assuere aiaz. et sepabunt ea a torpe. et pducet an̄ sbunal
 imozl et metuedi iudicis. At i meoras opm suoz q̄sunt et vi
 des et consideras act9 suos p̄ metu et tione egdi p̄tesat. tñ timēs
 et metues ad et̄ iudiciu p̄git. Vñ sollicitudine debz vñq̄s viuē. ne
 forte i n̄q̄ta b9 rapiat. sil q̄s finiat vita tu dpa. Vetur exitu iḡa
 inertia e. et dū mou q̄s nō estiat. et tollit. Na inertos dya eos
 q̄s uiuetes acced̄ ad uina. sbito morie p̄the nitit̄ ad tormeta. Et
 i p̄pente hora q̄ nesciūt ipius exitu rapiūt. atz absorbet̄ p̄fudo
 truciadi etms itendys deputa. De q̄b9 sp̄m̄ e. Durūt i bonis dieb9
 suos et i p̄cto ad iferos dndūt. Prauoz ei aiaz homi apostate
 angli exripiūt a torpe exentes. ut sit eis ipi tortozes i penis q̄
 fuerit suasozes i uicis. **S**ine vō iustoz optia uoca et tñquilla
 nōnūq̄ q̄medat. ut q̄ eo itelliga ad scoz et angloz p̄tere
 q̄sbtu. ex q̄ ex hō torpe sn̄ dura uexaroe tollūt. Vñ et p̄ tlib9
 q̄uis pietas uibeat flere. fides tñ uetat lugere. Illi ei sūt ploza
 di q̄s barat̄ absorbet̄ ifm̄. nos q̄s aula letificandos exm̄ paradisi
Regni de q̄da sene qz moriebat i schiti et t̄uedert̄ fies l̄m̄
 e9 et uestierit eū et reperit flere. Ille at̄ apuit oculos suos et
 rixit. adient̄ ridere hō at̄ scm̄ e terno. Qd̄ tñ uideret fies.

interrogauerunt eum dicens. Dic nobis abba que nobis flentibus turides. Et
 dixit eis. Primum rursus quia vos timetis mortem. Secundo rursus quia non estis pati
 entis rursus quia ergo labore ad requiem vado. Hic cum dixisset statim clausit
 oculos suos senex in morte. **¶** Dicebat de abbate sisypho quoniam in die dor
 micionis sue cum sederet et cum fratre spectauit sicut sol facies eius et dixit
 ad eos. Ecce abbas athanasius venit. Et post pusillum rursus dixit eis. Ecce
 chorus propheta venit. Et iterum facies eius apostolus spectauit et dixit
 eis. Ecce chorus apostolorum venit. Et dupliciter et fulsit ad facies eius
 et ecce ipse quasi cum aliquibus loquebatur. Deprati sunt illum senes dicens.
 Cum quod loquens per. Qui dixit eis. Ecce angeli venient arripe me.
 et rogo ut mittatur peccata modicum. Dixit ei senior. Non idcirco
 peccata per. Dixit autem illis. Vere nescio me ipsum vel necum suspicari
 se peccandi. Et aguerunt omnes quia peccator est. Et subito facta est facies
 eius sicut sol et timuerunt omnes. Dixit autem eis. Videte ecce dominus venit
 dicens. Afferte michi elcomis heremi. Et continuo reddidit spiritum.
 Et factus fulgore repletus est totus locus in odore suauitatis.

De incontinentia xxxij

Ille vero incontinentes est qui non alijs nisi sibi nocet. Qui vero sibi metipsum
 nocet. quoniam alijs non noceat. incontinentes non est. **¶** De propheta eius incontinens et dicitur
 offides dauid aiebat. Iudicia me do quoniam est in incontinens mea. **¶** **¶**
 suet in domino sperans non firmabor. Et iterum. Ego autem in incontinens mea
 iniquitas mea. **¶** **¶** die me et miserere mei. Et interrogans dominum quod habitaret in
 tabernaculo suo. a quo requiesceret in incontinens frater eius. rursus audiuit diuinum
 dicens. In incontinens manibus et in manu. cor quod non ac. in uana sua in uana do pro
 suo. h. accipere a deo. et omnia deo sua suo. **¶** Gaude incontinens et exulta
 gaude inquit quia ubique illesus es. ubique seruus. **¶** In teptaris profinis si
 humiliaus etigeris. si pugnas uinis si ornidibus coronaris. **¶** Tu in
 seruitute libera es. in periculis tuta in custodia leta. **¶** Tibi omnis reatus
 adit. tibi omnis malum subiungat. **¶** Te potest horat. suscipiunt proci
 pes. inquit exort. etiam illi te nonnunquam desiderat quod impugnat. **¶** Tibi
 boni parat. mali inuidet. zelat emuli. inimiti succubunt. **¶** Nec unquam
 potis victus non esse. etiam si iter homines iustus iudex defuit. **¶** **¶**
 cebat de paulo abbate. quod teneret manibus eos qui dicitur cornuti
 aspides et serpentes atque storpiones et frondebat per mediu. **¶** **¶**
 at hic frater satysfarianus ei interrogabat eum dicens. **¶** **¶** Dic nobis quid

opatus es. ut accipies gratiam istam. Qui ait eis Igitur in fides.
si quis possederit puritatem et innocentiam. et sicut ad
quoniam in paradiso erat ante puritatem domini mandati

Quid sit significare ieiunium etc

Quia ieiunatis domini victorias presentes triumphum me salutem
agnum. ieiunia magna. Augustus significem obsequis. Quod autem
significare ieiunium. nisi ieiunij causa scia velle et iusta facere
qua vitare. Dicitur ieiunium quod flamas seueritatis iracundie
mansuetem metis placabiliter restringit. Dicitur ieiunium quod las
civitates oculos turpi ab aspectu habemus castitatis avertit. Dicitur
ieiunium qui quod victoriarum iacula frusto patitur. et percussa dissipat.
Dicitur ieiunium quod litigantium tumultus pacifici seruitate sermo et
ligue prudentioris arte sopescit. Dicitur ieiunium quod resurgens
in semetipso vanarum cogitationum spinas euanescit. sulcitate vomere ve
lut quodam pectoris sui arator extirpat. Dicitur ieiunium quod opibus
egenorum. per quodlibet substantiam sue miseratibus manus sue humanitate solat.
At ieiunium per se significat ieiunium. qui per omnia preceptis domine legis intentus
diabolica a corde suo respuit temptamenta. Et ideo fides huius si vo
lumus deo placare exhibere ieiunia. sicut in fide fortes. in iudiciis iusti
in acria fideles. in iniuria patientes. in cogitationibus moderate et fugientes
et pilos aduersus iniqua gestant. in quibus sobrii voluptatibus continentur
in caritate simplices. iterum subdolos cauti. quod dicitur in scripturis. gratiarum in ipse
in suspensibus perit. in malis loquens tacet. in humiles cogitantes. In huiusmodi
tibus in manu voluerit significare ieiunia. et buete domino ad festivitatem pas
chalis gratie et ad gaudium celestium passionum indubitata fide. et gratia le
tore veniemus. **Quod sit bene ieiunare etc**

Bene ieiunat. qui esurie sua refecti pauperis faciem sustentat
Bene ieiunat. qui domini recordatur iudicij semetipsum et scenas ab
et se illerebunt voluptate suspensum. Bene ieiunat. qui carne sua victoriarum
germina pullulante sciam meditari scripturarum. et virtutum. sobrietatis aere ras
tugat. Bene ieiunat. qui scenas iniurias pacifici preteritis lenitate dimittit.
Gratissimum deo desert ieiunium. qui mentem suam a prius cogitationibus. oculos a
gropia. linguam a lite custodit. Et si ieiunium in se significet casti
tatem. ornet patientiam. benignitas foueat. in manu letifaciat. quod medius huiusmodi
gerino quodam corporis aieque ieiunium domine nos gratie commendem.

De eo qm mlti veniet ab oriēte et occidēte et rēbent sū abrahā
ysaac et iacob xij

Multi veniet ab oriēte et occidēte. et rēbent nō carnaliter
iactēs. s; spūaliter reqesētes nō tpaliter potātes sed et ne
epulātes. Rēbent ī 2y^o di. vbi lux et spes. vbi letit^a et exultat^o.
vbi glā et bñdno. vbi lux orloꝝ et logeuitas vite et. vbi oēs iocūda.
vbi oēs gaudet. vbi p̄s illi bñi rēbent. vbi p̄p̄he rēscūt. v̄ apli et
euatē sup glōsōs sedet thnos. v̄ mlti m̄m̄ i et glā glā. vbi copio
sitas v̄gi^m i silā exiat portas rōnā imatlate v̄gi^{te}. Odulassi
fēs vnanimis quē. hilais q̄q̄q̄ fulges quir ita ē a silō bñplā^{ta}
et anūciata exultat^o. ita ē ab nūcio n̄rata ihuies In istā festiue
rūt ire oēs dō^m dilige. ad i^{ta} colligū^o oēs q̄ getib^o dō^m rēdē^s
r̄ligiositē seruātes In eā et nos p̄ga^o o religiosi filij dī. ad i^{ta}
oī v̄tute n̄ra festinem⁹. Nichil nos r̄uocet. n̄ nos r̄ardet.
n̄ nos r̄pediat ad h^o desid^ale p̄ari quinu. Dem negligē^o
a nobis pellam⁹ oem desidiā ab aīo. et corpis r̄pedi^{ta} a nob
p̄nam⁹. vt h⁹ bñtūdis et ihuies dōestri effinam. q̄tus s̄re h⁹
vt dōm ē epularōis digni iueiamur. **A**gla figūlit s̄t xij

De eo qm mlti veniet ab oriēte et occidēte et rēbent sū abrahā
ysaac et iacob xij

Omnis elis atz i via dñi p̄fēs. et hō et vitul⁹ et leo s̄t et agla ē.
Hō ei rō^{le} ē aīal. vitul⁹ at i s̄r̄fī^o martai⁹ solet. Leo vō for
tis ē bestia s̄r̄ s̄p^m ē. leo fortissim⁹ bestiaz ad nullū paueb^o onfī
Agla ad s̄blima euolat. et ur̄uerbeatus or̄is s̄r̄ r̄adijs itend^o.
Oīs ei q̄ i rōe p̄fēs ē hō est. Et q̄ semetipm̄ ab h̄mūdi volup^o
mortificat. vitul⁹ ē. qz vō ip̄a sua sp̄otacn̄ mortificat^o q̄ adūsa
oīa forti^{ne} seru^o h̄z leo ē Vñ s̄p^m ē Justy at q̄ leo ḡfides
absqz t̄rod̄ erit. Quia vō s̄bliter ḡreplā^o ea q̄ celestia atz et^a
s̄t. agla ē. Igi qm̄ iusty q̄s̄z p̄ rōem hō. p̄ s̄r̄fī^o mortifica
ōis sue vitul⁹. p̄ forti^o seru^o h̄z leo. p̄ ḡreplā^o vō effī agla ē
p̄ h^o s̄r̄ aīalia s̄gri vñ q̄s̄ elis p̄t. qz oīs ite^o. oīs qz ḡreplā^o
s̄r̄ sup se tend^o. vt r̄ possit adipisci. q̄ i celestib⁹ appetit
Iue ei hō bono op̄i seu vō iugulet ḡreplōi. tūc v̄arū h^o q̄
agt. bon^o ē qm̄ ei ḡplacere ḡupisat a q̄ ē. quā r̄e p̄sando ē.
vt oē q̄ bonū q̄ agit. p̄ intencōē s̄p̄ ad celestia leuet.
Elis at. qz i bono ope placere oīpotēti dō appetit. et p̄ rō

teplacōis grām etnā iā bñtudinē degustae gūpistūt. fānes
et pēnas desup gēndēt / De eo q apłs d̄ raro gūpist adūf̄ sp̄s s̄m̄

Concupiscētia carnis ē aīe motū sp̄is i affm̄ sordide deli-
tiōnis. Concupiā vō sp̄s ē ardes itentio mētis i deside-
riā s̄c̄e v̄tutis. Ista sibi ḡsentie mittit ad r̄ḡm̄. i. ad sup̄l̄ et̄ a.
Concupiā nāq; carnis p̄m̄ illecebras viciōz i cogitacōib; gūgnit. co-
nupia vō sp̄s etōitrio cogitacōes s̄c̄is i desinet̄ appōit. Illa fa-
bulis vānis oblectātur. et v̄bis a ista sp̄tuāz meditacōz atq;
p̄ceptis. Illa gaudet sp̄cūlis rez t̄restriū. i. ḡtepla^{oe} celestiu
gaudiōz. Illa frena gaudia q̄it. ista gemitū et suspiria trahit.
Illa i s̄p̄nū atq; pigritiā corp̄ relaxat. i. vigilijs et ḡpetētib;
orōib; elaborat. Illa p̄ iglūiū illecebras v̄tris et desōcio gut-
turis iestuat. i. s̄metip̄z ieiunijs et abstienē c̄natiōz macerat.
Illa luxuriē s̄bōita t̄piū p̄p̄tōm affis. q̄s itē cogitā aḡ p̄f̄noē
volūtatis explere ḡtedit. ista castitatis et pudicitie hōestē diliḡt.
Illa auariē flāma succēsa appet̄ lucz et fuḡ dāpna t̄p̄aliū rez.
i. ḡtepnēs mūdū s̄blū sibi v̄dicat x̄m̄. Illa inuidia nullū sibi
sup̄iore v̄l eāle eē p̄tuit. s̄ i terno liuore volueis de ḡtoz p̄f̄i
tabesit. i. de ḡtoz v̄tutib; gaudet et m̄iores sibi p̄ caritate
p̄pōit. Illa exēstias nichil c̄m̄mit̄ portat. s̄ p̄t̄bata mēte
v̄s; ad voris tūm̄tū exaltat. ista exasp̄a^{oe} nō mouē. s̄ p̄ t̄n̄q̄llit̄
m̄asue^{ne} patiet̄ oīa sustinet. Illa t̄st̄a i f̄iat. dū quelib; adūf̄i
p̄f̄eserit. i. nullo meroē frāgit̄. s̄ etiā mala de p̄f̄is portās
ab itioz gaudio nō mouē. Illa ab itōe bonoz i f̄iat. et huānis
laudib; v̄l illecebris vāne gl̄e debuiat. i. huālitē amat. et s̄bi
dō suo q̄ i p̄ctore ē mētis. placere delc̄at. Illa inflata sup̄bie
fastu cor miserū eleuat. i. a r̄s̄situdie sua corruēs v̄s; i i f̄ina
s̄ep̄am̄ huāliat. Ded̄ q̄d̄ plā. Concupiā carnis i omi viciōz
m̄lti^{ne} sibi ḡsentie p̄p̄it̄. gūp̄iā vō sp̄s mētē lassā ne
definat. sp̄e fut̄e gl̄e corrobōrat. Ad s̄t̄ ip̄et̄ sp̄s et q̄d̄ ip̄et̄ carnis

Il elc̄is et r̄p̄bis d̄uisi sūt ip̄et̄ carnis. Impet̄ U s̄c̄o
q̄ppe carnis ad odiū. ad elc̄iā ad inuidiā. ad inuidiā. ad rapinā.
ad ex̄t̄d̄re gl̄am̄. ad crudelitē. ad sup̄biā. ad des̄p̄a^{oe}. ad irā.
ad iurgia. ad voluptē. am̄ ip̄ellit. Impet̄ vō sp̄s. ad caritē.
ad huālitē. ad t̄t̄nētiā. ad largitē m̄ie. ad ex̄t̄d̄re p̄f̄m̄.

ad pietatis opa. ad etnoꝝ fide ad spe sequitis gaudiꝝ. ad paciã. ad pare. ad costodeã^o vite moꝝlis. ad lacrimas metis p̄hit. Vñ nũc est. ut mag̃ cura s̄t q̄siderac̄ deãm^o i oẽ qd̄ agim^o. qui nos ipetus ducat inã cogita^o p̄ ipetũ carnis. an p̄ ipetũ sp̄s ipellat. Amare etei frena t̄palia etms s̄pone ḡtiora bona nõ ad vsũ nãtia habet. s̄ ad volup^{te} ḡcipiste. vltione de inimico q̄re. de emuli casu gaudere. ipetũ carnis e. At q̄ amac̄ celestia. ḡtepnẽ t̄nsitoria nõ ad fructũ volup^{te} t̄nsitua sed ad vsũ nãtatis q̄re. de inimico morte t̄bulari. ipetũ sp̄s est. Et q̄ p̄fci quibz i istis se s̄p vtutibz ḡrent. r̄e nũc de sc̄is aialibz d̄. Vbi eãt ipetũ sp̄s. illuc ḡdiebant. **De eo q̄ vnq̄q̄ iustũ an facie suã et corã facie sua abulet. xvij.**

Hilte facie suã gradit iustũ. q̄ ad ea que r̄liq̄at nullo t̄ia appetũ aspirat. s̄ et̄a appet̄ s̄b ḡtepla^o sue oclõ opis pede p̄oit. An facie quippe abulare e antiora pete. In p̄nti vò abulare e sibi met ipi absente nõ esse. Ois ei iustũ q̄ vita suã sollicitus aspirat et diliget ḡsodãt. q̄tũ cotidie i bonis r̄stat. a fortassis q̄tũ a bonis d̄rstat i. q̄ se corã se ponit. corã se abulat. quippe q̄ vigilãter videt. vty surgat an desinat Quisq̄s vò vite sue custodia negliḡt discute. que aḡ. que loq̄. que cogitat. a despirat. a nescit. corã se iste nõ abulat. q̄ q̄he sit i suis moribz. vñ actibz iḡrat. Nec sibi met ipi p̄ns e q̄ se met ipm̄ ex q̄re a cognoste sollicitũ nõ e. Ille at vãnt se an se p̄oit sibi q̄ i p̄nti e. q̄ se i suis actibz t̄ij alũ atted̄. Dem̄ ḡ nosmet ipos sollicitẽ s̄t a^o videre. nos q̄ ipos vt d̄m̄ e an nos p̄ ipos ponẽ et i ḡctis que aḡ. itei ḡctei q̄ nos diliget r̄s todire. **De eo qd̄ s̄p^m e oi custodia custodi cor tuũ. xvij.**

Dius fortasse. quò possũ custodie cor meũ. ut mala nõ cogitet. Audi b̄uit r̄onẽ. Potes euider. si d̄ina et celestia mediteis. Tñ r̄a sũt q̄ p̄nt a mal cogitacõĩ aiaz libãre. vigilia. s̄ra orõ. et medita^o. Haz assiduitas ḡst aie stabile vt bonis cogitacõĩ et nõ mal omipet. In vis p̄. q̄ vis cor m̄i dũ h̄ie. dic r̄ d̄ Meditacõĩ sũ nocte r̄i corde meo et ḡratabar et v̄t̄ulaba sp̄s meũ i me. Q̄tũ cor tuũ medita^o domauẽ. tato s̄blim̄ ḡseq̄ris p̄m̄iũ et clarioẽ sapie et s̄rie lue ful

gebis. In vis ut sup⁹ dcm e cor mundu hie. nuq⁹ te vannis fabul⁹
omnes. Qdo tpe e et q⁹ scitate. nuq⁹ a agas a delctis au
dire. Ia q⁹ sili erat deposuisti. xpm iduisti. Vide ne de tecto
vntu p⁹stia q⁹stus vestm⁹ta. dndas. n⁹ de agro ruertaris
domu. ne fibua saluatoris ne cirinnos noctis roze madefcs q⁹
sel tere tepisti aqn dntas. Esto ut do⁹ fidata sup⁹ petra. Nulla
te aura sili h⁹ q⁹cutiat. null⁹ te vety desiden⁹ pu⁹ exurat. Esto
apis p⁹detissia fauu mellis opa tua gponat. vt tua dulce^{ne}
x^m aq⁹as Dupuola vicia. ut g⁹stas eu. q⁹ t⁹ d⁹. e⁹ flos capi
et flos agri. Peterpe flores p⁹ sptas stras. ut gaudes dntas
ni p⁹ha fructa⁹ cor. m. ver. bo. di. e. o. mea rgi. lingua m. castri.
velocit⁹ p⁹betis. Illos g⁹ ymitare. illos p⁹re. q⁹ d⁹ audie me
ruert. Quoz habit⁹ sino. iressus. vita forma iuciatib⁹ p⁹bent.
Na illos q⁹ videis i modu sturis p⁹ng⁹ iressu. nudos. v⁹bos et risu
faciles. si pudore si veridia. fabulas amles. et vanas feretes.
ad thozu tardos. ad mesa patos. ad ieiuniu iqratos. q⁹z ocli ut fa
res ardetes huc illuc. v⁹to ai flate sitillas g⁹upie sp⁹at. et ut ro
ta voluu⁹. q⁹ p⁹o igne terrent⁹ i sartagie metis sue. hos ut dixi
deuita. q⁹ sp⁹ legis. Cu sio sio eis et tu p⁹so p⁹teris. Huiles vo looz
amates. oroi istates. ama et dilige t⁹ me⁹ x⁹. Na illos q⁹ te deuita
monui no attedas. mag⁹ volo ut te t⁹ant et emule⁹ mali. boi vo
diligat et suscipiat. Qdo s⁹ q⁹ d⁹ d⁹ abha egde et de g⁹ tua et

Et nos fr⁹es t⁹m ad ex⁹ bti abrahe. Ve i tra qua mraued⁹ x⁹com
puerentes egdiam⁹ de tra mra. et de g⁹ mra. et veia⁹ ad
tram qua datus e d⁹s p⁹ ista vita. Que e tra mra de q⁹ egdi
iubem⁹. n⁹ caro mra. Bn g⁹ de tra sua egdi. q⁹ mrales g⁹upias
g⁹epnes volutates p⁹as velut venenu dyaboli i⁹spuit. hoi et
oroi freq⁹ i⁹stut. Bn de tra sua egdi. q⁹ mrales sp⁹nt et mra
dilig⁹. Auzuria fug⁹. aplecti castitate. Bn de tra sua egdi. q⁹ ma
luna deserit. vt feat caritate. supbia sp⁹nt et fertat huilitate.
Qdo g⁹ de tra mra egdi e. n⁹ oia p⁹ca et vicia ca⁹lia i⁹liquere.
Et ve iqt d⁹s i tra qua mraued⁹ tibi. Ergo si tra mra⁹ r⁹liq⁹m⁹.
ad tra qua ond⁹ d⁹s veia⁹. Que tu e i⁹ tra qua d⁹s dignat⁹
ostende⁹. In dubio r⁹da⁹ q⁹ ipa e de qua p⁹ha dicebat. Cre
do videre bona dm i tra vuentiu. Ergo tra corpis m⁹ i q⁹to

magis rimb9 famila' tra mouetui ee gssit. Cu vo vtutib9 opa
 dederit, i tra viuetui trismgthoe fidelis9 gmuta. Et h9 fies lum
 no ex nos s itg i nob. cu di gra possu9 exere si volu9. Si ei pna re
 liqm9 et vtutib9 opa dam9. de tra mouetui felicit9 gssit su9 et
 i tra viuetui felicit9 pueie9. Et ido q solebat maledice bndic at.
 et q solebat dethe9 sp qd bo9 e stude at. pfre Qui solebat iracu
 dia i corde serua9. patiam teat. Qui r9 alienas solebat nuade.
 de rbus pps studeat eroga9. Qui i negorio fraude fare et
 p stateras vl mesuras duplures lura mudi gquire solebat.
 ab oi fraude et ab oi iustate suu aim p pniaz l'miaz rotendat
 emedare. Hor g9 agite fies km et d9 pacis et dulcoris eit vobru

De marturo qd in pace erie fit. Capm xry

Nemo dicat fies. q tpib9 nr9 m9m ctama ee no possit.
 habet ei et pax nra nr9s suos. Na sic freqt suggesti9
 iracundia mitigare. libidiez fuge. iusti9 custodie auaricia gtep
 nere ps mg mrtij e. No iggrue dcm e auari9 gtepne. iracu
 mitiga9. libidme fuge. Cotepneda e ei auar9. q nos ido nq lur
 fare parat. ut nos reos fiant. Nri ei ee9. si illa nob no est9 gtep
 neda. Iniqua e auar9. q velut ignis qto pl9 arrip9. tato apl9 gut
 Iracundia vo mitiga9 e. q p9 notiuos iped9. q notedos. Qu at
 libidiez fugieda ee suggesti9 apl9 paul9 euudet ondit. qru oib9
 vims r'sist9 p'draueat. du q libidiez loqr9 no dy9. r'sistite
 s fugite fornic9. ac si dret. Cont r'liqua vicia do aduuate
 de9 i pnti r'siste. libidiez vo supae fugiedo. Ergo q libidis
 ipetu appnde fuga. stois obtiere victoua. Nec t' sit veridia fuge9.
 si castitat palma desideas obtiere. Vn fies km ab oib9 ppiams
 p'pue tn a dericis vl moehis idigna et ihocsta fauliantas fugie9
 e. q si vlla dubita9 q fauliante no vlt vitae suspc9. cito dilabi
 ruina. Inuar oia ppiamoz ctamia sola duria sut plia castitatis.
 vbi condiana pugna e. et rara victo9. Gracie castitas s'bita e inimic9.
 q condie vint et ne9. Et io sic ia dcm e. neo se fla senitate accipiat.
 n' p' de suis virib9 p'culo se gpon9 psuat. s audiat apl9 dicere. fuge
 fornic9. Et io km fies q mortifea bla'mm'eta et q aduuto9s diabo
 li. q fauliante suspc9 hie n' metuit n'erubescit. ne nos ex9 suo de
 mpiat di aduutozu uigut9 iplore9. vt nos a laqo venatu libare

dignetur. sciētes. q̄ i hys mal' que sup̄ dixi' oib' sp̄iamis condiana
nitria deesse nō possit. Si ei castitas et veritas et iustitia sicut
ille q̄ insidiat' persecutor ē. ita et i' qui h' i a' defestare et i se custo
dire voluerit martyr erit. Et ideo q̄ h' tō ai v̄tute et ip̄e dilig' et
vt alij diligat. et v̄b' et exēplis sil' ondit. et v̄bitis pay et veritas.
vt iusticia siue castitas laborat. q̄tū p̄ualent etiā vlt' se igerit.
et scdm̄ q̄ vires huerit defestare cōtendit. martyri coronā dno
r̄munerate p̄cipiet. **S** d' aliquis. **N**ō uiuēms sū et facio q̄ me
delcat. et p̄q̄a p̄itentiā ago. h' ē dicit. **P**ecunia me crudeli gladio.
et p̄q̄a ad medicū vado. et nescit q̄ vni' hore p̄ucto vln' ex
hibet. q̄d vix longo tpe ad sanitatē p̄stina r̄uocat. Qui ei adul
teras dicit se p̄q̄a p̄miam artur' q̄re nō trēt. vt eū s̄bitanea
febricula sup̄ueiens rapiat et p̄eat illa dilatio. **De duob'**
altari' i hoīe. vno i corp̄e. alio i corde. Cap^m C

Duo sūt altaria cōstituta corp̄is. v̄b' et cord' nri. Deiq̄
dous a nob' sacrificiū q̄t d'. Vnū ut sim' casti corp̄e. alt' d'
vt mūdi corde eē debeat. Ergo i extiore h' ē i corp̄e nro offerā
opa bona. In corde odore suauitatis r̄ddat cogitā s̄cā. In alt' d'
cord' nri cogite' sp̄ q̄d bōm' ē. i altari vō corp̄is nri iugit' q̄d
do placitū ē opem'. Tūc ei ordie legitio q̄sec' altaris nri gau
dio celebra'. q̄n altaria cord' v̄l corp̄is nri mūda et p̄ua q̄s̄cā
i q̄sprū diuine maiestatis offeīm'. **N**ā nescio. q̄ fronte ā qua
q̄s̄cā optat i altari' q̄sec' hōe gaudere. q̄ i cordis sui altari nō
studet mūditā custodiē. **N**os q̄ fr̄es km̄ ita agē studeam'.
vt sp̄ festitatē duplicē celebraē meām. et quō v̄sibi' de corp̄is
castitate vel ai puritate. sp̄uale gaudiū h̄re meream' amen

Explicit dyadema mōchor' &

Vapic exhortatoriu nouitioru. **Phemiu** Nemo mittes manu
Qualit nouitius debeat sua emedatione inq. **art. 1. p. m.** **Sua re**
De ordinato modo s. occupandi et prendendi ac p. ficiendi i exercijs uirtuos. n.
Qualit nouitius debeat deu toto corde q. iere sincerit et costanter. **in.**
De diuinitate nouitioru scdm diuinitate gre dei in eis. **articul. 1. art. 9.**
Qualit in alternatione et successione spiritaliu p. p. ritatu et
 adu. sitatu debeat nouitius se habe ac regia via ite d. **ar. 1. q. 1. 9.**
Qualit in oi teptatione debeat nouitius se habe atq. i. siste. **vi.**
De freques deuota ac diliges d. m. ite passiois q. sideratio sit efficassi.
 cot. oem teptatione i. mediu. **co. pendiosissimu q. mediu ad omne**
 spiritali p. fectiu atq. p. fectioe **articul. 7. septim.**
Qualit per diligentē assidua et co. passiuā d. m. ite passiois i. toz
 datione p. t. n. g. at. ad co. te. platione sublimē. illu. inationem.
 sup. na. sapientia salutarē. **ar. 1. octau.**
De libris q. nouitius magis co. uenit et nō lō. m. s. ac studij. u.
De cautelis n. c. i. s. nouitio ad p. seuerandū ac vitandū impedi
 menta sp. r. alie p. fectus **articul. 1. decim.**
Sū. m. a. r. i. a. ac finalis nouitioru instructio **arti. 1. undecim.**

Christus

Nemo mittens manu suā ad aratru i. sp. r. u. e. d. retro.
 captus est regno dei. **Hoc** in euagelio g. n. alit. s. u.
 locutus ad omne fidele p. i. celesti seruire cupiente
 et i. r. p. n. e. t. e. ad i. n. s. t. r. u. a. n. d. u. q. n. e. c. i. u. s. i. t. p. s. e. r. u. a. r. e
 in bonis usq. in fine. **Hoc** tibi m. nouelle discipule in sac. reli
 gione nouicie sp. alit. dico. ad p. seueriā ac p. fectū te hortans.
 ne gram tibi co. cessa amittas. ne a via salutis tibi o. n. s. a. te. r. e. t. i. a. s.
 Melius em tibi esset nō cognouisse via i. i. s. t. i. t. i. e. q. p. i. a. g. n. i. t. i. o. n. e
 reuerti i. t. r. o. s. ū. sic q. p. e. c. o. t. i. n. g. e. t. t. i. b. i. i. l. l. u. d. v. e. r. i. p. u. b. i. j. **T**ame
 reusus ad vomitū suū et sus lota in volutabro luti. **D**emq.
 seruus cognoscens volutatē d. n. i. sui. et nō faciens eā. plagis
 vapulabit mltis. **N**ouitius. **N**ōne o d. n. e. iste e. a. n. n. u. s. n. o.
 u. i. t. i. a. t. u. s. a. n. n. u. s. p. b. a. t. i. o. n. i. s. i. n. q. u. o. n. o. n. d. ū. a. s. t. r. i. c. t. u. s. s. u. i. i. n. o. s. t. i. o.
 p. m. a. n. i. e. p. o. s. s. u. i. q. l. i. b. e. e. g. r. e. d. i. e. t. a. b. i. n. e. **C**ristus. **C**ur huc venisti.
 et nouitius es effus. **N**ouitius. **U**t tibi d. n. e. h. u. c. m. i. n. i. s. t. r. e.
 et i. n. s. t. r. u. a. n. d. o. e. x. p. e. r. i. a. r. i. a. n. o. b. s. e. q. u. i. u. i. i. s. t. u. d. c. o. t. i. n. u. a. r. e. v. a. l. e. a. a. c. i. p. l. e.

Cristus. Bona et prudens rñsio. Sed dic qua et cui virtute
vis experiri. an istud possis cōtinuare ac adimplē. **N**ouicius.
Ista m̄ dn̄e q̄stio. in adhuc rudi ac simplici. nimis ē
alta et intricata. Puto tñ. q̄ q̄rere velis. an experiri itendū.
verū possi p̄p̄ns vn̄ibz seu vtute nature. et non potius
auxilio tuo. virtuteqz gr̄e. cōtinuare atqz felicit̄ cōfirmare
hoc tuū in hac religione obsequiū. Ad qd̄ tñ subp̄ortioe
rñdo. q̄ experiri p̄pono. an in n̄alibus bñ dispositus sim. ad
istud cōplendū. p̄supposito sp̄ auxilio gr̄e tue sine q̄ nichil ē
validū. nichil sc̄m. Hoc q̄ plene cōfido. q̄ ex pte tua nō erit
defectus. sed an ego in natura sim aptus ad gr̄am huic necessariā
suntuti. ignoro. **C**ristus. Satis argute respōdes. et q̄stionē ē
p̄positā r̄e intelligis. Verū qd̄ de efficitia gr̄e mee. et de p̄tate
auxilij mei sentias. p̄m̄de. **N**ouicius. Credo maiore ēē v̄i
gr̄e q̄ nature. teqz oīpotentē eē nō ambigo. Certus sū q̄ t̄uo
auxilio fieri possē. qd̄ nature v̄ibus fieri nequit. **C**ristus. Dato igit̄
q̄ in n̄alibus imm̄ sufficiens eēs. nichilominus dono gr̄e te
sufficiente. satisqz forte facere valeo. qui de lasso vtute. et h̄p̄
qui nō sūt robur mltiplico. Idcirco q̄ sperant in dn̄o mutabūt
fortitudinē. fortitudinēz in quā natē in fortitudinē gr̄e. assimet
pēnas cōtemplationis vt aq̄le. volabūt ad eū q̄ altissimū posuit
refugiū suū. et nō defient im̄tetes ei auxiliō. cui nullus p̄
resistē. **N**ouicius. Cur igit̄ sū p̄res am̄ pbationis instituerit.
et cur mlti tā a te p̄fessionē q̄ post eā deficiūt. **C**ristus. An
nus. pbationis a p̄ribus sp̄m̄ dei h̄ntibus institutus ē. nō p̄pter
nouicios tñ. sed itē p̄pter p̄fessos et cōuēntuales. nec solū ad
expeririendū vn̄es natē. sed etiā ad explorandū mores. ac dili
genciā aīe. cōstantiāqz p̄sonē. Deniqz nec ip̄e nouicius de se ip̄o.
nec cōuēntuales de q̄o. quāt in āno p̄mo. certitudinē adp̄fca.
q̄ post p̄fessionis emissionē. satis fortis manebit in corpe.
aut satis deuotus in aīa. q̄q̄ de hoc pbabilē quādā et cōiēc
turalē noticiā infra t̄p̄us hoc. possint sortiri. Quō nōnulli
āte p̄fessionē. quidā p̄o p̄ p̄fessionē. in religione deficiūt.
vn̄ibus corpis aut a cōstācia cordis. ex ip̄oū culpa. idiscretiā.
negligētia. potissimē venit. q̄q̄ debilitas corporalis ex causis

pure naturalibus frequenter contingat. q̄ dū cōmittit tolerat. p̄son
 metis multipliciter suffingat. nec impedit a salute. **I**nterea
 si nouicius in āno p̄bationis cōsilijs acquiescat. Discrete
 p̄cedat. totoq; corde deū q̄rit sincerit̄ et cōstāter. teptame
 tis nō cedens. et cordis sui secreta sp̄italib; p̄rib; pandens.
 p̄ferti abbati p̄ori et suo magistro. maḡ alit̄ iurissie defi
 ciet corpe. Immo cotidie fiet alacrior atq; robustior. Rōne
 et āte tuā ad nouiciatū r̄ceptionē. vires tuas cōsiderasti.
 teq; in vālibus cōpetet̄ idoneū ac robustū sperasti. **N**o
 uicius. h̄mo cōtradice nequeo. insup a te dñe isōr̄i depono.
 q̄lit̄ discrete p̄ced̄ debeat. teq; toto q̄r̄e corde sincerit̄ et iustat̄.
 teptacōibus q̄ nō cede. si remiti ac cordis mei archana
 p̄ribus r̄uelare et eorū cōsilijs acquiesce ac doct̄r̄inis.
 siq; in tm̄ p̄fici. ut cotidie alacrior fiam ac fortior. **C**ristus
 Grandis est hec tua petitio et m̄ltā cōplectēs. n̄ m̄m̄ q̄
 salubris ac p̄uida. q̄ salomome sapiam postulātis orō
 h̄ic cōsequet̄ satisfaciā tibi. **V**erū q̄tū p̄mo dic michi.
 quo monete. istigateq; sp̄u. putas te huc adductū. et
 ad religionis introitū insp̄ratū. **N**ouicius. Vag; a sp̄u
 scō. **C**ristus. Rōne sp̄us sc̄us p̄ri ac filio cōc̄ḡlis. ifinite
 ē sapie et p̄sus imense potētie. nec m̄m̄ iterminate cle
 mentie. m̄m̄ficētie q̄ illitate. **N**ouicius. sic p̄mit̄ credo.
Cristus. Rōne cōsiliiter arde et confide debes. q̄ sp̄us i.
 tā bon; ac sapiens. tā potens liberalis et clemēs non te
 huc adduxisset. nec hoc religiosū tibi p̄positū insp̄rasset.
 nisi te satis validū in natura aut agnouisset. aut q̄tū in
 se est face vellet. oēm; q̄m̄ et p̄fectū huic vocationi et
 ordm̄ cōgruentes. cōferre tibi eet̄ p̄atus. **N**ouicius. Aliud
 sentire impiū reor. **Q**ualis nouici; debeat suā emēdatōe

Mincipit articulus primus. **C**ristus.
 Quod ut religionē ingressus es diligēter adūte. vñ
 erieris. quo itē intrueris. Existi q̄ppe de hoc scō
 nequā. et scōlā v̄tutū ingressus es. Fugisti de medio babi
 lonis et seruitute egipti. idē de m̄ltitudine mūdātorū
 in q̄bus habūdāt cōfusio vicio:ū. de iugo p̄cti. de igne

tenebris atq; caligine prauitatis. Discute ac ppende q̄t vicia &
pccā. q̄t errores et defectūs ibi cotidie incidisti. q̄t mala egisti.
q̄t bona assidue omisisti. Intueere p̄fūdus. q̄tū et qualit.
q̄t insipienter atq; crudeliter vulnerasti. ymo et occidisti. ibi
cotidie aiām tuā in tantū. q̄ nec tuip̄e lesiones illas ac tri-
tationes aiē tue sensisti. quo constat te spiritalē sensū tuū
amisisse. et spiritalit̄ mortuū extitisse. Vide q̄ vilis. iniqua.
misera. atq; dāpnabilis. fuit vita illa. vel potius mors. tot
mortibus. id est in cōclib; vicijs plena. Quid tā vile tā impiū
tāq; horrendū ac fugiendū. sicut p̄o creatori et deo altis-
simo eē et viuē tā rebelle. iūrosū. ingratū. Quidā isesatū.
ymo tā furibundū ac stultū. vt ferocissis ac p̄missimis
hostibus nil aliud n̄ aiārū et nā dāpnationē et idēmetē
tāsgressionē q̄rentibus. obsequi et parē. rebusq; vānis. tā
dūcis. fedis. car̄ libus magis q̄ deo sc̄itatis ac dignitatis
incurūsceptibilis adherē. h̄lusq; appetari. amare. in q̄t̄ hec
tāsitōria. vilia. et t̄rena. q̄ diuina carismata. gr̄e dona. sap̄e
claritate. v̄tutū splendore. opulentiā spiritalē. v̄tutū in
eternale. inaccessibile. p̄fectū. et thesaurizationē in oib; istis
cotidianā. **V**ouucius. O deus etne. O saluator p̄f
sime. si q̄s ista vite cōsidet. mirū si in claustris existēs
demuo afficiat̄ ad sc̄m. ad vitā p̄ore. ad cōsolationem
mūdanā in qua se r̄colit tā insensate dāpnabilit̄q; v̄missi
Cristus. In p̄mis q̄ discere. pensa. ac pondera. quante
pietatis et gr̄e. quante b̄nificētie et amoris sit istud. q̄ in
huiusmodi vita tā diu te tolerauit. q̄ te inde eduxit. q̄ pro
tantis malis tot bona tibi exhibuit. multaq; multo maio-
ra largiri p̄atus sū. Quibus si bene v̄taris. pro eiusdē
p̄culo post. sep̄t nā ac plenā tibi salutē et gl̄am cōdonabo
Vouucius. Si istud nō pondero. oī talpa sū tenor. oī
tame irrationabilior. oī bruto mistior. ymo ut in modo
videt̄. ip̄is q̄ demoiibus peior et magis mistus. Et tamen
illos mox vt semel tāsgressi sūt. irrepabiliter cōdāpnasti.
q̄bus si post p̄mā p̄uaricationē paululū pepercisses.
eisy cōmatus fuisses dāpnationē. si sc̄do peccarent.

forisita no peccassent altera vice. Porro in ta inuabilit tasp
 enozmt excedenti post venia pmo data. post qmminatione
 tula totiens repetita. p9 mspnatione et exhortione ta cbro
 et pne exhibita. p9 remissione et absolutione ta mltoties
 mptua. ta benignissime peccisti hucusq; et nuc me de ta
 tis pnculis pditoribus et pccis suppnissime eduxisti. Quo
 igit potero tante pietati et gfre. ta mcoeprehensibili caritati
 ac bnificie ee mgtus. imemor et rebelis. Nonne si pede ext
 claustru ad apostatandu posuero. a traqtm9 absorbebor. ia
 certe absorberi et ietnu dcapnari mebor. Absit a me pnsitas
 tanta. mgtitudo ta infimta. **Cristus.** Face ia illuinaru ce
 pisti. psiste in gra ista. et pface in eade. Nuc dicta et acta
 bnificia mea cotidie diligeret recole. quat ex tuaru cosideatoe
 culparu. salubrit copungaris. tepsu humiles. et acta ma salute
 pmalep vita pmppte aggruaris. ex meozu q; attentione bn
 ficiozu ex misericordie tibi indultis. dma icynas dilectione
 attendi. Assidua demu pensatio dire mortis. dmi iudicij.
 ac futuri supplicij. tiore bono confugat te. ac michi affigat.
 potissime vo pfuda ac frequens cosideratio om que p tua
 salute assupsi. eguac ptuli. oi deuotione te repleat. omni
 pacia te confortet. ab oi teptatoe te eruat. ac meo vehemet
 attendat amore. **Monicius.** Odne mltia nuc saluberria
 tetigisti. nec cueta her fil fieri qunt. Doce me pcor in hys
 ordinate pcede. **De ordinato modo se occipiandi et p
 cedendi ac pficiendi in exercijs virtuosis. Articulus 2.** **Cristus**

Discerno. copendiosius ad fine pducit intentu. utq; ad
 vera vtutu pfectione. docens hoim. Vnuq; age suo
 loco ac tepe apto. hoc ergo in pms agnosce. q caritas dei vita
 est aie. sine q caritate nichil e meritoriu vite etne. nec deo ac
 ceptu. Pmo igit satage iugit ee in caritate. qd est ee in statu
 salutis. et sine mortali pccio. hic cotidie ad min9 semel conscia
 tua diligeter examina. an tibi sis conscius de aliqua culpa
 mortali. et an fito ita cora deo dispositus. q pro nulla re
 mudi velis peccare mortif. et si talit extas dispositus. con
 fide te ee in caritate. Deniq; vt sp sis longe ab oi mortali

excessu. nō omittaste etiā de venialibz in dei conspū discutere.
accusare. deflere atq; cū diligētia quātū tua sunt fragilitas. ca
vitare. **In** sup ea que tibi incubūt agenda ex ordīe. **Stude** de
uote et ordinate psoluē. suo loco et tempe. **Consiliter** suo
tepe refice. atq; in cibo ac potu moderatā serua. **in** caritate
nō dalcationē require. **stat** utaq; hora p̄ge dormitū. et anq̄
eas ad stratū. recogita q̄lit die ipsū expendis. quid boni i
eo omiseris. qd mali commiseris. q̄lit te hūeris in diuinis. in
verbis q̄ et gestis corā hoībuz. quō singulas expēdis horas.
an aliquē scandalisasti aut offendisti. sicq; corā deo te increpa.
sperne. hūilia. deplange. veniā pete. emedationē. et satisf
factionē p̄pone. **De**inde recomēda te deo. cruce consignā.
in grede lectū ac salubria meditādo siue orando obdormi
Ante orationē et psolutionē horarū p̄para animā tuā. cō
siderando cupiūs. deficiōsitatē. miserias. aduētiās. culpas.
maiestatē. q̄ distatē. iusticiā. misericōdiā. p̄nciā ei⁹ que oras
et iuocas. quātū cū grandi attentione. custodia. affectione.
ac metū deū exores. laudes. psallas. glorifices. et ea q̄ agis.
Stude cotidie magis deuote p̄age. **Esto** internus. oīpotētis
p̄nciā sp̄ considera. eiusq; vultū oīa nituentē assidue mō
rare. **Disce** et assuesce ubiq; et sp̄. fuggeri. vmo q̄tū possi
bile tibi est. idēmet recte ūbū illud salubre. magm̄ helpe
vniut dñs in cui⁹ conspū sto hodie. **Ex** qua cōsideratiōe
erubescē te corā sume maiestatis itūtu. idigne viliter q̄
hē. indecētia cogitare. illicita affāre. m̄spiciēter loqui. negli
gēter aut tepide cōuersari. **Uūq;** in te des otio locū. idēsi
nēter frūose te occupa. orando q̄ fallendo seu meditādo.
quocūq; p̄reeris. sederis siue extiteris. **In** exteioribus item
opibus amēte frequē ad dñm eleues. **In** ūbis et fr̄is coram
alijs sis custoditus. et exemplaris. nō leuis. nec dissolutus. in
moribus aī suūoto apparatu aut sigms. **Quādo** ad chorū. i. dē
ūdoq; inde. reuēnter te habe. et custoditus sis vsū. rumores
libēter nō audias. signo ad surgendū audito. alacrit̄ surge.
matutinale officiū. iocūda deuotōe psolue. **Ad**monitiōibus
ac dñtoribus patriū tuorū obtepa. **Sūq;** vn̄es tuas cōsidera.

et put tpe pcedete videris te posse sufferre. superrogare
 no desinus. put tpe suo dotebit te vnctio. **E**rit ista in
 gualit' sicut tacta. ex qbus quatu in nouitiatu suffice valz.
 potes ppende. q'lit' te cotidie ordinate debeas occupare.
 atq; ad meliora conari. ita tu q'm' sicut p'actū ē passi
 onē quā ppter te subij. attētissime r' cogitare cotidie tuus.
 sicut te infra siq; hoc informabo. **N**ouitius. sapiētissia.
 cōpendiosissia. et saluberrima p'fus instructio. verūptn
 in miserio defribus pleno. ad mōles passionū motus
 p'cliuo. fatasiys iambus et distractoib; tabesceti. valde
 difficilis ad implendū. **C**ristus. Noli diffide. nec pusilla
 nimis eē. paulatī longius itur. Virilit' incipe. cotidie p'fice
 Condie validius iardescas p'ficiendi affectū. et ipm incre
 mentū desiderij p'ficiendi magnus consistit p'ficus. hoc
 etem est esurie et sitis iusticiā. put iusticia ē iustus cois
 Talis q' affectus. esuries sitis disponit et aperit mentē. ad
 suscipiendū a dno carismata meliora. **T**otum ex affectu
 h' modi iflāmato. offer ac fūde dno p'ces affectuosas et lac
 mosas pro oī profū grē cōcupito. dabitq; tibi petitiones cor
 dis tui si p'seueraueris orans. **S**ic agendo et iā p'missa
 exercitia cotidie adimplendo. abhorrebis. odies. et vitabis
 motus passionū ac vicia. de die in diē magis intense.
 plenius atq; facilius. **D**ep'care totis p'cordijs deū. vt mētē
 tuā purgare r'formare adimplē dignet. **E**t cōtra p'ccā ac
 impetus passionū ad q's ex inata dispōne aut assuefacti
 one. p'cliuor es. instātius pugna. feruetius ora. indefesse
 labora. **S**icq; in exercitijs vie purgatiue te p'mū diligenter
 ad tēpus exterre. passiones frenando. vicia extirpando. corp' q'
 in seruitutē aīe redigendo. mēbra tua exhibendo arma iusticie
 deo. extiores etiā sensus a suis euagatoib; delationibus
 petulacis cohibendo. cotiduanas culpas corripiendo. corri
 gendo. effugādo cotidie. obfuaras q' et cermomias ordms
 exteriores ac corpales seruādo decēter. **I**n cibo. potu. sopno.
 vestitu. incessu. habendo te moderāter. **C**ūq; in h'is fueris
 cōuenient' excitat' ad exercitia vie illūinatue ascendis. vt

infra tanget. **Provincius.** documenta hec optima adimplere
pono atq; conabor. Verū qm paulo an dixisti. q te toto corde
querere debeat sincerit et constanter. queso ut in hoc ipm digneris
exponere. et qlit id agere debeat edoce. **Qualit nouit deat**
deū toto qre corde sincerit et constanter. **Articulus 9. Christus.**

Deus ubiq; pns et cunctis fidelibus aliq; mō notus.
atq; ab exmibus in caritate aliquo modo habetur.
Nepē q; manet in caritate in deo manet. et deus i eo. Quō
ergo qrit. q; iā pns est. et habet. et cognoscit. et videt. q; admo
dū scriptū ē. iob tricesimo sexto. omēs hoies vident deū. vniquisq;
intuet. pcul. ymo nisi aliq; mō habetur. nō qretur. Nō enim
qretur. nisi appetet. nec appetetur. nisi aliq; mō diliget. Quid
igit est qre deū. n̄ eū qui ipse hētur. ipse facit cognoscit et ama
tur. velle pfectius obtinē. clariusq; cognoscē. et magis feruē
ter dilige atq; in eius cultu ac honorificētia idē smēter pface.
Voro deū qre ita sincerit. est in hac ei q; sitione ac cultu
in reflexe ferri in ipm. nō intēdendo nec cupiendo ppa laudē.
comodū aut honorē. s; ipm sumū bonū dūtaxat. et ei velle
viri ppter bonitātē ipi. sicut ipm dilige. nō qm ipi diligent.
bonus pius. ac liberalis existit. sed qm in se ipso sume infite
et p̄sus incōpabilit bonū est atq; amabilis pulcher. dicit.
p̄ficius. et oisarie felix. Et q; in hac dei q; sitione pmanet sta
bilis. nec p̄p̄is nec adūsis nec ulla teptacōe. suggestione
seu alio mō inde deflectens. ymo in hoc usq; i fine c̄sienō.
ille qrit deū constanter. sicut hortat q; dixit. qrite dnm et
cōfirmam. qrite facie eius. **Provincius.** Veritas summa
q; nobile et pclarū ē deū sic qre. s; heu q; longe est hoc a
me. q; nec ozonē dicitā vnā. et vix salutationē angelicā semel s; i
distinctione que o p̄ferre. Quatoq; sordescit amore. et cito i tuo
fatigat obsequio. Deinde in cōfabulacōe. in egressione ad spacia
mētā in cibo. et potu. ac sopno. ad me ipm reflector. i recreationē.
solaciū. delc̄tationē. repausationē. s; p̄flue qrens. s; me in me
turpit et oblique. nō in te sincerit ac integre diligens. qd ex
amore puato. nō dno p̄dne nō ambigo. **Christus.** Quē admodū
tetugi. nemo repente fit sumus. nec subito iā p̄ficius. sed p̄de

teptim pficit. atq; de statu incipientiu ad statu pficientiu.
 de statu pficientiu q; ad statu ptingit pficoru. quoru potissime
 est deu sic qre toto corde. id; toto itellcu et affcu. tota itentione
 et actione. sincerit et cōstanter. Nichilomin; incipientes nouitij
 tenet deu qre ex caritate. et pfuta pfione finalit in hē vita
 intende. totaq; suā cōsationē ordinare ad ipsū. et pficiedo
 in via ututu appropinqre eide. qm status religionis est status
 pfionis acqrende. Itaq; stude puatū amore in oī die minue.
 et nec tepm. nec aliquā creaturā nisi in deo et scdm deū. et
 apt deū dilige. nec qicp appetē. admittē. agere. qd ipeditiuū
 ē spitalis pficis. aut icremeti dmi amoris. a quo solatiū non
 ipedit moderatū. nec refectio sobria. nec dormitio temperata.
 pmo p ea sustentant. reparant in q; viues ad dei obsequiū. Intēa
 nō ua dno deū stabilit et cōstater qrendū. q; oporteat siue
 possibile sit. oī momēto actualit ferri i ipsū p itellcūale cōsi
 derationē. et vtuosā affectionē aut actionē. s; q; hō pferti
 religiosus. pfue cupiens debeat toto assiduoq; conatu. ad h
 miti. ut qtu sibi deo auxiliāte possibile ē. appropinquet cotidie
 idesmeti illi actuali eleuationi mētis in deū. conādo ad id.
 ut sepissime in deū ferat. et stabilis in tali eleuacōe actualiter
 maneat. Itaq; cotidie frequēt p pūius. atq; stabilius erigat
 in oipotentē p ipius cōsiderationē. seu cōtēplationē affectuosā
 et fixā. Et itē p actualē ipius dilcōne cōtēplatiuā purā. et
 stabilē.

¶ Nonicius. Documenta hec saluberrima aliq; capio.
et iuxta ea pcedē cupio et intendo. ptea sine opto. an cūctos
nonicios oporteat vniformit scdm modū gradū ordinēq;
pfatū pficē pficisti ascendē. nec ea que pfionis sūt statū in
pmo āno arripe / De diuisitate noniciorū scdm varietatē

Ignace dei in ipis. **¶** Articulus quartus ¶ Cristus.
 In diuisis diuisimode ago. diuersi q; grys et virtutibus
 sibi in baptismo cōtricione. cōsione. religionis sue ingressu. con
 cessio. varijs modis vtit. Quidā tā grosse pueniūt. q; mox i
 ipō noniciatq; āno tā spitales inter m feruētes q; sūt. ut iā
 inter pficos valeat cōputari. Tales fuerūt gregorius et bna
 dus. et ante eos gregorius nazāzeus atq; basilius. Quanta etiā

cōtuleri grā moy in ipō cōfusions exordio. magno illi catho-
mo. augustino. bñdō. et admirabili vno germano. multisq;
alijs in eorū narrat legendis. Nonne elcius ille bñardus i sue
cōuersionis p̄mordis fuit ita in deū absorptus. ut pene nullo
vixt sensu corpore. Demq; amū in cella nouitiorū exegerat.
nōdū agnosens an testu^m dom⁹ q̄a habet. Multo q; tpe intrans
exiensq; etiā putauit unā dūtaret ē fenestram loco sup̄
ori. vln tres erāt. Oleū denu pro ceruisia bibens. et crudū
sagittie comedens pro butiro. nō sensit neq; distreuit. **U**tea
quāta caritatis p̄fectio. quāta iternae suauitatis experientia.
q̄ta exuberantia gr̄arū. collate sūt augustino in sue quisiōis
initio. ap̄e gr̄ata mēte depmsit dicendo. sagittaueris i cor
meū tue iaculo caritatis p̄ualide. et gestabā ūba tua t̄sfixa
in viscibus meis. nec sanabat illis diebus dulcedie mira-
bili cōsiderare altitudinē dñi cōsilijs sup̄ modo saluationis
genēis huān. q̄tū fleui in p̄m̄is et tāntis suauē sonā-
tis ecclie. Voces ille ifluebat auribus meis. eliq̄batq; lac-
me. et bñ m̄ erat cū eis. Audiuī dicente. In pace i idipsū.
dormia et requiescā. **O** in pace. **O** in idipsū. Tu etem es
idipm̄ q; nūq; mutaris. In te requies. om̄i obliuiscens la-
borū. **O** dñe ihu xpe q; suauē subito factū est michi carē
malis voluptatibus meis. et q̄s amittē metuebā. iam me
dimisisse gaudebā. Intraſti em̄ pro eis cor meū. tu om̄i
voluptate suauior. **N**ouitius. Heu me miserū q; adh-
m̄ meis squalorib; iaceo. in fecibus meis i maneo. atq; id
oblectamēta feda inlino. que tñ detestor. Interea suspicor
q; vni tā pelā q̄s in cōfusions p̄ncipio tātis gr̄ie p̄uisti.
etiā ante. inoictes et p̄uiri fuerūt. ideo ego mearū michi
cōsciū p̄uitatū et imūditatū. ad tale qd̄ asp̄nare nec
q; nec audeo. **C**ristus. Nōdū hystorias legisti scōrū.
q̄s si legisses. scires vāq; q̄t̄ am̄s aug⁹ m̄ am̄ sua quisiōne
feruuit libidini. german⁹ q; elationi et vāritati anq̄ cō-
ūtebat. deditus fuit in tm̄. q; sp̄itale p̄m̄ suū factū ep̄m̄
voluit trucidare. p̄mo sceleratissimū qd̄ā in sua cōuersione
tāta grā sūt p̄uenti. q; infra breuissimū tēpus ad m̄nam

scimonia fut pducti. **V**esias. q ubi sup habudavit inqtes. sup habudate solet gn. **T**ales ergo coi legi et laborioso diutnoqz pficiendi mo. ac ordini no subdit. **Q**uidam in sue couisionis exordio mediocrit fut deuoti pficiuntqz cotidie ac paulati vni vntuosi reddut. qmuis no sci. Aliqui vo laboe afficiut assiduo. teptacoibz agitat. nec cosolatione experiut interna. **Q**uibz via salutis. dura et amara videt potius qz iocuda ac dulcis. **C**id et frequet ex eoru cotingit culpa. qm se a leuitatibz. negligentijs. loqritatibus. no refrenat. neqz ad uertut bnificia dei et sua pita. nec rite memorat sua nouissima. nec acerbissima mea passione cordibus suis inscribunt. atqz cur uenerit. no aditut. **V**eruptu pt hoc ex dine dispre. sationis modestamine puenire. ut in teri sic pbati. gratia paulo post sortiant maiore. qadmodu abbati moysi. maie egyptiace. alijsqz nonnullis. noscitur accidisse. **H**ij ergo paulati hnt pfice. et de statu iseriori ad supiore ascend.

Nouicius. In nouissimozu istozu cathalago potius reor me es. attamie ad laude tua id dixeru. semitate quada et cosolatione pdulcre sentio in mtdu i esse. s. heu cito ptu scute. moxqz distractiones. inqetudies. teptationes. dif. ficultates. expioz in m corde succede. in qbus maior michi est mora ac molestior hora.

Cristus. Sic expedit tibi. **N**ouicius. **N**one salubrius in eet in pttactu metis sere. mtate ac dulci deuotione diutim stare.

Cristus. Aliquid dnre et scdm se salubrius ee pt. qd tm in cide talit occasi. onalicy dapnabilis fiet. **E**ni uero nodu exatitatis in spiri. tali malicia. nodu in dei tiore. huilitate. atqz iterno profcu. digne sudatis. celerit ac facili subreput. isia fut. a ena pualent teptationes vane gfe. complacene ppxie. elationis occulte. temerita ijqz iudicij. que oia tibi et cosilibz tui puidose cotingeret. si dulci ad libitu deuocoe. tuqllitate. cosolacoeg fruerem. et putares te aliqd. ac mentis et vibus tuis asscbees. qd dine pietati ac gfe dutgeat est assribendu. nec disceres copati alijs. s. magis temie iudicia atqz cotepne. **E**xpedit igit tibi ne p aqua et igne. et vngu.

baculūq; sentire. adūsa et p̄s̄pa exp̄ri. p̄prias infirmitates
deficiōsitates. et iūpnas. exp̄m̄to cognosce. sicut assuesce. ad
oīpotentē cōfuge. eius auxilliū affrūose et anxie iūocare
Deniq; qui ista nō iūgnoscat nec exp̄it. remanet in scola
celestis magisterij inceptus. et pauca de iūterna ex̄tatione
cognoscat. Idcirco nec alijs apte cōsule aut tēptatis peri
clitātibus et afflictis mederi et subuenire extat p̄dūens.
nec ex s̄m̄a dicē valet. dedit. deus in lingua eruditū. ut
sciā eū qui lassus et lapsus ē. sustētare verbo. Qui vō p̄tacta
exptus est. et mō p̄dō ex̄tatus. v̄nctioneq; doctus. et de
sup̄ eruditus. efficacit̄ p̄t imple qd̄ hortat̄ apl̄is. Corripi
te inq̄etos. cōsolam̄ pusillānnes. suscipite iūfirmos. patie
tes estote ad om̄es. Itēq; si p̄occupatus hō fuit in aliq; del̄o.
vos q̄ sp̄iales estis. h̄m̄oi instruite in sp̄u lenitatis. cōsi
derāte tēptm̄. ne et tu tēpteris. Et dem̄o. Debemus inq̄ nos
firmiores imbecillitates iūfirmorū sustine. Verū ne ex hac
iūfirmorū tolerācia. firmor̄ extollat̄. oportune subiūgit apl̄s.
et nō vobis placere. **N**ouicius. Grosse et optie. plata sūt
oīa ista. Et p̄cor te dñe. dignare me edoce. q̄lit̄ in hac vi
tissitudie. successione. et alternatōe spiritaliū p̄speritatū. et
adūsitatū istarū debeā me habē. Et quō in om̄i tēptatiōe
adūsus hostes salutis hūane. debeā incessat̄ cōfuge. q̄lit̄
enā ad illuīnationē sup̄nā. ad cōsolationē internā. ad in
ritatis sinceritatē. atq; mōstice vite p̄f̄ionē queā p̄tūge.
I Cristus. Nondū p̄fessus es. et iā de p̄fectione ad quam
ordinat̄ p̄fessio. scisaturis. Intēa magnim̄s eē videris. for
cia p̄scrutaris. et p̄seueaturū te p̄sūpoms. Ad p̄ducta ḡ.
p̄tū ad tuā spectat mēsurā. tibi mox iūdebo. **Qualit̄ in**
alternatōe et successione spiritaliū p̄speritatū et adūsitatū
deat se habē ac regia via m̄cedē ipe nouicius. Articulu q̄ntus.

In bonis et p̄speris in spiritalis alactatis cōsolationis atq;
profus concessione. ḡns deo age. et ita gl̄are in dño. nō in
temp̄o. ut scias te in tali disp̄one votua et dulci. nō iugit.
et forsita nō diu māfuarū. adar̄o te tūc ad futuros disp̄one
euctus tēptatiōm̄ afflictionū et adūsitatū. In adūsis q̄

duris et asperis. in consolationis interine subtractione. pati
 entia age. et deo nichilominus gratias refer. quibus inuoca.
 ac fidelitate ad ipsum conserva. **C**ave vigilantissime offensam ipsi.
 reditu quod eius gratiam. ac consolatorum. equumit postulare. et con
 solaciones contempne indignas. **H**oc nepe est quod ait scriptura. In
 die bonorum. ne imemor sis malorum. Et in die malorum. ne ime
 mor sis bonorum. **I**tem Remittit consolari anima mea. **E**t rursus.
Expecta dominum. nihil age. et confortet cor tuum. et sustine dominum.
Nouitius. **Q**uod equumit ferre possu. quod in deuotus sum deo. et
 absque sapore et gaudio ei ministro. cum scriptum sit. **G**audete in domino
 semper. **E**t de uo. **F**eruite domino in leticia. **C**ristus. **T**u et similes
 tui. in spiritualibus exercitijs nodum satis excitati ac triti. putatis
 veram deuotionem in sensibili quodam sapore. eterno preceptibilique
 feruore consistere. non pensantes. quod heretici quod in dei ac saraceni
 in sacrificijs et orationibus suis frequenter lacrimant feruere ac dulci
 afficiunt sapore. siue ex naturali ad deum amore. siue ex demonum
 cooperatione. quod ad huiusmodi alteraciones. affectoes. delationes. va
 rios prout modis cooperari. atque conuere. **B**ed scito. quod quous interine
 consolaciones. degustationes. feruores. frequenter a deo postetur et
 ut sint caritatis effectus. non tamen ut tactum est. sed nec ad veram deuoti
 onem ratio requiritur. Porro vera et secunda deuotio est promptitudo
 superioris appetitus seu voluntatis ad ea que dei sunt. cum cordiali
 detestacione ac debita fuga omnis mortalis peccati. siue hoc sit cum
 feruore sensibili. siue non. **P**ropterea quod allegasti ita expoit.
Gaudete in domino semper. id est omni tempore oportuno. non in desmetem
 in actu. **S**ic et cum leticia seruendum est deo. primo et in tristitia
 bona ac salutari. de qua facit scriptura. **C**or sapientium ubi
 tristitia. **E**t iterum. **M**elius est ire ad dominum luctus quam ad do
 minum conuiuium. **B**um quippe qui lugent. quam ipsi consolabuntur. **C**
Nouitius. **M**agna est ignorancia et inesperienza mea. **E**t er
 ram hucusque. **T**unc solum ac vere putamus me esse deuotum. dum
 consolatione. feruore. et iustum sensum iterum. **C**ristus. **E**t
 vix ille in nihil consistit. periculosus prope est. si peritiam defen
 deret. **V**era namque deuotio. nequaquam sine caritate habet. **S**i ergo
 feruor. sapor. suauitas. essent certa vere deuotiois indicia.

quicūq; illa exprēt in se, certus iā esset in caritate se esse.
Ad tñ sine r̄uelatione dīna sciri nō valet. sicut h̄o alibi dēla
rat atq; sc̄ptura testat. Sūt iquiens iusti et sapientes, et
opa eorū in manu dei sūt, et tñ nescit h̄o vitū amore. an
odio dignus sit. **V**icinius. Qualit̄ disc̄ne poterō. qñ cōso
lacio illa it̄erna, et feruor ac sapior interior, ex carit̄e nascūt
ac desup̄ infudūt. Et qñ nō. **I** Cristus. Quēadmodū sine
reuelatione signa certitudinalit̄ disc̄ri nō valet. it̄er amore
dei nāle et infusū q̄ caritas appellat̄, ita m̄ter nec q̄sdā eorū
effus̄ iā tactos. Et sicut p̄ signa q̄dā pbabilit̄ quis agnoscat
se eē in caritate, ita pbabilit̄ sine valet. q̄ feruor suus sapor
alactas, desup̄ sint, et ex caritate emanēt. **V**icinius. Digna
illa audire desiderat aīa mea. Nec em̄ puto, q̄ p̄ signa illa
dñs meus designet, it̄elligatq; miracula. **I** Cristus. Signa
illa sūt mlt̄a. Sed veriora et certitudi p̄miora ac maḡ
secura sūt. p̄riā cōsciā diligēt̄ disc̄te et q̄qd mortale
oc̄rerit toto corde abhōinari, cōfitei defl̄e, et libet̄ satisfac̄
pro eodē. Integrūq; h̄c̄ p̄positū cauedi sp̄ illud i posterū.
nec p̄ aliq̄ re sc̄riēter velle peccare mortalit̄. **I**n sup̄ affic̄
vehemēt̄ ad deū absq; oī reflectione, ad p̄riū cōmodū et
honore. Honore etiā dei et aīarū salutē in cūctis zelari
ac p̄curare pro posse. Nalle subesse, subici, obedie, q̄ p̄sidē
de p̄rijs iureis et asp̄natoibz nō trīstari. Oīaq; ad suam
vocationē spectat̄ia p̄serū p̄cepta et vota p̄mpto animo
fidelit̄ adimplē, nec ea pro aliq̄ re creata, ymo nec p̄ vita
p̄riā cōseruāda t̄nsigredi aut omittē velle. **A**mpl̄ dū quis
de feruore suo sensibili et delat̄ione suavi gl̄at̄ nō iā p̄ici
palit̄ m̄ptū sūt pro releuante suo et dulcia sibi in se, sed
m̄ptū p̄ ea totalius p̄mptiq; fertur in deū et ei p̄ficius
sine rem̄su obsequit̄. tūc mlt̄ū pbabile est, q̄ ex caritate
predat̄. **F**iliū dū ex h̄remodi feruore, delat̄ione, et gustu
h̄o maḡis succēdit̄ dei amore sincero, et āplius crescit in
vā hūilitate, paciā custodia cordis, ac dei t̄iore, nec p̄iculosā
securitate resoluit̄, nec vane erigit̄, nec aliqd̄ sibi p̄i, nisi
omnē prauitate, fragilitate, miseriāq; ascribit. Si vero

ex illis fiat audatior. tutior. immorator. et ad iudicandū
 de alijs p̄mior. et q̄rat in illis seipm̄. velutq; deuotior repu-
 tari. et corripitibus ac hūliantibus ipsū faciliū idignēt.
 a dure et asp̄nater loq̄tur. susp̄cā res ē et infecta. p̄stū-
 tū pat̄ia om̄m fit v̄tutū p̄bator. iuxta qd̄ legit̄. **U**sa
 figuli p̄bat fornax. et hoīes iustos tēptatio tribulatiōis
 Vn̄ q̄admodū mala olla ī igne posita mox crepit et exi-
 lit. sic homo adhuc passionat̄ nondū v̄tuosus et plene
 deuotus. adūstitate. correptione. castigatiōe et hūliatiōe.
 pulsatus. iterū cōmouet̄. et p̄ ūba erūpit male flāman-
 tia. dura. sup̄ba. et asp̄ra.

Nouicius. **O** sapia siama. q̄
 rē me tangis q̄ b̄n̄ in meipm̄ ondis. Et c̄te cōs̄cia mea
 salub̄ter p̄ucta cognoscit atq; fat̄t̄. verissima p̄mo et
 salub̄ria ēē que dicit̄. mlt̄iq; valētia ad nostendū salu-
 brit̄ semetipm̄. et an v̄e q̄s cōsistat̄ deuotus. Verūptm̄ cū
 ista mat̄ia sit satis p̄fuda. subtilis. ī terna. ego adhuc ext̄n̄
 ac rudis iā de p̄cor̄ i formari. q̄lū in oī tēptatione debeat cōtra
 salutis mee hostes confligere.

Articulus sextus. I **C**ristus.

Quali in oī tēptatiōe debeat nouicius se habē atq; resistere.

Porsus sapialis et salub̄ris ē interrogatio ista. Nouicijs
 nāq; acutus solet un̄nē insidiari. et adūfari. iuisibiles
 inimici. atq; viciōrū et cōsuetudinū p̄stine. ita vt de ip̄is sp̄alit̄
 v̄sificet̄ dictū illud v̄e. Tēptatio seu mlt̄ia est. vita hoīs super-
 t̄ia. Hinc mlt̄i nouicij in p̄lio succubētes deficiūt. nō satis istru-
 cti in modis ac medijs resistēdi. Porro de tēptationū ī medijs.
 gnialibus. ac sp̄alibus. cōs̄pta sūt mlt̄a vtilia. m̄c̄ vero de h̄ijs
 cōpendio tanḡā nōnulla. Imple ergo qd̄ ait̄ scriptura. **F**ili
 accedens ad fructū d̄i. sta ī timore. et p̄para aiām tuā ad tēp-
 tationē. Et s̄ato. q̄ nō cōnet̄. nisi q̄ legit̄ certauerit. Et q̄p̄ mlt̄as
 t̄bulatiōes oporteat elcos intrare in regnū d̄i. **P**̄mū itaq; et
 cōt̄ cōt̄ oēm tēptationē ī mediū est. p̄p̄a de sciōsitate. si angeli
 īsufficiēt̄iq; agnosce. atq; ad d̄i auxiliū cōfidēter cōfuge. ipm̄
 īdesinēt̄. feruet̄. et anxie iuocādo in adiutorē. ista dicit̄.
 Deus in adiutoria meū intende. d̄nē ad adiuuādū me festina
 Super̄ d̄o īcessatē sperare. et de p̄p̄is v̄ibus ac meritis

nequaquam sumus. **Secundū** remediū est seipm̄ in cunctis profunde
corā deo humiliare despice. ymo pro nichilo reputare. **Tempore** qui
in propria estiatione tā pius ymo tā nichil est. ab aduersario
nō teneri valet. **Septimū** manū eius elabit. atq; a deo q̄ tales
exaltat et confortat. suscipit. **Tertium** est. oipotens p̄ciā sp̄
attendē. et eius iudiciū ac vindictā. p̄serti etnā dāpnationē
prudēter aditē ac vehemēter vereri. **Quartū** est acute consi-
derare. quales sunt tēptatores et adūsarij elōrū. **Quid** querunt.
quo tendūt. qd̄ incessabiliter machinēt. **Sunt** q̄ppe crudelissimi.
callidissimi et uindictosissimi. **Res** aliud q̄rūt finalit̄. nisi eternā
et infernalē hōm̄ dāpnationē. atq; ut interī a deo aiuant.
oī grā et v̄tute p̄ueniēt. et ip̄s subdant. cunctisq; vicijs ignēt.
Hoc nulle modis ac practis machinari nō s̄mūt. **Quo** usitū
certius istud agnoscis. eo stolidius agis. si illis consentis. et n̄
ip̄s sine mora toto affcū atq; eximo conatu resistas. **Nūquid**
siluā intrones cū latronibus a q̄bus te mibi iugulādū cognosce-
res. **Quintū** est vigilāter pensare. quāta dāpna tēptacōib; **9**
cōsentiendo incurras. **Per** hoc em̄ sūmū et icōmutabile bonū
deū verū amittis. oī caritate et grā eius. meritisq; p̄cedentibus
spoliaris. **Dei** et creatoris. saluatorisq; tui. adoptiuus filij. **Si** uis
amicus miles. heres ac mēbrū eē desistas. **Et** insup̄ ip̄ius hostis ad-
ūsariusq; efficeris. **demonūq; seruus.** mēbrū. et filij redderis.
Et aiā tua q̄ paulo ante extitit dei sponsa. **diaboli** fit cōfesti
adultera. **et** na felicitate te priuas. **ppetua** dāpnationē tui r̄is.
Tēptm̄ sp̄italit̄ permis. **oīq;** cadauē ac cloaca sis tui p̄ior.
et oī bruto peior ac vilior. **Nonius.** **O** deus etne qd̄ audio?
o q̄ infirma est iniquorū stultitia. **q̄** restitūbilis magna est ac-
q̄sētū diabolice tēptamētis infamia. **heu** q̄ et quāta icidūt
notumētā pro dilcōne vili. breui. et modica. **Et** nē aueritate
ac cōferētē te dn̄e. **firmē** p̄pono tēptacōib; **vsq;** ad sanguinē
reluctari. **vsq;** ad mortē resistē. **Et** q̄uis ad hoc cōplendum.
sufficiat. **sufficiētē** instruat. **ammēt.** et accēdant. **ia** tacta
ē media. **tū** ut hoc ip̄m efficacit̄ fiat. **ē** media nichōata profēq̄re
I **Cristus.** **Sextū** remediū est viuacit̄ atq; assidue itueri. **qm̄**
victuose et inclite electi dei tēptacōibus testuerūt. **et** quāta

ex hoc triumpho gloria sunt sortiti. De hoc tempore precedente vita sanctorum
 patrum anthony, hyplarioms, et consilium legendo, plene instrueris
Septimum est contemplari. quod deus altissimus, angeli sancti, et
 omnes ciues superni, conflictum tuum contra temptamenta inspiciant. pati
 uiuare atque de tua resistetia et victoria exultantes. Et ut hinc
 de tua derelictione et transgressione malignissimi spiritus collectetur
 et tibi insultent, quod admodum psallis. Cui tribulat me exultabit
 si motus fuero. Ex hac consideincoe orauit psalmista. Illumina oculos
 meos ne uiqua obdormia in morte, ne quando dicat inimicus meus
 suauis aduersus eum. **T**ertio. Deus meus in te confido, non erubescam,
 neque irideat me inimici mei. Noli me creatori et saluatorei tui
 offendere, relinquere aspiciari. Noli beatissima matre tua tibi succre
 patissima et tua salute uehementi zelante contristari. noli angelum
 tui sancti te sincerissime diligente sollicito custodiente, fidelissime
 admonete, inhonorare, plus aditendo et assequedo diabolica
 illa susurrata, quam eius angelica saluberrima hortamenta. Noli te
 toti triumphati ecclesie, celestique curie, odibile contempibileque efficere.
 noli te inuidiosissis ac crudelissis hostibus tuis obprobrii subsa
 natione et preda pugnare. si potius ora cum sapiente. Dne pr et dna
 tor uite mee ne delinquas me in cogitatu, et consilio illorum, ne
 mada in conspectu aduersariorum meorum, et gaudeat de me inimicus
 meus. **O**ctauum est, statim in principio temptationi resistere, quod in
 temptamentis caribus potissime est agendum. Et a quibus, et quorum
 obiectis, occasiombus, et tentamentis atque mater he debes oculos me
 tis et corporis, ymaginatione, fantasia, memoria, confestim auertere.
 eosque oculos ad ituenendum et considerandum saluberrima et copinme
 tua conuertere, crucifixum aspiciendo, eiusque passionem et tua nouissima
 ponderando, breuitateque et incertitudine uite presentis pensando. Interea
 debes esse magnanimis et laudabiliter uindicatus, ita ut afflictiores
 tuos diabolos, dne affligas, tanto instatius et incessabiliter dando
 te ad omni actus uirtutum perserti ad profunda humilitate obiam, caritate,
 quanto plus illi conat te a tua salute retrahere. Dic cum ydoneo
 pugtore. Persequar inimicos meos et comprehenda illos, et non quitat
 donec deficiat. Constringa illos nec poterunt stare. Nec hodie dicas
 de tuis uibus aut mentis presumedo, sed dine pietatis gratioso

auxilio. cū oī hūilitate et spē iugit̄ imitando. iuxta illud. In
deo salutare meū et glā mea. deus auxilij mei. et spes mea. in deo est.
Nomū est vilitate. ipietate. et t̄pitudinē tēptationū. ac
vitiōrū p̄pendē. et ita se p̄tinus inde q̄i a cadauē. p̄sus fendissio
atq; t̄pissimo cū indignatione auertē. duendo. **Sy.** q̄admodū si
emptor nicatori p̄ auro et balsamo p̄beat ferrū et stercora. tū
indignatōe auertet nicator se dicens. **Sy.** Ita dū tibi p̄ dño deo
tuo et no. ifinito. et sup̄dignissio. et pro p̄ncipissimis domis gr̄e. et
glē eius p̄mitt. a mūdo. carne. diabolo. vana feda et vilia.
ista cadauē. cū intētissima asp̄natōe. r̄ndē. **Sy.** nec digneris talia
suggerentē asp̄cē. ul̄ audire. v̄mo sicut docuit signifer ille
franciscus dicē tēptatori. **Aperi os tuū. et p̄nciā ibi sterctus.**

Nouicius. Vehemētē me inuāt. cōfortāt. cōsolāt. inflāmāt
docimētā hec optima. Verūptū v̄mū me adhuc itus molestat.
q̄d v̄r̄ exp̄mē audeo. **Cristus.** Si modice expectasses. r̄ferissē
tibi decimū tēptationū remediū. Quo audito. q̄cūq; i corde tuo
versat̄ ac latet. plane ac simpliciter manifestasses. **Nouicius.**
de p̄cipitate mea veniā p̄cor. et illud r̄mediū audire. **Iposio**
Cristus. Decimū est. totū q̄d vsat̄ et latet in mente. tā
in sac̄mētali cōfessione. q̄ ex eandē v̄ris dysartibus. bonis. et
caritatiuis ifinuare. atq; eorū cōsilijs et doct̄inis hūilit̄ obipare.
Tēptator quippe q̄rens deryx. falsa ac p̄ua sub spē verū p̄oit
ac boni. Et fraudes inectit ac laq̄os. p̄p̄t q̄d metuit d̄phedi.
V̄r̄pe v̄t̄ euāgēlio dixi. Oīs qui male agit. odit lucē. et nō v̄it̄
ad lucē. v̄t̄ nō manifestēt̄ opera eius. Dū igit̄ homo omnia
mētis sue abscondita ydoneis prodit v̄ris. hā penē v̄it̄ diabo
lū. at fraudes eius. ac laqueos detegit. Sic q̄ interiora sua dete
gere. et ifortione exp̄cē. hūilitatis ac discretioneis ē opus.
idri. co sup̄bia v̄mēt̄ diaboli. Nouicius. Tam patus sū
iteriora q̄dā euoluē. nō t̄n sine pudore. Audio it̄ dū. nescio
que in corde meo susurria. argumētationes. blasphemias. contra
fide. cōtra p̄uidētiā dei. cont̄ honozifidētiā xp̄i ac glōiosissi
me v̄rgis. Et quātō plus cōtra talia arguo et p̄tēa cōt̄stor
ac turbor. tanto acrius sentiūt et eripūt. Cristus. Batis
hec tenuisti. Itaq; scias h̄mōi tēptationis generi. sp̄ali idustā

obviandū. Nō em̄ cōtin eā argumētando. aut p̄t eā serpm̄
 turbando deicit. sed potius deridendo. nec eā curādo. sēp̄ mox
 auitendo ab ea. et cōitendo ad alia bona salubria. atq; cum
 iocūditate seruendo altissio. et psalmodijs. orōibus. medita
 tiōibusq; diuis vacando. q̄admodū scriptū est. Tristat̄ aliq̄s
 ex vobis. oret equo aīo et psallat. **Deceptū ita tēptatus. mē**
se p̄t sic simpliciter cogitare itēdū. isto aut sili mō. Ego credo
sicut inuābiles p̄res sc̄i et heremite ac anachorite et mōchi.
inūabiles q̄ v̄t usq; sexus martires crediderūt. Quos dō
om̄ps in vita in morte in iūturio. et post mortē ipōrū. mu
mirabilibz. p̄clarissis. soliq; om̄potēti deo possibilibz. decora
uit miraculis. Ecce fides xp̄iana v̄t usq; testamētū ioborat
scripturis. et oīa gr̄arū carismata. v̄tutes. signa. (in) p̄di
gia. oli synagoge tradita iudeorū. per ap̄lōs xp̄i. Et ad
etiām gentiū sūt tr̄slata. Nec interī hūerunt iudei
v̄nos sc̄os. et p̄ph̄as. miraculis chorū sc̄ates. Ista q̄ finalis
iudeorū relictiō. certissimū signū est. veritatis fidei xp̄iane. Insu
per in alchorano. idē in libro legis machometi et saracenoꝝ
aptissime ac frequēter habet. q̄ ih̄us marie filius. fuit rex
messias seu xp̄s in lege et p̄phetis p̄missus. et q̄ iudei per
totū mūdū d̄sp̄si et a deo finalit̄ sūt r̄licti. eo q̄ ih̄m nō r̄cepe
rūt pro xp̄o. et q̄ ih̄us marie filius ac ap̄li fuerūt a dō missi.
et suscitauerūt defūctos alijsq; chorūscauerūt miraculis que
in euāgelio recitāt. atq; q̄ m̄ ih̄u maria fuit om̄i mulierū
sc̄issima. om̄iq; mūdissima v̄gini. etiā in partu et post partū.
¶ Nouicius. Gr̄as tibi ago o dn̄e. qm̄ verba ista sc̄issima
om̄ne cordis mei iquietudmē. tribulētiā. inolutionē. tali
gmē. pemitus deterferūt et expulerūt a me. et nūc si quid
addendū videt̄ de tēptationū remedijs. addat hec dn̄s me.
q̄p̄ nūc tacta m̄ videāt̄ suffice et sup̄fice. ¶ Christus. Plu
ra v̄tq; addi p̄nt. videlicet ad factissimā matrē meā et ad
sc̄os ad q̄s sp̄alior habet̄ deuotio. deuote cōfugē. atq; q̄ h̄i qui
in fide fuerūt firmiores. et ab oī magica arte p̄sus imu
nes. p̄re ceteris fulserūt miraculis. Dn̄i t̄n̄ adhuc restat
remediū remediōrū. maxie expugnatiuū v̄mūsarū tēpta

potissime instructiuū cūctarū virtutū. et ad sumā p̄fōnē
maximē inductiuū. q̄d est diligens cōsideratio mee acerbissi
me passionis. Et de hoc te in sequenti edocebo articulo.

R. frequens deuota ac diligens d̄m̄re passionis con
sideratio. sit efficacissimū remediū cōtra oēm tēptationē.
cōpendiosissimū q̄ mediū ad omnē sp̄itale p̄fectum atq̄

D p̄fectionē. **Articulus septimus. I. Christus**
Assiom mee seu morti. qua totū redem̄ genus hu
manū. inestimabile contuli efficacitā ac v̄tutē. et ip̄a meriti
ertitit quodamō infanti. Quia ex sumā et ardetissima
caritate. p̄f̄ssā obediā p̄fidissā hūilitate. inuicissā paciā.
cōstātia fortissā. mētē. p̄sus mitissā p̄tuli eā. Deitas q̄
hūi or̄ mitati mee v̄mta. imensā q̄ v̄doneitate et effica
ciā ^{ue.} p̄merendi p̄stant ei. Hinc q̄to hō per caritatem
ardentius. hūilius. atq̄ vicim̄ v̄mit se m̄. et meis meri
tis ac v̄tutibz magis cōf̄dēt̄ imitit. tāto copos̄ efficit
p̄ticeps v̄tutis ac meriti mei. Si ergo tēptaris difficultate
arduitate ve ord̄is. obshuatiarū q̄euis. et q̄ duricia ac ri
gore religionis. et graue tibi videt̄ cruce tuā ferre. et sequi
me. diligēt̄ cōsidera. quāta pro te p̄tuleri ego. Qualiter
fr̄us in agonia p̄re horrore mortis. sanguinē fudi sudorē.
suiq̄ tristis vsq̄ ad mortē. et p̄p̄ris hūieris ḡue crucis
patibulū baulās. ignominiosiss̄e ductus fui ad caluarie
locū. Si tēptaris illecebris carnis. seu de sid̄io voluptatis.
dissolutōis ludi. ioci. cachinacōis. attende q̄d pro te tuli
doloris. q̄n vsq̄ ad costarū patefactionē tener̄ rima mea
caro est lacerata et oīno crudelissime dilaniata flagellis.
q̄n p̄ mediū manū mearū ac pedū t̄nsūberati sūt obtusi
et grossi illi ferrei clauū. Dū itē caput meū sp̄mis est cōnatū
arūidine resū. Si ambitione tēptaris. adūte. q̄ h̄ p̄te fr̄us ap̄ter
sū obpbriū hōm̄ atq̄ abiectio plebis. alba veste illusus. p̄u
p̄na subsanatus. vultu cōsp̄utus blasphematus. et tāq̄ vilis
sim̄ ac sceleratissim̄ v̄m̄isozū hōm̄ sp̄retus. tinctatus.
ortus. q̄n oēs videntes me. deriserūt me dicentes. si rex
isrl̄ est. descendat nūc de cruce ic̄. Si grauis ē tibi abstinentie

seu ieiunij rigor et delicatiori cibo temptaris et potu. recole.
 quomodo dederunt in escam meam fel. et in siti mea potauerunt
 me aceto. **S**i motus superbie. si in parte aut in corde impetus.
 te inuadit propter illatas tibi iniurias. a propter quocumque aduersa.
 adire. quod cuncta protracta patientissime toleraui. quod coram
 pilato steti. inmissio corde. silenti ore. falsissime ac enormis-
 sime accusatus. **S**i te innoxius pulsat. aut motus inuidie.
 recordare. quod in cruce fixus. et iam mortis angustijs. ac
 puncturis circumdatus. vno potius utus transfixus. orauit pro
 crucifixoribus meis. **S**i te irugnat accidia. recole quanto
 caritatis ardore tuam procuravi salutem. Et breuiter in omni
 temptatione. itime intueri. que. quam. et qualia. pro tua
 saluatione assumpsisti. ex te tu. toleraui. Qualiter amarissima
 et acerbissima morte peremptus sum et toto corpore violentissime
 ac penalissime in cruce distentus. usque ad ossium meorum
 diuinationem. venarumque irruptionem. Quo spinis coronatus purpu-
 rea veste pro irrisione indutus. vultuque sanguine madens.
 perterritus sum populo. clamantibus illis. **T**olle. tolle. crucifige eum.
Tunc conspice. quod qualis et quatus sum. quod vniuersa ista
 sustinui. **V**isione secundum naturam meam diuina. eterno patri equalis sum.
 secundum assumptam quod vnitatem ut verbo et non propositate vnitatem.
 toto dignior vniuerso. **A**ttende complexioneis mee teneritudo
 domine. quod ex sacrosce virgine purissimis sum conceptus sanguinibus
Vide innocentiam meam. et quod caritatem meam virtuose promptissime
 cuncta protuleri. contemplantur. **I**nsuper contueri quomodo in te
 passionis mee acerbior fuit in me dolor compassioneis qua
 ingratas ac pereuntibus condolere. quam ipsam corporalis passionis
 mee afflictio. **Q**uatum ite dilectissime mee condolui gemitrici.
 cuius amaritudinem penam. compassioneis inspexi. **E**t et alijs astan-
 tibus deuotis discipulis. ac feminis vehementer copatiens
 fui. **I**sta iugiter porta in mente. atque cotidie semel spali ad
 hoc hora deputanda. distincte ordiate compassiue recogita.
 ac si principaliter te prentente et intuente hec pateret. **D**emum
 ut cum precordiali compassione ista immiscaris. considera
 quod graue et molestum tibi esset talia pati. quod iri doleres si prentem

aut fr̄m tuū car̄le. etiā pro seip̄s et suis excessibus talia
cernēs sustine. magis si sine ip̄orū demeritis. et maxie si
pro te et tua ereptione a morte corpali ac t̄pali talit̄ occi
deret. q̄to magis deo creatori saluatoriq̄ tuo p̄t te incar
nato ac talit̄ passo absq̄ sua offensa. pro tua culpa et pro
tua liberatione a morte et cōdēpnatōe et̄na. ymo et p̄ obtinē
da tibi gr̄a multiplici in p̄nti. et̄naliqū gl̄a i futuro. p̄cordia
lissie cōpati te oportet. Itaq̄ dū ad ista meditanda accede
ris. mentē tuā recollige. et eā in ar̄dēt̄ cōiunge. Sicq̄
sine distractione. cū oī cōpassione. cōpūctione. q̄n̄cūq̄ acti
one. hec r̄corderis. **¶ Nouit̄us.** Ista in o dñe saluberrima
est doct̄na. efficacissia medicina. memoratio nūq̄ obliuiscē
da. ymo q̄uis ex horū r̄m̄scētia nō oriret̄ nob̄ medela.
maxie tū in fallor̄ niḡitudis eet. ista nō r̄cognoscē. non
pensare. nō gr̄as agē. nec vicē pro posse rependē. hec igit̄
tāq̄ fasciculū p̄pono oculis cordis mei idēsmēt̄ obicere.
p̄nt̄ me. im̄p̄ me. vt cōpatiar. vt gr̄as agā. vt imiter. et
in oī tēptatione r̄mediū habeā salutare ad manū. om̄eq̄
iordinatū ac vile abiciā ac detester̄ solaciū. **¶ Christus**
Ec̄ cōsideras. Et̄m passio mea varijs modis ē r̄tolēda
¶ P̄mo ad r̄oblendū. **¶** 2° ad imitandū eā et oem quā in ea mō
strauit̄ caritate. hūilitate. paciām. māsuētudinē. obediētā. for
titudinē. pietatē. **¶** Terrio ad gr̄ulandū. inq̄tū fuit tā fr̄uosa
ac saluatiua. Quēadmodū sc̄ptū est. an̄th̄ absit gloriari.
nisi in cruce dñi mei ih̄u xpi. Per quē in mūdus crucif̄us
est. et ego mūdus. Itaq̄ ex hac passione mee r̄cordatione.
crucif̄us tibi sit mūdus. Ita vt q̄qd̄ app̄tiat̄. ac diligit̄
mūdus. adq̄ mūdā car̄. lesq̄ hoīes. utpote delicie diuitie
et hōres s̄c̄i hui. tibi sint crux. et ea fastidias horreas fugi
as. sicut solent hōes fugē ac vereri crucis patibulū. Tibi
vō delectabile sit ac suaue. deo tuo p̄t te incarnato. paupe
r̄to. crucif̄o. cōpauuari. configi. et cōpati. Sicq̄ dei
ficaberis. idq̄ diuinus et ei carissim̄. et̄m̄eterq̄ similis
eris. **¶** Quarto ad am̄m̄ndū. q̄ v̄m̄igentus dei dignatus
est te ita r̄dime. **¶** Quinto ad p̄ualendū in om̄i tēptatione

per eam modo nunc introducto. Sexto ad contemplan-
 cordiam iustitiam et sapientiam dei in passione dominici. Septimo
 ad inflammandum quod omnia iam inducta pensando. totum accendens
 amore filij dei qui te in tantum dilexit ac predilexit. talitern
 redemit. **Provincius.** Certe ut arbitror in hijs alitudo
 consistit sapientie christiane. Sed precor o domine ut clarius in exponas
 quod tua debeam recolle passionem ad contemplan-
 ad illuminationem mentem et ad veram queam pertingere sapientiam.

**Qualiter per assidua diligentem et compassivam dicitur passionis
 recordationem pertingat ad contemplationem sublimem illuminationem
 supernam sapientiam salutarem.** **Articulus octavus.** **Christus.**

Qui tibi diserte et ordinate esse predicandum atque profici-
 endum. Tu autem videris velle volare antequam habeas penas.
 Et quod adhuc in actibus vite purgative ac statim incipientium
 indiges exerceri de vite unitate et proficue contemplationisque
 actibus ac volatu vis edoceri. **Provincius.** Quatum ad
 mee pertinet puritatis mensuram hoc peto. Verumptamen idiscar-
 tionis presumptionisque mee deceptor veniam. Actamen superesta-
 tus es typicis vite actus et exercitia sibi invicem aliquantulum
 permisceri atque ad incipientes natio exigi caritate ac sapientie
 dominice in aliquo gradu. **Christus.** Quid natio est exerci-
 satio coram cordium inspectore ac iudice deo. Mentis tue in-
 tentionem et pia cerno iudice ac fervens propositum. ideo
 satisfactam tibi. Ex phia cognoscis quod omnis effectus similitudo
 est sue cause. omnibusque creatura iudice creatoris. Hinc ex
 cognoscere effectum ad noticiam pervenit causarum et ex creatu-
 rum intuitu ad creatoris aliquantulum contemplationem pertingitur.
 Verumptamen effectus gratie et glorie effectibus nature eminentiores
 consistunt. Idcirco in ipsis excellentius contemplative inspicit
 deus. Potissime autem in humanitate a verbo eterno unitate
 persone assumpta et in eius misterijs ac signatibus preclarissime
 gratie ac glorie sue donis in quibus omnibus deitas adoranda tri-
 unitas superabundantem multo incomprehensibilis exuberantem gloriosius
 suam ostendit. relucereque fecit bonitatem immensam munificentiam
 infinitam gratuita caritatem interminabilem sapientiam pietatem.

iustitia et misericordibile pietate. quia in toto residuo
vniuerso. Nempe hoc presus oem superant itellan. qd resti
mabilis et imensa fuit illa superessentialis. et subtilissime
ternitatis bonitas. caritas. pietas. misericordia. sapia
dignatio. qua decreuit ac voluit ab vniuerso patris
filio. natura assumi humana. ad ypostaticam vnioune sup
positale. qd vnioune. Eodemq. momento. quo creata e anima
illa et caro formata. ipa aia ad splendidissima bificia
dine centie visione est eleuata. igitur. vnioune. domi
fructibus bntudibus. et oi pfectoe qtu carax fuit imple
ta. **Procurius.** Vorum altitudo. et claritas. metis mee
ibentitate presus reuberit. vnioune. obtuduit. Hec ergo
qtu in me est. malo abscondi et tnsilari qd ptrahi. **Cristus**
Adute tu qd et facile potes adute. quata sit iqtatis
enormitas. ac dine iusticie equitas. cu nulla pira crea
tura fuerit digna et efficax redime. et saluare genus
huani. sed ipsumet vnicu dei filiu oportuit incarnari.
que et pz in assumpta natura maluit talit. ut dictu e
pati. qd pira manere iulta. **Q** mfinite qd sapientie fuit.
q deus omps salua sua iusticia. per pntulanem ac tyale
xpi morte decreuit huani redime genus a morte
vniuersali ac sepitua. et ad amissa reducere qta ac salua
Quanta qd pietas dei relucet in isto. Et qta oipotencia
creatoris in ita tione ubi eterni. et in cetis e repntat
ac luat misterije. **Procurius.** Magna et valde super
naturalis est altitudo sapie xpiane. nec huamitus adiuem
aut ficta. atq. ut tactu e supra. no p nalia argumeta
nec magica arte. nec per moru violena. nec huana.
potentia est hoibus psuasa vcepta. ac toto tinnu orbe
diffusa. **Cristus.** Illumari cepisti. Et qm copiosius
appetit illustrari. ac dono sapie adimpleri. stude pnti
tati iterne. totaq. couersatione tua. fuda. ac stabili in
huilitate pfuda et filiali ac idesmenti dei timore. atq.
vt tactu est passione mea ad imitandu pensa. assidue
mea cōsiderando fidelitq. sectando caritate. patientiam.

imitate cōstātia hūilitate. ac mei ītuitu et amore. cor
 pus tuū diserte castiga. que tūm molestiora sunt elige.
 subē. obedire. corrigi. corripī. hūiliari potius opta. q̄ p̄se
 p̄cipe p̄moueri. laudari. delicate tractari. In oī euentu satage
 eē t̄quill⁹ in deo. Oipotētis p̄ntiā īcessāter cōsidera et hōra.
 In ei⁹ cōsp̄tū custoditus et sollicitus esto. ne in aliquo tantā
 maiestate ac s̄ritate offendas. et oē opus ei⁹ cū īuēntia. fer
 uore. et alacritate. adimple. Ene si ista īpleueris. ymo ad ista
 īplēndi diligētia et conatū oī hōra īpēderis. erit deus omnīū
 deus tuus et p̄tector aīe tue. erit s̄n dubio aīe tue sponsus.
 et in mēte tua q̄ in thalamo īcessabiliter īquiescet. oscula
 bit. āplectet. cōsolabit. ferūdabit te intus. ītellectū tuū ī
 plebit splēdoribz. affectū ardētibz s̄cīs. et docebit te vincto
 spūs s̄cī in vniūsis. Tūc senties q̄ v̄e suue sit īngū meū.
 et v̄itate fidei exp̄mētalit̄ nosces. atq̄ cū s̄cī illo egiduo
 estābis te sciam dei magis habē q̄ fidē. **Nonius.**
O saluator dulciss̄e. putas ne miserum lego ad ista tā
 p̄tingā. **I** **C**ristus. Nescis q̄ d̄s sit bonitas p̄m̄. p̄mitus
 īfinita. cui īmūficētia est īmensa. qui rōnales creaturas
 sibi fidelit̄ adherētēs tā p̄cipue amat. Ideo ip̄e exuberātissima
 hūilitas sue pietatis īmense merita supplicū cecedit et vota. et
 plura ac maiora patus est dare. q̄ creatura petit recipere. q̄tū in
 ip̄o est. et dūmō ulla nō ponat obstaculū. sed reddē se capere s̄ate
 gerit. Sole etenī īq̄tates. m̄ḡtitudines. negligētie. et torpores.
 ac culpe v̄re. inter deū v̄rū et vos diuidūt. et p̄ntiā v̄rū ab
 scondūt facē. idz īgrōsā p̄ntiā eius. a vobis. Certiss̄e ergo ag
 noscas. q̄ quāto plus puritati mētis studueris. quāto diligētius
 ab oī offensa deitatis p̄m̄ueris. quo p̄fūdus hūiliaueris et
 abnegaueris temetip̄m. et obediētior fueris. tāto copiosius sol
 sapie. deus lucis. ac libealitatē īterminatē. in aīa tua splēdebit.
 radios sapie sue diffūdet. ignē s̄cī amoris accendat. ymo tam
 tā īvnditer offeret ac redūdat. et cōcabit se tibi. ut ferre
 nō p̄ualens. clames. Dnē cōtme v̄ndas gr̄e tue. Intēa p̄ donū
 sapie. ad ītradū tertū et p̄fectū p̄ducte. ardētissime carit atī
 v̄nitate. faciet te q̄ cōsiliū v̄rū et secretariū s̄cī. m̄erta et occulta.

scriptor et
 auditor
 146

sapie sue tibi manifestas teq[ue] familiarit[er] et it[er]me sibi astringens. et
 in d[omi]nis gl[ori]e sue te d[omi]nans in secretis sapor[um] in deitatis oceanu[m].
 in sup[er]gloriosissime t[er]mitatis archam[en] te assumens. eleuas. et absorbens.
 ut sup[er]dignissime et sup[er]uoluptuosissime t[er]mitatis gloriã et mutua[m]
 ituitione[m]. dilectione[m]. et coplacencia[m]. atq[ue] ip[s]i ad suos electos. caritate[m]. ac pie
 tate[m] felicit[er] put[er] in p[ri]ncipali vita cõcedit cõtemplaris. Veru[m] ut dixi ad
 hec obtinenda. ad p[er]ficiendu[m] ac p[er]manendu[m] in g[ra]tia t[er]ta. oportet
 in dei p[re]sencia. iugit[er] custoditu[m]. timoratu[m]. sinceru[m] existe[re]. ab omni
 vanitate. leuitate dissolutio[n]e. cauere. spirituali p[er]f[ec]tu cõdignã ip[s]e
 dere diligetia[m] et conatu[m]. **¶** Deniq[ue] hoc est. q[uo]d in euãgelio simplic[iter] q[ui]
 de sermone sed alto sensu exp[re]ssit. Si q[ui]s inq[ui]rens voluerit volutate[m] di
 face. cognoscat de doctrina. an ex deo sit. Neq[ue] qui modo n[on] tacto
 cõsulat. certitudina[m] in seip[s]o exp[er]it euãgelica docum[en]ta. verissime
 ee diuina. et ad deifica p[er]f[ec]tione[m]. ad t[ra]nsf[er]tione[m] in deu[m]. signale sera
 phica. ad obdormitione[m] in deo dulcissima[m] deiforme[m] ac celiforme[m]
 ducetia[m]. soporato iã corpe. o[mn]iq[ue] sensu a suo actu. alienato susp[en]so.
 ac delicto. **¶** Novitius. Certe m[er]ito. postulatiõni mee satisfecisti
 p[er]f[ec]tissime. et erudisti me. q[ui] ad sapiam salutare. cõtemplationem
 diuina[m]. et illu[m]inatione[m] signa. queã ac debeã p[er]uenire. per id[em] f[er]re
 cordis custodia[m]. per oris refrenatione[m]. per sensu[m] coheretione[m]. p[er]
 metis m[er]iticia[m]. per refortione[m] passio[n]u[m] fugãq[ue] vitio[n]u[m]. per sa
 lubre[m] cõpunctione[m] atq[ue] assidua[m] tue dignissime passio[n]is ac mor
 tis memoria[m] n[on] per lectione[m] et studiũ. **¶** His igit[er] docum[en]tis
 obt[er]pare intendo. et affectuosissime p[ro]cor. ut g[ra]m ac virtute[m] admi
 plendi hec o[mn]ia. indignissime in p[re]stare digneris. ex tua bonitate. ca
 ritate. et pietate imensa. per merita o[mn]ia que pro me facere ac
 p[er]ferre dignatus es. **¶** Cristus. Ex parte mei n[on] erit def[ec]tus. fac
 tu. q[uo]d in te est. et q[uo]d tibi incubit. Veriq[ue] ad p[er]ficiendu[m] modo p[er]
 tacto lectio. et studiũ. n[on] ob[er]e. sed p[er]desse agnoscas. p[er]sertim si
 diserte agant. **¶** Novitius. De hoc ip[s]o instrue me digneris.
 et de cautelis nouitio n[ost]re. ad vitandu[m] impedim[en]ta cotidianam
 p[er]done[m]q[ue] profus. **¶** De libris qui nouitio n[ost]re magis que[n]iunt
modo lectionis. ac studiũ. in eis. **¶** Articulus nomis. **¶** Cristus

Novitius in suo nouitiatu n[on] multu[m] vacat lectio[n]i ac studio
 timorari. sed ea que ordi[n]is s[un]t. diliget[er] addiscere. tantu[m]

psalmodia. ceremonialia. obfuitas regulares. certis tñ horis
 debent in suo secreto dīfūfīōmī cōfīrē fūe eē mtenti. bñfīcīa
 dei recollē. pōra pīcūla et pīcā horrere fēq ad deū cū pēcor
 diali affcū cōuertē. et cur venerit intueri. dñice paffīōmī ut
 ductū est recordari. **Cōfōrmit** hora ad hoc magis vacāte.
 legē ac studē debent falubria et fūo ppoſīto magis accōmoda.
 utpote ea q̄ cōpūctōnē inducūt. denotōnē nutrīūt. et īflā
 mant. tīōzē dei m corde ftabilīūt. et que ad vīcīōzū horrōzē.
 ad mūdi cōtēptū. ad fūīpīus afpīnōnē et hūīlīatōnē re
 hemētīus incitat atqz erudīūt mētē. **Ea q̄ q̄** effīcīatī
 docent modū ac ordīnē fūpīrītālī. pīfītū. rēfōrmatōnē
 paffīōnū rēmedīa ac trīūpīhōf tēptatōnū. et exītatōnē
 mīternā. **Quē** ad modū em pīamūā mtīōit m domū. hīa p
 morālē doctnā. et rēfōrtōnē exītatōnēqz paffīōnū. ac
 vīcīōzū. ad theozīā et mīfīcā fapīām. cōtēplātīuāqz vītā.
Porro lībrī ad pīnctā quēctīōzēf. fūt morālīa gregōrī. Volu
 mīna caſſīamī et chrīamī. fērmōnēf et tractatū bñmī dī.
 quedā q̄ morālīa fēptā. hūgōmīf et rīchar dī de fco vīcīōzē.
 ac bonūctīnē **Itē** pīfītūf rēlīgīōfōzū. hōlogīū etīnē fapīē.
Lībrī etīa vītāf pīm. mltū cōfōlatōzī. mflāmātīu. edīfīcā
 tōzīqz cōfīfītū. **Cōfīlītē** legēde et hīfōrīe qdā fēōzūmī.
 ut actūf fīamīfī rē et fīlīa denotōnālīa qdā opūfculā. pō
 tīfīmē q̄ pīnctat de paffīōnē dīnīcā. de q̄tūoz nōūfīmīf.
 de mūdi cōtēptū. de ar tū vīa falūtīf. de vīcīf atqz vīr
 tūtībūf. nō p oīa īf tū. fēd qdā hōzū que tībī magīf ad ma
 nū fūt legē debeāf ac studē. nō vārīa pīarēdo et folīa
 rēuolūedo. aut fōlā notīcīā ul tīpīf dēdūctōnē fēu fpeculā
 tīuā et fūpīfīcālē dēlātīōnē quērēdo. fēd ut pīfīcīa. ut
 vītūfōfūf rēddārīf. ut m tīmōzē hūīlītātē. cūf tōdīa. ac fa
 lūbrī ppoſīto. cōdētētīa morū. rēfīnātīōnē līngūe ac fēn
 fīū. rēfōrmatōē paffīōnū et purītātē īternā. fūdērīf.
 cōrōbōzērīf. exarēfāf. **Idm** tō que legīf tībī pī applicāē
 mōz debēf. īpēfctū tūū dēflere. emēdātīōnē pponere. et
 ordīnare fēruētē. ac pīfēuētē pīfēquī eā. **Etē** talē fīt
 fūdīū tūū. **Dū** talē legīf ac fūdēf. fūpīf fūcīf loquīt tībī.

quē admodū dū oras. tu loq̄ris creatori. In huiusmodi libe
et in sacris scripturis q̄ in speculo vides et agnoscis temp̄sū
et faciē cordis tui. Tbi imp̄fctm̄ tuū clarissime consp̄cis.
quid agendū restat. et qualit̄ p̄ficē debeas. distis. Omnis
em̄ scriptura diuinitus insp̄nata. vtilis est ad docendū. ad
arguendū seipsū. ad corripiendū caritative. ac iuste p̄yos.
ad erudiendū seipm̄ ac alios in iusticia. vt p̄fectus sit
homo ad om̄e opus bonū instructus ac p̄mptus Quercūq̄
in hys codicibus scripta sūt. ad doct̄nā fidelium scripta sūt. vt p̄
patientia et cōsolationē scripturarū sp̄m habeat. nec ūquā
vita hac arbitret̄ se apprehendisse. im̄o priora atq̄ p̄terita
exitiū suū p̄uip̄dētēs. in anteriora et em̄nēiora extēdat
seipsos. meliora et viciniora saluti per infatigabile assi
duūq̄ p̄fectū optine cōnātes. sicut ad sup̄ne vocationis
braniū. cotidie feruētius p̄perantes **Procurator.** Nec
cōpēdiosisissia documēta. cūctis aristotilinis platonicisq̄ do
ctrinis incōpabiliū pulchriora sapiētiaiora cōsistūt. **Vt**
de cautelis vitādī ipedimēta sp̄ualis p̄ficiū dignet̄ p̄roseq̄
dñs meus

Primo cōsidera **ipedimēta sp̄ualis p̄ficiū. Ar. 1. de Cris. 1.**
cū q̄to feruore. ac q̄ diligētia reliquēis sch̄m̄ et oīa q̄ hēbas
leo. p̄ntes p̄m̄q̄s. notos. caros. familiāres. triā natalē opes. societate dīctam.
atq̄ ad vitā hāc p̄malē venisti. vt tibip̄i ac sc̄lo moreris. Nūq̄ ex p̄mo
affectū id fieri potuit. Attēde enā q̄ venīde hūdit̄ ac īstāter īt̄p̄i postulasti.
receptusq̄ q̄ modeste deuote obediēt ac dignibilit̄ te habē cepisti. Huius
exordio s̄ sis memor. et noli tepescē. cānsare. p̄sumē. extollī. resolui.
auditor a negligētior effici. im̄o in tā felici exordio cresce. p̄siste. et
vsq̄ in finē firmosē atq̄ salubter p̄seuēra. Hūc et typice. iussū ē filij
isrl̄ egyptū. memētote diei h̄ in q̄ eduxit dñs de egypto. de for
nate ferrea. et fuitute luti ac lateris. Ita et tu itordai nō cesses. q̄ ḡti
ose ac v̄tuose eduxit te sp̄s sc̄is de h̄ sc̄lo nequā. de fecib̄ cān̄ litatis. de
iugo dia. de durissia atq̄ vilissia fuitute p̄tū. im̄o de penis īferm̄. q̄
iā mēdē meruisti. et paulop̄ īadisses. n̄ op̄i manū suarū. d̄s dex
terā porrexisset. Hūc vn̄ p̄m̄ r̄ndit īrogātī. q̄lit̄ me habēbo. Vnde
q̄lus fuis p̄. die. q̄ existi de sc̄lo. et receptus fuisi ī claustrō. h̄ t̄lis p̄m̄

ac salub̄

sp. dicitur q̄ vile ē i claustris tepescere. immissi iugē falli et vici ab hoste.
 cū in apocalypsi testatur si habeo adiū tuū q̄ caritate tuā p̄mā reliq̄
 sti. Itē qm̄ tepidus es. accipia te euome ex ore meo. Vasq̄ elcōnis
 ptulit. volūtaie peccātibz p̄ceptā noticiā veritatis. iā nō relin
 quit p̄ peccātis hostia. **S**edō idē finēter sta sup̄ custodia tuā. ne ab
 adūsarijs vulneris. ymo ad cōfluctū cōt̄ om̄i tēptationē stude iugi
 ter eē armatus ac p̄paratus. tioratq̄ esto. q̄admodū scriptū ē. et tactū
 sup̄uis. **A**liacredēs ad finitū dei. sta i tiorē. et p̄p̄am aīam tuā ad
 tēptationē. ymo exordio tēptatōis p̄tm̄ obuia et resiste. p̄nt de
 hoc dnm̄ ē ante. **H**oc ē qd̄ pastor ecclē ait. Sobrii estote et vigilate.
 p̄ adūsarij v̄z diaboli. tāq̄ leo rugiens circuit q̄rēs quē deuoret.
Terno oē temariū iudiciū caue. nec q̄p̄itate despicias. nichilōi
 caue. ne exēplo eorū q̄ negligētā agūt. decipiaris. a r̄missior fias. Et
 p̄spice. qm̄ collocatio et cōsatio te magis edificet. ac illis te magis
 applicare. ac foriare coneris. Alios tū d̄uidiā nō audeas. si suis eos
 cōmitte iudicabz. **Q**uarto attende. ne sperne boni fallaris. **Q**uē enī
 hostis neq̄ssim̄ cōspiciat feruidos. nec euidentī malo dēici posse. appa
 rētibz et nō exētibz bonis deripe nitit. ideo cordis tui scētās cōfr
 tates suggestiones ac machinas. pande v̄ris ydoneis. s̄. p̄hibitiū ē
Quinto attende. ut rōnabile ac discretū sit tuū obsequiū. nec imo
 derans vigilijs. abstinentijs. aut cōsilibz exercijs fr̄ctus te cito.
 ita ut iter r̄ligiose p̄gr̄matiois cōtinuare nō q̄as. **S**exto aduerte.
 q̄ ineffabilis gr̄adis sit causa tua cū deo. a q̄ te. i breui iudiciū ap̄ret.
 p̄fudisse pensā. q̄ in h̄o breui iudicio p̄ntis vite c̄riculo necē ē te.
 a sēpitnā b̄titudine mēiore adipsū. aut ifernale d̄pnatōz iturē
Si h̄o vite ac frequēt p̄pendis. in cella et claustris patiet̄ ac libet̄ ma
 nebis. q̄uis imbr̄ usq̄ ad collū in medio v̄mū r̄sidēs. **P**ostremo
 deū p̄ cōsuatōē. et defensione. ac p̄fctū cōdigno. iuome nō cesses.
 b̄tissimā q̄ h̄uam̄ gēnēis aduocatā. dilige. h̄orare. et exorāe nō d̄fmas
Sūmariā et finalis nouitiorū istructio. **Ar̄. luc. v̄ndā. Cristy.**
Atende nō fili m̄. q̄ b̄n̄ sit eis. q̄ olī in sc̄lo isto mūdū cum
 v̄m̄is suis spreuerūt. delictis. d̄ictis atq̄ h̄oribz. d̄ctis q̄ tā
 yloriā. excellētā. laudē. inestimabile q̄ h̄orē. breui i t̄pē. modico cū
 labore m̄cati sūt. **C**erte iā cōputat̄ inter filios dei. et inter
 suos suos illorū est. **V**inc̄ de idicibili sua b̄titudine. de b̄tista ac

suauissima fructione sup dignissime deitatis et ualut sūt securi.
Et tāto sūt modo feliciores in seipmū. q̄to in breui hoc spatio
uite. deo f̄m̄terius. diligētius. amozosius q̄ seruissē iuenti sūt.
Considera q̄. q̄ male et pessime sit iā eis. q̄ artā viā salutis incedē
neglexerūt. q̄ in suis sūt cōcupis cōisati. qui m̄lia et terrena.
magis q̄ spūalia. celestia. et dīna. sūt affectu. **Uende quāta eozū
existat calamitas. Nōne ignis sulphur. et spūs prollatū. ps calicis
est eozū? Nūqd̄ p̄ toto mūdo et delicias erūtūtis. v̄nū diē a hōzā v̄nā.
velles nudo cozū. iacē in medio estuātissi cibam. Et nōne fatēris
sulphureū illū tartareū ignē. oī igne hui mūdi v̄hemēt̄ eō calidiorē.**
Nouicius. Heu quāta exercitatio atq̄ v̄sania ē pro hui fallacie
uite aduās delicias. seipm̄ exponē p̄iculo etne itolerādisiē afflic.
illi q̄ fuerūt incedē ifernalis. amissionis q̄ p̄tue felicitatis. Et dato
q̄ q̄s in sc̄lo nō p̄itus periat. t̄n̄ vix cōtingit. q̄i ḡue ac diuturnū
minis ibi purgatorū m̄cat. **Cristus.** Rē cōsideras. Et nūc quā
firmē dēiusti in v̄litione manē. me caput tuū ac d̄m̄ strēnue
imitare. per ignē et aquā me seq̄re. Disce a me. qm̄ mitis sū et
humilis corde. Carnē tuā cū vicijs et concupis crucifige. Morti
fida abnega. vince teipm̄. volūtātē tuā michi plenarie offer.
per obedientiā plenā. Cū metu et r̄uerētia serui deo. Cū omnī
cordis custodia. et seruoze. cū puritate. et p̄f̄tū. adherē et obsequi
oīpotenti et iarcūsp̄tibili deo nō cesses. v̄ilibus et indignis so
lacijs cōsolatiūculisq̄ contemptis. Si talit̄ egeris. habebis nūc
paradisū in t̄ris. s̄m̄o et infinito bono. mente trāquilla dul
cissime adherendo. Et paulo post paradisū celestē. videbisq̄ bona
d̄m̄ in regno sc̄ozū. Que nec oculus viatorū vidit. nec auris eozū
audiuit. nec in coz p̄gimātū aſcēderūt. que p̄parata sūt. atq̄
largissime cōferētia. veris religiosis. cōsilia mea implētibus.
Nouicius. Ita m̄ d̄nē legiser s̄m̄e. consultoz sapientissime
agere cupio et p̄pono. teq̄ p̄stante implebo. **Cristus.** Cōstante
esto. et iuxta p̄habita opare. sicq̄ videbis et experieris auxiliū
meū in te. Ad laudē et gloriā oīpotentis. qui est super omnia
deus sublimis. et b̄ndictus. Amen.

**Explicit exhortatorū nouitozū editū a dyonysio
antithusiensi. Incipit opusculū**

Incipiunt ammonitiones ad spiruale vita valde utiles et nobiles
Et primo de imitatione xpi et contemptu omni vanitati mundi.

Capitulum primum. quod sequitur xpm.

O

Vi sequitur me. no ambulat in tenebris dicit
dñs. Nec sunt verba xpi. qbus amonemur. qre
vita eius et mores imitemur. si velim. veacit
illuminari et ab oi ceritate cordis liberari. Summu
igit studiu nrm sit in vita ihu xpi meditari. Doc
trina xpi omnes doctrinas pcellit. Et qui spm habet. absconditu.
ibi mana iuenerit. Sed contigit. q multi ex frequenti auditu euā
gelij paruu desideriu sentiunt. qe spm xpi no habet. Qui autem
vult plene et sapide xpi verba intellige oportet. vt tota vita sua
illi studeat conformare. Quid pdest tibi alia de trinitate disputare.
si care is huilitate. vñ displicens trinitati. Vere alta verba non
faciunt sem et iustu. sed virtuosa vita efficit deo caru. Opto
magis scire copuactione. q scire eius diffinitione. Si scires tota
biblia extenget omni phoru dita. qd totu pdesset sine caritate
et gra dei. Vanitas et vanitatu et oia vanitas pter amare
deu et illi soli seruire. Ista est summa sapia per contemptu mundi
tende ad regna celestia. Vanitas igit est diuicias peitans qre.
et in illis sperare. Vanitas q e honores ambire. et in altu se extolle statim.
Vanitas est desideria carnis sequi. et illud desiderare. vñ pmo
oportet gnter pnnri. Vanitas est longa vita optare. et de
bona vita paru curare. Vanitas e pnte vita solu attende. et q
futura sut no pnd. Vanitas est dilige qd cu omni celeitate
transit. et illic no festinare. ubi sepiter nu gaudiu manet
Memeto illius frequer pnbij. q no faciat oculis visu. nec
auris implebit auditu. Stude q cor tuu ab amore visi
biliu abstrah. et ad iuisibilia te trāsferre. Na sequetes
sua sensualitate maculat constraam. et pduit dei gratiam

O

De humili sententia superius. ap. 127.
omnis homo nalu desiderat scire. sed sua sine timore
dei qd importat. melius est pfecto rusticus huilis. q deo
seruit. q supbus phis. qui se negligo cursu celi cosiderat.
Qui bn seipsu cognoscat. sibmpsi vilescit. nec laudibz delectat

hūanis. Si scirem oīa que in mūdo sūt. et nō essem in caritate
qd me iuuaret corā deo. q̄ me iudicaturus est ex facto. Q̄este
ex nimio sciendi desiderio. q̄ magna ibi distinctio et d̄ceptio
īuenit. Sciētes libēter volūt videri et sapientes dicit. Multa
sūt. que sine parū vel nichil cūe profūt. Et valde īspiciens
est. qui aliq̄bus intēdit q̄ hīs que saluti sue deseruiunt.
Multa ūba nō faciunt aīam. s̄ bona vita refrigeat mentē
et pura conscīa magna prestat ad deū confidētia. Quanto
plus et melius scīs. tanto grauius inde iudicabēis. n̄ sancti
vixēis. Noli ergo extolli de vlla arte ul̄ scīa. sed potius time
de data tibi noticia. Si tibi videt̄ q̄ multa scīs et satis bñ
intelligis. scito tñ q̄ multo plura sūt. que nescis. Nō alit̄
sape. sed ignorātia tuā magis fateri. Quid te vis aīu p̄fic.
cū plures doctiores te īueniūt et magis in lege perit̄.
Si vis vtilit̄ aliq̄ scire et disc̄. ama nesciri et pro nichilo
reputari. Hec est altissima et vtilissima l̄o. sicut pius v̄a
cognitio et despectio. De seip̄o nichil tenet. et de alijs semp̄ bene
et alta sentit. magna sapia est et p̄fectio. Si videres aliu
apte peccare ul̄ aliq̄ grauiā peccare. nō tñ debes te meliorem
estimare. q̄ nescis q̄ diu possis in bono stare. Omnes singules
sumus. sed tu nemine tēpo singuliorē tenebis. ¶ De doctrina

¶ Unde psalmista. Dis quoniam
in iudicio domine q̄ legisti
de iuris cum

Hec que veritas per se docet. nō
per figuras et voces tñseutes. sed sicut se habet. Prostra
optimo et in sensus sepe nos fallit et modicum videt. Quid
p̄dest maḡ cauillatio de occultis et obscuris rebus. de q̄b̄
nec arguim̄. in iudicio q̄ ignorauim̄. Grandis īspiciā
q̄ negligēs vtilibus et nec̄is. vltio m̄edim̄ curiosis et
dāpnosis. Oculos hūos nō vident. et qd̄ tunc nob̄ de ḡmb̄
et spēbus. Cui et m̄ verbū loquitur. a multis op̄ionibus
expedit. Ex vno ūbo oīa et vni loquitur oīa. et hoc est p̄
cipū qd̄ et loquitur nob̄. Nemo sine illo intelligit a r̄e
iudicat. Cui oīa vni sūt. et oīa ad vni trahit. oīa
in vno videt. p̄t̄ stabilis corde eē et in deo pacific̄ p̄ma
nere. O veritas deus fac me vni tecū in caritate p̄petua
Cedit me multa legē et audire. In te est totū qd̄ volo et

desidero. Taceant omnes doctores. sileant uniuerse creature in conspectu
 tuo. tu michi loqui solus. Quato aliquis magis sibi uirtus et
 interius simpliciter fuit. tato plura et altiora sine labore
 intelligit. qz desup lumine intelligentie accepit. Purus et
 simplex et stabilis spūs in multis opibus nō dissipat. qz oīa
 ad honorē dei opat. et in se otiosus et ab omni ppa exsistēde
 esse nitit. Cuius te magis impedit et molestat. qm̄ tua
 imortificata affectio cordis. Bonus et deuotus hō opa
 sua p̄us intus disponit. que foris agere debet. Nec illa
 trahūt eū ad desideria uiciose inclinatiois. sed ip̄e inflectit
 ea ad arbitriū rē rōis. Rēs habet fortius certamē. q̄ qui
 nitit uincē seipm̄. Et hoc debet esse negotiū in m̄. uicē
 uidet sensū et cotidie seipm̄ fortiorē fieri atqz in melius
 aliqd̄ p̄ficē. Omnis p̄fectio in hac uita quādā imp̄fione
 sibi habet anera. Et oīs speculatio uia quādā caligine
 nō caret. Humilis tui cognitio. certior uia est ad deū.
 P̄p̄fida scire māficio. Non est culpanda. scia aut̄ quibz
 simplex rei noticia. que bona ē in se cōsiderata. et a dō
 ordinata. sed p̄fēda. q̄ est bona cōsilia et uirtuosa
 uita. Quia uō plures magis studet scire q̄ uiuē. ideo
 sepe errat. et pene nullū uel modicū fructū facit. O
 si tantā adhiberet diligentia ad exstirpada uicia et uir
 tutes inserēdas. sicuti ad mouēdas q̄stiones. nō fierent
 tanta mala et scandala in p̄lo nec tāta dissolutio in
 renobis. Certe aduēiente die iudicij. nō queret a nobis
 qd̄ legimus sed qd̄ fecimus. nec quid bene diximus sed q̄ reli
 giose uiximus. Dic m̄. ubi sūt modo om̄s illi dōm̄ et nigri.
 quos bñ nouisti dū adhuc uiueret et in studio florent.
 Im̄ eorū p̄bendū aln̄ possidet et nescis utrū de eis irogitat
 In uita sua aliqd̄ uidebat. et modo de illis tacet. O qui cito
 transit glā mūdi. Utrū uita eorū scire eorū concordasset.
 tūc bene studuisset et legisset. Quā multa perent p̄ uana
 sciam̄ in seculo q̄ parū curat de dei seruicio. Et qz magis
 eligūt magni esse. q̄ huiles. euāescūt in cogitatioibz suis
 Vere magnus est. qui magnā habet caritate. Vere magnus

Nihil in quo...
 ut dicitur...
 sicut dicitur...
 in uita...
 ad dicit...
 nescimus...
 q̄ uero...
 dicitur...
 uero...
 qui...

est. qui in se prius est. et pro nichilo omne culmine honoris
ducit. Vere prudens est. qui omnia terrena arbitrat ut sterora.
ut xpm lucifaciat. Et ut bñ doctus est. q̄ dei voluntate fecit
et sua voluntate relinquat. ¶ De prudentia in agendis. c. q̄rtū.

Non est credendum omni verbo nec instructui. scilicet
et longanimitas res est secundum deum ponderanda. Pech
dolor sepe malum facilius quam bonum de alio creditur. et dicitur.
ita infirmum sumus. Sed presertim viri non facile credunt omni
enarrati. quia sciunt infirmitate humanam ad malum perclivam et
in verbis satis labilem. Magna sapientia non esse precipite in agen-
dis. nec precipitavit in propriis stare sensibus. Ad hanc etiam pertinet.
non quibuslibet hominum verbis credere. nec audita vel credita mox
ad aliorum aures effundere. Cum sapiente et consentioso uno con-
siliū habe. Et querere potius a meliore instructui. quam tuas adi-
ventiones sequi. Bona vita facit hominem sapientem secundum deum et
exptū in malis. Quāto quis in se humilior fuit et deo subiectior.
tanto in omnibus erit sapientior et pacatior. ¶ De leone scripturarum septima.

Veritas est in scripturis suis querenda non eloquentia. Ita quatuor.
¶ Omnia scriptura sacra eo spiritu debet legi quo facta est. Quere
debentur potius utilitate in scripturis quam sublimitate sermone.
Ita libenter devotos et simplices libros legere debent. sicut alios
et perfidos. Non te offendat auctus scribentis. utrum parve vel
magne literaturae fuit. sed amor pure veritatis te trahat ad lege-
dum. Non quare quis hoc dixerit. sed quid dicit attende. Hominem
transiunt sed veritas domini manet in eternum. Sine personarum acceptio-
ne dicitur modis loquitur nobis deus. Curiositas nostra sepe nos impe-
dit in leone scripturarum. cum volumus intelligere et discutere ubi si-
plurimum est tractandum. Si vis perfectum haurire. lege humiliter simpli-
ter et fideliter. nec unquam velis habere nomen scire. Interroga libenter et
audi tucens verba sanctorum. Nec displiceat tibi parabole seniorum
sine causa enim non proferunt. ¶ De inordinatis affectibus. c. sextū.

Quidamque homo aliquid inordinate appetit. statim in se
inquietus fit. Insuper et avarus nunquam quiescit.
Pauper et humilis spiritu in multitudine pacis conersat. Homo
qui needum in se presertim mortuus est cito temptatur et vincitur in

parius et vilibus rebus. Infirmitas in spiritu et quodammodo adhuc carnalis et ad sensibilia inclinat us difficile se potest a terrenis desideriis ex toto abstrahere. Et ideo sepe habet tristitia. cum se sollicit. lauter etiam indignatur. si quis ei resistat. Si autem persecutus fuerit quod concupiscit. statim ex reatu consue consue. quod secutus est passio ne sua que nichil iuvat ad pacem quam quirit. Resistendo ergo passionibus invenit vera pax cordis. non autem serviendo eis. Non est ergo pax in corde hominis carnalis. non in homine exterioribus dedito. sed in fervido et spirituali.

De vana spe et elatione fugienda

Ultimus est qui spes suam ponit in hominibus aut in creaturis. Non te pudeat alijs servire amore ihu xpi et pauperem in hoc seculo videri. Non stes super tempus. sed in deum spes tuam constitue. fac quod in te est. et deus ad erit bone voluntati tue. Non confidas in tua fortia vel cuiusquam vivetis astucia. sed magis in dei gratia qui humiles adiuvat. et de presumptis humiliat. Ne gloriaris in divitijs si assint. nec in amicis quod potentes sunt. sed in deo qui omnia prestat et se ipsum super omnia digne desiderat. Non te extollas de magnitudine vel pulchritudine corporis. que modica infirmitate corrumpitur et defecit. Non placeas tibi ipse de habilitate aut ingenio tuo. ne displiceas deo. cuius est totum quicquid naturaliter bonum habueris. Non te reputes alijs meliorem. ne forte coram deo detior habearis. qui scit quod est in homine. Non superbias de opibus bonis. quod alii sunt iudicia dei quam hominum. tui sepe displicet. quod hominibus placet. Si aliquid bonum habueris. crede meliora de alijs. ut humilitate conferas. Non nocet si in omnibus te supponas. nocet autem plimum si vel vni te supponas. Invenis pacem cum humili corde. autem superbi zelus et indignatio frequens.

De cavenda nimia familiaritate cum vni.

Non omni homini reveles cor tuum. sed cum sapiente et timete deum age causa tua. Cum inimicis et exiis rarus esto. cum divitibus noli blandiri. et coram magnatis non libere appareas. Cum humilibus et simplicibus. cum devotis morigeratis sociare. et que edificatores sunt pertracta. Non sis familiaris alicui mulieri. si in communi omnes bonas mulieres deo commenda. Solum deo et angelis

eius opta familiaris esse. et hominum noticiam deuota. Caritas habenda
est ad omnes. sed familiaritas non expedit. Quis accidit ut persona
nota ex bona fama luceat. cuius tamen presentia oculos intuentium
offuscet. Putamus aliqui placere alijs ex conuictione nostra. et in
primis magis displicere ex morum improbitate in nobis considerata.

Ualde magni est in **De obedientia et subiectione ca. 1. nom.**
obedia stare sub plato uiuere. et sui iuris non esse. Multo
tucius est stare in subiectione quam in platina seu regimine. apuli
sunt sub obedientia magis ex necessitate. quam ex caritate. Et illi penam habent
et leuiter mutuantur. nec libertatem metis acquirunt. nisi ex toto
corde propter deum se subiciant. Curte hic. uel ibi non inuenies quietem.
nisi in humili subiectione sub plati regimine. Vnagimatio locorum
et mutatio multos fefellit. Verum est quod unusquisque libet agere
pro sensu suo et inclinat magis ad eos qui secum sentiunt. Sed
necesse est si deus est inter nos. ut relinquamus etiam quicquid sentire
inim propter bonum patris. Cuius est ita sapiens. quod omnia plene sentit.
Ergo noli nimis in sensu tuo confidere. sed uelis etiam libet aliorum
sensum audire. Si bonum est tuum sentire et hoc propter deum dimitte.
et alium sequere. exinde proficies magis. Audiuimus enim sepius securi
esse audire et accipere consilium quam ducere. Potest etiam contingere ut bo
num sit unuscuiusque sentire. sed nolle alijs acquiescere. cum illud in
tuo aut causa postulat. signum est superbie aut pertinacie.

De cauedi
Quod uocas tumultum hominum quatum **Suppluitate uerborum ca. 2.**
potes. multum enim impedit tractatus secularium gestorum
etiam si simpliciter intentione proficiant. Cito enim iniquam uanitate
uulgarum et captiuam. Velle me plures tacuisse et inter homines
non fuisse. Sed quare tam libet loquimur et iucunde fabulamur. cum tamen
in nos sine lesione consue ad silentium redimus. Ideo tam libet
loquimur. quia per mutuas locutiones ab inuicem consolari quimus et
cor diuisis cogitationibus fatigatum releuare optamus. Et multum
libet de his que multum diligimus. uel cupimus. uel que nobis con
tinua sentimus libet loqui et cogitare. Sed psycholor sepe iram
et frustra. Nam hec exterior consolatio interioris et diuine consolationis
non modicum detrimentum est. Ideo uigilandum et orandum est. ne
tempus otiose transcat. Si loqui licet et expedit. que edificabilia

sunt loquere. Malus usus et profusus negligentia nra multum facit ad i
custodiam oris nri. Sumat tu non parum ad profectum spirituale deuota re
in spiritualium tollatio maxime ubi pures animo et spiritu in deo sibi sociat

De pace accipiendi et zelo proficiendi. capitulum vnderimum.

Multum possemus pacem habere si non vellemus nos cum aliorum
dictis et factis et que ad nostram curam non spectat occu
pare. Quod ut ille dicit in pace manere qui alienis curis se inter
misceat. qui octoies fornicatus querit. quod parum uel minus se intrinsecus
colligit. Beati simplices quoniam multa pace habent. Quare quidam
sanctorum in profectu et contemplatione fuerunt. quod omnino seipos mortificare
ab omnibus terrenis desideriis studuerunt. Et ideo totis medullis
cordis deo inherere atque sibi libere vacare potuerunt. Nos nimium
occupamur. aprensus passionibus et de tristitioribus nimium sollicitamur.
Raro etiam unum vitium profice uincimus et ad cotidianum profectum
non attendimus. ideo frigidi et tepidi remanemus. Si essemus
nobiscum profice mortui et interius minime implicati. tunc possemus
etiam diuina sapere et de celesti contemplatione aliud expriri. Totum et
maximum impedimentum est. quod non sumus a passionibus et concupis
liberi. nec profectam sanctorum uiam conam ingredi. Quoniam etiam modicum
aduersitatis occurrit. minime cito deicimus. et ad consolationes conuer
tuntur humanas. Si interemur sicut viri fortes stare in plio. profecto
auxilium domini super nos uideamus de celo. Ipse enim certat et de sua
gratia sperantes patitur adiunare. qui nobis certandi occasiones
prestat. ut uincamus. Si tantum in istis exterioribus obseruantibus
profectum religionis ponimus cito finem habebit deuotio nostra. Sed
ad radicem securi ponamus. ut purgati a passionibus pacifica
mentem possideamus. Si omni anno unum vitium extirpare uimus.
cito unum profectum efficiemus. Sed modo e contrario sepe sentimus. ut me
liores et minus confusionis nos fuisse inuenimus. quam per multos
annos professionis. Feruor et profectus cotidie debet crescere. si nunc
pro magno uidet. si quod primum feruoris profectum possit retinere. Si
modicum uolentiam facemus in principio. tunc postea possemus
facere cum lenitate et gaudio. Graue est assuetudine dicitur si grauius
est contra propria uoluntate ne. Sed si non uincere prua et leuia.
quoniam superabis difficultiora. Resiste in principio inclinatio tue.

et mala dicit consuetudine. ne forte paulatim ad maiorem te
ducat difficultate. **O**si aduerter quanta tibi pace et alijs lenicia
facies tempore bene habendo puto qd sollicitior esse ad spualia pscm

B **O**mnibus nobis est. **De utilitate aduersitatis cap. xii.**
qd aliqui habent in alijs qd uirtutes et contrarietates
qd sepe hominem ad cor reuocat. qtenus se in exilio esse cognoscat
nec spe sua in aliquo re mundi ponat. Bonum est qd pu
tiamus aliqui contradicere. et qd male et inopie de nobis scia
tur. etiam si bene agimus et incedimus. **I**sta sepe iuuant ad
humilitatem et a uana gloria nos defendunt. **T**unc enim melius ite
riore teste deum querimus. qm foris uilipendimus ab hominibus
non bene nobis credit. **I**deo dicit se homo in deo taliter firmare
ut non esset ei necesse multas humanas consolationes querere. **C**um
homo bone uoluntatis tribulatur uel temptatur. aut a malis cogitationibus
affligitur. tunc deum magis natum intelligit sibi. sine quo nihil
boni se posse deprehendit. **T**unc etiam tristatur gemit et orat p
misericordiam que patitur. **T**unc tedet eum diuinius uiuere et morte optat
uenire. ut possit dissolui et esse cum christo. **T**unc etiam bene aduertit
perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

Q **O**mnium diu in mundo. **De temptationibus resistendis. Cap. xiii.**
vium sine tribulatione et temptatione esse non possunt.
Un in iob scriptum est. **T**emptatio est uita humana super terram.
Ideo unusquisque sollicitus esse debet circa temptationes suas et in
gillare in orationibus suis. ne dyabolus inueniat locum decipere
di qui nunquam dormitat. sed circuit querens quem decipiat.
Nemo tam perfectus est et sanctus. qui non habeat aliquam temptationem
et plene eis care non possunt. **S**unt enim temptationes homini sepe
valde utiles licet moleste sint et igne. qz in illis homo
purgat humiliatur et eruditur. **O**mnes sancti per multas tribu
lationes et passionem seu temptationes insierunt et profecerunt.
Et qui temptationes sustinere nequeunt reprobi fuerunt et defecerunt.
Non est aliquis ordo tam sanctus. nec locus tam secretus. ubi non
sint temptationes uel aduersitates. **N**on est homo securus a
temptationibus totaliter qd diu uiuere. qz in nobis est unum tempta
tionum. ex quo in concupiscentia nascitur. **U**na temptatione uel

tribulatioe recedite alia sequentur et sp aliqd ad partem dñi
 habebim. Nā bonū felicitatis nre pdidim. Multi que
 rūt teptatoēs fugē et gñuis incidit in eas. Per sola
 fuga nō possit vnicē sed per paciam et verū hūilitate
 oibus hostibus efficiunt fortiores. Qui tātūmō exi
 declinat nec iudice euellit pūcū pfuerit. pmo acius
 ad cū teptatoēs redierit et penus sentiet. paulatim
 et p paciam cū logānitate deo iuuate meli⁹ supab.
 p cū duricia et importūitate pūa. **S**epius accipe
 cōsilū in teptatione et cū teptato noli durit agē
 sed cōsolationē ingerere sicut tibi optares fieri. Inuitū
 omī teptationū malariū est iconstātia animi et p
 nā ad deū cōfictia. q̄ sicut nauis sine gubernaculo hinc
 inde a fluctibus impellit. ita hō vmissus et suū ppositū
 deserens varie teptat. Ignis probat ferrū. et teptatio
 hōiem iustū. **N**escimus sepe qd̄ possit. sed teptatio
 probat qd̄ sumus. **V**igilandū est tibi p̄cipue circa iūcū
 teptatois. q̄ tūc hostis facili⁹ vnicit. si ostiū mentis
 nequaq̄ mīre sunt. sed ex̄ lnuē statū ut pulsaneit
 illi obuiat. **U**nī qd̄ dicit. **P**ncipue obsta. sero medīa
 parat. **N**ā pmo occit mēti simplex cogitatio. demde
 forme ymaginatio. postea delctio. et motus prauus ⁊
 assentio. **S**icut paulatim mīdit hostis malign⁹ ex toto.
 dū illi nō resistit in pncipio. Et q̄nto diucius quis ad
 resistendū torpuerit in pncipio. tanto in se cotidie debi
 lior fit. et hostis cōtra eū potētor. **Q**uidā in pncipio
 cōuersiois sue ḡuiores teptatoēs patiūt. qd̄ at̄ i fine
Quidā autē p totā vitā suā male habet. **N**ōnulli sat̄
 leniter teptant scdm̄ diuē ordiatiois sapiam et equitate.
 q̄ statū et merita hōim pensat et cūcta elcōrū suozū in
 salutē p̄ordinat. **I**deo nō debem⁹ despare cū teptam⁹
 sed eo feruēti⁹ deū exorare. quātē nos in oī tribulatioe
 dignet̄ adiuuare. qui unq̄ scdm̄ dictū b̄i pauli talem
 faciet cū teptatoē puentū. ut possim⁹ sustine. **V**nicū
 mus ergo aīc mās sub manu dei in omī teptatione

et tribulatione. q̄ huiles spu saluabit et exaltabit In temp
tationibus et tribulationibus. p̄bat hō q̄ntū p̄fecit et ibi mai⁹
meritū s̄ s̄t et virtus melius patet. Nec magnū ē.
si hō sit deuotus et feruidus cū ḡuitate nō sentit. s̄ si ip̄e
adūsitatis paciēter se sustinet. spes magnū p̄ficiū erit.
Quidā a magnis tēptatōib; custodiūt. et in p̄nis et in
cotidianis sepe vincūt. ut hūiliati unq̄ de seip̄is i mīgnis
confidat. q̄ in iudicio infirmā ē. ¶ De temerario iudicio vitādy

Hid temp̄s oculos reflēte et aliorū facta. Ca. xiiii
causas iudicare. In iudicando alios homo frustra
laborat. sepius errat. et leuiter peccat. sepius vō iudicā
do et discutendo sp̄ fructuose laborat. sicut res nob̄ cordi
est. sic de ea frequēter iudicam⁹. Nā verū iudiciū p̄ter
p̄natū amorē facit p̄dūmus. si d̄s esset sepius p̄na itentio
uiri desiderij nō tā facit turbamē. pro resistētia sensu
tū. s̄ sepius aliqd̄ ab intra latet. uel etiā ab extra cō
uenit. qd̄ nos etiā p̄ter ualēt. Multi seip̄os occulte q̄rit
in rebus quas agūt et nesciūt. Videtur etiā in bona pati
stare. q̄ res pro eorū uelle fuit et sentire. Si at̄ alit̄ fit
q̄ cupiūt cito mouēt et tristes fiūt. p̄ter diuersitatē
sensuū et op̄ionū satis frequēter oriūt dissensionē inter
amicos et ciues. inter religiofos et deuotos. Antiqua
cōsuetudo difficulter reliquit. et ult̄ p̄p̄m uide nemo.
libēter ducit. Si uōi tue magis imiteris ul̄ indistricte. q̄
uirtuti subiectue ih̄i xpi. uas et tarde eris hō illuīat⁹.
q̄ deus uult nos sibi p̄fē subici et oēm rōem per inflā
matū amorē tūscendē. ¶ De opibus i caritate fr̄is. ca. xv

Dis nulla re unū. et p̄ malū hōis dilōe aliqd̄
malū est faciendū. s̄ tū p̄ utilitate indigentis
opus bonū libe aliqui ut matendū est. aut etiā p̄ meliori
mutandū. Hoc em̄ facto opus bonū nō deserit. s̄ i meli⁹
cōmutat. Sine caritate opus exterim̄ meli⁹ p̄dyt. Cō q̄
at̄ ex caritate agit. q̄ntūq̄ parū etiā sit et d̄spectū.
totū efficit fr̄uōsu. Magis siquē deus pensat ex q̄nto
q̄ agit. q̄m quāntū facit. q̄ntū facit qui rē bene facit.

Bene facit. q̄ magis cōitati q̄ siue volūtati seruit. Sepe videt̄ esse caritas. et est magis carnalitas. q̄ naturalis inclinatio. p̄pria volūtatis. spes retribucōis. affrūs cōmōditatis. in v̄o abesse volūt. Qui verū et p̄fectā cōitate habet. in nullo seipm̄ q̄rit. sed dei solūmō gūm̄ i oīb̄a hēi dēsideat. Nulli etiā iūdet. q̄ nullū p̄uatiū gaudiū amat. Nec in seipō vult gaudē. sed in deo super omnia bona optat b̄nificari. Neminē aliqd̄ boni attribuit. sed tōlūt ad deū refert a quo fontalit̄ oīa p̄cedūt. in quo finalit̄ om̄s s̄i fruibilit̄ quiescūt. O qui scintilla h̄et dē cōitatis. p̄fō oīa sentit et t̄rma. plena fore v̄itatis.

Que homo **C** De sufficientia d̄fctū aliorū. ca. xvi. in se ul' in alijs emendare nō valet. debet patienter sustinere. donec deus alit̄ ordinet. Cogita q̄ sic forte melius ē pro tua p̄batione et paciā sine qua nō sūt mlt̄ū ponderanda merita n̄ra. Debes t̄n q̄ talibus quodmōdō supplicare. ut d̄s tibi dignet̄ subuenire et possis benignē portare. Si q̄s semel aut bis amonitus nō acquiescit. noli cū eo cōtendere. sed totū deo cōm̄te. ut fiat volūtatis eius et honor in oībus seruis suis. qui scit b̄n̄ mala in bonū cōuertē. Stude patienter eē in tolerando aliorū d̄fctus et q̄lescūq̄ infirmitates. q̄ tu multa habes q̄ ab alijs oportet tolerari. Si nō potes te tale facere quale vis. quō potis alii ad tuū habē b̄n̄placitū. Libet h̄emus alios p̄fctos. s̄ t̄n p̄rios nō emendamus d̄fctus. Volum̄ q̄ aliq̄ d̄strictē corrigat̄. et ip̄i corrigi nolim̄. Displicet larga eorū licētia. et tū nob̄ volū negari. qd̄ petimus. illos p̄ statuta volum̄ restringi. et ipsi nullatenus patiunt̄ aplius cohiberi. Sic erit oportet q̄ raro p̄ymū sicut nosipos pensamus. Si eēt oēs p̄fecti. qd̄ habem̄ t̄n ab alijs pro deo pati. Nūc autē d̄s sic ordinauit. ut discamus alter alterius onera portare. q̄ nemo sine d̄fctū. nemo sine onere. nemo sibi sufficiens. nemo sibi satis sapiens. sed oportet nos iūce portare. iūce cōsolari pariter adiuuare

instruere et amone. Quate at virtutis quisq fuit. melius
patet occoe aduſitatis. **O**ccasiones naq hoiem fingile
no faciunt. ſ. qualis ſit ondu. **¶ De moſticia vita c. xvii.**

Oportet vt diſcas teipſu in mltis frange. ſi vis
pau et coardia cu alijs tene. Non eſt priu
in moſtio ul in coꝛgregatoe hitare. et imbi ſine querela
coꝛuerſari et uſq ad morte fidelis pſeuerare. Beatus qui
ibide bn vixit et felicit coſumauit. Si vis debite stare et p
fice. teneas te taq exide et peregrinu ſup tm. Oportet te
ſtultu fieri ppt xpm ſi vis religioſa duce vita. **H**abitus et
conſua modicu confert. Sed mutatio moru et itegria morti
ficatio paſſionu veru faciunt religioſu. Qui aliud querit
q pure deu et aie ſue ſalute. no iuemet niſi tbulatione
et dolore. No pt etia diu stare pacificus. q no intitia eſſe
nimis et oibus ſubiectus. **A**d ſeruendu veniſti. non ad
regendu. ad patiendu et laborandu ſcias te vocatu. non
ad oriandu et fabulandu. **H**ic ergo pbant hoies ſicut
auru in fornace. hic nemo pt stare niſi ex toto corde vo
luerit ſe ppt deu humiliare. **¶ De exemplis ſcoꝛu pmi xviii.**
Nitueret ſcoꝛu patru viuuda exempla i qbus vera pfectio
reſulſit et religio. et videbis q modicu ſit et pene nichil
qd nos agamus. **A**heu qd e vita nra ſi illis fuit copata
Sancti et aia xpi dno ſeruierut in fame et ſiti. in ſi
gore et nuditate. in labore et fatigatione. in vigilis
et in ieiunijs. in orobus et in ſcis meditatiobus.
in pſeutiobus et in obpbzys mltis. **O** qm mltas
et gues tbulatoes paſſi ſut apli nre coſeſſores ac virgi
nes et reliqui omes. qui xpi veſtigia ſequi voluerut. **N**am
aias ſuas in hoc mudo oderut. vt in etna vita eas poſſide
rent. **O** qm ſtricta et abditata vita ſa ptes in heremo
duxerut. q longas et gues teptatoes ptulerut. q ſce
queter ab imico vexati ſut ſp trebras et feruidas
oroes obtulerut. deo. q rigidas abſtmetias pegerut.
Quam magnu zelu et feruore ad ſpualē pſeai huerut.
q forte bellu aduſis edonationes canis et viciorum

gresserūt. q̄ purā et rectā intētionē tenuerūt. Per diem
 laborabāt. et noctibus diutine orōm vacabāt. q̄q̄ laborā
 do ab orōne mentali minime cessaret. Omne t̄pus vtiliter
 expēdebat. Omnis hora ad vacandū deo breuis vide
 batur et p̄re magna dulcedie contēplatiōis etiā obliu
 om t̄debat n̄citas corp̄alis restōnis. Omnibus diuicijs
 dignitatibz honoibz auri et cognatis renūciabat. nil
 de mūdo habē cupiebat. Vix n̄cīa vite sumebant
 corpi seruire etiā in n̄citate dolebat. paupes igit̄ erāt
 rebus t̄rens. sed diuites valde in grā et v̄tutibus foris
 egebant. sed intus grā et consolatiōe d̄na reficiebantur.
 mūdo erant alie m̄ sed deo p̄xim et familiarē amici. sibi
 ip̄is videbat̄ tāq̄ nichil et h̄uc mūdo despecti. sed erant
 in oculis dei p̄ciosi et electi. In vera hūilitate stabant.
 In simplici obediā v̄uebat. In caritate et paciā ambulabat.
 et ideo cotidie in sp̄u p̄ficiēbat et magnā apud deū grām
 obtinebat. Dati sūt oibz religiosis et deuotis in exemplū
 et plus p̄uocare nos debet ad bene p̄ficiendū. q̄ tepidorū
 m̄s ad relaxandū. **Q**uātus feruor oīm religiosorum
 in p̄ncipio siue institutiōis sue fuit. **Q**uāta deuotio o
 ratione. quāta emulatio iūctis. Quā maḡ disciplina
 viguit. quāta r̄uerētia et obediā sub regula maḡi in
 oibz effloruit. Testatur adhuc vestigia d̄lecta. q̄ vere
 v̄ri sc̄i et p̄f̄ci fuerūt. qui tā strenue militātes mūdu
 sup̄editarūt. Sā magnū putat̄. si q̄s t̄sgressor nō fuerit.
 si q̄s q̄d accepit. cū paciā tolerare potuit. Och teporis
 et negligētie status n̄r. q̄ tā cito declinam̄ a p̄stimo
 feruore. et iā t̄det viue p̄re lassitudine et tepore.
Minā in te penitus nō dormitet p̄f̄ciū v̄tutū.
 qui m̄lta sepius vidisti et audisti exempla duotoꝝ

De exercitijs deuoti et boni religiosi. ca. xix.
Uta boni religiosi oibz v̄tutibus polleat debet
 ut sit talis it̄rius. q̄lis videt̄ hoibz ext̄rius. Et
 merito plus debet et intus. quā q̄d cermit̄ foris quia
 inspector n̄r est deus. quē s̄uo p̄e reuereri debem̄

ubicūq; fuerimus. et tūq; angeli in conspectu eius mundi iterū
Omnī die renouare debemus ppositū nr̄m et ad feruorem
nos excitare. q̄si hodie unū ad cōuersionē uenissēmus. atq; dice
Adiuua me dñe deus in bono pposito et sc̄o seruiuo tuo. et da
michi nūc hodie p̄fice incipe. q̄ nichil est qd̄ hactenus feci.
Sedm̄ ppositū nr̄m cuius p̄ficus nr̄i et mlt̄a diligētia opus
est bñ p̄fice uolenti. N̄ si fortiter pponens sepe deficit. qd̄
ille qui raro aut nunq; aut min; sine aliquid pponit. Varns
tū modis cōtingit desertio ppositi nr̄i. Et leuis omissio exēci
orū vix sine aliquo dispendio transit. Iustorū ppositū in gr̄a
dei potius q̄ in p̄ria sapia pendet. in quo et sp̄ cōfidit quicqd̄
arripuit. Nā hō pponit. Ds̄ at̄ dispondit. nec est in hōie via e?
Si pietatis cā aut sine utilitatis pposito quāq; cōsuetū omittit
exēciū. facile postea potit recipari. si at̄ tedio animi aut
negligētia facit relinquit. satis culpabile est et nociuū
sentiet. Conemur quātū possim; adhuc leuit̄ deficienti
in mlt̄is. Sēper tū aliqd̄ pponendū est. et cōtin illa p̄cipue
que āplius nos impediūt. extiora nr̄a et iteriora pariter
nobis scrutanda sūt et ordianda. q̄ utiq; expediūt ad
p̄fectū. Si nō cōtinue ualeas te colligē salū mterdū et ad
minus semel in die mane v̄s aut vespe. mane ppone.
vespe discute mores tuos. qualis hodie fuisti in verbo op̄
et cogitacōe. q̄ in hys sepe forsitā deū offendisti et p̄ri.
Accinge te sicut vir cōtra dyabolicas neq̄tias. si ena gu
lā. et oem̄ carnis inclinationē facilius firnebis. Nūquā
sis ex toto otiosus. sed aut legens aut scribens a orans
aut meditās aut aliqd̄ utilitatis pro cōi laborans. Corpa
lia tū exēcia discrete sūt agenda. nec oibus equalit̄
assumēdi. Que cōia nō sūt. foris ostēdenda nō sūt. nam
in secreto tutius exērent̄ p̄uata. Cauendū tū est. ne piger
sis ad cōia. et ad singularia p̄mptior. sed expletis integre
et fidelit̄ debitis et iuuictis. si iā vlt̄ia vacat redde te
tibi p̄ut deuotio tua desiderat. Nō p̄nt om̄s habē idē
exēciū. sed aliud isti. aliud illi magis deseruit. Etiam
pro t̄pis cōgruētia. diuisa placet exēcia. q̄ alia ī festis

alia feriatis magis sapiunt diebus. Aliis indigem⁹ tempe
 ptationis. et aliis tpe pacis et quietis. Alii cu tristam²
 libet cogitare. et alia cu leti in dno fuerimus. Circa prin
 cipalia festa renouada sut bona exercitia et scoru suffra
 gna feruetius imploranda. De festo in festu pponie debe⁹
 qsi tuc de hoc sclo mig tui et ad etmi festu puctuar. Ideoq²
 solcite nos pparare debem⁹ in deuotis tibus et deuo
 tius consari atq; oem obfuaia strictius custodire tamq²
 in breui pmiu laboris nra deo iceptuar. Et si dilatu
 fuit. credam⁹ nos nim⁹ bn pparatos atq; indignos tate
 adhuc gle q reuelabit in uob tpe pfmto. et studeam⁹
 nos melius ad exitu pparare. **B**ene seruis aut euangelista
 lucas que cu uenerit dno ei iuuenit uigilante. **A**me dico
 uobis. sup oia bona sua constituet eu. **D**e amore solitu

Quere aptu tempus. **D**ominis et silentij. **capl. xx.**

Vacandi tibi. et de bnficis dei frequer cogita
 Relinque curiosa. Tales plege materias que copuccionem
 magis pstant q occupatione. Si te subtraxeris a supfluis
 locutoibus et ociosis circuitionib; necno et a nouitatib;
 et riuozib; audiendu iuuenes tepus sufficiens et aptu
 pro bonis meduatoibus insistentis. Maximi scoru huana
 cofortia ubi poterat uitabat. et deo in secreto uiue eligebat
 Dixit quida. quonens iter hoies sui minor homo redij.
 Hoc sepius experim². qn diu cofabulam². Facilius est
 oino tace. q uibo no exced. facili⁹ est dormi latere. q fois
 posse se sufficient custodire. Qui igit intendit ad itiora
 et spualia puenire. oportet eu cu ihu a turba declinare.
 Nemo secrete apparet. nisi q libeter latet. Nemo secrete
 loqtiat. nisi q libeter tacet. Nemo secrete ptest. n q libeter
 fibest. Nemo secrete pcepit. nisi q bn obedire didicit. Ne
 mo secrete gaudet. n bone conscie in se testimoni hcat.
 Semp tn scoru securitas plena tioris dei extitit. nec co
 minus solitari et huales fuerut in se qz magnis ututib;
 emittuerut et gntia. **P**rauoaru aute securitas ex sup
 bia et psumptione orit. et in fine in deceptione sui utit².

Nūquā pūttas tibi securitatē in hac vita quū bonus
videaris cenobita aut deuotus hēmita. Depe meliores
in estimatōe hominū quūus pūttati sūt ppter suā nimā
cōfidentia. Vnde mltū vtilius est. ut nō penitēteptatio
nibus careant. sed sepius impugnet. ne nimū securi sit
ne forte in superbia eluetur. ne etiā ad extēiores cōsolatōes
licētius declinet. **O** qui nūq̄ transitoria leticiā q̄reret
qui nūq̄ cū mūdo se occuparet. q̄si bonā cōsciā seruaret
O q̄ oēm vānā sollicitudinē amputaret et dūtaxat salu
taria ac dīna cogitaret et totā spem suā in deo cōstitueret.
qm̄ magnā pacē et quietē possideret. Nemo dignus est
celesti cōsolatione. nisi diligētē se in sūa cōpunctione. **U**
bis cordeterū coniūgi nūt cubile tuū et excludit tūmū
tus mūdi sicut scriptū est in cubilibz vris cōiūgnimū. In
cella iuenies qd̄ de foris sepius annitēs. Cella cōtinuata
dulcescit. et male custodita tediū geneat. Si in p̄ncipio
cōuersionis tue bene eā incolueris et custodieis. erit t̄
postea dilectā amica et ḡtissimū solaciū. In silentio et q̄te
p̄ficit aīa deuota et discit abscondita sc̄pturā. **I**bi
iuenit fluentia lacrimarū quibus singulis noctibus se
lauet et mūdēt. ut conditori suo tāto familiar fiat. q̄nto
longius ab omni seculari tūmū u degit. Qui ergo se
abstrahit a notis et amicis apprimabit illi deus cū omnibus
angelis sc̄is. Melius est latere et sūa cū agere. qm̄ se neglētō
signa facē. Laudabile est hōi et religioso intro foras ne fugē
videri. nolle etiā hōies videre. Quid vis vidē qd̄ non licet
habē. Transiit mūdius et cōcupisctia eius. Trahit desidia
sensualitatis ad spaciandū. sed cū hora t̄nsicit. qd̄ nisi graui
tatē consc̄e et dispositionē cordis reportas. letus exitus
sepe triste reditū parit. Et leta vigilia serotina triste mane
facit. Sic omne carnale gaudū blande mittit. sed in fine mordet
et perimit. Quid potes alibi vidē. qd̄ hic nō vidēs. Ecce celū
et terra et oīa elemēta. Nā ex istis omnia facta sūt. Quid
potes alicubi vidē. qd̄ diu p̄t sub sole p̄manē. Si cūcta vidēs
p̄ntia. qd̄ esset nisi visio vana. Tena oculos tuos ad deū

extuerit

Ino

+ pace

in excessis et ora pro peccatis tuis et negligencijs. Dimitte vana
vane. Tu autem intende illis que tibi precepit deus. Claude super
te ostium et iuua ad te ihesum dilectum tuum. anime cum eo in cella
quod non inuenies alibi tantam pacem. Si non exisses nunquam de riuo
tribus quasi audisses. melius in bona permanisses. Ex quo
noua delectat audire aliquam. oportet te exinde turbatione

S cordis tolerare ¶ De compunctione cordis ca. lxxi.
Ivis aliquid proficere. conserua te in timore dei. et noli esse
nimis liber. sed sub disciplina cohibe omnes sensus tuos. ne icepte
te trahas leticie. Da te ad cordis compunctionem. et inuenies deuotionem.
Compunctio multa bona parit. que dissolutio cito perdere consuevit.
Inueniunt est. quod homo nunquam potest proficere in hac vita letari. qui suam
exiliu[m] et tam multa peccata anime sue considerant et pensant. propter
leuitate cordis et negligenciam defectum morum non sentimus
nisi in dolore. sed sepe vane videmus. quoniam merito flere debent.
Non est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cum
bona conscientia. felix qui potest abicere omne impedimentum distrac
tionis. ad vniuersum se redigere per compunctionem. felix qui a se
abdicat quicquid conscientiam suam maculare potest aut gravare. Cer
ta vilitas consuetudo consuetudine vincit. Si tu scis homines
dimitte. ipsi bene dimittent te tua facta facere. Non attahas tibi
res aliorum. nec te implicet causis maiorum. Habe spiritum oculi
super te primum. et ammoncas tempus specialiter pro omnibus et dilectis.
Si non habes fauorem hominum. noli ex hoc irari. Sed hoc
sit tibi grave. quod non habes te satis bene et cum respectu sicut
debet dei seruum et deuotum religiosum conuersari. Utile
est sepe et seculum. quod homo non habeat multas consolationes in
hac vita secundum carnem precipue. Tamen quod diuinas consolationes
non habemus. aut rariius sentimus. nos in culpa sumus. quia
compunctionem cordis non habemus. nec vanas et externas omnino
non abicimus. Cognosce te indignum diuina consolatione. magis
dignum multa tribulatione. Quia homo est propter compunctus tunc grauis
et amarus est ei totus mundus. Bonus homo sufficit et inuenit
materiam dolendi et flendi. Sine enim se considerat sine de pro
mo pensat. scilicet quod nemo sine tribulatione hic vivit. Et quia o

Districtius sese considerat, tanto amplius dolet. Materie doloris
iusti et interne compunctionis sunt peccata et vitia nostra, quibus ita
involuti iacemus, ut uno celestia contemplari valeamus. Si fre-
quentius de morte tua quam de longitudine vite cogitares, non
dubium quod frequentius te emendares. Si etiam futuram inferni
sive purgatorii penas cordialiter propter, credo quod libenter
labores et dolores sustineres et nichil rigoris formidares.
Sed quod ad cor ista non transeunt, et blandimenta adhuc amant,
ideo frigidi et valde pigri remaneamus. Sepe est de iopia
spiritus, unde tamen leniter conquirit miserum corpus. Ora igitur humiliter
ad dominum ut det tibi compunctionis spiritum, et dic cum propheta.
Cibi domine pane lacrimarum et potum diu michi in lacrimis

M in mensura. **De consideratione humane miserie, xxii.**
Istas ubique fueris, et quocumque te verteis, nisi ad
deum te convertas. Quid turbaris, quod non succedit tibi sicut
vis et desideras. Quis est qui habet omnia secundum suam voluntatem?
Nec ego, nec tu, nec aliquis hominum super terram. Nemo est in hoc mundo
sine aliqua tribulatione vel angustia, quousque sit sine papa.
Quis est qui melius habet, utique qui pro deo aliquid pati vult.
Dicunt multi iocullos et infirmi. Ecce qui bonam vitam ille
homo habet, quam dives quam magnus quam potens quam excelsus facit
ad celestia bona, et videbis quod omnia ista temporalia nulla sunt,
sed valde incerta et magis quam vanitas, quam nunquam sine timore
et sollicitudine possidentur. Non est hominis felicitas habere
temporalia ad habundantiam, sed sufficit ei mediocritas. Vere
miseria est vivere super terram. Quando voluerit homo esse spiritualior,
tanto prius vita fit ei amarior, quod sentit melius et videt
clarius humane corruptionis defectus. Nam comedere, bibere
vigilare, dormire, quiescere, laborare et ceteris necessitatibus
nature subiacere, vere magna miseria est et afflictio homini
devoto, qui libenter esset liber et absolutus ab omni peccato.
Valde enim gravatur interior homo necessitatibus corporalibus in
hoc mundo. Unde propheta devote rogat, quod si enim liber valeat
esse ab istis dicens, De necessitatibus meis erue me domine.
Sed de non cognoscetibus suam miseriam. Et amplius de illis

154
qui diligunt hanc miseriam et corruptibilem vitam. Nam in terra
hanc quidem amplectuntur. licet etiam vix vitam laborando aut
meditando habeant. ut si possent hanc se vivere. de regno dei
curaret minime. O insani et infideles corde qui tam profunde
in terrenis iacent. ut nihil nisi carnalia sapiant. Sed miseri
adhuc in fine gerunt sentient. quam vile et nichilum erat
quod amauerat. Sancti autem dei et omnes deuoti amici christi
non attenderunt que carnis placuerunt. nec que in hoc tempore
flouerunt. sed tota spes eorum et intentio ad eterna bona
anhelabat. Ferebat totum desiderium suum ad mansuetam
inuisibilia. ne amore visibilium traheretur ad infirma. Noli
se amittere confidentiam proficiendi ad spiritualia. adhuc habes
tempus et horam. Quare vis perast mare propositum tuum.
Surge in instanti et nitere et dic. nunc tempus est bene
faciendi. Nunc tempus est pugnandi. nunc tempus est aptum emen
dandi. Quia male habes et tribularis. tunc tempus est pmerendi.
Oportet te transire per ignem et aquam. auge venias ad refri
gerium. Nisi vinum tibi feceris. vitium non superabis. Quia diu
illud fragile corpus gerimus. sine peccato esse non possumus.
nec sine tedio et dolore vivere. Libenter habemus ab omni
miseria quietem. sed quia per peccatum perdidimus innocentiam. am
simus etiam veram beatitudinem. Pro oportet nos tenere patientiam
et expectare dei misericordiam. donec transcat iniquitas haec. et mor
talitas absorbeat a vita. O quanta fragilitas humana.
que se proclina est ad vitia. Hodie confitebis peccata tua
et cras iterum propteras confessa. Nunc proinde cauere. et
post horam iterum agis quam nichil proposuisses. Merito ergo nos ipse
humiliare possumus. Nec unquam aliquid magnum de nobis sentire.
quia tam fragiles et instabiles sumus. Cito etiam potest perdi
per negligentiam. quod multo labore vix tandem acquisitum est per
gram. Quid fiet de nobis adhuc in fine qui tepesumus
tam mane. De nobis si sic volumus declinare ad quietem. quasi
iam pax sit et securitas. cum necdum apparet vestigium vere
scitatis in nostra conversatione. Bene opus esset. quod adhuc i
terum instituerem. tamquam boni nouitij ad mores optimos

si forte spes esset aliqua de futura emendatione et maiori spū
Uali profectu **De meditatione mortis. capl. xxiii.**
Valde cito erit totū hic factū. vide alit̄ quō te habeas.
Hodie homo est. et cras nō cōparet. Cū autē sublatus fuerit
ab oculis. etiā cito transit a mente. O hebetudo et duricia
cordis huām. qđ solū pñcia meditat̄. et futura non magis
p̄uidet. Sic te in oī facto et cogitatu debes tenere q̄si statim
esses mortuus. Si bonā consuetū habes. nō multū mortē
timēs. Melius ē p̄ccā mouere. q̄ mortē fugē. Si hodie nō es
patus. quō cras eris. Cras est dies incerta. Et qđ scis si anstium
habebis. Quid p̄dest diu uiuē. qñ tā parū emendamur.
Nā longa vita nō sp̄ emēdat. sed sepe culpa magis auget.
Vtinā per unā diē bene essemus cōuersati in hoc mūdo. q̄li
ānos cōputat cōsionis. sed sepe prius est fructus emenda
tionis. Si formidolosū est mori. forsitan piculosius erit diu
tius uiuē. Huius qui horā mortis sue sp̄ aīte oculos h̄t. et ad
moriendū cotidie se dispōit. Si uidisti hoīem aliquū mori.
cogita qđ et tu p̄ eandē viā transibis. Cū mane fuit. puta
te ad vesperū nō p̄ueniū. Despe at̄ fr̄o. mane nō audeas
tibi polliceri. Sēper ergo patus esto. et talit̄ uiuē ut nūq̄
te ip̄aratu mors inueniat. Multi subito et ignise moriūt.
Nā hora qua nō putat. filius hoīs venturus est. Quando illa
extrema hora uenit. multū alit̄ sentire incipies de tota vita tua
p̄teita et ualde dolebis. qđ tā negligens fuisti et remissus. Qm̄
felix et prudens. q̄ talis nitit̄ esse in vita qualis optat inueni
in morte. Dabit nāq̄ confidentiā magnā felicit̄ moriendi p̄f̄e
cōtemptus mūdi. feruens desiderū in v̄tutibus p̄ficiendi.
amor disciplinē. labor p̄nē. p̄nptitudo obediē. ab negatio
sui et supportatio cuiuslibet aduersitatis p̄ amore xp̄i. multa bona
potes opari dū sanus existis. sed infirmatus nescio quid potes.
pauci ex infirmitate emēdant̄. Sic et qui multū peregrinatur
inospitalit̄. Noli confidē sup̄ aīcos et p̄rimos. nec ī futū
salutē tuā differas. qđ citius obliuiscet̄ tui hoīes q̄ estimas.
Melius est nūc tēpestiue p̄uidē et aliqđ boni p̄mitte. q̄ sup̄
aliozū auxiliū sperare. Si nō es pro tempō sollicitus modo. qđ

170

170

erit pro te sollicitus in futuro. Nunc tempus est valde preciosum. nunc sunt dies salutis nunc tempus acceptabile. Et pro dolor. quod hoc vitium non expendis in quo promereri vales vitam eternam vitas. Veniet. quoniam vniuersam horam pro emendatione desiderabis et nescio an impetabis. Eya lamine de quanto periculo te potius liberare. de qua magno timore eripere. si non fueris spiritus timoratus et de morte suspensus. Et tunc taliter viuere. ut in hora mortis valeas potius gaudere quam timere. Disce nunc mori mundo. ut tunc incipias viuere cum christo. Disce nunc omnia contempnere. ut te possis liberare ad christum pergere. Castiga nunc corpus tuum per penitentiam. ut tunc valeas certam habere confidentiam. Ach stulte quid cogitas te diu victurum. cum nullam diem habeas securum. Quia multi sunt decepti et desperante de corpore extracti. Quotiens audisti a dicentibus. quod ille gladio cecidit. ille submersus est. Ille ab alto ruens terram fregit. Ille maducando obrigit. Ille ludendo sine fecit. Alius igne. alius ferro. alius peste. alio latrunculo interit. Et sic omnium finis mors est. Et vita hominum tanquam umbra cito pertransit. Quis memorabitur tui post mortem. et quis orabit pro te. Age age nunc hunc quicquid agere potes. quia nescis quando morieris. nescis etiam quod tibi post mortem sequitur. Dum tempus habes. congrega diuitias immortales. propter salutem tuam nichil cogites. solum que dei sunt curas. fac nunc tibi amicos venerando dei seruos. et eorum actus imitando. ut cum defueris in hac vita. illi te recipiant in eterna tabernacula. Serua te tanquam peregrinum et hospitem super terram ad que nichil spectat de mundi negotijs. Serua te liberum. et ad deum suum erectum. quia non habes hic manentem ciuitatem. Illuc preces et gemitus cotidianos cum lacrimis dirige. ut spiritus tuus mereatur post mortem ad diuinam felicitatem transire. De iudicio et penes peccatorum.

no

no

In omnibus rebus respice finem. et que ante capitulum xxiiii. districtum stabis iudicem cui nichil est occultum. quoniam numeribus non placat. nec excusationes recipit. sed quod iustum est iudicabit. O miserum et insipiens peccator. quod videris deo omnia mala tua scienti que interdum formidas vultum hominis nati. Ut quod non pudeat tibi in die iudicii. quia nemo poterit pro alio excusari vel defendi. sed unusquisque sufficiens omnis erit sibi ipse. Nunc labor tuus est fructuosus

no

fletus acceptabilis. gemitus exaudibilis. dolor satissimus et
purgativus. Habet magnum et salubre purgatoriu[m] patiens
homo q[ui] suscipiens iniurias plus dolet de alterius malis. q[uam]
de sua iniuria. Qui p[ro] c[on]stantib[us] sibi lib[er]ter orat. et ex corde
culpam indulget. q[ui] veniam ab alijs pete[n]s n[on] retardat. qui facili[ter]
miseret[ur] q[ui] nascit[ur]. q[ui] sibi ip[s]i violentia[m] frequenter facit. et carne[m]
o[mn]ino sp[irit]u subingere conat[ur]. melius est m[od]o purgare peccata
et vitia reserare. q[uam] in futuro purganda reserare. Vere nos ip[s]os
deprim[us] per i[n]ordinat[um] amorem que[m] ad carne[m] habemus. Quid aliud
ille ignis deuorabit nisi peccata tua. Quanto amplius tibi ip[s]i nu[n]c par-
tis et carne[m] sequis. tanto durius postea lues. et maiore[m] materia[m]
co[n]burnendi reseruas. In q[ui]bus ho[m]o peccauit. in illis q[ui] p[un]iet[ur].
Ibi accidiosi ardentibus stimulis pungent[ur]. et gulosi igenti siti
et fame cruciabit[ur]. Ibi luxuriosi et voluptatu[m] amatores
ardenti p[ar]te et fetido sulphure p[er]fundit[ur]. et sicut furiosi canes
p[er] dolore[m] iudiosi ululabunt. Nullu[m] vicium erit. q[uod] suu[m] p[ro]p[ri]u[m] cruci-
at[um] n[on] habeat. Ibi sup[er]bi o[mn]i c[on]fusione replebunt[ur]. et auari
infirmia egestate artabunt[ur]. Ibi est una hora q[ui]uor[um] i[n] pena.
q[uam] hic centu[m] ann[os] in amarissima p[er]it[er]na. Ibi nulla requies est
nulla c[on]solatio d[omi]natio. Hic t[ame]n interd[u]m cessat a laboribus
atq[ue] uicoru[m] fruct[us] solacis. Esto m[od]o sollicitus et dolens p[ro] p[re]s[en]-
tibus. ut in die iudicij sis securus cu[m] b[ea]tis. Tunc eni[m] iusti stabunt
in magna c[on]stantia aduersus eos q[ui] se angustiauerunt et depre-
suerunt. Tunc stabit ad iudicandu[m]. q[ui] mo[do] se subicit h[um]iliter iudicij
ho[m]in[um]. Tunc magna fiducia[m] habebit pauper et h[um]ilis. et pauebit
ubiq[ue] sup[er]bus. Tunc videbit sapiens in hoc m[un]do fuisse. qui p[ro]
x[istu] didicit stultus et despectus esse. Tunc placebit o[mn]i t[ri]bulatio
patient[er] p[ro]p[ri]a. et o[mn]i[m] iniq[ui]tas opilabit os suu[m]. tunc gaudet
deuotus. et merebit o[mn]i u[er]g[os]us. Tunc plus exultabit
caro afflictu[m]. q[uam] si in delictis sp[irit]u fuisse nutrita. Tunc splende-
bit habitus vilis. et obtineb[er]et vestis subtilis. Tunc plu[ri]us
laudabit p[ro]p[ri]u[m] domiciliu[m]. q[uam] deauratu[m] palatium. Tunc
plus iuuabit c[on]stantis pacia. q[uam] o[mn]i[m] m[un]di potentia. Tunc amplius
exultabit simplex obedi[entia]. q[uam] o[mn]i[m] secularis astucia. Tunc plus
letificabit p[ro]p[ri]a et bona conscia. q[uam] docta p[er]sophia. Tunc

plus ponderabit conceptus diciturū. q̄ totus thesaurus trigeptu-
 rū. Tūc magis consolaberis sup deuota orōne. q̄ sup delicata
 cōmestione. Tūc potius gaudebis de seruato silētio. q̄ de longa
 fabulatioe. Tūc plus valebit sc̄a opa. q̄ mltā pulchra iūba.
 Tūc plus placebit stricta vita et ardua p̄nā. q̄ oīs delatō
 terna. Disce te nūc in modico pati. ut tūc a ḡuozibus va-
 leas liberari. Hinc p̄mo proba. q̄d posses postea. Si nūc tam
 parū vales sustine. quō et nā toruētā potes sufferre. Si mō
 modica passio tā impatientē efficit. q̄ iehēna tūc faciet. Cre-
 de nō potes duo gaudia habē. delatū hīc in mūdo. et postea
 regnē cū xp̄o. Si usq̄ in hodiernū diē sp̄ in honozibz et vo-
 luptatibz vixisses. q̄d totū tibi p̄fuisset. si iā in istanti mori
 cōtinget. Omnia ergo vanitas p̄ter amare dēū. et illi s̄dē
 seruire. Qui em̄ dēū ex toto cordē amat. nec mortē nec suppli-
 cū nec iudiciū nec infernū metuit. q̄ p̄fūū amor securū
 ad dēū successū facit. Quē autē adhuc peccare delat. nō mirū
 si mortē et iudiciū t̄muit. Bonū t̄m̄ est. ut si amor nec dū
 a malo te reuocat. saltē timor iehēnalis coarctat. Qui vero
 timorē dēi postpōnit. diu stare in bono nō valebit. s̄ dyaboli
 laqueū citius incurret. **De serueni emēdatōe ton/vite nūc**

Sto vigilans et diligens in dei seruitio. **cap. xxv.**
 et cogita fr̄p̄ter ad quid venisti. et cur sc̄m reliquisti.
 Rōne vt deo viuere et sp̄ialis hō fieres. Igit̄ ad p̄fectū
 feruas. q̄ nice d̄ laborū tuozū in breui ir̄p̄ies. nec erit tūc
 āplius timor aut dolor in fimbz tuis. Modicū nūc laborab̄
 et magnā requiē p̄mo p̄petuā leticiā iuemes. Si tu p̄man-
 seris fideis et feruidus in agendo. deus p̄cul dubio erit fidelis
 et locuples in retribuendo. Sp̄e bonā retine d̄bes. quod palma
 iuemes. sed securitate capere nō oportet. ne torpas a datus
 fias. Cū quidā anxius inter spem et metū fluctuaret. f̄p̄ter
 et quādā vice merore cōfectus in eccl̄ia aīte quoddā altare se
 in orōne p̄strinuisset. Hec mirā se reuoluit dicens. o si sc̄uē
 q̄ adhuc p̄seueraturus essem. Statimq̄ audiuit diuinū itus
 rūsū. Qd̄ si hoc sc̄ies. q̄d facere velles. Fac nūc. q̄d facere velles tūc.
 et bene securus eris. Hozq̄ cōsolatus et cōfortatus diuine se

comisit voluntati et cessavit anxia fluctuatio. Noluitque curiose
investigare. ut sciret que sibi essent futura. sed magis studuit
inquire que esset voluntas dei beneplacens et perfecta ad omne
opus bonum ad inchoandum et perficiendum. Spera in domino et fac
bonitatem aut prophetam. et inhabitabit terram et pasceris in diuicia eius.
Unum est. quod multos a profectu et feruente retinet emendatione.
horror difficultatis seu labor certaminis. Etenim illi maxime
pre aliis in virtutibus proficiunt. quia ea que sibi magis graui et con-
tra sunt viriliter vincuntur. Nam ibi homo plus proficit et graui-
meret ampliore. ubi magis seipsum vincit et in spiritu mortificat.
Sed non omnes habet eque multum ad vincendum et moriendum.
Diligens tamen emulator valentior erit ad proficiendum. etiam si
plures habeat passiones. quam alius bene morigeratus. minus
tamen feruens ad virtutes. Duo specialiter ad magnam emendationem
iuuant. Vix subter se se molester ad quod natura viciose inclinat.
et feruenter instare pro bono quo amplius quos indiget. Illa etiam
studere cuius magis et vincere que tibi frequenter in aliis
displicet. Vbi profectum tuum capias. ut si bona exempla
videas vel audias ad imitandum attendaris. Si quid autem
reprehensibile consideraueris. tamen ne idem facias. Aut si aliquis
fecisti. citius emendare te studens. Sicut oculus unus alios
considerat. sic ueritatem ab aliis notaris. Quod iocundum et dulce est
videre feruosos et deuotos fratres bene morigeratos et discipli-
natos. Quod triste est et graue videre inordinate ambulantes qui
ea ad que vocati sunt non exierint. Quod nocuum est negligere
vocationis sue propositum. et ad non commissam sensum inclinare. Non
esto autem tepidus propositum. et imaginem tibi propone crucifixi. Bene
ueritatem potes inspecta vita ihesu christi. quia necdum magis illi
te conformare studuisti. licet diu in via dei fuisti. Religiosus
qui se itente et deuote in sanctissima vita et passione exercet
domini. omnia utilia et necessaria sibi habundanter ibi inueniet. nec opus
est ut extra ihesum aliquid melius querat. Quod si ihesus crucifixus in
cor mentis ueniret. quam cito et sufficienter docti essemus. Religio-
sus feruosus omnia bene portat et capit que illi iubentur. Religiosus
negligens et tepidus habet tribulationem sicut tribulationem.

et ex oī pte patitur angustia. q̄ interiori cōsolatione caret. et exte-
 riorē quere phibet. Religiosus ext̄ disciplina uiuens gr̄u patet
 ruine. Qui laxiora q̄rit et remissiora sp̄ in angustijs erit. q̄
 aut vni aut reliqui sibi displicebit. Quō faciūt tā multi a
 h̄ religiosi q̄ satis artati sūt sub disciplina claustr̄. fano exeūt
 abstracte viuūt. paup̄ime cōmedūt. grosse vestiūt. multū
 laborāt. parū loquūt. diu vigilant mature surgūt. orōes
 plangūt. frequēt legūt. et se in omni disciplina custodiūt. Alitē
 cartusienses cistercienses et diuise religionis mōchos ac moni-
 ales. q̄lit̄ oī nocte ad psallendū dño assurgūt. Et ideo turpe
 est. ut tu debes in tāsto ope pigrare ubi tāta mltitudo religi-
 osorū incipit deo iubilare. **O** si nichil aliud faciendū incipet
 nisi dnm̄ deū in m̄ toto cordē et ore laudare. **O** si miquā indiges
 comedē nec bibē nec dormire. sed sp̄ posses deū laudare et solū
 modo sp̄ualibz studijs vacare. tūc multo felicior essēs. q̄ modo.
 cū car̄ in ex qualicūq̄ necessitate seruis. **U**tmā non essent iste
 necessitates. sed solūmō sp̄uales ac̄ refectiones. quashēu satis
 r̄is degustamus. Cū homo ad hoc puenit. q̄ de nulla creatiā
 cōplationē suā querit. tūc ei deus p̄mo p̄fecte s̄ipe incipit. Tūc
 etiā bñ cōtētus de oī euentu rerū erit. tūc nec p̄ magno leta-
 bit̄. nec pro modico cōtristabit̄. sed ponit se integre et fiducialit̄
 in deo. qui est ei oīa in oībus. cui nichil vtiq̄ perit nec morit̄.
 sed oīa ei viuūt et ad mitū incūctatē deseruiūt. **M**emento
 sp̄ finis. q̄ pditū nō redit sep̄us. **S**ine sollicitudine et magna
 diligētia nūq̄ acq̄res virtutes. **S**i incipis tepescē. incipies
 male habē. **S**i autē dederis te ad feruorē. inuenies magnam
 pacē et senties leuiorē laborē p̄pter dei grām et iūtitis amorē.
Homo feruidus et diligens ad omnia est paratus. **M**aior
 labor est resistē vitijs et passionibz q̄ corp̄alibz iudare laboribz.
Qui paruos nō vitat defr̄is. paulatī labitur ad maiores. **C**ui
 debis sēp̄ vesp̄e si diē expendis fructuose. **V**igila s̄ipe temp̄s̄ in
 exata temp̄s̄. amone temp̄m. et q̄cūq̄ de alijs sit. nō negligas te
 ipsū. **T**antū p̄ficiēs. quātū tibi p̄ vni intuleris. **A**men

Explicit

clamat tibi. sed tu auditu intellectu tribuis. Non ergo loquitur in moyses. sed tu dicit deus meus etna veritas. ne forte moriar. et sine fructu efficiar. Et fuerit tantum foris amonitus et intus non attentus. ne sit in ad iudicium uerbum auditu et non factu. cognitu nec amatu. creditu et non seruatu. Loquere igitur dicitur quia audit seruus tuus. Verba enim uite etne habes. loquere michi ad qualecunque anime mee consolatione et ad totius uite mee emendatione. tibi autem ad laudem et gloria et perpetuum honorem.

¶ Verba dei cum humilitate sunt audienda. et multi ea non possunt. ca. 5.

Hic filii uerba mea uerba suauissima omni phororum et sapientium huius mundi scientiam excedunt. Verba mea spiritus et uita sunt nec humano sensu pensanda. Non sunt ad uana complacentia trahenda. sed in silentio audienda. et cum omni humilitate et magno affectu suscipienda. Et dicit. Beatus quem tu erudieris dicitur. et de lege tua docueris eum ut mitiges ei a diebus malis. et non desolet in terra. Ergo inquit dicitur docui prophetas ab initio et usque nunc non cesso omnibus loqui. sed multi ad uerba mea surdi sunt. et dicitur plures mundum libere aus audire. quam deum. facilius sequitur carnis sue appetitum. quam dei beneplacitum. Dimittit mundus temporalia et punita. et seruit ei auiditate magna. et ego promitto summa et eterna. et torpescunt mortalium corda. Quis tanta cura michi in omnibus seruit et obedit. sicut mundo et dominis eius seruit. Erubescit sydon aut mare. Et si causam queris. audi quare pro modica probenda longa uia currit. pro eterna uita a multis uix pes semel a terra leuatur. Uile pretium querit. pro uno munusculo intercedi turpit litigare. Pro una re et punita promissione die noctumque fatigari non timet. sed per hypudor pro bono incommutabili pro premio inestimabili. pro summo honore et gloria inestimabili. uel ad modicum fatigari pigritate. Erubescit gressu serue piger et querulose. quia illi paratiores inueniunt ad perditionem. quam tu ad uitam. Gaudet illi amplius ad ueritatem quam tu ad ueritatem. Equidem a spe sua non nunquam frustratur. sed promissio mea neminem fallit. nec confidente michi dimittit manem. Quod promisi dabo. quod dicitur implebo si tamen usque in finem

fidelis in dilectione mea quae permanet. Ego remunerator sum omnium bonorum et fortis probator omnium deuotionum. Scribe uerba mea in corde tuo et pertracta diligenter. erunt enim in tempore temptationis ualde necessaria. Quod non intelligis cum legis. cognosces in die visitationis. Duplicitur soleo electos meos visitare. temptatione scilicet et consolante. Et duas lectiones eis cotidie lego. unam in excipiendo eorum uicia. alteram exhortando ad uirtutum incrementa. Qui habet uerba mea et spernit ea. habet qui iudicet eum in non iustissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam.
Omne deus meus omnia bona mea tu es. Et quibus ego sum ut audeam ad te loqui. Ego sum pauperimus seruulus tuus et abiectus uinitulus multo pauperior et contemptibilior quam scio et dicere audeo. Memento tamen domine. quod nichil sum. nichil habeo nichilque ualeo. Tu solus bonus iustus et sanctus. tu omnia potes. omnia prestas. omnia implet. solum peccatore manere relinques. Remissa miserationum tuarum et imple cor meum gratia tua. qui non uis uana esse opera tua. Quo possum me tolerare in hac misera uita. nisi me confortaueris misericordia et gratia tua. Noli auertere faciem tuam a me. noli uisitationem tuam prolongare. noli consolacionem tuam abstrahere. ne fiat anima mea sicut terra sine aqua tibi. Domine doce me facere uoluntatem tuam. doce me coram te digne et humiliter conuersari. quia sapientia mea tu es. quia in ueritate me cognoscis et cognosce iusti antequam fiet mundus. et antequam natus essem in mundo.

Humilitate et caritate coram deo confidendum sit. *ca. 9. tu*
Ili ambula coram me in ueritate et humilitate et in simplicitate cordis tui quare me semper. Qui ambulat coram me in ueritate tutabitur ab incurisibus malis. et ueritas liberabit eum a seductoribus et detractoribus iniquorum. Si ueritas te liberauerit. uere liber eris et non curabis de uanis hominum uerbis. Domine ueritas est. sicut dicis. ita queso mecum fiat. ueritas tua me doceat. Ipsa me custodiat et usque ad salutarem finem conseruet. Ipsa me liberet ab omni affectione mala et inordinata dilectione. et ambulabo tecum in magna cordis libertate. Ego te docebo aut ueritas que recta sunt et placita coram me. Cogita peccata tua cum dissimulatione magna et in uero. et nunquam reputes te aliquid esse.

Inter opa tua. Reuera pccator es et multis passionibus obno-
 vius et implicatus. Ex te sp ad nichil tendis. cito laberis. cito
 vinceris. cito turbaberis. cito dissolueris. Non habes quicquam
 vni posses gloriari. sed multa vni te debeas vilificare. quia multo
 infirmior es. quam vales comprehendi. Nil ergo magni tibi videatur
 ex omnibus que agis. nil grande. nil preciosum. nil amabile. nil
 reputatone appareat dignum. nil alteri. nil vere laudabile et desi-
 derabile. nisi quod eternum est placeat tibi. super omnia eterna veritas.
 Displiceat tibi spiritus tua maxima vilitas. Nil sic timeas sic vi-
 tuperes et fugias sicut vitia et peccata tua que magis displice-
 debent. quam quilibet rerum digna. Quidam non sincere coram me
 ambulat. sed quadam curiositate et arrogancia ducti volunt
 secreta mea scire et alia dei intelligere se et sua salute negli-
 geres. Hijs sepe in magnas temptationes et peccata propter sua
 supbia et curiositate me eis aduersante labitur. Time iudicia
 dei. expauesce nam omnipotentis. noli autem distulere opera altissimi.
 sed tuas iniquitates perscrutare in quatis deliquisti. et quam multa
 bona neglexisti. Quidam solum portant suam deuotionem in libris.
 quidam in ymaginibus. quidam in signis extioribus et figuris.
 Quidam habent me in ore. sed modicum est in corde. Sunt alij
 qui intellectu illuminati et affectu purgati ad eterna spiritus ambulat.
 de tremis quiter audiunt. necessitatibus nature dolenter inserviunt.
 Et hijs sentiunt. quod spiritus veritatis loquitur in eis. quia docet eos ter-
 rena despicere et amare celestia. mundum negligere. et celum tota
 die ac nocte desiderare.

De mirabili effectu domini amoris

Benedico te pater celestis pater domini mei ihesu christi. cap. v.
 quia mei pauperis dignus es recordari. O pater marum et
 deuotius consolatoris gratias tibi. qui me indignum omni consolatione
 quicquam recreas tua consolatione. Benedico te semper et glorifico cum vni-
 ginito filio tuo et spiritu sancto parclito in secula seculorum. Eya domine de-
 amator sancte meus cum tu veneris in cor meum exultabunt omnia
 interiora mea. Tu es gloria mea. et exultatio cordis mei.
 Tu spes mea et refugium meum in die tribulationis mee. Sed quia
 adhuc debilis sum in amore et imperfectus in virtute. ideo necesse
 habeo a te confortari et consolari. Patris visita me sepius et

instrue disciplinis suis. Libera me a passionibus malis. et sana
cor meum ab omnibus affectionibus inordinatis. ut intus sanatus
et bene purgatus aptus efficiar ad amandum. fortis ad pati
endum. stabilis ad perseverandum. Magna res est amor. nihil
omni bonum. quod solum leue facit omne onerosum. et fert equaliter
omne inaequale. Nam omnis sine onere portat. et omne amatum
dulce ac sapidum efficit. Amor ihu nobile ad magna operanda
impellit et ad desideranda se proficiora excitat. Amor vult esse
sursum. nec ullis infimis rebus contineri. Amor vult esse liber
et ab omni mundana affectione alienus. ne interius eius impediat
aspectus. ne per aliud commodum temporale implicatioes sustineat. aut
per incommodum succubatur. Nichil dulcius est amore. nichil fortius
nichil altius. nichil lacius. nichil iocundius. nichil plenius.
nichil melius in celo et in terra. quia amor ex deo natus est.
nec potest nisi in deo super omnia creatura quiescere. Amans volat currit
et letat. liber est. et non tenetur. Dat omnia pro omnibus. et habet omnia
in omnibus. quia in uno summo super omnia quiescit. ex quo omne bonum
fluit et preedit. Non respicit ad dona sed ad donante se conuertit
super omnia bona. Amor modum sepe nescit. sed si quod omnem modum fer
uescit. Amor omnis non sentit. labores non reputat. plus affectat
quam valet. de impossibilitate non causatur. quia cuncta sibi posse et licet
arbitratur. Valet ergo ad omnia et multa implet et effectui incipit.
ubi non amans deficit et lacet. Amor vigilat. et dormiens non
dormitat. fatigatus non lassatur. ardens non ardet. terribilis non
conturbatur. sed sicut viuax flamma et ardens facula sursum erumpit.
securusque protendit. Si quis amat. nouit. quod hec vox clamat. Magnus
clamor in auribus dei est ipse ardens affectus anime. que dicit. Domine
meus amor meus. tu totus meus. et ego totus tuus. Dilata me
in amore ut discam interiori cordis ore degustare. quod suauis sit ama
re. et in amore liquefieri et natari. Teneat amore vadens super
me pre nimio feruore et stupore. Cantem amoris canticum. sequar
dilectum meum in altum. deficiat in laude tua anima mea iubilans ex
amore. Amem te plus quam me. nec me nisi propter te. et omnis in te.
qui te amant te. sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor
velox sincerus pius iocundus et amemus. fortis patiente fidelis

prudens loquax. vtilis. et seipm mup querens. Vbi enim
seipm aliq querit. ibi ab amore cadit. Est amor circumspectus
hūilis et rectus. nō mollis. nō leuis. nec vane intēns rebus
sobrius castus stabilis quietus. et in cunctis sensibus custoditus.
Est amor subiectus et obediens platis. sibi vtilis despectus. deo
deuotus et gr̄ificus. fidens et sperans sp̄ in eo. etiā cū sibi nō sapit
dens. q̄ sine dolore nō viuūt in amore. Cui nō est paratus oīa
pati et ad volūtate stare dilā. nō est dignus amator appellari.
Oportet amantē oīa diuina et amara ppter dilectū libēter āplecti
nec ob cōtraria accidentia ab eo deflecti.

H De probatione veri amatoris vox dilecti. cap̄ sextum.
Illi nō es adhuc prudens et fortis amator. Cuius dñe.
Quia p̄ modicā cōtrictatē desistis a ceptis. et nimis amide
cōsolationē queris. Fortis amator stat in temptatōibz. nec callidis
credit p̄siasionibz īmici. Sicut in p̄speris ei placeo. ita nec in
aduersis ei displiceo. Prudens amator nō tū domū considerat q̄
dantis amorē. affectū potius intēdit. q̄ censū. et infra dilectū
oīa donata ponit. Nobilis amator nō quiescit in dono. s̄ in me
suger omē donū. Nō est ideo totū pditū. si quāq̄ nimis bñ de
me uel de scō meis sentis q̄ velles. Affrū ille bonus et dulcis
quē mēdū p̄cipis. effrū gr̄ est. et quidā p̄gustus p̄cie celestis
sup̄ quo nō est nimū intēdū. q̄ vadit et venit. Certum autē
aduersus icidētes malos motus animi. suggestionēq̄ sper̄ nere
dyaboli. insignis est v̄tutis et magni meriti. Nō ḡ cōturbent
te aliene fantasia de q̄cūq̄ matia ingeste. Forte serua p̄positū
et intētionē rectā ad deū. Nō est illusio. q̄ in excessū cito
raperis. et statū ad solitas ineptias reuēris. Illas im̄te magis
putaris q̄ agis. et q̄ diu displicet et reuēris. meritū est. et
nō pdiero. Scito q̄ antiquus īmicus oīno intē ipedie desiderū
tuū in bonū. et ab oī deuoto exercitio euacuare a scōrū sc̄. tulerit
a pia passiois mee mēoria. a p̄cōrū v̄tili recordatōe. a p̄p̄ri
cordis custodia. et a firmo. p̄posito. p̄ficiendi in v̄tute. q̄ multas
malas cogitacōes nigerit. ut tedū tibi faciat et h̄uorē. ut ab
orōne reuocet et sic in lōne. Displicet sibi hūilis confessio et si
posset. a cōione cessare facit. Nō credis ei. nec cuius illi licet

sepe tetendit tibi deceptionis laqueos. Sibi imputa cum mala tingerit et imunda. Dicit illi. Vade imunde spiritus. erubescere misera. Vulde inuidus es. qui talia ingeris auribus meis. Discede a me seductor pessime. non habes in me partem ulla. sed tuus metum erit tamquam bellator fortis. et stabis confusus. Malo mori et omnem penam subire. quam tibi consentire. Tace et obmutescere. non audiam te amplius. licet plures molaris in molestias. Dicit illud. Atio mea et salus mea quem timebo. Si consistant aduersum me castra. non timebit cor meum. Dominus adiutor meus et redemptor meus. Certa tamquam miles bonus. et si interdu exfragilente cor eius. resume vires fortiores prioribus confidens de ampliori gratia mea. Et multum peccat a vana complacencia et superbia. propter hoc multi in errore ducunt et in cecitate pene incurabile quam labunt. Sit tibi in cautela et in humilitate ruina hec superborum de se stulta presumuntium. ¶ De occultandi gratia sub humilitate custodia.

Hilutilius est tibi et securius deuotionis gratiam abscondere. nec in altum te efferre. nec multum ponderare nec multum inde lapui. sed magis tempus despice et tamquam indigno data time. Ad id est huius affectionem tenuatius inherendum que citius potest mutari in contrarium. Cogita in gratia quam miser et iopere esse soles sine gratia. Nec est in eo tamen spiritualis vite profectus cum consolatoris hueris gratiam sed cum humilitate et abnegate patienterque tuleris eius subtractionem. ita que tunc ab oratione studio non torpeas nec opera aliquid ex usu facienda omnino dilabi permittas sed sicut melius potueris et intellexeris liberet quod in te est facias. nec propter ariditatem vel anxietatem metis quam sentis totaliter te negligas. multi enim sunt qui cum non eis bene successerit. statim impatientes fiunt aut desides. Ad id enim est spiritus in patientia hominis via eius. sed dei est dare et consolari. quam vult et quantum vult. et cui vult. sicut sibi placuit. et non amplius. Quidam inuicem propter deuotionis gratiam seipos destruxerunt. quia plus agere voluerunt quam potuerunt non presantes sue puritatis mensuram. sed magis cordis affectum sequentes quam rationis iudicium. Sed quia maiora presumpserunt. quam deo placitum fuit. idcirco gratiam cito perdidit. facti sunt inopes et viles relictique in celum posuerunt sibi modum. ut huius

liati et depaupati distant nō in alijs suis volare sed sub pē
 nis meis sperare. Qui adhuc noui et imperiti sūt in via
 dñi nisi cōsilio disartorū se regāt. facilius possunt decipi
 et eludi. qui si suā sententia magis sequi. q̄ alijs exortatis
 credē volūt. erit eis p̄iculosus exitus. si tñ retrahā a p̄prio
 cōceptu noluerit. Paro sibi ip̄i sapiētes. ab alijs regi hūilit
 patiūt. Melius est scire cū hūilitate et p̄ua intelligētia
 q̄ magnā sciētū thezauri cū vana cōplacētia. Melius ē tibi
 h̄re minus q̄ multū. vñ possis superbare. Nō satis diserte agit
 q̄ se totū leticie tradit obliuiscens p̄stine mopie sue et casti
 timoris dñi. qui timet grām oblata amitte. Nec etia satis
 iūtuose sapit. q̄ tpe adūsitatis et cuiuscūq̄ fr̄uitatis nimis
 desperate se gerit et min⁹ fidēter de me q̄ oportz̄ itrogitat
 et sentit. Qui tpe pacis nimis secūre eā volucit. sepe tēpe
 belli nimis delectus et formidolosus reperiet. Si scires sp̄
 hūilis et modicus in te p̄manē nec nō sp̄m tuū bñ modēre
 et regē. nō mādres tā cito in p̄icidū et offensā. Consiliū
 bonū est. ut sp̄ū cōcepto feruoris mediteris q̄d futurū sit
 abcedente lūme. Qd̄ dñi cōtingit. recogita et demō lucē posse
 reuerti. quā ad cautela tibi nichil at̄ ad glām subtraxi.
 Valioz est sepe talis p̄batio. q̄ si sp̄ p̄sp̄a pro tua h̄res uolūt.
 Nā merita nō sūt ex hoc existimāda. si q̄s plures visiones
 aut cōsolationes habeat. ul̄ si peritus sit in sc̄pturis. aut
 in altiori ponat gradu. sed si vera fuit hūilitate fūdatus
 et dīna caritate repletus. si dei honore p̄ure sp̄ et integritate
 q̄rat. si seipm̄ nichil reputat et in veritate despiciat atq̄ ab a
 lijs etiā despici et hūiliari magis gaudeat q̄ honorari.

De vili estimatione superius in oculis dei. cap. vñ
 Quare ad dñm meū cū sum puluis et cinis. Si me
 amplius reputauero. ecce tu stas cōtra me. et dicūt testimoniū
 verū iniquitates mee. nec possū cont̄dicē. Si at̄ me vilificauero
 et ad nichilū redegero. et ab om̄i p̄pria reputacōe defecero.
 atq̄ sicut sū puluis saucio. erit p̄p̄cia michi grā tua et vicina
 cordi meo lux tua. et oīs estimatio quātulacūq̄ minima i valle
 nichilitatis mee submerget. et peribit in eternū. Ibi oīs dies

me michi qd su. qd su. et quo deueni. qz nichil su et nesciui
Si nup̄ relinquo. ecce nichil. et tota infirmitas. Si autē
subito me respexeris. statū fortis efficio. et nouo repleor
gaudio. Et mirū valde q̄ sic repente subleuor. et tā benignē
a te amplector. q̄ p̄rio p̄nde se ad p̄ua feror. facit hoc
amor tuus gr̄is p̄ueniens me. et in tā mltis subuicēs
necitatibus et a ḡibus custodiens me piculis. et ab
innumeris ut v̄e dicā eripiens malis. Ne siquidē male amā
do. me p̄di. et te solū querendo et pure amando me et te pa
riter inueni. atq; ex amore p̄fidius ad nichilū me redegi.
Que tu dulcissime facis meū sup̄ meritū onie eē et si qua
id q̄ audeo sperare ul̄ rogare. B̄ndictus sis deus meus qz
habet ego oībus bonis sim idignus. tua tū nobilitas et
īfinita bonitas nūq̄ cessat etiā b̄nface nigris et longe a
te auersis. Cōuerte nos ad te. ut simus grati hūiles et
deuoti. qz salus n̄a tu es. virtus et fortitudo n̄a.

Hic oīa ad deū sicut ad finē ultimū s̄t referēda. c. iv.
Ille ego debeo eē finis tuus sup̄m et ultimatq;
si v̄e desideras eē b̄tus. Ex hac assertionē purgabit affe
ctus sepe ad teipm̄ et ad creaturas male itruatus. Nā
si teipm̄ in aliquo q̄ris. statū in te deficiis et auersis. Oīa
ȳ ad me p̄ncipalit̄ referas. qz ego sū qui oīa dedi. Sic
singula cōsidera sicut ex sūmo bono manātia. et ideo
ad me tūq̄ ad sūm̄ originē tructa sūt reducenda. Ex me
p̄sillus magnus paup̄ et diues tūq̄ ex fonte v̄no a
quā hauriūt v̄nā. et qui sponte et libē n̄ deseruiūt.
gr̄m̄ pro gr̄m̄ accipiunt. Qui at̄ ext̄ me voluit gl̄ari.
ul̄ in aliq̄ p̄uato bono delc̄ari. nō stabiliēt in v̄o ḡudio
nec in corde suo delc̄abit. sed mlt̄ipliūt impediēt et angu
stiahiēt. Nichil ḡ h̄i asscribē debes de bono. nec alieni
ūritē tribuas. sed totū da deo. sine quo nichil habet homo
Ego totū dedi. ego totū rehabe volo. et tū magna discretāe
gr̄m̄ actōis requiro. Hec est veritas qua fugatur gl̄orie
vanitas. Et si it̄uerit celestis gr̄a et veni raitas. nō eit
aliqua iūdia. nec cōtractio cordis. neq; p̄uati amor occu

pabit. Vincat em̄ oīa dīna caritas et dilatat om̄es vires
nīe. Si nō sapias in me solo gaudebis. in me solo spēabis.
qz nemo bonus nisi solus deus. q̄ est sup oīa laudandus
et sup oīa bndicendus. // *Q*uod sp̄m mūdo dulce ē sūm̄e dō

Nunc iterū loquor dñe et nō silebo. dicitur *isa. x.*
in auribus dei mei dñi mei et regis mei. qui
est in excelsis. *O* q̄ magna multitudo dulcedinis tue
dñe. quā abscondisti timētibz te. Sed qd es amātibz. qd
toto corde tibi sūctibus. *W*ere ineffabilis dulcedo con-
tēplatois tue quā largiris amātibz te. In hoc maxīe ondisti
mī dulcedinē caritatis tue. qz cū nō esse fecisti me. et cū errare
longe a te. reduxisti me. ut seruire tibi et p̄cepisti ut diliga-
te. *O* fons amoris p̄petui. quid dicā de te. quō potero tui obli-
uisci. qui mei dignus es recordari. et postq̄ cōtabui et perij
fecisti ult̄ oēm spē mīam cū seruis tuo. et ult̄ om̄e meritū
gūm̄ et aīctiā exhibuisti. *E*d retribuā tibi pro ḡtia tua.
*N*ō oībus datū est. ut oībus abdicatis sc̄lo renūcient et
mōsticā vitā assūmāt. *N*ūq̄ magnū est. ut tibi seruam
cui oīs creatura seruire tenet. *N*ō nīgm̄ in videri debet
seruire tibi. sed hoc potiq̄ magnū m̄ et mirandū apparz
qz tā paupere et indignū dignēis in seruiū reape et di-
lectis seruis tuis adiuuare. *E*cce oīa tua sūt que habeo
et vñ tibi seruis. *V*eruptū viciāsa tu magis m̄ seruis
q̄ ego tibi. *E*cce celū et terra q̄ in mīsteriū hoīs casti
p̄esto sūt tibi et faciūt cotidie q̄cūq̄ mandasti. et hoc
parū est. qm̄ angelos in mīsteriū hoīs ordinasti. *I*nscē-
dit at̄ hec oīa. qz tūpē hoī seruire dignus es et temp̄ū
dativū p̄misisti. *Q*uid dabo tibi p̄ oībus milibz tuis
bonis. *V*tinā posse tibi seruire tūctis diebz vite mee
*V*tinā ul' vno die dignū fuerū exhibē posse et suffi-
cere. *W*ere tu es dignus oī seruitio oī honore et laude
et̄na. *V*e dñe meus es. et ego p̄m̄p seruis tuus qui
totis viribz teneor tibi seruire. nec ūquā in laudibus
tuis debeo fastidire. *S*ic volo sic desidero et q̄cūq̄ michi
deest. tu digneris supplē. magnus honor. magna glā

tibi seruire et oīa ppter te contempnē. Habebūt em̄ grātia
magnā qui sponte se subiecerūt tue sūssime seruituti. inue
nient suauissimā spūs sc̄i cōsolationē. q̄ pro tuo amore oīs
carnalē abiecerūt delectationē. Consequēt magnā mētis
libertatē qui artū p noīe tuo ingrūdiūt viā et omnē
mūdanā neglexerūt curā. O quāta et iocūda dei fructus
qua hō vaciter efficit liber et sc̄us. O sacer status i' lūgosi
famulatus. qui homēm angelis reddit equalē. deo placabilē
dēonibus tēribilē. et cunctis fidelibus cōmendabilē. O āplet
tendū et sp̄ optandū seruitiū. quo summū pmetur bonū. graui
dū sine fine acq̄rit mansuriū. ¶ De desideria cordis exānanda

Hu oportet te ad huc. ¶ ¶ sūt et moderanda. cap. xi.
mlta addiscē. que nec dū hū didicisti. Que sūt hec dñe.
Ut desiderū tuū ponas totalit̄ scdm̄ bñplacitū meū. et nūp̄
amator nō sis sed mee volūtatis cupidus emulatoz. Desideria
te sepius attendūt et vehemētē impellūt. sed considera an p
honore meū. an ppter tuū cōmodū magis mouearis. Si ego
sū in causa. bñ cōtentus eris. quocūq; ordinauerō. si autē de
p̄rio questu latet aliqd. ecce hoc est qd te impedit et grauat.
Cave ḡ. ne nimīū imitans sup̄ desiderio p̄cepto. me non
cōsulto. ne postea forte peniteat aut displiceat. qd p̄o placuit
et q̄ p̄ meliore zelasti. Nō em̄ oīs affectio que videt̄ bona
statū est sequēda. sed nec oīs cōtrā affectio est fugiēda. Ex
pedit interdū refrenatō. vti etiā in bonis studiis et deside
riis. ne p̄ importūtatē mētis distractionē incurras. ne alijs
per indisciplinātionē scandalū generes. ul' etiā p̄ persistētia
aliorū subito turberis et corruas. Interdū oportet violentia
viti et appetitui sensitui contine. nec aditē. qd velit caro
ul' quid nō velit. sed hoc magis satage. ut subiecta sit. etiam
sp̄m̄ nolens. et tā diu castigari debet et cogi fructu subeē.
donec pata sit ad oīa. paucisq; cōtētari distat et simplicibz
delectari. nec cōtra aliqd̄ icōueniens musitare. ¶ De reforma
Ditione paciētie et luctamine ad ijs cōcupias. ca. xii.
Omne deus meus. ut video paciētia est in valde
necia. Multa em̄ in hac vita accidūt cōtraria. nā q̄lūtrūq;

ordinaueris de pace mea. nō p̄t esse sine bello et dolore vita
 mea. Ita est fili. Sed uolo te tale nō q̄rre pacē que teptatio
 nibus careat aut cōtraria nō sentiat. Sed tūc etiā est mare
 te pacē inuenisse. cū varijs fueris t̄bulatoibz excitatus et
 in multis cōtrietatibz p̄batus. Si dixis te nō multa posse pati.
 quō sustinebis igne purgatorij. De duobus malis minus
 est sp̄ eligendū. Ut ergo etna futuua supplicia euadere possis
 mala p̄ntia studeas pro deo equanim̄ tolerare. An putas q̄ hoī
 nes hui⁹ sc̄li nichil ul̄ parū patiūt. Nec hoc inuenies etiā si delicia
 tissimos q̄sieris. Sed habet iniqui multas deliciaōes et apas sequū
 tur uolūtates. Ideoq̄ parū ponderat suas t̄bulationes. Esto
 ut ita sit. ut habeat q̄qd uoluerit. sed q̄dm putas durabit.
 Ecce q̄admodū simus deficient habūdātes in sc̄lo. et nulla
 erit recordatio p̄ntorū gaudiorū. Sed et cū adhuc uiuūt non
 sine amaritudie et tedio ac timore in eis quiescūt. Ex eadē nāq̄
 re. vñ sibi deliciaōne cōcipiūt. inde doloris penā frequē recipiūt.
 Iuste illis fit. ut q̄ inordinate deliciaōes querūt et sequūt. nō
 sine cōfusione et amaritudine eas expleant. Q̄ breues. q̄ ior
 dinate. q̄ false q̄ turpes om̄s sūt. Verūptū pre ebrietate et
 cecitate nō intelligūt. sed uelut muta aīalia p̄pter modicū
 corruptibilis uite deliciaōentū. morte aīe inciarūt. Tu ḡ fili
 post concupis̄as tuas nō eas. et a uolūtate tua auerte. Delicāre
 in dño et dabit tibi peticoēs cordis tui. Eten̄ si vis uacit deliciaō
 et habūdātius in me consolari. ecce in cōceptu om̄ mūdātorū
 et in abstīsiōne om̄ infimarū deliciaōmū erit b̄ndictio tua. et
 copiosa tibi reddet̄ cōsolatio. Et quāto te plus ab om̄ creatura
 vñ solatio subtraxeris. tanto in me suauiores et potētiores conso
 lationes inuenies. sed p̄mo nō sine tristitia quādā et labore cer
 taminis ad has p̄tinges. Obsistet inoluta cōsuetudo. si meliori
 cōsuetudine denūctur. Femurmurabit caro. sed feruore sp̄us
 refrenabit. Instigabit et exacerbatit te serpens antiquus. sed
 orōne fugabit. Insup̄ et labore utili aditus magni obstruet.

H De obediā hūilis subditi ad ex̄m̄ ihesu xpi. cap. xiii.
 Illi qui se subit̄ hēnitit ab obediā. ap̄ se subit̄nt a gr̄a.
 et qui q̄rit habē puata. amittit cōiā. Qui nō libēter se suo

superiori et sponte subdit. signum est, quod caro sua necdum sponte sibi
obedit. sed sepe recalcitrat et remuamunt. Disce ergo celeriter
te superiori tuo submitte. si carnem propriam optas subiugare.
Ciculus namque exterior vincit inimicus. si interior homo non fuit
deuastatus. Non est molestior et peior anime hostis, quam tempore
non bene tibi concordans spiritus. Oportet omnino te assidue tui ipsius
contemptum. si vis praeuale aduersus carnem et sanguinem. Quia adhuc
minis iordmate te diligis. ideo plene resignare aliorum te
voluntati trepidas. Sed quod magnum si tu qui puluis es et nihil.
propter deum te homini subdis. quam omnipotens et altissimus. qui cuncta creauit
ex nichilo. me homini humiliter propter te subiecti. Factus sum omnium
humilissimus et infimus. ut tua superbia mea humilitate vinceres.
Disce obtemperare puluis. disce te humiliare terra et limis. et sub
omnium pedibus incurrere. Disce voluntates tuas frangere et ad
omnem subiectionem te dare. Exardesce contra te. nec pariaris timore
in te venire. sed ita subiectum et primum te exhibe. ut omnes
super te ambulare possint. et sicut lutum platearum calcant. Quod
homo manus habes conquiri. quod sordide peccator possis contumeliose
exprobriari tibi. qui torrens deum offendisti et infernum torrens
meruisti. Sed peperit tibi oculus meus. quod preciosa fuit
anima tua in conspectu meo. ut cognosceres dilectionem meam. et gratias spiritus
beneficium meis existes. et ut ad veram subiectionem et humilitatem
te iugiter daret. patienterque proprium contemptum ferres. ¶ De oculis

Idei iudicis considerandis. ne extollamur in bono. c. xiiii.
Vitonas super me iudicia tua domine. et timore ac tremore
contutus omnia ossa mea et expauescit anima mea valde. Sto attonitus
et considero. quod celi non sunt mundi in conspectu tuo. Si in angelis
repperisti prauitatem. nec tamen peperisti. quod fiet de me. Ceciderunt
stelle de celo. et ego puluis quod pessimo. Quorum opera videbantur
laudabilia ceciderunt in infima. et qui comedebat panem ange-
lorum. vidi siliquis delictum peccatorum. Nulla est ergo sanctitas
si manum tuam domine subtrahis. Nulla prodest sapientia. si gubernare ce-
sistas. Nulla inuat fortitudo. si conservare desinas. Nulla se-
cuna castitas. si eam non protegas. Nulla propria valet custodia. si
non assistat tua sacra vigilancia. Nam relictum nignmur et perimus.

visitati vobis erigimur et vivimus. Instabiles quippe sumus. sed pro
 te confirmamur. tepestimus. sed a te accedimus. **O** qui humiliter et
 abiecte in de incipio sentiendum est. quod nichil pendendum si quid
 boni videatur habere. **O** qui perfide submitte me debeo sub abyssalibus
 iudiciis tuis domine. ubi nichil me esse aliud invenio. quod nichil est nichil.
O pondus inmensum. **O** pelagus intransitabile. ubi nichil de me
 reperio. quod in toto nichil. **U**bi est ergo latebra glorie. ubi confidentia
 de virtute concepta. Absorpta est omnis gloriatio vana in profunditate iudi-
 ciorum tuorum super me. **Q**uid est omnis caro in conspectu tuo. **N**unquid
 gloriabitur lutum contra formantem se. **Q**uo potest erigi vaniloquus cuius
 cor in veritate subiectum est deo. **N**on enim totus mundus erigit. que
 veritas sibi subiecit. **N**ec omnium laudantium ore movebitur. que totam
 spiritus suam in deo firmavit. **N**am et ipsi qui loquuntur. ecce omnes nichil.

H Qualiter standum sit et dicendum in omni re desiderabili. c. xv.

Illi sic dicas in omni re. **D**omine si tibi placitum fuerit. fiat hoc ita.
Domine si fuerit honor tuus. fiat hoc in nomine tuo. **D**omine si videris in
 expedire et utile probaveris. tunc dona in hoc uti ad honorem tuum.
Sed si nocivum in fore cognovis. nec aures mee saluti prodesse.
 aufer a me tale desiderium. **N**on enim omne desiderium est a spiritu sancto.
 etiam si homini videatur rectum et bonum. **D**ifficile est pro vero iudicare.
 utrum spiritus bonus aut alienus te impellit ad desiderandum hoc.
 vel illud. **A**n etiam ex proprio movearis spiritu. **M**ulti in fine sicut
 decepti. qui primo bono spiritu videbantur inducti. **I**gitur spiritus cum timore
 dei et cordis humilitate desiderandum est ac petendum quicquid in mente
 desiderabile occurrerit. maxime cum propria resignatione nichil totum
 committendum est atque dicendum. **D**omine tu scis. quod melius est. fiat
 hoc vel illud quod volueris. **D**a quod vis et quantum vis. fiat merum
 sicut scis et sicut tibi magis placuit. et maior honor tuus
 fuerit. **D**onec me ubi vis. et libere age merum in omnibus. **I**n manu
 tua sum. quia et rensa me per circuitum. **E**n servus tuus patus
 ad omnia. quoniam non desidero in vivere sed tibi. utinam ditare et perfecte.

O Oratio pro beneplacito dei proficiendo.
Concede michi benignissime ihesu gratiam tuam. ut merum sit
 et merum labore et merum usque in fine perseveret. **D**a michi sepe

oia desiderata in te quiesce. et cor meū pacificare in te. Tu vero
pax cordis. tu sola requies. exte te diu sūt oia et iniqueta.
In hac pace in dypm dormiā et requiescā. hoc est in te vno sumo
et etno bono. ¶ Querū solatiū in solo deo ē grendū. c. xvi.

Quicquid desiderare possū aut cogitare ad solatiū meū
nō hīc expeto sed in posterū. Quia solatia mundi
solus habere et oibus delictis frui possem. certū est qd diu
durare nō possent. Vn nō potis aīa mea plene cōsolari nē pfcē
recipi nisi in deo consolatore pauperū ac susceptore hūilium.
Expecta modicū aīa. expecta diuī pmissū. et habebis habū
dantiā oīm bonozū in celo. Si nimis iordmate ista appetis p
sentia. pdis etna et celestia. Sūt tpalia in vsu. etna i desidio.
Nō potes aliquo bono tpali faciat. qz ad hec frūendi non es
creata. Etā si oia creata bona haberes. nō posses esse felice et
btā. sed in deo q cūcta creauit. tota btitudo et felicitas tua
cōsistit. nō qualis videt et laudat a stultis amatoribus mudi.
sed qualē expectant boni xpifideles et p̄gustant. et mtdū spūa
les et mūdicores. querū cōsatio est in celis. Vanū ē et breue
omē hūamū solatiū. Beatū et verū solatiū est qd intus a vei
tate p̄cipit. Deuotus homo ubiqz secū fert cōsolatore suū ihū
et dicit ad eū. Adesto in dñe ihū et in oī loco et tpe hec michi
sit cōsolatio. libēter velle curare ^{of hūano} solatio. Et si tua defuit cōsolatio
sit in tua voluntas et iusta p̄batio pro sumo solatio. Non em̄
iūpetuū trāsteris. nec ieteruū cōmāberis. ¶ Quis sollicitudo

His fine me tecū agē qd volo ego. ¶ in deo ponēdasit. c. xvii.
stio. qd expedit tibi. Tu cogitas sicut hō. tu sentis i mltis
sicut hūanus suadet affcus. Dñe verū est qd dicitis. Maior est
tua sollicitudo. q̄ cura oīs quā ego gerē possem pro me. Nūms
em̄ casualit stat. qui nō p̄icit oēm sollicitudine in te. Dñe diuīo
volūtas mea firma et itā ad te p̄maneat. fac de me q̄quid tibi
placuit. Nō em̄ p̄t eē nisi bonū. q̄quid de me fereis. Si me vis
eē in tenebris. sis bñdctus. et si me vis eē in luce. sis iterū bñdctus.
Si me cōsolari dignaris sis bñdctus. si me vis tbulā.
sis bñdctus eque sp̄. sū sic oportet te stare. si meū desidis am
bulare. Ita p̄mptus debes eē ad patiendū. sicut ad gaudendū.

Ita libenter debes esse inops et pauper. sicut plenus et dives. Dne libenter patiar pro te qcqd venire voluis sup me. Indifferenter volo de manu tua suscipere bonum et malum. dulce et amarum. letum et triste et p oibus itomngentibus grās agere. Custodi me ab si pccō et nō timebo mortē neq; infernū. dūmō metimē me nō pccas neq; deleas de libro vite. nō michi nocebit siquid tribulatiois venerit sup me. ¶ Q' tpales miserie

Hexemplo xpi equanimiter sūt ferendae. ca. xviii.

Ili ego descendi de celo pro tua salute. Suscipi tuas miserias nō uacitate sed caritate timente. ut patiet̄ discēs tpales miserias nō indignāter ferre. Nā ab hora ortus mei usq; ad exitū in cruce nō defuit̄ tolerātia doloris. Defectū rerū tpalium magnū habui nullas q' rmonias de me frequēt̄ audim. cōfusiones et opprobria benigne sustinui pro bñficijs inq̄titudine suscepī. pro miraculis blasphemias. pro doctrina reprehensiones. Dne qz tu patiens fuisti in vita tua. in hoc maxie implendo pceptū patris tui. dignū est. ut ego misellus pccōr̄ scdm̄ uoluntate tuā patienter me sustineā. et donec ipse uolueris omnis corrupte uite pro salute mea portē. Nam et si onerosa sentit̄ p̄sens vita. frā est tū iā per grām tuā valde meritoria. atq; ex tuo atq; scōrū tuorū uestigijs tolerabilior et clarior. sed et multo magis cōsolatoria. q' oli in lege veteri fuit. cū porta celi clausa p̄sistēt. et obscurior uia ad celū uidebat. qm̄ tam pauci regnū celorū q̄rere curabat. sed nec tūc q' iusti erant et saluādi āte passionē tuā facere moris debiti celeste regnū poterāt intrare. O quātas tibi grās teneor referre q' uia rectā et bonā dignus es michi et cunctis fidelibus ad et̄m̄ regnū tuū oīdē. Nā uita tua uita m̄a et p̄stam̄ paciām ambulā q; ad te. qui es corona m̄a. Nisi tu nos p̄cessisses et docuisses. q's sequi cōmēt. Ne uquātū longe retroq; maneret. nisi tua p̄clara exempla inspiciēt. Erre adhuc tepescim̄ q; auditis tot signis et doctrinis tuis. Quid fieret. nisi tantū lumen ad sequendū te nō habēmus. ¶ De tolerātia iuriarū

Qet que verus patiens p̄betur. ca. xix.

videt qd loqueris. Sili ressa conqueri. considerata mea
et alioru scōru passione. **V**idū usq; ad sanguine restitisti. parū
est qd tu pateris in cōpatione eoru. qui tā mlti passi sunt.
tā fortiter teptati. tā ḡuiter t̄bulati. tā mltipli. p̄bati et exultati.
Oportet igit̄ alioru ḡrauiora ad mente reducere. ut leuius
feras tua m̄ma. Et si tibi m̄ma nō videt̄. vide ne et hoc fa
ciat tua patiētia. **S**ive tā p̄ua sive magna sunt. stude cūcta
patiēter sufferre. **Q**uāto melius ad patiendū te disponis.
tāto sapiēcius agis et āplius p̄m̄eris. ferēs q; leuius aīo et
v̄su et ad hoc nō segm̄ter patie. **N**ec dicas nō valeo hec ab
hoīe pati. nec h̄remodi in patiēda sūt. **ḡ**ue em̄ in intulit
dāp̄m̄. et inpperat in que m̄q; cogitauerū sed ab alio libenter
patiar. si patiēda videt̄. **I**ncipiens est talis cogitatio q̄ntūte
patie nō considerat. nec a quo coronāda erit. sed magis p̄s̄e
et offensas sibi illatas p̄ndit. **N**ō est verus patiens. qui
pati nō vult. nisi quātū sibi visū fuit. et a quo sibi placuēt.
Verus at̄ patiens nō attendit a quo hoīe. vtrū a plato uel ab
aliquo equali ul̄ inferiori. vtrū a bono et scō viro. an a
p̄iso et indigno excreat̄. sed indifferēter ab oī creatura
q̄ntūte et quotienscūq; ei aliqd̄ aduersi accideit. totū hoc
de manu dei ḡtante accipit et ingens lucrū reputat. q̄
nil apud deū quālibet p̄uū. pro deo t̄n̄ passū. potit̄ sine m̄i
to t̄ns̄ne. **E**sto igit̄ expeditus ad pugnā. si vis habē victoriā.
Sine certamine nō potes venire ad paciētie coronā. Si pati
nō vis. recusās coronari. **S**i at̄ coronari desideras. certa
v̄vilit̄. sustine patienter. **S**ine labore nō tendit̄ ad requiē.
nec sine pugna p̄uenit̄ ad victoriā. **f**ac dñe in possibile per
ḡtia. qd̄ impossibile videt̄ per naturā. **C**u scis q; modicū passū
pati. et q; cito deitior leui exurgere adūsitare. **E**fficiat̄ in
q̄libet excitatio tribulacōis pro noīe tuo amabilis et op
tabilis. **N**ā pati et vexari p̄ te valde salubre est anime mee.

Ode cōfessione p̄pe infantatis et h̄ vite miseris. ca. xx.
Confitebor adūsū me iūsticiā meā. confitebor tibi dñe
infirmitatē meā. **S**epe p̄ua res est que me deicit et contristat.

Super omnia et in omnibus requiesces anima mea in domino semper
quod ipse est sanctorum eterna requies. Da mihi dulcissime et amantissime ihesu in te super omnem creaturam requiescere super omnem salutem et
pulchritudinem super omnem gloriam et honorem super omnem potentiam et dignitatem super omnem scientiam et stabilitatem super omnes divitias et artes super
omnem letitiam et exultationem super omnem famam et laudem super omnem suavitatem et consolationem super omnem spem et promissionem super ^{omne} meritum
et desiderium super omnia dona et munera que potes dare et ^{omne} fructum
super omne gaudium et omnem iubilationem quam potest mens capere et
sentire. Denique super angelos et archangelos et super exercitum celorum
super omnia visibilia et invisibilia et super omne quod tu deus meus
non es. quod tu deus meus super omnia optimus es. Tu solus altissimus.
Tu solus potentissimus. Tu solus sufficientissimus et plenissimus.
Tu solus suavissimus et solatiofissimus. Tu solus pulcherrimus
et amantissimus. Tu solus nobilissimus et gloriosissimus super omnia
in quo cuncta bona sicut et perfecta sunt et speraverunt fuerunt atque ideo
nimis est et insufficientis quicquid propter tempus michi donas aut
de tempore revelas vel promittis te non viso nec plene adeptus.
Quinque non potest cor meum vacare requiescere nec totaliter contentari
nisi in te requiescat et omnia dona omnique creatura transcendat.
O mi dulcissime sponse ihesu christe amator purissime. Dominator
universae creature quae in det poenas vel libertatis ad volandum et pau
sandum in te. O quam ad plenum debet michi vacare et videre quam suavis
es domine deus meus. O quam ad plenum recolligam me in te ut pre
amore tuo non sentiam me sed te solum super omnem sensum et modum in
modo non omnibus noto. Et tunc at frangit gemo et infelicitatem
meam cum dolore porto. quod multa mala in hac valle lacrimarum
sive miseriarum occurrunt. que sepius me turbant contristat
et obnubilat. Sepius impediunt et distrahunt. allucinant et impli
cant. ne liberum habeam accessum ad te. et iocundis firmarum aplexibus
posito spiritu beatorum spiritibus. Moveat te suspensum meum et desolatio
multiplex in terra. O ihesu splendor et gloria. solam me peregrinantis anime apud te est os meum sine voce. et silentium meum
loquitur tibi. Usque quo tardat venire dominus meus. Veniat
ad me pauperem suum et letum faciat. Mittat manum suam et

miseru eripiat de oi angustia Veni veni qz sine te ulla erit
 leta dies aut hora qz tu leticia mea et sine te vacua est
 mensa mea. Miser su et quodammodo incarceratus et coepidibz
 quatus donec luce pntie tue me reficias ac libertati donec
 vultuqz amicabile demonstris. Querat alij pro te aliud
 qd cuqz libuerit in aliud interu nil placet nec placebit. n
 tu deus meus spes mea salus etna. No reticebo nec dep
 cari cessabo. donec grā tua reūtat. nqz tu mitus loquaris.
 Ecce assu. Ecce ego ad te. qz vocasti me. Lacime tue et desi
 deriu aie tue. Inuiliatio tua et cotentio cordis tuū iclma
 uerūt me et adduxerūt ad te. Et dixi. Dne iuocavi te.
 et desideravi firm te patius oia respicere ppter te. Tu
 em por excitasti me ut qreer te. Sis ergo bndctus dne. q
 fecisti hac boitate cu seruo tuo scdm multitudinē mē tue.
 Quid hē ulf dice seruus tuus corā te. nisi ut hūliet se ualde
 corā te memor sp ppeie mātatis et vilitatis sue. No enim est
 salis tuū in cūctis mirabilibz celi et tē. Sūt opa tua bona
 valde iudicia vera puidētia tua regūt vniūsa. Laus ergo
 tibi et glā o pūis sapia te laudet et bndicat os meū aia
 mea et cūcta creata simul. De uocatoe multiplicū bnfici

H Perī cor meū dne in lege tua et **Forū dei. an. xvii.**
 in pceptis tuis doce me ambulare. Qu m itelligē
 volūtate tuā et cū magī iuentia ac diligētī cōsideratione
 bnficia tua tā in generali q̄ in spēali memorari ut digne
 tibi ex hinc valeā grās referre. Verū scio et cōfiteor nec pro
 nūmo pūcto me posse debitas grām laudes posse psoluere
 Amoz ego sū oībus bonis michi pstitis. Et tū tuā nobili
 tate attendo. deficit p magnitudine illius spūs meus. Oīa
 que in aīa habemus et corpe et qnūqz extēi ul iterius nā
 liter ul supnālī possidemus. tua sūt bnficia. et te bnficiū
 pū ac bonū cōmendat. a quo bona cūcta accepimus. Et
 aliis plura. aliis pauca accepit. oīa tū tua sūt. et sine
 te nec nūmū p̄t haberi. Ille q̄ maiora accepit nō potest
 merito suo glāri neqz sup alios extollī. nec minorū ifultae.
 qz ille maior et melior. qui sibi nūmū asscribit et in regnū

triando humilior est atq; deuotior. Et qui oibus vilior se existi-
 mat et indigniore iudicat. aptior est ad paranda maiora.
 Qui aut paucriora accipit. constari non debet. nec indigna-
 ter ferre. nec ditioni inuide. sed te dno potius attende et
 tua bonitate maxie laudare q; ta affluetor ta g'ris et li-
 beter sine psonaru acceptione tua munera largiaris. O-
 mnia ex te et ideo in oibus es laudandus. Tu scis qd vni-
 cuiq; donari expediat. et cur iste nimis et ille amplius
 habeat. Non enim sed tuum est discernere apud que singulorum
 diffinita sunt merita. Vn dno deus pro magno etia reputobnsi
 non multu habet. Vn exterius et sidm hoies laus apparet. ita ut
 qe considerata vilitate et paupitate sue psonae non mo g'uitate
 aut tristitia ul' deiectione inde contumiat sed potius consola-
 tione et hilaritate magna. q; tu deus paupes et humiles
 atq; huic mudo despectos tibi elegisti familiaris et dome-
 sticos. Testes sut ipi apli tui. qe licet principes super omem
 terra constituisti. fuerit tn sine qrela consati in mudo. ta
 huiles et simplices sine oi malicia et dolo. ut etia pati
 cotuelias gauderet p noie tuo. ut que mudo abhorret
 ipi amplecteret affru magno. Nichil g' amatoie tui et
 cogitoe bnficioiu tuoru ita letificare debet sicut vo-
 luntas tua in eo et b'nplacitu etne dispoms tue. de q' tm
 contentari debet et consolari. ut ita libeter velit ee nimis
 sicut aliqs optaret ee maxim' let ita parificus et contentu
 in nouissimo sicut in loco pmo. atq; ita libeter despiciabil'
 et abiectus nulliusq; nois et fame sicut ceteris honora-
 bilior et maior in mudo. Na voluntas tua et amor honois
 oia crede debet et plus eu consolari magis q; placere. qm
 oia bnficia sibi data ul' danda. **De quatuor portatibus**

Hic mihi docebo te via pacis et **pace. cap. xxiii.**
 ve libertatis. fac dno qd dicit. q; hoc in g' tu
 est audire. Stude alteri potius facere voluntate q; tua. Elige
 sp minus q; plus habe. Quere sp inferiore locu et oibus
 subesse. Opta sp et ora. ut voluntas dei integre in te fiat
 Et talis ho ingreditur fines pacis et quietis. Dne sermo

tuis iste brevis multū in se cōtinet p̄ficiōnis. parvus
est dictu. sed plenus ē sensu et vber in fructu. Nam
si posset a me plene custodiri et fideliter. non deberet
tā facilis in me turbatio oriri. Nā quotiens me ip̄cāti
sentio et īguarū. ab hac doctrina me recessisse iuenio. S̄
tu qui oīa potes et aīe p̄fctm̄ sp̄ diligis. adauge ma
iore grām. ut possim tuū cōplē fr̄monē et meā p̄ficē

D salute **O** Oratio cōtra cogitationes malas
Domine deus meus ne elongeris a me de 9 m̄s
in auxilium meū respice. qm̄ insur̄erunt in me varie
cogitatioēs et timores magni affligētes aīam meā.
Quo p̄tūfibo illesus. Quo p̄str̄ingā eas. Ego inq̄t an
te iho. et glōsōe t̄re hūiliabo. āperia ianua carceris et
ar̄thura secretorū iuelabo tibi. Fac dñe ut loq̄ris. et
fugiat a facie tua oīns inique cogitatioēs. Hec spes et
unica cōsolatio mea ad te in oī tribulatioē confugē tibi
confide. ex itimo iuocare et pariet̄ tuā cōsolatioē. exp̄care

O Clarifica me ihu **O** Oratio p̄ illuīatioē mētis
bone claitate eterni lūmis. et educ de hūitacu
lo cordis mei tenebras vniūsas. Cōhibe euagatioēs
miltas et vim facietes elude teptatioēs. Pugna fortit̄
pro me et expugna malas bestias. cōcupias dico
illerebrosas. ut fiat pax in v̄tute tua et habūdat̄ ia
laudis tue. resonet in aula sc̄a. hoc est in cōsc̄ia pura.
Impera ventis et tepestatibz. dic mari quiesce. et aqua
lomi ne flaueris. et erit t̄nquillitas magna. Emitte
lucē tuā et v̄tate tuā ut luceat sup̄ t̄ra. qz terra
sū manis et vacua. donec illuīnes me. Effunde
grām desup̄. p̄t̄fud̄ cor meū rore celesti. nūst̄ra
duo cordis aquas ad n̄ riganda furie t̄re. ad pdu
cendū fructū bonū et optimū. Eleua mentem
pressa mole p̄ccorū. et ad celestia totū desider̄ in
meū suspende. ut gustata suauitate siq̄ne felicitat̄
pigeat de t̄rens cogitare. Rōpe me et eripe ab oī
creaturarū indurabili cōsolatioē. qz nulla res creata

appetitū meū valet plenarie quietare et consolari. Junge me
tibi inseparabili dilectionis vinculo. quī tu solus sufficis amāti.
et absq; te frivola sūt vniūsa. ¶ De euitatione curiose

Hinquisitionis sup alterius vita. cap. xxiii.
Noli eē curiosus nec vacuas gerere sollicitudi
nes. Quid hoc ul' illud ad te. tu me sequere. Quid em̄ ad te
vtrū ille fit talis ul' talis. aut iste sic agit ul' loquitur. Tu
nō indiges rōde pro alijs. sed pro tempō rōne reddes. Quid
ergo te implicat. Ecce ego om̄s cognosco et cūcta q̄ sub
sole fiūt video et scio. qualiter cū vnoquoq; fit. qd cogitet.
qd velit. et ad quē finē tendat eius intentio. michi igit̄
cōmittenda sūt oīa. Tu vō serua te in bona pace et dūte
agitante agitare quātū voluit. Veniet sup eū q̄quid
fecit ul' dixit. q̄ me fallē nō p̄t. Nō sit tibi cure de m̄gnū
noīs ūbra. nō de m̄ltorū fūlharitate. nec de p̄nata homi
dilectione. Ista em̄ generat distinctiones et m̄gnas in corde
obscuritates. Libēter loquer tibi ūbū meū et abscondita
reuelare. si aduentū meū diligēt obseruares et ostiū
cordis m̄ ap̄res. Esto p̄uidus et vigila in orōibz et hūilia
te ī oībus. ¶ In quibus firma pax cordis et veritas consistit.

Hu ego locutus sū. Pacē relinquo vobis. ¶ ca. xxv.
Pacē meā do vobis. nō quō mūdus dat. ego do vo
bis. Pacē om̄s desiderat. sed que ad verā pacē p̄tinet. nō
oēs curant. Pax mea cū hūilibus et m̄asuetis corde pax
tua erit in m̄lta p̄nā. Si me audieris et vocē meam se
cutus fueris. poteris m̄lta pacē fieri. Quid igit̄ facia. In
oī re attende tibi. qd facias et qd dicas. et oem̄ itētiōē
tuā ad hoc dirige. ut m̄ soli placeas. et ext̄ me nichil cu
pias vel queas. sed et de aliorū dictis ul' factis nil temere
iudices. nec cū rebus tibi nō cōmissis te implices. et potit
fieri. ut parū ul' r̄mo turberis. Nūq; at sentire aliquā tur
bationē. nec aliquā pati cordis ul' corpis molestiā nō est
p̄ntis t̄pis sed status etne quietis. Nō ergo estimes te verā
pacē inuenisse. si nullā senseris ḡuitatē. nec tūc totū esse
bonū. si neminē pateris aduersariū. Nec hoc esse p̄fectū. si

cuncta sunt secundum tuum affectum. neque tunc aliquid magnum te reputes aut specialiter dilectum existimes. si in magna fueris deuotione atque dulcedine. quia in istis non cognoscatur verus amator. ut tunc nec in istis consistat perfectio et perfectio hominis. In quo ergo domine. In offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine. non querendo que tua sunt. nec in paruo nec in magno. nec in tempore nec in eternitate. ita ut vna equali facie in generali actione permanereas. ut prospera et contraria omnia equali lance pensando. Si fueris tam fortis et longanimis in spe. ut subtracta interiori consolatione etiam ad ampliora sustinenda cor tuum preparaueris. nec te iustificaueris et sancti laudaueris. tunc in vera et recta via pacis ambulas. et spes indubitata erit. quia rursus in iubilo facie mea sis visurus. Quia si ad plenum tuum contemptum peruenis. scito. quia tunc habundantia pacis profueris secundum possibilitatem tuam incolatus. **De cunctis libere metis quam oro magis meretur quam lectio. cap. xxvi.**

in hoc tamquam pati non debet sine in omnibus dispo sitio omnibus iustificatio

Domine hoc opus est perfecti viri nunquam ab intentione celestium animi relaxare et iter multas curas quasi sine cura transire. non more torpescere. sed progatua quadam libere metis nulli creature inordinata affectione adhaerendo. Obsecro te piissime domine deus meus. perferua me a curis huius vite. ne nimis implicet a multis necessitatibus corporis. ne voluptate capiar. ab vniuersis autem obstaculis. ne molestiis fractus deiciar. Non dico ab alijs rebus que toto affectu vana mundana desiderat. sed ab his miserijs que animam serui tui contra maledictionem mortis grauant penatiter et retardat. ne in libertate spiritus quotiens libere valeat itronre. O deus meus. o dulcedo mea ineffabilis. verte in in amantudine omnem carnalem consolationem. ab eternorum amore me retrahentem. et ad se intuitu cuiusdam boni delictabilis patris male allatiente. Non vincat me deus meus. non vincat me caro et sanguis. Non me deripiat mundus et breuis gloria eius. Non me supplantet dyaboli et astucia illius. Da in fortitudine resistendi. patientiam tolerandi. constantiam perseuerandi. Da pro omnibus mundi consolationibus suauissimam tuam vinctioem. Et pro carnali amore tuo nonis infunde amore. Ecce tibus potus vestis et cetera utensilia ad corporis sustentaculum pertinetia feruenti spiritui sunt onerosa. Tribue talibus

fomētis t̄pate uti. nō desīdīo mīmo m̄plicari. abicē om̄ia nō
licet. q̄ natūa sustēnda est. Repuīe at̄ sup̄flua. et magis
que delat̄nt lex p̄hibet. Nā alias adūsus sp̄m caro nōlescēt
Inter hec queso manū tua me regat et doceat. ne q̄d mīmū
fiat. **¶** Q̄ p̄natus amor a sumo bono maxīe r̄tardit. xxvii.

Hu oportet te dare totū p̄ toto. et nichil tui ipsius
ip̄e sis. Dato q̄ amor tui ipsius magis nocet tibi
q̄ aliqua res mūdi. sc̄dm̄ conōrē et affectū que q̄ris q̄libet
res plus ul' mīno adheret. Si fuit amor tuus p̄natus et
et simplex et b̄n̄ ordinatus. eris sine captiuitate rerū. Noli con
cupiscē q̄d nō licet habē. Noli habē q̄d te p̄t impedire et lib
tate interiori p̄nare. Mēū q̄ nō ex toto fūdo cordis temp̄m
m̄ cōmittis cū oībus que desiderare potēs ul' h̄re. Quare
vano merore cōsumeris. cur sup̄fluis tuis fatigaris. Ita
ad b̄n̄placitū mēū. et nullū parieris det̄mentū. Si q̄ris hoc
ul' illud. et volueris eē ibi ul' ibi p̄pter tui cōmodū ul' p̄p̄riū
b̄n̄placitū magis habendū. nūq̄ eris in quietudīe nec liber
a sollicitudīe. q̄ in oī re reperiet aliq̄s defr̄us. et in oī loco erit
q̄ adūsēt. Inuat igit̄ nō q̄libet res adeptā ul' m̄ltip̄licata
exterioris. sed potius cōtemptā et derisa ex corde radicitus.
q̄d nō t̄m̄ de censu eris et dicitariū intelligas. sed honōis etiā
ambiti ac vane laudationis desīdīo. que oīa transeūt cū
mūdo. Mūnt parū lotus. si deest h̄m̄e feruoris. nec diu
stabit pax illa q̄sita fornicus. si vacat a vero fūdo. m̄tō
status cordis. hoc ē. nisi steteris in me. P̄mutare te potēs. s̄
nō meliorare. Nā iā occide orta et accepta. inuēies q̄d fugisti. **¶**

Quatio pro purgandō cordis et celesti sapientia.
Infirma me deus et per grām sc̄i sp̄s da uirtutē cor
roborationi in interiori hoīe et cor meū ab oī uili sollicitudine
et angore euacuare. Nec varijs finas desiderijs t̄iali. Nūq̄
rei uilis ac p̄ciosē sed oīa insp̄ire sicut t̄nsitūtia. et me p̄ter
cū illis t̄nsitūriū. Quia nichil p̄manens sub sole ubi om̄ia
vanitas et afflictio sp̄s. **¶** Q̄ sapiens qui ista cōsiderat. Da
michl dñe celeste sapiam. ut discā te sup̄ oīa q̄rere et inuenire
sup̄ oīa sc̄ire et diligē et cetera sc̄dm̄ ordinē sapientie tue p̄ut

sunt intellige. Da prudenter declinare blandientem et pauenter
ferre aduersantem. qz hoc est magna sapia no moueri omni
vento uiboru. nec aucte male blandienti pbere syrene. sic
enim incepta pgitur. Via securae ¶ Cot lignas obtrectatoru

Hu no egre feras si quida de te male seferit. ca. xxviii.
et dixerint qd no libeter audias. Tu defiora de tempo
sentire debes et nemine inferiore te crede. Si ambulas ab
nitra. no nltu ponderas uolatia uba. Est no pua prudentia
silere in tpe malo et introsus ad me conuerti. nec in huano
iudicio disturbari. No sit pax tua in ore homi. siue em bene
siue male interpretati sut. no es ideo alter ho. Vbi est uera
pax et uca gla. none in me. Et q no appetit hoibus placere
nec timet displice. nltu pfruet pace. Ex iordinato amore
et uano timore oritur oib inquietudo cordis et distinctio se sui.

Qualit instate tbulaco de inoat dicitur est 2 bndictio. xxix.

Sit nome tuu dne bndictu in scia qui uoluisti hac
teptatione et tribulatione uenire in me. No possu
ea effuge. sed necesse habeo ad te cofuge. ut me adiuues et
in bonu in conuertas. Dne modo su in tribulatione. et no e
cordi meo bn sed nltu ueror a pnti passione. Et pz dilce
qd dica dephensus su inter angustias. saluifica me ex hac
hora. Sed ptea ueni in hanc hora. ut tu clarificeris. cum
fuero ualide humiliatus et p te liberatus. Coplaceat tibi dne
ut eruas me. na ego pauper qd agere possu. et quo ibo si
te. Da patiam dne etia hac uice. Adiuua me deus meus
et no timebo. qtuicunq; grauatus fuero. Et nuc inter hpc qd
dica. Dne fiat uoluntas tua. ego bene merui tbulari et igni.
Oportet utiq; ut sustineat. et utina patient. donec tuseat
tepestas et melius fiat. Potens est aute omps manu tua
etia hac teptatione a me auferre et eius impetu mitigare.
ne peritus succuba. qadmodu et pus sepius egisti metu
de me. nra mea. Et qto in difficilius tato tibi facilius est
hec mutatio dextere exelsi. ¶ De dno petendo auxilio.

Hu ego dns co. ¶ et cofidena r capenda gre. ca. xxx.
fortans in die tribulationis uenias ad me cu tibi

nō fuit bene. Hoc est qd' nature impedit consolationē celestē. quia
tardius te cōuertis ad orōnē. Nā cūq' me intente coges. multa
interi solatia queris et recreas te in exterius. Ideoq' sit ut parū
oīa profint. donec adūtas. q' ego sū qui exuo sperātes tu me.
nec est extra me valens auxiliū neq' utile consiliū. sed neq'
durabile remediū. Sed iā resūpto sū post tēpestate rēuālesce
in lucē miserantiōm meārū q' ppe sū dicit dñs ut restantē
vniūsa. nō solū integre. sed habūditer ac cumulate. Nūquid
m' q'q' est difficile. aut cito similis diceti et nō facienti. Vbi
est fides tua. Sta firmiter et pseuerate. Esto longanimis et
vir fortis. Veniet tibi cōsolatio in tpe suo. Exspā me exspā.
Veniā et curabo te. Ceptatio est. que te vexat. et formido va
na ē. que te exterrēt. Qd' importat sollicitudo de futuris conū
gentibus. nisi ut tristitia sup' t'istica habeas. Sufficit diei
malicia sua. Damū est et iūtile de futuris cōturbari ul' gratū
lari. que forte nūq' euenient. Sed huānū est h' mōi ymagiā
cōibus illudi. et pui adhuc cū signū tā leniter trahi ad sug
gestionē imma. Ipe em' nō curat. vtrū veris an falsis illudat
et decipiat. vtrū pūtiū amore an futurorū formidine p'sinat.
Nō ergo turbet cor tuū neq' formidet. Crede in me et in ma
mea habeto fiducia. Cū tu putas te elongatū a me sepe sum
p'pinq'ior. Cū tu estimas pene totū pditū. tūc sepius manus
merendi instat lucrū. Nō est totū pditū. qū res accidit i' h' mō.
Nō debes iudicare scdm p'nsentire. nec sic g'uitati alicui vū
tūq' vementi i'herere. et accipe tāq' oīs spes sit ablata eme
gendi. Nōli putare te relictū ex toto q'nis ad tēpus tibi
miseri aliquā t'bulatōem. ul' etiā optata subtrēri cōsolatōes.
Sic em' t'nsitur ad regnū celozū. Et hoc siue dubio magis
expedit tibi et ceteris seruis meis. ut exreamm adūsis. q'
si cūcta ad libitū habētis. Ego noui cogitationes absconditas.
q' multū expedit p' salute tua. ut itērdū sine sapore reliquaris.
ne forte eleueris in bono successu. et tibi nō placē veis in eo
qd' nō es. Qd' dedi. auferre possū et restituē. cū michi placuit.
Cū dederō. meū est. cū retraxerō. tuū nō tūle. q' meū est omē
datū bonū et omē donū p'fectū. Si tibi misero g'uitate aut

qualibet cōfrietate. ne indigneris neq; cōcidat cor tuū. ego cito subleuari possū et omne omnis in gaudiū tūsinutare. **V**ruptamē iustus sū et redōmedabilis multū. cū sic facio tētū. **S**i rē sapias et in veritate aspicias. nūq; debes ppter aduersa tā deiectione cōtristari. sed magis gaudē et grās agē. ymo hoc vniū repūre gaudiū. qd affligens te doloribus nō parat. **S**icut me dilexit p̄r. et ego vos diligo dixi dilectis discipulis meis. q̄s utiq; nō nisi ad gaudia t̄palia. sed ad magna certamina. nō ad honores. sed ad despectiones. nō ad ocū. s̄ ad labores. non ad requiē. sed afferendū fructū multū in paciā. **H**orū memēto fili mi verborū. **¶ De neglectu oīs creature. ut creator.**

Omnine bñ indigeo adhuc **¶ possit iueneri. c. xxxi.** maiori grā. si debeat illuc puenire. ubi me nemo potit nec ulla creatura īpedire. **N**ā q̄d in res aliqua me retinet. nō possū libē ad te volare. **C**ignebat libē volare qui diceb̄t. **C**edabit in p̄nas sicut colube. et volabo et requiescā. **¶** **S**impli oculo quertus. **E**t qd liberius nil desiderate in t̄ris. **O**portet igit sup̄t̄isrē oēm creaturā et sc̄p̄m p̄f̄e des̄rē ac in excessu mētis stare et vidē te oīm conditorē cū creaturis nil simile habere. **E**t nisi q̄s ab oībus creaturis fuit expeditus. nō potit libē intendē diuinis. **I**deo em̄ pauci iuenerūt cōtēplatiui. quia pauci sciūt se a perituris et creaturis ad plēm̄ sc̄ḡstire. **¶** **H**oc magna requir̄ grā que aīam lenet et sup̄ semetipsā r̄cipiat. **E**t nisi hō sit in spū eleuatus et ab oībus creaturis liberatus ac deo totus v̄nitus. q̄c̄q; sc̄it q̄c̄q; etiā habet nō est magnū ponderis. **D**iu p̄uus erit et infra iacebit. qui aliqd̄ m̄ḡm̄ estimat nisi solū v̄m̄ īmensū et m̄ bonū. **E**t q̄c̄quid deus nō est. nichil est. et pro nichilo cōputari debet. **E**st magna differentia. sap̄ia illūiati et deuoti v̄ri. et scientia h̄ati atq; studiosi cleici. **M**ulto nobilior est illa doct̄na que desur̄sū ex dīna influētia manat. q̄ que laboriose hūano acq̄ritur ingemo. **M**ures reper̄iūt cōtēplationē desiderare sed q̄ ad eā requir̄ūt. nō student exercere. **E**st magnū impedimētū. qz in signis et in sensibilibz rebus statuit. et parū de p̄f̄ā inortificatione habet. **¶** **R**es̄tio qd est. quo spū ducimur. et qd p̄tendim̄

qui spuales dicit videntur? q̄ tantū laborē et āphorē solitudinē
pro insitoris et inlibne rebus arguimus. et de interioribz m̄is
vix raro plene recollctis sensibus cogitam⁹. Ad dolor statū
post modicā recollctōne foras erumpimus. nec opa m̄a distat
exaltatione trutinam. Vbi iacent affectūs m̄i nō attēdim⁹
et q̄ p̄m̄a sūt oīa nō deploramus. Om̄is q̄ppe caro corū
perat viā suā. et ideo seq̄bat̄ diluuiū magnū. Cū ḡ affectūs
n̄ interior mltū corruptus sit. nec est. ut occasio sequens in
dey carētie itētoris vigoris corrupat. Ex puro corde p̄cedit
fructus bone vite. Quātū q̄ fecit q̄rit. sed ex quāta iūte
agit. nō tā studiose pensat. Si fuit fortis dices pulcher. abi
lis ul' bonus sc̄ptor. bonus cātor. bon⁹ laborator. iūestigat.
Q̄ paup̄ sit spū. q̄ patiens et mitis. q̄ deuotus et inter n̄
a mltis taret. Naturā extōra hoīs respicit. grā ad itiora
se cōuertit. Illa fr̄q̄ter fallit. ista in deo sperit. ut nō d̄cipiat.

H De abnegatione sui et abdicatōe oīs cupiditatis. ca.
An nō potes p̄fiam posside libertate. nisi. LXXII.
totalit̄ abneges temet ip̄m. Cōpediti sūt om̄s p̄uētarij et
suūp̄ius amatores cupidi curiosi ḡuouagi q̄rentes s̄q̄er
mollia. nō que ih̄i xp̄i. sed hoc sepe fingentes et cōpone
tes qd̄ nō stabit. Peribit em̄ totū qd̄ nō est ex deo ortū. Tene
breue et incōsumatū libū. Dimitte oīa. et iuemes oīa. Relique
cupidinē et iuemes requie. Hoc mēte p̄tracta. et cū iplenere
itelliges oīa. Dñe hoc nō est opus vnius diei. nec ludus pu
uulorū. ymo in hoc breui icludit oīs p̄ficio religiosorū. Fili
nō debes auerti. nec statū deici. audita vna p̄fōm̄. sed magis
ad sublimiora puorari. et ad minus ad hec ex desiderio suspicāte.
Utina sic tecū esset. et ad hoc puemisses. ut triup̄ius amator
nō esses. sed ad mētū meū pure stares. et eme que tibi p̄posui
p̄ris. tūc in valde placēs. et tota vita tua i gaudio et pace
transiret. Adhuc mlt̄a habes ad relinquēdū. que nisi michi
ex integro resigneris. nō acquirēs que postulas. Suado tibi
a me aurū ignitū. ut locuples fias. idē celestē sapiām om̄ia
infima cōculcāte. Postpone t̄renā sapiām. oīm̄ hūanā ac
p̄p̄riā cōplacētā. Dixi viliora emenda tibi p̄ p̄p̄osio et altis

in rebus humanis. Na valde vilis et pua ac pene obliuioni tra-
dita videt vera celestis sapia no sapiens alta de se nec qrens
magnificari i tra qua multi ozetens pdicat. sed vita longe
differunt. qm tu est piosa margarita a multis abscondita

H De iusta stabilitate cordis et itentioe fiali ad deu. xxxiii.

Hic noli crede affectu tuo. qui nuc est. cito mutabit
in aliud. Qd diu vixis inmutabilitati subiectus es etia nolens.
no letus no tristis. modo paratus no turbatus. nuc deuotus
nuc iduotus. nuc studiosus. nuc accidiosus. nuc grauis. nuc
leuis inueniatis. Sed stat sup hec mutabilia sapiens et bene-
doctus in spu no attendens qd in se sentiat ul qua parte
flent venti instabilitatis. sed ut tota itentio metis eius ad
debitu et optatu pficiat fine. Na sic potest vnus et idem
incoatus. p pmanie simplici itentiois oculo. tato costans
iter diuisas itur pcellas. Sed in multis caligat oculi pnt
itentiois. respicit em cito in aliqd delabile qd occurrit
Na et vno totus liber qd iuenit a neno pprie inquisitionis.
Sic iudei oli venerat in bethania ad martha et maria.
no ppter ihu tm. sed ut lazaru videret. Quid mirus est
q itentiois oculus. vt sit simplex et vrus atq vlt omnia
varia ad me dirigendus

Quamata sapit de sup oia z in oibz. xxxiiii.

Ecce deus meus etia oia Qd volo **Q**uamata sapit de sup oia z
saplus et qd felicius desiderare possit. O sapidm
et dulce ubi sed amati verbu no mudu nec ea que in
mudo sut. deus meus etia oia itelligeti satis dictu est.
et sepe repetere locudu est amati. Te siquid pnter locudu
snt oia. te at absente fastidit cuncta. Tu facis cor tuu illu
et pace magna leticiaq festina. Tu facis bene sentire de
oibus. et in oibus te laudare nec pt aliqd sine te diu pla-
cere sed si debet grati esse oportet codmieto tue sapientie
condni. Qui tu sapis. qd ei vce no sapit. Et cui tu no
sapis. qd ei ad locuditate esse potit. Sed deficient i tua
sapia mundi sapientes et q carne sapit. q ibi plurima
vanitas. et hic mors iuenit. Qui at te p cotemptu mundi
nozu et carnis mortificatio ne sequitur. Ve sapientes

ē cognoscūt. q̄ de uanitate ad uitatē. de carne ad sp̄m fuisse
tūtū. Istis sapit deus. et q̄qd̄ boni iuenit̄ in creaturis totū
ad laudē referūt sui cōditōis. Diffilis t̄n̄ et mltū diffilis fa-
por creatoris et creaturę. et uirtutis et t̄p̄ lucis mirate et
lucis illūate. **Q** lux p̄petua cuncta creata t̄n̄scendens lūna
fulgurā chorustationē de sublimi penetrante oīa cordis mei
intima. **P**urifica clarifica et uiuifica sp̄m meū cū suis
potencijs ad inherendū tibi iubilosis excessibz. **Q** q̄n̄ uēiet
hęc b̄t̄a et desiderabilis hora. ut tua me saties p̄ntia. et sis in
oīa in oībus. **Q** d̄m̄ hoc datū nō fuit. nec plēnū gaudiū
erit. **A**d hęc p̄ch̄ dolor uiuit in me uetus hō. nō est totus cru-
cifixus. nō est p̄f̄ct̄ mortuus. **A**d hęc cōcupiscit fortiter. cōt̄
sp̄m̄ bella mouet itestina. nec regnū aīe parit̄ ēē quietū
Sed tu q̄ d̄n̄aris p̄tati maris et motū fluctuū ēmitigae.
exurge et adiuua me. **D**issipa gētes que bella uolūt. cōt̄re
eas in uirtute tua. oīde queso magnalia tua et gl̄ificet̄ tua
dextera tua. q̄ nō est spes alia. nec r̄fugiū m̄. nisi ī te d̄n̄e d̄m̄o

H **Q** nō est securitas a t̄ptatōe in hac uita. c. xxxv.
Si miq̄ securus es in hac uita. **S**ed quoad usq̄ uir-
eris arma sp̄ualia sūt tibi uicta. **I**nter hostes uer̄ facis et a
dextris et a sinistris impuḡris. **S**i ergo nō uer̄eris ūd̄q̄ sc̄nto
pat̄e. nō eris d̄m̄ sine uuln̄e. **I**nsiq̄ si nō ponis cor tuū fixe
in me cū mea uolūtate cuncta patiendi p̄t̄ me. nō poteris
ardore istū sustinē. nec ad palmā p̄tingē b̄t̄ū. **O**portet te
ḡ uirtutē oīa p̄tr̄sire et potēt̄i manu uti ad usus obiecta.
Nā uirtutē datur māna. et torpēt̄i relinq̄ mlt̄a miseria.
Si queris in hac uita requiē. quō tūc p̄uenies ad et̄nā
requiē. **N**ō ponas te ad mlt̄a requiē. s̄ ad n̄ignā patiām.
Quere uerā pacē. nō in terris sed in celis. nō in hoībus sed
nec in ceteris creaturis. sed in deo solo. **P**ro amore dei de-
bes oīa libēt̄er subire labōes s̄t̄ et dolores t̄ptationes
uexationes anxietates n̄t̄itates infirmitates im̄tas
oblocutiones rephensiones hūm̄lationes cōfusiones corru-
tiones et despectiones. **H**ęc uiuant ad uirtutē h̄ p̄bant
xp̄i tyronē. hęc fabricant celestē coronā. **E**go reddā uicē

eterna pro breui labore et infinita glam pro insuaria con-
 fusione. Putas tu q sp habes pro tua voluntate cosolatio-
 nes spuales. Sa mei no sp huerit tales sed multas gra-
 tate et teptationes varias magnasq desolationes.
 Sed patienter sustinuerit se in oibus et magis cofisi sut
 do q sibi sciutes q no sut codigne passione huius tps
 ad futuru glam pmerendi. Vis tu stati hpe q mlti p q
 mltas lacrimas et magnos labores vix obtinuerit. Expm
 dnm vilit age et confortare. noli diffide. noli discede. s corpus
 et aiam expone costant pro gla dei. Ego reddi plenissime
 ego tibi ero in omni tbulatione. ¶ Remediū siue con-

Filiū cōtra vana hominū iudicia. cap. xxxvi.
 Ili iacta cor tuū firmiter in dño et huānū ne me-
 tuas iudiciū ubi te conscia piū reddit et insonte. Bonū est
 btū talit pati nec hoc erit gūe hūli corde et deo magis
 q sibiipi cofidenti. Multi mlti loquūt. et ideo pua fides ē
 adhibendi. Sed et oibus satis eē est ipossibile. Et si paulus
 oibus studuit in dño placē et oibus oīa fās. tū etiā pro
 mino duxit q ab huāno die iudicatus fuit. Egit satis p
 aliozū edificatione et salute. qitū in se erat et potēat. sed ne
 ab alijs aliqm iudiciū et ul no despiceretur cohibē no potuit.
 Ideo deo totū cōmisit. qui totū noueat et patia ac hūilitate cō-
 tra ora loquetū iniqua a etiā vana ac mēdosa cogitatū
 atq pro libitu suo queq iactatū se defendit. Fūdū tamē
 interdū ne infirmis ex sua tacititate quāret scandalū.
 Quis tu ut timeas a mortali hoīe. Hodie est et cras
 nō cōparet. Deū time et homi tiores nō expauesces. Qd
 pt aliqs in te ūbis a iurijis. Sibi potius nocet q tibi. nec
 potit iudiciū dei effugē quicūq est ille. Tu habe deū pre
 oculis et noli itēde qruulosie. Qd si ad pns tu vidis succūbi
 et ofusione pati quā nō meruisti. ne indigneris ex hoc neq
 p ipatiam minuas coronā tuā sed ad me potius respice in
 celū. qui potens sū eripe ab oī cofusione et iuria et vnicūq
 redde scdm opera sua. ¶ De pua et itegria resignatione
siu ad obtinendū cordis libertatē. caplm xxxvii.

F **H**il relinque te et iuvenes me. Ita sine elione et omni
apprietate. et lucraberis sp. Na et admet tibi aprior
gra stati ut te resigneris nec resupseris. Dne qrens me
resignabo. et in qbus me relinqua. Semper et in oi hosa
sicut in pno sic et in magno. Nichil excipio sed in oibus
te nudatu iuveni volo. Alioqn quo potis ee meus et ego tuus
nisi fras ab oi ppria voluntate intus et foris spoliatus.
Quato celerius hoc agis. tato melius habebis. et qto ple
nius et sincerus tato in plus placebis et aplius lucraberis
Quida se resignat sed cu aliq exceptoe. Ad em plene deo
confidit. ideo sibi puidi fatagut. Quidam etia pmo totu offe
rut. sed postea rextatoe pulsati ad ppria redeut. ideo minne i
virtute pficiut. In ad vera cordis libertate et iocunde fiali
arutatis meo qram no ptungent nisi iterra resignione et
cotidiana sui imolatioe pns fra sine qua no stat u stabit
vmo fructiva. Dixi tibi sepissie et nuc iteru dico. Relinque
te resigna te et si ueris magna iterna pace. Da totu pro
toto. nil require nil repete. sta pure et ihesitater in me
et habebis me. Eris liber in corde. et tenebre no contulcabit
te. Ad hoc conare. hoc ora. hoc desideru. ut ab oi pprietate
possis exspoliari et nudus nudu ihm sequeritibi mozi et
michi etnalit uiue. Tunc deficient omis vane fantasia co
turbatioes inique et cure supflue. Tunc etia recedat imode
ratus timor et iordnatus amor moziatur. **De bono**
regimine in extms et ransu ad deu in pntia. c. xxxviii.

Hil ad istud diligenter tendere debes. ut in omni loco
et actione seu occupatioe externa sis itim liber
et tu qm ipotens. et sint dia sub te. et tu no sub eis. et sis
dus actionu tuaru et troz. no seruus nec emptici. sed
magis exemptus vniuspq hebreus in sorte ac libertat et tu
siens filiozu dei qui stant sup pntia et speculantur eterna.
q trnsitoria sinistro ituent ordo. et dextro celestia qe tyalia
no trahut ad mheredu. Sed trahut ipi ea ad bu seruendu
pnt ordinata snt a deo et istituta a sumo opifice qui ml
iordnata in sua relinqt creatura. Sic etia in omni eucutu

stres nō in apparentia externa sed oculo carnali lustrans
 visa ul' audita sed mox cū qualibet causa itine cū moyse
 tabnaculu ad cōsulendū dñm audies nōm q̄ dñm rñsu.
 et redies instructus de p̄tibus multis et futuris. Sep em̄
 moyses rētrāsū hñt ad tabnaculu pro dubijs et q̄stioi
 bus soluendis. Fugitq; ad orōmō adutorū pro piculis et
 impbitatib; hōm̄ subleuādis. Sic et tu cōfuge debes in cor
 dis tui secretariū dñm̄ intētus implorādo suffragiū. W
 tra nāq; iosue et filij isrl' a gabaonitis legūtū. Decepti
 q; os dñi p̄us nō introgauerūt s̄ nimū creduli
 dulcibus s̄mombus falsa pietate delusi sunt

Homo nō sit importunus in negocijs. c. xxxix.

Illi cōm̄tē tū sp̄ m̄sū tuā. ego bñ disponā i tpe
 suo. **E**xpecta ordinationē meā et senties inde p̄fectū. Dñe
 satis libet t̄ des res cōm̄tō. q; parū p̄t̄ meā cogitō
 p̄fice. **U**t nā nō multū adherere futuris euētib; s; ad bñ
 placitū tuū intuctatē me offerre. **F**ili sepe homo rem
 aliqua agitat vehemētē. quā desideat. sed tū ad eā puenē
 rit. alit̄ sentire incipit. q; affōnes circa idē nō sūt dura
 biles. sed magis de vno ad aliud ipellut. **I**tō est q̄ m̄mū
 etiā in m̄m̄is seipm̄ relinquit. **V**erus p̄ficus hōm̄is est
 abnegatio s̄m̄p̄i. **E**t hō abnegatus valde liber ē et securus

Bed antiquus hostis oibus modis adūsans a teptatione
 nō cessat. sed die noctiq; ignes molit̄ insidias. si forte in
 laqueū deceptois possit p̄cipitare incautū. **V**igilate &
 orate dicit dñs. ut nō intretis in teptationē. **Q** hō

Nichil boni ex se h̄t et de nullo glāri potest. c. xl.

Omnis qd est hō. q; memor es eius. a fili; hōis
 q; visitas eū. **Q**d p̄meruit hō. ut daret illi grām tuā.
Dñe qd possu cōqueri q; me desicis. aut qd iuste obtine
 possu. si qd peto nō feceris. **C**erte hoc in v̄itate cogitare
 possu et dice. **D**ñe nichil sū. nichil possu. nichil boni
 ex me habeo. sed in oibus deficio. et ad nichil sp̄ tendo
Et nisi a te fuerō adiutus et iterū isformatus totus effi
 rior tepidus et dissolutus. **T**u at dñe sp̄ idē es & p̄manes

metum sp bonus iustus et sanctus. bene iuste et scie agens
oia et dispones in sapia. sed ego qui ad defectum suum magis
primus quam ad profectum non sum in uno statu perdurans. quia septem
tempora mutantur super me. **U**triptum cito melius fit. cum tibi placu-
erit et manum porrigere adiuveris. quia tu solus sine huma-
no suffragio potius auxiliari et in tui confirmare. ut vultus
meus amplius in diuisa non mutetur. sed in te uno cor meum co-
nstat et requiescat. **U**n si bene scire omnem humanam solatorem abire.
sive **P**pter deuotionem adipiscenda sine propter necessitatem
qua **C**opellor te quere. quia non est homo qui me consolatur.
tunc possem merito de gratia tua sperare. et de dono noue
consolatoris exultare. **G**ratias tibi unum totum venit quoniam scilicet
in bene succedit. **E**go autem vanitas et nichilum ante te inconstans
homo et infirmus. **U**n si possim gloriari. aut cur appeto reputari.
Nunquam de nichilo. **E**t hoc vanissimum est. **V**e iam gloria
mala pestis et vanitas maxima. quia a vera trahit gloriam. et
celesti spoliat gratiam. **D**um enim homo complacet sibi. displicet tibi. **D**um
inhurat laudibus humanis. praeferat veris virtutibus. **E**st autem vera
gloria et exultatio sancti gloriari in te. et non in se gaude. **I**n nomine tuo.
non in propria virtute nec in aliqua creatura delectari nisi propter te.
Laudet nomen tuum. non meum. magnificet opus tuum. non meum.
benedicat nomen sancti tui. nichil autem mihi attribuat de laudibus
hominum. **T**u gloria mea. tu exultatio cordis mei. **I**n te gloriabor
exultabo tota die. pro me autem nichil nisi in infirmitatibus
meis. **Q**uerant iudei gloriam quam abiuice est. ego hanc requiram.
que a solo deo est. **O**mnis quidem gloria humana. omnis honor temporalis.
omnis altitudo mundana et ne gloriae tuae comparata. vanitas est et
stulticia. **O** veritas mea et misericordia mea deus meus et veritas beata
tibi soli laus honor virtus gloria per infinita seculorum secula.

De contemptu omnis temporalis honoris. cap. xli.
In noli tibi attrahere. si videas alios honorari et
elevationi. te autem despici et humiliari. **E**rige cor tuum ad me
in celum. et non contristabit te contemptus hominum in terris. **D**um enim
cecitatis sumus et vanitatis. cito seducemur. **S**i tunc me spiritus
iustitiae in terra est iustitia ab aliqua creatura. **U**nde nec iuste

loquor. cito sapiens erit. et multū in spū p̄ficiet. De eis qui multa
curiosa ab hoībus inquirūt. et de via n̄ seruendi parū curāt.
Veniet tēpus q̄n apparebit magis magis xp̄us dñs tūctorū
angelorū auditurus lōnes. hoc est singulorū exaltatiōes
et tūc scrutabit ih̄lm̄ in lucernis. manifesta erūt abscondita
tenebrarū. tacebūtq; argumēta linguarū. Ego sū qui h̄uicem
in p̄uctu eleuo mentē. vt plures etne v̄tatis inpiat rōnes.
q̄ si q̄s dētē ams studuisset in scolis. Ego doceo sine strepitu v̄
borū sine cōfusione opinonū sine fastul honozie. sine pugione
argumētorū. Ego qui doceo trena despicē p̄ntia fastidire. et
na q̄rere. eterna s̄ape. honozes fugē. scandala sufferre. oca sp̄
in me ponē. ext̄ me nil cape. et sup̄ oīa me ardētē amare.
Nā quidā amando me it̄me didicit dīna et loq̄bat̄ mirabi
lia. Plus p̄fecit in reliquendo oīa. q̄ in studendo subtilia.
Sed alijs loquor cōta. alijs sp̄ualia. Aliq̄bus in signis et fi
guris dulcēt appareo. q̄busdā v̄o in multo lucē reuelo m̄stria.
Vna vox librorū sed nō om̄s eque iformat. q̄ intus sū doctor
veritatis scrutator cordis. cogitatonū intell̄cor. actionū pro
motor. distribuens singulis sicut dignū iudicauero.

H De nō attrahendo sibi res extēiores. cap. xliij.
In multis oportet te eē m̄sū et estimare te tāq̄
mortuū sup̄ t̄ra. et cui totus mūdus crucifixus sit. Multa
etiā oportet s̄uadi aux̄ p̄t̄sire. et que tue patis sūt magis
cogitare. Vtilius est oculos a rebus displicētib; auertere
et vnicuiq; suū sentire relinq̄re. q̄ cōtentiosis f̄moib; des̄
uire. Si bene steteris cū deo et eius iudiciū aspexeris. facili
us te victū portabis. O dñe quousq; venim;? Ecce dāpnū
deflet̄ t̄pale. pro modico questu laborat̄ et currit̄ et sp̄uale
dēmentū in obliuionē transit. et vix sero redit. Qd̄ parū
nil nichil p̄dest attendit. et qd̄ s̄ime n̄cū est negligēt̄
p̄terit. q̄ totus h̄o ad externa defluit. Et nisi cito r̄sp̄iscat
h̄bens in extiorib; iacet. **Q** Quibus nō e credū. et d̄ facili.
D A michi dñe auxiliū d̄ t̄bulat̄. lapsu liborū. c. xlv.
q̄ vana salus hoīe. Q̄ sepe ibi nō inueni fide. ubi me
habē putauī. Quotiens etiā ibi repperi. Vbi nimis p̄sup̄si

Vana g^o spes in hoibus. salus at^o iustoru in te deus. **En** dicitur
 sis. **D**ne deus meus in oibus que accidunt nobis. Infirmi sumus
 et instabiles cito fallim^{ur} et ymutamur. Quis est homo qⁱ
 ita caute et circumspecte in oibus se custodire valet. ut aliq^{ui}
 in aliqua deceptione ul^o pplexitate noⁿ veniat. Sed qui in te
 dne confidit ac simplici ex corde q^{erit}. noⁿ taⁿ facile labitur.
 Et si incidit aliqua tribulatioz quocunq^{ue} modo fuit. etia^m iⁿplica
 tus citius p^{ro} te et uet^{er}. aut a te consolabit^{ur}. q^{uod} tu noⁿ deseres in
 te sperante usq^{ue} in fine. **R**arus fidus aicus in cunctis aucti
 pseuerans p^{ro}suris. Tu dne tu solus es fidelissim^{us} in oibus
 et p^{ro}ter te noⁿ est alter talis. **O** q^{ui} bene sapunt sc^{ia} illa oia q^{ae}
 dixit. Mens mea solidata est. et in xpo fundata. Si ita mecu^m foret.
 noⁿ taⁿ facile timor h^umanus me sollicitaret. nec liboru^m iacula
 moueret. **Q**u^o oia p^{ro}uide. q^{ui} p^{ro}caue futura mala sufficit.
 Si p^{ro}uisa etia^m sepe ledit. q^{ui} iⁿgnita nisi q^{ui} uitet ferunt. Sed
 q^{ui}re in misero noⁿ melius p^{ro}uidi. **C**ui etia^m taⁿ facile alijs edidi.
 Sed hoies sumus nec aliud q^{uam} fragiles hoies sumus. etia^m si
 angeli a multis estimamur et dicimur. **C**ui creda^m dne. **C**ui
 nisi tibi. Veritas es que noⁿ fallis nec falli potes. **E**t rursu^m
 ois homo mendax infirm^{us} instabilis et labilis in re in iⁿobis.
 ita ut statim vix credi debeat. q^{uod} r^{ati}o in facie sonare videtur.
Qu^o prudeter p^{ro}monuisti cauendu^m ab hoibus. et q^{uod} iⁿimici
 hois domestici eius. nec credendu^m si q^{ui} dixerit. ecce hic a
 erre illic. **D**octus su^m d^{omi}no meo et ut ma^{gis} ad cautela^m ma
 iore^m et noⁿ ad insipientia^m michi. **C**autus esto aut quidam.
Cautus esto serua. apud te q^{uod} dico. **E**t du^m ego sileo et absco
 ditu^m credo. nec ille sileat p^{ro} q^{uod} silendu^m p^{er}te. sed statim prodit
 me et se. et abijt. **A**b h^umoⁱ fabulis et iⁿcautis hoib^{us}: protege
 me dne. ne in manus eoru^m incida^m. nec uiqua^m talia comitta^m.
Werbu^m veru^m et stabile da in os meu^m et lingua^m callida^m fac
 a me. **Q**u^o q^{uod} nati nolo. oimode^m cauis debeo. **O** q^{ui} bonu^m et pacificu^m
 de alijs sileat. nec idiffereter oia crede. neq^{ue} de facili vltimis
 effari. paucis seipm^{um} reuelare. te sp^{iritu} inspectore cordis q^{erere}.
 nec o^mni vento iⁿboru^m circūferri. sed oia intima et externa
 s^{ecundu}m placitu^m tue voluntatis optare p^{ro}fici. **Q**u^o t^uu^m p^{ro}osnatioe

celestis gratie humana fugere apparentiam. nec appetere que foris
animacione videntur prebere. sed ea tota sedulitate sectari que
vite emendatione dant et fervore. Quod multis nocuit utus
scita et preppere laudata. Quod sane profuit gratia silentio suata
in hac singuli vita. que tota temptatio fertur et milicia.

H De confidentia in deo habenda. cap. lvi.
Nisi stas firmiter et spera in me. Quod enim sunt verba.
nisi verba. Per aere volat. sed lapide non ledit. Si reus es co
gita que libeter te emendare velis. Si nichil tibi conscius es.
cogita et pensa. que velis libeter pro deo hoc sustinere. Paru
satis est. ut vel verba aliqui sustineas. que nec dum fortia verba
tolerare sufficis. Et que tamen prima tibi ad cor intulerunt. nisi quia
adhuc carnalis es. et homines magis quam oportet attendis.
Nam que despicis metuis. reprehendi per excessibus non vis. et ex
cusationum verba quibus. Sed inspice te melius et agnosce.
que vivit in te adhuc mundus. et vanus amor placendi hominibus.
Cum enim lassari refugis et confundi pro defensoribus. constat unquam.
que nec verus humilis sis. nec vere nudus mortuus. nec mundus
tibi crucifixus. Sed audi verbum meum. et non curabis dicere milia
verba hominum. Ecce si cuncta contra te dicentur. que frangi malitiose
possent. quod tibi noceret. si omnino transire permittes. nec plus
quam festucam prodes. Numquid vel unum capillum tibi exire possint.
Sed que cor intus non habet. nec deum pro oculis. facit verbo
mouet vituperatio. Qui autem in me confidit. nec pro iudicio
stare appetit. absque humano terrore erit. Ego enim sum iudex
et cognitor omnium secretorum. Ego scio quod res acta est. Ego
iniuriam non novi et sustinentem. A me exiit verbum istud. me
permittente hoc accidit. ut reveletur ex multis cordibus cogitationes.
Ego innocentem et verum iudicabo. sed occulto iudicio verumque omnino pro
bare velui. Testimonium hominum sepe fallit. meum iudicium verum est.
stabit et non subvertet. Latet plerumque et paucis ad singula patet.
numquam tamen errat aut errare potest. etiam si oculis insipientium non
rectum videat. Ad me pro curandum est in omni iudicio. nec pro
imitandum arbitrio. Justus enim non conturbabitur. quicquid a deo ei
accidit. etiam si iniuste aliquid contra eum placitum fuerit. non ulciscitur

curabit. sed nec vane exultabit si p alios vñabili extuset
 Pensat nãq̄ q̄ ego sũ scrutans corda et renes. q̄ nō iudico
 sũm facie et hũmã agnitiã. Nã sepe in oculis meis repe-
 ritur culpabile. qđ hõim iudicio credit̄ laudabile. Dñe
 deus iudex iuste fortis et patiens. qui hõim nosti fragi-
 litate et prauitate. esto robur meũ et tota fiducia mea.
 nō em̄ in sufficit consciã mea. tu nosti qđ ego vñ noui.
 et ideo in oĩ r̄prehensione hũliare me debui et trari
 suete sustine. Ignosce qđ in p̄picius. quotiens sic non egi.
 et dona igit̄ grãuã ap̄lioris sustinẽte. Melior est em̄ in
 tua copiosa m̄ia ad cõsecutionẽ indulgentie. q̄ mea op̄iata
 iusticia pro defensione latetis consciẽ. Et si nichil michi
 cõsciũs sũ. tũ in hoc me iustificare nō possũ. q̄ remota m̄ia
 tua nō iustificabit̄ in conspẽu tuo omnis viuens.

F Q' oĩa grauiã pro etna vita st̄ tolerãda. ca. vñij.
 Illi nō te frangãt labores quos affligisti p̄t̄ me.
 nec tribulatoẽs te deiciãt vsquequãq̄. sed mea p̄missio in
 oĩ enẽtu te roborẽt et cõsolet. Ego sufficiens sũ ad id. Dũ
 sup̄ oẽm modũ et m̄sũrã. nō diu hic laborabis. nec sepe
 ignaberis doloibz. Expecta paulisp̄ et videbis celestẽ finẽ ma-
 loru. Demet vna hora. qũ cessabit ois labor et tumultus
 Modicuũ est et breue om̄e qđ trãsit cũ tpe. Age qđ agis. si
 delit̄ labora i vinea mea. ego ero merces tua. Scribe. lege
 canta. geme. tace. ora. sustine vilit̄ cõtrã. digna est hys
 oĩbus et maioribz vita etna. Demet pax in die vna. q̄
 nota est dño. et erit nō dies neq̄ nox hũis s̄ tpe s̄ lux
 p̄t̄na. clãitãs ifinita. pax sũma. et requies secũra. Nō
 dices tũc. qđ me libeabit de corp̄e mortis hũius. neq̄ cla-
 mabis. heu m̄. q̄ incolatus meus p̄longatus est. qm̄ p̄ci-
 pitabit̄ mors et salus erit id defectiua. anxietas nulla. io-
 cunditas b̄tã societas dulcis et decora. O si vidisses scõrũ
 in celo coronas p̄t̄nas. quãta qđ nũc exultet glã q̄ hũic
 mũdo oli cõteptibiles. et qđ vita ip̄i indigni putabantur.
 p̄fco te statim hũliãres usq̄ ad tũ. et affrãres potioribus
 subesse qđ vni p̄esse. nec hũi vite letos dies cõcupiscẽs sed

magis pro deo tribulari gauderes. et pro nichilo inter homines comparari
tibi maximum lucrum duceres. O si tibi hec sapient et profunde ad
cor transfunderent. quomodo auderes vel semel conqueri. Nonne pro vita
et na. cuncta laboriosa sunt toleranda. Non est parvum quod lucrari
aut pro regno dei. Leva igitur faciem tuam in celo. ecce ego et
omnes sancti mei tecum qui in hoc seculo magna habuere certamine.
modo gaudent. modo consolantur. modo securi sunt. modo requiescunt et
sine fine in regno patris mei tecum permanebunt.

O De die et civitatis et huius vite augustis. in xlviii.
Supra civitatis mansio beatissima. O dies civitatis
clarissima. quam nox non obscurat. sed summa veritas se irradiat. dies
sepe leta sepe securus et nunquam statum mutans in cetera. O ultima dies
illa illucisset et cuncta hec temporalia fine accepissent. lucret quod
satis perpetua claritate splendida. sed non nisi a longe et pro sperantibus
perfirmatibus in terra. Nonne celi cives. quod gaudio sit illa.
gemit exules filii eue. quod amara et tediosa sit ista. Dies
huius vite pro et mali pleni doloribus et augustis. ubi homo
multis precibus inquit. multis passionibus irretit. multis tur-
moribus strigit. multis curis distendit. multis curiosita-
tibus distrahit. multis vanitatibus implicat. multis erroribus
circumfundit. multis laboribus atterit. temptatibus gravat.
deliciis enervat. egestate cruciat. O quando finis horum ma-
lorum. quando liberabor a misera servitute viciorum. Quando memorabor
domine tui solus. quando ad plenum letabor in te. Quando ero sine omni
impedimento in vera libertate sine omni gravamine mentis et corporis.
Quando erit pax solida. pax inperpetua habilis et securus pax intus
et foris. pax ex omni parte firma. Inhi bone quando stabo ad videndum
te quando contemplantur gloria regni tui quando eris in omnia in omnibus.
O quando ero tecum in regno tuo quod parasti dilectis tuis ab eterno.
Felicis sum pauper et exul in terra hostili. ubi bella cotidiana et
infortuna maxima. Consolare exilium meum. mitiga dolore
meum. quod ad te suspirat omne desiderium meum. Nam omnis mundus
totum est quod hic mundus offert ad solacium. Desidero te intime
frui sed nequeo apprehendere. Opto inherere celestibus. sed deprimunt
res temporales et immortificate passionibus. Mente omnibus rebus

superesse volo. carni autem inuitus subesse cogor. Sic ego homo infelix
 mecum pugno et frater sum inimicum genus. dum spiritus sanctus et
 caro querit esse deorsum. Quod inuitus patior. dum mente celestia toto
 et mox carnalium turba occurrit orati. Deus meus ne elo-
 geris a me. neque declines in terra a seruo tuo. Fulgura cho-
 ruscatione tua et dissipa eas. emitte sagittas tuas et con-
 turbent omnes fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te.
 fac me obliuisci omnium mundanorum. da cito abire et contempne
 fantastmata viciozum. Incurrere in eterna veritas. ut nulla
 me moueat vanitas. Adueni celestis suauitas. et fugiat
 a facie tua omnis impunitas. Ignosce quod in te misericorditer
 indulge. quatenus propter te aliud in oratione renouo. Confiteor
 enim vere quod valde distracte me hinc consueui. Nam ibi multoties
 non sum ubi corporaliter sto vel sedeo. sed ibi magis sum quo cogi-
 tationibus feror. Ibi sum. ubi cogitatio mea est. Ibi est fixipiter
 cogitatio mea. ubi est quod amo. Hoc in cito occurrit. quod
 nallit delectat aut ex usu placet. Vbi tu veritas apte dixisti.
 Vbi enim est thesaurus tuus. ibi est et cor tuum. Si celum di-
 ligo. libenter de celestibus penso. Si mundum amo. mundi felicitatibus
 cogitudo. et de aduersitatibus eius tristior. Si carnem diligo que
 carnis sunt sepe ymagines. Si spiritum amo. de spiritualibus cogitudo
 delector. Quocirca enim diligo de hijs libenter loquor et audio atque
 talium ymaginatioes mecum ad domum reporto. Sed beatus ille
 homo qui propter te domine omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit.
 quatenus nature vis facit. et concupiscentias carnis fuore spiritus crucifigit.
 ut serenata conscientia penam tibi oratione offerat. dignusque
 sit angelicis inter choros. omnibus terrenis foris et intus exclusis.

H De desiderio eterne vite. et quanta sit ciuitas bona pissa. c. xlii.
 Si cum tibi desiderium eterne beatitudinis desuper infundis sentis
 et de tabernaculo corporis exire concupiscis. ut claritatem meam sine
 vicissitudine vbera contemplari possis. dilata cor tuum et omni desiderio
 hanc sanctam inspirationem suscipe. Adde amplissimas superne boni-
 tati gratias. que tecum sic digniter agit. clementer visitat. ardentius
 excitat. potenter subleuat. ne proprio pondere ad terrena laborare.
 Neque enim hoc cogitatum tuo aut conatum accipis. sed sola

digitione siqne grē et dñi respctus q̄ten⁹ ututibz et maiori
hūilitate pficias et ad futura certamina te p̄pares. n̄q̄ toto
cordis affcū adherē ac feruētī volūtate studeas deseruire
fale sepe ignis ardet. sed sine fumo flāma nō ascendit. Sic
et aliquorū desidia ad celestia flagrant. et tñ a tēptatōe
cārnis affcūs liberi nō sūt. Idcirco nec oīno pure phōnōe
dei agūt. qđ tā desiderāt ab eo petūt. Tale est et tuū sepe
desideriū qđ infirmasti fore tā importunū. Nō em̄ ē hoc
purū et p̄fctm. qđ p̄pria cōmoditate est infectū. Pete nō qđ
tibi ē delcābile et cōmodū. sed qđ m̄ ē acceptabile atq̄ hono
rificū. q̄ si rē iudicās. meā ordiatiōne tuo desideo et om̄
desiderato p̄ferre debes ac sequi. Noniū desiderū tuū et fre
quētes gemitus audiui. Jam velles ēē in libertate glē filioꝝ
dei. iā te delcāt dom⁹ eterna et celestis p̄ria gaudio plena.
sed nōdū venit hora ista. Sed est adhuc aliud tēpus. scilicet
tēpus belli. tēpus laboris et p̄bationis. Optas sumo impleri
bono. sed nō potes hoc assequi mō. Ego sū. exp̄tā me dicit
dñs. donec veniat regnū dei. Probādus es adhuc in t̄ris
et in multis ex̄itandus. Consolatio tibi iterdū dabit. sed
copiosa sacietas nō cōcedit. Confortare igit̄ et esto robust⁹
tā in agendo q̄ patiēdo nature cōtrā. Oportet te nouū
indue hōiem et in alterū virū mutari. Oportet te sepi⁹
agere qđ nō vis. et qđ vis oportet relinq̄re. Qđ alijs placet
p̄ressū hēbit. qđ tibi placet. vltro nō pficiet. Qđ alijs dicit̄
audiet. qđ tu dicit̄ p̄ nichilo cōpūbit. Petent alijs et accipiet.
tu petes nec impet̄bis. Erūt alijs magm̄ in ore hōim. & te
at̄ tacebit. Alijs hoc ul̄ illud cōmittet. tu at̄ ad nichil vti
le iudicabis. P̄ter hoc natura q̄nq̄ tristabit. et m̄gnū
si silia p̄orneris. In hys et silibus multis p̄bati solet fidē
lie dñi seruis. q̄lit se abnegāe et in oībus frangi⁹ quēt
Vix est aliqđ tale in quo t̄mē mori indiges sicut videre
et pati que volūtati tue adūsa sūt. maxie at̄ cū discōuer
entia et q̄ min⁹ vtilia tibi apparet. fieri iubētur. Et q̄ nō
audet resistē aliori p̄tati sub dñio cōstitutus. ideo durū
tibi videt̄ ad mūtū altā fabulare. et om̄e p̄pū sc̄ne omittē.

Sed pensa fili horū fructū laborū celestē sine atq; p̄mū nimis
 magnū. et nō habebis inde ḡuamē. sed fortissimū patientie tue
 solamē. **N**ā et pro modica hac volūtate quā mō spōte desis.
 hebis sp̄ volūtate tuā in celis. Ibi quippe iuuenies omne quod
 volueris. omne qđ desiderare poteris. Ibi aderit tibi totius facultas
 boni sine timore amittendi. Ibi volūtas tua sp̄ vna metū nil
 turpiet exneū ul' puatū. Ibi nullus resistet tibi. nemo de te
 cōqueret. nemo impediet. nichil obuiabit. sed cuncta desiderata
 sil' erūt p̄ncipia. totūq; tuū affectū reficient et adimplebūt
 usq; ad sūmū. Ibi reddā gloriā pro cōtuelia p̄essa. palliū lau-
 dis pro merore. pro loco nouissio sedē regni in secula. Ibi appe-
 bit fructus obedie. gaudebit labor p̄ncipie. et hūilis subiectio coro-
 nabit gloriose. **N**ūc ḡ inclina te hūiliter sub om̄ manibus
 nec sit tibi cura qđ hoc dixerit ul' iusserit. sed hoc magnopere
 curato. vt siue Platus siue iunior aut aliq; a te aliquid
 exposcit ul' imerit pro bono totū accipias et sincera vo-
 lūtate studeas adimplē. Querat alius hoc. alius illud. ḡletur
 ille in illo. laudeturq; miles mille. tu at. nec in isto nec in illo. sed i-
 turpius gaude contemptu. et in mei solius b̄nplacito ac honore
Hoc optandū est tibi. ut siue p̄ vitā siue p̄ mortē. d̄s sep̄ in te
Dignificetur. **¶** Quali hō desolatus se debz̄ mandari offerre
Omnine deus sic p̄ se nūc et iet̄m̄ b̄ndictus. **Ca. lca. l.**
 sicut vis factū est. et qđ facis bonū est. letetur in te seruus tuus.
 nō in se. nec in alio qđ tu solus leticia vera. tu spes mea et corona
 mea. Tu gaudium meū et honor meus d̄ne. **Q**uod habet seruus
 tuus. nisi qđ a te accepit. etiā sine merito suo. **T**ua sūt om̄ia qđ
 dedisti et feniisti. **P**auiper sū et in laboribus meis a iuuetute
 mea. et cōtristat̄ aīa mea nōnūq; usq; ad lacrimas. quādoq;
 etiā cōturbat̄ ad se p̄pter innum̄tes passiones. **D**esidero
 pacis gaudium. pacē filiorū tuorū flagito. qui in lumine
 visitationis tue a te pascūt. **S**i gaudium sc̄m̄ in fudis. erit aīa
 serui tui plena modulatoe et deuota laude tua. **S**ed si te
 subtraxeris. sicut sepiissime soles. nō poterit curre viā mandatorum
 tuorū. sed magis ad cōtondendū pectus. et ad gemua curuanda.
 qđ nō est illi. sicut heri et midius t̄ius. qm̄ splēdēt lucerna

tua sup caput eius. et sub ūbra alarū tuarū ptegebat a teptatio
nibus n̄ r̄uetibus. **Q**uater iuste et sp̄ laudande venit hora. ut
p̄bet seruus tuus p̄ amande. dignū est ut hac hora patiat̄ pro
te aliqd̄ seruus tuus. **U**t p̄petue venerande venit hora quā ab
eterno p̄sacbas affuturā. ut ad modicū tēpus succūbat foris
seruus tuus. uiuat v̄o sp̄ apud te intus. **P**aululū vilipendat̄.
huūliet̄ et deficiat corā hoīb̄us. passionib̄ cōterat̄ et languorib̄.
ut iterū tecū in amora noue lucis resurgat. et in celestibus
clarificet̄. **U**t scē. tu sic ordinaisti. et sic voluisti. et hoc factū
est. qđ ip̄e p̄cepisti. **H**ec est em̄ gr̄a ad amicu tuū pati et t̄bu
lari in mūdo pro amore tuo quotienscūq; et a q̄cūq; id p̄mi
seris fieri. **S**ine cōsilio et p̄uidētia tua. et sine causa nichil
fit in t̄ra. **R**omi in dñe. qđ huūliasti me. ut discā iustificati
ones tuas. et om̄s elationes cordis atq; p̄sūptiones abiciam.
v̄tile m̄ qđ cōfūsiō coopiuit facie meā. ut te potius qđ homines
ad cōsolandū requirā. **D**idici etiā ex hoc iscrutabile iudiciū
tuū expanescē. qui affligis iustū tū impio. sed nō sine eq̄tate
et iusticia. **G**ras tibi. qđ nō pepasti male meis. s̄ attriusti
me ūberibus amaris infligens dolores et imittens angustias
foris et intus. **N**ō est q̄me q̄ solet̄ ex oīb̄us q̄ sub celo sūt. nisi
tu dñe deus me celestis medicus auarū. qui p̄cutis et sanas.
deducis ad inferos et reducis. **D**isciplina tua sup me. et uiga ip̄a
me docebit. **E**cce p̄ dilectē in manibus tuis sū ego. s̄ uiga
corrōme tue me inclino. p̄cute dorsū meū et collū meum.
ut icurū ad uolūtate tuā tortuositate meā. **F**ac me piū
et huūle discipulū sicut bñ facē q̄suciusti. ut ambule ad
oem̄ nutū tuū. **T**ibi me et oīa mea ad corrigēdū cōmedo.
melius est hic corripī qđ in futuro. **T**u scis oīa et singula. et
nil te latet in huāna conscia. **A**nq̄ fiant nosti b̄c̄n̄cia. et nō
opus est tibi. ut q̄s te doceat aut amoneat de hijs q̄ gerūt in
t̄ra. **T**u scis qđ expedit ad p̄fectū meū. et quātū deseruit t̄u
bulatio ad rubiginē uiciozū p̄uegandā. **F**ac me cū desiderā
tū b̄n̄placitū tuū. et ne desperēs peccaminosa uita meā.
nulli melius nec clariis qđ tibi soli notā. **Q**u in dñe scire
qđ sciendū est. hoc amare qđ amandū est. hoc laudare qđ

tibi si me placet. hoc reputare qd tibi piosu apparet. hoc vitare
 me qd oculis tuis sordescit. No me scias scdm visione ocloru
 extioru iudicare nec scdm auditu auriu homi ipertoru sente
 riare. sed in iudicio vero de visibilibz et spualibz discne. atq
 sup oia voluntate bñplaciti tui sp inquire. fallit sepe hominu
 sensus in iudicando. falluntur et amatores scdi visibilia tunc
 amando. Quid est homo mde melior. q reputat ab hoie maior.
 Fallax fallace. vannes vanni. cecus cecū. infirmus infirmū dicit
 dū exultat. et vacit magis cofidit. dū iamiter laudat. Na qtu
 vmsqsp est in oculis tuis. tm est et no aplius. aut huilis scus
 firmatus. ¶ Q huilibz insistendū ē opibz cū deficit a sumis

Hu. No vales sp in ferventiori desidio ututu caplm. li.
 stare. nec in altiori gradu cōteplationis consistē. si
 nccā habes inter dū ob originale corruptelā ad inferiora
 descendē. et omis corruptibilis vite etiā iute et tū tedio
 portare. Quidm mortale corpus geris. tedm senties et
 suamē cordis. Oportet g sepe in carne de cōms one genie.
 eo q no vales spualibz studys et dme cōteplatoī idesuetar
 inherē. Tūc expedit tibi ad huilia et extiora opa confugē.
 et in bonis actibus te recreare. aduentū meū et supna visi
 tationē firma cofidētia expectare. exiliū tuū et ariditatem
 metis patient sufferre. donec iterū a me visiteris. et ab
 oibus anxietatibz liberis. Na faciā te laborū obliuisci et
 interna qete pfrui. expandā corā te prata septimanū. vt
 dilatato corde curē incipias viā mādatorū meorū. Et
 dices. No sūt cōdigne pssionis h i tps. ad futurū gloriā
 que reuelabit in nobis. ¶ Q homo no reputet se con
solatione dignū. sed magis verberibus reū. caplm. li.

Domine no su digni cōsolatione tua. nec aliq spua
 li visitatōe. Et ideo iuste metu agis. qm me iope
 et desolatū relinqs. Si em ad instar marie lacrimas fūde
 posse. adhuc cōsolatōe tua dignus no essem. Vn nichil
 dignus sū. q flagellari et puniri qz gūit et sepe te offe
 di. et in mltris valde deliqui. Ergo vera pensata ratiōe.
 nec mima sū dignus cōsolatōe. Sed tu demēs et mōre

deus qui nō vis perire opa tua ad ostendū dīcīas bōitatis
tue in vasa mīe etiā p̄ter om̄e p̄riū meritū dignāis cōsolari
seruū tuū sup̄ hūmānū modū. Tue em̄ cōsolatōes. nō sūt sicut
hūmāne cōfabulatōes. Quid egi dñe. ut mī cōferres aliquā ce
lestē cōsolatōem. Ego nichil boni me egisse recolo. sed sepe ad
vitia p̄mī. et ad emēdatōne pigrū fuisse. verū est et negāre
nō possū. Si aliter dixerē. tu staret cōtra me. et nō esset qui
defendet. Quid merui pro p̄cīs meis. n̄ infernū et ignem
etnū. In vītate cōfiteor. qm̄ dignus sū dī ludibrio et con
teptu. nec decet me iter tuos deuotos cōmemorari. Et licet
hoc egre audīā. tū adūsū me pro veritate p̄cā mea arguā.
ut facilius mīam tuā merear ip̄ctre. Quid dicam reus.
et dī cōfusione plenus. Nō habeo os loquendi. n̄ hoc tantū
vībū. peccauī dñe peccauī. miserē mei ignoste mī. Eme
me paululū. ut plangā dolorē meū. anq̄ vadā ad terrā
tenebrōsā et optā mortis caligine. Quid tā maxie a reo
miserio p̄cōre req̄ris. nisi ut cōterat et hūiliet se p̄ delictis
suis. In vera cōtritione et cordis hūiliatione nascit̄ spes
venie. recōciliat̄ p̄turbata consciā. repatur grā pdita.
tuetur hō a futura nu. et occurrūt sibi inuicē in osculo
scō deus et penitens aīa. Hūilis p̄cōri cōtritio. acceptibile
tibi est dñe sacrificiū. longe suauius odorans in cōspū tuo.
q̄ thuris incensū. Hec est gratū etiā unguentū qd̄ sacris
pedibus tuis infudi voluisti. q̄ cor cōtritū et hūiliatū
nūq̄ desperisti. Sibi est locus refugij a facie ire inimici. ibi
emendat̄ et abluūt q̄cqd̄ aliunde contractū est et inquinatū.
H **Q**uoniam dei nō misiet. terrēna sapientibz. ca. lxxij.
Ih. Quosa est grā mea. nō parit̄ se miseri cōmū
rebus nec cōsolatōibus tremis. Abice q̄ oportet oīa impedi
mēta grē. si optas eius infusione suscipere. pete secretū tibi.
ama solus habitare tecū. nullius req̄re cōfabulatōes. sed
magis ad deū deuotā effunde precē. ut p̄pūctā teneas me
te et p̄cā consciām. Totū mundū nichil est mīa. dei vāc
tione oībus extioribz an̄ponere. Nō em̄ potes in vacare.
et in t̄nsitorijs p̄ter delictā. A uotis et a caris oportet.

elongari. et ab oī spali solatio mentē tenē puatā. Sic obseruat bñs
 aplūs petrus. ut tūq̄ aduenas et pēgnos in hoc mūdo se ḡtineat
 xpī fideles. Quāta fiducia erit mortuo. quē nullus rei affectus
 detinet in mūdo. Sed sic segregatū cor habē ab oībus eger nec
 dū capit aīmus. nec aīalis hō nouit inter m hōis libtate. Artū
 si v̄ velit eē spūalis. oportet eū renūciare tā remotis q̄ p̄
 quis. et a nemine magis carē q̄ a seipō. Si temetipm̄ perfecte
 viceris. cetēa facily subiugabis. P̄fecta victoria ē. de semet ipso
 triumphare. Qui em̄ semetipm̄ subiectū tenet. ut sensualitas rōi
 et ratio in cūctis obediat in. hic v̄ victor est sui et dñs mūdi.

¶ Si autē hūc apicē ascendē gliscis. oportet vilit̄ inipe. et se
 tur̄ ad radicē ponē. ut euellas et destruas occultā inordinatā
 inclinationē ad tempm̄ et ad omē priuatū et materiale bonū.
 Ex hoc vicio. p̄ hō semetipm̄ nimis iordmate diligit. p̄ne totū
 pendet. q̄cquid radicalit̄ vincendū est. Quod deuicto et subacto
 malo. pax magna et t̄quillitas erit cōtinuo. Sed q̄ pauci sibi ip̄s
 p̄tē mori laborāt. nec plene ext̄ se tendūt. p̄tēa in se ip̄licatū
 remanēt. nec siq̄ se in spū eleuari p̄nt. Qui at̄ metū libē am
 bulare desideat. nec est. ut oēs p̄uas et iordiatas affectiones
 suas mortificet. atq̄ nulli creaturē puato amore. ḡcipisōe iheat.

¶ De diuersis motibus naturæ et gracie. caplm̄. l̄m̄.

Hu diligeret adūte motus nature et gr̄e. q̄ valde cōtrite
 et subtilit̄ mouēt. et vix nisi a spūali et itino illuminato hōie
 discernūt. Om̄s quidē bonū appetit. et aliq̄d bonū ī suis d̄cie
 ul factis p̄tendit. ideo sub spē boni mlti fallit̄. Natura callida
 est. et mltos trahit illaq̄at et decipit. et se sp̄ p̄ofine habet.
 sed gr̄a simplicit̄ ambulat. ab oī spē mala declinat. fallacias
 nō p̄tendit. et oīa p̄ure p̄pter deū agit. in quo et finalit̄
 requiescit. Natura iūte vult mori nec p̄m̄ nec supari.
 nec subeē nec sponte subiugari. gr̄a v̄o studet mortificationi
 p̄rie. resistit sensualitati. q̄rit subici. appetit v̄mcl. nec q̄m̄
 vult libertate fugi. sub disciplina amat teneri. nec aliam
 cupit dñari. sed sub deo sp̄ viuē. stare et esse. atq̄ p̄pter deū
 oī huāne creaturē p̄ata est inclinari. Natura p̄ suo cōmodo
 laborat. et q̄d lucrī ex alio sibi p̄ueniat attendit. gr̄acia autē

nō quid sibi utile et ymodosū sit. sed qd̄ multis p̄ficiat magis cōsi-
derat. **N**aturā libēter honore et reuenciā accipit. gratia vero
om̄i honore et glām deo fidelit̄ attribuit. **N**atura cōfusionem
timet et cōceptū. grā at̄ gaudet pro noīe ih̄i pati cōtumeliā
Natura oīū amat et quietē corpale. grā vō uicua esse non
p̄t. sed libēter amplectit̄ labore. **N**atura q̄rit habē curiosā &
pulchra. abhorret uilia et grossa. grā vō simplicibus dēlectatur
et hūilibus. aspersa nō aspuat. nec uetustis refugit indui-
pānis. **N**atura respicit t̄palia. gaudet ad lucra terrena.
tristat de dāpno. irritat in iniurie libo. sed grā at̄cedit et ma-
nō in hēt t̄paliū. nec in p̄dicōe rerū turbat. neq̄ uerbis duri-
oribz acerbat. q̄ thesaurū suū et gaudiū in celo. ubi nil perit
cōstituit. **N**aturā cupida est et libētius accipit. q̄ donat. aut
p̄pria et p̄uata. grā at̄ p̄ria ē et cōis uitat singularia. cōten-
tat̄ paucis. beatius dare uiduat q̄ accipe. **N**atura inclinat
ad creaturas. ad carnē p̄pria. ad uirtutes et discursus. s̄ grā
tiribit ad deū et uirtutes. renūciat creaturis. fugit mūdū.
odit carnis desidia. refugit euagatioēs. erubescit ī publico apparē.
Natura libēter aliqd̄ solutiū habet extrin̄ in quo dēlectatur
ad sensū. sed grā in solo deo q̄rit cōsolari. et in summo bono sup̄
oīa uisibilia dēlectari. **N**atura totū agit p̄t̄ lucrū et ymodū
p̄p̄riū. nichil gratis facē p̄t. sed aut equale aut melius a laudē
ul̄ fauorē p̄ b̄n̄f̄tis cōsequi sperat. et multū pondemū sua p̄p̄ria
et dona p̄cupiscit. grā vō nil t̄pale q̄rit. nec aliud p̄mū q̄
deū solū p̄ m̄cedē postulat. nec āplius de t̄paliū necijs dēsidat.
n̄ quātū hēt sibi ad assecutionē et̄noīū ualeat deseruire.
Natura gaudet de aīis multis et p̄p̄riis. glāt̄ de nobili
loco et ortu geneis. aridet potētibz. blādīt̄ dicitibz. applau-
dit sibi filiū. grā at̄ et inimicos diligit. nec de aīcorū t̄ba
extollit. nec locū nec ortū nataliū repūt. n̄ uirtus ibi
maior fuit. fauet magis paup̄i q̄ diuiti. cōpatitur plus
inocēti q̄ potētī. gaudet uerari. nō fallari. exhortat̄ sēp̄
bonos meliora carismata emulari et filio dei p̄ uirtutes
assilari. **N**atura de dēfici et molestia cito cōquerit. gratia
cōstāter fert inopia. **N**atura oīa ad se reflectit. p̄ se certat

et arguit. grā at ad deū cuncta reducit vñ dignitatē emanat. nichil boni sibi affert nec arrogat p̄sumit. nō intendit nec suā s̄ntiam alijs p̄fert. sed in oī sensu et intellectu et ne sapie ac dīno examini se submittit. Natura appetit scire secreta et noua audire. vult exteri apparere et milita p̄ se suis exp̄ri. desiderat agnosci et agere. vñ laus et ammiratio per d̄. sed grā nō curat noua nec curiosa p̄cipere. q̄ totū hoc de v̄tustate corruptionis est ortū. cū nichil nouū et durabile sit sup̄ t̄ra. Docet itaq; sensus restigē. vanā yplacētā et ostentationē denotare. laudanda et digne miranda hūiliter abscōde. et de oī re et oī scia vtilitatis fructū. atq; dei laudē et hōrem querit. Nō vult se nec suā p̄dicari. sed deū in domo suis optat bñdici. q̄ tūcta ex mea caritate largit. Hec grā sup̄naturalis lūmē et quoddā sp̄iale dei domū est. et p̄prie electōrū s̄ignaculū et p̄gnus salutis et ne q̄ hōiem de t̄reme ad celestia amāda sustollit. et de carnali sp̄iale efficit. Quāto igit̄ natura āplius p̄mit̄ et vitatur. tāto maior grā infundit. et condie nouis visitatōibz itior hō scdm̄ ymaginē dei reformat.

De corruptione nat̄e et efficacia gr̄e dīne. c. l. v.

Quē d̄s meus q̄ me creasti ad ymaginē et similitudinē tuā. cōcedē m̄ hac grām quā ondisti tā magnā et nēcīā ad salutē. vt vincā pessimā naturā meā t̄hente ad p̄cā et in p̄ditionē. Sentio em̄ in caritate mea legē p̄cā cōtra dicentē legē mētis mee et captiua me ducētē ad obediendū sensualitati i mltis. nec possū resistē passionibz eius. n̄ assistat tua sc̄ssia grā cordi meo ardet̄ infusa. Opus ē grā tua et magna grā. vt vitatur nat̄a ad malū sp̄ p̄na ab adolescētia sua. Nā p̄ p̄mū hōiez adam lapsa et vitata p̄ p̄mū. in om̄s hōies pena h̄macule descendit. ut ip̄a natūa q̄ bñ et it̄a a te cōdita fuit pro vitio iā et ifirmitate corrupte nature ponat̄. eo q̄ motū eius sibi relictus ad malū et ifiora trahit. Non modica vis que remasit. et tūq; scintilla q̄dā latens in cinere. Hec est ip̄a ratio naturalis certū fusa magna caligine. adhuc iudiciū h̄nō boni et mali. veri falsiq; distantia.

licet ipotens sit adimplere omne quod approbat. nec pleno iam lumine
veritatis. nec sanitate affectionum suarum potiat. Hinc est de meo
quod dicitur legi tue secundum iteriore hominem. sciens mandatum tuum
fore bonum iustum et sanctum. arguens etiam omne malum et peccatum
fugendum. carne autem seruo legi peccati. dum magis sensualitati
obedio quam rationi. Hinc est quod velle bonum non adiacet. proficere autem
non inuenio. Hinc sepe multa bona propono. sed quia gratia deest ad ad
iuuandum infirmitate meam. ex leui resistere resilio et desi
tione. Hinc accidit. quod vna perfectionis agnoscere. et qualiter agere
debeam clare satis video. sed prope corruptoris pondere passus ad
peiora non assurgere. Quod quia maxime est in natiua domine tua gratia ad
inchoandum bonum ad proficiendum. et ad perficiendum. nam sine ea
nichil possu facere. omnia autem possu in te confortate me gratia.
O vere celestis gratia. sine qua nulla sunt propria merita. nulla sunt
dona nature ponderanda. Nichil artes nichil dicere. nichil pul
chritudo vel fortitudo. nichil ingenium vel eloquentia valet apud
te domine sine gratia. Nam bona nature bonis et malis sunt communia.
elocorum autem proprium domini est gratia sive dilatio. qua insigniti digni
habentur vita eterna. Tantum eminet hec gratia. ut nec donum prophetie
nec signorum operatio. nec quilibet alta speculatio aliquid
estimetur sine ea. Sed neque fides neque spes neque alie virtutes.
tibi accepte sunt sine caritate et gratia. Obtusissima gratia que pau
perem spiritu virtutibus diuitem facis. et diuitem multis bonis humile
corde reddis. Veni et descende ad me. reple me mane consolati
one tua. ne deficiat pro lassitudine et ariditate mentis anime
mea. Obsecro domine ut inueniam gratiam in oculis tuis. sufficit
enim in gratia tua. ceteris non obtentis que desiderant naturam. Si fueris
temptatus et vexatus tribulationibus multis non timebo mala.
dum metum fuerit gratia tua. Ipse fortitudo mea. ipsa consolatio confort
et auxilium. Cunctis hostibus potentior est. et sapientior vniuersis
sapientibus. Magna est veritatis. doctrine discipline. lumine cordis
solamen pessime fugat. esticie. ablatrice tioris. auxilium deuotionis
productrix lacrimarum. Quid sunt sine ea. nisi aridum lignum et stipula
inutilis ad eiciendum. Tua gratia domine gratia super preueniat et sequatur
ac bonis operibus iugiter prestat esse intentum. *p. ilij x. f. r. amē*

Flabitur defectus complu huius.
Illi magis placet in pacia et humilitas in aduersis. quam multa
consolatio et deuotio in prospero. Ut quod contristat prius factum
contra te ductum. Si apertius fuisset. commoueri non debuisset. Et non
permittit transire. Non est prius nec nouum. nec ultimum est si diu
vixeris. Satis vilis es quod diu nil obuiat aduersi. Bene etiam
consilium. et alios nostrum roborare uerbis. sed cum ad ianuam tuam
venit repetita tribulatio. deficiat consilio et robore. Attende
magna fragilitate tua. quam sepius experis in modicis obiectis.
Cum pro salute tua ista fuerit. cum heret et filia contingit. Donec
ut melius nosti ex corde. et si te tetigit. non tu deiciat nec diu
impleret. Ad minus sustine patienter. si non potes gaudenter.
Etiam si minus libenter audis et indignatione sentis. reprime
te. ne patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire. In priuile
scandalizet. Cito coquiescet commotio excitata. et dolor iterum
in uertete dulcorabit gratia. Adhuc uiuo ego dicit dominus in ueritate
te patius et solito apertius consolari. si confusus fuisset in et deuote
in uocaueris. Alioquin esto. et ad maiorem sustententia accinge.
Non est totum frustratum. si te sepius propriis tribulatum uel gratia
temptatum. Homo es et non deus. Curus es. et non angelus. Quomodo
tu possas se in eodem statu uirtutis permanere. quam hoc defuit an
gelo in celo. et primo homini in paradiso. Ego sum qui merces erigo
sospitate. et sua cognoscetes infirmitate. ad mea puelo di
uinitate. Domine benedictum sit uerbum tuum. dulce super mel et fructum
ori meo. Quod facere in tantis tribulationibus et angustiis meis.
non me confortares tuis sine formidibus. Dummodo tandem ad portum
salutis perueniam. quod curus est que et quanta passus fuero. Da
finem bonum da felicitatem ex hoc mundo transitu. Memeto mei deus.
et dirige me ut in regnum tuum. Amen. **¶** De altioribus

Hebus et oculis iudicis dei non scrutandis. c. lxxii.
Illi canas disputare de altis materis. et de occultis
dei iudicis. cur iste sic reliquit. et ille ad tantam gratiam assuit.
cur etiam iste tantum affligit. et ille tantum eximie exultat. Ista omnia
humana facultate excedunt. nec ad investigandum diuina iudicium
ulla ratio perualet uel disputatio. Quia ergo hec tibi suggit inimicus

vel etiam quidam curiosi inquirunt homines. unde illud prophete. Justus
 es domine et rectum iudicium tuum. Et illud. Iudicia domini non sunt
 scrutanda. Iudicia mea metuenda sunt non discutienda
 quia humano intellectu sunt incomprehensibilia. Noli etiam inquirere
 nec disputare de meritis sanctorum. quia alio sit sanctior. aut quia
 maior fuit in regno celorum. Talia generat sepe lites et contem-
 ptiones inutiles. nutrivit quod superbia et vanam gloriam. unde oritur
 iudicium et dissensiones. dum iste illi scilicet. et alius alium conat
 super se preferre. Talia etiam velle scire et investigare nullum
 fructum afferunt. sed magis sanctis displicent. quia non sunt de dispo-
 sitione sed pacis. que pax magis in humilitate vera. quam in
 propria exaltatione consistit. Quidam zelo dilectionis trahuntur ad illa
 vel ad illos apostolorum affectum sed humano potius quam divino. Ego sum
 qui cunctos tradidi sanctis. ego donavi gratiam. ego prestavi gloriam
 Ego novum singulorum merita. ego perveni eos in benedictionibus
 dulcedis mee. ego prestavi electos ante secula. Ego elegi eos de
 mundo. non ipsi me perlegerunt. ego vocavi per gratiam. attrivi per
 misericordiam. Ego produxi eos per temptationes varias. Ego infudi
 consolaciones magnificas. ego dedi perseverantiam. ego coronavi
 eorum patientiam. Ego primum et novissimum agnosco. ego omnes
 inestimabili dilectione amplector. Ego laudandus sum in omnibus sanctis
 meis. ego super omnia benedictus sum et honorandus in singulis
 quia sic gloriose magnificavi et predestinavi sine ullis precedentibus
 meritis propriis. Qui ergo unum de minimis meis contempserit. nec
 magnum honorat. quia pusillum et magnum ego feci. et quod derogat
 alicui sancti. derogat et michi. et ceteris omnibus in regno
 celorum. Omnes unum sunt per caritatis vinculum. idem sentiunt.
 idem volunt. et omnes in unum se diligunt. Adhuc autem quod multo
 altius est. plus me quam se et sua merita diligunt. Nam super
 se capti. et ex propria dilectione tracti. toti in amore mei pergit.
 in quo et fructum meum quiescunt. et nichil est quod eos auertere possit
 aut deprimere. quippe quod eterna deitate pleni. igneam desiderant meriti
 quibus caritatis. Taceat igitur carnales et animales homines de
 sanctorum statu differere. qui non norunt nisi privata gaudia dili-
 gere. Demerit et addunt pro sua inclinatione. non putant placere

eterne veritati. In multis est ignorantia eorum maxime qui parum
illuminati in eo aliquo profectu dilectione spirituali dilige non ut. Multi
adhuc naturali affectu et humana auidia ad hoc vel illos thut
et sicut in inferioribus se habet. Ita et de celestibus ymaginat.
Sed est distantia incomparabilis que ipsam cogitat. et que illuminat
vni per revelationem signa speculantur. Cave ergo fili de
istis curiosè tractare que tua suam excedunt. sed hoc magis
satage et intende. ut vel minus in regno dei queas inueniri.
Et si quis parum sciet. quod alio sanctior est vel maior habetur
in regno celorum. quod ei hec noticia predestet. nisi se ex hac cogni-
tione coram me humiliaret et in maiore nomine mei laudem ex-
urgere. Multo acceptius deo facit. qui de peccatorum suorum magni-
tudinè et utilitatem suam puritate cogitat. et que longe a perfectione
sanctorum distat. que is qui de eorum maioriute vel puritate disputat
Melius est sanctis deuotis precibus et lacrimis exorare. et eorum gloria
suffragia humiliter implozare. que eorum secreta vana inquisi-
tione perscrutari. Illi bene et optime contentantur si sciant homines
contentari et vaniloquia sua contempserunt. Non gloriuntur de propriis
meritis. quippe que sibi nichil bonitatis asserunt. sed totum in-
quam ipse cuncta ex infinita caritate mea donauit. Tanto amore
dimitatis et gaudio superfluenti repletur. ut nichil eis desit glorie
nichilque possit deesse felicitatis. Omnes sancti quanto altiores in gloria
tanta humiliores in seipis. et michi vix imiores et dilectiores
existunt. Ideoque habes scriptum. quod mittebat coronas suas ante
deum et ceciderunt in facies suas coram agno. et adorauerunt vi-
uente in secula sanctorum. Multi querunt quod maior sit in regno
dei que ignorat an cum minimis erunt digni computari. Magni
est vel minimi esse in celo. ubi omnes magni sunt. quod omnes filii dei
vocabuntur et erunt. minimus erit in mille. et peccator centum annorum
morietur. Cum enim querebat discipuli eius quod eorum maior est in regno
celorum tale eudierunt responsum. Nisi conuerfi fueritis et efficiamini
sicut paruuli. non intrabitis in regnum celorum. Quicunque ergo humiliauit
se sicut paruulus iste. hic maior est in regno celorum. De eis qui
cum paruulis humiliare se sponte dedignant. quam humilis uanua regni
celestis eos non admittet intrare. De etiam diuitibus que habent

hic consolatores suas. qm paupibus iustitibus in regnu dei. nps i
stabit foras emulatores. Gaudete huiles et exultate paupes. quia
vrm est regnu dei. si tm in veritate ambulatis. ¶ De omnis

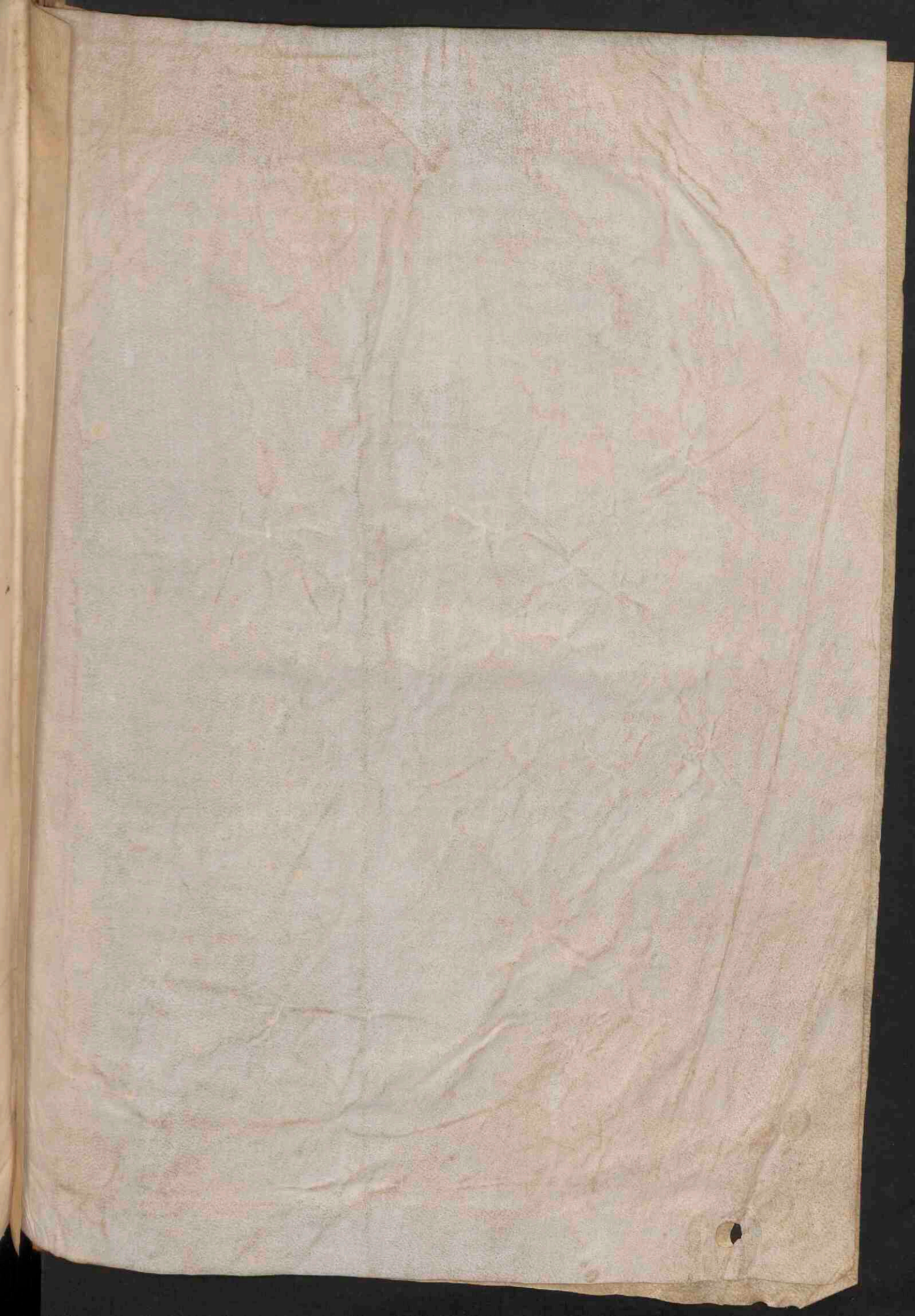
D spes et fiducia in deo solo figenda est. caplm lxx.
Domine que est fiducia mea qua in hac vita habeo. a
qm manus solaciū meū ex oibus apntibus sub celo. Nonne tu
dne deus meus. cuius miserie no est nis. Ubi m bene fuit sine
te. Aut qm male ee potuit pnte te. ayalo pauper esse ppter te q
diues sine te. Eligo potius tecū in tua pagnari. q sine te celū
posside. Ubi tu ibi celū. atq ibi mors et infernus. ubi tu no es.
Tu michi in desidio es. et ideo post te gemē clamaie et exorare
nate est. In nullo demq possu plene cofide qui in nccitatibus
auxiliet oportunitis. nisi in te solo deo meo. Tu es spes mea. tu
fiducia mea. tu consolator meus et fidelissim in oibus. Omis
que sua sut qrit. tu salute meā et pfectū meū solūmō ptendis.
et oia in bonū michi conuertis. Etia si varie teptatoibus et ad
uisantibus me exponas. hoc totū ad utilitate meā ordinas. q
mille modis dilos tuos pbare cofueuisti. In qua pbare no min
dilige debes et laudari. q si celestibz consolatoribus me expleres.
In te ergo dne deus pono totā spem meā et refugiū. in te oem
tribulationē et angustia meā cofituo. q totū infirmita et instabi
le inuenio. qm ext te cospino. No empderūt mlti amici. neq
fortes auxiliari adiuuare poterūt. nec prudetes consiliari
rnsū vtile dare. neq libri doctorū cofolari. nec aliqua piosa
substantia libertate. nec locus aliqs secretus et amenus. y tutū
si turpe no assistas. iuues. cofortes. y soleris instruas et custo
dias. Oia nāq que ad pacē videtur esse et felicitate hūda.
te absente nichil sut. nichilq felicitatis in veritate conferūt.
Fimis ergo oim bonorū et altitudo vite et pfuditas eloqorū
tu es. et in te sup oia sperare fortissimū solaciū seruoꝝ
tuorū ad te sut oculi mei. in te cofido deus meus marū pz
Bndic et scāfica aiam meā bndicōne celesti. ut fiat habita
tio scā tua et sedes et ne glē tue nichilq in tēplo tue digni
tatis iueniat qd oculos tue maiestatis offendat. Secūdu
magnitudinē bonitatis tue et mltitudinē misericordiam

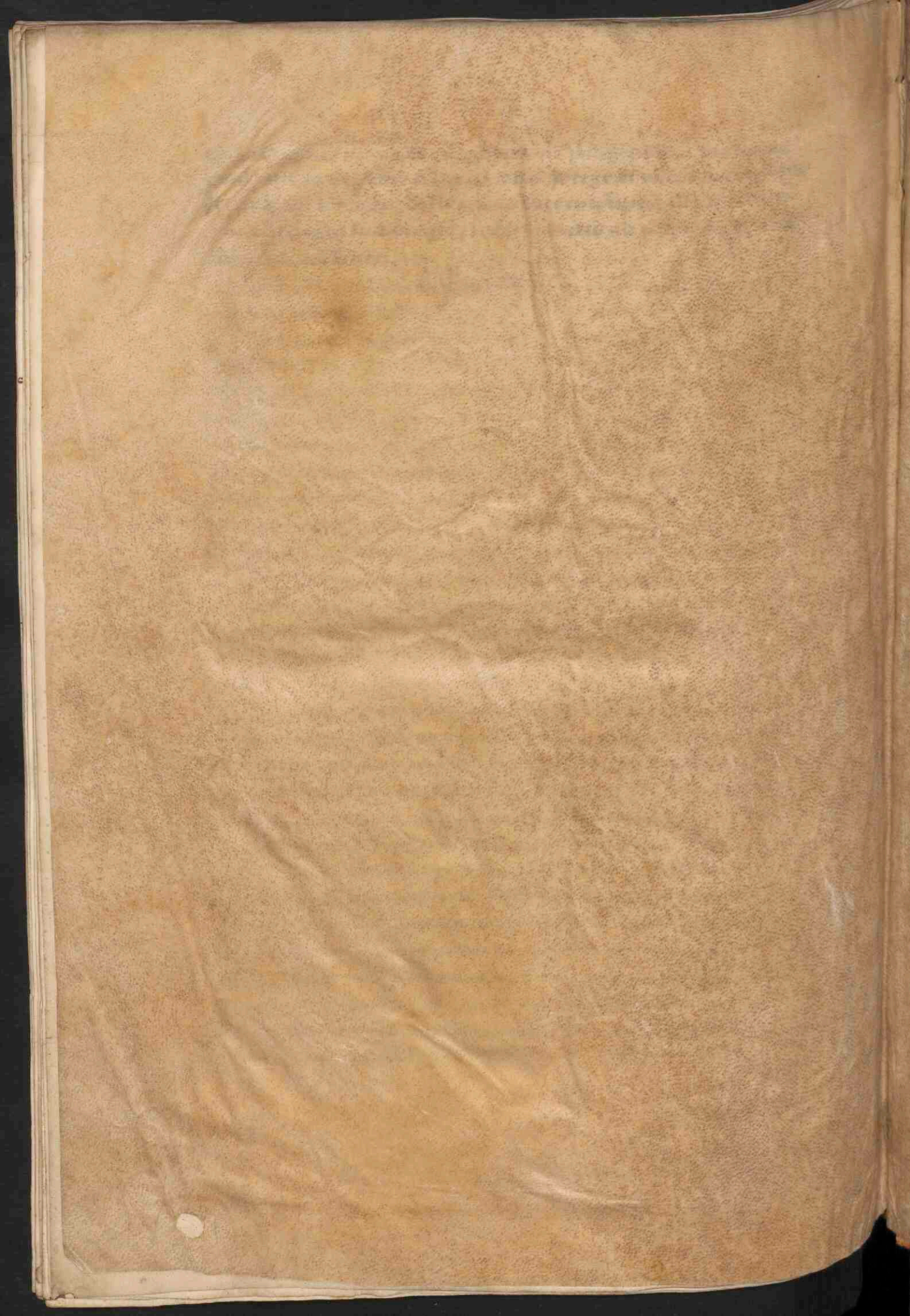
tuarū respice in me. et exaudi orōnē paupis serui tui longe
exulantis in regione ūbre mortis. Protege et cōserua animam
seruulo tui inter tot discrimina vite corruptibilis. ac comi
tante gratia tua dirige per viā pacis ad patriam p̄petue
claritatis. Amen.

Explicit

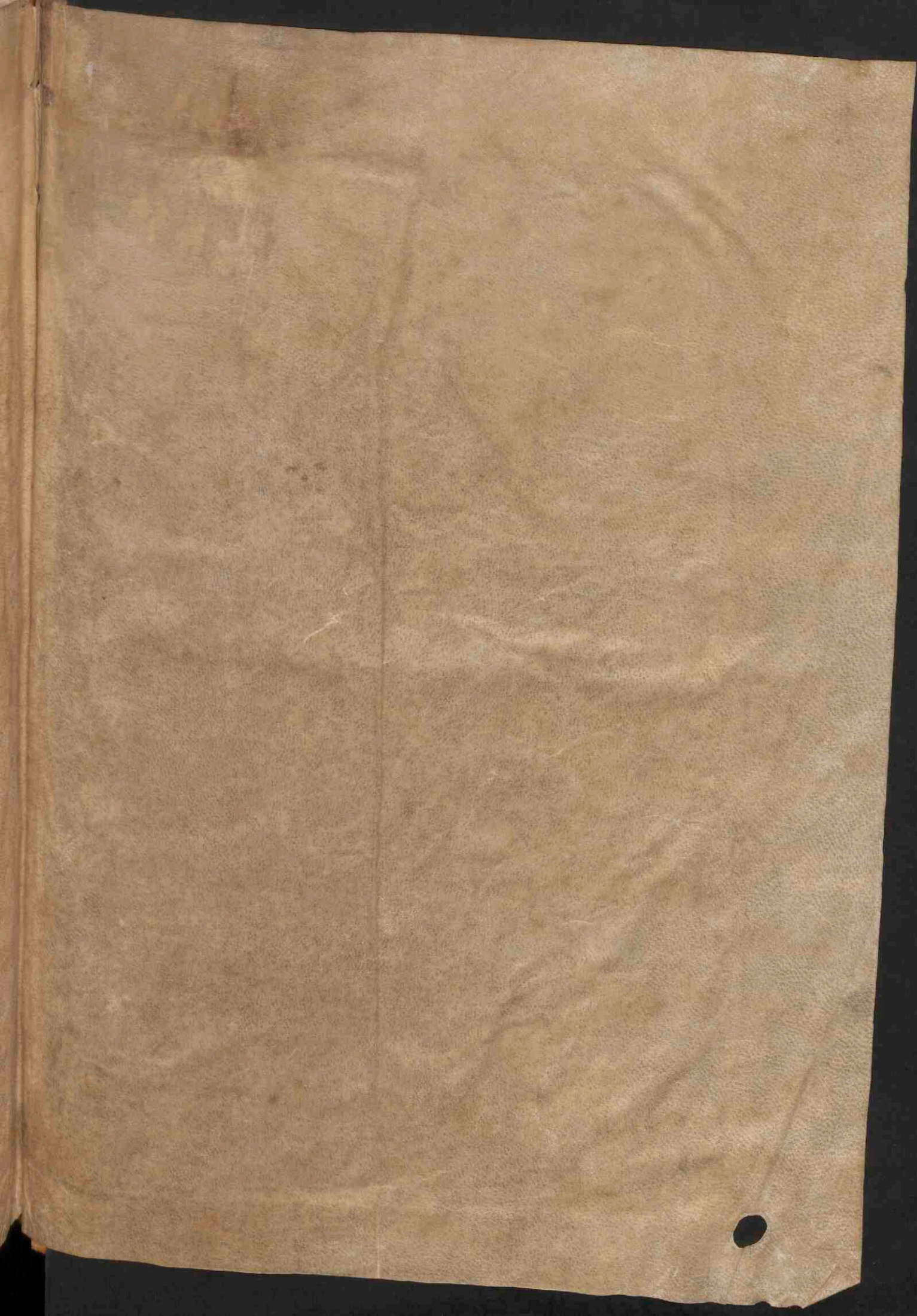

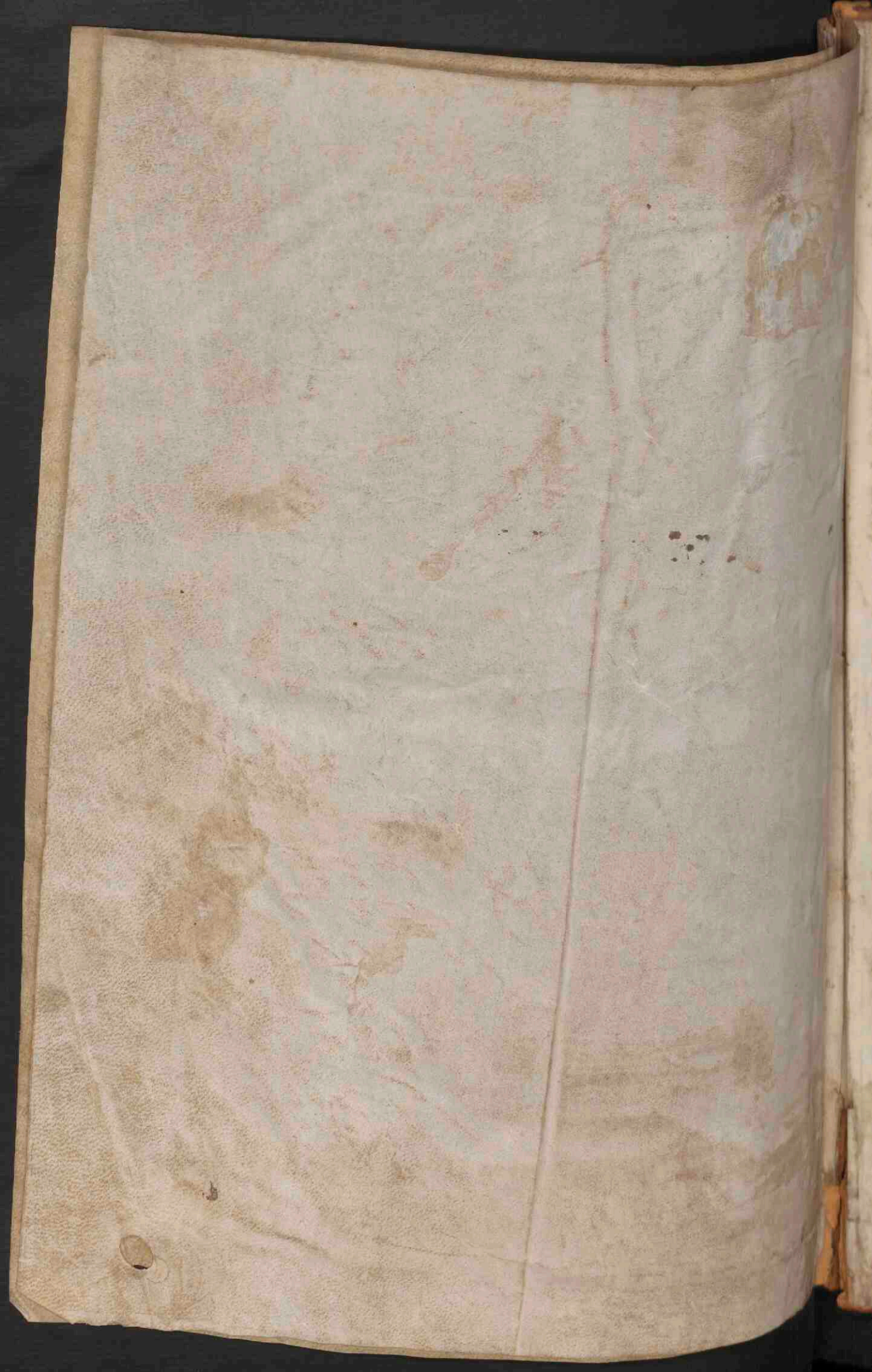

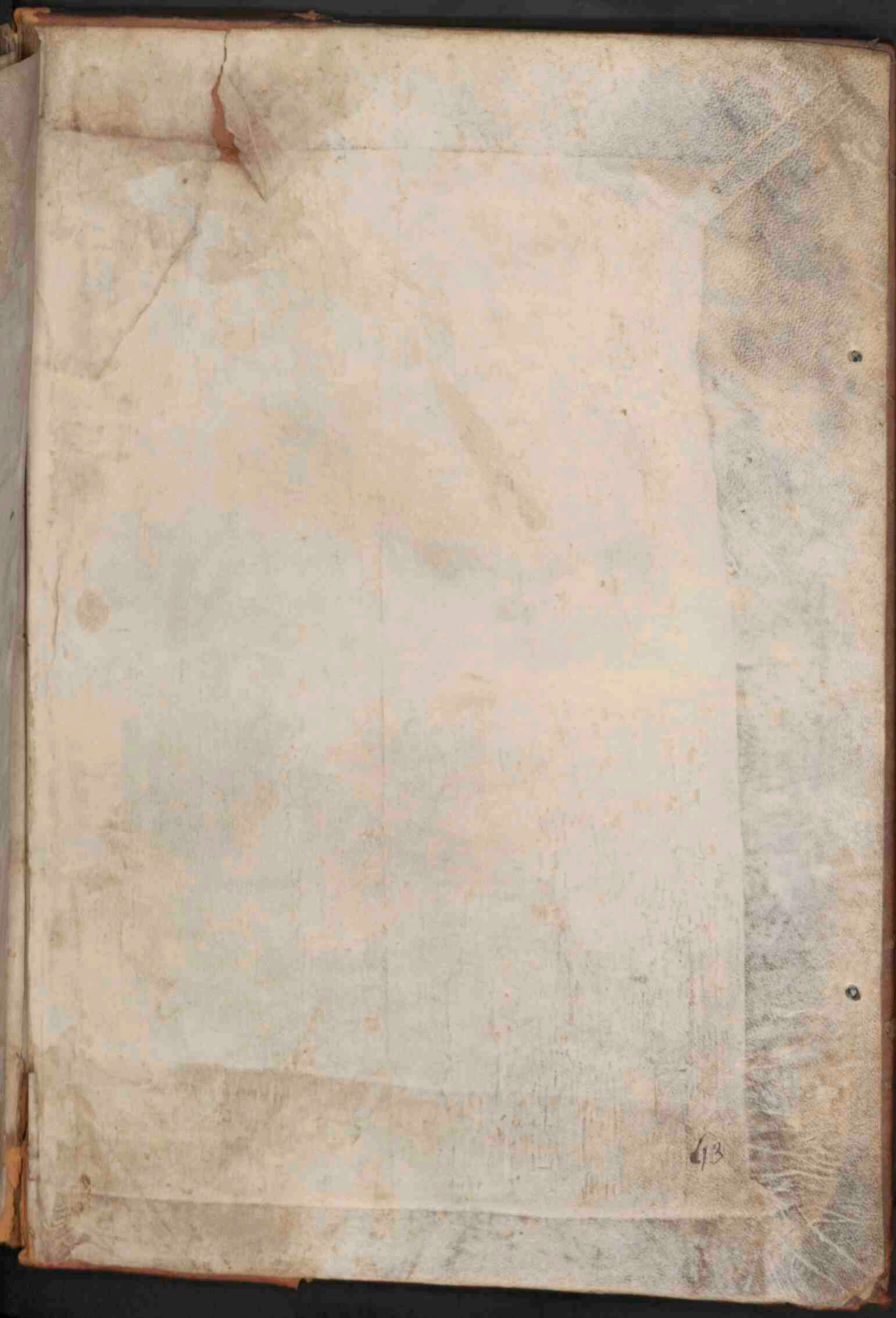

613

